

ΙΕΠ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΕΛΤΙΟ

43

Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Δ Ε Λ Τ Ι Ο
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2014 – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

43

Αθήνα 2019

Υπεύθυνοι Έκδοσης του Δελτίου

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Πρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΡΑΛΗΣ, Αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Συντονισμός Έκδοσης του Δελτίου

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΜΠΑΤΑΡΓΙΑΣ

Τεκμηρίωση - Σύνταξη

ΑΡΓΥΡΩ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, Βιβλιοθηκονόμος, MSc Διοίκησης Πολιτισμικών Μονάδων
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΜΠΑΤΑΡΓΙΑΣ, Σύμβουλος ΙΕΠ, Δρ Φιλοσοφίας
ANNA ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Φιλολόγος

ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑΣ

Το Δελτίο Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας είναι περιοδική επιστημονική έκδοση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και αποτελεί έγκυρο βιβλιογραφικό οδηγό για την ελληνική εκπαιδευτική αρθρογραφία. Πηγές του αποτελούν κυρίως: ελληνόφωνα καταξιωμένα περιοδικά, επετηρίδες ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας, άρθρα σχετικά με την εκπαίδευση και την παιδαγωγική από το διεθνή χώρο, διδακτορικές διατριβές με παρόμοια θεματολογία που έχουν εκπονηθεί σε ανώτατα ιδρύματα της Ελλάδας ή του εξωτερικού, ερευνητικά προγράμματα από τις βάσεις δεδομένων Eric, Scopus, Willey, κ.ά.

Προϊσταμένη του Γραφείου Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΟΤΣΙΡΑ

Διεύθυνση επικοινωνίας:

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γραφείο Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων,

ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑΣ

Αν. Τσόχα 36, 115 21 Αθήνα

Τηλ: 210 6014206

E-mail: dea@iep.edu.gr

Ιστοθέση: <http://www.iep.edu.gr/library>

ISSN 2241-4428

Copyright © 2019 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ του ΥΠΑΙΘ, Αθήνα

This page intentionally left blank

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

ΜΕ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 43 του *Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας* συμπληρώνονται είκοσι επτά χρόνια βιβλιογραφικής ενημέρωσης και καταγραφής των τάσεων της σύγχρονης ελληνικής εκπαιδευτικής έρευνας.

Το *Δελτίο Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας* εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1992 υλοποιώντας μια προσπάθεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου να εφοδιάσει την εκπαιδευτική κοινότητα με έναν έγκυρο βιβλιογραφικό οδηγό, ένα χρηστικό εργαλείο, βοήθημα στις αναζητήσεις των εκπαιδευτικών για ενημέρωση σχετικά με τις εξελίξεις στον κλάδο τους.

Έκτοτε, η εξέλιξή του από την έντυπη στην ηλεκτρονική μορφή, η αξιοποίηση της μέχρι σήμερα εμπειρίας και η ευρεία ανταπόκριση του αναγνωστικού κοινού, οδήγησαν σε μια σειρά τροποποιήσεων όσον αφορά τον τρόπο αποδελτίωσης και επεξεργασίας των βιβλιογραφούμενων περιοδικών.

Στο τεύχος αυτό αποδελτιώνονται πολλές περιοδικές εκδόσεις, έντυπες και ηλεκτρονικές, αντανακλώντας το μεράκι και το ενδιαφέρον των “μάχιμων” εκπαιδευτικών, που εκφράζουν και μ’ αυτόν τον τρόπο τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα για τη διαρκή βελτίωση της ελληνικής Παιδείας. Αποδελτιώνονται άρθρα εκπαιδευτικού περιεχομένου που έχουν δημοσιευτεί σε ελληνόφωνα καταξιωμένα περιοδικά, επετηρίδες ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας, άρθρα σχετικά με την εκπαίδευση και την παιδαγωγική από το διεθνή χώρο, διδακτορικές διατριβές με παρόμοια θεματολογία που έχουν εκπονηθεί σε ανώτατα ιδρύματα της Ελλάδας ή του εξωτερικού και τα οποία δημοσιεύτηκαν το έτος 2014.

Το αμέσως επόμενο διάστημα σχεδιάζουμε την έκδοση δύο διπλών τευχών που θα περιλαμβάνουν τα έτη 2015-2016 και 2017-2018. Η προσπάθεια συνεχίζεται με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού συμβάλλοντας στην κάλυψη ευρύτερων πνευματικών αναζητήσεων και ερευνητικών αναγκών στον χώρο της εκπαίδευσης.

Κάθε επισήμανση και γνώμη είναι επιθυμητή και ευπρόσδεκτη.

Ο Πρόεδρος του Ι.Ε.Π.

Ιωάννης Αντωνίου

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	5
I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	
Θεματικές Ενότητες	
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	7
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	8
3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	9
4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	10
4.1. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	10
4.2. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	11
4.3. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	12
4.4. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	13
4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	15
4.6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	15
4.7. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	16
5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	27
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	27
6.1. ΓΛΩΣΣΑ	27
6.2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	29
6.3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	42
6.4. ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	44
6.5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	44
6.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	45
6.7. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	45
6.8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	48
6.9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	49
7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	49
7.1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	49
7.2. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	50
7.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	50
7.4. ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	50
8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	51
9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	51
10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ	52
11. ΜΑΘΗΣΗ	57
12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	58
13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	63
14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	63
15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	64
16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	64
17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	65
18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	65
II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ	66
III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	72
IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ	147
V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	244
VI. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	244
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	245
α. Περιοδικά (σε έντυπη μορφή)	245
β. Περιοδικά (σε ηλεκτρονική μορφή)	249
γ. Επιστημονικές Επετηρίδες (σε έντυπη μορφή)	250
δ. Επιστημονικές Επετηρίδες (σε ηλεκτρονική μορφή)	251
ε. Βάσεις Δεδομένων	251

I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ¹

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Κ., «Η Εκπαίδευση επί Καποδίστρια», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 58–61.

* Ελλάδα - Ιστορία - 19ος αι. * Εκπαίδευση και κράτος * Καποδίστριας, Ιωάννης Α. (1776-1831).

ΣΚΟΥΡΑ ΛΑΜΠΡΙΝΗ Θ., «Θέσεις διανοουμένων για την εκπαίδευση κατά το 1865: η περίπτωση των συνταγματολόγων-καθηγητών Νικολάου Σαρίπολου και Διομήδους Κυριακού», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 27–42.

* Ελλάδα * Εκπαίδευση - Ιστορία - 19ος αι. * Κυριακού, Διομήδης (1811-1869) * Σαρίπολος, Νικόλαος Ι. (1817-1887)

- The professors of the Faculty of Law- constitutional experts Saripolou and Kyriakou, members of the committee that drew up the draft of the Constitution of 1864, a few months after the Constitution had passed, brought back into publicity their views on education, mainly in matters that had remained open, so that the State would take the necessary measures to improve education. This research attempts to present not only their views but also their differentiations by means of a) the memorandum- answer of the former to a relative question put by the then Minister of Education Konstantinos Lomvardos b) an article of the second in which the letter and the spirit of the relevant to education constitutional article is being analysed.

ΣΤΕΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΓΓ., «Η Γεωργία Παπακωστούλα-Γιανναρά και το Διδασκαλείον της Μέσης Εκπαιδύσεως», *Φιλολογική*, τχ. 129 (2014), σσ. 62–66.

* Εκπαίδευση - Ιστορία - 20ος αι. * Μετεκπαίδευση καθηγητών.

ΦΟΥΚΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ Α., «Παιδική ηλικία και παιδαγωγική θεωρία στην Ελλάδα (18ος αι.-Μεσοπόλεμος): από τη θεωρία του ‘μικρού ενήλικα’ στη διδασκαλία της ‘ψυχολογίας του παιδιού’», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 43–58.

* Παιδαγωγικές τάσεις * Παιδιά - Ιστορία * Παιδική ηλικία

- During the end of the 18th and the first half of the 19th century, the dominant approach towards ‘childhood’ in Greece is that of the ‘small adult’. At the second half of the 19th century the educators -proponents of Herbarf s Psychology and Pedagogy- attempt to explain this construction theoretically. At the beginning of the 20th century, childhood is increasingly defined as a field of scientific research and study -mainly in the areas of Medicine and Hygiene. In the same period of time, important Greek educators refer to the physical and intellectual development of children, influenced by the principles of ‘New Education’. Also, the ‘Experimental Pedagogy’ and the ‘child’s psychology’ was first discussed in Greece. The aim of this paper is to record the development of educational approaches to child and childhood in Greece from the 18th century up to the fist half of the 20th century. In this context educational texts from the period have been studied in order to investigate the content that is attributed to the terms ‘child’ and ‘childhood’ by Greek educators of the time.

¹Οι περιλήψεις των άρθρων που παρατίθενται στη συνέχεια αποτελούν αναδημοσιεύσεις από τα έντυπα, στα οποία το εκάστοτε άρθρο έχει δημοσιευθεί. Την ευθύνη, τόσο για τη σύνταξη όσο και για την ορθογραφία του κειμένου τους, φέρει αποκλειστικά ο συγγραφέας του άρθρου.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΔΙΕΡΩΝΙΤΟΥ Ε., ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Κ., «Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη σχέση δημοκρατίας και παγκοσμιοποίησης», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 27–38.

* Εκπαίδευση * Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνία της Πληροφορίας

- The present paper sheds light on the global forces prominent in the education policy agendas and discourses. With particular reference to the technological, economic as well as political aspects of globalisation, this paper argues that education's contribution to democracy is critical. This aim has been achieved via a historical analysis of 2014 the processes of globalisation followed by a critical discussion of the relationship of education and globalisation. The argument put forward is that education professionals must acquire a proactive role as well as a critical global awareness in order to efficiently adjust education policy to the ongoing imperatives of globalisation, yet without the risk of national identity alienation.

ΖΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Εκπαιδευτική πολιτική και ρομικές ομάδες: Μερικές κριτικές παρατηρήσεις για την περίπτωση της Ελλάδας», *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τχ. 22 (2014), σσ. 129–143.

* Ελλάδα * Τσιγγάνοι - Εκπαίδευση * Εκπαιδευτική πολιτική

- Στο παρόν άρθρο επιχειρείται η διαπραγμάτευση της θέσης των μαθητών και των μαθητριών ρομικής προέλευσης υπό το πρίσμα των πρόσφατων αλλαγών στην εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος τίθεται το πλαίσιο ανάλυσης της εργασίας και συζητούνται ορισμένες βασικές για την εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη των Ρομά έννοιες. Στη συνέχεια, στο επίκεντρο της εργασίας τίθενται ορισμένα μέτρα και προγράμματα που έχουν αναπτυχθεί για να καταπολεμηθεί η σχολική αποτυχία και ο εκπαιδευτικός αποκλεισμός των Ρομ, όπως και ο τρόπος που πραγματοποιήθηκαν και πραγματοποιούνται. Στο τελευταίο του μέρος, το άρθρο επιχειρεί να αξιολογήσει πλευρές της εκπαίδευσης των ρομικών ομάδων, με βάση τις οποίες στη συνέχεια προτείνεται ένας αριθμός αλλαγών, οι οποίες είναι πιθανόν να έχουν θετική επίδραση στις εκπαιδευτικές πρακτικές που αφορούν στο σύνολο των μειονοτικών ομάδων.

ΚΟΥΔΟΥΝΑ ΜΑΙΡΗ Χ., «Ανασχεδιασμός διαδικασιών και πολιτικών για την Ομογένεια. Αναζητήσεις, θέσεις και προτάσεις», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 49–68.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκπαιδευτική πολιτική * Έλληνες - Εκπαίδευση - Ξένες χώρες.

ΠΡΟΚΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Ανάλυση και ερμηνεία των πολιτικών που προωθεί ο νόμος 3879/2010 υπό τον τίτλο “Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις”», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 31 (2014), σσ. 8–17.

* Ευρώπη * Ελλάδα * Διά βίου εκπαίδευση * Εκπαίδευση ενηλίκων

- Το επιχείρημα του άρθρου είναι ότι οι πολιτικές για την εκπαίδευση ενηλίκων / διά βίου μάθηση στην Ελλάδα (τις οποίες εκφράζει ο νόμος 3879/2010 “Ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις”) παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά του “κρατικιστικού” μοντέλου διά βίου μάθησης στην Ευρώπη: τον κρατικό έλεγχο και τον συγκεντρωτισμό. Ωστόσο, εντοπίζονται επίσης χαρακτηριστικά του μοντέλου της “συνεργασίας των κοινωνικών εταίρων”, δηλαδή οι ρυθμίσεις μέσα από ένα νομικό πλαίσιο και η εντονότερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τέλος, υπό την επίδραση της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ζητήματα της πιστοποίησης / διασφάλισης της ποιότητας και της διαμόρφωσης ενός πλαισίου προσόντων, τα οποία χαρακτηρίζουν τα κατευθυνόμενα από την αγορά

συστήματα διά βίου μάθησης (που συνάδουν με το μοντέλο της “συνεργασίας των κοινωνικών εταίρων”) και τονίζουν την εξατομίκευση της ευθύνης για μάθηση.

ΡΕΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Για τη μεταρρύθμιση του 1997», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 106 (2014), σσ. 69–77.

* Εκπαίδευση - Ελλάδα * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις - 1997.

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ, ΤΕΡΕΖΑΚΗ ΧΡΥΣΑ, «Πρόγραμμα «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ-ΕΙΜΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ/Η»: Μια Πρόταση Δημοκρατικής-Ηθικής-Βιώσιμης Εκπαιδευτικής Ηγεσίας στην Επιμόρφωση/Εμφύχωση των Διευθυντικών Στελεχών», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 25–44.

* Επιμόρφωση * Διευθυντής * Ηγεσία

- This particular article is concerned with the case study of a “community of learning and practice” (involving headteachers of schools in the province of Chania (<http://active-leadership.weebly.com/>) who were coordinated and encouraged by an action team which was consisted of voluntary executives of education, members as a body of the Scientific Network for Adult Education in Crete (SNAE.C, 2012, 2013). The main intention was the change of mentality inside the school unit emphasizing on communication, participating organization and administration (solving problems and making decisions), boosting and initiative not “for” the teachers/students but “with” the teachers /students (moral/sustainable educational leadership). Through the phases of organization and administration of the emerging strategic plan, the individuals (educators/students) practise “democratic habits of the heart”, “co-responsibility-co-decision” and transformative learning in active citizenship (Terezaki-Andreadou, 2012).

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «Ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου στον έλεγχο και την εποπτεία της Α/θμιας Εκπαίδευσης στο πλαίσιο της Εκπαιδευτικής πολιτικής», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 69–85.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Αξιολόγηση * Σχολικός Σύμβουλος.

ΤΣΑΓΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Οι συγκρούσεις στο πλαίσιο του σύγχρονου σχολείου», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2014), σσ. 27–34.

* Μαθητής * Καθηγητής * Σύγκρουση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου.

ΥΦΑΝΤΗ ΑΜΑΛΙΑ Α., ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ Α., «Ο διευθυντής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα: θητεία ή μονιμότητα για την ενδυνάμωση του σχολείου;» *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 46–64.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διευθυντής * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Ηγεσία.

ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΗΛΙΟΦΩΤΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Θεωρητικά δεδομένα και ερευνητικά αποτελέσματα για τις μορφές ηγεσίας και τις επιδράσεις τους στη σχολική βελτίωση», *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τχ. 22 (2014), σσ. 9–29.

* Διευθυντής * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Ηγεσία

- Η σχολική ηγεσία, εδώ και δύο περίπου δεκαετίες, αναδεικνύεται από την έρευνα ως κυρίαρχος παράγοντας της σχολικής βελτίωσης και της σχολικής αποτελεσματικότητας. Αυτό ακριβώς το γεγονός αποτελεί τον λόγο συγγραφής της μελέτης αυτής, η οποία έχει ως ειδικότερους στόχους να σκιαγραφήσει την εξελικτική διαδρομή των θεωριών ηγεσίας, να παρουσιάσει τις βασικές αξιωματικές παραδοχές της καθεμίας από αυτές, να ανακεφαλαιώσει τα ερευνητικά ευρήματα και να αποτυπώσει τους πρωτεύοντες λόγους του εντεινόμενου, σε διεθνές επίπεδο, πολιτικού ενδιαφέροντος για τη σχολική ηγεσία. Ειδικότερα, επισκοπούνται όλες εκείνες οι θεωρίες που αποτέλεσαν θεμελιώδεις εξελικτικούς σταθμούς στην πορεία του πεδίου της σχολικής ηγεσίας, αναλύονται οι πρόσφατες αισιόδοξες και εκδημοκρατισμένες προσεγγίσεις, εντοπίζονται οι βασικότερες αδυναμίες των θεωριών της σχολικής ηγεσίας και παρουσιάζονται τα πορίσματα των πιο σημαντικών ερευνών που την καταδεικνύουν ως το δεύτερο μετά τη διδασκαλία αιτιακό παράγοντα της σχολικής βελτίωσης. Επιλογικά εκτιμάται ότι η μεγιστοποίηση των σχολικών αποτελεσμάτων απαιτεί, στο περιβάλλον της ύστερης νεωτερικότητας, τη διαμόρφωση ενός ολιστικού μοντέλου σχολικής ηγεσίας.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

* * *

4.1. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΓΕΡΑΚΙΑΝΑΚΗ ΕΥΔΟΞΙΑ, «6 Μαρτίου: Πανελλήνια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 97 (2014), σσ. 96–97.

* Σχολική βία * Προσχολική αγωγή * Διαθεματική προσέγγιση.

ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΓΑΛΑΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΡΕΠΠΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, «Σχολική βία. Μίλα, μη φοβάσαι!», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 97 (2014), σσ. 98–99.

* Προσχολική ηλικία * Σχολική βία * Διαθεματική προσέγγιση.

ΚΟΥΤΗ ΜΑΡΙΑ, ΜΕΛΛΙΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, «Αξιοποίηση δύο στοχαστικών προσεγγίσεων για την πρόληψη περιστατικών βίας στο Νηπιαγωγείο», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 97 (2014), σσ. 114–119.

* Προσχολική ηλικία * Βία στο σχολείο * Διδακτική προσέγγιση.

ΚΟΥΤΣΙΟΥΜΠΑ-ΠΑΙΟΝΙΔΗ ΜΑΡΘΑ, ΣΟΥΣΑΜΙΔΟΥ-ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «‘Αντικείμενα και υλικά’: Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου και διδακτική πρόταση για το νηπιαγωγείο», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 121–138.

* Διδακτική πρόταση * Προσχολική αγωγή * Φυσικές Επιστήμες

- This study is a contribution to the Pedagogical Content Knowledge (PCK) concerning the “objects and materials” section of the Greek science curriculum for early childhood education. It approaches the PCK of the aforementioned section from a theoretical and a practical perspective via an applica-

tion of constructive activities. The research took place at a Salonica kindergarten and it consisted of 10 (45- minutes) weekly sessions in which 25 pupils of average age 5.1 years participated. The identification of their representations concerning materials was accompanied by a teaching proposal, which was completed through creative activities. Special emphasis was placed on the pupils' conceptual transition from objects and their characteristics to materials and their properties. The connection of the properties of materials with the use of objects helped pupils obtain a deeper and more substantive understanding of the material world and be creatively engaged in transformations of materials and objects in a playful and joyful classroom environment.

ΜΑΝΕΣΗ ΣΟΥΛΑΤΑΝΑ, «Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στο Νηπιαγωγείο: απόψεις και στάσεις εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 65–77.

* Προσχολική ηλικία * Νηπιαγωγός * Φυσικές Επιστήμες.

ΜΕΞΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, «Σχολικός εκφοβισμός - **Bulling**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 97 (2014), σσ. 88–95.

* Προσχολική ηλικία * Αντιμετώπιση * Επιθετικότητα * Βία στο σχολείο.

ΤΕΤΩΡΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ, «Φτιάχνοντας ένα σχολείο χωρίς επιθετικότητα», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 97 (2014), σσ. 100–105.

* Προσχολική ηλικία * Δημιουργικές δραστηριότητες * Βία στο σχολείο.

ΤΣΙΟΤΡΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Απόψεις των νηπιαγωγών για τη χρήση του παιδικού βιβλίου στην τάξη και για τη συμβολή του στα παιδιά προσχολικής ηλικίας», *Κίνητρο*, τχ. 13 (2014), σσ. 123–138.

* Παιδί προσχολικής ηλικίας * Παιδική λογοτεχνία * Παιδικό βιβλίο * Νηπιαγωγός.

4.2. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΑΡΑΤΖΙΝΗΣ ΘΩΜΑΣ Γ., «Σχεδιασμός διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο μάθημα της “Ιστορίας” της Γ΄ Δημοτικού», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 95–105.

* Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Διαφοροποιημένη διδασκαλία.

ΚΟΥΓΙΟΥΡΟΥΚΙ, ΜΑΡΙΝΑ, «Primary education teachers' attitudes on the use of educational games in the teaching process», *Κίνητρο*, τχ. 13 (2014), σσ. 79–93.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Καθηγητής * Μάθηση * Γνώμη * Παιχνίδι

- Η θέση του παιχνιδιού στην εκπαιδευτική πράξη καθώς και οι παράγοντες που επηρεάζουν τις επιλογές τους αποτελεί τον στόχο της παρούσας έρευνας, η οποία προσπαθεί να καταδείξει τις απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δύο πόλεων της βορειοανατολικής Ελλάδας (της Αλεξανδρούπολης και της Κομοτηνής). Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι το παιχνίδι αποτελεί για τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μια εναλλακτική μορφή διδασκαλίας στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πράξης καθώς θεωρούν ότι το εκπαιδευτικό παιχνίδι διεγείρει το ενδιαφέρον των παιδιών, συμβάλλει στην απόκτηση

αυτοπεποίθησης και τόλμης, στην εξάσκηση της κοινωνικής συμπεριφοράς, στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της αυτοεκτίμησης του μαθητή μέσω της βελ-τίωσης των φυσικών ικανοτήτων αλλά και την ανακάλυψη νέων γνώσεων. Για την εξάσκηση των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν τα γλωσσικά παιχνίδια μέσα στην τάξη δείχνοντας ιδιαίτερη προτίμηση στα τρα-γούδια και στα διαλογικά παιχνίδια αλλά και στα αινίγματα και τους γλωσσοδέτες. Ωστόσο, η στενότητα του χρόνου αναστέλλει σε μεγάλο βαθμό την επιθυμία των εκπαιδευτικών να χρησιμοποιήσουν παιγνιώδεις δραστηριότητες στην τάξη.

4.3. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «“Βότσαλο στη λίμνη”», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 106–128.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Δραματοποίηση * Διευθυντής * Ηγεσία.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΩΜΑΣ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ, «Οι στοιχειώδεις γνώσεις των μαθητών στα μαθήματα των Μαθηματικών, της Ιστορίας και των Θρησκευτικών», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 76–85.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Μαθητής * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Κύπρος * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία.

ΚΑΤΣΙΡΑΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ, «Διαφοροποιημένη διδασκαλία στα νομικο-πολιτικά μαθήματα γυμνασίου - λυκείου και ΕΠΑΛ», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 604 (2014), σσ. 84–89.

* Διδακτικό βιβλίο * Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Κοινωνιολογία - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Πολιτική επιστήμη - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση).

— «Το νέο βιβλίο “Πολιτική και Δίκαιο”, (2008) της Β΄ τάξης Γενικού Λυκείου και μια πρόταση διδασκαλίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 130–141.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Πολιτική επιστήμη - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση).

ΣΤΥΛΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «Ρούμπρικες ή κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων στη μαθητική αξιολόγηση: ένα ωφέλιμο εργαλείο για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμ. 16, τχ. 64 (2014).

* Μαθητής * Αξιολόγηση και βαθμολογία (Εκπαίδευση) * Σχέση καθηγητή - μαθητή

- Δύο συνηθισμένες μορφές αξιολόγησης των μαθητών είναι η ετεροαξιολόγηση και η αυτοαξιολόγηση. Στα πλαίσια αυτών των μορφών αξιολόγησης χρησιμοποιούνται πολλά βοηθητικά εργαλεία, ένα από τα οποία είναι οι ρούμπρικες. Πρόκειται για διαβαθμισμένες κλίμακες περιγραφικής αξιολόγησης, με αυτοσχέδια κριτήρια. Χωρίζονται σε αναλυτικές και ολιστικές ρούμπρικες, με τις πρώτες να είναι ιδανικές για μικρούς μαθητές και τις δεύτερες να χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η ωφελιμότητα τους στο χώρο της εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, είναι σημαντική και σε αυτή τη βιβλιογραφική μελέτη, γίνεται προσπάθεια να εξεταστεί αν και κατά πόσο ισχύει αυτό, μέσα από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας. Τα αποτελέσματα δείχνουν πως οι ρούμπρικες έχουν τη δυνατότητα να αποσαφηνίζουν σε σημαντικό βαθμό τα κριτήρια αξιολόγησης μέσω της περιγραφικής τους

ανάλυσης, καθιστώντας αυτά τα κριτήρια κατανοητά στους μαθητές και αυξάνοντας τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Όσο για τους εκπαιδευτικούς, η χρήση της ρούμπρικας, τους βοηθάει να είναι δίκαιοι και αντικειμενικοί στην αξιολόγηση των μαθητών, ενώ βελτιώνεται επίσης, η επικοινωνία τους με τους μαθητές και τους γονείς τους, αφού με τον προκαθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης αποφεύγονται οι ασάφειες και οι παρεξηγήσεις. Τέλος, παρά τους προβληματισμούς που αφορούν κυρίως το χρόνο που απαιτείται για το σχεδιασμό μιας ρούμπρικας, τα οφέλη σύμφωνα με τη βιβλιογραφία είναι πάρα πολλά τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς και για αυτό αξίζει να χρησιμοποιούνται στη μαθητική αξιολόγηση.

4.4. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΑΙΡΗ, «Στόχοι επίτευξης και επίδοση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 20–45.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Επίδοση στις σπουδές * Σπουδαστής/Φοιτητής * Επίτευξη.

ARGIROPOULOU, MARIA I.; KALANTZI-AZIZI, ANASTASIA; FERRARI, JOSEPH R., «Academic procrastination in Greek higher education: Shedding light on a darkened yet critical issue», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 2 (2014), σσ. 150–160.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Σπουδαστής/Φοιτητής * Αναβλητικότητα σπουδών

- Academic procrastination, characterized by self-regulation difficulties in delaying the start or completion of academic tasks (Ferrari, 2010), is widespread among university students. One of the most widely used measures of academic procrastination is Procrastination Assessment Scale Students (PASS, Solomon & Rotblum, 1984). However, there is a dearth of research investigating its factorial structure using confirmatory factor analysis. Greek studies on academic procrastination are also scarce. The present study investigated academic procrastination among Greek university students (n = 865), as well as the factorial structure of PASS. Results from a CFA supported a one factor solution. Moreover, 40.5% of students were characterized as frequent procrastinators, towards reading for the exams, writing essays or attending classes. The reasons students gave for procrastinating were “fear of failure”, “task aversion”, “fear of success /peer pressure” and “lack of assertiveness/ time management skills”. No major, age, or gender differences in academic procrastination were detected. Finally, most students wished to participate in a future anti-procrastination program. Findings increase the ecological validity of current literature and could be potentially useful for counselors and researchers.

ΘΩΜΑΪΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Θεωρητικό πλαίσιο ενός μεταπτυχιακού μαθήματος με θέμα: «Αξιοποίηση της ιστορίας των μαθηματικών στη διδακτική τους»», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. Θεματικό (2014), σσ. 16–37.

* Μαθηματικά - Ιστορία * Διδακτική προσέγγιση * Μεταπτυχιακές σπουδές

- Στην εργασία αυτή αναλύονται και εξετάζονται κριτικά ορισμένες θεωρητικές αρχές για τη σχέση της ιστορικής εξέλιξης των μαθηματικών ιδεών με τη διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης των Μαθηματικών. Οι αρχές αυτές αντλούνται μέσα από ευρύτερα θεωρητικά σχήματα που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο των ερευνών της Διδακτικής των Μαθηματικών για μια πιο εξειδικευμένη ανάλυση επιχειρείται η εξέταση της σχέσης ανάμεσα στην ιστορική εξέλιξη βασικών αλγεβρικών ιδεών και σε ερευνητικά αποτελέσματα που αφορούν τη διδασκαλία και μάθηση της σχολικής άλγεβρας. Το περιεχόμενο αυτής της εργασίας έχει χρησιμοποιηθεί ως θεωρητικό πλαίσιο ενός μεταπτυχιακού μαθήματος για τη διδακτική αξιοποίηση της Ιστορίας των Μαθηματικών.

ΚΑΜΤΣΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, «Αντιλήψεις φοιτητών/τριών για τα θετικά και τα αρνητικά της αντιμετώπισης του στρες υπό το πρίσμα της θεωρίας των σταδίων αλλαγής», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 89–106.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Άγχος * Σπουδαστής/Φοιτητής

- The aim of the study was the description and the definition of the stress management stages of change, as such the self-efficacy and the pros and cons for stress management during the stages. The study was held through questionnaires, all scales had acceptable levels of internal consistency ($.62 < \alpha < .79$). 405 undergraduates students participated. The results of the confirmatory factor analysis supported the factorial validity of the Decisional Balance Inventory and the three factor solution: pros of stress management (5 questions), pros of stress (4 questions) and cons of stress management (3 questions). Some of the students appeared to have no intention of managing their stress more effectively (contemplation & precontemplation), some other intended to do so (action & preparation), while some other appeared to cope successfully with the stressful situations they experienced (termination & maintenance). Post hoc analyses showed that significant differences were found between self-efficacy, pros of stress management and some of the stages. The results of the study showed that the assessment of readiness to change could be of valuable support in designed stage –specific interventions in the area of stress management. Also emphasizing the pros for stress management behaviors and decreasing cons and improving skills for stress management can help people become more ready to change behaviors for stress management.

ΚΑΡΑΜΗΝΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ, «Απόψεις των σπουδαστών του Ε.Π.ΠΑΙ.Κ. της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. για τον ρόλο του επόπτη-παιδαγωγού κατά την πρακτική τους άσκηση με μικροδιδασκαλία», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 151–162.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Σπουδαστής/Φοιτητής * Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. * Συνεργασία σπουδαστών και εκπαιδευτικών

- In this study we investigated the views of students of EPPAIK for the role of teacher-supervisor during their practical exercises in micro-teaching. The research involved 164 students from five different parts of EPPAIK for the academic years 2009-2013. As a research tool it was used the questionnaire with open questions. Of the 164 students and after analysis of the context they were 331 statements, which are divided into three thematic categories. Specifically, in 149 of them (45%), students assess positively the role of supervisor-teacher, in 66 of them (20%) criticize while in 116 (35%) make suggestions and express desires for his role. Based on this classification we can understand that the role of the supervisor-teacher valued positively by 45% of the statements of students who took part in while a significant proportion (55%) of statements expressed critical comments and negative remarks or mainly wanted to propose changes in his role. As basic recommendations students expressed their desire that supervisors have a specific direction, meaning common guidelines for all about implementation of micro-teaching as well as the need to exist flexibility in the documents that are required of them by the students. In addition, students would like to watch videos from other students and also the micro-teaching supervisor to perform his microteaching on his own before the students present their own.

ΠΑΣΧΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ., «Από τον Γαλιλαίο στην... αίθουσα διδασκαλίας των μαθηματικών», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. Θεματικό (2014), σσ. 172–194.

* Φυσική * Μαθηματικά - Ιστορία * Σπουδαστής/Φοιτητής * Galilei, Galileo (1564-1642)

- Η αξιοποίηση της Ιστορίας των Μαθηματικών και της Φυσικής στη διδακτική πρακτική βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των ερευνητών και των θεωρητικών στον τομέα της Διδακτικής τα τελευταία χρόνια. Στην εργασία αυτή παρουσιάζουμε μια διδακτική προσέγγιση εμπνευσμένη από την Ιστορία στην οποία η ενσωμάτωση γενετικών ιστορικών 'στιγμών' οδηγεί

γηση στο σχεδιασμό μιας διδακτικής δραστηριότητας. Αξιοποιήσαμε ιστορικά στοιχεία από τη μαθηματική μελέτη των κινήσεων κατά τον Ύστερο Μεσαίωνα (14ο αιώνα) και τον Γαλιλαίο προκειμένου να εισαγάγουμε πρωτοετείς φοιτητές του Μαθηματικού Τμήματος στο Θεμελιώδες Θεώρημα του Λογισμού. Η δραστηριότητα βασίστηκε σ' ένα πρόβλημα κίνησης και στην αναπαράστασή του με γράφημα ταχύτητας/χρόνου σε καρτεσιανούς άξονες. Χρησιμοποιήσαμε ένα πρωτότυπο κείμενο από το βιβλίο *Διάλογοι για δύο νέες επιστήμες του Γαλιλαίου*, σχετικά με την πτώση των σωμάτων στη φύση. Σε αυτό το άρθρο παρουσιάζουμε: (1) στοιχεία από την Ιστορία των Μαθηματικών και της Φυσικής που χρησιμοποιήσαμε στο σχεδιασμό της δραστηριότητας, (2) τους διδακτικούς στόχους της δραστηριότητας, (3) φύλλα εργασίας και τμήμα μιας συνέντευξης φοιτητών, και (4) παρατηρήσεις από την ανάλυση δεδομένων.

4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΕΥΣΤΡΑΤΟΓΛΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΚΡΙΚΕΛΑ ΕΛΕΝΗ, «Εκπαίδευση Ενηλίκων, Προώθηση στην Απασχόληση και νέες συνθήκες λειτουργίας της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης στην Ελλάδα», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 32 (2014), σσ. 19–29.

* Εκπαίδευση ενηλίκων * Απασχόληση * Επαγγελματική εκπαίδευση * Πρόγραμμα κατάρτισης

- Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η παρουσίαση, ο κριτικός σχολιασμός και η ερμηνεία των χαμηλών ποσοστών προώθησης των καταρτιζόμενων στην απασχόληση, καθώς και οι επιπτώσεις της διαφοροποίησης των συνθηκών λειτουργίας της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) στην Ελλάδα. Στην ερμηνεία των ποσοστών αυτών εταχειρείται η αξιοποίηση παραγόντων που συνδέονται με τις αρχές και τις βασικές παραδοχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και αναδεικνύονται τόσο η απουσία ανίχνευσης και προσδιορισμού των αναγκών κατάρτισης όσο και η απουσία ουσιαστικής αξιολόγησης των προγραμμάτων κατάρτισης ως βασικοί ερμηνευτικοί παράγοντες των χαμηλών ποσοστών προώθησης. Ταυτοχρόνως, στο πλαίσιο της διαφοροποίησης των συνθηκών λειτουργίας της ΣΕΚ σε συνδυασμό με τη ραγδαία αύξηση της ανεργίας, αναδεικνύεται και η ιδιαίτερη σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων, είτε ως επιστημονικό πεδίο είτε ως θεσμοθετημένο σύστημα, στην προσπάθεια βελτίωσης της προώθησης των καταρτιζόμενων στην απασχόληση.

4.6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΑΝΑΓΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Α., ΒΕΡΓΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ., «Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας: Ποσοτική αύξηση και εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική. Έρευνα με βάση τις απόψεις διευθυντών ΣΔΕ και στελεχών του φορέα υλοποίησης του προγράμματος», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 32 (2014), σσ. 3–18.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Διευθυντής * Εκπαίδευση ενηλίκων * Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας

- Στην παρούσα εργασία εξετάζεται το κατά πόσο η συνεχόμενη και σημαντική αύξηση του αριθμού των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) επηρέασε την άσκηση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής στις σχολικές μονάδες, σύμφωνα με τις απόψεις διευθυντών ΣΔΕ και στελεχών του φορέα υλοποίησης του προγράμματος των ΣΔΕ. Ως ερευνητική μέθοδος χρησιμοποιήθηκε η εστιασμένη συνέντευξη σε επιλεγμένο δείγμα 24 διευθυντών ΣΔΕ, ενώ παράλληλα πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με 7 στελέχη του φορέα υλοποίησης. Η ερευνητική τεχνική ήταν η

ανάλυση περιεχομένου των δεδομένων, τα οποία ερμηνεύτηκαν με τη θεωρία της δομοποίησης. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα περιθώρια άσκησης εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής κυρίως αυξήθηκαν, ως αποτέλεσμα τόσο της αδυναμίας του φορέα υλοποίησης να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες απαιτήσεις, όσο και της μεγαλύτερης συν τω χρόνω εμπειρίας των διευθυντών των ΣΔΕ.

ΜΠΡΟΥΜΟΥ ΜΙΝΑ, ΠΑΠΠΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Η ομαδική συμβουλευτική στις Σχολές Γονέων: η διαμόρφωση της γονικής ιδιότητας/του γονικού ρόλου», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 61–75.

* Σχέση γονιού - παιδιού * Συμβουλευτική * Εκπαίδευση γονέων

- One of the most important and essential responsibilities assumed by a person during their lifetime is the upbringing and education of their child or children. In other words, the responsibility for fulfilling a proper parental role. This obviously precedes other kinds of duty taken over -especially of professional nature- because parental responsibility is a unique commitment to other people's lives, and an unspoken commitment to the community, which considers it to be unnegotiable. The aim of the presentation is to examine an important aspect of parenting that needs redefining and clarifying, namely the parental identity. A description of the basic concept of parental identity, and the factors that facilitate its clarification and shape its contour is made. Finally, attempts are made to highlight the importance of educating and counseling programs targeted to parents as regards the configuration of parental identity, which is extremely important as it leads parents to increased awareness and strengthens both the children and the their relationship with their parents whereas special emphasis is put on the programs that are organized within the framework of the Parent Education Groups in Greece.

ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, ΑΡΜΑΟΣ ΡΕΜΟΣ, «Αξιοποιώντας τη δυναμική της ομάδας στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Κέντρο Πρόληψης "Άρηξίς".», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 31 (2014), σσ. 18–25.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Εκπαίδευση καθηγητών * Ομαδική μάθηση

- Η συγκεκριμένη ποιοτική μελέτη διερευνά τη δυναμική των σχέσεων που αναπτύσσεται σε μια ομάδα ενηλίκων εκπαιδευόμενων εκπαιδευτικών, οι οποίοι επιμορφώνονται στο Κέντρο Πρόληψης Άρηξίς². Βασικός στόχος είναι η αναγνώριση και κατανόηση της σημασίας της ομάδας κατά τη διαδικασία της μάθησης, η δυνατότητα μετασχηματισμού των παραδοχών τους σχετικά με τη μάθηση και κατ' επέκταση η ενίσχυση των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων και η αξιοποίηση νέων μεθοδολογιών μάθησης στο σχολείο. Η έρευνα ανέδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί αποκτούν γνώσεις, υιοθετούν νέες μεθοδολογίες, μετασχηματίζουν στάσεις, αποκτούν καλύτερο βαθμό αυτοενημερότητας, ενώ οι εκπαιδευτές αναλαμβάνουν έναν πολύπλοκο ρόλο, ο οποίος αφορά στο συντονισμό, στη διαμόρφωση των σχέσεων και στην ανάπτυξη της ομάδας.

4.7. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ, «Η εκπαίδευση του «Διαφορετικού Άλλου»: Η πορεία από την εκπαίδευση του διαχωρισμού, τόσο των μαθητών με αναπηρίες όσο και των μαθητών από γλωσσικές/πολιτισμικές μειονότητες, στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα, σε ένα σχολείο για όλους», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 77–84.

* Σχολική ένταξη * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Μειονότητες - Εκπαίδευση * Ενσωμάτωση.

ΑΓΓΕΛΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, «Οι εμπειρίες των κωφών από την αλληλεπίδρασή τους στο σχολικό, εργασιακό και κοινωνικό τους περιβάλλον και οι στάσεις τους απέναντι στην εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη ατόμων με κώφωση, αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 31–42.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Σχολική ένταξη * Ακουστικά μειονεκτών

- Η παρούσα ερευνητική προσπάθεια αποσκοπεί στη διερεύνηση των εμπειριών των Κωφών στο οικογενειακό, εκπαιδευτικό και εργασιακό περιβάλλον και των στάσεών τους απέναντι στην κοινωνική ένταξη των τυφλών και κινητικά ανάπηρων ατόμων, αλλά και απέναντι στα άτομα της κοινότητάς τους. Η διερεύνηση των στάσεων διαμορφώνεται με βάση την επίδραση του στίγματος και της κοινωνικής ταυτότητας. Οι εμπειρίες των Κωφών στο οικογενειακό περιβάλλον φάνηκαν αρνητικές με έμφαση στους τομείς της αποδοχής και της επικοινωνίας. Στον τομέα της εκπαίδευσης αναδεικνύονται οι ελλείψεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πλαισίων που να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της ομάδας. Η αναζήτηση του κατάλληλου επαγγέλματος φαίνεται περιοριστική και μη ισότιμη. Η υιοθέτηση της πολιτισμικής ταυτότητας της Κώφωσης δεν προέκυψε επαρκώς. Ωστόσο, τονίζεται η υπεροχή των Κωφών στην κοινωνική ένταξη σε σχέση με τους τυφλούς και τους κινητικά ανάπηρους και προβλήθηκαν κυρίως θέματα της δικής τους κοινότητας. Αντίστοιχα φάνηκε να ιεραρχούνται οι δυνατότητες των δύο ομάδων, θεωρώντας πως οι τυφλοί έχουν περιορισμένη πρόσβαση στην ισότιμη κοινωνική συνδιαλλαγή εξαιτίας της φύσης της αναπηρίας. Η ανάγκη δημιουργίας ενιαίου φορέα διεκδίκησης όλων των αναπηριών καθίσταται σημαντική... (Περιοχή Περίληψης).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΑΓΛΑΪΑ, ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΣ ΗΛΙΑΣ, «Δημιουργικές μέθοδοι μάθησης για την ενσωμάτωση των παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στην τυπική σχολική τάξη», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 69–77.

* Σχολική ένταξη * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Ενσωμάτωση.

ΑΤΤΑΛΙΩΤΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, «Παράλληλη Στήριξη - Συνεκπαίδευση: Ένας θεσμός που χρειάζεται ο ίδιος στήριξη», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 100–109.

* Σχολική ένταξη * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Συνεκπαίδευση

- Ο θεσμός της Παράλληλης Στήριξης (Π.Σ.) εφαρμόζεται στη χώρα μας, σε πιο εκτεταμένο επίπεδο, από το 2010 στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ευρωπαϊκή ένωση έργου «Πρόγραμμα Εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των Αξόνων Προτεραιότητας 1,2, και 3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Στη διάρκεια της δίχρονης εφαρμογής του (2010-2012) έγινε προσπάθεια στήριξης του θεσμού σε διοικητικό, επιστημονικό και παιδαγωγικό επίπεδο. Σε διοικητικό επίπεδο έγιναν διορισμοί και εκδόθηκαν σχετικές εγκύκλιοι που αφορούσαν οικονομικά και λοιπά θέματα, σε επιστημονικό και παιδαγωγικό συγκροτήθηκαν ομάδες στήριξης έργου με συγκεκριμένο καθηκοντολόγιο, παρήχθη υποστηρικτικό υλικό (σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή), πραγματοποιήθηκαν σειρές ημερίδων. Παρόλα αυτά, μέχρι σήμερα, απ' όσο μπορούμε να γνωρίζουμε, δεν έχουν δημοσιευτεί αποτελέσματα αξιολόγησης, εξωτερικής ή εσωτερικής της αποτελεσματικότητας του θεσμού. Το παραπάνω πρόγραμμα επεκτείνεται για δύο χρόνια ακόμα (2012-2014) και επιπλέον, επικαιροποιείται η αντίστοιχη διοικητική, παιδαγωγική και επιστημονική υποστήριξη (νέες ομάδες στήριξης κ.τ.λ.). (Περιοχή Περίληψης).

ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΑ ΔΙΟΝΥΣΙΑ, «Πολιτική για τη συνεκπαίδευση των παιδιών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες. Προβλήματα και προοπτικές όπως αναδύονται μέσα από τις απόψεις των εκπαιδευτικών», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 97–112.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Ρόλος του καθηγητή * Συνεκπαίδευση.

ΓΚΑΝΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Πρόταση διδασκαλίας της Ιστορίας σε μαθητές γυμνασίου με δυσλεξία με τη χρήση Πληροφορικού Εκπαιδευτικού Περιβάλλοντος», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 59–68.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Δυσλεξία * Μέθοδος διδασκαλίας

- Η εργασία επιχειρεί να διατυπώσει μια πρόταση για τη δημιουργία κατάλληλου πληροφορικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος για τη βελτιστοποίηση της διδασκαλίας του μαθήματος Ιστορίας ως προς τη γλωσσική του διαπραγμάτευση στο σχολικό πρόγραμμα Γυμνασίου για μαθητές και μαθήτριες με δυσλεξία. Αναπτύσσεται ο προβληματισμός σχετικά με τις ιδιαίτερες δυσκολίες, που παρουσιάζει το μάθημα της ιστορίας για τους μαθητές με δυσλεξία / μαθησιακές δυσκολίες. Ως κυρίαρχη δυσκολία προσέγγισης της ιστορικής γνώσης εντοπίζεται η γλώσσα των σχολικών εγχειριδίων. Σε μία προσπάθεια λοιπόν διευκόλυνσης των μαθητών με δυσκολίες μάθησης κατασκευάστηκε ένα πληροφορικό εκπαιδευτικό περιβάλλον στο οποίο εντάχθηκε μαθησιακό υλικό βασισμένο σε μία ενότητα του σχολικού μαθήματος της ιστορίας, με στόχο να μεταδοθεί και να ελεγχθεί ως προς την κατανόησή του κατά παραλληλία προς, και σε σύγκριση με, τον παραδοσιακό διδακτικό τρόπο στα παιδιά. Η εφαρμογή υλοποιήθηκε σε δείγμα 30 μαθητών Γυμνασίου εκ των οποίων οι 15 με διάγνωση δυσλεξίας / μαθησιακών δυσκολιών αποτέλεσαν την πειραματική ομάδα και οι υπόλοιποι 15 χωρίς κάποια πιστοποιημένη μαθησιακή δυσκολία αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου. Πραγματοποιήθηκε σύγκριση της επίδοσης των μαθητών στην καθεμία από τις δύο συνθήκες, αφενός κατά την παραδοσιακή-συμβατική διδασκαλία και αφετέρου κατά τη διδασκαλία με τη χρήση του υπολογιστή. (περικοπή Περίληψης).

ΓΚΑΡΛΕΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Αυτισμός και κοινωνικές ιστορίες», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 100–106.

* Μαθητής * Αυτισμός * Κοινωνικές απόψεις

- Στην παρακάτω εισήγηση γίνεται αναφορά και ανάλυση της έννοιας του Αυτισμού, των περιοχών ανάπτυξης που επηρεάζει και των τρόπων αντιμετώπισής του. Αναφέρεται επίσης ο ρόλος της οικογένειας, της έγκαιρης διάγνωσης των εκπαιδευτικών και του Αναλυτικού Προγράμματος στην εκπαίδευση ατόμων με αυτισμό. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην εκπαίδευση μέσω των κοινωνικών ιστοριών, στο σχεδιάσμά τους και στην προετοιμασία του εκπαιδευτικού για τη δημιουργία μιας κοινωνικής ιστορίας. Αναφέρονται βασικά σημεία που πρέπει να προσέξει ο εκπαιδευτικός σχετικά με το σχεδιάσμά, την εμπλοκή του παιδιού στην ιστορία, το υλικό που θα χρησιμοποιήσει και το διάβασμα της ιστορίας από τους εμπλεκόμενους. Τέλος ακολουθεί περιγραφή ενός παραδείγματος κοινωνικής ιστορίας με διάφορες προτάσεις ανάλογα με το παιδί που απευθύνεται.

ΓΚΛΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Στάσεις και απόψεις του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού για την αξιολόγηση στην Πελοπόννησο», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 36–49.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Καθηγητής * Αξιολόγηση * Ειδική αγωγή

- Η αξιολόγηση αποτελεί εδώ και χρόνια θέμα-ταμπού για τους εκπαιδευτικούς. Πόσο μάλλον σήμερα όπου υπάρχει κλίμα καχυποψίας και αβεβαιότητας στην εκπαιδευτική κοινότητα, κυρίως εμπρός στην απειλή των απολύσεων και μέσα από διαδικασίες αξιολόγησης. Ωστόσο σήμερα υπάρχουν μέθοδοι αξιολόγησης που μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, αφού οι συνθήκες έχουν ωριμάσει ώστε το ζήτημα της αξιολόγησης να τεθεί σε νέα βάση. Η αξιολόγηση, αν εφαρμοστεί με επιστημονικό τρόπο, μπορεί να διασφαλίσει τους

εργαζόμενους στην εκπαίδευση από αυθαιρεσίες της διοίκησης και να δημιουργήσει συνθήκες αξιοκρατίας. Στην παρούσα εργασία στο πρώτο μέρος γίνεται αναφορά στην συνολική εσωτερική αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας και στην αναγκαιότητά της και στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η έρευνα για την στάση των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού απέναντι στην αξιολόγηση. Από την έρευνα προκύπτει ότι η πλέον πρόσφορη και αποδεκτή, από τα μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, μέθοδος αξιολόγησης είναι αυτή της συνολικής εσωτερικής αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

ΔΕΡΕΚΑ ΜΑΡΙΑ, «*Η επιληψία στο χώρο της Α/βάθμιας και της Β/βάθμιας Εκπαίδευσης*», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 49–57.

* Μαθητής * Ρόλος του καθηγητή * Επιληψία.

ΔΡΟΣΙΝΟΥ-ΚΟΡΕΑ ΜΑΡΙΑ, «*Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες - Δυσλεξία. Τι συμβαίνει με την παιδαγωγική αξιολόγηση όταν κάτι δεν πάει καλά με την ένταξη στο σχολείο;*» *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 25–36.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Δυσκολία μάθησης * Δυσλεξία * Παιδί με ειδικές ανάγκες

- Η παιδαγωγική αξιολόγηση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελεί, ακόμη στις μέρες μας ένα δισεπίλυτο πρόβλημα. Αυτό αναδεικνύεται κάθε φορά που «κάτι δεν πάει καλά με την ένταξη στο σχολείο» με τις περιπτώσεις των μαθητών που έχουν διαγνωστεί ότι παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (δυσλεξία). Η εργασία μας αναφέρεται στο πρόβλημα της φοίτησης, της διδασκαλίας και της αξιολόγησης μαθητών με διαγνωσμένες ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, γνωστές ως δυσλεξία, δυσαριθμησία, δυσγραφία, δυσπραξία, δυσορθογραφία στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, από το 2000-2011. Στη μεθοδολογία μας, αξιοποιήσαμε το δείγμα 200 περιπτώσεων δυσλεξίας, στο χρονικό διάστημα 2002 μέχρι 2010 και την βιβλιογραφική ανασκόπηση. Στα αποτελέσματα εντοπίσαμε περιπτώσεις που είχαν διαγνωστεί στην κατηγορία των μαθητών με δυσλεξία ενώ υποκρύπτονταν και άλλες ειδικές ανάγκες που συνυπήρχαν στην ίδια περίπτωση με βαρύτερο περιεχόμενο δυσκολιών ως προς την πορεία της μαθησιακής διαδικασίας. Ακόμη, περιπτώσεις μαθητών που αν και το περιεχόμενο της διαφοροδιάγνωσης αναφέρεται στην διάγνωση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών αυτές ήταν «ανύπαρκτες» ενώ οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αφορούσαν προβλήματα στην ένταξη επειδή δεν είχαν συνυπολογιστεί οι δυσκολίες στην μαθησιακή διαδικασία ως αποτέλεσμα άλλων διαγνώσεων. Στη πλειονότητα τους αυτές αποσιωπούσαν τις Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΑΔ-ΦΑ) ή η παραβατική συμπεριφορά λόγω γονεϊκής παραμέλησης ή γονεϊκής κακοποίησης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας.

ΔΡΟΣΙΝΟΥ-ΚΟΡΕΑ ΜΑΡΙΑ, **ΚΑΤΣΟΥΡΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ**, **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΗ**, «*Αριθμητική ετοιμότητα και δυσκολίες στην εκτέλεση πράξεων. Διερεύνηση παραγόντων δυσαριθμησίας*», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 37–51.

* Δυσκολία μάθησης * Τμήματα ένταξης * Μελέτη περίπτωσης * Αριθμητική

- Η δυσαριθμησία ως ειδική μαθησιακή δυσκολία μελετάται σε σχέση με τις παραμέτρους της μαθησιακής ετοιμότητας, της αριθμητικής ετοιμότητας, των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, των γενικών μαθησιακών δυσκολιών, των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών. Στη μεθοδολογία, εργαστήκαμε με τη μελέτη περίπτωσης μιας μαθήτρια ηλικίας 9 ετών με διάγνωση ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην αριθμητική (δυσαριθμησία), η οποία υποστηρίζεται από το τμήμα ένταξης ειδικής αγωγής 4 ώρες τη βδομάδα. Η επιλογή της μελέτης περίπτωσης έλαβε υπόψη της τις ιδιαιτερότητες στην μαθηματική σκέψη και ψυχολογία αλλά και τους περιορισμούς που τίθενται

ως προς τη γενίκευση των διδακτικών ευρημάτων για την δυσαναγνωσία. Οι παράγοντες αξιολογήθηκαν με βάση τις υποθέσεις εργασίας. Για το λόγο αυτό δημιουργήσαμε τα πρωτόκολλα καταγραφών με τις διδακτικές παρεμβάσεις στην αριθμητική και μελετήσαμε καταγραφές με την συστηματική εμπειρική παρατήρηση, με έμφαση την καταγραφή και εκτίμηση των ιδιαίτερων μαθησιακών, συναισθηματικών δυσκολιών στην διδασκαλία. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με πολυδιάστατη ανάλυση των παραγόντων. Ανάμεσα στα ευρήματα σημειώσαμε ότι η αριθμητική ετοιμότητα συνδέεται με την αποτελεσματική μάθηση των αριθμητικών πράξεων της πρόσθεσης και αφαίρεσης και ότι αυτή πετυχαίνεται με στοχευμένες ενταξιακές δραστηριότητες μαθησιακής ετοιμότητας. Επίσης αυτή είναι προϊόν πολλαπλών αλληλεπιδράσεων της μαθήτριας με το περιβάλλον και προϋποθέτει προσωπική επιδίωξη νοήματος για την εκτέλεση της πράξης.

ΔΡΟΣΙΝΟΥ-ΚΟΡΕΑ ΜΑΡΙΑ, ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, «Η ενταξιακή πρακτική της «Παράλληλης» Υποστήριξης στο νηπιαγωγείο και η υπόθεση της πρώιμης παρέμβασης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 85–98.

* Σχολική ένταξη * Προσχολική αγωγή * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Αυτισμός

- Η ενταξιακή πρακτική της «Παράλληλης» Στήριξης (ΠΣ) στο νηπιαγωγείο έχει αναπτυχθεί μετ' επιφάσεως στη χώρα μας μετά το 2008. Στο γεγονός αυτό συνέβαλαν αφενός μεν οι έρευνες για την εκπαίδευση των νηπίων σύμφωνα με την κοινωνική πολιτική για την προσχολική αγωγή και αφετέρου η αύξηση προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης για μικρά παιδιά με ειδικές ανάγκες μετά τη ψήφιση του Νόμου 3699. Σκοπός της μελέτης μας είναι να διερευνήσουμε την υπόθεση της Πρώιμης Παρέμβασης (ΠΠ) με δεδομένα τα παιδιά σε επικινδυνότητα για σχολική υποεπίδοση ή αποτυχία και τα παιδιά με διαγνωσμένες ανεπάρκειες όπως είναι οι Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΑΔ-ΦΑ). Στην πρώτη περίπτωση διερευνούμε το πώς κατανοούν και αντιλαμβάνονται οι άλλοι μαθητές στο νηπιαγωγείο την παρουσία ενός συμμαθητή τους με διάγνωση Αυτισμού. Στην δεύτερη περίπτωση συζητούμε τις πρακτικές παρέμβασης στο ίδιο το παιδί με αυτισμό συγκρίνοντας τα κοινά στοιχεία για την ένταξη σύμφωνα με την άτυπη και τυπική παιδαγωγική αξιολόγηση. (Περικοπή Περίληψης).

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΜΗΝΑΣ, «Τα Άτομα με Αναπηρία και τα Άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη μέγερη της αξιολόγησης και της βαθμολόγησης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 8–24.

* Αξιολόγηση * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Αξιοπιστία * Βαθμολόγηση

- Κάθε δημοκρατική κοινωνία συγκροτεί και διατηρεί το εκπαιδευτικό σύστημα που την εκφράζει. Σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης το σύστημα αξιολόγησης, μέσω των εξετάσεων και των βαθμών, δεν είναι ανεξάρτητο από το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και τον τύπο του σχολείου που θεσμοθετεί η εκάστοτε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Η τυπική αξιολόγηση, όσο συστηματικά και αντικειμενικά κι αν γίνεται, προσδιορίζει κατά πόσον ο μαθητής πλησιάζει τους μαθησιακούς στόχους. Επομένως η μέτρηση της επίδοσης επενεργεί, ως διαδικασία ταξινόμησης ή επιλογής του μαθητή, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιείται κι ως κίνητρο μάθησης ανατροφοδοτώντας και επαναξιολογώντας την εκπαιδευτική διαδικασία στο σύνολό της (Ευσταθίου, 2010). Επειδή στο ελληνικό σχολείο καλλιεργούνται και αξιολογούνται, κυρίως οι γνωστικές κι οι διανοητικές δεξιότητες, τα άτομα με αναπηρία (ΑμΑ) και τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΑμΕΕΑ) μένουν «εκτεθειμένα» όταν αξιολογούνται με γραπτές δοκιμασίες ή εξετάζονται προφορικά.[...] ένας αριθμός μαθητών/τριών, που παρουσιάζουν μέτριες επιδόσεις ή «κόβονται» στις εξετάσεις ... «χρησιμοποιούνται» ποικιλοτρόπως -εντός και εκτός σχολείου- για να προβάλλονται και να προωθούνται οι «δυνατοί» μαθητές. Αυτοί λοιπόν οι μαθητές/-τριες είναι στο σύνολό τους άτομα με αναπηρία ή άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. [...] Προσεγγίζοντας κριτικά το πλήθος των νομοθετικών ρυθμίσεων και των κανονιστικών πράξεων (νόμοι,

προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις-εγκύκλιοι, γνωματεύσεις υγειονομικών επιτροπών-ιατροπαιδαγωγικών υπηρεσιών-ΚΕΔΔΥ κλπ.), που αφορούν την αξιολόγηση-βαθμολόγηση, την προαγωγή/απόρριψη και τη συμμετοχή των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ στις Πανελλήνιες Εξετάσεις για την εισαγωγή τους την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, θα επιχειρήσουμε πρωταρχικά να δούμε κατά πόσο το ελληνικό σχολείο εξασφαλίζει: α) την αντικειμενικότητα της αξιολόγησης των ΑμΑ και των ΑμΕΕΑ, β) την αξιοπιστία της βαθμολογίας, και γ) την εγκυρότητα της βαθμολογίας. [...] (Περιοχή Περίληψης).

ΘΩΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΧΑΪΤΙΔΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, «Ο ελεύθερος χρόνος των παιδιών με ειδικές ανάγκες: Η περίπτωση παιδιών με αυτισμό, νοητική ανεπάρκεια και μαθησιακές δυσκολίες», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 67–88.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Δυσκολία μάθησης * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Αυτισμός * Ελεύθερος χρόνος

- The issue of immigrants' children social integration in educational and social environment of developed west countries as well as equal opportunity conditions in hosting countries, have constituted subject of scientific analysis and relevant discussions for a long time. Through the adoption of a psychosocial approach regarding the formation of the social identity of a developing person in a multicultural environment, we attempted to explore as many aspects of the group of students' social representations as possible, in a purely Greek school of the Greek community in Munich. Through a discourse analysis, actions and interactions within an ethnographic study, we investigated: i) the attitudes and their representations in the context of their eth-no-cultural group of reference, ii) the possible existence of ethnic stereotypes of their native or foreigner peers, as well as iii) the experiences which relate to issues of social inclusion and exclusion. The results of this research highlight the existence of a variety of stereotypes, which are significantly connected to attempts of inclusion of students both at school and within the wider social environment. Let it be noted that this case study also contributes to the reinforcement of some theoretical approaches on these issues, but also to the emergence of the necessity of making compensatory/therapeutic educational interventions in educational conditions in such multicultural environments.

ΚΑΒΑΛΙΩΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ), «Ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων σε μαθητές με σύνδρομο Down», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 21–30.

* Μαθητής * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σύνδρομο Ντάουν * Γλωσσική δεξιότητα * Γραφή

- Τα φυσικά και γνωστικά προβλήματα των μαθητών με σύνδρομο Down, στις εκδηλώσεις της γλωσσικής και γραπτής έκφρασης, της ανάπτυξης μνημονικών, μαθηματικών και κινητικών δεξιοτήτων είναι εφικτό να αντιμετωπιστούν βάσει συγκεκριμένων στρατηγικών, η αξία των οποίων έγκειται στην ενίσχυση των ικανοτήτων αυτοεξυπηρέτησης, οι οποίες με τη σειρά τους, μεταφράζονται σε ενίσχυση των αισθημάτων αυτοεκτίμησης. Επομένως, η εκμάθηση και ενάσκηση των σχετικών τεχνικών, μάλιστα στο ευρύτερο δυνατό φάσμα εφαρμογών, αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση βελτίωσης των όρων διαβίωσης των παιδιών με σύνδρομο Down και των οικείων τους.

ΚΑΖΑΚΟΥ, MARIA N.; SOULIS, SPYROS, «The impact of feedback on phonological awareness development», *Themes in Science and Technology Education*, τόμ. 7, τχ. 2 (2014), σσ. 137–149.

* Τεχνολογία της Πληροφορίας * Δυσλεξία * Φωνολογία

- The utilization of Information and Communication Technologies (ICT) in educational practice is indispensable, while it becomes imperative in the education of individuals with special educational

needs, as it promotes the application of Individualized Education Programs. Feedback in digital activities aiming at phonological awareness development is the topic under consideration in the present paper. The study has two objectives. On the one hand to study feedback as a differentiating factor for dyslexia intervention through the use of ICT and on the other hand to search for the type of feedback that helps students with dyslexia the most. The two different feedback types are based on behaviorist and constructivist approaches. Results show that constructivism is the theoretical model that feedback has to be based on, in order activities to be fruitful to students with dyslexia.

ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ, ΒΕΛΩΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΗΣ, «Σεξουαλικότητα και αναπηρία: ένα πολύπλοκο διώνυμο», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 24–33.

* Άτομο με ειδικές ανάγκες * Σεξουαλική συμπεριφορά * Σεξουαλική ανάπτυξη.

ΚΑΤΣΙΜΑΡΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ., «Η συνεργασία και το σχολικό κλίμα μεταξύ των εκπαιδευτικών βασικός συντελεστής επιτυχίας των στόχων του σχολείου και της ένταξης των μαθητών με ειδικές ανάγκες», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 9–23.

* Σχολική ένταξη * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Ρόλος του καθηγητή

- Με την παρούσα μελέτη θα διερευνήσουμε την επικοινωνία και τη συνεργασία των εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο, η οποία συμβάλει ουσιαστικά στην ένταξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες. Μια σειρά παραγόντων όπως η συναίνεση, το συναδελφικό κλίμα, η οργάνωση, το μίσθρασμα των αρμοδιοτήτων, η εμπιστοσύνη ή δυσπιστία, η διαφάνεια, ο διάλογος ή η απομόνωση, η κατανομή του χρόνου λειτουργούν αποφασιστικά στη σχολική ατμόσφαιρα και στο σχολικό κλίμα. Οι μαθητές με ειδικές ανάγκες για να ενταχθούν χρειάζονται την συμπαράσταση και υποστήριξη όλων των εκπαιδευτικών, των γονέων και των φορέων. Η διεπιστημονική ομάδα σε ένα ειδικό σχολείο ή ο σύλλογος διδασκόντων σε ένα γενικό σχολείο πρέπει να επικοινωνούν, να συνεργάζονται διαρκώς και να γνωρίζουν επαρκώς τα ζητήματα που αφορούν την πορεία ενός μαθητή με ειδικές ανάγκες. Παρόλο που η επικοινωνία και η συνεργασία κρίνεται υπέρ του δέοντος απαραίτητη, μπορούμε να επισημάνουμε, ότι στη χώρα μας, μέχρι σήμερα, δεν έχει διερευνηθεί. Η κουλτούρα του σχολείου επιτρέπει μόνο τυπικές και στείρες συζητήσεις, εντός των εγκυκλίων και των ερμηνειών τους. Περιορίζεται έτσι η ψυχή του σχολείου, γιατί το σχολείο είναι ένας ζωντανός οργανισμός, που πρέπει να μαθαίνει και να αλλάζει.

ΚΛΩΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, ΚΟΛΛΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Προσαρμοστική Εκπαιδευτική Προσομοίωση και εκμάθηση της Κυκλοφοριακής Αγωγής σε μαθητές με νοητική στέρηση και αυτισμό», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 84–93.

* Αυτισμός * Διανοητικά μειονεκτών * Κυκλοφοριακή αγωγή.

ΚΩΤΣΙΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «Η περιβαλλοντική εκπαίδευση μέσα από την Τέχνη και τη Φυσική Αγωγή σε μαθητές των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 26–35.

* Περιβαλλοντική εκπαίδευση * Φυσική Αγωγή * Ειδική αγωγή * Επαγγελματική εκπαίδευση * Καλλιτεχνική Αγωγή.

ΛΙΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Εκπαιδευτική προσέγγιση των ειδικών μαθησιακών αναγκών & παιδαγωγική υποστήριξη των παιδιών με τη χρήση της εποικοδομητικής διδασκαλίας», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 78–87.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Μέθοδος διδασκαλίας * Αγγλία

- Η διερεύνηση της μάθησης των ΑμΕΕΑ έχει γίνει ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα σε όλες τις εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές. Σύμφωνα με το εκπαιδευτικό πλαίσιο, κάθε σχολείο πρέπει να ικανοποιεί τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών και επιπλέον, όσων χρειάζονται ειδική στήριξη και αντιμετωπίζουν μαθησιακές ή γλωσσικές δυσκολίες. Άλλωστε εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς σημαίνει τη συνύπαρξη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μαζί με τους υπόλοιπους μαθητές σε μια τάξη (Dockrell και Mchane, 1992). Σε αυτή την εργασία θα αναλύσουμε τη κονστρουκτιβιστική θεωρία της εκπαίδευσης ή αλλιώς «Εποικοδομητική Διδασκαλία» (Ε.Δ.) για τα ΑμΕΕΑ στα πλαίσια της σχολικής αίθουσας, καθώς και τη θεωρητική θεμελίωση της στρατηγικής αυτής. Η στρατηγική παρέμβαση της Ε.Δ. μπορεί να παρέχεται σε όλα τα θέματα στον τομέα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής της διδασκαλίας σε ΑμΕΕΑ (Cowie και Wallance, 2000). Παράλληλα, έχει υιοθετηθεί από πολλούς εκπαιδευτικούς σε όλο τον κόσμο, προκειμένου να αναπτυχθούν στρατηγικές διδασκαλίας που προωθούν την ουσιαστική μάθηση και που στοχεύουν στην ενεργό συμμετοχή των συγκεκριμένων εκπαιδευομένων και στη συνεκπαίδευση με τους υπόλοιπους μαθητές (Carnell & Lodge, 2002).

ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗ ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ, «Αναπηρία και ομοφυλοφιλία: διπλή πάλη απέναντι στην κανονικότητα», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 60–68.

* Διαφορετικότητα * Σωματικά μειονεκτών * Ομοφυλοφιλία * Κοινωνικός αποκλεισμός

- Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται έντονη κινητικότητα διαφόρων κινημάτων που «μάχονται» για την άρση του αποκλεισμού «ευαίσθητων» κοινωνικά ομάδων. Ανάμεσά τους και τα κινήματα των αναπήρων και των ομοφυλόφιλων. Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει αρκετά βήματα, σημαντικά ζητήματα ισότητας παραμένουν ακόμη ανέγγιχτα και άλυτα. Θεσμικές και κοινωνικές σχέσεις επιδρούν με τέτοιο τρόπο, θέτοντας όρια και περιορισμούς σε ανθρώπους που επιθυμούν να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και να υλοποιήσουν τους στόχους τους. Ανάπηρα και ομοφυλόφιλα άτομα - και στην περίπτωση μας ανάπηροι ομοφυλόφιλοι - αντιμετωπίζουν σε όλες τις πτυχές της ζωής τους πλήθος στερεοτυπικών αντιλήψεων, με διαφορετικές κάθε φορά εκδηλώσεις και επιπτώσεις. Μια συνεχής διπλή πάλη απέναντι στην «κανονικότητα». Οι διαπιστώσεις των ανισοτήτων και η επιφανειακή αντιμετώπισή τους δεν είναι αρκετές για να οδηγήσουν στη βελτίωση της κοινωνίας. Η αναπαραγωγή των ανισοτήτων αποτελεί συλλογική ευθύνη και είναι αποτέλεσμα των πολιτικών που ασκούνται. Η ουσιαστική εμπλοκή της εκπαίδευσης και η εξάσκηση μιας εκπαιδευτικής πολιτικής, απαλλαγμένης από στερεοτυπικές αντιλήψεις, κρίνεται αναγκαία. Μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που δε θα λειτουργεί με «το πρόσχημα της κανονικότητας» και δε θα αποκλείει κανέναν/μία. Υπό αυτό το πρίσμα θα μπορούμε να μιλάμε για «ένα σχολείο για όλους».

ΜΑΤΣΙΚΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, ΖΑΧΑΡΑΚΗ ΧΡΥΣΑ, ΖΕΡΒΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «Σύμπραξη μαθητών Γενικής Εκπαίδευσης με μαθητές Ειδικής Αγωγής - Ένα παράδειγμα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης για την καλλιέργεια ενός μοντέλου συνεκπαίδευσης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 69–78.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Σχολική ένταξη * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Συνεκπαίδευση.

ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ ΑΣΗΜΙΝΑ, «Πρόταση ειδικής μεθοδολογικής προσέγγισης των σχολικών γλωσσικών μαθημάτων σε άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες του Γενικού και Ειδικού Γυμνασίου», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 52–58.

* Διδακτικό βιβλίο * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Γλώσσα - Σπουδή και διδασκαλία

- Ακόμα κι αν οι πολιτειακές σχολικές δομές και το έμφυχο υλικό που τις στελεχώνει, λειτουργούσαν άρτια και ανεμπόδιστα, είναι αξιοσημείωτα πια αποδεκτό ότι υπάρχει ένδεια τόσο του Ειδικού Εκπαιδευτικού Υλικού Αποκατάστασης των Δυσκολιών στη Μάθηση των ΑμΕΕΑ στις δομές των τμημάτων ένταξης και παράλληλης στήριξης του Δημοτικού, όσο και του εκπαιδευτικού υλικού που απευθύνεται σε μαθητές ΑμΕΕΑ του Γενικού και Ειδικού Γυμνασίου.

ΝΑΝΟΥ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ, ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Βελτιώνοντας τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ παιδιών με και χωρίς Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη γειτονιά. Μια πιλοτική έρευνα - δράση», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 58–76.

* Έρευνα δράσης * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Κοινωνική αλληλεπίδραση.

ΝΕΟΚΟΣΜΙΔΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, «Δομή και λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 45–59.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Ρόλος του καθηγητή * Τμήματα ένταξης

- Η αναζήτηση ύπαρξης εννοιολογικών συσχετισμών μεταξύ της παιδαγωγικής διάστασης της ένταξης με την βρύση Τμημάτων Υποστήριξης, έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονου προβληματισμού και σημαντικών αντιπαραθέσεων (Λολίτσας, 2004). Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, αυτό το οποίο θα μας απασχολήσει είναι η δομή και ο τρόπος λειτουργίας των τμημάτων ένταξης, καθώς σε έρευνα που πραγματοποίησε ο Πανελλήνιος Σύλλογος Ειδικής Αγωγής σε 510 Τμήματα Ένταξης σ' όλη την Ελλάδα κατά την διάρκεια των ετών 2001 -2005, αυτό το οποίο διαπίστωσε είναι ότι τα 412 από αυτά φιλοξενούνται σε ακατάλληλες και ανεπαρκείς, για τις ανάγκες των παιδιών, αίθουσες (Ευσταθίου, 2007). Κατά συνέπεια, αυτό που ανάγεται ως ερώτημα είναι σε ποιο βαθμό, ο διαχωρισμός των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και η καθημερινή συμμετοχή τους σε τμήματα ένταξης υπηρετεί τον ενταξιακό χαρακτήρα που θεσμοθετημένα η χώρα μας θέλει να ακολουθήσει (Λαμπροπούλου & Παντελιάδου, 2000). Ένα δεύτερο σημαντικό ζητούμενο που θα μας απασχολήσει, είναι, ο βαθμός ύπαρξης διεπιστημονικής αλλά και συνεπιστημονικής συνεργασίας στα πλαίσια λειτουργίας των τμημάτων ένταξης. (Περιοχή Περίληψης).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΆΝΝΑ, «Υποστήριξη ΑμΕΕΑ με κινητική αναπηρία μέσω Προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής (ΠΦΑ) - Μελέτη περίπτωσης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 64 (2014), σσ. 99–110.

* Φυσική Αγωγή * Μελέτη περίπτωσης * Άτομο με ειδικές ανάγκες * Κινητικά μειονεκτών

- Η Μαρία, 20 ετών, τέκνο πολύτεκνης οικογένειας είναι μαθήτρια σε Τεχνικό Τ.Ε.Ε. Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα. Γεννήθηκε με εγκεφαλική παράλυση με κινητική δυσλειτουργία στα κάτω άκρα και μια ελαφρά δυσκαμψία στο αριστερό της χέρι. Πρόκειται για ένα συνεσταλμένο, ήρεμο και συνεργάσιμο κορίτσι με χαμηλή αυτοεκτίμηση το οποίο κάθεται σε αναπηρικό αμαξίδιο που όμως δεν ξέρει να μετακινεί. Κατόπιν παρότρυνσης του καθηγητή Προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής την ώρα της γυμναστικής παρακολούθησε εξατομικευμένο πρόγραμμα σε συνδυασμό με παρακίνηση και θετική ενίσχυση μια διδακτική ώρα τρεις φορές την εβδομάδα για ένα σχολικό έτος. Το πρόγραμμα είχε στόχο την εκμάθηση χειρισμού του αναπηρικού αμαξιδίου, την βελτίωση βασικών κινητικών δεξιοτήτων (όπως ισορροπία, βάρδιση) και περιελάμβανε ασκήσεις ευλυγισίας, μυϊκής ενδυνάμωσης του κορμού, των άνω και κάτω άκρων και ασκήσεις εκμάθησης πτώσεων. Αρχικά έμαθε να χειρίζεται το αναπηρικό αμαξίδιο έτσι ώστε να μετακινείται μόνη της στο χώρο του σχολείου. Κατόπιν έμαθε να βαδίζει με περιπατητήρα και στο τέλος του σχολικού έτους να βαδίζει υποβασταζόμενη από έναν βοηθό. (Περιοχή Περίληψης).

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Παιδιά με Εγκεφαλική Παράλυση αναπτυξιακά χαρακτηριστικά & εκπαιδευτικές πρακτικές», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 91–99.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Αντιμετώπιση * Εγκεφαλική παράλυση

- Πρόκειται για πάθηση του Κ.Ν.Σ (Εγκέφαλος - Ν.Μ - Παρεγκεφαλίδα) και προέρχεται από μη εξελισσόμενη βλάβη αυτών. Αναφερόμαστε λοιπόν σε μια ομάδα παθήσεων στις οποίες υπάρχουν διαταραχές στην ανάπτυξη της κίνησης, της στάσης στην δυσλειτουργία των μυών και στον περιορισμό των λειτουργικών δραστηριοτήτων. Συνοδεύονται πολύ συχνά από ελαφριά έως σοβαρή νοητική υστέρηση. Αποτελεί σοβαρό ιατρικό και κοινωνικό πρόβλημα λόγω της μεγάλης δυσκολίας αν και όχι της αδυναμίας στη θεραπεία. Υπάρχουν βέβαια σχετικές στατιστικές μελέτες όσον αφορά τη συχνότητα εκδήλωσης αλλά κρίνονται αρκετά επισφαλείς αφού η ιατρική και οι τεχνολογικές δυνατότητες παρουσίασαν τα τελευταία χρόνια αλματώδη ανάπτυξη. Προκύπτει όμως, το εξής παράδοξο: Γεννιούνται ναι μεν πιο «ασφαλή» νεογνά με την έγκαιρη πια πρόγνωση και τη σωστή περίθαλψη, αλλά προέκυψε νέο πρόβλημα που δεν μείωσε την συχνότητα όπως θα περίμενε κανείς. Αυτό οφείλεται στο ότι διατηρούνται στην ζωή πλέον πολλά πρόωρα και ελλιποβαρή νεογνά τα οποία όμως σε μεγάλο ποσοστό (περ. 35%) είναι ευάλωτα και εκτεθειμένα στις επιπτώσεις της πάθησης. [...] Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει οι γονείς να επαναπαύονται σε διαβεβαιώσεις μη ειδικών και να αρκούνται σε αυτό που οι ίδιοι θέλουν να ακούσουν (παρ' ότι ανθρωπινό) ότι δηλαδή είναι «από τα παιδιά που αργούν στην ανάπτυξη τους» κλπ. Πρέπει άμεσα να απευθυνθούν στους ειδικούς για να μην χαθεί πολύτιμος χρόνος για το παιδί και την εξέλιξη του. (περικοπή Περίληψης).

ΠΑΤΣΙΔΟΥ-ΗΛΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΝΑ, «Κοινωνικές δεξιότητες και επαγγελματική απασχόληση ατόμων που ανήκουν στις διαταραχές του αυτιστικού φάσματος», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 63 (2014), σσ. 79–90.

* Αυτισμός * Δεξιότητα * Άτομο με ειδικές ανάγκες * Απασχόληση

- Όπως προκύπτει από τα δεδομένα ερευνών, ενώ ένα αυξανόμενο ποσοστό ατόμων με υψηλής λειτουργικότητας αυτισμό έχει τη δυνατότητα να πετύχει σε διάφορους τομείς, κατά την ενηλικίωση εξαρτάται από την οικογένεια και άλλους υπηρεσιακούς φορείς, προκειμένου να υποστηριχθεί η κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. Η μετάβαση στην ενηλικίωση αποτελεί για τα άτομα με υψηλής λειτουργικότητας Αυτισμό μια πρόκληση. Στόχος της εργασίας αυτής είναι η διερεύνηση μελετών μέσα από την ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σε σχέση με την εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικών δεξιοτήτων που βελτιώνουν τη διαχείριση των κοινωνικών σχέσεων και της επικοινωνίας τους στην μελλοντική τους επαγγελματική απασχόληση.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ ΕΛΕΝΗ, ΜΠΟΥΤΖΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Ειδική Γλωσσική Διαταραχή: αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και διαφοροδιάγνωση», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 75–83.

* Μαθητής * Γλωσσική ανάπτυξη * Λόγος, Διαταραχές του

- Η παρούσα μελέτη εστιάζει σε σύγχρονα ελληνικά ερευνητικά δεδομένα στον τομέα της Ειδικής Γλωσσικής Διαταραχής. Η Ειδική Γλωσσική Διαταραχή ανήκει στην ομάδα των αναπτυξιακών διαταραχών που επηρεάζει το 7% του πληθυσμού των παιδιών κατά την είσοδό τους στο Δημοτικό σχολείο. Τα παιδιά με Ειδική Γλωσσική Διαταραχή αντιμετωπίζουν σημαντικές γλωσσικές δυσκολίες στην παραγωγή και την κατανόηση της γλώσσας ενώ έχουν συνήθως τυπική μη-λεκτική νοημοσύνη. Επίσης, οι παραπάνω δυσκολίες δεν μπορούν να αποδοθούν σε έλλειψη ακοής ή άλλες νευρολογικές δυσκολίες. Η Ειδική Γλωσσική Διαταραχή παρουσιάζει μεγάλη ετερογένεια τόσο στα προφίλ και στις ανάγκες των παιδιών και των εφήβων όσο και στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις που έχουν στη γενικότερη ανάπτυξη του ατόμου. Τα τελευταία 20 χρόνια στη διεθνή βιβλιογραφία παρατηρείται ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη μελέτη των δυσκολιών και

των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων αυτής της ομάδας των παιδιών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ομιλία, στη γλώσσα και στην επικοινωνία. Παράλληλα, στην Ελλάδα υπάρχουν λίγες δημοσιευμένες μελέτες που να αποτυπώνουν τη φύση αυτών των δυσκολιών. Το παρόν άρθρο εστιάζει την προσοχή του στις ακόλουθες περιοχές: (α) η φύση και ο γλωσσικός-γνωστικός-ψυχοσυναισθηματικός φαινότυπος παιδιών με Ειδική Γλωσσική Διαταραχή, (β) ο εντοπισμός και η αξιολόγηση της Ειδικής Γλωσσικής Διαταραχής σε μαθητές, και (γ) περιοχές αλληλοεπικάλυψης - συννοσηρότητας Ειδικής Γλωσσικής Διαταραχής και άλλων αναπτυξιακών διαταραχών (Περιοχή Περίληψης).

ΣΙΜΙΤΖΗ-ΔΕΛΛΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «Η εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στα Τμήματα Ένταξης των νηπιαγωγείων», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 69–74.

* Προσχολική αγωγή * Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Τμήματα ένταξης.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΘ., «ΑμΑ: Προκλήσεις και πραγματικότητα στη δημόσια σφαίρα», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 66 (2014), σσ. 34–44.

* Άτομο με ειδικές ανάγκες * Δημοσιογραφία - Κοινωνικές απόψεις * Τύπος

- Η εισήγηση προσεγγίζει τους μηχανισμούς κατασκευής και αναπαραγωγής της εικόνας της αναπηρίας μέσω του τύπου, ενώ ταυτόχρονα αναλύεται η νοηματοδότηση της αναπαραγωγής αυτής της εικόνας μέσω των μηχανισμών της επικοινωνίας, στα πλαίσια της διαμορφωθείσας σύγχρονης ελληνικής δημόσιας σφαίρας. Στόχος της ανάλυσης είναι η ανάδειξη της εικόνας της ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ, όπως αυτή αποτυπώνεται στις αναρτήσεις των ηλεκτρονικών εκδόσεων της ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ και της ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ. Η χρονική περίοδος που εξετάζεται αφορά το διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου 2013. Πρόκειται για μια κρίσιμη χρονικά περίοδο, που περιλαμβάνει την ψήφιση του νέου νόμου για τα άτομα με Αναπηρία, καθώς επίσης και πολλά σημαντικά ζητήματα, τα οποία θέτουν στο επίκεντρο των κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων τα ΑμΑ.

ΤΡΑΓΟΥΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «Αντιλήψεις του προσωπικού των ειδικών σχολείων της Α΄ Αθήνας για την περιβαλλοντική εκπαίδευση», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 14–25.

* Περιβαλλοντική εκπαίδευση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Καθηγητής * Ειδική αγωγή

- Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των άλλων συναφών ειδικοτήτων, που απασχολούνται στα σχολεία της χώρας διαφοροποιούνται ανάλογα με τις γνώσεις και την περιβαλλοντική συνείδηση, που διαθέτουν, και οδηγούν σε διαφορετικές προσεγγίσεις των σχετικών ζητημάτων και της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην πράξη. Η μελέτη των απόψεων και η συμπεριφορά των στην εκπαιδευτική διαδικασία, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σημασία, καθώς αυτοί, έχουν την ευθύνη της εκπαίδευσης των μαθητών, των αυριανών πολιτών. Η έρευνα αυτή σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε για το προσωπικό των ειδικών σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τη διερεύνηση των απόψεών των για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Σε αυτή, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, στο προσωπικό, που υπηρετεί στα ειδικά σχολεία της Α΄ Διεύθυνσης της Αθήνας και αφορούν τις απόψεις τους για τα παρακάτω: 1) Ποιο είναι το ενδιαφέρον και οι γνώσεις του προσωπικού των ειδικών δημοτικών σχολείων γύρω από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση; 2) Υπάρχει προθυμία υλοποίησης Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης εκ μέρους του προσωπικού; 3) Ποια είναι η γνώμη του προσωπικού (εκπαιδευτικού και ειδικού επιστημονικού προσωπικού) των ειδικών δημοτικών σχολείων της Α΄ Αθήνας για τη σχέση Ειδικής Αγωγής και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης; 4) Τέλος, ποιες είναι οι επιμορφωτικές ανάγκες του προσωπικού; (Περιοχή Περίληψης).

ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Σχολική ένταξη και ενσωμάτωση: από τη θεωρία στην πράξη», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 59–68.

* Σχολική ένταξη * Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Ενσωμάτωση

- Από τη δεκαετία του 1960 συζητιέται παγκόσμια και από τη δεκαετία και 1970 και στην Ελλάδα η αντίληψη της σχολικής ένταξης και ενσωμάτωσης (ΣΕ). Η Σχολική Ένταξη δεν είναι αυτοσκοπός. Νοηματικά είναι πολύ κοντά στους όρους ομαλοποίηση και κοινωνικοποίηση, λειτουργεί κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και διευκολύνει την ένταξη και ενσωμάτωση των ΑμΕΕΑ στην κοινωνία και στην εργασία αργότερα. Τελευταία τείνει να ταυτίζεται με ό,τι ονομάζουμε σήμερα σύγχρονες τάσεις και αντιλήψεις στην ειδική εκπαίδευση. Πολύ γρήγορα φάνηκε η ανάγκη ύπαρξης υποστηρικτικών υπηρεσιών, οι οποίες θα παρέχουν: διαγνωστική εργασία και αξιολόγηση των παιδιών, συμβουλευτική εργασία στο σχολείο, στην οικογένεια και στην κοινότητα, επιμόρφωση και επιπλέον εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των γονέων, εξατομικευμένη υποστήριξη των εκπαιδευτικών και των παιδιών, ενημέρωση και υποστήριξη των διοικητικών παραγόντων κ.ά. Στο ερώτημα: Υπάρχουν σήμερα στον τόπο μας οι προϋποθέσεις και οι δυνατότητες που απαιτούνται, για να είναι επιτυχής η σχολική ένταξη; δεν μπορεί ακόμη να δοθεί ικανοποιητική απάντηση. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή δεν ακυρώνει την σχολική ένταξη και ενσωμάτωση. Επιβάλλει όμως η προώθησή της στη σχολική πράξη να γίνεται προσεκτικά, μεθοδικά, με πρόγραμμα, με παράλληλη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής, ώστε την αισιόδοξη προσδοκία της ένταξης να μη διαδεχτεί η αρνητική εμπειρία της «απόταξης».

5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΟΝΗΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤ., «Νέα έκδοση βασισμένη σε παλαιά σφάλματα (Το Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Δημοτικού-Γυμνασίου, αναθεωρημένη έκδοση 2014)», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2014), σσ. 171–184.

* Πρόγραμμα σπουδών * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Κριτική προσέγγιση.

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΙΜΟΣ, ΚΟΥΣΟΥΛΑΣ ΦΑΝΗΣ, ΣΙΟΥΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, «Διερευνητική δραματοποίηση και δημιουργική έκφραση στο πλαίσιο της μαθησιακής-διδασκτικής πράξης: Αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 111–126.

* Δραματοποίηση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Διδακτική πρακτική.

6.1. ΓΛΩΣΣΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Η προτυποποίηση του ληκτικού -ν», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 113–118.

* Διδακτικό βιβλίο * Γραμματική * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία.

— «Η προτυποποίηση των θηλυκών επαγγελματικών ουσιαστικών της νεοελληνικής γλώσσας», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 231–241.

* Γραμματική * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία.

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ κ.ά., «Ανάπτυξη ενός τεστ Λεξιλογίου για τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου.», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 86–98.

* Μαθητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Αξιολόγηση * Λεξιλόγιο.

ΒΑΜΒΟΥΚΑ ΙΩΑΝΝΑ Μ., «Δεξιότητες κατανόησης κειμένων και επεξεργασίας γραπτών αναφορικών δεικτών από μαθητές ανώτερων τάξεων δημοτικού σχολείου», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 76–105.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Κατανόηση κειμένου * Μαθητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΒΑΣΑΡΜΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «Πολλαπλή νοημοσύνη και γραπτός λόγος», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 43–60.

* Νοημοσύνη * Γραπτός λόγος * Γλωσσική δεξιότητα

- The subject of this article is the Multiple Intelligence Theory (MIT) and its relation to learning. Initially the role of school is presented and how the theory perceives it, its aim and the means of achieving it. Then, a brief reference to the relationship between MIT and other theories of learning and the common grounds between them are exposed.

ΚΑΖΑΖΗΣ Ι.Ν., «Η πολυστρωματικότητα της νέας ελληνικής ως διδακτική πρόκληση», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 178–193.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Γλωσσολογία * Λεξιλόγιο.

ΚΕΚΙΑ ΑΙΜΙΛΙΑ-ΜΕΛΛΩ, «Τα σχολικά γραπτά είδη κειμένων ως κοινωνικές διαδικασίες: Θεωρητική ανάλυση και διδακτικές πρακτικές», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 11–26.

* Διδακτική πρόταση * Κειμενικά είδη * Γραπτός λόγος

- The goal of the present study is to discuss the social functions of five fundamental written genres of schooling and the relative to them structural and lexicogrammatical features: describing, instructing, explaining, arguing and narrating. This [inter]textual analysis, based on the “genre as social process” model, is followed by a proposal for its translation into a pedagogical practice. The main aim of this proposal is to bring the relationship between genres and their social contexts into focus and consequently to develop a critical genre awareness. A full appraisal of the proposed genre analysis and of the various literacy practices developed at its twenty-year implementation in schools is attempted at the end of the study.

ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΥ ΜΑΡΙΑΝΘΗ, ΣΟΦΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, «Παιδαγωγικές γραμματικές: Η γραμματική για την Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 137–150.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Γραμματική * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία

- The research was realized by questionnaire distribution in September 2014 and it aimed at drawing information concerning the pedagogical advantages of the Gram-mar book which was officially initiated in the two last grades of primary school in 2011. Teachers from various school units of the Dodecanese region had the opportunity to evaluate different aspects of the Grammar book, point out the teaching gaps of the it and finally suggest further improvements for the current framework. Apart from minor issues, it was made clear that it is necessary further initiatives to

be undertaken in order to develop an effective dialogue for the teaching of Grammar with-in the current sociocultural milieu.

ΠΑΡΙΣΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ, «Αρχαία ελληνική γλώσσα διδασκαλία αγνώστου θέματος», *Φιλολογος*, τχ. 157 (2014), σσ. 365–380.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Σπουδή και διδασκαλία * Υλικό αναφοράς.

ΤΣΙΤΣΑΝΟΥΔΗ-ΜΑΛΛΙΔΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ, «Μαθήματα γραμματικής και Ορθογραφίας στο Πανεπιστήμιο. Η εμπειρία των “Μικρών Σεμιναρίων” του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Ιωαννίνων», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 119–129.

* Ορθογραφία * Γραμματική * Τριτοβάθμια εκπαίδευση * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία.

6.2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΛΕΞΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, «Μεταξύ φιλολογίας και θρησκείας: Λουκιανός ο Σαμοσατεύς, “βλάσφημος ή σατιρικός”;», *Φιλολογος*, τχ. 157 (2014), σσ. 353–364.

* Ανάλυση κειμένου * Λουκιανός ο Σαμοσατεύς (π. 200-120 π.Χ.)

ΑΛΕΞΙΟΥ ΣΤΕΛΛΑ, ««Και των παιδιών μας τα παιδιά θα τα διαβάζουν με την ίδια συγκίνηση και ζέση». Μελετώντας τα Ποιήματα «Η Πόλις», «Τρώες» και «Τείχη» του Κ. Π. Καβάφη», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 7–23.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική ποίηση * Αφήγηση

- This work has to do with the way in which a ‘written’ text can contribute in a positive way in a teenager’s – student’s (and later on adult’s) personal and social empowerment. Starting with three poems by Kavafis «The city» (1910), «Trojans», (1905) and «Walls» (1897), I will try to present the values and norms that are derived through these poems as these are expressed by the present bibliography. They undoubtedly can help in reinforcing the emotional and social education, and subsequently that of the humane education.

ΑΝΕΥΛΑΒΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, «“Να με αγαπονεροθυμάσαι...” Ο Μονόλογος της Άννας Λίβια Πλούραμπελ στην Αγρόπνια των Φίννεγκαν, του Τζέιμς Τζόυς», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 606–629.

* Joyce, James (1882-1941) * Γυναίκα στη λογοτεχνία * Ιρλανδική λογοτεχνία.

ΑΠΕΡΓΗΣ ΟΡΦΕΑΣ, «Verdi: Η ζωή ως θάνατος και ο θάνατος ως μουσική», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 257–275.

* Verdi, Giuseppe Fortunino Francesco (1813-1901) * Όπερα - Ιστορία και κριτική.

ΒΑΚΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Ο φιλόσοφος Κάλβος», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 180–195.

* Κάλβος, Ανδρέας (1792-1869) * Ερμηνεία και κριτική * Φιλοσοφία.

ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Προσωκρατικοί - οι θεμελιωτές της δυτικής σκέψης», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 281–291.

* Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Προσωκρατικοί.

ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΜΑΡΘΑ, «Γυναικεία πρόσωπα στην ποίηση του Καβάφη», *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 51–64.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση * Γυναίκα στη λογοτεχνία.

ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ ΑΝΤΙΓΟΝΗ, «Νάσος Δετζώρτζης. Μια υποθήκη ως “τόκος εν τω καλώ”», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 53–72.

* Βιογραφία * Δετζώρτζης, Νάσος (1911-2003) * Εργογραφία.

ΒΟΥΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Το στάσιμο ταξίδι των Αχαιών», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 587–594.

* Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) - Αλληγορία και συμβολισμός.

ΓΑΛΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α., «Η χειρόγραφη παράδοση του κειμένου της Καινής Διαθήκης», *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 4 (2014), σσ. 7–29.

* Βίβλος - Χειρόγραφα * Βίβλος. Κ.Δ. - Κριτική, Ερμηνεία κ.λπ.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΑΓΑΘΗ, «Το πρόσχημα του γάμου στην “Ιφιγένεια την εν Αυλίδι” του Ευριπίδη», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 36–41.

* Ανάλυση κειμένου * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Σπουδή και διδασκαλία * Ευριπίδης (480-406 π.Χ.)

ΓΕΩΡΓΟΥΣΗ ΜΑΡΙΑ Δ., «Η βωμολοχία στην υπηρεσία της διακωμώδησης της πολιτιστικής πραγματικότητας στις κωμωδίες του Αριστοφάνη», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 381–388.

* Αριστοφάνης (444-388 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Ελληνικό δράμα (Κωμωδία).

ΓΙΑΓΚΑΖΟΓΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ, «Η Αγία Γραφή στην εκπαίδευση», *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 4 (2014), σσ. 211–241.

* Διδακτικό βιβλίο * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Βίβλος.

— «Η δογματική ως δικανική αντίληψη και ως ερμηνευτική διαδικασία. Οι θεολογικές προϋποθέσεις για την ερμηνεία του νοήματος της πίστεως», *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 1 (2014), σσ. 7–26.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Θεολογία, Δογματική.

ΓΚΙΟΚΑ ΑΣΠΑΣΙΑ, «Η “Ηρωική Παρέλαση” των πυροσβεστών του Κοσμά Πολίτη. (Μία διακαλλιτεχνική ανάγνωση του τίτλου της)», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 68–73.

* Ανάλυση κειμένου * Μυθιστόρημα * Πολίτης, Κοσμάς (1888-1974).

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Δραστηριότητες ενεργητικής μάθησης στα Ελληνικά του Ξενοφώντα (Α΄ Λυκείου)», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 619–628.

* Διδακτική πρόταση * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Σπουδή και διδασκαλία * Δραματοποίηση.

ΔΑΝΙΗΛ ΑΝΘΟΥΛΑ, «Ο Παλαμάς σήμερα», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 25–27.

* Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Νεοελληνική ποίηση.

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ, «Ένας εναλλακτικός τρόπος προσέγγισης της ποίησης αξιοποιώντας δημιουργικά τις Νέες Τεχνολογίες», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 125–136.

* Νεοελληνική ποίηση * Διδακτική πρόταση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Within a technologically evolving society, education parties decide together how education must keep pace with the progress and incorporate already from primary education to new technologies. The daily dialogue with pupils in compulsory education becomes constructive as it turns out that students are fans of new technologies. This attitude of pupils must be feedback to teachers to integrate new digital tools in their teaching work. But, even if in the field of science steps have been made to-wards technological modernization and information literacy, that is not the case with literature. Therefore, the same students who like to play before the computer refuse to engage, for example, with poetry. This work highlights an alternative way of approaching poetry, drawing creatively every thing the new technologies have to offer. The audience will see through the first results of a pilot investigation on primary education students of the fifth and sixth grade, that children can love literature and especially poetry, if an appropriate way is found .In the present work, are given two examples of digital activities with themes from *Axion Esti* by Odysseus Elytis(1959), while through the application of a specific methodology followed gradually, we confirmed the hypothesis that the blending of new technologies with literature-poetry is possible.

ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Ένας ευπατρίδης», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 73–81.

* Δετζώρτζης, Νάσος (1911-2003) * Εργογραφία.

— «Σχόλια στα ερωτικά ποιήματα του Καβάφη», *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 31–40.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση * Έρωτας στη λογοτεχνία.

ΔΕΛΗΓΩΡΓΗ ΚΩΣΤΑ, «Ηροδότειες Αμαζόνες: μία απόπειρα πολιτισμικής επαναπροσέγγισης», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 51–54.

* Ηρόδοτος (484-410 π.Χ.) * Ηρόδοτος (484-410 π.Χ.), *Ιστορία*.

ΔΕΤΣΗΣ ΝΙΚΟΣ, «Νίκος Καζαντζάκης [1883-1957] Εκατόν τριάντα χρόνια από τη γέννησή του», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 63–67.

* Βιογραφία * Εργογραφία * Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957).

ΔΗΜΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, «Τα χαρακτηριστικά της ποιήσεως του Τάκη Παπατσώνη», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 602 (2014), σσ. 21–23.

* Παπατσώνης, Τάκης Κ. (1895-1976) * Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική ποίηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΑ, «**Διδακτική αξιοποίηση ενός λογοτεχνικού μετα-κειμένου σε πλαίσιο διαφοροποιημένης μάθησης: οι φωνές των εκπαιδευτικών**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 101–119.

* Λογοτεχνία * Δραματοποίηση * Διαφοροποιημένη διδασκαλία

- Το μάθημα της Λογοτεχνίας προσφέρεται για προσεγγίσεις που απομακρύνονται από τον τεχνικό ορθολογισμό της διδακτικής πράξης, ο οποίος αποβλέπει σε ένα προδιαγεγραμμένο επιθυμητό αποτέλεσμα. Αξιοποιώντας την πεποίθηση αυτή, δύο φιλόλογοι ανέπτυξαν μια πρωτότυπη διδακτική παρέμβαση σε δύο τάξεις με μαθητικό δυναμικό μικτής κοινωνικο-πολιτισμικής προέλευσης και μικτής μαθησιακής ικανότητας. Με βάση τη διδασκαλία ενός ολόκληρου μυθιστορήματος, οι μαθητές δημιούργησαν και δραματοποίησαν ένα δικό τους μετακείμενο, το οποίο αναφέρεται σε προσωπικές και κοινωνικές σχέσεις του χώρου ζωής τους. Το γεγονός αυτό αναπροσδιόρισε τη θέση τους στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία και είχε πλούσιες διδακτικές και παιδαγωγικές προεκτάσεις, σε ό,τι αφορά κυρίως τη διαφοροποίηση των διαδικασιών μάθησης και τον αναστοχασμό των εκπαιδευτικών. Με βάση τις συνεντεύξεις των δύο εκπαιδευτικών που πραγματοποίησαν την εκπαιδευτική παρέμβαση, στην παρούσα εργασία αναλύεται η μέθοδος ερευνητικής προσέγγισης που κρίθηκε κατάλληλη για τη μελέτη αυτών των προεκτάσεων και καταγράφονται τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν.

ΔΗΜΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ, «**Θουκυδίδης Περικλέους Επιτάφιος - κεφάλαιο 39**», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 473–477.

* Θουκυδίδης (470-394 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Περικλέους Επιτάφιος.

ΚΑΒΑΝΟΖΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Μανόλης Αναγνωστάκης, Στο παιδί μου. “Πρέπει να λέμε την αλήθεια στα παιδιά;”**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 52–64.

* Αναγνωστάκης, Μανόλης Α. (1925-2005) * Διδακτική πρόταση * Νεοελληνική λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση).

ΚΑΔΟΓΛΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ, «**Μητέρες παντοδύναμες, πατέρες απόντες στο έργο της Simone de Beauvoir**», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 292–301.

* De Beauvoir, Simone (1908-1986) * Σχέση μητέρας - παιδιού.

ΚΑΖΑΖΗΣ Ι.Ν., «**Ο Εμμανουήλ Κριαράς (1906-2014) και η σημασία του έργου του**», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 517–519.

* Κριαράς, Εμμανουήλ (1906-2014) * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ελληνική γλώσσα, Νέα.

ΚΑΡΑΜΠΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠ., «**Τι γνώριζε ο Ανώνυμος συγγραφέας της Ελληνικής Νομαρχίας για τον Ρήγα Βελεστινλή**», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 684–693.

* Ελληνική Νομαρχία * Νεοελληνικός διαφωτισμός * Ρήγας Φεραίος (1757-1798).

ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ-ΙΑΤΡΟΥ ΜΙΧΑΗΛΑ, «**Ανάμεσα στο γαλάζιο και το μαύρο: ο Στίβεν Κρέιν και ο Πόλεμος του 1897**», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1861 (2014), σσ. 263–292.

* Crane, Stephen (1871-1900) * Ελλάδα - Ιστορία - 19ος αι. * Ελληνοτουρκικός πόλεμος, 1897.

- «Ο Καβάφης αναγνώστης εντός και εκτός των ποιημάτων του», *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 65–74.
- * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση * Αρχείο Καβάφης.
- ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ Χ.Λ., «Ο “πολιτικός” Καβάφης», *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 41–50.
- * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση * Πολιτική και λογοτεχνία.
- ΚΑΡΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Η εξομολόγηση ως τρόπος: στοιχεία για μια κριτική του βιογραφικού λόγου», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 196–211.
- * Βιογραφία * Εξομολόγηση * Λογοτεχνία.
- ΚΑΡΚΑΖΗΣ ΜΙΛΤΟΣ, «Σολωμικά και καβαφικά παρεξηγημένα», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 542–549.
- * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) - Ερμηνεία και κριτική * Σολωμός, Διονύσιος (1798-1857) - Ερμηνεία και κριτική.
- ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Η αξία της βυζαντινής λογοτεχνίας υπό το πρίσμα της λογοτεχνικής κριτικής και αισθητικής θεωρίας των βυζαντινών», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 550–569.
- * Αισθητική στη λογοτεχνία * Βυζαντινή λογοτεχνία - Ιστορία και κριτική * Ρητορική.
- ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ Α., «Λογοτεχνία και εικαστικές τέχνες. Ένα διδακτικό σενάριο στο Πούσι του Νίκου Καββαδία», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 42–48.
- * Νεοελληνική ποίηση * Διδακτική πρόταση * Καββαδίας, Νίκος (1910-1975).
- ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ ΆΝΤΑ, «“Ήχε, Λόγε, Ο Στίχος”. Σύντομη αναφορά στην ποιητική του Παλαμά», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 28–32.
- * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Νεοελληνική ποίηση.
- ΚΑΤΣΙΜΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, «Η επιστροφή της Φιλοσοφίας. Με αφορμή το 23ο Παγκόσμιο Συνέδριο Φιλοσοφίας (Αθήνα, 4-10 Αυγούστου 2013)», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 66–72.
- * Σωκράτης (469-399) * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική.
- ΚΑΨΑΛΗΣ ΑΧΙΛ., «Οι μετονομασίες οικισμών στην Ελλάδα», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 461–472.
- * Ελλάδα * Οικισμοί * Τοπωνύμια.
- ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ Γ., «Εμμανουήλ Κριαράς. Το επιστημονικό του έργο», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 509–516.
- * Κριαράς, Εμμανουήλ (1906-2014) * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ελληνική γλώσσα, Νέα.
- «Η Ποίηση - Πράξη στον “ Προσκυνητή” του Κώστα Βάρναλη», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 14–20.

* Ανάλυση κειμένου * Ποίηση, Σύγχρονη - 20ός αιώνας * Βάρναλης, Κώστας (1884-1974).

ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ Γ., «Το επιστημονικό έργο του Κριαρά. Ένας πρώτος συνολικός απολογισμός», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014).

* Εργογραφία * Κριαράς, Εμμανουήλ (1906-2014).

ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΑΣ-ΛΙΑΓΚΗΣ ΜΑΡΙΟΣ, «Η ανάπτυξη της θρησκευτικότητας και πίστης του παιδιού και του εφήβου», *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 3 (2014), σσ. 167–213.

* Παιδί * Έφηβος * Θρησκευτική εκπαίδευση * Πίστη.

ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ, «Παίζοντας με τους μύθους του Αίσωπου ασκήσεις δημιουργικής φαντασίας. (Διδακτική πρόταση σχεδιασμένη για το Γυμνάσιο)», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 273–280.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διδακτική πρόταση * Αίσωπος (6ος αι. π.Χ.) * Μύθος.

ΚΡΑΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Η τριαδικότητα της οικογένειας στα Ομηρικά έπη», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 248–256.

* Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Οικογένεια * Επική ποίηση.

ΚΥΡΤΑΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι., «Ομηρικές και ηροδότειες αναγνώσεις του Δ. Ν. Μαρωνίτη», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 20–22.

* Μετάφραση * Μαρωνίτης, Δημήτρης Ν. (1929-2016) * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία.

ΚΩΣΤΑΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ, ΜΙΧΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, «Η δυναμική των παρομοιώσεων στον “Αλαφροΐσκιωτο” του Άγγελου Σικελιανού», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 45–50.

* Σικελιανός, Άγγελος (1884-1951) * Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική ποίηση.

ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Συγκριτική τυπολογία Σινικής και Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 610–651.

* Ιστοριογραφία * Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία * Συγκριτική ανάλυση.

ΛΑΠΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Αυτογνωσία, το ατελείωτο ταξίδι της αυτεπίγνωσης στα έγκατα της ύπαρξής μας», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2014), σσ. 157–170.

* Χριστιανική ηθική * Αυτογνωσία * Αυτοέλεγχος.

ΛΕΡΟΥΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Ερμηνεύοντας τη διαφυλική μεταμόρφωση στο έργο της Βιρτζίνια Γούλφ: η περίπτωση του Ορλάντο», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 212–245.

* Μυθιστόρημα * Woolf, Virginia (1882-1941) * Αγγλική λογοτεχνία.

ΛΙΑΤΣΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΗ, «Απόψεις των διδασκόντων του Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για το Διδασκαλείο», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 131–148.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Εκπαίδευση εκπαιδευτικών * Διδασκαλείο Ιωαννίνων.

ΛΥΠΟΥΡΛΗ ΕΛΕΝΗ, «Η ενεργοποίηση της ορθογραφίας σε ένα τεστ φωνολογίας», *Φιλολογος*, τχ. 155 (2014), σσ. 105–114.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Ορθογραφία * Αγγλική γλώσσα * Φωνολογία.

ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ Κ., «Δύο κορυφαίοι δοκιμιογράφοι: Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος - Άγγ. Τερζάκης», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 587–605.

* Νεοελληνική πεζογραφία * Παναγιωτόπουλος, Ι. Μ. (1901-1982) * Τερζάκης, Άγγελος ((1907-1979)).

ΜΑΛΑΠΑΝΗ ΑΘΗΝΑ, «Κάτουλλος, ένας λυρικός ποιητής και πρόδρομος των ελεγειακών στη Ρώμη», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 57–64.

* Catullus, Gaius Valerius (84-54 π.Χ.) * Ελεγειακή ποίηση * Λυρική ποίηση.

ΜΑΛΜΕΝ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, «Μια πρόταση για τη διδασκαλία του κατηγορουμένου: αξιοποίηση των σύγχρονων γραμματικών», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 42–51.

* Διδακτική πρόταση * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ., «Εικόνα και εικονισμός», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2014), σσ. 35–49.

* Εικόνες - Λατρεία * Εικονομαχία.

ΜΑΡΑΓΚΟΥΛΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «Ο Καβάφης και η πολιτική των “στοχαστικών προσαρμογών”», *Φιλολογος*, τχ. 155 (2014), σσ. 75–88.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση * Αλεξάνδρεια.

ΜΑΡΩΝΙΤΗΣ Δ.Ν., «Ο μυθολογικός Καβάφης και η “Πριάμου νυκτοπορία”», *Φιλολογος*, τχ. 155 (2014), σσ. 9–19.

* Ανάλυση κειμένου * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση.

ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. Δ., «Βασικές διαστάσεις του αφηγηματικού και δοκιμιακού έργου του Τάσου Αθανασιάδη», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 447–456.

* Μυθιστόρημα * Αθανασιάδης, Τάσος Μ. (1913-2006) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική πεζογραφία.

ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Η τεχνική του επιγράμματος και οι Νύχτες του Φήμιου του Κωστή Παλαμά», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 33–36.

* Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Νεοελληνική ποίηση * Επιγράμματα.

ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Απόψεις και στάσεις φοιτητών για τη διδασκαλία των “συγκρουσιακών θεμάτων” στο μάθημα της Ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 138–152.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Πρόγραμμα σπουδών * Αποτέλεσμα έρευνας * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνώμη.

ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Ο προφητικός λόγος του Σεφέρη και η επαλήθευσή του στη σύγχρονη τραγική πραγματικότητα», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 38–44.

* Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική ποίηση.

ΜΟΙΡΑ ΠΟΥΛΥΞΕΝΗ, «Ηθογραφική Πεζογραφία: κληροδοτήματα και ιστορικές παρακαταθήκες», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 21–25.

* Νεοελληνική πεζογραφία * Ηθογραφία.

ΜΠΑΡΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΓΩΓΟΥ ΒΑΣΩ, «Διδάσκοντας θρησκευτικά με εργαλείο την τέχνη: ένα παράδειγμα με θέμα τη γυναίκα στο Ισλάμ», *Σύναξη*, τχ. 130 (2014), σσ. 44–52.

* Έργα τέχνης * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτική προσέγγιση.

ΜΠΑΣΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Το μακεδονικό γλωσσικό ιδίωμα στο μυθιστόρημα της Πηνελόπης Δέλτα “Τα μυστικά του Βάλτου”», *Φιλολογική*, τχ. 127 (2014), σσ. 55–57.

* Δέλτα, Πηνελόπη Σ. (1874-1941) * Ελληνική γλώσσα - Ιδιωματικές διάλεκτοι.

ΜΠΕΛΕΛΙ ΡΙΤΑ, «“Κυνήγι των μαγισσών” Ανατομία ενός κατά συρροή εγκλήματος κατά των γυναικών στην Ευρώπη του ΙΕ΄-ΙΣΤ΄-ΙΖ΄αιώνα», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 246–256.

* Γυναικείο φύλο * Ευρώπη * Μεσαιωνική Ιστορία.

BELLA, MARIANTHI, «Penelope Delta (1874-1941): La pionniere de la litterature d'enfance et de jeunesse en Grece», *Contact*, τχ. 66 (2014), σσ. 19–21.

* Παιδική λογοτεχνία * Δέλτα, Πηνελόπη Σ. (1874-1941).

ΜΠΡΙΣΕΝΙΟΥ-ΠΑΠΠΑ ΣΟΦΙΑ, «Το περιβάλλον: ένα προνομιακό πεδίο σπουδής της Τοπικής Ιστορίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 127–137.

* Διδακτική προσέγγιση * Σχέδιο Εργασίας * Ιστορία, Τοπική.

ΜΩΡΟΣ ΜΑΡΙΟΣ-ΚΥΠΑΡΙΣΗΣ, «Λογοτεχνία ένδον για μια λογοτεχνικοκεντρική θεώρηση της Αργώς του Γιώργου Θεοτοκά», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 550–570.

* Ανάλυση κειμένου * Μυθιστόρημα * Θεοτοκάς, Γιώργος (1905-1966) - Ερμηνεία και κριτική.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΘΕΟΔΟΣΗΣ, «Πρόταση για μια διδακτική “αυθαιρεσία” στην Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία της Α΄ Λυκείου. Αναζήτηση ιστορικών διακειμένων», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 51–57.

* Διδακτική πρόταση * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Σπουδή και διδασκαλία * Ξενοφών (π. 430-355 π.Χ.)

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «“Θέλει σκοτάδι η ποίηση” σχόλια πάνω στην ποίηση και την ποιητική του Γιάννη Πατίλη με αφορμή την πρόσφατη συλλογή του Αποδρομή του αλκοόλ και άλλα ποιήματα», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 715–740.

* Νεοελληνική ποίηση * Πατίλης, Γιάννης (1947-) - Ερμηνεία και κριτική.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΣΟΦΙΑ, «Η δημιουργική γραφή στο σχολείο: το πώς και το γιατί μιας παιδαγωγικής επιλογής», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 257–264.

* Λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτική * Δημιουργικό γράψιμο.

ΝΤΕΛΛΗΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ, «Κινηματογράφος και γενιά του 1930», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 657–670.

* Ελλάδα - Ιστορία - 1930 * Κινηματογράφος * Τέχνη και ιστορία.

DORFMULLER-KARPUSA, ΚΑΤΗ, «Κωνσταντίνου Π. Καβάφη Μισή ώρα, μια κειμενο-γλωσσολογική προσέγγιση», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 426–432.

* Ανάλυση κειμένου * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Καβάφης και Εκπαίδευση: Η πρόσληψη του Καβάφη στο Ελληνικό σχολείο κατά τον 20ό και 21ο αιώνα», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 26–38.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτικό βιβλίο.

ΠΑΝΟΥΣΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Αστυνομικά ερωτήματα αναζητούν συγγραφέα», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1862 (2014), σσ. 630–656.

* Μυθιστόρημα * Λογοτεχνία * Αστυνομικές ιστορίες και ιστορίες μυστηρίου.

ΠΑΠΑΔΗΜΑ ΜΑΡΙΑ, «Ο πορτογαλόφωνος Καβάφης: μεταφράσεις, αναμεταφράσεις, αναδράσεις», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 519–541.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Μετάφραση * Πορτογαλία.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ, «Βάρναλης - Καβάφης: ποικίλες σχέσεις και γόνιμες αποκρίσεις», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 209–216.

* Συγκριτική ανάλυση * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Βάρναλης, Κώστας (1883-1974).

— «Τηλέμαχος και Πηνελόπη. Αναζητώντας τον Οδυσσέα», *Φιλολογική*, τχ. 129 (2014), σσ. 47–52.

* Γραμματεία, Αρχαία ελληνική * Οδύσσεια * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική.

ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Ο εθνικός εαυτός ως θεωρητική και κοινωνική κατασκευή: σύγκριση των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου στην Ελλάδα και στην Τουρκία.», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμ. 16, τχ. 64 (2014), σσ. 56–72.

* Ελλάδα * Διδακτικό βιβλίο * Εθνικισμός * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Τουρκία

- Βασικός στόχος της παρούσας εργασίας αποτελεί η διερεύνηση της έννοιας του εθνικού εαυτού ως κοινωνικής κατασκευής. Καταρχάς θα σκιαγραφηθεί η έννοια του εαυτού σε συνδυασμό με την έννοια του έθνους και της εθνικής ταυτότητας. Βασικό ερώτημα της μελέτης αυτής αποτελεί η καλλιέργεια ή μη στερεοτύπων και προκαταλήψεων μέσω των σχολικών βιβλίων Ιστορίας της Ελλάδας και της Τουρκίας με τη διατύπωση αρνητικών χαρακτηρισμών και φορτισμένων

περιγραφών αλλά και με την παράθεση επιστημονικά αμφισβητήσιμων και πολλές φορές ψευδών θέσεων, που έχουν ως στόχο να εμφανίσουν τον ένα λαό ανώτερο του άλλου. Λέξεις κλειδιά: εαυτός, έθνος, εγχειρίδια.

ΠΑΠΠΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Λ., «Οι *Epistolae et Orationes contra Turcos* του καρδινάλιου Βησσαρίωνα», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 402–415.

* Βησσαρίων, Καρδινάλιος (1400-1472) * Επιστολές.

ΠΑΡΙΣΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ, «Κ.Π. Καβάφης, γιατί τελικά είναι μεγάλος ποιητής;» *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 20–30.

* Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Νεοελληνική ποίηση.

— «Το λογοτεχνικό κείμενο και η διδακτική πράξη. Προτάσεις για την ουσιαστική αναβάθμιση του μαθήματος της λογοτεχνίας», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 194–201.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διδακτική πρόταση * Νεοελληνική λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία.

ΠΕΡΣΕΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Π., «Θρησκευτικός και παιδαγωγικός ανθρωπισμός στο έργο των τριών Ιεραρχών και ιδιαίτερα του Ιωάννου του Χρυσοστόμου», *Θεολογία*, τόμ. 85, τχ. 3 (2014), σσ. 149–166.

* Ιωάννης ο Χρυσόστομος (π. 354-407) * Βασίλειος ο Μέγας (330-378) * Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός (328-391) * Τρεις Ιεράρχες - Λόγοι, δοκίμια, διαλέξεις.

ΠΗΔΩΝΙΑ ΚΟΜΝΗΝΗ Δ., «Το εκπαιδευτικό και συγγραφικό έργο του Εμμανουήλ Κριαρά», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 520–527.

* Κριαράς, Εμμανουήλ (1906-2014) * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Ελληνική γλώσσα, Νέα.

ΠΟΛΥΖΩΑΚΗΣ ΕΜΜ. Ν., «Η διδασκαλία του συμβολισμού μέσα από τα κείμενα. Η αποσπασματικότητα των σχολικών βιβλίων και η υπέρβασή της», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 217–230.

* Διδακτική πρόταση * Νεοελληνική λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία * Ποίηση * Συμβολισμός.

ΠΟΝΗΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤ., «Ο Παύλος Μελάς (1870-1904) και ο Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908)», *Κοινωνία*, τχ. 4 (2014), σσ. 289–302.

* Μακεδονικός αγώνας * Μακεδονομάχοι * Μελάς, Παύλος (1870-1904).

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Αντιστοιχία των τεχνών», *Φιλολογική*, τχ. 129 (2014), σσ. 53–59.

* Λογοτεχνία * Έργα τέχνης * Τέχνη.

ΡΙΖΟΥ ΣΠΥΡΟΣ Ν., «Ο Χρίστος Τσολάκης και οι δάσκαλοι του εκπαιδευτικού δημοτικισμού», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 595–600.

* Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Τσολάκης, Χρίστος (1935-2012).

ΡΟΖΟΚΟΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, «Η μορφή του Τελαμώνιου Αίαντα στον Όμηρο, Πίνδαρο και Σοφοκλή», *Φιλολογική*, τχ. 129 (2014), σσ. 40–46.

* Γραμματεία, Αρχαία ελληνική * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Πίνδαρος (520-445) - Ερμηνεία και κριτική * Σοφοκλής (492-406 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική.

ΡΟΥΣΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ, «Ο Παλαμάς και οι ποιήτριες του 19ου αιώνα (και κάποιες σημειώσεις για το γυναικείο ζήτημα)», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 580–594.

* Βιβλιοκρισία * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Ποιήτριες, Ελληνίδες.

ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Το μάθημα των λατινικών στο Λύκειο ως μάθημα γλώσσας και πολιτισμού: μια πρόταση για την ανανέωση του σχολικού εγχειριδίου», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 416–425.

* Διδακτικό βιβλίο * Λατινική γλώσσα - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση).

ΣΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «“Ο Τελευταίος Πειρασμός” του Καζαντζάκη ως ξάφνιασμα», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 66–72.

* Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική λογοτεχνία.

ΣΙΝΙΟΣΟΓΛΟΥ ΝΙΚΗΤΑΣ, «Αριστοτελισμός και αποφασισμός: η υστεροβυζαντινή οικειοποίηση του Αριστοτέλη και τα σύγχρονα ελληνοχριστιανικά μορφώματα», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 166–179.

* Αριστοτελική φιλοσοφία * Ελληνισμός και χριστιανισμός * Φιλοσοφία και θρησκεία.

ΣΟΛΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Ο Καζαντζάκης και η Τραγωδία», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 62–65.

* Νεοελληνική λογοτεχνία * Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957) * Τραγωδία.

ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Νάσος Δετζώρτζης: Η γοητεία της γλώσσας», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 82–86.

* Ερμηνεία και κριτική * Δετζώρτζης, Νάσος (1911-2003).

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΈΡΗ, «Τα παιδιά της Νιόβης, ένα μυθιστόρημα “ορόσημο” στην πεζογραφία του Τ. Αθανασιάδη», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 416–430.

* Μυθιστόρημα * Αθανασιάδης, Τάσος Μ. (1913-2006) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική πεζογραφία.

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Η “συνωνοσία” του αφηγηματικού χρόνου και της ανθρώπινης μοίρας στη νουβέλα του Άδραστου», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 242–247.

* Ηρόδοτος (484-410 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Μοίρα και μοιρολατρεία.

ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ, «Η τελευταία δημηγορία του Περικλή (Θουκ. Β, 60-65)», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 77–83.

* Θουκυδίδης (470-394 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Περικλής (490-429 π.Χ.)

ΣΤΕΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «Φύση, άνθρωποι και χώροι δράσης στο Μεγάλο Συναξάρι του Μ. Καραγάτση», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 453–460.

* Ανάλυση κειμένου * Διήγημα * Καραγάτσης, Μιχάλης (1908-1960).

ΣΤΕΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΓΓ., «Έργα και ημέρες της Κικής Δημουλά», *Φιλολογική*, τχ. 129 (2014), σσ. 18–21.

* Βιογραφία * Εργογραφία * Δημουλά, Κική (1931-).

— «Έργα και ημέρες του Δημήτρη Μαρωνίτη», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 14–19.

* Μετάφραση * Βιογραφία * Μαρωνίτης, Δημήτρης Ν. (1929-2016) * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία.

— «Ο Κώστας Βάρναλης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση», *Φιλολόγος*, τχ. 156 (2014), σσ. 202–208.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Νεοελληνική λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία * Βάρναλης, Κώστας (1883-1974).

ΤΟΥΛΙΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, «Η αντικειμενικότητα και η αλήθεια στην Ιστορία», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 55–61.

* Ιστοριογραφία * Εθνικισμός * Ιστορία - Φιλοσοφία.

ΤΣΕΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, «Οι γείτονες Βαλκάνιοι λαοί και οι Ρώσοι στα ελληνικά σχολικά βιβλία των Θρησκευτικών της δευτεροβάθμιας της περιόδου 1974-2006: Διαχρονική έρευνα υπό το πρίσμα της παιδαγωγικής ειρήνης», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 94–110.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διδακτικό βιβλίο * Αποτέλεσμα έρευνας * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Βαλκανική Χερσόνησος.

ΤΣΕΡΕΒΕΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Τ., «Η πρόσληψη του ομηρικού έπους στον Λουκή Λάρα του Δημ. Βικέλα και ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός του νεοελληνικού μυθιστορήματος», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 595–609.

* Ανάλυση κειμένου * Βικέλας, Δημήτριος (1835-1908) - Ερμηνεία και κριτική * Μυθιστόρημα.

ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΥ ΛΙΖΑ, «Συνωμοσία γραφής και ανάγνωσης - Διαδοχικές σπουδές σε ποιητικούς τόπους -», *Φιλολογική*, τχ. 128 (2014), σσ. 25–28.

* Νεοελληνική ποίηση * Μαρωνίτης, Δημήτρης Ν. (1929-2016).

ΤΣΙΤΣΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Τα θεμελιώδη δικαιώματα στο χαρακτήρα του Κρέοντα στην Αντιγόνη του Σοφοκλή», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 389–401.

* Σοφοκλής (492-406 π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία).

ΤΣΟΥΠΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Γ., «Κριτικές/συγγραφικές πλάνες και λογοτεχνικοί κύκλοι: η περίπτωση του Τάσου Αθανασιάδη», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 395–415.

* Μυθιστόρημα * Αθανασιάδης, Τάσος Μ. (1913-2006) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική πεζογραφία.

ΦΟΥΚΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ Α., «“...Ευδοκίμως και φιλοπόνως διδάσκει...”»: Το διδακτικό έργο και η γενικότερη παρουσία του καθηγητή Αντωνίου Σιγάλα στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου», *Φιλολόγος*, τχ. 158 (2014), σσ. 570–586.

* Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Φιλοσοφική Σχολή * Σιγάλας, Αντώνιος (1890-1981).

ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΛΤΟΣ, «Ελευθερία και γλώσσα Σημειώσεις για το μεταφραστικό έργο του Νάσου Δετζώρτζη», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1863 (2014), σσ. 95–106.

* Μετάφραση * Δετζώρτζης, Νάσος (1911-2003).

ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων με την χρήση των ΤΠΕ στο μάθημα των Θρησκευτικών», *Κοινωνία*, τχ. 4 (2014), σσ. 237–249.

* Διδακτική πρόταση * Τεχνολογία της Πληροφορίας * Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία.

ΦΥΝΤΙΚΟΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Εξ όνουχος τον λέοντα: τα Λατινικά στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με αφορμή το “Ψηφιακό Βοήθημα” για το μάθημα», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 17–41.

* Πρόγραμμα σπουδών * Λατινική γλώσσα - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Διδακτική χρήση του υπολογιστή.

ΧΑΣΑΠΗ-ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΕΥΣΕΒΙΑ, «Το θεατρικό έργο του Κώστα Βάρναλη», *Φιλολόγος*, τχ. 157 (2014), σσ. 441–452.

* Μετάφραση * Βάρναλης, Κώστας (1883-1974) * Θεατρικά έργα.

ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ, «Η αίθουσα του θρόνου Ο Τάσος Αθανασιάδης μπροστά στο αίνιγμα του κακού», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 431–446.

* Μυθιστόρημα * Αθανασιάδης, Τάσος Μ. (1913-2006) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική πεζογραφία.

ΧΡΟΝΑΚΗ ΆΛΚΗΣΤΗ, «Η συμβολή της ανάγνωσης των μυθιστορημάτων στη συγκρότηση του υποκειμένου», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 84–97.

* Μυθιστόρημα * Λογοτεχνία * Αφήγηση.

ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «Ο χειρισμός του μύθου στο σατυρικό δράμα “Κύκλωψ” Ευριπίδη - “Ιχνηυταί” Σοφοκλή: μια παράλληλη εξέταση», *Φιλολογική*, τχ. 126 (2014), σσ. 39–50.

* Ευριπίδης (480-406 π.Χ.) * Ελληνικό σατυρικό δράμα * Σοφοκλής (492-406 π.Χ.)

6.3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «*Ισοπεριμετρικά σχήματα στο δημοτικό σχολείο: Διδασκαλία με την αξιοποίηση ιστορικών πηγών*», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. Θεματικό (2014), σσ. 69–91.

* Διδακτική πρόταση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Μαθηματικά - Ιστορία * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία

- Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιήθηκαν ένα ιστορικό σημείωμα και δύο πρωτογενείς πηγές, από τη Συναγωγή του Πάππου και τις Ιστορίες του Πολύβιου, στο πλαίσιο μιας διδακτικής παρέμβασης για τα ισοπεριμετρικά σχήματα και τις σχέσεις περιμέτρου-εμβαδού. Συμμετέχοντες ήταν 22 μαθητές από ένα τμήμα της ΣΤ' τάξης. Τα ευρήματα που παρουσιάζονται εδώ προέρχονται από παρατηρήσεις από τη διδασκαλία, από φύλλα εργασίας και από συνεντεύξεις με τους μαθητές. Στα μαθήματα, οι μαθητές έλυσαν προβλήματα βασισμένα στις πηγές. Οι 21 από τους 22 μαθητές έκριναν το πρόβλημα που βασιζόταν στο κείμενο του Πάππου ως πιο ενδιαφέρον σε σχέση με τα συνήθη μαθηματικά προβλήματα. Επιπλέον, βάσει της αξιολόγησης των τριών κειμένων από τους μαθητές, το κείμενο του Πάππου ήταν εκείνο που οι μαθητές άρεσαν περισσότερο. Στο άρθρο εξετάζονται, επίσης, οι δυσκολίες των μαθητών και οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους επηρέασαν οι πηγές την ανάπτυξη των Γεωμετρικών Χώρων Εργασίας των μαθητών.

ΒΟΣΚΟΓΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΓΡ., «*Εφαρμογές της Ασαφούς Λογικής στην Εκπαίδευση*», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 80 (2014), σσ. 89–117.

* Μαθηματικά * Ασαφή σύνολα * Σύνολα, Θεωρία των

- Στο άρθρο αυτό αναπτύσσουμε ένα γενικό πρότυπο για την αναπαρά-σταση καταστάσεων κατά τη διάρκεια της λειτουργίας ενός οργανωμένου συστήματος, που χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα/ασάφεια. Τα κύρια στά-δια των καταστάσεων αυτών εκφράζονται ως ασαφή υποσύνολα ενός συνό-λου γλωσσικών εκφράσεων για το βαθμό επιτυχίας του συστήματος σε καθέ-να από αυτά. Η γνωστή από την Ασαφή Λογική μέθοδος του κέντρου βάρους προσαρμόζεται στο πρό-τυπο μας για την μελέτη της αποτελεσματικότητας του συστήματος. Τέλος, τα παραπάνω συμ-περάσματα εφαρμόζονται για τη μελέτη της επιστημονικής σκέψης κατά τη λύση προβλημάτων του πραγμα-τικού κόσμου και παρουσιάζονται σχετικά πειράματα στην αίθουσα διδα-σκαλίας για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων μας στην πράξη.

ΔΑΝΕΖΗΣ ΜΑΝΟΣ, «*Τα μαθηματικά του σύμπαντος*», *Ευκλείδης Β'*, τχ. 91 (2014), σσ. 1–7.

* Αστροφυσική * Καθαρά Μαθηματικά * Σχετικότητα (Φυσική).

ΚΑΡΑΝΤΖΟΥΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «*Το φιλοσοφικό πλαίσιο του Cassirer σε σχέση με τις απόψεις του Klein για τη γεωμετρία*», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 80 (2014), σσ. 43–65.

* Φιλοσοφία * Γεωμετρία * Cassirer, Ernst (1874-1945)

- Ο Ernst Cassirer σπούδασε στο πανεπιστήμιο του Marburg με καθηγητές τους Cohen και Natorp, οι οποίοι ήταν ιδρυτές μιας από τις σημαντικότερες φιλοσοφικές σχολές κατά τη χρονική περίοδο του τέλους του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου αιώνα: τη σχολή των νεοκαντιανών λογικό-ιδεαλιστών. Ο Cassirer από το 1899 που παρουσίασε τη διδακτορική διατριβή του, μέχρι περίπου το 1920 αποτελούσε τον κύριο εκπρόσωπο της σχολής των νεοκαντιανών φιλοσόφων, όμως έγινε γνωστός ως ένας από τους μεγαλύτερους ιστορικούς της φιλοσοφίας. Θα αναφερθούμε στις φιλοσοφικές απόψεις του Cassirer σε σχέση με τη γεωμετρία καθώς και την αποδοχή των θέσεων του Klein όπως παρουσιάστηκαν στο Erlanger Programm, έτσι ώστε να συμπληρωθεί το ευρύ φάσμα των φιλοσοφικών θέσεων του Cassirer.

ΝΙΚΑ ΣΤΕΛΛΑ, ΣΠΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, ΧΑΪΔΟΓΙΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ, «Σχεδιασμός διδασκαλίας μαθηματικών σε διαδικτυακό περιβάλλον», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 107–124.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Διαδίκτυο (Internet) * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία

- This paper describes the pilot implementation of the Learning by Design web planning environment in constructing lesson plans of Mathematics instruction for primary school. More particularly, it presents teachers' perceptions about their participation in this professional development experience. This web based platform is an innovative digital tool that reshapes the traditional design of the Mathematics course and the role of teachers and students in the teaching and learning process. It can be used by teachers for the planning of their teaching practice while via web-based design and publishing of their instructional designs, teachers can exchange their learning projects.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ν., «Η ιστορία των λογαρίθμων και οι παιδαγωγικές της διαστάσεις», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. Θεματικό (2014), σσ. 92–113.

* Διδακτική πρόταση * Μαθηματικά - Ιστορία * Λογάριθμοι

- Για περισσότερο από τρεις αιώνες, οι μαθητές γνώρισαν τους λογαρίθμους ως ένα υπολογιστικό εργαλείο. Σήμερα, τα ηλεκτρονικά μέσα έχουν εξαλείψει την ανάγκη των υπολογισμών με λογαρίθμους και έτσι η πρώτη συνάντηση των μαθητών με την έννοια αυτή γίνεται με μια μάλλον αφηρημένη παρουσίαση των φυσικών λογαρίθμων. Η εισαγωγή αυτή φαίνεται ουρονοκατέβρατη γιατί έχει ελάχιστη σχέση με ό,τι έχουν ήδη μάθει οι μαθητές. Φαίνεται λογικό να διδάξουμε τους λογαρίθμους διατρέχοντας τα βασικά σημεία της ιστορικής τους ανάπτυξης. Στην παρούσα εργασία θα εξετάσουμε την ιστορία των λογαρίθμων, τα αξιόλογα πρόσωπα που εμπλέκονται, καθώς και τις εντυπωσιακές τους ανακαλύψεις, και θα παρουσιάσουμε ένα πρόγραμμα αξιοποίησης αυτής της ιστορίας στη διδασκαλία. Αυτή η διδακτική ακολουθία έχει εφαρμοστεί δύο φορές στη Β' τάξη Λυκείου με αποτέλεσμα οι λογάριθμοι να φαίνονται λιγότερο μυστηριώδεις, πιο ανθρώπινοι, πιο κατανοητοί και οι μαθητές να αντιλαμβάνονται πράγματι ως «φυσικούς» τους φυσικούς λογαρίθμους.

ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΧΟΥΛΗ ΑΡΕΤΗ, ΠΡΙΝΤΕΖΗ ΕΙΡΗΝΗ, «Τελικά τα μαθηματικά αρέσουν ή όχι;» *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 80 (2014), σσ. 20–42.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία

- Σε μια περίοδο σημαντικών ανακατατάξεων και αλλαγών είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τις στάσεις και τα πιστεύω των μαθητών για τα μαθηματικά. Παρόλο που το θέμα έχει διερευνηθεί πολλές φορές και στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς, είναι χρήσιμο να έχουμε επικαιροποιημένα στοιχεία. Επιπλέον είναι καλό να γνωρίζουμε τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις αντιλήψεις για να μπορούμε να πάρουμε σωστές αποφάσεις. Με την έρευνα αυτή, που έγινε σε αρκετά μεγάλο δείγμα από όλη την Ελλάδα, προσπαθήσαμε να βρούμε κάποιες απαντήσεις. Τα αποτελέσματα είναι ενδιαφέροντα και χρήσιμα όχι μόνο για τους σχεδιαστές των αναλυτικών προγραμμάτων αλλά και για όλους τους εκπαιδευτικούς που προσπαθούν να διδάξουν μαθηματικά με τον καλύτερο τρόπο μέσα στην τάξη.

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Τα βαρυτικά κύματα της Μεγάλης Έκρηξης», *Ευκλείδης Β'*, τχ. 92 (2014), σσ. 2–3.

* Φυσική * Αστροφυσική * Κοσμολογία.

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Το βοεικό πρόβλημα. Ο Αρχιμήδης και ο Νεύτωνας», *Ευκλείδης Β΄*, τχ. 93 (2014), σσ. 1–6.

* Αρχιμήδης (287-212 π.Χ.) * Newton, Isaac (1642-1727) * Χειρόγραφα, Ελληνικά.

6.4. ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ ΘΩΜΑΪΣ κ.ά., «Ατμοσφαιρική ρύπανση και αιωρούμενα σωματίδια. Γιατί είναι επικίνδυνα στην υγεία του ανθρώπου», *Χημικά Χρονικά*, τόμ. 76, τχ. 1 (2014), σσ. 20–22.

* Περιβάλλον * Υγεία * Ρύπανση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β., ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ., «Συγκριτική μελέτη της επίδρασης πραγματικών και εικονικών πειραμάτων στη μάθηση για το φαινόμενο του βρασμού του νερού σε μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού Σχολείου», *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, τόμ. 7, τχ. 1-2 (2014), σσ. 5–24.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Πειράματα * Φυσική - Σπουδή και διδασκαλία

- Η εργασία συγκρίνει τα μαθησιακά αποτελέσματα (εννοιολογική κατανόηση) των μαθητών που εκτελούν πραγματικά πειράματα με τα μαθησιακά αποτελέσματα (εννοιολογική κατανόηση) των μαθητών που εκτελούν εικονικά πειράματα σχετικά με το φαινόμενο του βρασμού. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 222 μαθητές της Πέμπτης και Έκτης τάξης Δημοτικού Σχολείου. Στην Πέμπτη χωρίστηκαν τυχαία 55 μαθητές στην πειραματική ομάδα και 55 στην ελέγχου, ενώ στην Έκτη 56 μαθητές σε καθεμία από τις δυο ομάδες. Η ομάδα ελέγχου έκανε πειράματα με πραγματικά αντικείμενα, ενώ η πειραματική έκανε τα ίδια πειράματα με τη χρήση του λογισμικού προσομοίωσης Σ.Ε.Π. (Σύνθετο Εργαστηριακό Περιβάλλον) για τη Θερμότητα - Θερμοκρασία. Η συλλογή δεδομένων έγινε με φύλλα εργασίας που δόθηκαν και στις δυο ομάδες πριν και μετά από τα πειράματα και περιείχαν πέντε ίδιες ερωτήσεις. Η αξιολόγηση των απαντήσεων έγινε με την ταξινόμια SOLO. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι στις τρεις από τις πέντε ερωτήσεις οι μαθητές της ομάδας ελέγχου είχαν καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα σε σχέση με τους μαθητές της πειραματικής, ενώ στις υπόλοιπες δυο είχαν παρόμοια.

6.5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΒΑΚΑΛΟΥΔΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Δ., «Σχεδιασμός και μέθοδος διδακτικής του μαθήματος της “Ερευνητικής Εργασίας”. Η διδακτική και παιδαγωγική συμβολή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 114–130.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Τεχνολογία της Πληροφορίας * Μέθοδος project (Εκπαίδευση).

6.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΜΠΡΙΝΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΒΙΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, «Καινοτομίες στη Διδακτική Μεθοδολογία των Οικονομικών Επιστημών στη Β/θμια Εκπαίδευση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 129–144.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Εκπαιδευτική καινοτομία * Οικονομικά.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π., «Ποια Δημοκρατία θέλουμε (και ποια μπορούμε); Θεσμοί, Εξουσία, Λαός από την παλιά στη νέα εποχή», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1861 (2014), σσ. 59–88.

* Ελλάδα * Δημοκρατία * Σύνταγμα.

ΤΑΣΗ ΣΜΑΡΩ, «Η «Πειθαρχική Κοινωνία» του Michel Foucault και η αυτοποιητικά εξελισσόμενη κοινωνία του Niklas Luhmann», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 142 (2014), σσ. 101–121.

* Foucault, Michel (1926-1984) * Κοινωνία * Πειθαρχία

- Αντικείμενο της παρούσας μελέτης αποτελεί η έννοια της πειθαρχικής κοινωνίας όπως αυτή απαντάται στο φουκωϊκό έργο. Κύριος στόχος είναι η προσέγγιση της πειθαρχικής κοινωνίας με βάση τις συγκεκριμένες διαλέξεις του Foucault. Ο τελευταίος θέτει ως αφετηρία της έρευνάς του τη μέθοδο ανεύρεσης της αλήθειας (enquête), όπως ο ίδιος την εντοπίζει και κατανοεί στο έργο του Σοφοκλή Οιδίππου Τύραννος. Αυτή η αρχαϊκή μέθοδος αποτελεί κατά τον Foucault τη βάση για την εξέλιξη της παρατήρησης (examen), που αποδεικνύεται στην πορεία ως η βασική μέθοδος εξερεύνησης των πραγματικών περιστατικών στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο Foucault καταλήγει στη συνέχεια στην επιτήρηση που, κατά την γνώμη του, αποτελεί το θεμέλιο για την πειθαρχική κοινωνία. Η αναφορά στη θεωρία του Luhmann αναδεικνύει τελικά την εγκυρότητα της φουκωϊκής θεωρίας.

6.7. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γ. κ.ά., «Μελέτη του διαμεσολαβητικού ρόλου της μεταγνώσης, της ευχαρίστησης και της ανίας στην επίδραση των κινήτρων στη φυσική αγωγή στα κίνητρα στον ελεύθερο χρόνο», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 56 (2014), σσ. 28–36.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Άσκηση * Ελεύθερος χρόνος * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

- Η παρούσα έρευνα σχεδιάστηκε για να διερευνήσει το διαμεσολαβητικό ρόλο της ευχαρίστησης, της ανίας και της μεταγνώσης στην επίδραση των κινήτρων στη φυσική αγωγή στα αντίστοιχα κίνητρα για άσκηση στον ελεύθερο χρόνο. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 260 μαθητές/-τριες γυμνασίου (M = 14.49, T.A. = .50), οι οποίοι συμπλήρωσαν μια κλίμακα μέτρησης των κινήτρων στη φυσική αγωγή, μια κλίμακα για την άσκηση στον ελεύθερο χρόνο και κλίμακες μέτρησης της ευχαρίστησης, της ανίας και της μεταγνώσης. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης πολλαπλής διαμεσολάβησης έδειξαν ότι η ευχαρίστηση και η μεταγνώση είχαν σημαντική διαμεσολαβητική επίδραση στη διαμόρφωση των εσωτερικών κινήτρων και της ταύτισης. Επίσης, η μεταγνώση διαμεσολάβησε στη διαμόρφωση της ενδοπροβαλλόμενης ρύθμισης, ενώ η ανία δεν εμφάνισε σημαντική διαμεσολαβητική επίδραση για καμία από τις διαστάσεις των κινήτρων που εξετάσθηκαν. Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτουν σημαντικές πληροφορίες για την επίδραση

του μαθήματος φυσικής αγωγής στη διαμόρφωση θετικών κινήτρων για άσκηση στον ελεύθερο χρόνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Ε., «Δημιουργικότητα και εκπαίδευση: σχέση και προσεγγίσεις», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 55 (2014), σσ. 54–66.

* Μαθητής * Δημιουργικότητα * Εκπαίδευση * Φυσική Αγωγή

- Την τελευταία δεκαετία, η δημιουργικότητα είναι ένας απ' τους πιο μοντέρνους και συχνά αναφερόμενους όρους στους εκπαιδευτικούς κύκλους και στις εκπαιδευτικές πολιτικές. Η δημιουργικότητα κρίθηκε σημαντική κι αναγκαία να προαχθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στις σύγχρονες οικονομίες και κοινωνίες της γνώσης και μάλιστα προωθήθηκε μέσα απ' τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών πολλών χωρών. Οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί για τη δημιουργικότητα στη Φυσική Αγωγή (ΦΑ) έχουν επικεντρωθεί κυρίως στην αξιολόγηση των κινητικών απαντήσεων των παιδιών. Παρ' όλ' αυτά το ερευνητικό ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια έχει μετατοπιστεί απ' τις αντικειμενικές θεωρίες των ερευνητών στις υποκειμενικές θεωρίες κι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και το πως αυτοί αντιλαμβάνονται τη δημιουργικότητα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Οι περισσότερες απ' αυτές τις έρευνες έχουν εφαρμοσθεί σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά το ερευνητικό κενό για τη δημιουργικότητα και την προαγωγή της σε συγκεκριμένα διδακτικά αντικείμενα και γνωστικούς τομείς έχει διατυπωθεί ξεκάθαρα στην διεθνή βιβλιογραφία. Κι ενώ η δημιουργικότητα και άλλοι συνώνυμοι όροι είναι οι πιο συχνά εμφανιζόμενοι στα ευρωπαϊκά Αναλυτικά Προγράμματα (ΑΠ) ΦΑ, μετά τα ΑΠ των καλλιτεχνικών και της πληροφορικής, τέτοιου είδους έρευνες στο αντικείμενο της ΦΑ βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο.

ΛΑΜΠΡΟΥ Χ., ΜΠΟΥΡΝΕΛΛΗ Π., ΑΛΜΠΑΝΙΔΗΣ Ε., «Ιωάννης Σκορδίλης, ο δεύτερος κατά σειρά διορισμένος σύμβουλος Φυσικής Αγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και το έργο του», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 55 (2014), σσ. 45–53.

* Φυσική Αγωγή * Παιδαγωγικό Ινστιτούτο * Σκορδίλης, Ιωάννης (1926-2019)

- Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τις επιδιώξεις και τις προσπάθειες του Ιωάννη Σκορδίλη για την αναμόρφωση της Φυσικής Αγωγής (Φ.Α.) στην Ελλάδα, τόσο κατά τη διάρκεια που υπήρξε υπεύθυνος του μαθήματος στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.) / Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (Κ.Ε.Μ.Ε.), όσο και σε συνάρτηση με την επαγγελματική του δραστηριοποίηση συνολικά, πριν και μετά από αυτές τις χρονικές περιόδους. Η αθλητική, επαγγελματική και επιστημονική του δράση υπήρξε ποικίλη. Σχετικά με το Π.Ι./Κ.Ε.Μ.Ε. και τη Διεύθυνση Σωματικής Αγωγής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: α) την περίοδο 1966-1967 ως Πάρεδρος Φ.Α. στο Π.Ι. συνεργάστηκε με τον Ίωνα Ιωαννίδη στις μεταρρυθμίσεις τις οποίες ο Ίωνας Ιωαννίδης ως πρώτος Σύμβουλος για τα θέματα της Φ.Α. στο Π.Ι. προώθησε, β) το χρονικό διάστημα 1975-1976 υπηρέτησε ως Διευθυντής Σ.Α. στο Υπουργείο Παιδείας και συνεργάστηκε και πάλι με τον Ί. Ιωαννίδη, γ) την περίοδο 1976-1989, ως αποκλειστικός εκπρόσωπος-υπεύθυνος του μαθήματος Φ.Α. στο Κ.Ε.Μ.Ε./Π.Ι., αναμόρφωσε τα Αναλυτικά Προγράμματα Φ.Α., υποστήριξε τις εβδομαδιαίες αθλητικές δραστηριότητες ενώ τελικά προώθησε τις μεταρρυθμίσεις τις οποίες θεώρησαν απαραίτητες οι Σχολικοί Σύμβουλοι. Σχετικά με τις Ε.Α.Σ.Α. (Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής) μερίμνησε για την καταλληλότητα των μαθημάτων και των βιβλίων, αλλά και για άλλα θέματα σχετικά με τη λειτουργία και τη διοίκηση των Ακαδημιών. (Περιοχή Περίληψης).

ΟΡΚΟΠΟΥΛΟΣ Ι. κ.ά., «Η επίδραση των εξωσχολικών δραστηριοτήτων στην ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 8-9 ετών», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 55 (2014), σσ. 19–27.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Μαθητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Κινητική ικανότητα

- Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η σύγκριση του επιπέδου εκτέλεσης επιλεγμένων κινητικών δεξιοτήτων παιδιών 8 έως 9 ετών που ασχολούνται με εξωσχολικές δραστηριότητες και συνομηλίκων τους που δεν ασχολούνται. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν 52 παιδιά ηλικίας από 8 έως 9 χρονών (ΜΟ = 109.19 μήνες, ΤΑ=6.9) από τα οποία τα 30 ασχολούνταν με εξωσχολικές δραστηριότητες και τα 22 συμμετείχαν μόνο στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Από αυτά τα 29 ήταν αγόρια (ΜΟ=108.14 μήνες, ΤΑ=7.4) και τα 23 κορίτσια (ΜΟ=110.52 μήνες, ΤΑ=6.2). Το όργανο που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση του επιπέδου των κινητικών δεξιοτήτων των παιδιών ήταν το τεστ κινητικών δεξιοτήτων Bruininks Oseretsky Test of Motor Proficiency-2 (Bruininks & Bruininks, 2005). Το συγκεκριμένο όργανο αξιολογεί κάποιες σημαντικές κινητικές δεξιότητες, όπως λεπτές κινητικές δεξιότητες (ακρίβειας και ενσωμάτωσης), επιδεξιότητα χειρισμού, αμφίπλευρη συναρμογή, στατική και δυναμική ισορροπία, ταχύτητα κίνησης και ευκινησία, συναρμογή άνω άκρων και δύναμη. Η ανάλυση διακύμανσης (2 ομάδες x 9 κινητικά σκορ) έδειξε σημαντική διαφορά στη συνολική κινητική επίδοση, με τα παιδιά που ασκούνταν εξωσχολικά να επιδεικνύουν υψηλότερη επίδοση. Επιπλέον, τα παιδιά της πειραματική ομάδας επέδειξαν σημαντικά υψηλότερη επίδοση στην ισορροπία, στο συντονισμό του πάνω μέρους του σώματος και στην ταχύτητα. Τα αποτελέσματα ήταν καθοριστικά για να αναδειχτεί ο ρόλος της φυσικής δραστηριότητας στην ανάπτυξη των κινητικών προτύπων του παιδιού αφού φάνηκε ότι τα παιδιά με αυξημένη κινητική εμπειρία υπερείχαν έναντι των συνομηλίκων τους στο σύνολο των κινητικών τους δεξιοτήτων. Περαιτέρω, κρίνεται απαραίτητη σε καθημερινή βάση μια μέτρια έως έντονη φυσική δραστηριότητα διάρκειας τουλάχιστον μιας ώρας στο καθημερινό πρόγραμμα του παιδιού.

ΣΑΜΑΡΑ Α., ΑΛΜΠΑΝΙΔΗΣ Ε., «Θέματα της προετοιμασίας των παιδιών αθλητών στους αρχαίους χρόνους», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 56 (2014), σσ. 37–44.

* Παιδί * Έφηβος * Αθλητισμός, Αρχαίος ελληνικός

- Στο παρόν κείμενο τίγονται ζητήματα της προετοιμασίας των παιδιών αθλητών, κυρίως βάσει αναφορών αρχαίων συγγραφέων και επιγραφικών στοιχείων. Της αγωνιστικής παρουσίας των παιδιών προηγείτο προσπάθεια η οποία απαιτούσε προπόνηση και προετοιμασία. Αρχαίοι φιλόσοφοι και ειδικοί θεωρούν ότι η γυμναστική είναι απαραίτητη στην παιδική ηλικία ενώ η έλλειψή της προκαλεί καταστρεπτικά αποτελέσματα στην υγεία αλλά, ταυτόχρονα, επικρίνουν την αθλητική εξειδίκευση. Ως προς τους άνδρες αθλητές παρατηρούνται ορισμένες διαφοροποιήσεις στα αθλήματα και τα μέσα προπόνησης των παιδιών. Οι κατά περίπτωση προφυλάξεις είχαν κυρίως να κάνουν με την προστασία των νεαρών αθλητών ενώ στις πηγές αναφέρονται μερικές μόνο περιπτώσεις σοβαρών τραυματισμών. Η οικογένεια προωθούσε την αθλητική «καριέρα» ενός παιδιού για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων η εδραίωση της εικόνας της ως μιας αθλητικά ισχυρής αριστοκρατικής οικογένειας. Οι τοπικές και χρονικές διαφοροποιήσεις υποδηλώνουν την έλλειψη συστηματοποίησης και συντονισμού των «κανόνων» προετοιμασίας και συμμετοχής των παιδιών αθλητών στους αγώνες.

ΦΙΛΙΠΠΟΥ Φ., «Η ικανοποίηση των βασικών ψυχολογικών αναγκών νέων ηλικίας μέχρι 19 ετών μέσα από τη συμμετοχή τους σε μαθήματα ελληνικού παραδοσιακού χορού», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 55 (2014), σσ. 37–44.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Έφηβος * Ψυχολογία * Επιρροή * Χορός

- Σκοπός της εργασίας ήταν να αξιολογήσει την ικανοποίηση των τριών βασικών ψυχολογικών αναγκών για αυτονομία, ικανότητα και κοινωνικές σχέσεις μέσα από τη συμμετοχή σε προγράμματα διδασκαλίας ελληνικού παραδοσιακού χορού νέων ηλικίας κάτω των δεκαεννιά ετών. Το δείγμα της έρευνας το αποτέλεσαν 377 μαθητές και μαθήτριες ηλικίας μέχρι 19 ετών από τον Έβρο (83), την Ημαθία (114), τη Λάρισα (110) και τη Χαλκιδική (70) και οι οποίοι παρακο-

λουθούν μαθήματα ελληνικού παραδοσιακού χορού σε τοπικούς χορευτικούς συλλόγους. Για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα των «Βασικών Ψυχολογικών Αναγκών στην Άσκηση (Basic Psychological Needs in Exercise Scale, BPNES) των Vlachopoulos και Michailidou (2006). Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις συχνοτήτων καθώς και περιγραφικές αναλύσεις, παραγοντική ανάλυση (Factor analysis). Ακολούθησε ανάλυση αξιοπιστίας (reliability analysis) και τέλος, T-tests για ανεξάρτητα δείγματα και One-Way ANOVA. Από την ανάλυση των δεδομένων προκύπτουν τα ακόλουθα: α) τα αποτελέσματα υποστήριξαν τη δομική εγκυρότητα του ερωτηματολογίου με τους τρεις παράγοντες να έχουν υψηλόβαθμο εσωτερικής συνοχής (αυτονομία .91, ικανότητα .90 και σχέσεις .87), β) ο παράγων «σχέσεις» παρουσιάζει τον υψηλότερο μέσο όρο (3,70) και ο παράγων «αυτονομία» τον χαμηλότερο (2,54), γ) το φύλο αποβαίνει διαφοροποιός παράγοντας για τους παράγοντες «ικανότητα» με τους μαθητές να πετυχαίνουν υψηλότερο M.O. (4,41) από τις μαθήτριες (3,23) και «σχέσεις με τις μαθήτριες να πετυχαίνουν υψηλότερο M.O. (3,88) από τους μαθητές (3,21), δ) η τάξη φοίτησης αποβαίνει παράγοντας διαφοροποίησης μόνο για τον παράγοντα «ικανότητα» με τους μαθητές της Γ' τάξης βιώνουν σε μικρότερο βαθμό τον παράγοντα «ικανότητα» απ' ότι οι μαθητές της 1ης και 2ας λυκείου. (Περιοχή Περίληψης).

6.8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

ΓΚΑΡΑΒΕΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η ύπαρξη σύνθετων δημιουργικών γνωστικών ενεργειών στα ξενόγλωσσα εγχειρίδια: Η περίπτωση του Deutch ein Hit!1**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 99–112.

* Διδακτικό βιβλίο * Πρώτος κύκλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης * Γερμανική γλώσσα * Δεύτερη ξένη γλώσσα.

ΜΑΛΟΥΤΑ ΜΑΡΙΑ, «**Η συμβολή του διαδικτύου σε project ξενόγλωσσου μαθήματος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», *Contact*, τχ. 64 (2014), σσ. 26–26.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διαδίκτυο (Internet) * Μέθοδος project (Εκπαίδευση) * Ξένες γλώσσες.

ΤΖΟΤΖΟΥ, MARIA D., «**A “process-oriented” view of needs analysis procedures towards enhancing the humanistic approach to EFL Learning**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 39–46.

* Αγγλική γλώσσα * Στρατηγική της μάθησης * Εκμάθηση γλωσσών

- Most current methods in EFL learning follow a “process-oriented” view of Needs Analysis (NA) procedures because it offers learners the opportunity to gradually come to understand their needs and express them in a pedagogically useful manner through “self-discovery”. The purpose of this paper is to focus on the “how” of learning and its humanistic orientation in EFL learning. It discusses how the “process-oriented” view of NA may feed into meaningful and effective decision-making for a General English classroom, the role of the affective domain and the influence of factors, such as individual differences, which are likely to have a serious impact on effective learning.

6.9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «Η διδασκαλία παγκόσμιων μουσικών πολιτισμών στο ελληνικό δημοτικό σχολείο. Απόψεις των σχολικών συμβούλων μουσικής», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 24–42.

* Πολυπολιτισμικότητα * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Μουσική αγωγή

- In this article we examine the views of School Advisors for Music Education on the implementation of a multicultural perspective in Greek music education, and in particular the teaching of world music cultures in elementary school. The article focuses on how the Advisors perceive the meaning, value and significance of multicultural music education and on the extent to which they consider the teaching of world musics necessary in today. The data were mainly collected through semi-structured interviews and classified into categories in accordance with the method of content analysis. The results indicate that the inclusion of world music cultures in the music classroom has become absolutely necessary for music education in our country, since the multiple benefits that this teaching model can yield seem today highly significant, mainly because of the cultural diversity now prevailing in Greek schools and society, as also around the world.

7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

* * *

7.1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΝΟΜΙΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Το Αειφόρο Σχολείο: Μια Αναγκαία και Ικανή Καινοτομία», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 83–105.

* Σχολικό περιβάλλον * Εκπαιδευτική καινοτομία * Αειφορική ανάπτυξη

- The “sustainable school” as a modus operandi and management of a school is an innovation that has accompanied the shift from Environmental Education to Education for Sustainability. Several countries in Europe and elsewhere in the world have set the «sustainable school» as a key objective of their educational policy. The «whole school approach», intergenerational solidarity, the reduction of ecological footprint, school-society interaction, the introduction of innovative and learner-centered teaching methods are some of the key characteristics of the “sustainable school”. The sustainable school indicators constitute a guiding framework for the school community, which can develop a variety of actions in an attempt to transform the school into a sustainable one, by adopting the principles of sustainability. The indicators provide feedback, allowing the monitoring of change and enhancing the creation of a community of practice among the stakeholders of the school. The Sustainable School Award is a competition between schools, towards achieving the objectives indicated by the Sustainability School Indicators.

7.2. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΘΩΜΑΣ, ΚΑΛΑΚΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, «**Διαπραγμάτευση εθνο-πολιτισμικών ταυτοτήτων: Μελέτη περίπτωσης ομάδας μαθητών αμιγούς ελληνικού σχολείου του Μονάχου**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 58 (2014), σσ. 49–66.

* Γερμανία * Έλληνες - Εκπαίδευση - Ξένες χώρες * Σχολεία, Ελληνικά

- The issue of immigrants' children social integration in educational and social environment of developed west countries as well as equal opportunity conditions in hosting countries, have constituted subject of scientific analysis and relevant discussions for a long time. Through the adoption of a psychosocial approach regarding the formation of the social identity of a developing person in a multicultural environment, we attempted to explore as many aspects of the group of students' social representations as possible, in a purely Greek school of the Greek community in Munich. Through a discourse analysis, actions and interactions within an ethnographic study, we investigated: i) the attitudes and their representations in the context of their ethno-cultural group of reference, ii) the possible existence of ethnic stereotypes of their native or foreigner peers, as well as iii) the experiences which relate to issues of social inclusion and exclusion. The results of this research highlight the existence of a variety of stereotypes, which are significantly connected to attempts of inclusion of students both at school and within the wider social environment. Let it be noted that this case study also contributes to the reinforcement of some theoretical approaches on these issues, but also to the emergence of the necessity of making compensatory/therapeutic educational interventions in educational conditions in such multicultural environments.

7.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

* * *

7.4. ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΟΡΝΙΛΑΚΙ, ΕΚΑΤΕΡΙΝΑ Ν, «**Obesity bias in preschool children: Do the obese adopt anti-fat views?**», *Hellenic Journal of Psychology*, τόμ. 11, τχ. 1 (2014), σσ. 26–46.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Παιδί προσχολικής ηλικίας * Παχυσαρκία

- This study investigated the extent of obesity bias among preschool children and examined whether anti-fat attitudes differ as a function of children's body size. Eighty-five 4- to 5- year olds (48 average and 37 obese) were assessed for obesity bias in two ways: a) by choosing their preferred playmate among thin, average and obese figures, and b) by assigning figures of varying size positive and negative characteristics following the narration of short stories. The results showed that the obese figure was the least selected, even more so by the obese who showed a strong preference for the thin figure. Obesity bias was strong and did not differ between the average and the obese. The exhibition of weight-related stereotypes by the obese highlights the pervasiveness of obesity stigma and calls of early intervention programs.

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΒΟΡΒΗ ΙΩΑΝΝΑ, ΔΑΝΙΗΛΙΔΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ, «Ένα ψηφιακό μουσείο για την ειρήνη: διαθεματικό σχέδιο εργασίας», *Φιλολόγος*, τχ. 155 (2014), σσ. 89–96.

* Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Τεχνολογία της Πληροφορίας * Σχέδιο Εργασίας.

ΣΚΙΑΔΑ, ΡΟΧΑΝΙ κ.ά., «EasyLexia 2.0: Redesigning our mobile application for children with learning difficulties», *Themes in Science and Technology Education*, τόμ. 7, τχ. 2 (2014), σσ. 119–135.

* Εκπαιδευτικό λογισμικό * Δυσκολία μάθησης * Δυσλεξία

- Dyslexia is one of the most common learning difficulties affecting approximately 15 to 20 per cent of the world's population. A large amount of research is currently being conducted in exploring the potential benefits of using Information & Communication Technologies as a learning platform for individuals and especially children with such difficulties. We focused on developing an application, which could improve children's fundamental skills, such as reading comprehension, orthographic coding, short-term memory and mathematical problem solving through game playing. In search of stimulating and interactive learning experiences, we first designed and developed a mobile phone application for children with dyslexia. The main core of our research was to assess the usability of the technology and evaluate its effects. We have presented initial research results regarding EasyLexia, a mobile application for children with learning difficulties. In the meantime, tablets and touch screen portable devices were rising in popularity amongst students, leading us on to question whether bigger screens and more processing powered devices could enhance interactivity, usability and overall engagement. In this paper we improve upon our previous research, and present design choices and implementation details of a tablet based game for children with learning difficulties, whilst comparing our evaluation results to our previous research conclusions.

9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ κ.ά., «Το portfolio ως εργαλείο μάθησης & ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού», *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τχ. 22 (2014), σσ. 48–62.

* Καθηγητής * Αξιολόγηση * Επαγγελματική ανέλιξη

- Το άρθρο διερευνά το ρόλο του portfolio ως δυναμικού εργαλείου μάθησης και ανατροφοδότησης στη διαμορφωτική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Οι αντιλήψεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την αξιοπιστία και την εγκυρότητα της διαδικασίας αξιολόγησής τους χαρακτηρίζονται από έντονη αμφιβολία και δυσπιστία γεγονός που επιβάλλει τη μετατόπιση από την αθροιστική σε μια διαμορφωτικού τύπου αξιολόγηση που θα δίνει έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας του έργου του εκπαιδευτικού. Το κυρίαρχο ερώτημα αυτής της βιβλιογραφικής έρευνας είναι αν το portfolio εξυπηρετεί με έγκυρο και αξιόπιστο τρόπο την ανάγκη για βελτίωση του έργου του εκπαιδευτικού μέσα από τη διαμορφωτική αξιολόγησή του με ένα συνεχή και μη-απειλητικό τρόπο στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης. Οι περισσότερες μελέτες αναδεικνύουν τον αναστοχασμό και την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση ως τα βασικότερα πλεονεκτήματα του portfolio ως εργαλείου συστημικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού. Επιπλέον, η αξιοπιστία και η εγκυρότητα μπορούν να διασφαλιστούν με τη θέσπιση αντικειμενικών ποσοτικών και ποιοτικών

κριτηρίων αξιολόγησης, τα οποία συνδιαμορφώνονται με τον εκπαιδευτικό. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο προτείνεται η διαμεσολάβηση ενός μέντορα που μέσα από εποικοδομητικό διάλογο θα τον στηρίζει στην προσπάθειά του για συνεχή επαγγελματική ανανέωση.

ΟΤΖΑΚΟΓΛΟΥ ΘΩΔΩΡΗΣ, «Εκπαίδευση και Αξιολόγηση: Αντώνυμα», *Νέα Παιδεία*, τχ. 149 (2014), σσ. 98–113.

* Αξιολόγηση * Νεωτερικότητα * Καθηγητής.

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ-ΖΟΡΠΑ ΣΟΦΙΑ, ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ ΈΛΕΝΑ, «Πρόταση για εσωτερική αξιολόγηση σχολικής μονάδας», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 7–25.

* Αξιολόγηση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Ηγεσία * Εκπαιδευτικό έργο

- The purpose of this paper is to present a proposal for school's internal evaluation. The proposal of internal evaluation is based on a democratic and participatory model, where the evaluation is faced as an ongoing effort of reflection and development.

10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΒΟΥΛΤΣΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ, ΜΠΑΓΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Διερεύνηση της χρησιμοποίησης τεχνικών διδασκαλίας στα Προγράμματα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 22–42.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Πρόγραμμα κατάρτισης.

ΓΚΟΛΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Κ., ΚΟΥΣΤΕΛΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «Ανάπτυξη ερωτηματολογίου για την μέτρηση της Επαγγελματικής Ικανοποίησης Εκπαιδευτικών [Teacher's Satisfaction Inventory-(Tsi)]», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 195–214.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Επάγγελμα του καθηγητή * Επαγγελματική ικανοποίηση

- This research had three aims: apply all the appropriate procedures that led to the development of Teacher Satisfaction Inventory (TSI); verify the reliability and examine TSI's factorial validity; assess the level of educators' satisfaction of their job. Random sample (n=429) was collected of elementary and secondary Greek school educators. Explanatory and Confirmatory Factor Analysis (EFA-CFA) was conducted to prove the factorial validity of TSI, and descriptive analysis to understand the level of educators' satisfaction. The findings of this study revealed that a multidimensional first-order 5-factor model fits well to the data and the educators were found to be high satisfied of their job. The majority of instruments seem to appear several methodological problems. The TSI fills the gap that previous instruments failed to do, provide a validated measure. Suggestions for future research and limitations of findings are drawn.

ΜΗΤΡΟΥΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Ενδοσχολική επιμόρφωση και επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 43–51.

* Επαγγελματική ανάπτυξη * Καθηγητής * Επιμόρφωση.

ΜΟΡΦΗ ΑΘΗΝΑ, «Το ψυχολογικό προφίλ των εκπαιδευτικών», *Κίνητρο*, τχ. 13 (2014), σσ. 111–122.

* Συναισθηματική ανάπτυξη * Καθηγητής * Δεξιότητα * Προσωπικότητα

- This article describes the dimensions of the psychological profile of the teacher and their impact on the educational practice. The general objective of this study is to examine the psychology of the teacher, its mental needs - aspirations and the attitudes - practices he applies in order to facilitate the pedagogical project. The psychological profile of the teacher is examined under complex mental notions such as personality, emotion, attitudes (assertiveness - humor- interest) and communication skills, meanings which - as a set of particular traits - co-formulate and promote educational practice. The findings of the bibliographical review indicate that the pedagogical praxis is not only a learning but also a psychological process and that teachers primary need to fulfill successfully their role of the educator - psychologist. Apart from being good teachers, educators also need to be good consultants and good animators, initially seeking to solve their own personal difficulties and afterwards help the child to live and solve its own. Understanding the that education is a psychological process, we conclude that the psychological profile of the teacher needs to be consistent with the contemporary multiple social requirements and the complexity of the roles that characterize the educator nowadays, with the ultimate goal of creating a human being that lives professional success along with personal happiness.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θέματα φύλου στην προοπτική άμβλυνσης των έμφυλων ανισοτήτων του εκπαιδευτικού συστήματος», *Κίνητρο*, τχ. 13 (2014), σσ. 95–109.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Εκπαίδευση εκπαιδευτικών * Ρόλος των φύλων * Στερεότυπο

- In the present study an effort it is made for an overall composition of the data concerning the materialization and evaluation of an on-line environment of distance training of teachers on gender issues. It is surveyed if an on-line environment on gender issues can contribute decisively on blunting gender inequalities generated through the educational system. We study and compare the attitudes and notions of one hundred and eighty three secondary school teachers who participated in the survey, in three different periods of time; before the training, during it and after the end of the process. From the data analysis we conclude that there are statistically important differences in the attitudes and notions of teachers before and after the training. So it becomes clear that teacher training on gender issues with the help of an on-line environment is capable of blunting the gender-defined attitudes and notions of teachers. The survey contributed to the broadening of the existent theory on the specific issue and at the same time it pointed out some other issues which should be examined in future surveys.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Εργασιακή εξουθένωση των εκπαιδευτικών και δημογραφικά χαρακτηριστικά», *Νέα Παιδεία*, τχ. 152 (2014), σσ. 78–93.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Επάγγελμα του καθηγητή * Επαγγελματική ικανοποίηση.

ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Ο εκπαιδευτικός ως παράγοντας αποτελεσματικής λειτουργίας του σχολείου. Εμπειρική προσέγγιση», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 45–64.

* Καθηγητής * Ρόλος του καθηγητή * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- This research aims at presenting the views of Greek primary and secondary teachers concerning the importance of their professional role in relation to other factors that influence their everyday educational procedure. The secondary aim is the finding of important factors that have an impact on these views. The final result shows clearly the direction that educational policy should have, due to the fact that teacher himself/herself emerges as the most important factor in the educational process.

ΡΟΥΒΑ-ΠΑΠΑΛΕΟΝΤΙΟΥ ΆΝΝΑ, ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟ ΤΟΥΛΑ, ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ ΛΟΥΣΗ, «Οι αντιλήψεις των μαθητών για τον ιδανικό εκπαιδευτικό: μία μελέτη περίπτωσης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 7–24.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Ρόλος του καθηγητή * Σχέση καθηγητή - μαθητή

- The purpose of this research study is to examine students' perception of the 'idea' teacher. An examination of students' perceptions about the ideal teacher can contribute to school reform through improvement of teacher-students relationship as well as the learning environment. The data for this study consisted of drawing, written essays and interviews with the students. The analysis of the data was done through categorical aggregation and open coding techniques. The main thematic categories that came up in the analysis were the following: the personal characteristics of a teacher, the nature of a teacher's instructional practices, and the nature of the teacher-students' relationship.

ΣΑΡΒΑΝΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΦΩΚΙΑΛΗ ΠΕΡΣΑ, ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ, «Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αξιολογούν τις μεταπτυχιακές τους σπουδές: Ποιοτική ανάλυση», *Κίνητρο*, τχ. 13 (2014), σσ. 57–78.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Καθηγητής * Μεταπτυχιακές σπουδές

- The present study analyzes dimensions of the teachers' master studies. At first, there is an outline of the theoretical framework which emerges from the relevant international literature and then is presented part of the results of an empirical research concerning the contribution of master studies in the whole development of Greek teachers in primary education. From this data qualitative analysis of this research a number of conclusions have been drawn, with most important the following: (a) the expectations of a teacher, when he starts a master degree program, is to accomplish through his postgraduate studies professional specialization and not academic development, (b) it is underlined the need of teachers to have financial support for their master studies, so as to be encouraged to participate in master degree programs, and (c) all the participants teachers of this study stated that they would encourage their co-workers to continue with postgraduate studies, since they will have multiple benefits (knowledge, in professional, personal and social level).

ΣΑΡΒΑΝΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ν., ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ ΧΡΥΣΗ, ΦΩΚΙΑΛΗ ΠΕΡΣΑ, «Τυπολογία των Ελλήνων εκπαιδευτικών που κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 159–177.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Καθηγητής * Μεταπτυχιακές σπουδές

- The present study develops a typology of Greek teachers with master degrees in primary education. At first, there is an outline of the theoretical framework which emerges from the relevant international literature and then is presented part of the results of an empirical research concerning the contribution of master studies in the whole development of Greek teachers in primary education. From this data quantitative analysis of this research a typology of teachers has been drawn: (a) the group of "Sceptical" teachers, (b) the group of "Dissapointed" teachers, and (c) the group of "Content" teachers.

ΣΕΡΓΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Αξιολόγηση προγραμμάτων επιμόρφωσης από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 106–133.

* Εκπαίδευση καθηγητών * Νέες Τεχνολογίες * Επιμόρφωση

- The presented study examined the participating teachers' motives, level of satisfaction and the attitudes towards the First and Second Level professional development programmes in Information

and Communication Technologies (ICT). Moreover, their intentions towards further participation in such programmes were measured. The data was collected via questionnaire from a sample of 272 primary and secondary education teachers. The results showed that the programmes were relatively positively evaluated, without, however, achieving a universal level of satisfaction, as far as the design of their structure and the delivery of their content are concerned. Moreover, the teachers claimed a high level of intention towards future ICT professional development. The presented results could be utilized in the design and delivery of future ICT professional development programmes in order to further assist teachers to incorporate ICT in their daily practices.

ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «*Η αυθεντία του εκπαιδευτικού ως ένα καίριο ζήτημα της σχολικής παιδαγωγικής*», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2014), σσ. 131–156.

* Καθηγητής * Επιστήμες της Αγωγής * Σχέση καθηγητή - μαθητή.

ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ ΧΑΡΑ, «*Ελληνική Εθνική Ταυτότητα: σημάνσεις και σημασιοδοτήσεις*», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 142 (2014-05-05), σσ. 3–39.

* Καθηγητής * Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Εθνική ταυτότητα

- Η εργασία μας επιχειρεί να αφουγκραστεί τα πραγματικά υποκείμενα της εθνικής ταυτότητας: τα μέλη του έθνους. Αξιοποιώντας ως αφετηρία την έννοια των «σημάνσεων» της ταυτότητας, ιχνηλατεί τις διαδρομές της εθνικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών των διαπολιτισμικών σχολείων του Νομού Αττικής. Με οδηγό τις σημάνσεις που αναφέρονται στον ιδανικό και πραγματικό εθνικό εαυτό, τον εθνικό χρόνο και τον υποκειμενικό ορισμό του έθνους, οδηγείται σε τέσσερις διαφορετικές ταυτοτικές αφηγήσεις, τέσσερις εκδοχές της νεοελληνικής εθνικής ταυτότητας.

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, **ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**, «*Σχέσεις μεταξύ του κλίματος της τάξης και της επαγγελματικής ικανοποίησης των δασκάλων*», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμ. 16, τχ. 64 (2014).

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Κλίμα της τάξης * Επάγγελμα του καθηγητή

- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνήσει τις σχέσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης των δασκάλων με το κλίμα που επικρατεί στην τάξη τους. Επίσης, στους στόχους της έρευνας ήταν να διερευνήσει και τις επιδράσεις που ασκούν το φύλο και η επαγγελματική εμπειρία των δασκάλων στη διαμόρφωση του κλίματος που επικρατεί στην τάξη τους. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 209 δάσκαλοι και δασκάλες. Η μέτρηση της επαγγελματικής ικανοποίησης έγινε με το Job Satisfaction Index. Η μέτρηση του σχολικού κλίματος έγινε με ένα ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας με βάση το Ερωτηματολόγιο της Τάξης μου. Η επαγγελματική εμπειρία των δασκάλων μετρήθηκε με βάση τα έτη υπηρεσίας τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η επαγγελματική ικανοποίηση των δασκάλων συσχετίζεται και με το κλίμα της τάξης τους. Επίσης, από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι το φύλο δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαφοροποίησης του κλίματος της τάξης. Τέλος, η επαγγελματική εμπειρία φάνηκε ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαφοροποίησης των περισσότερων μεταβλητών του κλίματος της τάξης. Λέξεις-κλειδιά: επαγγελματική ικανοποίηση, κλίμα της τάξης, δάσκαλοι, δημοτικό σχολείο.

ΤΖΙΝΤΖΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, **ΒΕΡΓΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ.**, «*Η συμβολή της μετεκπαίδευσης των δασκάλων στη βελτίωση του εκπαιδευτικού τους έργου*», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 178–194.

* Μετεκπαίδευση καθηγητών * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- The main claim for the preservation of the Teacher Training College or Didaskaleio was that the attendance of training program contributes to the professional development of the participants, who are returning to their schools can apply to the educational work of the knowledge gained and also to emerge as capable of teaching staff. In this article we present the results of our empirical research that concerning the assessments gathered from 133 teachers who graduated from Teacher Training College (Didaskaleio) in the Primary Education Department of the University of Patras, in Greece. Especially we refer to the views of graduates on the contribution of training in the teaching work they do in school classroom. The findings show a positive but limited contribution of the training program to improvement on their educational task.

ΤΖΙΦΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ, «Η e-επιμόρφωση εκπαιδευτικών απομακρυσμένων περιοχών: προσδοκίες, δυνατότητες, οφέλη», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 139–156.

* Τεχνολογία της Πληροφορίας * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Σπουδές από Απόσταση

- Nowadays, the teachers' training in Information and Communication Technologies (ICT) considered important and, more, essential. The benefits of distance education receive, primarily, teachers in remote and inaccessible areas, who are unable to attend live training programs, either due to the limitation of space or time. This paper refers to Primary and Secondary teachers' Training in remote areas of Greece, with the contribution of a distance education model, under the Project "Foreign and repatriated students' education". The results of the quantitative research highlight the importance of education through electronic platform and referred to the fulfillment of a large part of the participants' expectations. Qualitative analyzes, of short answer questions, present the recommendations of teachers to improve the already existed online and distance learning models.

ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Σ., ΥΦΑΝΤΗ ΑΜΑΛΙΑ Α., «Θέσεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τον επαγγελματισμό, την επαγγελματική ανάπτυξη και την επαγγελματική ταυτότητα: μια εμπειρική μελέτη», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 81–99.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Επαγγελματική ανάπτυξη * Καθηγητής

- In this empirical study, we explored the views of 310 pre-primary and primary school teachers on certain aspects of professionalism, professional development and professional identity, according to the international discussion on the topic. Our research data revealed considerable convergences in teachers' responses. Both groups highlighted the importance of collaboration at school as well as their concern for pupils' achievements. On the other hand, some divergences were found in their role in the enhancement of students' moral and social values. In conclusion, it was pointed out that both pre-primary and primary teachers of our sample attributed great importance to substantial aspects of professionalism, professional development and professional identity, and underlined their significant contribution to their work at school.

ΧΑΪΝΤΟΥΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΡΟΥΣΣΟΣ ΠΕΤΡΟΣ, ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «Αντιλήψεις εκπαιδευτικών Α/θμιας Ειδικής και Γενικής Αγωγής σχετικά με την επικοινωνία τους με τους γονείς: το αίσθημα αυτοαποτελεσματικότητας, η ταύτιση με τον οργανισμό και η ηγετική συμπεριφορά του διευθυντή του σχολείου ως προβλεπτικοί παράγοντες», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014).

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Σχέση γονιού - σχολείου * Ειδική αγωγή * Διευθυντής

- Η επικοινωνία εκπαιδευτικών και γονέων αποτελεί έναν από τους παράγοντες που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα τόσο της παρεχόμενης εκπαίδευσης όσο και του πλαισίου μέσα στο

οποίο αυτή λαμβάνει χώρα. Η μελέτη της προβλεπτικής αξίας του αισθήματος αυτοαποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών και της ταύτισής τους με το σχολείο καθώς και της ηγετικής συμπεριφοράς του διευθυντή του σχολείου στην επικοινωνία και τις μορφές της επικοινωνίας αυτής με τους γονείς των μαθητών τους, τέθηκε σε διερεύνηση στα πλαίσια της παρούσας μελέτης, στην οποία συμμετείχαν 252 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας από τους οποίους 127 ειδικής και 125 γενικής αγωγής. Από τη βηματική ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης προέκυψε ότι σημαντικοί προβλεπτικοί παράγοντες για την προαγωγή ουσιαστικής επικοινωνιακής σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων, για τους εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής είναι η ταύτισή τους με το σχολείο και η υποστηρικτική συμπεριφορά του διευθυντή του σχολείου, ενώ για τους εκπαιδευτικούς γενικής αγωγής το αίσθημα αυτοαποτελεσματικότητας και η περιοριστική συμπεριφορά του διευθυντή της σχολικής μονάδας.

ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΟΥΛΗ, «Ο”άγνωστος πόλεμος” της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Η εμπειρία της αξιολόγησης στα Πειραματικά σχολεία ως μελέτη περίπτωσης», *Νέα Παιδεία*, τχ. 150 (2014), σσ. 17–48.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Εκπαιδευτικοί - Αξιολόγηση * Πειραματικό σχολείο.

11. ΜΑΘΗΣΗ

ΚΟΓΚΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Β., «Διαπροσωπική επικοινωνία διδάσκοντος διδασκόμενου και ορθόδοξη χριστιανική αγωγή», *Κοινωνία*, τχ. 3 (2014), σσ. 115–129.

* Ρόλος του καθηγητή * Διδακτική * Σχέση καθηγητή - μαθητή.

ΚΟΚΚΟΣ ΑΛΕΞΗΣ, «Η συμβολή του Jack Mezirow», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 33 (2014), σσ. 16–19.

* Εκπαίδευση ενηλίκων * Κριτικός στοχασμός * Μετασχηματίζουσα μάθηση.

ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ ΠΑΡΙΣ, «Ο ρόλος και η λειτουργία του κριτικού στοχασμού στη μετασχηματίζουσα μάθηση», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 33 (2014), σσ. 21–26.

* Εκπαίδευση ενηλίκων * Κριτικός στοχασμός * Μετασχηματίζουσα μάθηση.

MARIANI, MELISSA κ.ά., «An evaluation of the Student Success Skills program on student learning, behavior, and wellness outcomes», *Hellenic Journal of Psychology*, τόμ. 11, τχ. 3 (2014), σσ. 223–240.

* Μαθητής * Επίδοση στις σπουδές * Δεξιότητα

- The Student Success Skills (SSS) curriculum, comprised of both small and large group programs, teaches students key cognitive, social, and self-management skills tied to school success. SSS is an evidence-based intervention that can be used to demonstrate competence and provide accountability while directly benefiting students. A recent metaanalysis of five SSS studies found a large effect size impact on students' academic achievement, measured by increased standardized test scores. In addition, recent research has linked SSS implementation to outcomes including increased pro-social skills, reduced bullying behaviors, improved perceptions of classroom climate and grades in core subject areas, and positive indicators of overall wellness. Providing systematic teaching of key cognitive, social and self-management skills is critically important to overall student success.

ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΚΟΛΤΣΙΔΑ-ΚΟΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΡΑΧΗΛ, ΜΠΑΣΙΟΥ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, «**Η στάση του σώματος του μαθητή στη διδακτική διαδικασία και η επίδρασή της στη μάθηση**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 157–172.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Μαθητής * Επιρροή * Στάση του σώματος

- The aim of this study is the recording of student's postures and the highlighting of the importance of nonverbal messages, which are transmitted through this, for the teacher. The results the survey revealed that the dominant body position of students transmits messages that can function as feedback for the organization of teaching process and the pedagogic communication. The student's posture is affected by the size of couches, the layout of the classroom, the long immobility and the possible incomplete education for the proper posture. The mobility of students observed its downward trend as their age increased. In conclusion, it is assumed that the attitude of the student's posture, as a form of nonverbal communication and as part of good health, may affect the achievement of learning outcomes.

12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΣ Ν., ΦΟΥΣΙΑΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, «**Ατομικισμός – Συλλογικότητα και σχολικός εκφοβισμός**», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 1 (2014), σσ. 76–88.

* Βία στο σχολείο * Εκφοβισμός * Σύστημα αξιών

- Η σχέση των επεισοδίων σχολικού εκφοβισμού με τον προσανατολισμό πολιτισμικών αξιών που επικρατεί σε μια συγκεκριμένη κοινωνία, αποτελεί μέρος μιας μεγάλης συζήτησης στη διεθνή βιβλιογραφία τα τελευταία χρόνια. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) σε δυτικού τύπου κοινωνίες, όπου κυριαρχούν οι ατομικιστικές αξίες, προβάλλουν συχνά τις συλλογικές κοινωνίες ως σκληρές και ανάλγητες προς τις ατομικές ελευθερίες και ανάγκες. Ως εκ τούτου, υποβάλλουν ότι φαινόμενα όπως αυτό του σχολικού εκφοβισμού θα είναι πιο συχνά και πιο έντονα σε κοινωνίες όπου το άτομο υποτάσσεται στις πιέσεις και τις παροτρύνσεις της ομάδας. Κάποιες πρόσφατες σχετικές έρευνες υποστηρίζουν την πιο πάνω γραμμή σκέψης και την αποδίδουν στο αυταρχικό γονικό στιλ που προτιμάται στις κοινωνίες αυτές. Αντίθετα, κάποιες άλλες έρευνες αναφέρουν ότι η αξία της συλλογικότητας προστατεύει τα άτομα από την καταφυγή σε βίαιες πράξεις κατά αδυνάτων (όπως συμβαίνει με τον εκφοβισμό). Μια σημαντική διάκριση, που φαίνεται ότι είναι το κλειδί για επίλυση της πιο πάνω διαφοράς, είναι η απόσταση δύναμης (power distance) που αναφέρεται στον τρόπο που η εξουσία και η δύναμη κατανέμονται μεταξύ ατόμων στα δυο είδη κοινωνιών. Τόσο ο ατομικιστικός, όσο και ο συλλογικός προσανατολισμός πολιτισμικών αξιών έχουν οριζόντια και κάθετη απόσταση δύναμης. Το πρώτο είδος αυτής της απόστασης δύναμης προάγει την ισότητα και τη συνεργασία των ατόμων, ενώ το δεύτερο την ιεραρχία και την υποταγή. Η εργασία αυτή εξετάζει τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των πιο πάνω μεταβλητών, παραθέτοντας ευρήματα σύγχρονων εμπειρικών ερευνών.

GIANNOPOULOU, IOANNA G.; LARDOUTSOU, SOPHIA; KERASIOTI, ALEXANDRA, «**CBT Parent Training program for the management of young children with behavior problems: A pilot study**», *Hellenic Journal of Psychology*, τόμ. 11, τχ. 3 (2014), σσ. 241–257.

* Παιδί * Διαταραχή συμπεριφοράς * Εκπαίδευση γονέων

- Efficacious parenting group interventions are not routinely available in public child mental health services in Greece. The present study aims to provide a pilot evaluation of a manualised group-based parent training (PT) program developed for use with Greek parents of young children with

behavior problems presenting to clinics. The efficacy of an 8-session and an extended 10-session PT program were evaluated with 38 parents of 24 children, aged 4-7 years old. The results revealed significant reductions in parent reported child behavior problems and significant improvement in child psychosocial functioning for both PT programs, though with better intervention effects for the extended 10-session program. The acceptability of the format and the content of PT program as well as limitations and future research are discussed.

ΔΟΥΚΑΚΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΜΟΤΤΗ-ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ ΦΡΟΣΣΩ, «Γονεϊκές πρακτικές και παράγοντες επικινδυνότητας κατά την εφηβεία: Η σημασία του διαζυγίου, των γονεϊκών συγκρούσεων και των αρνητικών γεγονότων ζωής», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 4 (2014), σσ. 453-469.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Σχέση γονιού - παιδιού * Έφηβος * Διαζύγιο

- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να εξεταστεί εάν το διαζύγιο αποτελεί παράγοντα επικινδυνότητας για τις γονεϊκές πρακτικές μετά τον έλεγχο των γονεϊκών συγκρούσεων και των αρνητικών γεγονότων ζωής. Συμμετείχαν 2083 έφηβοι, αγόρια και κορίτσια, 15-17 ετών από 14 λύκεια στην Αττική. 12% των έφηβων ζουν με χωρισμένους/σε διάσταση γονείς. Το διαζύγιο, οι γονεϊκές συγκρούσεις και τα αρνητικά γεγονότα ζωής εξετάστηκαν ως παράγοντες επικινδυνότητας. Τέσσερις γονεϊκές πρακτικές εξετάστηκαν: ο συναισθηματικός δεσμός, ο ψυχολογικός έλεγχος, ο συμπεριφορικός έλεγχος και η εκχώρηση αυτονομίας. Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν απαντώνται στη διεθνή βιβλιογραφία και μεταφράστηκαν από την αγγλική στην ελληνική γλώσσα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όταν το διαζύγιο μελετήθηκε ως μόνος παράγοντας επικινδυνότητας, έθετε σε κίνδυνο τις γονεϊκές πρακτικές. Μετά τον έλεγχο των γονεϊκών συγκρούσεων και των αρνητικών γεγονότων ζωής, το διαζύγιο δεν έθετε σε κίνδυνο τις γονεϊκές πρακτικές των μητέρων, ενώ έθετε σε κίνδυνο τις γονεϊκές πρακτικές των πατέρων. Οι γονεϊκές συγκρούσεις και τα αρνητικά γεγονότα ζωής αποτέλεσαν παράγοντα επικινδυνότητας για τις γονεϊκές πρακτικές των μητέρων και των πατέρων, ανεξαρτήτως οικογενειακής κατάστασης. Τέλος, βρέθηκαν διαφορές στις γονεϊκές πρακτικές ως προς το φύλο των εφήβων και το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο των γονέων. Τα ευρήματα συζητώνται ως προς τη σημασία των εφαρμογών τους στη συμβουλευτική οικογένειας.

ΕΛΕΥΘΕΡΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΚΟΡΩΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Οι σχέσεις εφήβων-γονέων, ο γονεϊκός έλεγχος και η σχολική επίδοση», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 126-146.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Σχέση γονιού - παιδιού * Έφηβος * Επίδοση στις σπουδές

- Since human beings are born, they belong to a world that is 'ready', in terms of the regulation and evaluation of communication with others. The family is the first human society in which parents learn child norms, values and behavior patterns. In the micro world of the family, parents hold the position of 'significant others', while the carriers of social behavior outside the family holding the position of the 'generalized other', according to the theory of G. Mead. In this research, a questionnaire was answered by teenagers in the Attica region, Greece, with regard to how they view their relationships with their parents, the parenting styles, parental control, and especially in school performance, and, finally, on the desired content of relationships with their parents. The data were processed with the statistical package SPSS, and showed interesting results for the modern Greek family and its relations with teenagers, which clearly demonstrates democratic orientation.

ΕΥΣΤΡΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ Α., ΜΙΛΤΣΑΚΑΚΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑ, ΠΛΙΟΓΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Η ψυχο-

κοινωνική υγεία των οικογενειών με παιδιά με διαταραχές αυτιστικού φάσματος», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 2 (2014), σσ. 218–232.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Αυτισμός * Κατάθλιψη * Οικογένεια - Ψυχική υγεία

- Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση ύπαρξης συμπτωμάτων κατάθλιψης στους γονείς και αδέρφια οικογενειών που έχουν παιδί με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Η εκτίμηση των συμπτωμάτων της κατάθλιψης στους γονείς (N=58) έγινε με τη χρήση της κλίμακας Beck Depression Inventory (B.D.I; Beck & Beamesderfer, 1974) ενώ για την ανίχνευση συμπτωμάτων κατάθλιψης στα αδέρφια (N=28) χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο Youth Self Report (YSR; Achenbach & Rescorla, 2001). Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας φάνηκε ότι οι γονείς παιδιών με αυτισμό παρουσίαζαν συμπτώματα κατάθλιψης, με τις μητέρες να συγκεντρώνουν υψηλότερη βαθμολογία σε σχέση με τους συντρόφους τους. Επιπλέον, η καταθλιπτική συμπτωματολογία σε έναν από τους δύο γονείς συσχετίστηκε στατιστικά σημαντικά με την ύπαρξη κατάθλιψης στον άλλον. Από την ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν για τη μελέτη ύπαρξης συμπτωμάτων κατάθλιψης στα αδέρφια φάνηκε ότι δεν υπήρχαν συμπτώματα κατάθλιψης και ο βαθμός εκδήλωσης εσωτερικευμένων προβλημάτων ήταν στα φυσιολογικά όρια. Για την ερμηνεία των ευρημάτων συνυπολογίστηκαν ποικίλοι παράγοντες τόσο σε ατομικό-οικογενειακό όσο και σε ευρύτερο κοινωνικό επίπεδο.

ΖΗΣΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ, ΔΑΡΔΑΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Μεγαλώνοντας παιδί/ά στο φάσμα του αυτισμού: Η ταξική διάσταση», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 4 (2014), σσ. 437–452.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Αυτισμός * Μητέρες και παιδιά * Ψυχική υγεία * Κοινωνικές τάξεις

- Στο επίκεντρο της παρούσας ποιοτικής μελέτης βρίσκεται η πλαισίωση της βιωμένης εμπειρίας των μητέρων που μεγαλώνουν παιδί/ά με αυτισμό, εξετάζοντας ειδικότερες πτυχές της, τις πραγματικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες ζωής, και το ρόλο που αυτές διαδραματίζουν ως προς την πρόσβασή τους σε πόρους, την ψυχική τους υγεία και την ποιότητα της ζωής τους συνολικά. Τα προκαταρκτικά ευρήματα από την ποιοτική ανάλυση των πλουσιών συνεντεύξεων που συλλέχθηκαν από 83 μητέρες που ανήκουν σε αντίθετα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα, εργατικά και οικονομικά προνομιούχα, παρουσιάζονται ως προς τέσσερις θεματικούς κόμβους: α) το είδος και την ποιότητα της διαγνωστικής εμπειρίας, β) την ποιότητα γάμου, τα δίκτυα υποστήριξης και την κοινωνική αντίδραση, γ) την επιτέλεση της μητρότητας και τις στρατηγικές διαχείρισης, δ) τα εξηγητικά μοντέλα για την αιτιοπαθογένεση του αυτισμού και τις εμπειρίες από τις «θεραπευτικές διαδρομές». Η ποιοτική ανάλυση του εμπειρικού υλικού έδειξε ότι δομικοί παράγοντες που σχετίζονται άμεσα με το πλαίσιο αυτής της εμπειρίας, όπως η ταξική θέση και η δυνατότητα πρόσβασης σε πόρους, επηρεάζουν καθοριστικά τις βιογραφικές πορείες αυτών των μητέρων, την ψυχική τους κατάσταση και την ποιότητα ζωής των οικογενειών συνολικά.

ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Η μονογονεϊκή οικογένεια», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 607 (2014), σσ. 175–180.

* Συναισθηματική ανάπτυξη * Μητέρες και παιδιά * Μονογονεϊκή οικογένεια.

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, ΓΑΛΑΝΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Σχολικός εκφοβισμός και άγχος στην προεφηβική ηλικία», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 61–80.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Μαθητής * Άγχος * Εκφοβισμός

- The purpose of this study was to examine the relation between school bullying/victimization and symptoms of anxiety disorders in preadolescents. Participants were 255 fifth- and sixth-grade

students from primary schools of Attica region. They completed the Greek versions of the following measures: the Revised Olweus Bully/Victim Questionnaire (Olweus, 2006), the Social Anxiety Scale for Children- Revised (LaGreca & Stone, 1993), the Children's Revised Impact of Event Scale (Smith, Perrin, Dyregrov, & Yule, 2003), and the Psychosomatic Symptom Score (Aro, Paronen, & Aro, 1987). Social anxiety, post-traumatic stress disorder and psychosomatic symptoms were all found to be positively correlated to both the tendency to be victimized and the tendency to bully others. (Περιοκοπή Περίληψης).

MADOGLU, ANNA; DIMITRIU, STEFANI, «Bullying in Cyprus: Perceptions regarding the pupils' involvement», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 2 (2014), σσ. 113–129.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας * Κύπρος * Βία στο σχολείο

- The aim of this study was to investigate the perceptions of bullying among secondary and high school pupils in Cyprus and to present the differences according to age, gender and involvement. The survey involved 514 pupils aged between 13 and 16 years who answered a self-reported closed questionnaire. According to the findings, girls are more negative about bullying than boys. Only pupils aged 13 show fear of the bully and feel a need for his/her punishment but they also point out that the victim may provoke the bully; meanwhile pupils aged 16 are more supportive of the idea that the bully harms the victims. In addition the victims, the victims/witnesses, the witnesses and those pupils who are not involved demonstrate fear of the bully, seek his/her punishment and are supportive of the weak victims. In contrast, those in the bullies' category show no fear of the bully, do not agree with punishment and do not consider the victims to have been harmed.

ΜΠΑΤΖΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΤΣΟΥΡΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Οι θετικές ψευδαισθήσεις για τον εαυτό και η ριφοκίνδυνη συμπεριφορά στην εφηβεία: Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας», *Ψυχολογία*, τόμ. 21, τχ. 4 (2014), σσ. 470–494.

* Έφηβος * Αυτοεκτίμηση * Εγωκεντρισμός

- Στόχος της παρούσας εργασίας είναι, μέσω της σχετικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης, η ανάδειξη της σχέσης μεταξύ της ριφοκίνδυνης συμπεριφοράς κατά την εφηβεία και των θετικών ψευδαισθήσεων για τον εαυτό, δηλαδή του φανταστικού ακροατηρίου και του προσωπικού μύθου. Οι σχέσεις μεταξύ των θετικών ψευδαισθήσεων για τον εαυτό και της τάσης για εκδήλωση ριφοκίνδυνης συμπεριφοράς στην εφηβεία ερευνώνται συνήθως ως επακόλουθο του εφηβικού εγωκεντρισμού. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται συνοπτικά οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με τις θετικές ψευδαισθήσεις για τον εαυτό. Επιπλέον, παρουσιάζονται ερευνητικά ευρήματα από τη διεθνή βιβλιογραφία, τα οποία αναδεικνύουν το ρόλο της αυτοεκτίμησης ως παράγοντα που μεσολαβεί ανάμεσα στις θετικές ψευδαισθήσεις για τον εαυτό (κυρίως τον προσωπικό μύθο) και τη ριφοκίνδυνη συμπεριφορά στην εφηβεία. Επίσης, συζητείται η επίδραση της ηλικίας και του φύλου στο πολύπλοκο φαινόμενο της ριφοκίνδυνης συμπεριφοράς και δίνεται έμφαση στις προσαρμοστικές αναπτυξιακές λειτουργίες των θετικών ψευδαισθήσεων για τον εαυτό. Ειδικότερα, τονίζεται η διττή λειτουργία του προσωπικού μύθου: οι ψευδαισθήσεις της παντοδυναμίας και της ατρωτότητας του εαυτού είτε οδηγούν τους εφήβους και τους νεαρούς ενήλικες στη ριφοκίνδυνη συμπεριφορά, είτε συμβάλλουν στην προβολή μιας θετικής εικόνας του εαυτού στο μέλλον, καθώς και στη λειτουργική προσαρμογή σε νέες καταστάσεις κατά τη μετάβαση από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή.

ΣΚΛΗΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, «“Δώσε τρόπο στην οργή”: Οι αρετές του θυμού κατά τον άγιο Μάξιμο Ομολογητή», *Σύναξη*, τχ. 129 (2014), σσ. 52–68.

* Μάξιμος ο Ομολογητής (π. 580-662) * Θυμός * Χριστιανική ηθική.

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Σχέσεις του ψυχολογικού κλίματος της τάξης με το άγχος των μαθητών για τα μαθηματικά», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 106–125.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Μαθηματικά * Κλίμα της τάξης * Άγχος

- The aim of the study was to investigate: a) the relationship between the classroom climate and students' mathematics anxiety, and b) the relationship between mathematics anxiety and mathematics performance. Our sample consisted of 196 primary school pupils attending 4th, 5th, and 6th grade. My Class Inventory was employed to measure children's perception about classroom climate while students' mathematics anxiety was measured by a questionnaire that constructed for the purposes of this research. The performance in mathematics was measured by scores of students in learning mathematics. The results showed that the psychological climate of the classroom is a factor associated with students' mathematics anxiety. Results also show that both classroom climate and mathematics anxiety predict children's mathematics performance in a significant way.

ΤΑΝΤΑΡΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ-ΚΥΡΙΑΖΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, «Διερεύνηση των σχέσεων της οικογενειακής λειτουργίας με τις αγχώδεις διαταραχές παιδιών σχολικής ηλικίας», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2014), σσ. 65–82.

* Αποτέλεσμα έρευνας * Ψυχολογία του παιδιού * Οικογένεια * Άγχος

- The purpose of the present study is the investigation of the relationship between family functioning, expressed through the dimensions of cohesion and adaptability, and anxiety disorders during childhood. The sample consisted of 102 students - 64 girls, 38 boys – attending the last two grades of two Greek elementary schools of Attica. The first variable was estimated with the use of the Family Adaptability Cohesion Evaluation Scale (FACES) and the second with the use of Hellenic Spence Children's Anxiety Scale (SCAS-GR). The results showed that girls scored higher levels in all the anxiety subscales, compared to boys. Birth order is related to anxiety levels, as later-born children scored higher than firstborns. Family functioning seems to affect anxiety levels, with extreme levels of co-hesion and adaptability being related to higher scores in all the subscales of SCAS-GR.

ΤΟΥΛΟΥΠΗΣ ΘΑΝΟΣ, ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «Η ριφοκίνδυνη χρήση της νέας τεχνολογίας μεταξύ μαθητών/μαθητριών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Εθισμός στο διαδίκτυο και ηλεκτρονικός εκφοβισμός», *Hellenic Journal of Psychology*, τόμ. 11, τχ. 2 (2014), σσ. 1–25.

* Μαθητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Διαδίκτυο (Internet) * Εκφοβισμός

- Στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση της ριφοκίνδυνης χρήσης της νέας τεχνολογίας από μαθητές/τριες Δημοτικού και, ειδικότερα, της συχνότητας των φαινομένων του εθισμού στο διαδίκτυο και του ηλεκτρονικού εκφοβισμού σε σχέση με το φύλο και τη σχολική επίδοση των μαθητών/τριών. Στην έρευνα συμμετείχαν 452 μαθητές/τριες Στ' Δημοτικού (242 αγόρια, 210 κορίτσια) από δημόσια σχολεία αστικών περιοχών στη Θεσσαλονίκη και την Αττική. Στο δείγμα χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο αυτο-αναφοράς, το οποίο περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικά με την παθολογική χρήση του διαδικτύου (Internet Addiction Test, Young, 1998) και την εμπλοκή σε περιστατικά ηλεκτρονικού εκφοβισμού (βασισμένο στο Cyberbullying Questionnaire, Smith, Mahdavi, Carvalho, & Tippett, 2006). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές/τριες εμπλέκονται και στα δύο είδη καταστάσεων, τα οποία συσχετίζονται θετικά μεταξύ τους, ωστόσο δε συσχετίζονται με τη σχολική επίδοση των μαθητών/τριών. Όσον αφορά τον παράγοντα φύλο, διαπιστώθηκε ότι η παθολογική χρήση του διαδικτύου ήταν στατιστικώς σημαντικά συχνότερη στα αγόρια σε σχέση με τα κορίτσια. Τα ευρήματα της παρούσας εργασίας αποτελούν ένα πρώτο βήμα για περισσότερες ανάλογες έρευνες σε μαθητές/τριες αυτής της ηλικίας αλλά και για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης στα δημοτικά σχολεία με στόχο την ασφαλή χρήση του διαδικτύου.

ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΥΣΗ κ.ά., «Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών σχετικά με το διαζύγιο και την προσαρμογή των παιδιών χωρισμένων γονέων», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμ. 16, τχ. 63 (2014).

* Ψυχολογία του παιδιού * Κοινωνική προσαρμογή * Ρόλος του καθηγητή * Διαζύγιο

- Η παρούσα έρευνα, ως μέρος ευρύτερης μελέτης, διερευνά τις στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών σχετικά με την προσαρμογή των παιδιών μετά το χωρισμό των γονέων τους, τις δυσκολίες των διαζευγμένων μητέρων και το ρόλο των «σημαντικών άλλων» στην προσαρμογή των παιδιών χωρισμένων γονέων. 234 εκπαιδευτικοί (172 Α'βάθμιας, 62 Β'βάθμιας εκπαίδευσης) από σχολεία κυρίως του νομού Αττικής και άλλων νομών της Ελλάδας συμπλήρωσαν αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο που κατασκευάστηκε στο Κέντρο Έρευνας και Εφαρμογών Σχολικής Ψυχολογίας του Τομέα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ευρήματα δείχνουν γενικότερα θετικές στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το διαζύγιο, ειδικά σε περιπτώσεις έντονων ενδοοικογενειακών συγκρούσεων, ενώ φαίνεται να θεωρούν το ρόλο τους πολύ σημαντικό για την υποστήριξη των μαθητών μετά το χωρισμό των γονέων, μολονότι δεν θεωρούν ότι διαθέτουν την κατάλληλη κατάρτιση γι' αυτό. Οι εκπαιδευτικοί μέσης ηλικίας και όσοι ζουν σε επαρχιακές πόλεις φαίνεται να αναγνωρίζουν περισσότερο την ύπαρξη προβλημάτων συμπεριφοράς στα παιδιά διαζευγμένων γονέων, απ' ό,τι οι νεότεροι εκπαιδευτικοί και όσοι ζουν στην Αθήνα. Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί δείχνουν να τοποθετούνται γενικά προς το διαζύγιο περισσότερο θετικά, σε σύγκριση με τους άντρες. Τα αποτελέσματα αυτά συζητούνται ως προς τη σημασία που έχουν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή αποτελεσματικών ψυχοκοινωνικών παρεμβατικών προγραμμάτων πρόληψης στο σχολικό περιβάλλον.

13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Κ., «Η αγωγή των τέκνων κατά τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 602 (2014), σσ. 9–16.

* Σχέση γονιού - παιδιού * Αγωγή - Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Ιωάννης ο Χρυσόστομος (π. 354-407).

14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, ΤΟΡΝΑΡΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ, ΑΒΡΑΑΜΙΔΟΥ ΛΟΥΣΗ, «Τα βιώματα των παιλαιστινίων μαθητών στην Κύπρο», *Νέα Παιδεία*, τχ. 151 (2014), σσ. 52–75.

* Παιδί μετανάστη * Κύπρος * Εκπαίδευση.

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΤΡΑΝΤΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΤΕΡΨΗ, «Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ιδρύματος Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου: λειτουργία και προοπτικές στην Ελλάδα του 21ου αιώνα», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 65 (2014), σσ. 50–58.

* Κοινωνικοποίηση * Νεανική παραβατικότητα * Σωφρονιστικό δίκαιο.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΉΡΑ, «Εκπαίδευση μεταναστών: Προς τι είδους ένταξη; Με τι είδους εκπαίδευση;» *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 32 (2014), σσ. 30–35.

* Ελλάδα * Κοινωνική προσαρμογή * Εκπαίδευση ενηλίκων * Μετανάστες

- Οι εκπαιδευτές που έχουμε μεικτές τάξεις ή τάξεις μεταναστών τείνουμε να δεχόμαστε ότι η κοινωνική ένταξη των εκπαιδευόμενων είναι κι αυτό μια πτυχή του ρόλου μας. Για την εκπληρώσουμε όμως, χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε το πώς αντιλαμβανόμαστε την ένταξη και να διερευνήσουμε τις πρακτικές της επιπτώσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τόσο όμως στις συζητήσεις μας όσο και στη βιβλιογραφία, παρατηρείται ασυμφωνία και έλλειψη σαφήνειας σχετικά με την έννοια της ένταξης. Ως εκ τούτου, το άρθρο αυτό στοχεύει στο να αναπτύξει ένα σαφές θεωρητικό πλαίσιο για την ένταξη και να εντοπίσει τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που συνδράμουν στην επίτευξή της. Τέλος, βασισμένο σε ποιοτική έρευνα, εντοπίζει τις μεθόδους με τις οποίες εκπαιδευτές και φορείς μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους τους στην κατάκτηση αυτών των μαθησιακών στόχων, ώστε να βρεθούν πιο κοντά στην κοινωνική ένταξη.

15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΚΟΚΚΟΣ ΑΛΕΞΗΣ, «Η ανάγκη της ανάπτυξης των βασικών ικανοτήτων μέσα από την εκπαίδευση και την κατάρτιση», *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, τχ. 31 (2014), σσ. 3–7.

* Εκπαίδευση * Ανεργία * Απασχόληση * Επαγγελματική ένταξη.

16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

VRINIOTI, KALLIOPE, «A comparison of the national preschool curricula in Greece & Iceland», *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τχ. 22 (2014), σσ. 30–47.

* Ελλάδα * Πρόγραμμα σπουδών * Προσχολική αγωγή * Ισλανδία

- Iceland and Greece are geographically and culturally two contrasting countries. In Iceland emphasis is placed on the social welfare model and the social pedagogical perspective in early childhood education is respected and practiced. In view of the relative weakness of Greek economic development and civil society, the Greek centralist state has always played a dominant role in education in general and particularly in preschool education. It is expected that these social and cultural differences are mirrored in the preschool curricula of the two countries. In this paper the National curriculum guidelines of both countries were compared. Content analysis was applied to compare cultural values and pedagogical objectives in these documents. It was found that the Icelandic National Curriculum Guidelines (2003) puts the emphasis on play and on the development of “life skills”, whereas in the National Greek Cross-thematic Curriculum Framework (2003) cognitive approach is predominant.

ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «PISA – Μαθηματικά: Πόσο αξιόπιστα είναι τα αποτελέσματα;» *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2-3 (2014), σσ. 147–158.

* Επίδοση στις σπουδές * Μαθηματικά * Πρόγραμμα PISA

- The aim of this study was to investigate the degree of reliability of the results of the PISA 2009 mathematics test. For the purposes of this study the mathematics results of the 2009 program were downloaded and analysed with the use of the Rasch Partial Credit Model. Analyses indicated that (a) reliability indices were very low, (b) the validity of a large proportion of students responses was questionable and (c) there was evidence of item bias in many items, against almost all countries. These results lead to the conclusion that the degree of reliability of the PISA mathematics exams is low.

17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΜΑΓΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Η μελέτη περίπτωσης ως ερευνητική στρατηγική στην αξιολόγηση προγραμμάτων: θεωρητικοί προβληματισμοί», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τόμ. 16, τχ. 64 (2014), σσ. 73–93.

* Μελέτη περίπτωσης * Μέθοδος έρευνας * Αξιολόγηση

- Η μελέτη περίπτωσης αξιοποιείται όλο και περισσότερο στην αξιολόγηση προγραμμάτων καθώς προσφέρει μία επιπρόσθετη ερευνητική στρατηγική στους αξιολογητές. Η πλούσια σχετική βιβλιογραφία και αρθρογραφία καταδεικνύει εμφατικά το ιδιαίτερα μεγάλο εύρος των δυνατοτήτων της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η μελέτη περίπτωσης συμβάλλει σημαντικά στη βαθύτερη εξέταση της ποιότητας των προγραμμάτων αναδεικνύοντας τα δυνατά και αδύναμα σημεία τους. Θέματα που δεσπόζουν στη σχετική συζήτηση και στα οποία εστιάζει το ενδιαφέρον της η παρούσα εργασία αποτελούν ο ορισμός της περίπτωσης, η επιλογή της, οι υπό εξέταση ερωτήσεις, η συλλογή, ανάλυση και παρουσίαση των δεδομένων, η μεταξιολόγηση, η δυνατότητα γενίκευσης και ο ρόλος του αξιολογητή.

ΨΑΛΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΟΥΪΜΤΖΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ, «Ετοιμότητα των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας για την αναγνώριση παιδιών με δυσκολίες μάθησης στην τάξη: κατασκευή ενός ερευνητικού εργαλείου», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 57 (2014), σσ. 173–190.

* Προσχολική αγωγή * Δυσκολία μάθησης * Μέθοδος έρευνας

- Early identification and intervention for children experiencing difficulties in learning provides a foundation for later learning and could thereby foster later academic success experiences for children at risk. The purpose of this study is to present an instrument assessing pre-school teachers' readiness to identify children at risk of developing Specific Learning Disabilities in the future. Two pilot studies were conducted in order to test the instrument. Fifty students and teachers and twenty-two students participated in those studies respectively. The results show that the research instrument is generally a reliable instrument. The difficulties in design and the positive and negative aspects of the instrument are thoroughly discussed.

18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΦΟΥΞΕΝΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΓΑΡΔΙΚΗ ΜΑΡΙΑ, «Χαρτογραφώντας την κοινωνία πολιτών στην Ελλάδα σήμερα: προβλήματα και προοπτικές», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 143 (2014), σσ. 33–53.

* Κοινωνία των πολιτών * Εθελοντική εργασία * Μη κυβερνητικός οργανισμός

- Στο κείμενο παρουσιάζονται ορισμένα από τα ευρήματα μιας πολυετούς προσπάθειας καταγραφής των φορέων και οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών στην Ελλάδα. Στην παρουσίαση διαχωρίζονται οι φορείς ανάλογα με τη θεματολογία των δράσεων τους, ενώ εξετάζονται ξεχωριστά οι ΜΚΟ από τους υπόλοιπους φορείς. Αναγνωρίζοντας ότι η έννοια της «κοινωνίας πολιτών» ή, όπως ορισμένες φορές αποκαλείται, του «τρίτου τομέα», είναι αρκετά αμφισβητήσιμη, το κείμενο στοχεύει στην εμπειρική συστηματοποίηση και κωδικοποίηση του χώρου αφήνοντας ανοικτό το πεδίο για περαιτέρω μελέτη.

ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Ομοφυλοφιλία και αγωγή», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 605 (2014), σσ. 111–116.

* Εκκλησία και κοινωνικά προβλήματα * Ομοφυλοφιλία * Σεξουαλική συμπεριφορά.

ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ Π., «Οι αιτίες της πολιτισμικής κρίσης στην Ελλάδα», *Νέα Εστία*, τόμ. 175, τχ. 1861 (2014), σσ. 195–209.

* Οικονομικές κρίσεις * Ελλάδα * Πολιτισμός.

ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ, «Η Ελλάδα ανάποδα», *Νέα Εστία*, τόμ. 176, τχ. 1864 (2014), σσ. 499–518.

* Ελλάδα - Ιστορία - 21ος αι. * Οικονομικές κρίσεις * Οικονομική πολιτική.

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ

ΒΡΑΝΤΣΗ ΑΓΑΠΗ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «Ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών: Μια εκπαιδευτική παρέμβαση στην Α΄ Δημοτικού», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 4–34.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Συμπεριφορά του μαθητή * Ψυχική υγεία

- Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα φαίνεται να έχει επηρεάσει τόσο την κοινωνική συμπεριφορά και επικοινωνία όσο και τις ακαδημαϊκές επιδόσεις του μαθητικού πληθυσμού. Το παρόν κείμενο αναφέρεται σε μία τετράμηνη εκπαιδευτική παρέμβαση που είχε ως στόχο την ενδυνάμωση της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών της Α΄ τάξης ενός δημοτικού σχολείου σε ακριτικό χωριό της Δυτικής Μακεδονίας, οι οποίοι προέρχονταν από χαμηλά κοινωνικο-οικονομικά στρώματα. Η παρέμβαση είχε τα βασικά χαρακτηριστικά της έρευνας δράσης, ενώ η μελέτη ακολούθησε το ποιοτικό παράδειγμα. Η εκπαιδευτικός-ερευνήτρια δημιούργησε ένα δυναμικό μαθησιακό περιβάλλον και κινητοποίησε τους μαθητές με την αξιοποίηση ενός εκπαιδευτικού συμβολαίου να χειριστούν τα δυνατά και αδύνατα σημεία της κοινωνικής συμπεριφοράς τους, να αναπτύξουν συνεργασία και να βοηθηθούν μεταξύ τους προκειμένου να διαχειριστούν κρίσιμες καταστάσεις στην τάξη. Για την τριγωνοποίηση των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε μία σειρά ερευνητικών εργαλείων: τέσσερα ερωτηματολόγια, δύο οδηγοί συνέντευξης και το ημερολόγιο της εκπαιδευτικού, όπου η ίδια κατέγραψε με λεπτομέρεια τη μεθοδολογία που ακολούθησε, καθώς και την καθημερινή εμπειρία της. Τα ευρήματα ανέδειξαν ότι η ανταπόκριση των μαθητών στην παρέμβαση ήταν αποτελεσματική: ανέλαβαν με υπευθυνότητα συγκεκριμένα έργα, πήραν πρωτοβουλίες και αντιμετώπισαν με επιτυχία αναπάντεχες προβληματικές καταστάσεις στο σχολείο. Στην κατεύθυνση αυτή, συμπεραίνεται ότι ανέπτυξαν «προστατευτικούς παράγοντες» και απέφυγαν «παράγοντες επικινδυνότητας» σε ευέλικτα μαθησιακά περιβάλλοντα. Ειδικότερα, ακολουθώντας τους κανόνες του εκπαιδευτικού συμβολαίου, οι μαθητές ενεπλάκησαν σε διαδικασίες που τους έδωσαν ευκαιρίες για συμμετοχή σε δράσεις με νόημα και ανάπτυξη αλληλεγγύης μεταξύ τους, καθορισμό ξεκάθαρων ορίων και ανάπτυξη δεξιοτήτων χρήσιμων για τη ζωή, καθώς και την εξασφάλιση φροντίδας, υποστήριξης και υψηλών προσδοκιών. Τα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται να προσανατολίσουν τις πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας στην ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των παιδιών. Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν ως σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη ενός ευρύτερου ερευνητικού προγράμματος, που στοχεύει στην ανακάλυψη διδακτικών διαδικασιών οι οποίες θα μειώνουν τις συνέπειες που δέχονται οι μαθητές στην ψυχική τους υγεία από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις οικογένειές τους.

ΓΑΛΙΩΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**Διαχείριση συμπεριφοράς μαθητών με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες**», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 35–57.

* Παρέμβαση * Συμπεριφορά του μαθητή * Συναισθηματική διαταραχή

- Η διαχείριση συμπεριφοράς μαθητών με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες αποτελεί ένα πεδίο ευρύ και άκρως ενδιαφέρον για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης. Η μεγάλη συχνότητα των προβλημάτων συμπεριφοράς στο μαθητικό πληθυσμό σε συνδυασμό με τις ατομικές διαφορές του κάθε παιδιού καθιστά τη διαχείρισή της συμπεριφοράς τους εξαιρετικά δύσκολη και απαιτητική, ενώ παράλληλα απαιτεί σωστή οργάνωση της διδασκαλίας και διαχείριση της σχολικής τάξης. Στόχοι της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιαστούν οι πιο ενδεδειγμένες στρατηγικές-τεχνικές πρόληψης, αλλά και προγράμματα παρέμβασης για τους μαθητές με συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες και εν συνεχεία να αξιολογηθούν βάσει της αποτελεσματικότητάς τους. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε ήταν η ανασκόπηση σε ηλεκτρονικές πηγές και η επιμελής επιλογή τους, σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία. Συμπερασματικά, οι υπάρχουσες επιστημονικές προσεγγίσεις προτείνεται να εφαρμόζονται συνδυαστικά, ώστε να αξιοποιούνται κατάλληλα σε επίπεδο πρόληψης αλλά και να δημιουργούνται ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά προγράμματα παρέμβασης. Οι μελλοντικές έρευνες μπορούν σε θεωρητικό επίπεδο, να εμπλουτίσουν τις αναφερόμενες πρακτικές εφαρμογές διαχείρισης συμπεριφοράς, και παράλληλα να δομήσουν πιο ολοκληρωμένα και επιστημονικά τεκμηριωμένα παρεμβατικά προγράμματα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Σενάριο διδασκαλίας για το φαινόμενο του βρασμού του νερού με τη χρήση του λογισμικού προσομοίωσης Σ.Ε.Π. σε μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης δημοτικού σχολείου**», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 59–85.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Νερό * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες

- Στην παρούσα εργασία αναλύεται διεξοδικά η εφαρμογή ενός σεναρίου διδασκαλίας για τους μαθητές της Πέμπτης και Έκτης τάξης Δημοτικού Σχολείου για το φαινόμενο του βρασμού του νερού. Η καινοτομία αυτού του σεναρίου διδασκαλίας έγκειται τόσο στο γεγονός ότι στηρίζεται στη χρήση του λογισμικού προσομοίωσης Σ.Ε.Π (Σύνθετο Εργαστηριακό Περιβάλλον) ως γνωστικού εργαλείου όσο και στο ότι η παιδαγωγική προσέγγιση που χρησιμοποιείται στηρίζεται στις αρχές της εποικοδομητικής προσέγγισης. Το συγκεκριμένο σενάριο διδασκαλίας απαρτίζεται από τα εξής δυο μέρη: α) τον οδηγό οργάνωσης διδασκαλίας και β) τα φύλλα εργασίας των μαθητών.

ΖΑΓΚΟΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Διδακτική αξιοποίηση των εφαρμογών της «γραμματικής» του οπτικού σχεδιασμού στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου**», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 86–101.

* Διδακτική πρόταση * Εικονογράφηση * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Οπτική μάθηση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Στο παρόν άρθρο μελετάται η εφαρμογή της «γραμματικής» του οπτικού σχεδιασμού στο ισχύον σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου. Η παρουσιαζόμενη έρευνα αναλύει κάθε εικόνα του συγκεκριμένου σχολικού εγχειριδίου ως προς τα δομικά της στοιχεία, αλλά και ως προς τη δυναμική αλληλεπίδρασή της με τις άλλες αναπαραστάσεις του πλαισίου στην οποία εμπεριέχεται. Κατόπιν, παρατίθενται προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης της εικόνας πάνω στα πορίσματα κάθε ανάλυσης με βάση τον Οπτικό Σχεδιασμό. Συνδυαστικά

ερευνάται το ιδεολογικό στοιχείο της ταυτότητας των απεικονιζόμενων έργων των εικόνων ως προς τους συγγραφείς, το θέμα, τον χρόνο δημιουργίας και τον τόπο φύλαξης των έργων. Το άρθρο καταλήγει σε γενικευμένα συμπεράσματα σχετικά με τη διδακτική λειτουργικότητα των εικόνων του συγκεκριμένου εγχειριδίου, παραθέτοντας ενδεικτικό παράδειγμα ανάλυσης και διδακτικής αξιοποίησης της εικόνας, με βάση το προτεινόμενο μεθοδολογικό εργαλείο και, τελικά παρουσιάζονται τα συμπεράσματα σχετικής έρευνας.

ΖΕΡΓΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, «Η παιδική επιθετικότητα και η αντιμετώπισή της στο σύγχρονο δημοτικό σχολείο: Η περίπτωση της 49ης Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 7 (2014), σσ. 181–217.

* Βιωματική μάθηση * Επιθετικότητα * Παιδί * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Μετά την εγωκεντρική επαναστατική περίοδο της νηπιακής ηλικίας, η πρώτη σχολική ηλικία είναι ίσως η πιο κατάλληλη ηλικία μέσα στην πορεία της ανάπτυξης του παιδιού για να εγγραφούν μέσα του, με βιωματικό και συνάμα ενσυνείδητο τρόπο, συμπεριφορές διαχείρισης της επιθετικότητας. Μέσα σε ένα πλαίσιο κοινωνικοποίησης και υγιούς ένταξης όλων των παιδιών στην ομάδα των συνομηλίκων, η αποτελεσματική διαμεσολάβηση και καθοδήγηση των ενηλίκων θα διευκολύνει τα παιδιά στην επίλυση των συγκρούσεων και στην ανάπτυξη μοντέλων καλής διαχείρισης του εαυτού μέσα στην ομάδα αναφοράς τους. Η βιωματική κυρίως εκμάθηση καλών συμπεριφορών και η συναισθηματική εκπαίδευση, θα δώσουν τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά του δημοτικού να αναπτύξουν σταδιακά υγιείς προσωπικότητες και το δικό τους, κατά το δυνατόν αυτόνομο, κώδικα ηθικής. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ο ηθικός αυτός κώδικας των παιδιών να στηρίζεται σε ευρύτερα αποδεκτές αξίες, οι οποίες θα μπορούν να ευθυγραμμίζονται με το κοινωνικά πρότυπα και ιδεώδη της κάθε κοινωνίας. Η ατομική αυτή πορεία αυτή του κάθε παιδιού που συντελείται μέσα σε κοινωνικά σύνολα τα οποία αποτελούν τις ομάδες αναφοράς του κάθε παιδιού (π.χ. τάξη, σχολείο, οικογένεια κ.λπ.), αναμένεται να ολοκληρωθεί σταδιακά προς το τέλος αυτής της παιδικής ηλικίας. Οι συγκρούσεις 182 μεταξύ των μαθητών στο δημοτικό σχολείο για διάφορες αιτίες είναι μια πραγματικότητα που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει, ωστόσο το είδος, η ένταση και το μέγεθος των συγκρούσεων αυτών συνιστούν ένα κρίσιμο μέγεθος στην πορεία ανάπτυξης των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας και της κοινωνικοποίησης όλων των παιδιών. Στην παρούσα δημοσίευση θα αναφερθούν και θα παρουσιαστούν θεωρητικά μοντέλα ανάλυσης της παιδικής επιθετικότητας αλλά και συστηματοποιημένες δράσεις για την διαχείριση της παιδικής επιθετικότητας των παιδιών στο δημοτικό σχολείο και την ανάπτυξη υγιών συμπεριφορών μέσα στην τάξη, στο σχολείο και στην ομάδα των συνομηλίκων γενικότερα, όπως αυτές εξειδικεύονται στο πλαίσιο της 49ης Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης Αττικής, με έδρα τη βορειοδυτική Αττική.

ΚΑΤΣΙΩΤΗ ΜΑΡΙΖΑ, ΜΠΑΣΙΩΤΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, ΓΙΩΤΣΑ ΑΡΤΕΜΙΣ, «Οι σχολές γονέων με τη ματιά της διαγενεαλογικής προσέγγισης», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 7 (2014), σσ. 218–251.

* Εκπαίδευση γονέων * Συμβουλευτική * Συστημική Θεωρία

- Η θεωρία των οικογενειακών συστημάτων, η οποία βασίστηκε στη θεωρία των γενικών συστημάτων του βιολόγου Ludwig von Bertalanffy (1940), εστιάζει στο σύνολο των σχέσεων ενός οικογενειακού συστήματος και όχι στην εκδήλωση συμπεριφοράς ενός μεμονωμένου μέλους. Τα τελευταία χρόνια, η εξέλιξη της Συστημικής Θεωρίας την καθιστά κατάλληλη για εφαρμογή όχι μόνο σε θεραπευτικά πλαίσια, αλλά και στον τομέα της πρωτογενούς πρόληψης, όπως είναι οι ομάδες συμβουλευτικής γονέων. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εφαρμογή των θεωρητικών εννοιών και τεχνικών ενός από τα σημαντικότερα μοντέλα της συστημικής θεωρίας, της

διαγενεαλογικής προσέγγισης του Bowen, στις Ομάδες Συμβουλευτικής Γονέων με τη μέθοδο των βιωματικών ασκήσεων. Οι έννοιες που μελετήθηκαν και εφαρμόστηκαν σε τρεις ομάδες συμβουλευτικής γονέων είναι οι εξής: η διαφοροποίηση του εαυτού, τα τρίγωνα και η μεταβίβαση μέσω των γενεών. Επίσης, έγινε εφαρμογή ποικίλων βιωματικών ασκήσεων που βοήθησαν στην επίτευξη των στόχων των Ομάδων Συμβουλευτικής Γονέων, οι οποίοι είναι η ενημέρωση-πληροφόρηση των γονέων και η διαμόρφωση και διαφοροποίηση της στάσης των μελών της οικογένειας.

ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Συσχέτιση των ορθών αντιλήψεων των μαθητών Δημοτικού, σε απλές έννοιες της Μηχανικής, από την αναπτυξιακή νοητική τους ηλικία», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 102–117.

* Αντίληψη στα παιδιά * Μηχανική * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Φυσικές Επιστήμες

- Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τα αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε μαθητές της Έκτης Δημοτικού της πόλης των Ιωαννίνων, για τις αντιλήψεις που έχουν σε έννοιες της μηχανικής σε σχέση με τη νοητική ηλικία που έχει ο κάθε μαθητής. Η νοητική ηλικία προσδιορίστηκε με το ψυχομετρικό εργαλείο WISC-III. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι υπάρχει μια γραμμική σχέση μεταξύ της νοητικής τους ηλικίας και του αριθμού των σωστών απαντήσεων που δίνει ο μαθητής. Τέλος, διερευνήθηκε η επιρροή στο τελικό αποτέλεσμα από τη νοητική ηλικία που προκύπτει από τη λεκτική και την πρακτική κλίμακα του WISC-III.

ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ««Μοντέλο Συστημικού Διδακτικού Σχεδιασμού»: Μια διαφοροποιημένη διδακτική δυνατότητα με αξιοποίηση δεδομένων social marketing», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 118–135.

* Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Μελέτη περίπτωσης * Συστημική Θεωρία

- Η επιστημονική θεώρηση του Διδακτικού Σχεδιασμού και του Σχεδιασμού του Social Marketing δύναται να προκαλέσει μία μετανεωτερική προσέγγιση της διδακτικής διαδικασίας ικανή να συνθέσει μία νέα κατηγορία Διδακτικών Σχεδιασμών και ένα νέο Μοντέλο αντιπροσώπευσής της. Θεμελιώνει το Μαθητικο- Κοινωνιο- Συστημικό Μοντέλο Διδακτικών Σχεδιασμών με εισηγούμενο εκπρόσωπό του το «Μοντέλο Συστημικού Διδακτικού Σχεδιασμού», το οποίο θεμελιώνεται στη Θεωρία των Συστημάτων και του Κριτικού Κονστρουκτιβισμού. Η μελέτη περίπτωσης, ως μεθοδολογία έρευνας, συνέβαλε καθοριστικά στη διερεύνηση της λειτουργικότητάς του και στη διενέργεια της σχετικής έρευνας. Συμπεράσματα της έρευνας αυτής φανερώνουν πως το παρουσιαζόμενο μοντέλο αντιμετωπίζει τη διδασκαλία ως μία διαδικασία συνεξέλιξης των παραμέτρων της, εντός και εκτός σχολικού χώρου, καθιστώντας τον εκπαιδευτικό σύνδεσμο συνεξέλιξης των διδακτικών παραγόντων και τον μαθητή συλλειτουργό της διδακτικής διαδικασίας.

ΜΠΟΥΡΝΙΚΟΥ ΦΑΝΗ κ.ά., «Η χρήση της δοκιμασίας Mini-Mental State Examination (MMSE) σε άτομα παιδικής και εφηβικής ηλικίας: Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 7 (2014), σσ. 122–180.

* Δοκιμασία Σύντομης Γνωστικής Εκτίμησης * Έφηβος * Παιδί

- Η δοκιμασία Mini-Mental State Examination - MMSE (Δοκιμασία Σύντομης Γνωστικής Εκτίμησης, ΔΣΓΕ) των Folstein, Folstein και Mchugh (1975) αποτελεί ένα εργαλείο εκτίμησης της γνωστικής κατάστασης, ευρέως χρησιμοποιούμενο για τη σύντομη ανίχνευση της γνωστικής εξασθένησης και της άνοιας στον πληθυσμό των ενηλίκων. Στην παρούσα εργασία επιχειρείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων για τη χρήση της δοκιμασίας MMSE σε άτομα παιδικής και

εφηβικής ηλικίας. Αρχικά γίνεται αναφορά στην υπόθεση της «ρετρογένεσης» και περιγράφεται η δοκιμασία MMSE. Στη συνέχεια, ακολουθεί η ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων για τη χρήση της δοκιμασίας MMSE, τόσο σε αγγλόφωνους, όσο και σε μη αγγλόφωνους, παιδικούς και εφηβικούς πληθυσμούς. Η ανασκόπηση ολοκληρώνεται με μία προσπάθεια συγκερασμού των ευρημάτων των αναφερόμενων ερευνών, όσον αφορά τη χρησιμότητα της δοκιμασίας MMSE ως εργαλείου σύντομης γνωστικής εκτίμησης παιδιών και εφήβων.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΧΡΙΣΤΟΦΗ ΜΑΡΘΑ, «Η αποκλίνουσα συμπεριφορά στον εθνοπολιτισμικά ετερογενή σχολικό χώρο», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 136–162.

* Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Διαπολιτισμική προσέγγιση * Μαθητής

- Η παρούσα μελέτη εξετάζει την αποκλίνουσα συμπεριφορά των μαθητών στον εθνοπολιτισμικά ετερογενή ελληνικό σχολικό χώρο και αναζητεί τους παράγοντες εκείνους που συμβάλλουν στην αποκλίνουσα συμπεριφορά των γηγενών και εθνοπολιτισμικά διαφορετικών μαθητών. Η ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι τα επίπεδα της αυτό-ομολογούμενης απόκλισης είναι όμοια μεταξύ των γηγενών και εθνοπολιτισμικά διαφορετικών μαθητών. Οι παράγοντες οι οποίοι διαφοροποιούν ισχυρά τα επίπεδα της αυτό-ομολογούμενης απόκλισης είναι το φύλο και ο γονεϊκός έλεγχος. Τα ευρήματα αυτά υποδεικνύουν ότι η εθνοπολιτισμική ετερότητα δεν αποτελεί αυτό καθαυτό παράγοντα εμφάνισης αποκλίνουσας συμπεριφοράς, αλλά ίσως συνδέεται και πρέπει να συνεξετάζεται με μία άλλη σειρά παραγόντων.

ΣΤΑΓΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Το επαγγελματικό άγχος και η επαγγελματική εξουθένωση των εκπαιδευτικών στην εποχή της οικονομικής κρίσης», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 7 (2014), σσ. 56–82.

* Κλίμακα Barrera * Κλίμακα Maslach * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Επάγγελμα του καθηγητή * Εργασιακό στρες

- Σε έρευνα που διεξήχθη σε δείγμα 93 εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά το σχολικό έτος 2013-2014 διερευνήθηκαν τα επίπεδα και οι πηγές του επαγγελματικού άγχους, της επαγγελματικής εξουθένωσης και της οικονομικής δυσκολίας και αναζητήθηκαν συσχετίσεις μεταξύ των παραπάνω μεταβλητών σε ζεύγη αλλά και στο σύνολό τους, με τη χρήση πρότυπου μοντέλου δομικών εξισώσεων. Ως ερευνητικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν το Ερωτηματολόγιο Πηγών Επαγγελματικής Έντασης, η Κλίμακα Επαγγελματικής Εξουθένωσης των Εκπαιδευτικών της Maslach και η Κλίμακα Μέτρησης Αίσθησης της Οικονομικής Δυσκολίας του Barrera. Η έρευνα έδειξε μεταξύ άλλων ότι τα οικονομικά προβλήματα συμβάλλουν στο επαγγελματικό άγχος των εκπαιδευτικών, ειδικότερα στους νεότερους από αυτούς και στις γυναίκες.

ΤΣΙΩΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «Τα βραβεία της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς κατά την περίοδο 1990-2010», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 7 (2014), σσ. 83–121.

* Λογοτεχνικά βραβεία * Παιδική λογοτεχνία * Παιδικό μυθιστόρημα

- Το παρόν άρθρο εξετάζει τα βραβεία που απονέμονται από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά (Γ.Λ.Σ.) κατά την περίοδο 1990 – 2010. Ο θεσμός των βραβείων παιδικού βιβλίου εμφανίστηκε το 1922 στην Αμερική, όταν η American Library Association (A.L.A.) απένειμε το Newbery Medal στο παιδικό βιβλίο *The Story of Mankind* του Hendrik Willem van Loon. Ωστόσο, τα βραβεία παιδικού βιβλίου άρχισαν να απονέμονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα μόλις 36 χρόνια μετά, το 1958, όταν ο μη κερδοσκοπικός φορέας της Γ.Λ.Σ. προκήρυξε τον λογοτεχνικό διαγωνισμό συγγραφής παιδικού αναγνώσματος. Μολονότι ένα πλήθος βραβείων επιμέρους φορέων ακολου-

θησε, τα βραβεία της Συντροφιάς παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς άνοιξαν ένα νέο δρόμο για τη συγγραφή ελληνικών παιδικών βιβλίων σε μία εποχή που οι μεταφράσεις είχαν κυριαρχήσει. Πραγματοποιώντας μια ανασκόπηση της ελληνικής βιβλιογραφίας γύρω από τον χώρο της παιδικής λογοτεχνίας, καθίσταται σαφής η απουσία επιστημονικών μελετών αναφορικά με τα βραβεία της Γ.Λ.Σ., εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις, οι οποίες ως επί το πλείστον εστιάζουν στην ιστορική σημασία και την προσφορά αυτών. Σκοπός του άρθρου είναι η μελέτη των λογοτεχνικών βραβείων της Γ.Λ.Σ. ως πολιτισμικού φαινομένου κατά την περίοδο 1990 – 2010. Ειδικότερα, επιχειρείται η παρουσίαση των στόχων και των θεμάτων των αθλοθετημένων βραβείων. Επιπροσθέτως, διερευνώνται η σύνθεση των κριτικών επιτροπών, η συχνότητα βράβευσης των ίδιων δημιουργών και το φύλο των βραβευμένων. Τέλος, εξετάζονται τα σκεπτικά των βραβεύσεων, προκειμένου να αναδειχθούν τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης των διακεκριμένων έργων.

ΦΡΟΥΝΤΑ ΜΑΡΙΑ, «*Διερευνώντας τη σχέση μεταξύ των εννοιών υγεία - αγωγή υγείας και προαγωγή υγείας: συνεισφορά στην αποτελεσματικότερη ανάπτυξη των προγραμμάτων αγωγής υγείας στο σχολείο*», *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμ. 26 (2014), σσ. 163–191.

* Αγωγή υγείας * Αποτέλεσμα έρευνας * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Η εργασία αυτή απορρέει από τα αποτελέσματα έρευνας που έγινε στο πλαίσιο της διδακτορικής μου διατριβής και αφορούσε τους εκπαιδευτικούς που εμπλέκονται σε προγράμματα Αγωγής Υγείας και Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Εκκινεί από την παραδοχή ότι το σχολείο απευθύνεται σε όλα τα παιδιά και ασκεί πολυ-επίπεδη επιρροή που μπορεί να αφορά ακόμα και τη γενική δημόσια υγεία. Η επιρροή στη γενική δημόσια υγεία στοχεύει στην καταπολέμηση της ανάπτυξης των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας. Η πολυ-επίπεδη δυνατότητα επιρροής του σχολείου φαίνεται ότι είναι ένας από τους λόγους που τα τελευταία χρόνια στο ελληνικό σχολείο, παράλληλα με το επίσημο πρόγραμμα του, αναπτύσσονται διάφορα προγράμματα ποικίλης θεματολογίας τα οποία έχουν ως στόχο να εμπλουτίσουν και να βελτιώσουν τόσο το συνολικότερο σχολικό έργο, όσο και τις γνώσεις σε επιμέρους θεματικές. Απώτερος στόχος των συγκεκριμένων προγραμμάτων είναι η σύνδεση του σχολείου με την καθημερινότητα. Βασική θεματική ανάπτυξης αυτών των προγραμμάτων έχει αναδειχθεί η αγωγή υγείας (με όλες τις υπο-θεματικές της) η οποία συνδέει το σχολείο με την υγεία των μαθητών μέσα από την προσπάθεια επίδρασης στις καθημερινές τους συμπεριφορές και πρακτικές που σχετίζονται με την προαγωγή της υγείας (των μαθητών ειδικά και της κοινωνίας γενικότερα). Στην επιτυχία αυτής της σύνδεσης, το σχολικό πλαίσιο μπορεί και πρέπει να αναδειχθεί σε ένα προνομιακό πεδίο για την προώθηση και την εμπέδωση τόσο της αγωγής υγείας όσο και της προαγωγής υγείας. Βασικό ρόλο σε αυτή τη σχολική προσπάθεια παίζουν οι εκπαιδευτικοί. Οι εκπαιδευτικοί όμως για να μπορέσουν να διαδραματίσουν αυτό το ρόλο πρέπει να έρθουν σε επαφή και να εμπεδώσουν τόσο την εξειδικευμένη γνώση όσο και τις κατάλληλες πρακτικές. Σε ότι αφορά τις γνώσεις προϋπόθεση αποτελεί η εξοικείωση των εκπαιδευτικών ή έστω κάποιων εκπαιδευτικών με το εννοιολογικό οπλοστάσιο της αγωγής υγείας και της προαγωγής υγείας. Ένα από τα κύρια αποτελέσματα της έρευνάς μας όμως ήταν η πλημμελής εξοικείωση των εκπαιδευτικών που ενεργοποιούνται σε προγράμματα αγωγής υγείας και ειδικά σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης τόσο με την εξειδικευμένη γνώση όσο και με τις κατάλληλες πρακτικές. Με βάση λοιπόν τα ευρήματα της δικής μας έρευνας, αλλά και μιας έρευνας (Miglioretti, Massimo, Velasco, Veronica, Celata, Corrado, Vecchio % Luca, 2013) που έγινε σε σχολεία του Μιλάνου με τα ίδια αποτελέσματα επιλέξαμε στο παρόν κείμενο να εστιάσουμε και να αναλύσουμε τρεις βασικές έννοιες (υγεία, αγωγή υγείας και προαγωγή υγείας) με στόχο να βοηθηθούν οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί, αφενός στην καλύτερη κατανόησή των τριών εννοιών, αφετέρου, στη συγκριτική διαπραγματεύσή τους και στην κατανόηση της σχέσης τους.

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

AIVAZOGLU, E., GRIVA, E., «**Reading skills and strategies: Assessing primary school students' awareness in L1 and EFL strategy use**», *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, τόμ. 3, τχ. 5 (2014), σσ. 239-250.

- The present study was designed and conducted with the purpose to assess primary school students' awareness in GL1 (Greek as first language) and EFL (English as a foreign language) strategy use and investigate the relations between the reported reading strategies use in first (L1) and foreign language (FL). The sample (455 students attending the fifth and sixth grades of primary schools in Northern Greece) was first categorized into skilled and less skilled L1 and EFL readers through screening reading comprehension tests, one in L1 and one in FL, before filling in the reading strategy questionnaires. The findings revealed participants' preference for "problem solving" strategies, while "global strategies" coming next. Girls were proved to be more aware of their reading strategies use with the boys reporting a more frequent use in both languages. Also, skilled readers were found to use reading strategies more effectively, and appeared to be more flexible in transferring strategies from L1 to FL compared to less-skilled readers.

ALATZOGLU, A. κ.ά., «**Variation of perceptions of teachers on administrative ability of the principal-teacher of physical education according to their age, Teaching experience and specialty of the teachers**», *Journal of Physical Education and Sport*, τόμ. 14, τχ. 3 (2014), σσ. 365-370.

- The aim of the present study is to examine how age, experience, teacher's specialty, differentiate the views of teachers on the performance of Physical Education teachers as School Principals through the factors of administrative ability that contribute in the school's efficiency. The questionnaire Principal Instructional Management Rating Scale-PIMRS adjusted to Greek reality was used. A total of 580 teachers of all specialties in 35 schools of Regional Administration of Primary & Secondary Education of Central Macedonia, where Principals are teachers of physical education, were asked to participate. The analysis of one way ANOVA check presented statistically significant results on all questions included in the questionnaire. Findings revealed that perceptions of teachers on the performance of Principals-Teachers of Physical Education vary depending on their demographic characteristics. More specifically,, the experience of teachers varies their perception on five (5) out of the eight (8) Competency Principal Factors that contribute to an efficient administration of Principals- Teachers of Physical Education. On less Competency Principal Factors the teachers' perceptions differentiate according the age of teachers, which differentiates two (2) out of the eight (8) Competency Principal Factors. On the contrary, no differentiation in the teachers' perceptions is found according to specialty of the teachers on any of the eight (8) factors of Competency Principal Factors that contribute to an efficient administration of Principals-Teachers of Physical Education.
© JPES.

ALEXOPOULOS, E.C. κ.ά., «**Implementation of a worksite educational program focused on promoting healthy eating habits**», *F1000Research*, τόμ. 2 (2014).

- Objective: To estimate the effectiveness of a short-term educational-counseling worksite program focused on lipid intake, by monitoring the possible change on nutrition knowledge and eating habits. Methods: an 8-week educational program based on the Health Belief Model was implemented in a honey packaging and sales company in Greece. 20 out of the 29 employees initially enrolled completed the program. Knowledge level and eating habits were evaluated prior and after the intervention by the "Nutrition Knowledge Questionnaire and the "Food Habits Questionnaire. ANOVA, Spearman rho test and paired Wilcoxon test were employed in statistical analysis. Results:

Non smokers and those with higher educational level had healthier eating habits. Knowledge following the intervention was significantly improved concerning recommendations and basic food ingredients but as far as eating habits were concerned, scores were not improved significantly, while intake of fried food was increased. Conclusions and Implications: Short-term interventions may produce substantial improvement in knowledge but not necessarily modifications in unhealthy eating habits.

AMANATIDIS, NIKOLAOS, «**An In Service Training Course, (INSET) on ICT Pedagogy in Classroom Instruction for the Greek Primary School Teachers**», *Education and Information Technologies*, τόμ. 19, τχ. 2 (2014), σσ. 307-326.

- To meet the increasing demand for change in the incorporation of ICT in education the Greek Ministry of Education and the Institute of Educational Policy of Greece, launched a nationwide project of in-service training (INSET) of teachers of the second level, training of teachers in the use and evaluation of ICT pedagogy in classroom instruction. The main focus of the study was to evaluate the implementation and effectiveness of this in-service training in the pedagogic use of ICT in classroom-based instruction. Through the data collected and analyzed it is argued that a successful training course could be associated with the selection and utilization of specific research and instruction theories. These theories tailored to the acknowledged different profiles of the teacher-trainees as well as the time and setting of the course could promote effectiveness and produce fruitful outcomes.

ANASTASIADOU, SOFIA D., «**Students' Attitudes Toward Effective Leadership in Education**», *3rd Cyprus International Conference on Educational Research, CY-ICER 2014, 30 January – 1 February 2014, Lefkosa, North Cyprus*, τόμ. 143 (2014), σσ. 941-946.

- The current study examines students' attitudes towards Effective Leadership in Education following axes: leadership conditions, the leader's personality traits, the potential leader's skills and competencies, leadership styles, actions for goal achievement and preparation for a future leader. 79 Greeks students took part in the study from the departments of Pre-school Education of Western Macedonia University in Greece and Analyse Factorielle des Correspondance was used in order the data to be analyzed. The results reveal among others that the axes of leadership conditions, personality traits and a potential leader's skills and competences have a significant positive impact on leadership styles and actions for goal achievement and preparation for a future leader.

ANASTASIADOU, SOFIA D., ZIRINOGLU, POULCHERIA A., «**Reliability Testing of EFQM Scale: The Case of Greek Secondary Teachers**», *3rd Cyprus International Conference on Educational Research, CY-ICER 2014, 30 January – 1 February 2014, Lefkosa, North Cyprus*, τόμ. 143 (2014), σσ. 990-994.

ANASTASIADOU, SOFIA D., ZIRINOGLU, POULCHERIA A., FLOROU, GIANNOULA S., «**The European Foundation Quality Management Evaluation of Greek Primary and Secondary Education**», *3rd Cyprus International Conference on Educational Research, CY-ICER 2014, 30 January – 1 February 2014, Lefkosa, North Cyprus*, τόμ. 143 (2014), σσ. 932-940.

- The European Foundation Quality Management (EFQM) is a very well known model whose instrument deals with the assessment of function of an organization/ university. In this study EFQM model of excellence is used in order to evaluate Greek higher education. Analyse Factorielle des Correspondence was used for the data to be analysed. The results reveal the real situation in the Greek Educational system and its advantages and disadvantages are exposed. The sample consists of 1000 Greek teachers from Primary and Secondary Education, who showed negative

or neutral attitude toward the quality of Greek Education system. Consequently Greek education system seems to have a lot to do in order to be improved and meet the quality standards that Greek teachers may expect.

ANASTASIOU, S., ΠΑΡΑΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, G., «**Factors affecting job satisfaction, stress and work performance of secondary education teachers in Epirus, NW Greece**», *International Journal of Management in Education*, τόμ. 8, τχ. 1 (2014), σσ. 37-53.

- The purpose of the present study was to assess job satisfaction and stress levels of secondary education teachers in NW Greece. A survey (n = 413) indicated that teachers were more satisfied with the job itself (the nature of the work itself, the ability to work with and help their students) and less satisfied with working conditions and that young teachers and women exhibit high levels of stress. Environmental factors that were found to have positive effect on teachers' work performance included: provision of 'ethical rewards', 'good working conditions', 'motivation by the school principal' and 'participation in school administration and decision making'. Copyright © 2014 Inderscience Enterprises Ltd.

ANTONIOU, FAYE, «**One for All or All for One? Do Principal's and Teacher's Goal Orientations Affect Students' Achievement in Reading, Spelling and Vocabulary?**», *3rd World Conference on Educational Technology Researches 2013, WCETR 2013, 7-9 November 2013, Antalya, Turkey*, τόμ. 131 (2014), σσ. 484-490.

- The purpose of the present study was to evaluate whether the motivation of principals and teachers plays a significant role on the achievement of elementary school students. Participants were 193 elementary school students who attended grades 3 through 6 of 2 schools in a large metropolitan area of Greece. Students' achievement in language was estimated using normative scales. Teachers' motivation was assessed using Elliot's achievement goal measure. Data were analyzed using mixed modeling due to the hierarchical structure of the data. Results indicated that there were no differences between principal and teacher's adoption of goals. Further analyses focused on teachers and indicated that their adoption of mastery goals (approach or avoidance) were positive predictors of students' achievement in reading comprehension. Performance approach goals were negative predictors of both reading comprehension and spelling. Last, performance avoidance goals were positive predictors of vocabulary. It is concluded that teachers motivational dispositions play a significant role in the achievement levels of their students.

ANTONIOU-ΚΡΙΤΙΚΟΥ, I. κ.ά., «**The implementation of a web platform for teaching and learning modern greek for vocational secondary education**», *International Journal of Technologies in Learning*, τόμ. 20, τχ. 3 (2014), σσ. 15-26.

- Recent research has proven that most of the students attending technical and vocational secondary schools have learning gaps, particularly in language and mathematics. The aim of the paper is to present an e-learning platform that will be used during the two-hour supportive modern Greek lesson introduced in the official curriculum in 2011. Through the platform, students have access to: a) one hundred language lessons based, not only on the curriculum of previous educational levels, but also on language phenomena studied in upper secondary school; b) thirty revision tests, giving users the possibility of self-evaluation; c) additional study units, prepared by instructors themselves and d) a dictionary of general language and technical terminology. In order for the platform to be of help not only to students but also to all contributors to supportive teaching (Greek language teachers, consultants and regional education directors), it provides them with a) a management system allowing them to prepare their own study units, b) a forum to exchange experiences and best practices and c) a database of past diagnostic tests and official documentation exchanged among

them. Feedback from actual users has been taken into consideration throughout the project. © Common Ground, Ioanna Antoniou-Kritikou, Paraskevi Botini, Constandina Economou, Christina Flouda, Nikos Sidiropoulos, Anna Vacalopoulou,

APERGIS, N., FAFALIOU, I., «The determinants of business start-ups in tertiary education: Evidence for greece through a panel data approach», *Journal of Economics and Finance*, τόμ. 38, τχ. 2 (2014), σσ. 287-301.

- Up to now there is no consensus in the relevant literature on the exact factors that lead a student to entrepreneurship. In addition, evidence on differences in the entrepreneurial activity among regions and, even more, in the entrepreneurial education provided by individual universities, within the same region, call for context-specific longitudinal studies. The primary objective of this paper is to provide evidence on the determinants that influence the propensity of young students of a Greek University to establish a new business venture. The methodological approach employed is based on a questionnaire survey collecting data from 1,500 students, spanning the period 2005-2010. Data has been processed through the use of a panel cointegration and panel causality methodology. The empirical findings entail useful insights on students' attitudes and perceptions of entrepreneurship.

APOSTOLOPOULOU, A.P., CARVOEIRAS, L.M., ΚΛΟΝΑΡΙ, Α., «Cultural heritage and education. Integrating tour maps in a bilateral project», *European Journal of Geography*, τόμ. 5, τχ. 4 (2014), σσ. 67-77.

- History and Geography as school subjects are inter-related in formal or non formal liaisons in European national curricula. This paper presents the case of a primary school from Greece and two secondary schools from Portugal and Sweden that collaborated in a bilateral European project under the title "Mapping our city monuments". After the selection of significant monuments and bibliographical research, students organized guided tours using GPS devices and digital cameras. Following the field trips Maps Tours were created on ArcGIS Online, myHisto website and Google Maps, integrating collected photographs and data from the site. The use of digital maps in education designed by students led to the rediscovery of historical and archaeological monuments in urban settings linking spatial thinking to cultural recognition. Thus the suggested didactical approach promotes spatial citizenship and cultural preservation through innovative pedagogical practices.

ARGYROPOULOS, VASSILIOS κ.ά., «Collaborative Action Research Approach Promoting Professional Development for Teachers of Students with Visual Impairment in Assistive Technology», *Journal of International Special Needs Education*, τόμ. 17, τχ. 1 (2014), σσ. 33-43.

- This paper highlights the framework and discusses the results of an action research project which aimed to facilitate the adoption of assistive technology devices and specialized software by teachers of students with visual impairment via a digital educational game, developed specifically for this project. The persons involved in this collaborative scheme were general and special education teachers, experts in IT, researchers and students with and without visual impairment. The findings of the study indicated that the digital educational game constituted for teachers a fertile ground for consolidation of their knowledge in assistive technology and for collaboration with their students. It is also argued that such applications could prove very useful means for students with visual impairment, encouraging them to use assistive technology since the environment of these applications is designed to be simple, friendly and amusing.

ARGYROPOULOU, ELEFThERIA, HATIRA, KALLIOPI, «**Metaphors and Drawings as Research Tools of Head Teachers' Perceptions on Their Management and Leadership Roles and Responsibilities**», *European Early Childhood Education Research Journal*, τόμ. 22, τχ. 4 (2014), σσ. 496-512.

- This article introduces an alternative qualitative research tool: metaphor and drawing, as projections of personality features, to explore underlying concepts and values, thoughts and beliefs, fears and hesitations, aspirations and ambitions of the research subjects. These two projective tools are used to explore Greek state kindergarten head teachers' unwillingness to assume headship post, although they agree that early childhood provision centres must be managed and led by early childhood professionals. The article also provides some hints on the leadership style of the respondents and the major constraints of the kindergarten internal and external environments the subjects have to cope with daily as these emerge from their answers to the research questions.

ARVANITAKIS, JAMES, «**Massification and the large lecture theatre: from panic to excitement**», *Higher Education*, τόμ. 67, τχ. 6 (2014), σσ. 735-745.

- Issue Title: Special Issue: Large Class Pedagogy: Opportunities and Challenges of Massification
In this article I examine the role of the contemporary university in light of the mass increase in class sizes that has occurred on an international scale. While we may look nostalgically back to a time when lectures numbered a few hundred students and tutorials had as few as ten, massification at undergraduate level is an inescapable fact of academic life today. I argue that this development is an opportunity and a challenge for lecturers and particularly teacher-researchers, who can and have risen to this challenge to strive for better and more creative teaching practices, without compromising the quality of content or delivery. I outline some of the strategies that I have employed with my first year sociology cohort, which numbers over 1,000 students, and the satisfaction and inspiration that comes from successfully reaching out to such a large student population. In addition, I canvas the positive impacts that derive from including students in the course development process, including to the extent that their input contributes to pedagogical research.[PUBLICATION ABSTRACT].

ATHANASIOU, KYRIACOS, MAVRIKAKI, EVANGELIA, «**Conceptual Inventory of Natural Selection as a Tool for Measuring Greek University Students' Evolution Knowledge: Differences between novice and advanced students**», *International Journal of Science Education*, τόμ. 36, τχ. 8 (2014), σ. 1262.

- The primary objective of this research was to compare various groups of Greek university students for their level of knowledge of Evolution by means of Natural Selection (ENS). For the purpose of the study, we used a well known questionnaire the Conceptual Inventory of Natural Selection (CINS) and 352 biology majors and non-majors students from the University of Athens took part in it. A principal components analysis revealed problems with the items designed to assess the concepts of population stability, differential survival and variation inheritable, therefore these items need to be reconsidered. Nonetheless, the results of the CINS for each Greek sub-group showed that the higher the involvement in evolution education, the higher the students' performances on the CINS test. This linear correlation, together with other evidence, supports the CINS authors' claims about the usefulness of the CINS as an assessment of instruction. Unfortunately, Greek university students gave many teleological and proximate answers to many of the CINS items. Comparisons between least and most evolutionary educated university students revealed that the latter gave more evolutionary answers. Oddly, advanced biology majors students did not show an improvement in all the 20 items of the CINS (only in 14 out of the 20 items) compared to novice biology students. They even gave more teleological answers to the concept natural resources are

limited than novice biology majors students. Finally, Greek university students' level of knowledge of ENS seems to be closer to Canadian than US students'. [PUBLICATION ABSTRACT].

BARKOUKIS, V. κ.ά., «**The relation between student motivation and student grades in physical education: A 3-year investigation**», *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, τόμ. 24, τχ. 5 (2014), e406-e414.

- Enhancing students' academic engagement is the key element of the educational process; hence, research in this area has focused on understanding the mechanisms that can lead to increased academic engagement. The present study investigated the relation between motivation and grades in physical education (PE) employing a 3-year longitudinal design. Three hundred fifty-four Greek high school students participated in the study. Students completed measures of motivation to participate in PE on six occasions; namely, at the start and the end of the school year in the first, second, and third year of junior high school. Students' PE grades were also recorded at these time points. The results of the multilevel growth models indicated that students' PE grades increased over the 3 years and students had better PE grades at the end of each year than at the beginning of the subsequent year. In general, students and classes with higher levels of controlling motivation achieved lower PE grades, whereas higher levels of autonomous motivation were associated with higher PE grades. These findings provide new insight on the associations between class- and individual-level motivation with objectively assessed achievement in PE. © 2014 John Wiley & Sons A/S. Published by John Wiley & Sons Ltd.

BEBETSOS, ΕVANGELOS, GOULIMARIS, DIMITRIOS, «**Personal Outcome and Leadership as Defining Factors of Satisfaction in the Context of the Course "Arts II: Overview of Greek Music and Dance" of the Hellenic Open University**», *Turkish Online Journal of Distance Education*, τόμ. 15, τχ. 2 (2014), σσ. 12-23.

- The purpose of this study was twofold: (1) to assess the construct validity of the modified Greek version of the "Scale of Athlete Satisfaction" presented by Theodorakis and Bebetos (2003) in the broader academic research sector and specifically in the field of Open and Distance Learning; and (2) to examine if variables such as sex, age, marital status and prior experience, influence the levels of students' satisfaction. Participants were 144 students (55 men and 89 women) of the Hellenic Open University who participated in the course "Arts II: Review of the Greek Music and Dance", between the ages of 25 up to 67 years of age ($M=42$, $SD=7.62$). The scale consists of two factors: a) personal outcome and b) leadership. Results from factor analysis provided evidence for the construct validity of the scale developed by Theodorakis and Bebetos (2003). Additionally, results indicated differences between the age groups on the factor of "personal outcome" were the youngest age group had the lowest scores among all three and also, results indicated differences on the factor of "leadership", were men had higher scores than women. Overall, the study underlines the necessity of adaptation and usage of such an instrument in order to inform and educate educators, teachers and students about the factors that influence the learning process in combination with personal satisfaction and leadership behavior.

BEBETSOS, ΕVANGELOS κ.ά., «**Elementary School Children's Behavior towards the Inclusion of Peers with Disabilities, in Mainstream Physical Education Classes**», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 819-823.

- The aim of this study was twofold: to investigate a) possible differences between boys and girls and b) within groups' differences in regards to their general and modified behavior towards the involvement of schoolmates with disabilities, in their mainstream physical education classes.

Participants were 168 primary grade school children; 76 boys and 92 girls, between 10 to 12 years of age ($M=11.15$, $SD=.70$), who completed the Greek version of the Children's Attitudes towards Inclusion in Physical Education-Revised questionnaire (CAIPE-R). Results indicated only within groups differences; both boys and girls showed higher (more positive) modified behavior on collaborating with a school-mate with disability in the physical education lesson.

BIKOS, G., PAPADIMITRIOU, P., GIANNAKOPOULOS, G.A., «**School libraries' impact on secondary education: A users' study**», *Library Review*, τόμ. 63, τχ. 6-7 (2014), σσ. 519-530.

- Purpose – The purpose of this paper is to offer an overview of students' and teachers' perceptions of school libraries' impact on academic performance in secondary education in Greece, using sociological analysis to assess the data and contextualise it in the particular case and social context of Greece after the crisis. Design/methodology/approach – This paper developed structured questionnaires for the key categories of users visiting school libraries, teachers and students, trying to explore a set of questions which would give us a better image of their behaviour. The results from our empirical study, following the creation and distribution of a purpose made questionnaire in secondary schools in the area of Athens, was then evaluated in the context of sociological analysis. This paper argued that social factors may explain discrepancy in opinions regarding school libraries' (SLs) role. Findings – The data which the paper present elucidates, not only the frequency and ways in which pupils of an age up to 14 years use SLs but also their own and their teachers' assumptions as to the degree in which SLs affect their performance. In this way, the data documents currently dominant perceptions of key categories of users in the Greek context but also reveals, via its critical assessment, the kinds of social factors that enhanced or hindered its impact on learning and academic performance in secondary education in Greece. Research limitations/implications – The paper consists of a study based on a limited sample of users from Greek schools in Athens; hence, its results are indicative. Practical implications – The paper considers possibilities in which educational and cultural policies in relation to SLs should shift attention following the findings and their interpretation. Social implications – The paper provides policy implications regarding Greek education. The paper provides some recommendations as to ways in which SLs and research in their users may provide a fresh way of implementing strategies as to their role in Greek education in the period of recession. Originality/value – This study focuses exclusively on the Greek context, taking into consideration, for the analysis of the data derived from the empirical survey undertaken in Greek schools, sociological parameters tied to the Greek context after the crisis. © Emerald Group Publishing Limited.

BIKOS, GEORGIOS, PAPADIMITRIOU, PANAGIOTA, «**Mobile Libraries in Greece: Historical Perspectives and the State of the Art**», *3rd International Conference on Integrated Information (IC-ININFO)*, τόμ. 147 (2014), σσ. 376-382.

- In this paper we discuss the phenomenon of mobile libraries with special reference to the Greek context. First we provide an overview of the history of mobile libraries internationally. Then we proceed to our case study presenting new data on the profile of the majority of mobile libraries' users and on the operation mode of such a particular case of libraries in Greece. By way of conclusion we reflect on their current state providing an explanation for the reasons which have led to the decline of this institution in recent years. Lastly, we discuss the social mission of mobile libraries (which operate largely also as school libraries), attempting a correlation between the function of the welfare state and its obligations to citizens as an issue directly implicated to the future and present of mobile libraries.

BIRBILI, MARIA, TZIOGA, KATERINA, «**Involving Parents in Children's Assessment: Lessons from the Greek Context**», *Early Years*, τόμ. 34, τχ. 2 (2014), σ. 161.

- Collaborating with parents in documenting and reflecting on children's learning is important not only because it provides teachers with richer and more accurate information but also because it helps parents understand the role assessment can play in student learning and motivation. Moreover, when parents are provided with opportunities to observe, record, and reflect on their children's learning they are able both to see the 'acts and products' of learning and to appreciate their child's progress, efforts, successes, and achievements over time. The study presented took place in three Greek kindergartens and was carried out to evaluate the results of an intervention program which was designed to encourage parents of preschool children to (a) observe and record their children's learning and progress and (b) reflect on the process of documentation. The documentation took the form of an Observation Sheet which asked parents to record their child's progress in two areas of development, a Reflection Questionnaire, and a diary designed by the researchers for capturing children's words, thoughts, and perspectives. Although conducted locally, we believe that the study adds to our understanding of parent involvement in documentation and how it can be better organized. The results suggest that parents (a) welcome the opportunity to observe and assess their child and share their observations with the teacher and (b) are willing to communicate with teachers in writing if they can 'see' for themselves the value of what they are asked to do.

BLEOTU, VASILE, MARIA, TILEA DOINA, «**Strategic Priorities for Education Funding**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 2231-2234.

- The importance of education - as an act of conscience on which not only the future welfare of that nation depends largely, but at the same time, power, influence and even its existence as a distinct entity in regional and global configuration are widely recognized in all business environments. At a European level it has had long-term development and ensured sustainable funding in the higher education sector lately.

BRINIA, VASILIKI, ZIMIANITI, LINA, PANAGIOTOPOULOS, KONSTANTINOS, «**The Role of the Principal's Emotional Intelligence in Primary Education Leadership**», *Educational Management Administration & Leadership*, τόμ. 42, τχ. 4 (2014), σσ. 28-44.

- The development of emotional intelligence skills offers sufficient leadership qualities for advancing the organization and for achieving its objectives. In particular, the emotionally intelligent leader-principal is able to inspire and facilitate a self-conscious and organizational culture by adopting the values of understanding, trust, prospect, achievement and effectiveness and combining emotions, beliefs, vision and values in a flexible manner. In order to inquire on the above, a data-gathering process was employed in the spring of 2011, with the use of anonymous questionnaires administered to 301 educators/teachers and 36 principals who work in primary schools in Athens. The data-gathering process included the application of a questionnaire that derived key insight into the identification of key emotional intelligent and leadership factors. The data analysis process has set off 14 significant statistical factors. Ten of them were related to the principal's emotional intelligence and four referred to leadership. The research findings have offered key insights into profiling the school principal from a leadership and emotional intelligence standpoint. Hence, such information could be rather useful in the training and development of principals, as well as for further research that could investigate the correlation between emotional intelligence and effectiveness of primary school principals.

BROOKS, PAULINE, «**Performers Creators and Audience: Co-Participants in an Intercon-**

nected Model of Performance and Creative Process», *Research in Dance Education*, τόμ. 15, τχ. 2 (2014), σσ. 120-137.

- This article reflects upon the process of creating dance in an intermedial telematic dance setting with university students. Some contextualisation is made of five telematic dance projects (the "Phillypool Projects 2007-2012") that have taken place between two universities, one in the UK and one in the US. It will explore some of the challenges presented to student performers when performing with technology in such a distinct performance environment. It will discuss how performers, creators and audience have been brought together as co-participants in the creative process for critical and reflective dialogue during that process and post-performance. Finally, it will present a representation of the interconnected creative and pedagogical process that has emerged from the practice-led research experiences of the five telematic creative and performance projects.

BROUSKELI, VASILIKI, «Introducing Life Events in Preschool Education: Future Educators' Attitudes and Perceptions», *Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy*, τόμ. 40, τχ. 4 (2014), σσ. 431-433.

- In this study, we aimed to clarify future preschool teachers' attitudes and perceptions about introducing life events, such as chronic illness, hospitalisation, divorce and death to their pupils. We used semi-structured interviews for two different groups who had and had not attended relative to life events courses. Results indicated that future educators, who had not been trained in introducing life events to preschool children, were unable to perceive themselves as preventers. Furthermore, they underlined the importance of the periodic assistance of other professionals, while the group that had attended a relative course suggested that the course be compulsory and offered as a workshop. Neither group questioned the necessity of this kind of education, whereas both groups focused only on two life events, divorce and death.

BROUSKELI, VASILIKI, LOUMAKOU, MARIA, «Materialism, Stress and Health Behaviors among Future Educators», *Journal of Education and Training Studies*, τόμ. 2, τχ. 2 (2014), σσ. 145-150.

- In this study we investigated materialism among future educators and its relationship with stress and a number of health behaviors. Participants were 228 students (Mean = 20.64 years of age, S.D = 2.571) of the Department of Education Sciences in Early Childhood of the University of Thrace, Greece. The instrument consisted of a short form of the Material Values Scale with three subscales, pertaining to the following three domains: possession-defined success, acquisition centrality and acquisition as the pursuit of happiness. Measurements also included the Perceived Stress Scale and questions on several health behaviors. The findings suggested that materialism values were held by 40% of the participants whereas the component of materialism as happiness pursuit particularly was related to higher levels of stress. Finally, the younger the future educators were the more materialistic values they held. Suggestions for further research are discussed and, considering that children use their educators as models, health promoting interventions that take into account materialism effects are suggested.

CAVOURA, T., «Greek history teachers' professional identities: An empirical study», *International Journal of Pedagogy and Curriculum*, τόμ. 20, τχ. 3 (2014), σσ. 91-99.

- Teaching history holds a special social and cultural significance in the socialization of the young generation and its inclusion in contemporary society and preparation to perform the complex role of a citizen in a multicultural and continuously changing world. Teachers are mediators of historical knowledge and fundamental actors who arrange and support the processes of perceiving historical knowledge. The mediation process consists of critical decisions and operations of remod-

eling and especially of changes of the epistemological framework and adoption of "educational epistemology". Crucial aspects in mediation of history are "teachers' representations" regarding the nature of the history, teaching practices and learning processes activated, relationships and expectations of students and especially their educational role. The process of mediation defines a "semantic topos" from where teachers derive elements for the formation of their "professional identities". The theory of Social Representations provides an interesting base for exploring "professional identities". The Social Representations, at the interaction of the individual and the social, participate in the formation of identities. This study aims to map out and elucidate the "Representations of professional identities" of 100 history teachers in Primary and Secondary education in Greece. Quantitative methodological tools were used.

— «**The relationship with the past and historical identities of Greek pupils in secondary education**», *International Journal of Learner Diversity and Identities*, τόμ. 20, τχ. 1 (2014), σσ. 31-37.

- This research project aims at showing the ways in which Greek pupils in Secondary Education form their attitudes over the past and their "relationship with historical knowledge". Based on the hypotheses that the social conditions inform the representations which research subjects hold concerning history and the past, and - according to the theory of "Social Representations" - the selection criteria are registered in the social thinking of the group in which they belong, we attempt to investigate the aspects of "historical identity" (Moscovici, 1984). More particularly, we attempt to illuminate what spatial and time references, as well as which historical facts, in the frame of their "historical culture", pupils select as the most important in order to ground their historical identity on the current period, which is marked by the financial, social and political crisis and by which their identities are influenced and shaped. Semi-structured interviews performed on pupils of different cultural background and different educational level are performed to identify the points of negotiation and narrative articulations that organize the relationship of the subjects with the past, as a field of experience, the present, as the time of action, and the future, as the horizon of expectation (Ricoeur, 2000). The comparative dimension of this particular research project is offered by a corresponding research, which involved pupils and was materialized during the social euphoria of the Olympic games in Athens (Apostolidou, 2006).

CHARALAMBOUS, PANAYIOTA, CHARALAMBOUS, CONSTADINA, ZEMBYLAS, MICHALINOS, «**Old and new policies in dialogue: Greek-Cypriot teachers' interpretations of a peace-related initiative through existing policy discourses**», *British Educational Research Journal*, τόμ. 40, τχ. 1 (2014), σσ. 79-101.

- This paper looks at teachers' interpretations of a recent and controversial Greek-Cypriot policy initiative, which aimed to promote 'peaceful coexistence' between the two rival communities in conflict-ridden Cyprus. Specifically, it focuses on the ways in which Greek-Cypriot teachers constructed the relation between the new policy for peaceful coexistence between Greek-Cypriots and Turkish-Cypriots with the long established but rather conflicting policy of 'I don't forget and I struggle'. The study analyses a set of 40 interviews conducted a few months after the first introduction of the new policy and maps teachers' interpretations using the analytical concept of interpretative repertoires. Despite the poor implementation of the new initiative in practice, the study argues that the introduction of the new policy has brought about discernible discursive shifts in some teachers' perceptions of the older policy of 'I don't forget'. [PUBLICATION ABSTRACT].

CHATZISTAMATIOU, MARIZA, DERMITZAKI, IRINI, BAGIATIS, VASILIOS, «**Self-Regulatory Teaching in Mathematics: Relations to Teachers' Motivation, Affect and Professional**

Commitment», *European Journal of Psychology of Education*, τόμ. 29, τχ. 2 (2014), σσ. 295-310.

- The purpose of this study was to examine the relationships between teachers' reports on self-regulatory strategy use in mathematics instruction and individual motivational and affective factors. Two hundred and ninety-two Greek primary school teachers responded to two questionnaires assessing (a) the strategies they use themselves to plan, monitor and evaluate mathematics instruction and (b) the strategies they use to activate and enhance students' self-regulated learning in mathematics. Path analysis showed that teachers' self-regulation strategies both for their own teaching and for enhancing students' self-regulation in mathematics were predicted by their self-efficacy beliefs in teaching mathematics, the value they attribute to mathematics and their emotional commitment to their profession. Teachers' enjoyment of mathematics teaching did not directly predict their reported use of self-regulatory instructional strategies. The implications of the study are related to the development of teachers' training programmes in self-regulated instruction.

CHLAPANA, ELISSAVET, TAFI, EUFIMIA, «**Effective Practices to Enhance Immigrant Kindergarteners' Second Language Vocabulary Learning through Storybook Reading**», *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, τόμ. 27, τχ. 9 (2014), σσ. 1619-1640.

- This study examined the impact of direct instruction and interactive instruction on immigrant kindergarten children's vocabulary learning during storybook reading. (In the present study the terms "immigrants" and "second language learners" are used alternatively meaning kindergarteners from immigrant families who are in the process of acquiring a second language besides their mother tongue.) Eighty seven immigrant kindergarten children, aged 4-6 years old (mean = 61.68 months, standard deviations = 0.51) were recruited from 12 public kindergarten classrooms located in Crete. Children were acquiring Greek as a second language. The immigrant children of the 12 kindergarten classrooms were randomly assigned to two experimental groups and one control group. During the intervention phase, six stories were read twice in whole group settings. Target and non-target words were assessed by multiple choice vocabulary measure before and after the storybook readings. In the first experimental group, children were provided brief explanations of target words by direct instruction. In the second experimental group, children were involved actively in discussing target words according to interactive instruction techniques. In the control group stories were read without any explanation of target vocabulary. Results showed that interactive instruction was more beneficial on target vocabulary learning than direct instruction and the impact was greater for instructed words than for uninstructed ones. In addition, results showed that boys and girls responded differently to the teaching procedures. Specifically, in both conditions where teaching procedures were implemented, girls outperformed boys on instructed words. Furthermore, children's initial level in Greek receptive vocabulary and target word knowledge had a significant impact on target word learning.

CHOSTELIDOU, DORA κ.ά., «**Fostering Multilingualism and Providing Linguistic Diversity in Vocational Education: Promoting the Less Used Languages**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 1348-1352.

- This paper presents a proposal for a research project, which aims to promote multilingualism in the context of Vocational Education and Training in Greece. The proposed project is expected to promote access to multilingual learning resources and address the specific needs of the target population by developing a multidimensional, multilingual syllabus through detailed needs analysis procedures, which involve questionnaires and interviews with students, LSP teachers, directors, and prospective employers. Moreover, it is expected to foster multilingualism through the pro-

motion of the less widely used European languages and provide a concrete basis for linguistic diversification in LSP course design.

CHRISTOFORIDOU, MARGARITA, XIRAFIDOU, ELISAVET, «Using the Dynamic Model to Identify Stages of Teacher Skills in Assessment», *Journal of Classroom Interaction*, τόμ. 49, τχ. 1 (2014), σσ. 12-25.

- The article presents the results of two cross-sectional studies that investigate teachers' skills in using various techniques of assessment in mathematics by taking into account the four phases of assessment. The five dimensions of the dynamic model are also taken into account in proposing a framework for measuring teacher skills in assessment. These two studies were conducted in different countries, Cyprus and Greece, and data were collected through a self-report questionnaire. Semi-structured interviews were also conducted and the internal validity of the study was supported. Using the Rasch and the Saltus models, it was found that assessment skills can be grouped into four types of assessment behavior which are discerned in a distinctive way and move gradually from skills associated with everyday assessment routines to more advanced skills concerned with differentiation in assessment. Comparing the findings of the two studies, it is shown that the same stages were identified through both studies. Implications of these findings for further research are drawn.

CLAPSOPOULOS, I. κ.ά., «Scientific information management policies and information literacy schemes in Greek higher education institutions and libraries», *Information Services and Use*, τόμ. 34, τχ. 3-4 (2014), σσ. 345-352.

- Scientific information management and related policies may impact information literacy practices, models and policies. This paper demonstrates the current situation regarding information literacy in Greece with a focus on Greek higher education institutions and libraries. Presents recent developments in scientific information management in Greece and discusses possible interaction between information literacy and scientific information policies. © 2014-IOS Press and the authors.

DARVIRI, C. κ.ά., «Adolescent Stress Questionnaire: Reliability and validity of the Greek version and its description in a sample of high school (lyceum) students», *Journal of Adolescence*, τόμ. 37, τχ. 8 (2014), σσ. 1373-1377.

- Adolescence is a crucial phase of human life characterized by enhanced exposure and vulnerability to various stressful stimuli. The Adolescent Stress Questionnaire (ASQ) is a useful measure to evaluate possible sources of stressors affecting the adolescent equilibrium. The present study examines the scientific properties of the Greek version of ASQ to measure perceived stress among 250 Greek adolescents. The confirmatory factor analysis (CFA) results showed a good fit of the original structure of ASQ to the observed data in the Greek sample. A good internal reliability was also confirmed by high Cronbach's alpha values. In line with previous research, girls reported more stress than boys. Overall, the Greek ASQ is a valid and reliable instrument for evaluating adolescent stress.

DEHARA, M., TLOUSTA, I., ANTHOULI-ANAGNOSTOPOULOU, F., «Knowledge and attitudes of students of the faculty of health and caring professions of technological educational institution (TEI) of Athens in regard to cervical cancer», *Epitheorese Klinikes Farmakologias kai Farmakokinetikes*, τόμ. 32, τχ. 2 (2014), σσ. 119-124.

- Objective: The evaluation of the awareness level and predisposition of the students regarding the presymptomatic check for cervical cancer, the Test-Pap, as well as the primary prevention method, the HPV vaccination. An additional scope was the evaluation of the preconceptions and

predisposition of the participants in regard to health and the prevention of the above mentioned disease. Method: 323 female students of the Faculty of Health and Caring Professions of the TEI (Technical Education Institution) of Athens who were questioned in regard to the cervical cancer issue. The data collection was performed with perfect anonymity through a questionnaire that was comprised of 20 closed-ended questions. Results: The students had a satisfactory awareness level concerning the Cervical Cancer, demonstrated a positive pre-disposition towards prevention, however their consistency with the Test-Pap as well as their knowledge of the HPV vaccination were insufficient. Conclusions: Greece is found lacking in an organized National Mass Screening Program, which- as has been proven- would have contributed in the female population's better consistency with the pre-symptomatic check-up and would bring about a reduction to the devastating impact of the uterus cancer. Given that there is a lack of an education in prevention issues as well as an insufficient information scheme for the public in issues concerning the cervical cancer, the State needs to take all the necessary actions so as to succeed in the early treatment and prolepsis of the cervical cancer.

DERRI, V. κ.ά., «The effect of an intercultural Physical Education Program in comparison to the typical one on students' social skills learning», *Journal of Human Sport and Exercise*, τόμ. 9, τχ. 1 (2014), σσ. 91-102.

- The aim of this study was to examine the effect of an intercultural physical education program (IPEP), in comparison to the typical physical education program (TPEP), on students' social skills learning. Thirty-two upper elementary students of different origin (Greek and foreign) were equally distributed into an experimental (IPE) and a control (TPE) group. A student behavior observation scale was used to evaluate the social skills 'relationships', 'verbal interaction', 'rewards', 'help', and 'goals' (Kellis et al., 2010). After the initial measurement, each group attended the respective 16-lesson physical education program, and then it was post- and retention tested. Results indicated that students in the IPE group, as opposed to those in the TPE group, learned to interact appropriately, to provide rewards and help, and to have better relations with their peers, independently of their origin. Also, Greek students in the IPE group improved significantly their ability to set and achieve goals while foreign students outperformed their foreign peers in the TPE group both in goal setting and peer relations. It seems that the IPEP can have a significant impact on learning certain social skills by all students involved in it.

DESPINA, DESLI, HARIKLEIA, LOUKIDOU, «Addition and Subtraction Word Problems in Greek Grade A and Grade B Mathematics Textbooks: Distribution and Children's Understanding», *International Journal for Mathematics Teaching and Learning* (2014), σσ. 1-15.

- Mathematics textbooks are a predominant resource in primary school in Greece, as well as in many other countries. The present study reports on both a content analysis of Greek mathematics textbooks with regard to the types of word problems represented in them and a quantitative analysis of children's achievement in these problems. For the purpose of the study, mathematics textbooks of the first two primary school years were analysed using van de Walle's model (1998) of addition and subtraction and a total of 80 children from Grade A and Grade B were asked to solve addition and subtraction problems of the eleven types as determined by the model. The data from the analysis of school mathematics textbooks indicated that there was an emphasis on certain types of problems and a minimal representation of others. Children from both grades were found to perform better on problems that were overrepresented in the school textbooks than on problems with little or no representation. Our findings raise awareness of problems that need to be addressed in mathematics textbooks when dealing with addition and subtraction in order to build

children's complete understanding of additive situations. Implications of the role that mathematics textbooks may play on children's mathematical understanding are considered.

DIAS, PAULO C., BASTOS, ANA SOFIA C., «**Plagiarism Phenomenon in European Countries: Results from GENIUS Project**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 2526-2531.

- The present study aims to explore 170 teachers and 334 secondary school student's perceptions on plagiarism of seven European countries. Results indicate that both know that plagiarism is illegal; attribute plagiarism to the easiness on contents access on Internet but while teachers tend to attribute causes to student's lack of skills, students highlight the pressure to get good grades, laziness and poor management as well as the expectation that won't be caught. To prevent plagiarism while teachers suggest to promote student's skills, students focus on pedagogical issues. Similarities and differences are explored as well as the possible effects and implications.

DIERONITOU, I., «**The application of discourse ethics as an approach in revisiting cultural understandings in Cypriot history education**», *Cyprus Review*, τόμ. 26, τχ. 2 (2014), σσ. 85-103.

- This paper provides an examination of the parallel efforts undertaken by the Greek and Turkish Cypriot communities of Cyprus in order to revise their history curricula. Although the high nationalistic discourses which were elected to address the way in which history was taught in the two communities has come under considerable revision, both groups still have a long way to go before a totally 'critical' and 'apolitical' space is reached wherein they locate their approaches to history. By delving into the historical and current geopolitical background of Cyprus, this paper argues that the two communities share many commonalities that form the basis upon which an ethically communicative and discursive space may be developed for inter-communal dialogue via history teaching.

DIGELIDIS, NIKOLAOS κ.ά., «**Effects of Asynchronous Music on Students' Lesson Satisfaction and Motivation at the Situational Level**», *Journal of Teaching in Physical Education*, τόμ. 33, τχ. 3 (2014), σσ. 326-341.

- The aim of this study was to examine the effects of asynchronous (background) music on senior students' motivation and lesson satisfaction at the situational level. A counterbalanced mixed-model design was employed with two factors comprising condition (three levels) and gender (two levels). Two hundred students (82 boys, 118 girls; M [subscript age] = 16.3 years) volunteered to participate in the study. A lesson was developed and delivered under three experimental conditions: a) teacher-selected music condition; b) student-selected music condition; and c) a no-music control condition. Mixed-model 3 (Condition) × 2 (Gender) ANOVAs were applied to examine the effects of experimental manipulations. No Condition × Gender interaction was observed, although there was a main effect for Condition. When the lesson was delivered under the two music conditions, students scored significantly higher in lesson satisfaction, intrinsic motivation, identified regulation and reported lower scores for external regulation and amotivation. The present results support the notion that the use of background music has potentially positive effects on students' lesson satisfaction and intrinsic motivation, although neither gender nor who selected the music (teacher vs. students) had any moderating influence on the results.

DIMOLIATIS, IOANNIS D. Κ. κ.ά., «**Development and Validation of the "iCAN!"—A Self-Administered Questionnaire Measuring Outcomes/Competences and Professionalism**

of Medical Graduates», *Universal Journal of Educational Research*, τόμ. 2, τχ. 1 (2014), σσ. 19-36.

- The Tuning-Medicine Project produced a set of "level one" and "level two" learning outcomes/competences to be met by European medical graduates. In the learner-centered era self-assessment becomes more and more important. Our aim was to develop a self-completion questionnaire ("iCAN!") evaluating graduates' learning outcomes. The Tuning "level two" learning outcomes were transformed to a 104 closed items questionnaire, tested with a convenient sample of 512 graduates from the seven Greek medical schools during the 2009-2011 graduation cohorts, 21 practitioners, and seven different undergraduate student groups. Cronbach alpha, factor analysis, and mean score comparisons were used to check internal consistency, construct validity, and sensitivity respectively. Question mean scores were used to differentiate weak and strength areas of competence. Among graduates, all overall alphas were >0.95 and all subscale alphas higher than expected, indicating an at least acceptable internal consistency. Factor analysis produced one factor per "level one outcome", except for "practical procedures" which was split in two meaningful factors. Overall mean score was 44.4%, 52.2%, 61.2%, 73.4%, 81.4% among 2nd-year, 4th-year, 6th-year students, graduates, and practitioners respectively ($p < 0.001$); improvement through progressively matured groups suggest good sensitivity, indicating also good responsiveness. Among graduates, question mean scores ranged from very weak (blood transfusion, 39%) to very strength (measuring blood pressure, 95%), indicating good differentiation of strengths and weaknesses. A consistent, well-structured, and sensitive version of a questionnaire is hereby released for graduates' abilities and professionalism self-assessment and differentiation of strengths and weaknesses that could be used for informed SWOT policy.

DOGORITI, EVRIKLEA, PANGE, JENNY, ANDERSON, GREGORY S., «**The Use of Social Networking and Learning Management Systems in English Language Teaching in Higher Education**», *Campus-Wide Information Systems*, τόμ. 31, τχ. 4 (2014), σσ. 254-263.

- Purpose: The use of web-enhanced teaching of the English as a foreign language in higher education in Greece is addressed in this case study which examines the student's perceptions of online instruction using Moodle as a learning management system (LMS), with and without the use of Facebook (FB) as an adjunctive learning platform. The merging of this collaborative and interactive social platform with a LMS is explored, examining the attitudes of higher education foreign language learners toward Moodle as a LMS, and FB as an adjunctive informal learning environment. The paper aims to discuss these issues. Design/methodology/approach: Results are drawn from a pre-FB questionnaire after a term using Moodle only, and a post-FB questionnaire following a term using Moodle and FB. Findings: Results suggest that the use of web-based tools and social media changed the way students viewed the role of internet technology in the development of their English language learning. Most students (76 percent) agreed that the addition of FB to the course helped build a sense of community within a learning environment, while 69 percent suggested it enhanced the learning process. Originality/value: Results suggest FB may reinforce communication skills and engagement in the learning process and may support participation and collaborative learning in the formal learning environment provided by Moodle.

DOUKA, GLYKERIA, MOTSIU, ELENI, PAPAPOULOU, MARIA, «**Comprehension and Production of Non-Literal Comparisons (NLC) via Visual Stimuli in Children**», *Journal of Visual Literacy*, τόμ. 33, τχ. 2 (2014), σσ. 1-26.

- The present study focuses on the comprehension and production of non-literal comparisons (NLC) via visual means in three age groups: kindergarten, second grade and fifth grade students. Although non-literality is a cognitive process, the educational system does not take advantage

of it in pedagogy, especially before the fourth grade. The research tools designed from scratch were based on the three categories of perceptual, visual similarities–features: Static-specific features (shape, size, color), static-general features (e.g., age: young-old) and dynamic features (e.g., motion). The results revealed that all of the children were capable of comprehending and producing NLC via visual stimuli, despite the assumption that non-literality is mastered only by older children. Furthermore, it appears that the visual aids play a key factor in both comprehension and production of NLC. Both comprehension and production of NLC increase with age, but production increase occurs at a very slow rate. Despite the fact that two separate studies were executed by the same researchers, there are slight indications that lead us to conclude that comprehending NLC is simpler than producing them. Another result is that NLC based on the static-specific features (shape, size and color) were not easier than the static-general features and dynamic features to comprehend and produce, as it has been supposed by previous studies on children’s language development and thought (e.g., Clark, 1993; Winner et al., 1988).

DOURDA, ΚΥΡΙΑΚΙ κ.ά., «**Content and Language Integrated Learning through an Online Game in Primary School: A Case Study**», *Electronic Journal of e-Learning*, τόμ. 12, τχ. 3 (2014), σσ. 243-258.

- In this paper an educational design proposal is presented which combines two well established teaching approaches, that of Game-based Learning (GBL) and Content and Language Integrated Learning (CLIL). The context of the proposal was the design of an educational geography computer game, utilizing QR Codes and Google Earth for teaching English Language to Greek Primary School students. This integration provides a motivational and cognitive basis for language learning, since it represents a meaningful, contextualized activity and on the other hand, gives students the chance to expand their cognitive skills and use more sophisticated language. The proposed game immersed 11 to 12-year-old students in problem solving challenges regarding the use of geography in realistic contexts. While attempting to solve these problems, students were engaged in eight-week collaborative work, involving six levels of gameplay by following hints, provided by QR codes images. The findings of this case study suggest how foreign language learning can successfully take place within a geography game-based learning environment, and they underscore the efficacy of approaching GBL in terms of performance. Students’ performance was evaluated through knowledge tests and various complex tasks throughout the game play, involving writing and reading skills. In general, students showed positive attitudes towards the game and the post-test results have significant differences compared to those of the pre-test, in terms of vocabulary acquisition and reading skills in the foreign language and geography knowledge. The results also showed that the collaboration required by this game, allowed the students to interact in a controlled environment, where they undertook roles and responsibilities. To this end, the findings will make an important contribution to the empirical evidence of GBL particularly with regards to its application in primary education.

DRYDAKIS, Ν., «**Bullying at school and labour market outcomes**», *International Journal of Manpower*, τόμ. 35, τχ. 8 (2014), σσ. 1185-1211.

- Purpose – The purpose of this paper is to examine the long-term correlates of bullying in school with aspects of functioning in adult employment outcomes. Design/methodology/approach – Bullying is considered and evaluated as a proxy for unmeasured productivity, and a framework is provided that outlines why bullying might affect employment outcomes through differences in skills and traits. Using Bivariate and Heckit models the paper employs a variety of specifications and finds several interesting patterns. Findings – By utilising the 2008 Greek Behavioural Study data set the regression outcomes suggest that labour force participation, employment rate and hourly wages are negatively affected by bullying. In addition, men, homosexuals, immigrants, un-

married people, those having higher negative mental health symptoms, and those having lower human capital are more negatively affected by bullying in terms of labour force participation, employment probability and hourly wages. Moreover, Oaxaca-Blinder decompositions suggest that labour force participation gaps, employment gaps and hourly wage gaps between minority and majority groups, especially for gay men and the disabled, can be explained by bullying incidents. Practical implications – It seems likely that having been a victim of bullying also has economic implications later in life due to withdrawal from the labour market and lower wages. Originality/value – The retrospective bullying index used in the current study measured the combined and ordered effect of the duration and intensity of bullying, which generates 17 outcomes that ultimately capture a large range of alternative options. In addition, the author suggested that bullying might be understood as a productivity trait that provides a direct input into the production process, which might drive abilities or traits and influence adult employment outcomes. Contemporary economic analysis suggests that cognitive and non-cognitive skills are important factors that affect labour productivity through reasoning ability and productivity.

ΕΦΣΤΡΑΤΙΑ, DOULADELI, «**Experiential Education through Project Based Learning**», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 1256-1260.

- Experiential learning is the key factor of acquiring knowledge through experiencing things. It addresses specific teaching methods, which are believed to achieve a beneficial outcome to the learning ability of students. Project Based Learning is such a modern teaching method. The core idea of Project Based Learning is to connect student's experiences with school life and to provoke serious thinking as students acquire new knowledge. While there are some negative implications related to PBL, the method can leverage the advantages of modern teaching techniques. Finally, through Experiential Learning and in particular through PBL, connection with problems of real world is achieved.

«**Electronic textbooks advantages and challenges for the hellenic higher education and publishing community**», *Library Review*, τόμ. 63, τχ. 6-7 (2014), σσ. 531-543.

- Purpose – The purpose of this paper is to study advantages and challenges of electronic academic textbook (e-textbook) for the Hellenic higher education and the publishing community. In the higher education domain, the shift to e-textbook adoption entails numerous benefits. However, reluctance is noted in students as well as in publishers, impeding the faster realisation of this change. Decision-makers (such as the Ministry of Education and university administrations) need actual survey data to plan and perform the best strategy plan for the transition to the e-textbook era. Design/methodology/approach – Two different surveys took place among higher education students and academic textbook publishers in Greece. More specifically, the purpose of these surveys was twofold: first, to identify both students' and local publishers' views towards the e-textbooks as the near-future successor of printed books. Second, the results of the in-depth study will enable the proposal of certain solutions for the Hellenic higher education textbook system, which has reached an economic and functional deadlock. Our findings will also be easily adopted by other similar educational system across Europe. Findings – Our findings reflect a situation where e-textbooks will replace the printed books, but not in the near future, as both technology providers and publishers have to overcome many technical obstacles. Students are expecting the transition to occur soon, but still remain very reluctant about the inconvenience which might be caused to their reading habits. Originality/value – The results are unique and in alignment with similar surveys in other educational systems.

ELENI, POLITI, «**School Bullying: The Phenomenon, the Prevention and the Interven-**

tion», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 268-271.

- Nowadays, school bullying is an important issue which puzzles the school community. Researchers investigate the phenomenon because they attempt to identify the problem and consequently to prevent and combat bullying in the school environment. Olweus was the pioneer; the person who researched this educational issue and concluded to empirical outcomes. For this reason, this presentation notes the significance of the research, shows some basic elements of the phenomenon and indicates the importance of prevention and the intervention programs. Finally, the presentation reaches to results as regards bullying.

ERGAZAKI, MARIDA κ.ά., «**Young Children’s Reasoning about Physical & Behavioural Family Resemblance: Is There a Place for a Precursor Model of Inheritance?**», *Science & Education*, τόμ. 23, τχ. 2 (2014), σσ. 303-323.

- This paper aims at exploring (a) whether preschoolers recognize that offspring share physical traits with their parents due to birth and behavioural ones due to nurture, and (b) whether they seem ready to explain shared physical traits with a "pre-biological" causal model that includes the contribution of both parents and a rudimentary notion of genes. This exploration is supposed to provide evidence for our next step, which is the development of an early years’ learning environment about inheritance. Conducting individual, semi-structured interviews with 90 preschoolers (age 4.5-5.5) of four public kindergartens in Patras, we attempted to trace their reasoning about (a) whether and why offspring share physical and behavioural traits with parents and (b) which mechanism could better explain the shared physical traits. The probes were a modified six-case version of Solomon et al. ("Child Dev" 67:151-171, 1996) "adoption task," as well as a three-case task based on Springer’s ("Child Dev" 66:547-558, 1995) "mechanism task" and on Solomon and Johnson’s ("Br J Dev Psychol" 18(1):81-96, 2000) idea of genes as a "conceptual placeholder". The qualitative and quantitative analysis of the interviews showed overlapping reasoning about the origin of physical and behavioural family resemblance. Nevertheless, we "did" trace the "birth-driven" argument for the attribution of the offspring’s physical traits to the biological parents, as well as a preference for the "pre-biological" model that introduces a rudimentary idea of genes in order to explain shared physical traits between parents and offspring. The findings of the study and the educational implications are thoroughly discussed.

ERMOLAEVA, E., «**A school ancient Greek epic parody from Kellis**», *Hyperboreus*, τόμ. 20, τχ. 1-2 (2014), σσ. 370-382.

- The miniature codices from Kellis of the 4th c. AD containing an anonymous fragment of Homeric paraphrase or parody were published by C. A. Hope and K. A. Worp in 2006. In this article I discuss the text from Kellis trying to determinate its grammatical, literary, and social aspects, and giving a line-by-line commentary to it. I suppose that the double parody of Homer and of the liturgical Christian texts could be a point of the joke. We can presume following Worp that the audience were students of a school because the wooden codices also contain a list of Greek verbs and mathematical calculations. The parody could be written by a well educated pagan.

EVAGGELIA, KALERANTE, «**Greek Educational Policy: From the Collaborative Model of the School Counselor Institution of the A. Papandreou’s (1981) Educational Policy towards the Model of Superintendence and Supervision of the Period 2008-2013**», *International Journal of Higher Education*, τόμ. 3, τχ. 3 (2014), σσ. 129-133.

- The present paper is concerned about the Greek educational policy throughout 2008-2013, which is related to teachers’ evaluation and their teaching work, in comparison to the one implemented

in 1981. The investigation is focused on Primary and Secondary Education in which the policy of intentions as well as legislation are concentrated on a form of evaluation in successive levels. In this respect, the dysfunctions or discords of the educational system, which theoretically impede or make difficult the effective educational work performance, are interpreted under different terms. The issue of evaluating teachers is of special interest because Papandreou's educational policy, which was implemented in 1981, was conducive to abolishing any form of educators' control and superintendence. This way emphasis was placed on a policy by which the teacher was supposed to co-operate with school counselors, namely advisors who collaborated with teachers, working independently within the educational environment. Since 2008, emphasis has been placed on the teaching work superintendence by school counselors being the ones to determine the teachers' professional evolution, through an institutionalization of supervision and control procedures. This aspect is also incorporated in the education reform model aiming at its alignment with the European evaluation model.

FANOUDI, O., FANOUDI, S., «**The study of pragmatism school and its effects on educational management**», *Advances in Environmental Biology*, τόμ. 8, τχ. 25 (2014), σσ. 201-205.

- Pragmatism is a Greek word which means word or a beneficial task. Generally, pragma is a philosophy that says usefulness of an act and the principal of pragmatism is that any action with a good ending is good. This is the answer pragmatism gives to the question that is the criteria for a hypothesis to be actual? This philosophy was formed in America. Practical aspects are more important than theoretical aspects in Americans point of view. Basically, American culture is more adaptable than activism, for this culture is diverse, with heterogeneous, inconsistent elements. American culture lacks deep and roots and a unified tradition. American nature is composed of different and heterogeneous nations with little cultural background; therefore, it does not pay much attention to old tradition. Pragmatism is a type of attitude, method, or philosophy that considers the practical results, thoughts, and beliefs of man as the main measure for determining their value and truth. The only chain that linked them was a belief to the practical method of science and a faith to the fact that this method is on sane thinking, and in case the philosophy wants to get out of its limited boundaries, it should base its structure on pragmatism which is based on working, expertise and the experience of pragmatism philosophy. This philosophy is an emotional, experimental, and experiential one. Pragmatism is a pure American Philosophy that considers human brain as the source of any decision making and believes that the value of any thought and belief depend on its practical benefits. John Davie, the American Philosopher, puts forward the most hypotheses in this school and believes that whatever related to human instinct is the result and product of the culture of the society. He also believes that this philosophy should act as an efficient and effective tool that should serve human. In this school, the attention is paid to the active schedule and syllabus and the active students. The main task of education is selecting the activities that will result in a deeper understanding. Students' interest and tendency in selecting the experiments is at the second level of importance. A teacher's task is to motivate and direct the interests. A school should be like a bee hive. The teacher should help the students to understand the present time and its problems with regard to past experiences and use the present experiences as a means of developing experience in the future. In the view of this philosophy, an education that focuses only on information and knowledge does not have any value. The value of each concept is within its practical results. The ambience of the class should bring up democracy and direct students' attention to individual values and their thinking power (Shariatmadari, 2002). The task of educational management is teaching and educating human. The evolution, changes, and survey of management focus on the methods and procedures which derive from world view, ideology and the beliefs of the society. Pragmatism is one of the schools that have a deep influence on

educational management which we still observe in educational systems. Educational objectives are changing, education should be equal for everyone, and the experience obtained at school should prepare students for their real future social life, which is the effect of pragmatism on education and educational management. In this article, pragmatism, educational management and the effect of pragmatism on educational management is studied. © 2014 AENSI Publisher.

FASTING, KARI, CHRONI, STILIANI, KNORRE, NADA, «The experiences of sexual harassment in sport and education among European female sports science students», *Sport, Education and Society*, τόμ. 19, τχ. 2 (2014), σσ. 115-130.

- The study investigates whether sport is an especially risky environment for sexual harassment to occur. It explores female students' experiences of sexual harassment in organized sport and compares them with their experiences in formal education, by addressing the following research questions: (1) Are there any differences in female sport students' experiences of sexual harassment in sport and education? (2) Are there any differences in female sport students' experiences of sexual harassment from coaches and teachers? (3) Are there any differences in female sport students' experiences from peer students and peer athletes? A total of 616 female students from three different European countries, Czech Republic, Greece and Norway, answered a questionnaire. The results revealed that the students had experienced more sexual harassment in an educational setting than in a sport setting. Further analysis showed that this was primarily due to sexual harassment from peers in school. In Greece and Norway, there was no difference between occurrences from teachers and coaches, yet in Czech Republic coaches appear to harass more than teachers. The difference between sexual harassment occurring from peers in sport and in education is discussed in relation to whether the sense of belonging/camaraderie that a sport club member may experience might function as a barrier for sexual harassment to occur-because it embarrasses or hurts a teammate. In addition, sport clubs and teams are governed by their respective sport rules and possibly by additional club/team rules, which may also establish extra inside-club/team boundaries for acceptable and nonacceptable/harassing behaviors. This article concludes that greater emphasis ought to be placed on education; not only toward shaping safer teacher/coach behaviors, but also toward the student/athlete behaviors.

FILIPPOU, FILIPPOS κ.ά., «The Effect of an Interdisciplinary Greek Traditional Dance, Music, and Sociology Program on Male and Female Students' Anxiety», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 1237-1241.

- The aim of this study was to investigate the effect of an interdisciplinary program of Greek traditional dance with issues from music and sociology on high school students' anxiety. 131 students (68 males & 63 females), between the ages from 12 to 13 yrs., participated. The experimental group (n=62) followed the new eight-week program (two lessons/week) while the control group (n=69) followed the typical physical education program. To evaluate students' anxiety during lessons, the Competitive State Anxiety Inventory-2 (Martens, Burton, Vealey, Bump, & Smith, 1990) was used with its 3 dimensions (somatic, cognitive anxieties, & self-confidence). Students completed it before the initiation of the intervention and after its completion. The following statistical analyses were performed: a) Factor Analysis, b) Cronbach's alpha test, and c) Anova with Repeated Measures. Results showed that a. "Somatic anxiety", "cognitive anxiety" and "self confidence" accounted for 83% and 73%, respectively, of the total variance b) Cronbach's alpha was satisfactory (ranging from .66, .78 and .71 for the initial and from .87, .94 and .89 for the final measure), c) the experimental group decreased the levels of somatic and cognitive anxieties and enhanced their self-confidence. Also, male students increased their self-confidence more than female students. These findings support the view that an interdisciplinary program of traditional Greek dance and topics from music

and sociology reduces the rates of somatic and cognitive anxieties while simultaneously increases students' self-confidence's levels, and especially those of males.

FRAGOULIS, IOSIF, «**Recording of Primary Education Teachers' Opinions on the Use of Mentoring in the Frame of Implementation of Innovative Educational Programmes**», *International Education Studies*, τόμ. 7, τχ. 3 (2014), σσ. 51-59.

- The present paper records the opinions of primary education teachers on the use of mentoring in the frame of implementation of innovative educational programmes. In the first part of the paper, the categories of the innovative educational programmes are presented and the notion of mentoring as well as the characteristics of the mentor role are analysed. Moreover, the frame of implementation of mentoring is presented. The second part of the paper presents the methodology implemented in the research and the most important research findings. The paper ends with the formulation of conclusions regarding the application of mentoring in the frame of implementation of innovative educational programmes.

FYSSA, ARISTEA, VLACHOU, ANASTASIA, AVRAMIDIS, ELIAS, «**Early Childhood Teachers' Understanding of Inclusive Education and Associated Practices: Reflections from Greece**», *International Journal of Early Years Education*, τόμ. 22, τχ. 2 (2014), σ. 223.

- This paper focuses on Greek regular and special preschool teachers' understanding of inclusion; their views about the engagement of children with disabilities in typical day routines/activities; and their preferred strategies for facilitating children's engagement in classroom activities. Data were gathered through semi-structured interviews with 77 teachers (45 regular and 32 special educators) drawn from 47 preschool mainstream settings in Greece. The analysis revealed that teachers hold conflicting and restrictive beliefs about inclusive education. Further, the teachers' accounts indicated that most of the children with disabilities were experiencing significant difficulties in their engagement during free-play as well as structured/semi-structured activities. Lastly, teachers identified a range of strategies that they deployed for promoting children's involvement in classroom activities. The paper concludes by highlighting the need to shift away from a narrow individualistic-deficit assumption of disability towards a socio-constructivist conceptualisation of 'diversity' and the establishment of genuinely inclusive school cultures.

GALINI, REKALIDOU, KOSTAS, KARADIMITRIOU, «**Practices of Early Childhood Teachers in Greece for Managing Behavior Problems: A Preliminary Study**», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 784-789.

- The initial purpose of this research is to examine the strategies of early childhood teachers in Greece for managing behavior problems in their classroom and then to design and implement a program for further teachers' training. The sample consisted of 74 early childhood teachers who divided in four groups according to their years of service. A questionnaire with 20 types of problematic behaviors and 24 management practices was used. Teachers were asked which of those behaviors have addressed and which strategies they have implemented for each type of behavior. Results showed statistically significant differences among the groups regarding teachers' practices.

— «**Reflection of Pre-service Teachers in a Tabletop Exercise of Lesson Study during their Practicum**», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 868-873.

- The purpose of this study is to examine the reflective capacity and the ability of fourth grade

students of a Department of Preschool Education to plan educational programs with the Lesson Study model. The sample consisted of 72 students who performed a tabletop exercise in groups in order to plan a Project or a Cross Thematic program. At the end of the process students wrote a “reflection” report about the overall procedure. The analysis of those reports led to interesting results about their reflective skills and abilities as well as their difficulties to design collaboratively.

GELADAKI, SONIA, PAPADIMITRIOU, GIOTA, «University Museums as Spaces of Education: The Case of the History of Education Museum at the University of Athens», *3rd International Conference on Integrated Information (IC-ININFO)*, τόμ. 147 (2014), σσ. 300-306.

- It is widely accepted that museums comprise centers for the conservation, study and reflection on culture and heritage. In the Museum context, objects are presented to visitors, not simply as artifacts, but as objects embedded in cultural significance. If one of museums’ main tasks consists in the contextualization of objects in their cultural meanings, past and present, museums may be cast anew, theoretically, as spaces not simply responsible for the preservation of artifacts, but as spaces of education as well. In the museum space, visitors, according to their own cognitive capacities and skills, and their educational backgrounds, approach such meanings mentally. University Museums form a peculiar case of museums as they provide laboratories for the training of students. It follows that, a University Museum concerned with the history of education, as it is oriented towards preserving the cultural inheritance related to education, can easily provide material for both study and research purposes to many undergraduate or postgraduate university students. It can cover an enormous variety of activities and excite the interest of different parts of the society. In this paper we present our personal experience from a period of study and professional work at the Museum for the History of Education in the University of Athens, reflecting on ways in which the museum tried to respond to students’ needs, and those students undertaking graduate studies in Departments of Education in Greece, or those who attend primary or secondary school classes.

GELEGENIS, J.J., HARRIS, D.J., «Undergraduate studies in energy education - A comparative study of Greek and British courses», *Renewable Energy*, τόμ. 62 (2014), σσ. 349-352.

- Undergraduate energy education in Greece is compared with relevant accredited courses of the United Kingdom, with the aim to transfer good practices applied in the latter for the development and improvement of the Greek courses. Despite the encouraging prospects for energy engineering courses, the situation in Greece seems declining, with only one course being offered in this period. The (unique) Greek course seems to share the same basis with the majority of the British accredited courses, but also a few peculiarities that could be amended for the improvement of the course.

GEMTOU, ELENI, «Exploring the Possibilities of Postdramatic Theater as Educational Means», *International Journal of Education & the Arts*, τόμ. 15, τχ. 12 (2014), σσ. 1-16.

- This paper is based on an inquiry carried out among a small group of children between the ages of 10 and 12 years, who, in the framework of an art-workshop, attended two theatrical performances of the same subject, Homer’s *Odyssey*, but of quite different directorial approaches: the first performance had a narrative character following the basic principles of the dramatic model, while the second one belonged to the postdramatic paradigm that tends to subvert all traditional concepts about the structure and the content of a theatrical act. The conversation that followed showed that children have only to gain by their approach to unconventional artworks, as they get stimulated to think in new and diverse directions. As an informed instructor on philosophical and theoretical art-matters is a prerequisite, this paper aims at the construction of a fundamental

theoretical framework for the postdramatic model and at the examination of the possibilities of postdramatic performances to function both as carriers of information and as stimulators of new kinds of aesthetic experiences, in an educative manner.

GEORGILAKIS, P.S., ORFANOS, G.A., HATZIARGYRIOU, N.D., «**Computer-assisted interactive learning for teaching transmission pricing methodologies**», *IEEE Transactions on Power Systems*, τόμ. 29, τχ. 4 (2014), σσ. 1972-1980.

- This paper presents a computer-assisted method to teach and understand transmission pricing techniques. The education method is facilitated by specially designed user-friendly transmission pricing software (TPS). The proposed approach helps students fully understand transmission pricing through the fulfillment of the following educational objectives: 1) use of TPS to solve the transmission pricing problem of a small power system as well as a real-world power system; 2) complete understanding of the mathematics involved and development of software code to reproduce part of the results of TPS; 3) analysis of the results, identification and justification of the differences among three transmission tracing techniques and eight transmission cost allocation methods; and 4) extension of TPS methodologies. These methods have been proven effective in the education of students studying power system economics at the National Technical University of Athens (NTUA), Greece. A full-fledged, robust, comprehensive study of the educational improvements achieved through the use of TPS is provided.

GEORGIU, GEORGE K., PAPADOPOULOS, TIMOTHY C., KAIZER, ELENI L., «**Different RAN Components Relate to Reading at Different Points in Time**», *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, τόμ. 27, τχ. 8 (2014), σσ. 1379-1394.

- The present 10-year longitudinal study examined how rapid automatized naming (RAN) components—articulation time and pause time—relate to reading fluency. Seventy-five Greek-speaking children were followed from Grade 1 to Grade 10 and were assessed five times (in Grades 1, 2, 4, 6, and 10) on RAN (digits and objects) and reading fluency (word reading efficiency, phonemic decoding efficiency, and text reading fluency). The results indicated first that a substantial amount of variance in reading fluency was accounted for by what articulation time and pause time shared. In addition, the unique contribution of pause time to reading fluency decreased across time and the unique contribution of articulation time increased across time. Viewed in conjunction with the developmental changes in the RAN components, our findings suggest that the RAN tasks are processed and executed in different ways across time.

GEORGOULAS, R., SOUTHCOTT, J.E., «**Multiple musical identities: An autoethnographic study of a Greek-Australian popular and traditional musician and teacher**», *International Journal of Humanities Education*, τόμ. 11, τχ. 4 (2014), σσ. 49-60.

- This is a study of the complex multiple musicking by a Greek-Australian musician who performs and teaches in several musical traditions. Musicking, or music making with an emphasis on the process rather than the created object, also encompasses the diverse ways in which people engage with music performance. This article explores engagement with Greek traditional and contemporary music, western 'classical' piano from a conservatoire tradition, and singing in both Greek and English languages in popular and jazz styles. The subject of this study is a music educator who teaches in a range of educational contexts in Australia and Greece, including classroom and instrumental instruction. This rich, complex, and entwined musicking has created a life in music that is constantly exploring the possibilities of multiple musical identities. This autoethnographical personal exploration is shared with a fellow musician, educator, and researcher to offer a reflective and hermeneutic stance. Autoethnography is a hybrid that combines ethnographic and

autobiographical inquiry, and focuses on reflective exploration of embodied participation and understanding. The main theme that arises from this study is the cross-fertilisation provided by being multilingual, multicultural, and multimusical. Given the aspirational cultural diversity of Australia, a consideration of this musical life can offer insight into the provision of music and music education opportunities for the wider population. © 2014 Common Ground, Renee Georgoulas, Jane Elizabeth Southcott,

GERAKI, AKRIVOULA, «Roles and Skills Comparison among Principals in Greek Schools: Application of Competing Values Framework», *Educational Management Administration & Leadership*, τόμ. 42, τχ. 4 (2014), σσ. 45-64.

- This paper examines the relationship between leadership roles and skills in secondary schools in Greece. Drawing upon a sample of 124 secondary public school principals, a structured questionnaire was developed to measure leadership roles and skills. The Competing Values Framework (CVF) was adopted to operationalize the eight leadership roles. The threefold classification of skills by Katz (1974) was enriched by a fourth categorization in order to identify principals' skills. The results indicate that Greek principals are inclined to perform the roles of innovator, director, monitor and facilitator more intensely, giving less attention to the broker, producer, coordinator and mentor roles. The importance of the innovator role in explaining the variance of two of four skill categories was confirmed; while the monitor role was strongly associated with human skills. The administrative skills were negatively associated with the facilitator role while the conceptual skills were not found to be correlated to any role. It is argued that understanding the nature of the associations could enable education policy makers and principals to pursue these roles and behaviors, thereby contributing to improvement of the school.

— **«Roles and skills comparison among principals in Greek schools: Application of Competing Values Framework: EMAL EMAL», *Educational Management Administration & Leadership*, τόμ. 42 (2014), σ. 45.**

- This paper examines the relationship between leadership roles and skills in secondary schools in Greece. Drawing upon a sample of 124 secondary public school principals, a structured questionnaire was developed to measure leadership roles and skills. The Competing Values Framework (CVF) was adopted to operationalize the eight leadership roles. The threefold classification of skills by Katz (1974) was enriched by a fourth categorization in order to identify principals' skills. The results indicate that Greek principals are inclined to perform the roles of innovator, director, monitor and facilitator more intensely, giving less attention to the broker, producer, coordinator and mentor roles. The importance of the innovator role in explaining the variance of two of four skill categories was confirmed; while the monitor role was strongly associated with human skills. The administrative skills were negatively associated with the facilitator role while the conceptual skills were not found to be correlated to any role. It is argued that understanding the nature of the associations could enable education policy makers and principals to pursue these roles and behaviors, thereby contributing to improvement of the school.

GIALLOUSI, MARIA, TSELFES, VASILIS, GIALAMAS, VASILIS, «Using Student-Teachers' Reports of Self-Efficacy to Evaluate an Early Childhood Science Course», *Journal of Early Childhood Teacher Education*, τόμ. 35, τχ. 4 (2014), σσ. 337-356.

- The purpose of this study was to evaluate teaching effectiveness in an elective science course, in the Early Childhood Education Department of Athens University in Greece. For this, a sequential mixed research design was applied to investigate freshmen beliefs about the effectiveness of their future teaching in kindergarten. An enhancement and a worsening student beliefs groups were

identified based on their changing beliefs. In the first group, students were more effective in self-modeling of teaching and perceived the classroom environment in a more positive light than their fellows. Both groups asserted the need for more teaching activities.

GIANNAKOPOULOS, G. κ.ά., «**Early childhood educators' perceptions of preschoolers' mental health problems: A qualitative analysis**», *Annals of General Psychiatry*, τόμ. 13, τχ. 1 (2014).

- **Background:** Early childhood education services create potentially optimal opportunities to identify and respond effectively to preschoolers' mental health problems. However, little is known about the knowledge, skills and competencies of early childhood educators in the area of mental health. The present study aimed to contribute to this field through conducting focus group interviews with professionals from public early childhood education centres in Greece. **Methods:** Thirty-four educators attended five focus group meetings, with each group consisting of five to nine participants and two discussion facilitators. A thematic analysis was conducted using line-by-line open coding. Constructed codes from the wording used by the participants in the interviews were created, and constant comparisons for developing themes as well as seeking data not conforming to each theme were used independently by two researchers. At the end of this process, no new information was being provided and there was repetition in each of the categories. **Results:** The analysis identified three themes in the data: risk factors for preschoolers' mental health problems, signs of preschoolers' mental health problems and practices of helping preschoolers with mental health problems. Results suggested that early childhood educators had satisfactory awareness of many preschoolers' mental health issues, although they showed a rather limited understanding in some domains. Moreover, they seemed to deliver inadequate practices in responding effectively to children's and families' mental health problems. **Conclusions:** Best practice training in working with preschoolers, families and mental health services seems essential for helping young children receive the best level of support through early identification and intervention services for possible mental health problems.

GIANNAKOPOULOS, GEORGIOS, KOULOURIS, ALEXANDROS, KOKKINOS, DIONYSIS, «**Libraries in Crisis: A Glimpse over Greece and Cyprus**», *3rd International Conference on Integrated Information (IC-ININFO)*, τόμ. 147 (2014), σσ. 411-417.

- The current global financial crisis is the biggest economic upheaval for all libraries around the world and especially for those in Southern Europe. Due to this crisis, Greek and Cypriot libraries face many problems deriving mostly from their state funding and personnel reduction. The paper focuses on the effects on operation and services of Greek and Cypriot libraries, and the impact caused by salary reductions and personnel layoffs on their actual survival. A survey was conducted through an online questionnaire available in Lime Survey to all Greek and Cypriot academic, public and special libraries. Responses were gathered and analyzed. In conclusion, the paper proposes some ideas for the development of new services and activities that may help libraries to deal with the effects of financial crisis and help them stay alive and to reactivate their users support.

GIANNAKOS, MICHAEL N., «**Exploring Students Intentions to Study Computer Science and Identifying the Differences among ICT and Programming Based Courses**», *Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, τόμ. 13, τχ. 4 (2014), σσ. 36-46.

- Computer Science (CS) courses comprise both Programming and Information and Communication Technology (ICT) issues; however these two areas have substantial differences, inter alia the attitudes and beliefs of the students regarding the intended learning content. In this research, factors from the Social Cognitive Theory and Unified Theory of Acceptance and Use of Technology were

selected as important motivating factors in students' behavior and attitude towards CS courses. This hybrid framework aims to a) investigate the influence of these factors on students' intention to study CS and b) identify potential differences on these effects among ICT and Programming based courses. Responses from the total of 126 Greek students, (71 attending ICT courses and 55 attending Programming Courses) were used to measure the variables and to identify the differences between ICT and Programming students. Results revealed the influence of most of the motivating factors, on students' intention to study CS and indicated the moderating effect in the enrolment with ICT or Programming course on the relationship among students' Perceived Behavioral Control and their intention to study CS. The outcomes of this study are expected to open new avenues to understanding students' intentions to pursue computing and IT related careers.

GIANNOUSI, MARIA κ.ά., «A Comparison of Student Knowledge between Traditional and Blended Instruction in a Physical Education in Early Childhood Course», *Turkish Online Journal of Distance Education*, τόμ. 15, τχ. 1 (2014), σσ. 99-113.

- Blended learning model combines different advantages of face to face education and e-learning to ensure an effective learning environment for students. The purpose of this study was to investigate the impact of traditional and blended instruction, in students' knowledge in a Physical Education in Early Childhood course. For the purpose of this study a knowledge test was created and item analysis and validity and reliability tests were conducted. The course was developed to meet the learning needs of students and the course's objectives. The curriculum lasted 13 weeks and included for the traditional instruction 12 face to face lectures and for the mixed 7 face to face lectures and 6 on line lectures. The software platform supporting the operation of blended instruction was the course management system E-Class. The study involved 60 students, (35 men, 25 women) aged 19-23 years old (M=20,22, SD=0.98). Data analysis indicated that the knowledge test was valid and reliable. Although both groups improved their cognitive learning in this course, the blended learning group was more successful than the traditional on students' achievement. Based on the findings, blended instruction appears as an alternative teaching practice that should be embraced by educators, in order to assist students to improve their performance.

GKAINTARTZI, ANASTASIA, CHATZIDAKI, ASPASIA, TSOKALIDOU, ROULA, «Albanian Parents and the Greek Educational Context: Who Is Willing to Fight for the Home Language?», *International Multilingual Research Journal*, τόμ. 8, τχ. 4 (2014), σσ. 291-308.

- This article examines views of Albanian immigrant parents regarding home-language maintenance in Greece. It aims to reveal language ideologies in relation to broader ideologies about schooling and education. Following a qualitative interpretative approach, we conducted semi-structured individual and group interviews with 19 parents of bilingual students. Parents express a range of ideological stances from total resistance to the dominant school monolingual ideology to passive acceptance and could be grouped into three categories: (a) the 'fighters,' who make a conscious claim for home-language use and education; (b) the 'pro-bilingualism' parents, who partially consent to the dominant discourse of monolingualism in the Greek school; and (c) the 'indifferent' parents, who appear not to be concerned about the future of the Albanian language. Data from interviews suggest that dominant school-language attitudes and practices play an important role in shaping the language views and practices of immigrant parents. Adapted from the source document.

GRAMMATIKOPOULOS, VASILIS κ.ά., «Parental Conceptions of Quality in Greek Early Childhood Education», *European Early Childhood Education Research Journal*, τόμ. 22, τχ. 1 (2014), σσ. 134-148.

- The aim of the current study was to examine the assessments of parents of the quality of

early childhood education (ECE) in Greece. Five hundred and fifty three preschoolers' parents participated in this study providing quality and importance ratings based on the Early Childhood Environment Rating Scale Parent Questionnaire (ECERSPQ) for the aspects of ECE. The same aspects were evaluated with Early Childhood Environment Rating Scale-Revised (ECERS-R) by trained observers. Results suggested that parent ratings overestimate the quality of ECE provided to their children, compared to those of trained observers. Yet, both parent and observer ratings appeared to have a constant variance. Moreover, observers' results indicated that the provision of ECE quality in Greece has to be improved in order to reach acceptable standards as in other developed countries.

GRAVANI, MARIA N., KARAGIORGI, YIASEMINA, «Underpinning Principles of Adult Learning in Face to Face (f2f) Meetings Employed by Distance-Teaching Universities», *Journal of Adult and Continuing Education*, τόμ. 20, τχ. 1 (2014), σσ. 53-67.

- The study presented in this article explores the application of the principles of adult learning in the face to face (f2f) meetings organised within the context of blended learning courses. The study adopts a case study approach, employing qualitative data collection through semi-structured interviews with participants in four thematic units in two distance learning programmes: Greek Civilisation (undergraduate) and Education Studies (graduate) organised by the Open University of Cyprus and the Hellenic Open University. The research draws on andragogy and illustrates the experiences and perceptions of 16 adult learners and eight tutors with regard to: the design of the f2f meetings, the educational techniques and means used, the participation, and the perceived usefulness of such sessions. The article concludes by highlighting the limited use of the adult learning principles in designing and implementing f2f meetings during the distance learning programmes explored. Recommendations for the design of f2f sessions in consideration of adult learning are made.

GREGORIADIS, ATHANASIOS, GRAMMATIKOPOULOS, VASILIS, «Teacher-Child Relationship Quality in Early Childhood Education: The Importance of Relationship Patterns», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 3 (2014), σσ. 386-402.

- The purpose of this study was to examine kindergarten teachers' and children's perceptions of their relationships following a person-centred approach, and to describe patterns of relationships between them. 67 Kindergarten teachers and 403 children completed two measures designed to explore their perceptions of their relations. Four patterns of kindergarten teacher-child relationships were identified both from teachers and children reports. Results showed that three of the reported patterns resembled patterns reported by other researchers for teacher-child relationships. An interesting finding was that the notion of dependency and its relation with closeness and conflict had a different interpretation from teachers in the Greek educational context. Practical and theoretical implications are discussed.

GRIGORIOS, M., AIKATERINI, K., «The fulfillment of basic psychological needs of high school students through their participation in traditional Greek dance lessons», *Journal of Physical Education and Sport*, τόμ. 14, τχ. 4 (2014), σσ. 521-525.

- The purpose of this study was to evaluate the fulfillment of basic psychological needs through the participation of male and female high school students in teaching programs of Greek traditional dance. The sample of the research was 250 students / dancers. The data was collected by the Basic Psychological Needs in Exercise Scale of Vlachopoulos and Michailidou (2006). From the static analysis emerge: a) the results supported the construct validity of the questionnaire b) of the three factors the factor "relatedness" presents higher M (3,81) and the factor "autonomy" the smallest

(2,56) c) the class of attendance proves a factor of differentiation for factor «competence» and female and male students of the third class of high school experience in a minor degree the factor “competence” than the students of the 1st and the 2nd class of school. In conclusion we can say that the Greek traditional dance is an activity that meets the three basic psychological needs and leads to behaviors of intrinsic motivation.

GRIVA, ELENI, CHOSTELIDOU, DORA, «**Estimating the Feasibility of a Multisensory Bilingual Project in Primary Education**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 1333-1337.

- This paper examines the effectiveness and feasibility of a multisensory project which was introduced with the aim to foster bilingual development of immigrant children attending Greek primary education. A combination of the following measures were used: a) pre- and post- language tests in L1 and L2 administered to the children; b) pre- and post-measurements of creativity; f) journals kept by the teachers once a week; g) structured interviews conducted with the children at the end of the project; h) semi- structured interviews with the children’s parents. The project fostered multisensory learning, and catered for the children’s different learning styles, providing a beneficial environment and improved opportunities for dual language development.

GRIVA, ELENI κ.ά., «**Students Attending a Bilingual Primary School: A Record of a Language Biography**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 1319-1323.

- The purpose of the present study was to conduct a needs analysis project for students attending the bilingual primary school (Greek-Albanian) of Korca in Albania. In this school, a minimum of 8 years of bilingual instruction is provided, starting at kindergarten. A number of 120 bilingual students attending the 5th and 6th grade, aged 11-12 years participated in the study. A ‘plurilingual biography’ instrument, which consisted of 30 questions, was designed and administered to these primary school students. The findings indicated that the student’s major reason for attending the bilingual school was the development of L2 competencies needed for training, employment, cultural exchange and personal fulfillment.

HAJISOTERIOU, C., ANGELIDES, P., «**Facing the ‘challenge’: School leadership in intercultural schools**», *Educational Management Administration and Leadership*, τόμ. 42, τχ. 3 (2014), σσ. 65-82.

- The overarching purpose of this study is to examine the prospects of school leadership for the development of intercultural education. The article focuses on the ways in which Greek-Cypriot headteachers conceptualize: diversity and intercultural education; and their school leadership roles in culturally diverse settings. To this extent, interviews were carried out with the headteachers of 20 primary schools, which presented high concentrations of immigrant students. In general, two main approaches concerning intercultural education were identified: cultural-deprivation and cultural-celebration. Headteachers, who fostered assimilation in their schools, adopted a transactional leadership style the goal of which was ‘unobstructed’ and ‘unproblematic’ operation of their schools. Conversely, headteachers, who ‘celebrated’ diversity in their schools, opted for the transformation of their school cultures by promoting immigrant parental involvement and community liaison. Nonetheless, there was a third category of headteachers, who held container concepts of diversity, pertaining to both cultural-deficit and cultural-celebration approaches. These headteachers proclaimed the transformation of their schools to accommodate diversity by creating collaborative networks in their schools. However, such suggestions seemed to be rhetorical, while in practice they seemed to seek assimilation.

HATZICHRISTOU, CHRYSE, POLYCHRONI, FOTINI, «**The Preparation of School Psychologists in Greece**», *International Journal of School & Educational Psychology*, τόμ. 2, τχ. 3 (2014), σσ. 154-165.

- The paper describes the preparation of school psychologists in Greece. It discusses the social and cultural contexts that have influenced the evolution of the discipline of psychology, the beginning of training programs in school psychology, and the current status of school psychological services. The structure of the Graduate Program of School Psychology at the University of Athens, one of the two Greek professional training programs in school psychology, then is featured. The international profile of the faculty and the multicultural orientation of many of its academic and professional activities are described. In addition, the paper also underlines the significance of the involvement of students in prevention and intervention programs as well as in teacher training seminars and conferences. Finally, challenges for this program and for the academic and professional preparation of school psychologists in Greece are discussed.

HERACLIDOU, A., «**Politics of education and language in Cyprus and Malta during the inter-war years**», *Journal of Mediterranean Studies*, τόμ. 23, τχ. 1 (2014), σσ. 75-88.

- Education, and of course, language, in the strategically important islands of Cyprus and Malta, were inevitably influenced by political developments and by and large reflected the current political situation and antagonisms. After 1920, the education system in Cyprus entered a centralisation process which culminated in the beginning of the 1930s and reached its peak on the eve of the Second World War. During this process, Greek and Turkish Cypriot communities were deprived of the extensive powers they enjoyed over the education system, in favour of increased Government control. Especially after the 1931 riots, Britain tried to transform Cyprus into a proper crown colony with loyal subjects, therefore, educational reforms were introduced to serve this aim. The Colonial Government's educational policies during the 1920s and 1930s were strongly resented by the majority of Cypriots as they were perceived to be part of an Anglicisation project enforced on the island. At the same time, the colonial government in Malta was faced with similar accusations especially for its efforts to abolish the Italian language from the schools in favour of the English tongue. This paper will examine the main educational changes in Cyprus and Malta during this period. In so doing, it will discuss why they were introduced and to what extent they were successful, and whether there was indeed an Anglicisation project in mind.

INA, LEKKAI, «**Incidental Foreign-Language Acquisition by Children Watching Subtitled Television Programs**», *Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, τόμ. 13, τχ. 4 (2014), σσ. 81-87.

- Series of international studies have shown that subtitled television programs provide a rich context for foreign language acquisition. This study investigated whether incidental language acquisition occurs from watching a television program with/without subtitles. Children in the experimental conditions watch: (a) a 15 minute snapshot of a well known children's television program in Italian with Greek subtitles, (b) the same program without subtitles and (c) the TV program in Greek (control). The acquisition of vocabulary and the recognition of Italian words were higher in the condition with the subtitles, thus indicating that Greek students of fourth, fifth and sixth grade can incidentally acquire vocabulary in a foreign language through watching subtitled television programs.

KABASSI, KATERINA, «**Analytic Hierarchy Process for Personalising Environmental Information**», *Journal of Interactive Learning Research*, τόμ. 25, τχ. 2 (2014), σσ. 187-208.

- This paper presents how a Geographical Information System (GIS) can be incorporated in an

intelligent learning software system for environmental matters. The system is called ALGIS and incorporates the GIS in order to present effectively information about the physical and anthropogenic environment of Greece in a more interactive way. The system can be used at school or complementary at home for school and university students but may be also used by other users for life-long learning. However, different users may have different background knowledge and needs. For this purpose, the system can personalise learning to each individual user. More specifically, in ALGIS the utility of Analytic Hierarchy Process (AHP) is examined for personalising teaching in the context of a tutoring system for geographical and environmental matters with the incorporation of a GIS. The paper focuses on the details for the application of the theory in a way that AHP can be also be incorporated in other similar systems.

KALDI, STAVROULA, FILIPPATOU, DIAMANTO, ANTHOPOULOU, BARBARA, «The Effectiveness of Structured Co-Operative Teaching and Learning in Greek Primary School Classrooms», *Education 3-13*, τόμ. 42, τχ. 6 (2014), σσ. 621-636.

- This study focuses upon the effectiveness of structured co-operative group work on primary school students, aged between 8.5 and 9.5 years old, regarding their content knowledge, attitudes towards co-operative group work, experiential learning and open-ended curriculum as well as students' social and learning behaviour during co-operative group work. A cross-curricular educational programme was implemented within the curriculum area of environmental studies entitled "traffic education". The methodology applied in this study was the experimental and the case study research designs. The findings of the present study support the view that pupils can gain benefits through structured group work co-operation in obtaining content knowledge and group work skills, as well as in developing positive attitudes towards group work, experiential learning, open-ended curriculum and the co-operation with their peers with learning difficulties (LDs). Changes in the relationships with the peers were not affected after the implementation of the educational programme.

KALLITSOGLOU, ANGELIKI, «Inattention, Hyperactivity and Low Parental Education in Children with Conduct Problems and Poor Reading Skills», *Journal of Research in Special Educational Needs*, τόμ. 14, τχ. 4 (2014), σσ. 239-247.

- Concerns over the poor reading performance of children with conduct problems are often expressed by their parents and teachers. In order to intervene effectively with these children, it is necessary to know what their difficulties are, both at school and at home. To date, there is still a lot of ambiguity in relation to the specific difficulties children with conduct problems and coexisting poor reading experience in important academic domains and in the family context. The aim of the present study was to compare the problems of attention and hyperactivity in the classroom and parental education in four groups of children: conduct problems only (CP); conduct problems and coexisting poor reading (CP-PR); poor reading only (PR); and a comparison group (COM). A sample of 2nd Grade Greek children (n = 113) was selected on the basis of the Conners' Teacher Rating Scale-28 (CTRS-28), Conduct Problems Scale and the Reading Ability Detection Test. The CTRS-28, Inattention and Hyperactivity scales and a brief questionnaire on parental education were used to assess attention, hyperactivity and level of parental education, respectively. The results showed that children with CP-PR were significantly more inattentive and hyperactive than the other groups of children. Their parents were also more likely to have spent fewer years in school than the parents of CP only and COM children. The earlier findings have implications for intervention planning and theoretical understanding of childhood conduct problems.

KALOGIANNIS, S. κ.ά., «Integrated interactive chart as a tool for teaching metabolic

pathways», *Biochemistry and Molecular Biology Education*, τόμ. 42, τχ. 6 (2014), σσ. 501-506.

- An interactive chart of energy metabolism with didactic function, complementary to the already existing metabolic maps, located at the URL www.metpath.teithe.gr is being presented. The chart illustrates the major catabolic and biosynthetic pathways of glucose, fatty acids, and aminoacids, individually as well as in an integrated view. For every metabolite and reaction an information sheet may be presented at the side of the map as fancybox, containing chemical structural formulae, an external link to the KEGG database and links that lead to the reactions at which the produced metabolites may participate as reactants. The latter allows the user to navigate through metabolic reactions following a route similar to the metabolic flow of substances, while keeping track of the occurring chemical transformations. Simultaneously, users may observe how they move across the metabolic map, possibly along different pathways, thus enhancing the user's integrated perception of metabolism. The site has already been introduced in biochemistry lectures and the students evaluated it. Most students were helped a lot or more to understand individual pathways as well as their interconnections and they also found it pleasant and easy to navigate. The vast majority of the students considered its use in the classroom desired. The chart currently may be displayed in English and in Greek while more languages can be integrated in the future. The authors' view, in accordance to the users' perception, is that the presented site may offer biochemistry tutors and students a useful teaching aid.

KANARI, H., ARGYROPOULOS, V., «**Museum educational programmes for children with visual disabilities**», *International Journal of the Inclusive Museum*, τόμ. 6, τχ. 3 (2014), σσ. 13-26.

- There has been an increasing awareness on behalf of museums for visitors with disabilities during the last decades. Museums in Greece have acknowledged the right of people with disabilities to access to cultural heritage information and exhibitions and so they have taken some significant actions in order to facilitate their access via special organized programmes and services. Nevertheless, the access of people with visual disabilities remains a challenge for the majority of Greek museums. The research aim of the present study was to investigate the experience of archaeological museums' services in organizing educational programmes specifically for students with visual disabilities. Additionally, special education teachers of students with visual disabilities were asked to participate in the study by describing their experiences from school visits to museums. Based on quantitative and qualitative data (questionnaires and interviews), the results revealed that archaeological museums had limited experience in specialized museum programmes for students with visual disabilities and underscored the nonsystematic collaboration between museums and schools. Finally, the results of the present study are strongly linked to implications in terms of specialized museums' programmes and ways of collaboration between museums and schools which raise pedagogical and ethical issues, such as inclusion and equal opportunities.

KANELLOS, I. κ.ά., «**Educational enhancing of virtual expositions. Towards visitor-centered storytelling digital museology**», *Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, τόμ. 14, τχ. 4 (2014), σσ. 117-123.

- We present here some basic ideas and functions of a system developed for cultural, scientific and technical mediations of a good quality but still affordable adapted storytelling. The adaptation concerns mainly the topic variety and the knowledge deepness. In the first part we discuss the origins of the storytelling approach, its interest in mediation tasks; we also handle the problem of transformation of some narrative functions into operational categories of analysis by means of adequate metadata. In the second part, we give some elements of the knowledge organization

underlying such a system and precise the notions of learning profile and of point of view, for a case study concerning a video-based presentation of a Renaissance painting; in our case, we distinguish three profiles and nine points of view. We then give some examples illustrating the capacity of the system to build abundant adapted stories about the chosen painting; we also argue in favour of the local-ontology construction, which supports the whole system, both at the back- and the front-office levels. We finally conclude with some educational enhancements we currently develop (storytelling generalization containing complementary mediation modes, as Problem Resolution and Serious Games, integration of stereoscopic 3D videos, intelligent track of an end-user during her/his reading process as well as customized contextual assistance to her/him reading goal). © 2014 MAA Printed in Greece.

KARAGIANNI, EVANGELIA, «**Teacher development and collaboration**», *Research Papers in Language Teaching and Learning*, τόμ. 5, τχ. 1 (2014), σσ. 87-109.

- Limitations inherent in in-service teacher training in Greece are often held responsible for the difficulty teachers face when they attempt to update their knowledge and skills as well as when they try to incorporate new approaches in their teaching practice. This paper, first, reports research which explored Greek primary school EFL teachers' views concerning issues related to more effective approaches to in-service teacher training and, second, it presents aspects of the experimental approach we adopted in an attempt to circumvent some of the shortfalls of the existing in-service teacher training system as they are described in the literature. More specifically, taking into consideration the principles of adult lifelong learning as well as the effects reflection and collaboration as learning modes can have on continuous professional development, we carried out a project where four teachers exchanged electronic diary entries during a school year. The analysis of their diary entries offers invaluable insights and reveals that teachers can spot their weaknesses, are aware of different approaches to problematic situations and are willing to try suggestions offered by colleagues. [PUBLICATION ABSTRACT].

KARAMOUZIS, P., KARAMOUZIS, I., «**Deafness and Religiosity in Adolescence: An Occasional Study in the Greek School**», *Journal of Religious and Theological Information*, τόμ. 13, τχ. 1-2 (2014), σσ. 2-17.

- This article attempts to understand the religiosity of 25 deaf and hard-of-hearing adolescents and students who attend a public special school for the deaf in Athens. The absence of a formal religious education orientated to the needs of a deaf community, combined with the presence of formal religion in Greek society devoted to hearing believers, makes the opinions of deaf students particularly important. Also, the social perceptions of their relationships with other people, both deaf and hearing, seems to indicate to a point the development of their religiosity.

KARANIKOLA, P. κ.ά., «**The public zoo as recreation and environmental education area: Visitor's perceptions and management implications**», *WSEAS Transactions on Environment and Development*, τόμ. 10 (2014), σσ. 81-91.

- The present paper studies the perceptions of visitors to the zoo of Thessaloniki in relation to the animals and urban green areas. With the use of a questionnaire, the visitors evaluated the zoo as a recreation area, along with its suitability and its facilities for visitors. We have also recorded the level of satisfaction of zoo visitors with their visit, the distance they travelled for this purpose, and the frequency, time of year and duration of their visits. Visitors were asked their opinion on whether they agree with the operation of the zoo and then had to evaluate the contribution of the zoo in relation to entertainment, to getting children acquainted with animals and coming into contact with nature, to providing environmental education, to the existence of a shelter for

injured animals and also concerning the breeding rate of animals at risk of extinction. The level of suitability of the zoo was also evaluated, along with the quality of its facilities. More specifically, visitors were asked to provide answers concerning ease of access to the site and the existence of a parking area, the total size of the zoo, its landscaping, the available infrastructure, and the services and security offered to visitors. These answers could serve as the base for better management of the zoo.

KARAVAS, E., «**Parents’ attitudes towards early foreign language instruction in Greek public primary schools: A threat or opportunity for change?**», *International Journal of Early Childhood Learning*, τόμ. 20, τχ. 3 (2014), σσ. 21-34.

- The paper focuses on the findings and implications of a two year nationwide study investigating parents’ attitudes towards the introduction of English in the first and second grade of public primary schools in Greece: the English for Young Learners programme. The study was conducted through questionnaires completed by over 11.000 parents during the first two years of programme implementation (2010/2011, 2011/2012). The results of the study were quite revealing, being promising and alarming at the same time. Although parents in the second year of the EYL programme implementation were found to be more positively predisposed towards this innovation and were in agreement with its central principles, a larger percentage of parents in the second year had either enrolled or expressed their intention to enroll, their children in private language institutes for extra English language instruction. This financially exerting practice reflects parents’ perennial lack of trust towards the quality of foreign language provision in Greek public schools and is a result of their deep-seated belief that foreign language instruction equals foreign language certification. Most importantly however, this practice poses serious threats to the effective implementation of the programme and may negatively impact young learners’ attitudes towards languages and lifelong language learning in general given that the nature and purpose of instruction in the two educational institutions is different. As a result of the study’s findings, a programme aiming at raising parents’ awareness of the benefits of early language learning at school and at involving parents more actively in the language education of their children with the cooperation of the class teacher was developed. A presentation of the rationale and content of the “parent involvement” programme close this paper.

KARAVAS, ΕΥΔΟΚΙΑ, «**Developing an online distance training programme for primary EFL teachers in Greece: Entering a brave new world**», *Research Papers in Language Teaching and Learning*, τόμ. 5, τχ. 1 (2014), σσ. 70-86.

- The purpose of this paper is to present and discuss the rationale, pedagogic and instructional design principles underlying the development of a distance online training course for primary EFL school teachers in Greece. The need for the development of a blended learning training programme for primary EFL teachers with an online distance education course at its heart arose with the introduction of English in the first and second grade of all-day primary schools in Greece in 2010 and was based on an investigation of teachers’ profile carried out in the first year of project implementation. The paper will discuss the pedagogical as well as the instructional design principles for multimedia learning that have informed the development of the -e-course and how the materials can (have been) be adapted for use in face to face seminars, providing thus an example of a pedagogically informed and coherent distance training programme for primary EFL teachers which can be adapted for use in blended learning environments. [PUBLICATION ABSTRACT].

— «**Implementing Innovation in Primary EFL: A Case Study in Greece**», *ELT Journal*, τόμ. 68, τχ. 3 (2014), σσ. 243-253.

- The purpose of this article is to highlight and discuss the strategies used to diffuse and manage a primary ELT innovation in Greece, strategies that proved essential for developing stakeholders' acceptance and ownership of the innovation, thereby facilitating its further development and sustainability. The PEAP Programme, launched in 2010, involved the introduction of EFL in the first and second grades of public primary schools in Greece. The extent of its impact and acceptance by teachers and other stakeholders was unexpected given the fact that the project was developed and implemented within a context of social and political instability and massive public sector and economic reform. The strategies reported in this article have implications for the successful management and implementation of primary EFL innovations in Europe and elsewhere.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΙΝΟΥ, ΑΜΑΝΔΑ, ΑΝΓΕΛΑΚΙ, ΚΡΙΣΤΙΝΑ, ΜΑΥΡΟΙΔΙΣ, ΙΛΙΑΣ, «**Transactional Distance among Open University Students: How Does it Affect the Learning Process?**», *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, τόμ. 17, τχ. 1 (2014), σσ. 26-42.

- This study examines the presence of transactional distance among students, the factors affecting it, as well as the way it influences the learning process of students in a blended distance learning setting in Greece. The present study involved 12 postgraduate students of the Hellenic Open University (HOU). A qualitative research was conducted, using information collected via individual semi-structured interviews. Content analysis of the gathered information provided evidence regarding the existence of student-student transactional distance for several reasons, such as geographical and relatively limited face to face interaction. The role of the tutor as well as of the course provider were also examined in this respect. Finally the study indicated that the existence of perceived transactional distance among the students has a negative effect on their learning process.

ΚΑΤΣΑΡΑ, Ο., «**The need to investigate the Greek cultural perspective within the teaching practice of an ESAP class**», *Asian ESP Journal*, τόμ. 10, τχ. 2 (2014), σσ. 88-113.

- The role of culture in teaching and learning has been well documented in the literature but there is little research regarding the link between formative assessment and culturally responsive pedagogy in the context of English for Specific Academic Purposes (ESAP) for Greek students. This paper discusses a survey which involves the analysis of self-assessment questionnaires which were used to identify parameters for appropriate pedagogy. The main findings of the survey indicated that Greek students' behaviour corresponding to Hofstede's cultural variables requires that culturally responsive pedagogy in the Greek context should be more accurately defined. The paper finally offers some implications placing emphasis on the importance of the process of forming the conception of culturally responsive pedagogy.

ΚΑΖΑΚΙΣ, Ν.Α. κ.ά., «**Evaluating the research performance of the Greek medical schools using bibliometrics**», *Scientometrics*, τόμ. 98, τχ. 2 (2014), σσ. 1367-1384.

- Quality in Higher Education Institutions is the subject of several debates in the academic community in a worldwide basis and various efforts are made towards identifying ways to quantify it. In this respect, the use of bibliometrics gains significant ground as an effective tool for the evaluation of universities' research output. In the present study, the research performance of the seven Greek medical schools is assessed by means of widely accepted and advanced bibliometric indices, such as total and average publications and citations, average and median h- and g-index with and without self-citations for all the 1,803 academics, while statistical analysis of the data was also performed in order to compare the observed differences in the mean values of the calculated indices. Considerable effort was exerted to overcome all inherent limitations of a bibliometric anal-

ysis through a meticulous data collection. This large-scale work was conducted both in school and academic rank level leading to interesting results concerning the scientific activity of the medical schools studied as units and of the various academic ranks separately, which can be partially justified with geographic and socioeconomic criteria. In general, bibliometrics demonstrate statistically significant difference in favour of Crete University medical school, while it was also found that self-citations have only marginal effect on the individual's research profile and the average indices. Finally, the useful findings of the present study render the methodology adopted of high viability for assessing the research performance of Higher Education Institutions even in a broader context.

ΚΛΟΝΑΡΙ, Α.Ι. κ.ά., «One year pilot implementation of the new Greek geography curriculum in primary education», *European Journal of Geography*, τόμ. 5, τχ. 1 (2014), σσ. 81-97.

- The aim of this paper is to present the results of the Greek primary education Geography Curriculum piloted during the school year 2011-2012. The sample consisted of 43 primary school teachers, from different Greek regions, who piloted the new Geography Curriculum and from whom semi-structured interviews were obtained. Furthermore, 36 lesson plans and worksheets produced by teachers during piloting were analyzed. The results from the interviews showed that teachers were generally satisfied with the new Geography Curriculum, seemingly having captured to a large extent the aims and the objectives; they ascertained absolute correspondence between intended learning outcomes and proposed activities, considered the teacher's guidebook to be highly satisfactory and valued the teacher training accompanying the pilot scheme as being very effective. Moreover, an analysis of lesson plans and worksheets showed that teachers created activities and adopted teaching methods that included the essential characteristics of the Geography Curriculum, both in terms of development of the basic concepts and the use of new technologies.

ΚΛΟΝΑΡΙ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙ, ΜΑΝΔΡΙΚΑΣ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ, «Experiential In-Service Teachers' Training for the Pilot of the New Geography Curriculum in Greece: A Different Experience with Tangible Results», *Review of International Geographical Education Online*, τόμ. 4, τχ. 2 (2014), σσ. 138-154.

- The aim of this paper is to present the design and the results of the In-service Elementary Teacher (IET) training seminars, in Geography for primary education, during the pilot of the New Geography Curriculum (NGC) in Greek schools, the school year 2011-2012. The design of this training was based on the documented needs of teachers for training in a practical and experiential way and to meet with teamwork. Teachers, who participated in these training sessions, reviewed positively the experiential nature of the training courses, created 36 new Geography lesson plans on a voluntary basis, and most of them incorporated tools and teaching methods they had experienced in the seminars. These results could provide guidance for a successful in-service teacher training course in all subjects and not just for Geography.

ΚΟΦΟΥ, Ι., ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ, Σ.Δ., «Incorporating web 2.0 into greek schools», *International Journal of Technologies in Learning*, τόμ. 20, τχ. 1 (2014), σσ. 11-23.

- Information and communication technology has brought many changes in teaching and learning such as removal of obstacles set by time and place; learner autonomy; realistic communication environments; quick access to digital teaching material; individualized learning; and experiential acquisition of knowledge, motivation, feedback, and language skill improvement (EACEA, 2007/09: 66). At the same time, young people's attitudes, behaviors, and expectations are different, and include freedom to express their views; customization and personalization; integrity and openness in their interactions; entertainment integrated into learning; collaboration; and innovation. In

regards to modern digital tools, they are also changing the way learners interact with the rest of the world for the reason that learners have to be adaptable and analytic, and have the skills to use these tools in order to connect, cooperate, share information, and solve problems (Solomon & Schrum, 2007: 1). For this reason, schools should teach students how to use them in education. In this framework, the present research, conducted in a model experimental school in Thessaloniki, Greece, attempts to examine learners' expectations and familiarization with Web 2.0 tools; the contribution of Web 2.0 tools to learning and development of 21st century skills; the requirements of their integration into education; and learners' attitudes toward technology integration into school. The results show that the specific students are quite familiar with digital tools and positive to them being integrated in education since they believe that these tool will advance learning. © Common Ground, Ifigenia Kofou, Sofia D. Anastasiadou,

KOKKIDOU, MAY, DIONYSSIOU, ZOE, ANDROUTSOS, POLYVIOS, «Problems, Visions and Concerns of Pre-Service Music and General Education Teachers in Greece Resulting from Their Teaching Practice in Music», *Music Education Research*, τόμ. 16, τχ. 4 (2014), σ. 485.

- This study explores music education teaching practice in Greece, collecting data from three university departments: two music departments (M1 and M2) and one primary education department (P) during the academic year 2006-2007. The project was based on data from 84 students (N = 84). Fieldwork in students' teaching practice comprised a selection of: (1) daily teaching plans, (2) students' self-evaluation diaries for each of their teaching lessons and (3) note-keeping from the regular meetings between the academic instructor and the students during the teaching practice period. Data from each of the three university departments are first described separately; then a comparison among the three departments is made, which is based on the following three strands: (1) what problems students faced, (2) what kind of help they needed the most and (3) what they gained out of their teaching practice.

KOKKOS, ALEXIS, «Could Transformative Learning Be Appreciated in Europe?», *Journal of Transformative Education*, τόμ. 12, τχ. 2 (2014), σσ. 180-196.

- This article attempts to examine the views of European adult educators toward transformative learning (TL) theory. First, I explore the relevant attitudes of my colleagues in Greece, which appear to be quite positive. Then, through a literature review, I assume that the scholars in other European countries have a limited interest and a quite critical disposition regarding TL. I develop interpretative hypotheses, by correlating these findings to the way in which TL theory has been formulated and has evolved, particularly after 2010, when it seems to have entered a critical standpoint. Finally, I put forward a series of suggestions and refer to new trends that could contribute to the development of a renewed and expanded TL theoretical framework.

KONSTANTINIDOU, ELISAVET κ.ά., «Primary Physical Education Perspective on Creativity: The Nature of Creativity and Creativity Fostering Classroom Environment», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 5 (2014), σσ. 766-782.

- From the beginning of the twenty-first century, many authorities and educational policies had begun to campaign their curricula towards the promotion of creativity. Researchers' interest turned to teachers' perceptions, implicit theories and beliefs about creativity-related issues which reflect and influence their behaviours and actions in classroom settings. Till today, no research recorded physical educators' (PEds) perceptions about creativity- (PAC) related issues, although many EU member states promote creativity in their primary curricula. The PAC questionnaire was developed to explore PEds' perceptions on: (a) the characteristics of creative students, (b) students' creative

outcomes, (c) the nature of creativity and (d) the creativity fostering and inhibiting classroom environment. The present paper discusses the findings from the two latter aspects. Although PEds seemed to lean towards the democratic approach of creativity, many of them held contradicting views. Also, they appeared undecided, unaware and inconsistent with regard to creativity fostering classroom environment issues.

KONSTANTOPOULOS, SPYROS, TRAYNOR, ANNE, «Class Size Effects on Reading Achievement Using PIRLS Data: Evidence from Greece», *Teachers College Record*, τόμ. 116, τχ. 2 (2014), σ. 1.

- The effects of class size on student achievement have gained considerable attention in education research and policy, especially over the last 30 years. Perhaps the best evidence about the effects of class size thus far has been produced from analyses of Project STAR data, a large-scale experiment where students and teachers were randomly assigned to smaller or larger classes within schools. Researchers have also analyzed observational data to examine the effects of class size, but the results have been mixed. It is generally difficult to draw causal inferences about class size effects with observational data because of the omitted variables problem. This shortcoming can be overcome with instrumental variables (IV) methods that are designed to facilitate causal inferences. The present study uses IV methods to examine the effects of class size on reading achievement using data from the 2001 fourth-grade sample of the Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) in Greece. We took advantage of Greece's nationwide rule about maximum class size in elementary schools to construct IV estimates of class size. PIRLS was designed to monitor children's achievement levels in fourth grade worldwide. We used reading achievement data from 2001 in Greece. The sample was a national probability sample of fourth graders. The use of appropriate weights helped us make projections to the fourth-grade student population in Greece in 2001. The research design was secondary analysis. We examined whether class size predicts reading achievement for fourth graders in Greece net of student, teacher/classroom, and school characteristics. We used multilevel models to capture the dependency in the data (i.e., students nested within schools). We also used instrumental variables methods to facilitate causal inferences about class size effects. We investigated the effects of class size on reading achievement for fourth graders in Greece in 2001 using rich data from PIRLS. The results produced from the multilevel and the IV analyses were overall similar. Generally, the results indicated a positive association between class size and achievement. However, the association was typically statistically insignificant, especially when teacher/classroom and school variables were taken into account.

KOSTAS, KARADIMITRIOU, GALINI, REKALIDOU, MARIA, MOUMOULIDOU, «The Practicum in Pre - Service Teachers' Education in Greece: The Case of Lesson Study», *ERPA International Congress on Education, ERPA Congress 2014, 6-8 June 2014, Istanbul, Turkey*, τόμ. 152 (2014), σσ. 808-812.

- The Department of Education Sciences in Early Childhood of the Democritus University of Thrace has been implementing the Lesson Study model in Practicum since the academic year 2011-12. In this paper we present results of the model implementation, during the years 2011-12 and 2012-13. Data were collected through a questionnaire given to 248 students and their written assignments. Results show that students are satisfied with the processes of the model regarding collaboration and active participation. However, we have identified difficulties which are associated with the forms of collaboration, their reflection capacity and their role as observers during the educational process.

KOSTOGLOU, V. κ.ά., «Analysis and design of a web-based decision support system for

choosing higher education studies», *Yugoslav Journal of Operations Research*, τόμ. 24, τχ. 3 (2014), σσ. 399-414.

- The vocational orientation of the youngsters who are about to enter, study, or have recently graduated at higher education (HE) institutions, and linking HE with labor market are two research areas which have not been investigated extensively in Balkan countries. Job (or occupational) profiles, among other tools used in vocational orientation, provide standardized and digitized descriptions of different professions. This article focuses on the analysis and the design of a web-based decision support system (DSS) to assist its users in getting thoroughly informed about HE studies in Greece, and eventually in choosing their vocational prospects. Apart from reviewing the related previous research work and relevant web-based systems, we present the main elements of the system's analysis and its design, the extensions that could lead to even more powerful systems, and conclusions about the advantages, limitations and practical application of the DSS.

KOULOURLIS, ALEXANDROS, MONIAROU-PAPACONSTANTINOU, VALENTINI, ΚΥΡΙΑΚΙ-ΜΑΝΕΣΣΙ, DAPHNE, «**Austerity Measures in Greece and their Impact on Higher Education**», *3rd International Conference on Integrated Information (IC-ININFO)*, τόμ. 147 (2014), σσ. 518-526.

- The present study examines the impact of austerity measures on the academic community. The Technological Educational Institute of Athens served as our case study. It was selected because it is the second largest higher education institution in Greece, and has students of a diverse socio-economic background. Data were obtained through an analysis of institution financial statements and other documents depicting budgets, human resources, infrastructure, in an attempt to study their impact on the resulting quality of education. In addition, through the use of questionnaires we evaluated the impact of austerity measures and the economic crisis on both academic staff and students in relation to their performance, the quality of education, and their plans for educational and professional trajectories. Finally, and given the pending merging or even closure of some departments, faculties and/or institutions throughout the country, we examined the effects on people's attitudes towards educational and research activities.

KOURKOUNASIOU, M.A., SKORDILIS, E.K., «**Validity and reliability evidence of the TOCA-C in a sample of Greek students**», *Psychological Reports*, τόμ. 115, τχ. 3 (2014), σσ. 766-783.

- Validity and reliability evidence of the Teacher Observation of Classroom Adaptation-Checklist (TOCA-C) was examined in 186 Greek students through exploratory factor analysis, divergent and concurrent validity, internal consistency, and test-retest reliability. The TOCA-C showed a high internal consistency for the three factors of Concentration Problems, Disruptive/Aggressive Behaviour, and Prosocial Behaviour (α s = .89-.96), and acceptable two-week test-retest reliability. The three-factor solution explained 74.50% of the total variance. Regarding divergent validity, a significant Sex \times Disability interaction was evident for Disruptive Behaviour, with women scoring higher in 'special' and lower in 'general' schools compared to men. Main effects were significant across disability, but not across sex. Correlations with the Strengths and Difficulties Questionnaire suggested convergent and divergent validity evidence. The TOCA-C should be useful in testing Greek students with and without disabilities. © Psychological Reports 2014.

KOUTIDOU, EVANGELIA, «**European Union and Greek Lifelong Learning Policy within an Intercultural Context: Preliminary Insights from Research in the Sociology of Law**», *International Journal of Lifelong Education*, τόμ. 33, τχ. 3 (2014), σσ. 309-325.

- This paper presents preliminary findings of an extensive socio-legal research project, currently

in progress, concerning the implementation of the European Union and the Greek institutional framework on lifelong learning (LLL) and exploring the social effectiveness of LLL policy. The main outcomes, based on testing two research hypotheses through quantitative and qualitative content analysis, are presented. Firstly, there are significant differences in the ranking of four LLL objectives (employability/adaptability takes priority over social inclusion, personal fulfilment and active citizenship) as between legal documents of different origin (EU or national) and binding force (hard or soft law). Secondly, the key role of the global recession of 2008 in reinforcing the economic dimension of EU policy in the field is revealed. These data, considered from a socio-legal perspective, provide a basis for further discussion regarding national alignment to the EU's LLL policy and argue for new 'policy syntheses' informed by the views of social actors concerned with policy implementation, in line with a broad humanistic notion of LLL.

ΚΟΥΤΡΑ, ΚΛΕΙΟ κ.ά., «Social Capital and Regular Alcohol Use and Binge Drinking in Adolescence: A Cross-Sectional Study in Greece», *Drugs: Education, Prevention & Policy*, τόμ. 21, τχ. 4 (2014), σσ. 299-309.

- **Aims:** The purpose of this study is to examine the gender-specific associations of different dimensions of individual-level social capital with regular alcohol consumption and binge drinking in 16-17 years old adolescents in Crete, Greece. **Methods:** Of the 835 randomly selected students, 708 completed the Youth Social Capital Scale and the Health Behaviours in School-aged Children (HBSC) questionnaire from April through June 2008 and 650 (92%) were included in this analysis. The outcome of interest was regular alcohol use and binge drinking. A gender specific backward stepwise logistic multivariate regression was performed adjusted for potential confounders. **Findings:** For both boys and girls, higher score on some structural social capital subscales was associated, per unit increase, with increased likelihood of regular drinking. Neighbourhood connections were also associated with increased binge drinking in girls. Cognitive social capital subscales were associated with decreased likelihood of binge drinking in girls. For both genders, total social capital-score was positively associated with the probability of regular, but not of binge drinking. **Conclusions:** Cognitive and structural social capital dimensions have different patterns of association with regular and binge alcohol use in adolescent boys and girls. Social capital's dimensions should receive greater emphasis for the design of effective preventive interventions in adolescence, particularly in the light of an increasing prevalence of alcohol consumption in modern societies.

ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΔΟΥ, ΘΕΑΝΟ, «Online Distance Learning and Music Training: Benefits, Drawbacks and Challenges», *Open Learning*, τόμ. 29, τχ. 3 (2014), σσ. 243-255.

- This study examines online distance learning (ODL) as applied in music and music education programmes at different educational levels with a special focus on the digital tools employed in such programmes. It aims to provide an up-to-date snapshot of the current online courses focusing on the potential benefits and drawbacks of ODL from the perspectives of teachers involved in online music courses. The present article presents findings of questionnaire and interview qualitative data. Analysis demonstrates that there are variations among different programmes in their requirements of online communication and interaction based on the nature of a programme (synchronous vs. asynchronous learning). Finally, the article sets out some future challenges for music education specialists using information and communication technology and discusses the kinds of improvements needed in digital tools and virtual environments.

ΚΡΑΣΣΑΔΑΚΙ, ΕΒΑΝΓΕΛΙΑ, ΛΑΚΙΟΤΑΚΙ, ΚΛΕΑΝΘΗ, ΜΑΤΣΑΤΣΙΝΙΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ F., «Students' Behaviour in Peer Assessment: A Multi-Criteria Clustering Approach», *European Journal of Engineering Education*, τόμ. 39, τχ. 3 (2014), σσ. 233-246.

- Peer assessment (PA), as formative procedure, enhances learning by providing students with the opportunity to peer assess each other's work. However, since students exhibit different value systems (abilities, experiences, attitudes, cognitive styles, etc.) we propose a diagnostic procedure, which can be applied at the beginning of a course, in order to infer the most prevailing attitude among students. For this purpose, the proposed methodological framework, based on a multi-criteria clustering approach, identifies different assessment behaviours, in order to adopt the most common student assessment policy. To demonstrate the proposed method, an example is presented where two different PA data-sets are examined. The results clearly indicate that students exhibit different PA policies, nevertheless, a densely populated group is formed, the value system of which can be adopted thereafter.

KRASSADAKI, EVANGELIA, LAKIOTAKI, KLEANTHI, MATSATSINIS, NILOLAOS F., «**Adopting a Strategy for Enhancing Generic Skills in Engineering Education**», *Industry and Higher Education*, τόμ. 28, τχ. 3 (2014), σσ. 185-192.

- It is remarkable how often academic staff discover students' weaknesses in expressing their thoughts in written and oral contexts, and in team working. To examine these weaknesses, a study was conducted in 2009-2010 and 2010-2011 of students taking an engineering course. Students self-reported an initial high level of weakness in both communication skills (writing and speaking), while expressing higher levels of confidence in their team working skills. This suggested that there was significant potential for improvement in both forms of communication skills and a lower potential for the improvement of team-working skills. On that basis the Technical University of Crete organized short training workshops based on experiential learning methods, during the academic year 2012-13. Other factors taken into account were the lack of awareness of such skills in traditionally-organized Greek universities; the inability to redesign all courses, currently dependent on a content-based curriculum, on a competency basis; and findings in the international literature, which highlight specific generic skills of engineering students as essential to their studies and future career prospects. The aim was to enhance the three skills of writing, speaking and team working. Participation was voluntary and open to students from all schools in the university. This paper assesses this initiative and analyses the contribution of the workshops to skills development.

KYPRAIOS, NIKOLAOS, PAPAGEORGIU, GEORGE, STAMOVLASIS, DIMITRIOS, «**The Role of Some Individual Differences in Understanding Chemical Changes: A Study in Secondary Education**», *International Journal of Environmental and Science Education*, τόμ. 9, τχ. 4 (2014), σσ. 413-427.

- In this study, students' understanding of chemical changes was investigated in relation to four individual differences, related to logical thinking, field dependence/independence, convergence and divergence thinking. The study took place in Greece with the participation of students (n = 374) from three grades (8th, 10th and 12th grades) of secondary education. A stepwise multiple regression analysis revealed that the above cognitive variables were statistically significant predictors of the students' achievement, with logical thinking to be the most dominant. Unexpectedly, no statistically important effect was found across ages. Moreover, students' partial achievement scores on understanding the structure of substances and their changes, along with the cognitive variables, appeared to have an effect on their competence in interpretation of chemical changes. Path analyses were implemented to depict these effects. A theoretical analysis that associates the role of cognitive variables with the nature of mental tasks involved when learning chemistry is also presented. Implications for science education are discussed.

KYRGIRIDIS, PAVLOS κ.ά., «**Development of a Questionnaire for Self-Evaluation of**

Teacher Effectiveness in Physical Education (SETEQ-PE)», *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, τόμ. 18, τχ. 2 (2014), σσ. 73-90.

- The purpose of the present study was to develop a reliable and valid questionnaire for the self-evaluation of teacher effectiveness in physical education (SETEQ-PE). Initially, 90 items, based on the findings of the international bibliography on teacher effectiveness and effective teaching, were formed and then categorized in 11 thematic units (phase 1). The questionnaire was completed by in-service physical education teachers (N=?470) in phase 2 (N=?250) and phase 3 of the study (N=?220). In each phase, the appropriate modifications were made on the basis of internal consistency and construct validity of the instrument. The final form of the SETEQ-PE consists of 25 items that evaluate six domains of teaching in physical education. The results showed that the self-evaluation questionnaire is a valid and reliable tool that can be used for assessing the work of the physical education teacher. Further, this tool might probably enhance a teacher's knowledge, understanding, motivation, and attitudes towards teaching.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, L. κ.ά., «**Using the dynamic model of educational effectiveness to design strategies and actions to face bullying**», *School Effectiveness and School Improvement*, τόμ. 25, τχ. 1 (2014), σσ. 83-104.

- This project investigates the impact of the dynamic approach to school improvement (DASI) aiming to help schools face and reduce bullying through integrating research on bullying with educational effectiveness research (EER). A network of approximately 15 schools in each participating country (i.e., Belgium, Cyprus, England, Greece, and The Netherlands) received support to use DASI in order to improve the functioning of school factors included in the dynamic model of educational effectiveness which are associated with reduction of bullying. The Revised Olweus Bully/Victim Questionnaire was administered to students of the experimental (n = 1461) and control (n = 1535) group at the beginning and at the end of the intervention. With the use of multilevel modelling techniques, it was found that schools which made use of DASI were able to reduce bullying at a significantly higher level than the schools of the control group. Implications for the development of effective policies and practices in reducing bullying are drawn.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, LEONIDAS κ.ά., «**Improving the School Learning Environment to Reduce Bullying: An Experimental Study**», *Scandinavian Journal of Educational Research*, τόμ. 58, τχ. 4 (2014), σσ. 453-478.

- A framework based on research on bullying and on educational effectiveness was offered to schools to assist them in developing strategies and actions to improve their learning environment, their policy for teaching, and their evaluation mechanisms in order to reduce bullying. At the beginning and end of the intervention, the Revised Olweus Bully/Victim Questionnaire and a teacher questionnaire measuring three school factors (school policy for teaching, school learning environment, and school evaluation) were administered to the experimental and control groups. This experimental study reveals that the intervention had both a direct impact on the reduction of bullying and an indirect impact through improving the school factors. Implications for research into supporting schools to reduce bullying are given.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, LEONIDAS κ.ά., «**Using student ratings to measure quality of teaching in six European countries**», *EUROPEAN JOURNAL OF TEACHER EDUCATION*, τόμ. 37, τχ. 2 (2014), σσ. 125-143.

- This paper argues for the value of using student ratings to measure quality of teaching. An international study to test the validity of the dynamic model of educational effectiveness was conducted. At classroom level, the model consists of eight factors relating to teacher behaviour:

orientation, structuring, questioning, teaching modelling, application, management of time, teacher role in making classroom a learning environment and assessment. In each participating country (i.e. Belgium/Flanders, Cyprus, Germany, Greece, Ireland and Slovenia), a sample of at least 50 primary schools was used and all grade 4 students ($n = 9967$) were asked to complete a questionnaire concerning the eight factors of the dynamic model. Structural equation modelling techniques were used to test the construct validity of the questionnaire. Both across- and within-country analyses revealed that student ratings are reliable and valid for measuring the functioning of the teacher factors of the dynamic model. Implications for teacher education are drawn.

LAINA, VASILIKI, MONAGHAN, JOHN, «**Students' Expectations from Technology in Mathematical Tasks: Mathematical Relationships between Objects, Instrumental Genesis and Emergent Goals**», *International Journal for Technology in Mathematics Education*, τόμ. 21, τχ. 3 (2014), σσ. 79-87.

- This paper reports on two students' work on geometry tasks in a dynamic geometry system. It augments prior work on students' instrumental geneses via a consideration of emergent goals that arise in students' work. It offers a way to interpret students' (working with new software) awareness of what software can and cannot do and students' developing sense of mathematical relationships in mathematical software.

LAMBRINOS, N., ASIKLARI, F., «**The introduction of GIS and GPS through local history teaching in primary school**», *European Journal of Geography*, τόμ. 5, τχ. 1 (2014), σσ. 32-47.

- Taking into consideration the fact that every place has a number of sites which are worth visiting because they are connected to the local history, we decided to motivate the pupils of 4th, 5th and 6th grade of a small village in Western Macedonia, Greece, in a kind of a treasure hunt (fieldtrip) enriched with the use of compass, GPS and GIS generated maps. The results of the project show that the use of high technology is feasible even from the age of 10, provided that the lesson plan is well designed. High technology applications, like GIS and GPS, can be easier implemented through interdisciplinarity. Finally, a geography related questionnaire was provided to the pupils at the end of the project which showed that the improvement in geography issues was up to 94% among the pupils and in some cases approached the ultimate success compared to the lack of previous knowledge.

LATINOPOULOS, PERICLES, ANGELIDIS, PANAGIOTIS, «**Postgraduate Programmes on Environmental Water Resources Engineering and Management in Greek Universities**», *European Journal of Engineering Education*, τόμ. 39, τχ. 1 (2014), σσ. 31-44.

- The management of complex water problems is nowadays being practised through new ways and approaches. Therefore, water engineers, planners and managers should be appropriately educated through modern undergraduate curricula and by well-designed postgraduate specialisation programmes. Within this framework, a study of the specific characteristics of an ensemble of 14 postgraduate programmes in various fields of environmental water resources engineering and management, offered by Greek universities, is presented. Detailed information and data regarding the formats, structures, educational processes and curricula contents of these programmes are analysed and critically discussed. Similarities and differences among them are depicted and synthesised, in order to reveal individual as well as collective qualities and deficiencies in relation with the overall current needs for engineering postgraduate specialisation in water-related issues.

LOIZOU, E., AVGITIDOU, S., «**The Greek-Cypriot early childhood educational reform:**

introducing play as a participatory learning process and as children's right», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 12 (2014), σσ. 1884-1901.

- This paper provides a brief description of the Greek–Cypriot early childhood education system and focuses on the current education reform. We focus on one of the main changes of the reform, a new status for play within the daily educational programme. The goal of this paper is two-fold; first to portray play in the former and current proposed curricula through document analysis and second to provide examples of the current practices through non-participant observations and interviews with children, teachers and principals, concerning the role of play and describe how these have been traditionalised. Findings show the different perspectives on play and support the need for the reconceptualisation of play, since free activities are basically organised around structured and teacher-directed activities. The paper provides a stance on play which allows children to be social agents, supports socio-cultural processes of learning and encourages participation in meaningful play activities.

LOURMPAS, STAMATIOS, DAKOPOULOU, ATHANASIA, «**Educational Leaders and Teachers' Motivation for Engagement in Innovative Programmes. The Case of Greece**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 3359-3364.

- The Greek educational policy, prescribes the co-operation of educators with managers and leaders in education, who may influence the level of school improvement and the level of the teachers' professional development. Innovative programmes in education form part of teachers' professional development. Greek schools have shown a steady commitment in integrating innovative programmes into their educational practice and usually have avant-garde leaders, who seek for the appropriate motivation to inspire their teaching personnel. The main purpose of the study is to identify whether Greek leaders in secondary education influence the notion of teachers in incorporating innovative programmes in education. The study draws theoretically from the motivation theories, as motivations are the factors that affect them in covering extensive ground in the field of work. Understanding them may offer much in behaviour understanding, job efficiency, and through it, self-satisfaction. Data was gathered through questionnaires and interviews conducted with teachers and leaders. The main research finding is that leaders in education, especially principals, influence most of the participant educators in the research. The national policy may assist the development of innovative activities by supporting leaders and equipping them with the necessary knowledge of how to exploit motivations for the best outcome in the school community.

ΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΚΥΡΙΑΚΙ, ARMOUR, KATHLEEN, «**Possibilities and Challenges in Teachers' Collegial Learning**», *Educational Review*, τόμ. 66, τχ. 1 (2014), σ. 75.

- This paper reports a set of findings from a larger research study undertaken on Physical Education (PE) teachers' career-long professional learning in Greece. In total, nine case study PE teachers participated in the study. Data were collected using semi-structured interviews with the teachers. The data were analysed using a constructivist approach to grounded theory. Most of the teachers had engaged in collegial learning (with "trusted" colleagues) and identified it as supportive, particularly early in their careers. Nevertheless, structural constraints limited the ways in which collegial learning could be progressed, resulting in teachers who – in some cases – developed resilient yet isolated learner identities. However, most teachers in this study thought positively about the possibility of engaging in more structured collaborative learning opportunities. Decoding and explaining the contextual reality of Greek schools is a vital step in the process of introducing new forms of continuing professional development (CPD).

ΜΑΚΡΙ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ κ.ά., «**Blending the Community of Inquiry Framework with Learn-**

ing by Design: Towards a Synthesis for Blended Learning in Teacher Training», *Electronic Journal of e-Learning*, τόμ. 12, τχ. 2 (2014), σσ. 183-194.

- As e-learning is evolving into a mainstream, widespread practice, adopted by higher education institutions worldwide, much effort is geared towards the articulation of models and strategies for implementing e-learning in formal education settings. In the field of pre-service teacher education, a rising challenge is to equip the "21st century teacher" with the necessary toolset of skills and competencies to grapple with the idiosyncrasies of the new generation of "millennials". To this purpose, what still remains an open issue is the degree of innovation afforded by specific e-learning designs, in a field where traditional teacher training pedagogies co-exist with e-learning-specific ones. This article proposes a synthesis of two models, the Community of Inquiry (COI) model, based on the Practical Inquiry model introduced by Garrison, Anderson, & Archer (2000) and the Learning by Design framework (LbyD), based on the conceptualization of 'New Learning', articulated by Kalantzis & Cope (2012). Both models were invented with new learning styles and circumstances in mind. The proposed synthesis guided the design of the six-month introductory course in Technology Enhanced Learning by the School of Pedagogical and Technological Education (ASPETE) research team (located in Athens) and implemented with 18 pre service student-teachers at the Higher Education Technological Institute (TEI) of Lamia, located in another geographical area of Greece. In this context, elements of the COI framework were employed as tools both for designing and for evaluating the contents, structure and activities of the e-learning course. Two elements of the framework, teaching and cognitive presence were the axes supporting the course structure, whilst the kinds of activities most promoted were discussion, collaboration and reflection. The LbyD framework functioned as an awareness enhancement mechanism for trainee teachers to formulate, collaboratively negotiate and finally articulate and support pedagogical scenarios integrating the meaningful use of technology. The discussion of this experience is supported by a dataset including students' answers to a COI-based survey, free-text student feedback and asynchronous discussion transcripts, providing evidence about the potential of the approach and pointing out issues that need to be improved.

ΜΑΚΡΙ-ΒΟΤΣΑΡΙ, Ε., ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙ, Γ., «Cyberbullying in Greek Adolescents: The Role of Parents», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 3241-3253.

- The aim of the study was to examine whether and to what extent parenting practices create a suitable ground and/or enhance Greek adolescents' involvement in cyberbullying either as cyber-bullies or cyber-victims and whether adolescents' gender and parents' educational level are differentiating factors of cyberbullying at puberty. The results with a sample of 396 secondary school students showed that: (a) parenting style was not a statistically significant predictor of adolescent cyber victimization; on the contrary, seemed to be a significant predictor of cyberbullying manifestation, since adolescents with authoritative parents exhibited the lowest levels of cyberbullying behaviors while adolescents with authoritarian parents the highest; (b) adolescents with authoritative parents tended to communicate more frequently to them the cyberbullying experiences they might have than adolescents with permissive, neglectful or authoritarian parents; (c) gender and parents' educational level were not a significant differentiating factor of cyberbullying behavior.

ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΙΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΧΑΤΖΑΚΙΣ, ΣΤΕΡΓΙΟΣ, «Environmental Attitudes, Knowledge, and Alternative Conceptions of Primary School Children in Greece», *Applied Environmental Education and Communication*, τόμ. 13, τχ. 1 (2014), σσ. 15-27.

- In this study the environmental attitudes, knowledge, and alternative conceptions of 281 primary school children from 5th and 6th grade, ages 10-12 years were explored. Low knowledge scores, indicate a substantial lack of knowledge on basic environmental issues, while attitude scores were

relatively high. Children's environmental attitudes and knowledge were significantly ($p < 0.05$) related to parent's occupation and academic background, as well as to several out-of-school sources of information. A significant correlation was identified between children's knowledge and attitudes ($p < 0.01$). Several alternative conceptions were revealed suggesting that future research should give more emphasis on exploring children's preinstructional ideas. The necessity of using modern and more socially relevant theories of learning is discussed.

MANDILAS, ATHANASIOS, KOURTIDIS, DIMITRIOS, PETSAKIS, YIANNIS, «**Accounting curriculum and market needs**», *Education & Training*, τόμ. 56, τχ. 8/9 (2014), σσ. 776-794.

- Purpose – The purpose of this paper is to examine whether the accounting curriculum fits business demand. More specifically, it determines competencies that Greek companies demand from higher education[1] graduates and addresses any mismatches between the market's needs and the academic accounting/business curriculum through a survey in Greece. Design/methodology/approach – Using a survey to reveal their perceptions' differences, the sample included 166 students, 25 lecturers/professors from a department of Accounting and Finance (Higher Education) and 155 companies. Findings – The results provide evidence that all these groups have different perceptions of the curriculum. Practical implications – The study suggests ways to improve the academic accounting curriculum. Originality/value – To the best of the authors knowledge, there is not any previous study that examines these parameters in Greece.

MANESSIS, DIONYSIOS, «**The Importance of Future Kindergarten Teachers' Beliefs about the Usefulness of Games Based Learning**», *International Journal of Game-Based Learning*, τόμ. 4, τχ. 1 (2014), σσ. 78-90.

- This paper examines the importance of future kindergarten teachers' beliefs about the usefulness of Games Based Learning in Early Childhood Education. Data were collected by using questionnaires which were given to the participants at the end of an introductory level, Information and Communication Technologies course. The sample of this study was 200 students attending a Bachelor in Education degree at the faculty of Early Childhood Education, University of Athens, in Greece. Results indicated that the majority of the sample had very positive beliefs about the use of Games Based Learning in pre-school education. Most of the students agreed that educational digital games are a useful way to enhance young children's learning. Beliefs were significantly affected by: year of study, frequency of computer usage, experience in a pre-school classroom, previous experience in playing computer games, and previous courses about the use/integration of educational technologies in kindergarten classroom.

MANOLI, POLYXENI, PAPADOPOULOU, MARIA, «**Elementary EFL Teachers' Familiarity with Reading Strategies**», *5th World Conference on Educational Sciences*, τόμ. 116 (2014), σσ. 2131-2136.

- The present study investigated EFL teachers' familiarity with reading strategies. It aimed, particularly, at gaining an insight into whether they instruct students in using strategies in their attempt to derive meaning when interacting with written texts in EFL. The sample of the research consisted of 10 instructors, who work at public elementary schools. Data were collected through semi-structured interviews and were analyzed through content analysis. The results of this study indicated that most of the teachers were not involved in teaching students how to use reading strategies to approach and comprehend written texts in EFL, which contributes to autonomous learning, as they were not familiar with the concept of reading strategies. However, further research on this issue is required in order to verify and extend the results of the current study.

MATTHEOU, D., «**The influence of comparative and international education research on policy making, teacher education and professional development in Greece**», *International Perspectives on Education and Society*, τόμ. 25 (2014), σσ. 107-111.

- Teacher training and professional development have been among recurrent issues in public discourse in Greece. International evidence has been systematically utilized in policy making, yet mainly in the form of comparative argument rather than as an element of rational planning. To a large extent, this could be attributed to the limited domestic research infrastructure in comparative education and the marginal presence of the field in university curricula. On the other hand, international research evidence, mainly from international organizations, has been interpreted a la carte by policy makers to support pre-conceived policy decisions. To the detriment of this state of affairs, the acute financial crisis the country is going through has turned public concern, academic research and policy priorities to more urgent matters.

MATZIOURI, APOSTOLIA, TSIUMIS, KONSTANTINOS, KYRIDIS, ARGYRIS, «**The Views of School Administrators and Educational Authorities Concerning the Management of Multiculturalism in a Regional Unity of Northern Greece**», *Journal of International Education and Leadership*, τόμ. 4, τχ. 1 (2014), σσ. 1-18.

- By this research—part only of the findings we expose here—we attempted to investigate the degree up to which the financial crisis that has stricken Greece the latest years and the ascension of the nationalist party “Golden Dawn” have affected the concepts of school principals on multicultural issues. Such a change in the profile of modern Greece would make a tradition of hospitality that’s been cultivated for thousands of years in this land collapse. More specifically we felt out the school principals on questions dealing with the handling of multiculturalism, given the importance of the role they play on the educational scene and the application of educational policy. It came out that the preparedness for action of the educators is connected with their high education and continuous training and results from their sensitivity, their pedagogical identity, and the contact with the local society and the deep comprehension of the social needs. We estimate that this present task provided revealing evidence on various levels and constitutes a representative reflection of the tendencies that prevail in the sector of primary education. Finally, the corollaries apply to every single regional unity of the country with similar characteristics.

METALIDOU, E. κ.ά., «**Human factor and information security in higher education**», *Journal of Systems and Information Technology*, τόμ. 16, τχ. 3 (2014), σσ. 210-221.

- Purpose – The purpose of this paper is to investigate the association of lack of awareness and human factors and the association of lack of awareness and significant attacks that threat computer security in higher education. Design/methodology/approach – Five human factors and nine attacks are considered to investigate their relationship. A field research is conducted on Greek employees in higher education to identify the human factors that affect information security. The sample is consisted of 103 employees that use computers at work. Pearson correlation analysis between lack of awareness and nine (9) computer security risks is performed. Findings – Examining the association of lack of awareness with these attacks that threat the security of computers, all nine factors of important attacks exert significant and positive effect, apart from phishing. Considering the relationship of lack of awareness to human factors, all five human factors used are significantly and positively correlated with lack of awareness. Moreover, all nine important attacks, apart from one, exert a significant and positive effect. Research limitations/implications – The paper extends understanding of the relationship of the human factors, the lack of awareness and information security. The study has focused on employees of the Technological Educational Institute (TEI) of Athens, namely, teachers, administrators and working post-graduate students. Originality/value –

The paper has used weighted factors based on data collection in higher education to calculate a global index for lack of awareness, as the result of the weighted aggregation of nine (9) risks, and extends the analysis performed in the literature to evaluate the effectiveness of security awareness in computer risk management.

MICHAÏL, G. κ.ά., «**Female students receiving post-secondary education in Greece: The results of a collaborative human papillomavirus knowledge survey**», *Public Health*, τόμ. 128, τχ. 12 (2014), σσ. 1099-1105.

- Objectives: Contrary to the optimistic forecasts, existing until 2008 and despite the incorporation of the vaccine into the Greek National Immunization Program, six years later, the percentage of HPV vaccination coverage in Greece remains disappointingly low. The aim of this extended study was to investigate the knowledge, behaviour and attitude of a representative sample of the initial target group; young female students of Greek higher education institutions to Pap cervical screening, biology of HPV infection and principles of HPV vaccination. Study design: Cross-sectional study. Methods: One thousand two hundred ten (1210) questionnaires were completed by young female students aged 17-24 years. The survey questionnaire sought data relating to sociodemographic characteristics, health behaviour and knowledge about HPV, as well as vaccination status. Results: 79.6% of the sample reported at least one annual gynaecologic examination and 92.6% were familiar with the rationale of cervical screening; however only 52.9% had undergone a Pap smear. 69.7% reported adequate knowledge about HPV and 89.3% were aware of the possible course of HPV infection. Despite most (95.9%) were aware of vaccine availability, vaccinated students represented only 33.1%. According to the multivariate analysis, vaccination status was associated with university studies (OR 1.96; 95% CI: 1.19-3.20), parental area of expertise (OR 2.77; 95% CI: 1.18-6.53, OR 2.03; 95% CI: 1.05-3.94), and adequate knowledge of the reasons for which women should undergo regular cervical screening (OR 4.23; 85% CI: 1.55-11.55). Fear of side-effects and equivocal information were the main reasons of non-vaccination (52.2% and 33.1% respectively). Finally, the majority of unvaccinated individuals showed a positive attitude towards prospective HPV vaccination, providing they received well-documented advising. Conclusions: Young women attending Greek higher education exhibit a good level of knowledge about HPV and its correlation with cervical cancer. These data highlight the need for further sensitization of the general population.

MICHALOPOULOU, A., GRANTZA, A., «**The design, realisation, and evaluation of an educational programme: Promoting play in kindergarten**», *International Journal of Early Childhood Learning*, τόμ. 20, τχ. 4 (2014), σσ. 11-17.

- A prototype educational programme for children of preschool age was planned, realised, and evaluated in a Kindergarten that promotes socio-dramatic play as a dynamic framework for the children's learning and development. The research was conducted with 40 children, aged 4.5 to 6.5, attending two Kindergartens in Volos. All children came from a middle-class socioeconomic level. A part of this paper is the exploration of differences that emerged from children's responses during interviews and their drawings after the implementation of teaching interventions. The tools used for research include interviews of children attending Kindergarten, before and after the teaching intervention stage (pre-test and post-test); a teaching intervention; drawings and paintings by children before and after the experimental intervention stage that help identify the play they choose. The teaching intervention uses play as its central axis and gives educators the opportunity to play different roles (observing the children, playing with them, supporting and extending learning). For the teaching intervention, we took account of the New Kindergarten Curriculum (2011) being implemented in Greece on a pilot basis. This curriculum recognises the

significance of play as one of the most important learning frameworks intersecting with learning areas; it is considered a major activity for children's development and learning.

MICHOU, A., MATSAGOURAS, E., LENS, W., «**Dispositional achievement motives matter for autonomous versus controlled motivation and behavioral or affective educational outcomes**», *Personality and Individual Differences*, τόμ. 69 (2014), σσ. 205-211.

- The present study investigated whether autonomous and controlled situational achievement motivation function as mediating processes through which dispositional achievement motives are manifested in affective and behavioral outcomes. Structural Equation Modeling with three student samples (Greek N= 440; Belgian N= 283; German N= 264) indicated that need for achievement related positively to positive affect and adaptive studying strategies via autonomous motivation. In contrast, fear of failure related positively to negative affect and negatively to adaptive studying strategies via controlled motivation. Additionally, dispositional achievement motives were directly related to affect outcomes verifying their affect-base as argued in achievement motivation theory. The importance of individual differences in achievement motive dispositions for situational autonomous and controlled motivation is discussed.

MICHOU, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙ κ.ά., «**Enriching the Hierarchical Model of Achievement Motivation: Autonomous and Controlling Reasons Underlying Achievement Goals**», *British Journal of Educational Psychology*, τόμ. 84, τχ. 4 (2014), σσ. 650-666.

- Background: The hierarchical model of achievement motivation presumes that achievement goals channel the achievement motives of need for achievement and fear of failure towards motivational outcomes. Yet, less is known whether autonomous and controlling reasons underlying the pursuit of achievement goals can serve as additional pathways between achievement motives and outcomes. Aims: We tested whether mastery approach, performance approach, and performance avoidance goals and their underlying autonomous and controlling reasons would jointly explain the relation between achievement motives (i.e., fear of failure and need for achievement) and learning strategies (Study 1). Additionally, we examined whether the autonomous and controlling reasons underlying learners' dominant achievement goal would account for the link between achievement motives and the educational outcomes of learning strategies and cheating (Study 2). Sample: Six hundred and six Greek adolescent students ($M[\text{subscript age}] = 15.05$, $SD = 1.43$) and 435 university students ($M[\text{subscript age}] M = 20.51$, $SD = 2.80$) participated in studies 1 and 2, respectively. Method: In both studies, a correlational design was used and the hypotheses were tested via path modelling. Results: Autonomous and controlling reasons underlying the pursuit of achievement goals mediated, respectively, the relation of need for achievement and fear of failure to aspects of learning outcomes. Conclusion: Autonomous and controlling reasons underlying achievement goals could further explain learners' functioning in achievement settings.

MILLOTIS, HELEN, «**Higher Education in Greece Compared to Canada**», *College Quarterly*, τόμ. 17, τχ. 1 (2014), σσ. 1-10.

- This paper compares and contrasts higher education in Canada and Greece. An overview of the systems in place is followed by an analysis centred on the triad of funding, access and quality. Similarities and differences are highlighted, and the current challenges and issues faced by both nations will be examined, especially in terms of world competitiveness and the pressures of globalization. I conclude that Canada currently has postsecondary systems in place that make it more competitive in world markets than Greece has at the moment.

MILIOTIS, HELEN, «**Higher Education in Greece compared to Canada: QC QC**», *College Quarterly*, τόμ. 17, τχ. 1 (2014), σ. 1.

MISALIDI, PLOUSIA, BONOTI, FOTINI, «**Children's Expressive Drawing Strategies: The Effects of Mood, Age and Topic**», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 6 (2014), σσ. 882-896.

- The study aimed to investigate whether the impact of mood state on children's choice of expressive strategies (literal and non-literal content and abstract) varies as a function of mood valence, age and topic to be drawn. The sample (N=?96) consisted of four groups of children aged 5, 7, 9 and 11years, respectively. Half of the children in each age group were induced with a positive mood state and the other half with a negative mood state. Following mood induction, children were asked to draw one of two topics, an animate (person) or an inanimate one (tree). The results showed that: (a) happiness and sadness activated similar expressive drawing strategies; (b) from the age of five years onwards children were able to use both literal and non-literal expressive strategies in their drawings; (c) non-literal content strategies were used more frequently compared to abstract ones by all age groups; and (d) topic had an effect on the choice of expressive strategies: children used more literal strategies for the depiction of the person and more non-literal ones for the depiction of the tree. The implications of these findings and future directions for research are discussed.

MITROPOULOU, VASILIKI, RANTZOU, MARIA, ANAGNOSTOPOULOU, MARIA, «**Intercultural Education in the Civil Education in the Curricula of the Greek School(elementary-High School)**», *Asian Journal of Instruction* (2014), σσ. 198-206.

- Multiculturalism is one of the main characteristics of contemporary societies as large numbers of populations move from their countries to other ones. Greece is among the countries that receive a large number of immigrants. This created significant changes in the society and the need for new teaching approaches and educational goals. Thus, new curricula were written, which would take into consideration the emerging new situation in our society. The currently in use Curricula for Compulsory Education propose the enhancement of both the cultural and linguistic identity of the students who live in today's multicultural society. The new Curricula of 2011 promote the spirit of the education of the students without any social, economic, educational, religious or cultural discriminations and inequalities. In this paper we investigated the courses of Geography and Civil Education in both curricula, the interdisciplinary projects, teaching scenarios, method and extent of management of cultural diversity. The comparison of the aims and objectives of both curricula showed that in the curricula of 2003: a) the references to the "other", the foreigner within the context of otherness and cultural diversity are very few b) the references to the "other" are mainly based on the acceptance, knowledge cultural elements, without effort for interaction and exchange of experiences. In the new Curricula of 2011, greater emphasis is given to the social coexistence with the "other", where, as stated in the aims, the student should form relevant attitudes. These references are many more in relation to the curricula of 2003.

MOTTI-STEFANIDI, F., «**Immigrant youth adaptation in the greek school context: A risk and resilience developmental perspective**», *Child Development Perspectives*, τόμ. 8, τχ. 3 (2014), σσ. 180-185.

- Immigrant youth comprise a sizable and integral part of contemporary societies. Their successful adaptation becomes a high-stakes issue for them and for society. In spite of the challenges they face, most of them adapt well in their new countries. In this article, I examine the question of who among immigrant youth succeeds and why, based on findings from a three-wave longitudi-

nal project conducted in Greece. That study found that immigrant youth were less well adapted initially with respect to major developmental tasks (academic achievement, conduct, peer acceptance) and were less engaged in school than their nonimmigrant classmates, but that they did not have less optimal psychological well-being. These findings held for all ethnic groups and generations. Family functioning and immigrant youth's attributes contributed to individual differences in their adaptation. These results may reflect at least partly societal attitudes toward the presence of immigrants in the country. *Child Development Perspectives*.

NEARCHOU, FINIKI A., STOGIANNIDOU, ARIADNI, KIOSSEOGLU, GRIGORIS, «Adaptation and Psychometric Evaluation of a Resilience Measure in Greek Elementary School Students», *Psychology in the Schools*, τόμ. 51, τχ. 1 (2014), σσ. 58-71.

- This study aimed to adapt the Resilience Youth Development Module (RYDM) and assess its psychometric properties in terms of internal consistency and convergent validity in Greek elementary students. Participants (N = 346) completed a battery of self-report questionnaires, including the RYDM, School Connectedness Scale, and Strengths and Difficulties Questionnaire. Cronbach's alpha coefficients indicated that the reliability of the RYDM is satisfactory. The confirmatory factor analysis results demonstrated that the proposed structure, which derived from the explorative principal component analyses of the RYDM's internal and external assets, adequately fit the current data. Moreover, the canonical functions derived from the canonical correlation analysis provided evidence for the convergent validity of the RYDM. In conclusion, the RYDM is a psychometrically sound measure, and it can be applied to assess internal and external resilience assets in Greek school-aged children.

OAKLAND, T., HATZICHRISTOU, C., «Professional Preparation in School Psychology: A Summary of Information from Programs in Seven Countries», *International Journal of School and Educational Psychology*, τόμ. 2, τχ. 3 (2014), σσ. 223-230.

- This article summarizes prominent themes found in descriptions of school psychology programs in Estonia (Kikas, 2014), Greece (Hatzichristou & Polychroni, 2014), Hong Kong (Lam, 2014), Romania (Negovan & Dincă, 2014), Sweden (Schad, 2014), United Kingdom (Wood, 2014), and United States (Joyce & Rossen, 2014). This paper summarizes prominent issues found in these and companion descriptions (e.g., Jimerson, Oakland, & Farrell, 2007), with the goal to promote an understanding of prevailing conditions that impact preparation, including those that are external to as well as under the control of school psychology programs. These latter conditions include the academic and professional development components of preparation, including their emphasis on multicultural and international issues. Program content generally is consistent with that promulgated by the International School Psychology Association (e.g., Cunningham & Oakland, 1998) and as discussed more fully in *The Handbook of International School Psychology* (Jimerson, Oakland, & Farrell, 2007). Regional and national agencies external to psychology and school psychology together with alterations in program funding are exerting a strong and seemingly increasing impact on professional preparation programs in psychology. Knowledge of these and other prevailing conditions together with their impact on school psychology preparation and subsequent services is warranted. Stronger leadership from national, regional, and international associations of psychology and school psychology is needed to counterbalance the effects of external control that pose threats to the specialty.

PADELIADU, SUSANA, ANTONIOU, FAYE, «The Relationship between Reading Comprehension, Decoding, and Fluency in Greek: A Cross-Sectional Study», *Reading & Writing Quarterly*, τόμ. 30, τχ. 1 (2014), σσ. 1-31.

- Experts widely consider decoding and fluency as the basis of reading comprehension, while at the same time consistently documenting problems in these areas as major characteristics of students with learning disabilities. However, scholars have developed most of the relevant research within phonologically deep languages, wherein decoding problems appear to be especially prominent. Furthermore, most of the available data refer to elementary-age students. The goal of this study was to investigate reading comprehension in Greek, a language that is less transparent than English. Specifically, the aims of this cross-sectional study were (a) to provide a qualitative analysis of reading comprehension errors in narrative and expository texts made by students across 9 grades and (b) to predict specific reading comprehension problems from decoding and fluency skills. Participants were 1,070 elementary and secondary students from the 1st through the 9th grades whom researchers assessed using a newly developed detection test of reading difficulties. We discuss the results of frequency and regression analyses in the framework of understanding the role that decoding and fluency play in reading comprehension.

PAMPOURI, A.A., «**Development and implementation of an internal evaluation model at a higher education institution**», *International Journal of Adult, Community and Professional Learning*, τόμ. 20, τχ. 3 (2014), σσ. 53-61.

- This paper presents the model developed by Daniel Stufflebeam and his associates, namely Context, Input, Process and Product - widely known as the CIPP model - as it evolved over the last forty years since it was first introduced in the United States, pertaining to the field of evaluation of educational and other programs. The model aims both at a continuous improvement of the programs themselves and at a performance level of accountability by the institutions implementing these programs to society. The way the particular model was formed and accordingly adapted to the needs for continuous internal evaluation of a work-integrated learning program implemented at a higher education institution in Greece in the scientific field of adult education/lifelong learning is then presented. The discussion takes place within the theoretical framework of various models developed for evaluating programs, as well as the wider discussion on quality assurance and performance level of accountability of higher education institutions. Adaptation and implementation of the model will contribute, to some extent, to the advancement of theory and research methodology applied in program evaluation at universities, and will provide useful information concerning the improvement of the work-integrated learning program itself and the possible long-term reform of the overall curriculum.

PANAGIOTAKOPOULOS, A., «**Exploring stress management training provision for students in the context of post-secondary education: Evidence from Greece**», *On the Horizon*, τόμ. 22, τχ. 2 (2014), σσ. 161-169.

- Purpose: The aim of this paper is to investigate the extent to which post-secondary educational institutions in Greece have incorporated into their curriculum modules related to occupational stress management in order to equip graduates with the required knowledge to cope with the stress caused by the precarious and intensified nature of contemporary jobs. Design/methodology/approach: In the present study, extensive secondary data analysis was undertaken, which was complemented by an empirical quantitative survey. Regarding the secondary data analysis, an in-depth examination of all the available core and elective modules was undertaken in 150 programs of 35 Greek post-secondary educational institutions. The analysis involved the detailed examination of the curriculum content across 20 disciplines. As for the empirical part of the study, a self-administered questionnaire survey was used involving 100 students across the 20 selected disciplines. Findings: The findings revealed that in Greek post-secondary education there is minimal systematic training provision for students around work-related stress management. The results show that stress management education is not incorporated in the curriculum as part of a key

skills development scheme (either in the form of stand-alone modules or embedded in the curriculum) in most disciplines, which raises questions on the contribution of educational institutions in developing graduate employability. Research limitations/implications: The study argues that there is an immediate need for post-secondary educational institutions across the country to develop relevant modules around managing occupational stress in order to respond to society's contemporary needs. To this end, the study argues that stress management training should be introduced in all VET and HEIs in Greece in the form of compulsory, stand-alone modules across all disciplines. The module should cover at least three main thematic areas: symptoms of work-related stress; impact of stress on individuals and organizations; and ways to cope with occupational stress. Practical implications: The present study is particularly relevant to education policy makers throughout the world, due to the high levels of organizational change and uncertainty generated by the present global financial crisis and recession. Stress at work is likely to remain a "hot" topic in the agenda of government officials across the world, and finding ways to cope with occupational stress is likely to become a key challenge of post-secondary education. Originality/value: Despite the importance of stress management training for graduate employability, very few studies have been conducted around that topic. This work comes to fill a significant knowledge gap in relation to the nature and extent of occupational stress management training provision for students in the context of post-secondary education. © Emerald Group Publishing Limited.

PANAGIOTOU, EVANGELOS N., «**A Voyage of Mathematical and Cultural Awareness for Students of Upper Secondary School**», *Science & Education*, τόμ. 23, τχ. 1 (2014), σσ. 79-123.

- Many papers have emphasized the need for and importance of particular examples and the underlying rationale for introducing a historical dimension in mathematics education. This article presents the development and implementation of a project, based on original sources, in a situation where the existing curriculum does not include history. The subject was conic sections and the motivating problems and original work which eventually found resolution in modern concepts. The project was carried out during the school year 2006-2007 with 18 students of a Greek experimental high school 2nd class (11th degree). It was devised as a series of worksheets, separate readings and oral presentations and written essays so that students might appreciate that mathematics evolves under the influence of factors intrinsic and extrinsic to it. Both epistemological and disciplinary issues are taken into account. Even though this work is just one case study, we have found that exposing students directly to primary sources in mathematics contributes greatly to motivation and understanding, and illustrates the nature of mathematics as a discipline and as a human endeavour.

PANAYIOTOU, ANASTASIA κ.ά., «**Teacher Behavior and Student Outcomes: Results of a European Study**», *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, τόμ. 26, τχ. 1 (2014), σσ. 73-93.

- This study investigates the extent to which the factors included in the dynamic model of educational effectiveness are associated with student achievement gains in six different European countries. At classroom level, the dynamic model refers to eight factors relating to teacher behavior in the classroom: orientation, structuring, questioning, teaching-modeling, application, management of time, teacher role in making classroom a learning environment, and classroom assessment. This paper presents results concerned with the impact of the teacher factors on student achievement. In each participating country (i.e., Belgium/Flanders, Cyprus, Germany, Greece, Ireland, and Slovenia), a sample of at least 50 primary schools (n=?334) was drawn. Written tests in mathematics and science were administered to all grade 4 students (n=?10,742) at the beginning and at the end of the school year 2010-2011. Students were also asked to complete a questionnaire concerning

the eight teacher factors of the dynamic model. Structural equation modeling techniques were used to test the construct validity of the student questionnaire. Both across and within country analyses revealed that student ratings are reliable and valid for measuring the functioning of the teacher factors included in the dynamic model. Multilevel analyses revealed that teacher factors are associated with student achievement gains in mathematics and science. Implications for the development of educational effectiveness research and for improving quality of teaching are drawn.

PANITSIDES, EUGENIA A., «**“Europe 2020” – Practical Implications for the Greek Education and Training System: A Qualitative Study**», *2nd World Conference on Psychology and Sociology, PSYSOC 2013, 27-29 November 2013, Brussels, Belgium*, τόμ. 140 (2014), σσ. 307-311.

- In light of current and future challenges in the European Union (EU), there have been prescribed specific priorities for Education and Training Systems (ETS), to be attained by a set of European tools through flexible and quality assurance schemes. The purpose of the present study was to identify priorities for the Greek ETS, in line with a European convergence education policy in the context of “Europe 2020” strategy. A qualitative study was conducted with a sample of senior executives in Northern Greece, with the aim to explore their views on the practical implications of EU priorities for the Greek ETS. Data of the semi-structured interviews underwent a three-level qualitative analysis, identifying reform priorities for education and training in Greece. Moreover, findings highlighted that existing structures in the Greek context hamper implementation of substantial structural reforms. Practical implications of the study pertain to the distance need to be covered so as to harmonise with European mandates. However, only subjective suggestions of the interviewees were recorded, calling for further research in order to enable development of a comprehensive reform framework.

PAPADIAMANTAKI, YIOULI, «**Active Citizenship in University Education: Lessons Learnt in Times of Crisis**», *Journal of Social Science Education*, τόμ. 13, τχ. 3 (2014), σσ. 90-97.

- Despite the fact that historically the university has been the par excellence locus for the discussion of public issues and the formation of citizens, current European Union education policies promote and foster citizenship in secondary education, while the civic dimension of higher education is less prominent. This paper presents the case study of a small peripheral Greek university, which provides for the teaching of citizenship, through a dedicated taught module. According to the analysis a strategy of exposure to current problems, heightened due to the crisis in Greece, has affected students’ behaviour and their understanding of the concept of “active citizenship” as promoted by European Union policy. Finally implications are drawn for the prospect of promoting active citizenship through university education.

PAPADIMITRIOU, ARTEMIS M., VLACHOS, FILIPPOS M., «**Which Specific Skills Developing during Preschool Years Predict the Reading Performance in the First and Second Grade of Primary School?**», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 11 (2014), σσ. 1706-1722.

- The aim of this study was to examine if specific skills that are developed during preschool years could predict the reading performance in the first and second grade of primary school. Two hundred and eighty-seven children participated in this longitudinal study. At the kindergarten level, phonological awareness (PA), rapid automatized naming, phonological short-term memory, auditory processing, motor skills and oral language were evaluated. Reading performance was evaluated in Grades 1 and 2 of the primary school. Results showed that not only total reading performance, but the accuracy and the fluency of reading as well, are predicted in the first grade of

school by the PA and the phonological memory scores during kindergarten. Oral language plays the most important role in the prediction of text comprehension. Total reading performance and fluency of reading in the second grade were predicted by the PA and the phonological memory scores. In this grade, the PA, the phonological memory and the copy of shapes seem to be important for the accuracy of reading. Our results suggest that the utilisation of such early evidence through intervention programmes at the preschool age and during the first school years could contribute to the prevention of possible reading problems in school children.

PAPADOPOULOU, KALLIROI κ.ά., «**A Qualitative Study of Early Childhood Educators' Beliefs and Practices Regarding Children's Socioemotional Development**», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 12 (2014), σσ. 1843-1860.

- Existing research underscores the significance of early childhood experiences in the childcare context for the development of socioemotional skills and competencies. However, the practices adopted within childcare for the enhancement of children's socioemotional development and the factors mediating these practices are less adequately researched. The present study contributes to this understanding, through studying the perceptions of 34 educators working in childcare centres in Greece with regard to children's socioemotional development and its promotion. Results showed that although they acknowledged the significance of social and emotional competencies for children's adjustment, learning and well-being, they did not report consistent use of practices having as a goal the promotion of such skills. Explanations involve on the one hand the lack of formal policy and the existence of structural barriers and on the other hand a perception that socioemotional development is mostly affected by factors beyond their influence. Results are discussed in relation to prior research and in terms of their implications for designing interventions, curricula and staff training.

PAPAEFTHYMIU-LYTRA, SOPHIA, «**The importance of developing multicultural awareness in ELT teacher education**», *Utrecht Studies in Language and Communication*, τχ. 27 (2014), σσ. 147-166, 361.

- In this paper, I discuss the need to promote teacher trainees' multicultural awareness in ELT teacher education. I consider it important as the ELT school classroom and teacher training contexts have been transformed as a consequence of the process of globalization and the impact of new technologies. I report empirical research on developing students' multicultural awareness carried out in the context of a pre-service teacher training programme. [PUBLICATION ABSTRACT].

PAPAMITSIOU, ZACHAROULA, ECONOMIDES, ANASTASIOS A., «**Temporal Learning Analytics for Adaptive Assessment**», *Journal of Learning Analytics*, τόμ. 1, τχ. 3 (2014), σσ. 165-168.

- Accurate and early predictions of student performance could significantly affect interventions during teaching and assessment, which gradually could lead to improved learning outcomes. In our research, we seek to identify and formalize temporal parameters as predictors of performance ("temporal learning analytics" or TLA) and examine students' temporal behaviour during testing (i.e., in terms of time-spent). The goal is to specify a functional set of parameters that will be embedded in an adaptive assessment system in order to contribute towards the personalization of feedback services. In this paper, we present the motivation and rationale for our work, along with our methodology, initial results, contributions so far, and plans for future work.

PAPANASTASIOU, D.K. κ.ά., «**Future primary teachers' knowledge and understanding**

of environmental quality issues - A questionnaire survey», *Global Nest Journal*, τόμ. 16, τχ. 5 (2014), σσ. 929-937.

- This paper aims to investigate students' awareness regarding the factors that affect the environmental quality in university classrooms. For this purpose a questionnaire survey was conducted, in which 314 undergraduate students of the School of Primary Education, Aristotle University of Thessaloniki, participated. The questionnaire was developed for this survey and includes questions related to indoor thermal comfort (ITC) conditions and indoor air quality (IAQ). The analysis revealed that the vast majority of the students were aware that temperature and humidity are the two factors that mainly determine the ITC levels. In general, they are also aware that the ITC levels are affected by classroom's and individual's characteristics. The most accepted factors considered by the students to affect the IAQ were smoking (95%) and dust (90%), while the less accepted factors were furniture (17%), wallpapers (21%) and use of printer, photocopier (29%). The results underline the need to improve students' knowledge about the factors that affect IEQ and that measures can be taken to improve it. © 2014 Global NEST Printed in Greece.

PAPASPILIOU, KONSTANTINA, SKANAVIS, CONSTANTINA, GIANNOULIS, CHRISTOS, «**Civic Ecology Education and Resilient Societies: A Survey of Forest Fires in Greece**», *Journal of Education and Training Studies*, τόμ. 2, τχ. 2 (2014), σσ. 48-57.

- Forest fires, as all natural disasters, have the potential to seriously affect both the environment and the social structure of a local community. Unlike some of the natural disasters, such as hurricanes, tornados and tsunamis which are unpredictable, the phenomenon of forest fires could be easily predicted and controlled, since the causes are mainly anthropogenic. This article, focusing on the paradigm of forest fires that occurred in Greece during the summer of 2007, deals in depth with the significant role that Civic Ecology Education plays in the promotion of resilient societies. Given the fact, that the specific forest fires resulted in an unusually high death toll, the article argues about the need for successful environmental education for resilience in order to avoid similar tragedies. Increasing the social tolerance to natural hazards and directing communities' efforts towards strengthening sustainable development in their area should become common practices everywhere.

PAPATHANASIOU, I.V., TSARAS, K., SARAFIS, P., «**Views and perceptions of nursing students on their clinical learning environment: Teaching and learning**», *Nurse Education Today*, τόμ. 34, τχ. 1 (2014), σσ. 57-60.

- Introduction: The clinical learning environment constitutes an initial area of professional practice for nurses and student opinion contributes to its improvement. Purpose: The assessment of students' views and perceptions of a Greek nursing school on their clinical learning environment. Material and Methods: The study was concurrent and included 196 students. We used the published questionnaire "Clinical Learning Environment Inventory (CLEI)" which is a tool for identifying and assessing Nursing students' perceptions of the psychosocial characteristics of their clinical learning environment. The questionnaire was anonymous and completed by the students themselves during their clinical training at the hospital. We conducted inductive and descriptive statistics. The level of statistical significance was set at $p < 0.05$. The statistical program SPSS 16.0 was used. Results: The highest mean score for the Actual Clinical Learning Environment was observed in the scales of "Personalization" (23.97) and "Task orientation" (23.31) while for the Preferred Clinical Learning Environment in the scales of "Personalization" (27.87), "Satisfaction" (26.82) and "Task orientation" (26.78). The lowest mean score for the Actual Clinical Learning Environment was found in the scales of "Innovation" (19.21) and "Individualization" (19.24) while for the Preferred Clinical Learning Environment in the scales of "Individualization" (22.72) and

”Involvement” (24.31). Statistically significant positive correlation was found between ”Satisfaction” and all other scales of the CLEI. Conclusions: There is a noticeable gap between the expectations and reality of the clinical learning environment for the students in nursing. Reorganization of the educational framework is needed with an emphasis on innovation and individualization.

PAVLIDIS, GEORGE, GARGALIANOS, DIMITRIS, «**Structural Support of High-Performance Athletes’ Education: Supporting Dual Careers in Greece**», *Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators*, τόμ. 27, τχ. 1 (2014), σσ. 42-45.

- This article describes how the current Greek sport-education context seems to offer relatively poor dual-career support in comparison to other available structures in the world. This results in additional obstacles for Greek athletes who wish to educate themselves and an ambiguous prospect for their future. Consequently, the Greek sport-educational context raises serious doubts whether high performance sports and education are compatible.

PEGKAS, P., TSAMADIAS, C., «**Does higher education affect economic growth? The case of Greece**», *International Economic Journal*, τόμ. 28, τχ. 3 (2014), σσ. 425-444.

- The purpose of the study is twofold: first, it presents an extensive review of empirical studies that have examined the relationship between higher education and economic growth. Second, it estimates the effect of higher education on economic growth in Greece over the period 1960-2009. It applies the model introduced by Mankiw, Romer, and Weil (1992) by using the higher enrolment rates as a proxy of human capital. The paper employs cointegration and an error-correction model to test the causal relationship between higher education, physical capital investments and economic growth. The empirical analysis reveals that there is a long-run cointegrating relationship between higher education, physical capital investments and economic growth. The elasticity of economic growth with respect to higher education is 0.52%. The results also suggest that there is evidence of unidirectional long-run and short-run Granger causality running from higher education and physical capital investments to economic growth.

PELLAS, N., «**The development of a virtual learning platform for teaching concurrent programming languages in secondary education: The use of open Sim and Scratch4OS**», *Journal of E-Learning and Knowledge Society*, τόμ. 10, τχ. 1 (2014), σσ. 129-143.

- The present study introduces two well-known technologically-advanced environments in a computer laboratory of a Greek High School and highlights the growing challenges and affordances that students face after its utilization. For this purpose it was created a mind-trap puzzle game in a virtual learning platform emanated from the conjunction of the threedimensional (3D) virtual world Open Sim and the two-dimensional (2D) Scratch4OS programming environment. Nowadays virtual worlds have been acknowledged as the most well-known candidate platforms for the implementation of collaborative learning scenarios in different disciplines of Higher education. However a research about their effect on students’ engagement in Secondary education is still infrequent. The aim of this study is twofold: (a) to present the rationale of this conjunction and (b) to describe the students’ experiences in order to learn concurrent and visual programming commands in this unique platform. The paper tabulates not only a summary of some problems and challenges existed during the learning procedure, but also with some instructional implications that the increasing role of this unique platform can establish. Conclusive remarks based on students’ opinions and experiences briefly encoded some interesting issues which also ascertained.

PENDERI, EFTHYMIA, PETROGIANNIS, KONSTANTINOS, MCDERMOTT, PAUL, «**Psychometric Properties and Factor Structure of the Greek Version of the Preschool Learning**

Behavior Scale», *International Journal of School & Educational Psychology*, τόμ. 2, τχ. 4 (2014), σσ. 271-282.

- New developments in the kindergartens in Greece have necessitated the availability of assessment tools that cover a wide range of children's skills and competencies that are related to the promotion of children's learning and development. The present study focuses on children's approaches to learning and aims to provide evidence for the Greek form of the Preschool Learning Behaviors Scale as a promising assessment tool for the Greek preschoolers. A nationally stratified sample of 398 boys and girls attending kindergarten classes provided data for the factor structure of the instrument. Two reliable and valid factors emerged describing children's motivation, determination to engage and persist in learning activities, as well as their responses toward novelty and frustration with an emphasis on attention. Upon identifying children's strengths and weaknesses when participating in learning activities, teachers could organize rich and challenging learning environments in the classroom, and design activities and intervention programs to foster children's adaptive behavior and promote later school success.

PETANIDOU, D. κ.ά., «**Adolescents' multiple, recurrent subjective health complaints: Investigating associations with emotional/behavioural difficulties in a cross-sectional, school-based study**», *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, τόμ. 8, τχ. 1 (2014).

- **Background:** Adolescence has been documented as the peak age of onset for mental health perturbations, clinical disorders and unsubstantiated health complaints. The present study attempted to investigate associations between multiple, recurrent subjective health complaints (SHC) with emotional/behavioural difficulties, as measured by the Strengths and Difficulties Questionnaire scale (SDQ), among Greek adolescents. **Methods:** Questionnaires were administered in a large, nationwide, random, school-based sample of Greek adolescents, aged 12-18 years. Data from 1170 participants were analyzed. Adolescents with multiple, recurrent SHC were compared in terms of their emotional/behavioural difficulties to their peers with lower levels of health complaints. SDQ scales were separately investigated for their associations with multiple, recurrent SHC, after adjustment for gender, age and socioeconomic status (ses). Further analysis included multiple logistic regression models with multiple, recurrent SHC as the dependent variable and gender, age, ses and SDQ Total difficulties score as independent factors. Potential gender and age interactions were also explored. **Results:** Almost half of the study participants reported multiple, recurrent SHC. Adolescents with multiple, recurrent SHC had higher scores on all SDQ scales, except from the Prosocial behavior scale, compared to their peers with lower levels of health complaints. Emotional Symptoms, Conduct Problems, Hyperactivity/Inattention and Peer Problems were associated with greater likelihood of having multiple, recurrent SHC, after adjustment for gender, age and ses. The multiple logistic regression models revealed that older adolescents and girls, as well as those with increased Total difficulties score had an increased risk for multiple, recurrent SHC reporting. No significant interaction between SDQ scales and gender or age was found. **Conclusions:** Our study highlights the magnitude of psychological burden among adolescents experiencing multiple, recurrent SHC. Professionals in school and clinical settings should be cautious for impaired emotional/behavioural functioning when assessing adolescents with multiple, recurrent SHC, so as early identification of at-risk individuals and timely, appropriate referrals are facilitated.

POLYZOPOULOU, K. κ.ά., «**Teachers' perceptions toward education of gifted children in Greek educational settings**», *Journal of Physical Education and Sport*, τόμ. 14, τχ. 2 (2014), σσ. 211-221.

- The purpose of this study was to examine the attitudes of school teachers regarding the education of gifted students in Greek educational settings and to identify the factors affecting such

perceptions. The sample consisted of 245 teachers (70 men and 145 women) of primary (N = 85) and secondary (N = 150) education who completed the questionnaire «Opinions about the gifted and their education» of Gagné & Nadeau (1991). The results showed that the perceptions of teachers concerning gifted children and their education are influenced by factors such as prior teaching experience with gifted students, knowledge in pedagogy and special education issues, and the area of teachers' expertise. Overall, attitudes of educators in this sample seem consistent with similar studies conducted in other countries with any differences attributed to cross-cultural and educational differences between states and the early transition period of recent Greek legislation concerning gifted students and their education. © JPES.

PROKOU, ELENI, «**Adult Education/Lifelong Learning Policies in Greece in the Early 2010s: Influences from European Education Policy and National Practices**», *European Education*, τόμ. 46, τχ. 1 (2014), σσ. 34-54.

- This article argues that adult education/lifelong learning policies in Greece, as these are expressed by law 3879/2010 "Development of Lifelong Learning and Other Provisions," have the characteristics of the "statist" model of lifelong learning in Europe, namely strong governmental control and centralization. However, there are also characteristics of the "social partnership" model: regulations through a legal framework and stronger involvement of social partners and local government. Finally, under the influences of European education policy, a special emphasis in Greek policies is placed on the issues of accreditation/quality assurance and the formation of a qualifications framework. These issues are dominant in the market-driven systems of lifelong learning, are consistent with the model of "voluntary partnership," and stress the individualization of the responsibility for learning.

PSYCHARIS, SARANTOS, BOTSARI, EVANTHIA, CHATZARAKIS, GEORGE, «**Examining the Effects of Learning Styles, Epistemic Beliefs and the Computational Experiment Methodology on Learners' Performance Using the Easy Java Simulator Tool in STEM Disciplines**», *Journal of Educational Computing Research*, τόμ. 51, τχ. 1 (2014), σσ. 91-118.

- Learning styles are increasingly being integrated into computational-enhanced learning environments and a great deal of recent research work is taking place in this area. The purpose of this study was to examine the impact of the computational experiment approach, learning styles, epistemic beliefs, and engagement with the inquiry process on the learning performance of pre-service engineering students. The study used the Felder-Silverman learning style model (FSLSM), in order to provide information for the relation of FSLSM with the learning environment in order to examine whether the strength of learning styles has an effect on the students' learning performance in mismatched courses. Our objective was: a) to investigate whether students with a strong preference for a specific learning style have more difficulties in learning, if their learning style is not supported in the learning environment; b) if the methodology of the computational experiment has an impact on students independently of their learning style; and c) if the epistemological beliefs are related to different learning styles. The learning environment was based on the methodology of the computational experiment and applications were developed using the Easy Java Simulator software, while the inquiry based teaching and learning process was adopted. The questionnaire responses were gathered from 79 pre-service engineering students in a higher education institute in Greece. Results indicate that students with no preferred learning style have a better learning performance in mismatched courses.

RENTZOU, KONSTANTINA, «**Preschool Children's Social and Nonsocial Play Behaviours. Measurement and Correlations with Children's Playfulness, Behaviour Problems and**

Demographic Characteristics», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 4 (2014), σσ. 633-647.

- Children's play contributes to their overall development. Yet, not all types of play have the same effects. On the contrary, nonsocial play has been found to be correlated with social, emotional and behavioural difficulties. The present study had a twofold aim. On the one hand it aimed at assessing Greek preschool children's social and nonsocial play, employing the Preschool Play Behaviour Scale, children's playfulness, employing Children's Playfulness Scale, and children's potential behaviour problems, with the Preschool Behaviour Questionnaire. On the other hand, it aimed at examining whether the types of play children engage in are predicted by their playfulness and by potential behaviour problems, as well as whether personal and family variables affect children's social and nonsocial play. Results suggest that the sample exhibits rather medium levels of nonsocial behaviours during play. Thus, correlation analysis showed that social and nonsocial types of play are predicted by playfulness components and that certain behavioural problems and personal and family characteristics are correlated with types of play. Implications are discussed and suggestions for future research are formulated.

RENTZOU, KONSTANTINA, «The Quality of the Physical Environment in Private and Public Infant/Toddler and Preschool Greek Day-Care Programmes», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 12 (2014), σσ. 1861-1883.

- The physical environment of the preschool programmes has been proven to affect both children's overall development and the quality of the programme. However, both nationally and internationally the contribution of the physical environment in the effectiveness of a programme and in the achievement of educational goals is often overlooked. The aim of the present study was to assess the quality of the indoor physical environment of infant/toddler and preschool classrooms and to examine differences between private and public classrooms. Research results indicate that the quality of the physical environment in both infant/toddler and preschool classrooms was of minimum quality. Moreover, limited differences have been revealed controlling for inspection body. The findings are discussed and the need to bring the scientific field of the physical environment to the forefront is highlighted.

RIGA, VASSILIKI, CHRONOPOULOU, ELENA, «Applying MacKinnon's 4Ps to Foster Creative Thinking and Creative Behaviours in Kindergarten Children», *Education 3-13*, τόμ. 42, τχ. 3 (2014), σσ. 330-345.

- The purpose of this study was to identify certain strategies and conditions that should be used by teachers in kindergarten so as to foster creative thinking and creative behaviours to children. We used a quasi-experimental research design for 6 months in a public kindergarten in a suburban area of Greece, and we developed a creative music and movement programme. The programme was based on the 4Ps of MacKinnon (press, product, process and personality). The experimental group participated in the creative programme 2-3 times a week, while the control group participated in the unstructured free-play setting. A total of 16 interventions were applied of 45-60 min each. The intervention was conducted by an external teacher, specialised in music and movement education, who was also the observer of the intervention. Double evaluation was applied in both groups, before and after the intervention, and the results were compared based on MacKinnon's approach. The results of the study showed that following MacKinnon's approach during the design of an educational programme could foster children's creativity.

SABOURI, A., BCHERI, S., RANNENBERG, K., «Privacy-Respecting school community in-

teraction platform», *Communications in Computer and Information Science*, τόμ. 470 (2014), σσ. 108-119.

- Privacy-preserving Attribute-based Credentials (Privacy- ABCs) are powerful techniques to provide secure privacy-respecting access control and cope with minimal disclosure of attributes as well as partial identities. The ABC4Trust EU Project has designed a generic architecture model that abstracts away the cryptographic details of Privacy-ABC technologies and provides well-defined APIs to the application developers. To further demonstrate the applicability of Privacy- ABCs and also verify the implementation of the proposed architecture, the ABC4Trust Project launched two pilots in Greece and Sweden. In this paper, we report on the design of the School Community Interaction Platform as the pilot application in Sweden. The platform was developed as a web-based application to be used for chat communication, counseling, political discussions and the exchange of authentic sensitive, personal data between pupils, parents, and such school personnel as teachers, nurses, and so on, in a privacy-respecting way.

SAKELLARI, Ε. κ.ά., «**Greek adolescents' views of people with mental illness through drawings: Mental health education's impact**», *Nursing and Health Sciences*, τόμ. 16, τχ. 3 (2014), σσ. 358-364.

- People with mental illness are among the most stigmatized and discriminated against as a result of lack of knowledge among the public. Our study explored adolescents' perceptions of people with mental illness through drawings, described these perceptions, and tested the possible changes in perceptions after an educational mental health intervention. Drawings were collected before and after an educational mental health intervention from 59 Greek secondary school students. One group of participants served as the experimental group and received the educational mental health intervention. Content analysis of the drawings was used to analyze data. The drawings provided a clear understanding of adolescents' perceptions towards people with mental illness. After the educational mental health intervention the negative elements presenting the people with mental illness were less among the experimental group, while the drawings among the comparison group did not change. The findings support that educational mental health intervention can have a positive impact on adolescents' perceptions towards people with mental illness. Health professionals can use the findings of our study in order to develop and implement similar interventions.

SARANTOPOULOS, G., LYKOURIS, S., KASSOMENOS, P., «**Noise levels in primary schools of medium sized city in Greece**», *Science of the Total Environment*, τόμ. 482-483, τχ. 1 (2014), σσ. 493-500.

- This study presents and evaluates noise levels recorded at 15 school complexes in order to describe the indoor as well as the outdoor acoustic environment of schools and gain insight on controlling factors. Noise levels at the roadside in front of the school, the schoolyard, and 41 classrooms, both occupied and unoccupied, were simultaneously and continuously recorded through the course of a daily timetable (08:20-13:10). The average speech noise level of teachers was separately measured for 1min periods. Indoor noise levels, in all cases, were much higher than internationally recommended values: LAeq,5min averaged 69.0dB in occupied classrooms, and 47.1dB in unoccupied ones. Average speech-to-noise ratio (SNR) was estimated to be 12.0dB(A) during teaching, whereas both indoor and outdoor noise levels were significantly elevated during break time and outdoor physical-educational activities. Corresponding measurements of indoor and outdoor noise suggest that noise from the outside (road and schoolyard) affects the background noise level in the classrooms, however in varying degrees, depending on the specific layout and road traffic characteristics. Using double glazing diminishes this effect.

SARIDI, M.I. κ.ά., «**Assessing a sun protection program aimed at Greek elementary school students for malign melanoma prevention**», *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*, τόμ. 15, τχ. 12 (2014), σσ. 5009-5018.

- Introduction: Numerous countries have launched campaigns regarding sun protection in the last decades. Aim: The aim of the present study was to assess an intervention program aimed at higher knowledge and healthier attitudes regarding sun protection. Materials and Methods: The sample consisted of 4,133 students aged 8-12 years from a single Greek province. Results: In most items, knowledge levels after the intervention were found to be higher than those before (2.8 ± 0.9 vs 3.3 ± 0.9), while knowledge about sun protection factors seems to have had the highest improvement (27.1% vs 56.6%). However, student attitudes did not appear to improve, with the exception of applying sunscreen with a higher SPF (29.7% vs 54.8%). Girls seemed to have healthier attitudes compared to boys, but gender played no role with regard to knowledge levels. Also, place of residence did not play any role regarding knowledge levels, although those living in semi-urban areas seemed to have more unhealthy attitudes. Logistic regression by correlating knowledge and attitudes established that higher knowledge levels are usually accompanied by healthier attitudes, albeit marginally. Conclusions: The intervention had a positive contribution to the student knowledge level regarding sun protection and also led to small improvements regarding some attitudes. Continuous similar interventions could lead to better results and the adoption of healthier attitudes.

SEXTOS, ANASTASIOS G., «**A Paperless Course on Structural Engineering Programming: Investing in Educational Technology in the Times of the Greek Financial Recession**», *European Journal of Engineering Education*, τόμ. 39, τχ. 1 (2014), σσ. 18-30.

- This paper presents the structure of an undergraduate course entitled "programming techniques and the use of specialised software in structural engineering" which is offered to the fifth (final) year students of the Civil Engineering Department of Aristotle University Thessaloniki in Greece. The aim of this course is to demonstrate the use of new information technologies in the field of structural engineering and to teach modern programming and finite element simulation techniques that the students can in turn apply in both research and everyday design of structures. The course also focuses on the physical interpretation of structural engineering problems, in a way that the students become familiar with the concept of computational tools without losing perspective from the engineering problem studied. For this purpose, a wide variety of structural engineering problems are studied in class, involving structural statics, dynamics, earthquake engineering, design of reinforced concrete and steel structures as well as data and information management. The main novelty of the course is that it is taught and examined solely in the computer laboratory ensuring that each student can accomplish the prescribed "hands-on" training on a dedicated computer, strictly on a 1:1 student over hardware ratio. Significant effort has also been put so that modern educational techniques and tools are utilised to offer the course in an essentially paperless mode. This involves electronic educational material, video tutorials, student information in real time and exams given and assessed electronically through an ad hoc developed, personalised, electronic system. The positive feedback received from the students reveals that the concept of a paperless course is not only applicable in real academic conditions but is also a promising approach that significantly increases student productivity and engagement. The question, however, is whether such an investment in educational technology is indeed timely during economic recession, where the academic priorities are rapidly changing. In the light of this unfavourable and unstable financial environment, a critical overview of the strengths, the weaknesses, the opportunities and the threats of this effort is presented herein, hopefully contributing to the discussion on the future of higher education in the time of crisis.

SIDIROPOULOU, M., TSAPAKI, E., «**Conceptualisations across English-Greek parallel press data: A foreign language teaching perspective**», *Interpreter and Translator Trainer*, τόμ. 8, τχ. 1 (2014), σσ. 32-51.

- Translation studies can lend valuable insights to foreign language (FL) teaching, in that contrastive analyses of parallel data can enhance intercultural competence in the FL classroom. The paper focuses on variation in metaphorical conceptualisation to raise intercultural awareness between the English and Greek languages. The data comprise a sample set of eight press article pairs from a wider 2011-2012 parallel press corpus (English>Greek). Findings suggest that translation practice may reveal a rich set of varied conceptualisations across versions which may improve learners' intercultural competence, including illocutionary and strategic competences. This is because collocational shifts traced in parallel data can indeed be sites where intercultural conceptual variation is effectively manifested, while the collocational shifts identified in a parallel corpus can be creatively exploited by FL instructors and material designers to raise learners' metaphorical and collocational intercultural awareness. The approach also fosters critical thinking in that the varied conceptualisations focused upon across versions may convey more than language/culture-specific awareness, allowing access to the public and political spheres as well as the ethical dimensions of experience.

SIMOS, P.G. κ.ά., «**Vocabulary growth in second language among immigrant school-aged children in Greece**», *Applied Psycholinguistics*, τόμ. 35, τχ. 3 (2014), σσ. 621-647.

- The goal of the study was to assess differences between native Greek and bilingual, immigrant children of Albanian descent learning Greek as a second language on a receptive vocabulary measure. Vocabulary measures were obtained at five time points, 6 months apart, from 580 children attending Grades 2-4. Individual variability on both initial performance (intercept) and growth rate (slope) was assessed using hierarchical linear modeling, which included linguistic/ethnic group, parental education (as a socioeconomic status [SES] indicator), gender, and a measure of nonverbal cognitive ability as time-invariant predictors of vocabulary growth. Results indicated that linguistic/ethnic group, parental education, and baseline nonverbal cognitive ability were significant predictors of initial vocabulary scores, whereas only linguistic/ethnic group and nonverbal ability accounted for significant variability in vocabulary growth rates. Additional analyses confirmed that linguistic/ethnic group remained a significant predictor of receptive vocabulary knowledge at both the intercept and the slope levels even after controlling for the initial differences between groups on parental education and block design subtest scores. Copyright © Cambridge University Press 2012.

SKIADA, ROXANI κ.ά., «**EasyLexia 2.0: Redesigning Our Mobile Application for Children with Learning Difficulties**», *Themes in Science and Technology Education*, τόμ. 7, τχ. 2 (2014), σσ. 119-135.

- Dyslexia is one of the most common learning difficulties affecting approximately 15 to 20 per cent of the world's population. A large amount of research is currently being conducted in exploring the potential benefits of using Information & Communication Technologies as a learning platform for individuals and especially children with such difficulties. We focused on developing an application, which could improve children's fundamental skills, such as reading comprehension, orthographic coding, short-term memory and mathematical problem solving through game playing. In search of stimulating and interactive learning experiences, we first designed and developed a mobile phone application for children with dyslexia. The main core of our research was to assess the usability of the technology and evaluate its effects. We have presented initial research results regarding EasyLexia, a mobile application for children with learning difficulties. In the meantime, tablets and touch screen portable devices were rising in popularity amongst students, leading us on to question

whether bigger screens and more processing powered devices could enhance interactivity, usability and overall engagement. In this paper we improve upon our previous research, and present design choices and implementation details of a tablet based game for children with learning difficulties, whilst comparing our evaluation results to our previous research conclusions.

SKORDOULIS, C. κ.ά., «**Teaching chaos with a pendulum to greek secondary school students**», *Advances in Systems Science and Applications*, τόμ. 14, τχ. 2 (2014), σσ. 158-169.

- In this paper we report on how a commercial "Chaos pendulum system" was used to teach aspects of chaos theory to Greek upper secondary school students. The principal aim of this project was to investigate to what extent students can develop an understanding of the chaotic behaviour using representations in the phase space. The didactical methodology used was that of the "Physics Workshop" where students follow a discovery type laboratory course with detailed lab worksheets and are guided to the study of chaotic motion starting from observations of the oscillation of a simple physical pendulum. Interesting conclusions concerning students' ability in using the technology associated with the microcomputer based laboratory (MBL), the development of a qualitative understanding of the chaotic behaviour using the representation in the phase space and in interpreting graphs can be drawn from the analysis of their recorded answers.

SKOURAS, A. S., «**Factors Associated with Middle-School Mathematics Achievement in Greece: The Case of Algebra**», *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*, τόμ. 45, τχ. 1 (2014), σσ. 12-34.

- This study presents a subset of factors and their association with students' achievement in school algebra. The participants were students who had enrolled in 2007 at the ninth year of Greek public education (third year of middle school). A total of 735 students participated (aged 14-15 years) from 37 public secondary schools. The sample consisted of 378 girls (51.4%) and 357 boys (48.6%). A written algebra test and a questionnaire including demographic survey items were used to collect data. The results show that attitude towards mathematics (ATM) and the current teacher rating of mathematics performance were identified as the more significant predictors of algebra achievement, contributing by 18.1% and 24.7%, respectively, in total variance of mean at the end of ninth grade.

SOLIAS, A. κ.ά., «**Mini Mental State Examination (MMSE): determination of cutoff scores according to age and educational level**», *Psychiatrike = Psychiatriki*, τόμ. 25, τχ. 4 (2014), σσ. 245-256.

- For the last 38 years, Mini Mental State Examination (MMSE) has been widely used as a dementia screening measure in everyday clinical practice as well as in both cohort and cross-sectional studies. Its validity and reliability for the Greek population has explicitly been documented. However, the effect of age and education on the subject's performance makes it necessary to reckon them in the estimation of the "cutoff score". The purpose of this study is to estimate the prevalence of dementia in Greek population and determine the "cutoff score" by age and education-corrected norms. Cross sectional study of 630 patients older than 55 years, who live independently in Ilion and Helioupolis Municipalities was conducted, 27.3% of the subjects tested in the study were diagnosed with memory disorder according to their MMSE scores and the validation for the Greek population. The effect of age and education to the subjects' performance was statistically significant ($p=.000$). The use of standard "cutoff score" was not proved to be useful for the personalized interpretation of the results, as documented by the fact that older individuals with lower education had a poorer performance relatively to younger, highly educated subjects. Comparatively to the group age of 55-60 years, the odds ratio after the age of 75 years varies from 2.58 to 4.91. Regarding the

variable factor of education, the odds ratio for the first degree education graduates decreases from 1.43 to 3.19 for the third degree education graduates in comparison with the group of illiterates. In conclusion, the use of the "cutoff score" algorithm and the simultaneous estimation of age and education effect on MMSE score may prove useful for the proper evaluation of MMSE performance. According to the age and education of examine candidates in the community and the primary care, we propose the use of the 25th percentile as a more useful cutoff score in order to decrease the false positive results.

STARAKIS, IOANNIS, HALKIA, KRYSTALLIA, «**Addressing K-5 Students' and Preservice Elementary Teachers' Conceptions of Seasonal Change**», *Physics Education*, τόμ. 49, τχ. 2 (2014), σσ. 231-239.

- In this paper, primary school students' and pre-service teachers' ideas of seasonal change are investigated. The research was carried out in nine primary schools in Athens and in the Primary Education Department of the University of Athens. Written reports were used for gathering data while students also had the opportunity to support their answers with drawings. The results showed the following. (1) Pre-service teachers address notions which involve the movement of the Sun and/or the Earth, while primary school students address human centred, tautological and phenomenological notions as well. (2) Both primary school students and pre-service teachers mainly adopt two schemes of explanation: alterations in the distance between the Sun and the Earth and alterations in the Earth-Sun relative orientation/illumination.

STATHOPOULOU, C., CHRONAKI, A., KOTARINOU, P., «**Establishing the use of 'metre' as a measure unit: An interdisciplinary approach for teaching mathematics**», *Teaching Mathematics and its Applications*, τόμ. 33, τχ. 2 (2014), σσ. 81-97.

- The present article focuses on exploring the dynamics of an interdisciplinary approach in teaching mathematics as a process that cultivates creativity in the school curriculum. We specifically describe here a research project that aims: first, to encourage students to develop and express their creativity; second, to support them towards envisioning mathematics in relation to other school subjects; and third, to assist them in realizing the social role of mathematics itself as a subject closely related to citizenship. The project entitled 'Sensitive pendulum or heavy earth' was focused on actively engaging students with the main historical arguments concerning the idea of appropriating a common measure unit for length by the French National Assembly during the French Revolution. In order to motivate students and productively organize their efforts in this pedagogic setting we exploited certain drama techniques such as role-playing and role-playing debate. As a result, a short period (i.e. 6 weeks) interdisciplinary project was organized with two classes of 22 and 23 students who attend the 11th grade of an inner city Lyceum school in Athens, Greece. The students involved in this project got responses regarding the very-often-emerging question: why mathematics is useful. At the same time, students seem to change their perception of mathematics and to move towards appreciating its multi-disciplinary and creative nature as well as the broader significance of mathematics in society. © The Author 2013. Published by Oxford University Press on behalf of The Institute of Mathematics and its Applications.

STAVROULA, S. κ.ά., «**The effect of the school internal environment of secondary education on daily work of teaching staff: A systemic approach**», *Mediterranean Journal of Social Sciences*, τόμ. 5, τχ. 13 SPEC. ISSUE (2014), σσ. 244-251.

- This article focuses on exploring the School Internal Environment and on identifying disorders that appear in the workplace of the Teaching Staff of Secondary Education, in order to record the effects of these problems in natural (physical) and mental balance and health of the teachers. It is

based on a sample of 188 teachers, 65 men (34.6%) and 123 women (65.4%) who work in High and Senior High Schools of the city of Karditsa (Thessaly, Greece). It focuses most on the effect of the Schools' Location, the Schools' Organizational and Operational Structure, the Head Teachers, the Schools' Human Resources as well as the Media and the Teaching Methods of the Personnel in their daily work. The results demonstrate especially that the Head Teachers' institutional weakness to control the students' behaviour and the school internal physical and psychological climate affect negatively the teachers' daily work. On the other hand, especially the development of educational projects, the location (site of installation) of the school unit, the Head teachers' incentive policy and both the Head teachers' and the colleagues' behaviour affect positively the teachers' daily work. Finally, the findings shed light on the factors that can contribute to the creation of necessary conditions which could improve the working environment of the Teaching Staff of Secondary Education.

STEFANOYIANNIS, A.P. κ.ά., «**Structured intercomparison of nuclear medicine physicians' education and training programs in 12 EANM member-affiliated member countries**», *Medecine Nucleaire*, τόμ. 38, τχ. 6 (2014), σσ. 456-468.

- Introduction: The nuclear medicine physician is a member of a team responsible for the safe and correct implementation of radioactivity-based procedures. To ensure the consistent provision of high-quality services, sufficient education and training are necessary. The aim of this study was to provide a structured description of the present status of the education and training framework in 12 EANM member or affiliated member countries. Materials and methods: The acquisition of data describing national education and training systems was based on a questionnaire prepared by the authors. It comprised 19 questions related to education and training, the different professional levels, the presence or not of a national register and its characteristics, and finally of other miscellaneous professional issues. Results: In the majority of cases, being an accredited nuclear medicine physician is required to practice nuclear medicine. The specialty duration ranges from 4 to 6 years (or 5 to 7 years for dual accreditation). Successful completion of the specialty requires satisfaction of time-related as well as other threshold criteria. A national register is available in the majority of the countries. There can be a register renewal mechanism, based on a Continuing Professional Development system. Discussion: In conclusion, a common policy is generally followed in the countries evaluated, notwithstanding the presence of a few noted differences. Certain suggestions have been made, including the proposed threshold criteria for successful specialty completion, standardization of radiology-related training, the adoption of Continuing Professional Development systems and national registers' renewal mechanisms. © 2014 Elsevier Masson SAS.

STEPHANOU, GEORGIA, «**Feelings towards Child-Teacher Relationships, and Emotions about the Teacher in Kindergarten: Effects on Learning Motivation, Competence Beliefs and Performance in Mathematics and Literacy**», *European Early Childhood Education Research Journal*, τόμ. 22, τχ. 4 (2014), σσ. 457-477.

- This study examined the role of kindergarten children's feelings about the perceived quality of their relationships with their teachers and their emotions towards their teachers in their competence beliefs and learning motivation (intrinsic interest, learning goals), in the impact of competence beliefs on learning motivation, and in turn in school performance in mathematics and literacy. A total of 200 kindergarten children of both genders, and a total of 30 teachers participated in this research. The children were interviewed individually in their classrooms during a regular lesson in the middle of a kindergarten year. The results showed that emotions and feelings had moderate and positive effects on competence beliefs and learning motivation (low in learning goals), and enhanced the impact of competence beliefs on learning motivation, mainly in mathematics.

Competence beliefs, compared to the other variables, proved the most powerful contributor of school performance.

SYMEONAKI, MARIA A., STAMATOPOULOU, GLYKERIA A., «Exploring the Transition to Higher Education in Greece: Issues of Intergenerational Educational Mobility», *Policy Futures in Education*, τόμ. 12, τχ. 5 (2014), σσ. 681-694.

- This article focuses on the study of intergenerational educational mobility in Greece. The primary purpose is to represent quantitatively the transitions of individuals, in order to determine whether and to what extent the educational levels attained are influenced by parental education. The authors use data drawn from the European Union Statistics on Income and Living Conditions and the ad hoc module on Intergenerational Transmission of Poverty (a supplement to the EU-SILC survey conducted on an annual basis). In order to explore the correlations between individuals' and their parents' education and to picture the magnitude and directions of their movements, four educational groups were formed, transition matrices were estimated and both absolute and relative mobility indices were calculated. Additionally, a synchronic cohort analysis was carried out to examine any variations among different birth cohorts born between 1939 and 1979.

SYMEONIDOU, S., MAVROU, K., «Deconstructing the Greek-Cypriot new national curriculum: To what extent are disabled children considered in the 'humane and democratic school' of Cyprus?», *Disability and Society*, τόμ. 29, τχ. 2 (2014), σσ. 303-316.

- The present paper contextualizes the recent process of development of the New National Curriculum (NNC) for use in Greek-Cypriot public schools. Using content analysis, it pays particular attention to the degree to which the language, performance expectations, and suggested materials described in the NNC take account of disabled children. Notwithstanding the human rights and anti-discrimination rhetoric that surrounds the process of creating an inclusive NNC, the findings presented herein suggest that the curriculum falls short of addressing the rights of disabled children in inclusive education. On the basis of this finding, the paper discusses the dangers inherent in implementing the proposed NNC in its current form.

SYMEONIDOU, S., PHTIAKA, H., «'My colleagues wear blinkers..If they were trained, they would understand better'. Reflections on teacher education on inclusion in Cyprus», *Journal of Research in Special Educational Needs*, τόμ. 14, τχ. 2 (2014), σσ. 110-119.

- This paper discusses fundamental theoretical issues in relation to education on inclusion. These issues inform core decisions about initial teacher education courses and in-service teacher-training programmes on inclusion. International and local discussions and research in this area formed the background for the design and implementation of a 2-year funded research project whose aim was to record teachers' knowledge, attitudes and skills in relation to inclusion before developing an in-service training programme that suited their profiles. The paper focuses on Greek-Cypriot teachers' perceptions of their initial and in-service teacher education on inclusion in Cyprus, as revealed by survey and interview findings. The findings are discussed with reference to relevant literature from Cyprus and other countries in an attempt to draw connections between teacher education, local culture and international practice. The paper concludes with a discussion of the argument that in-service training programmes on inclusion are of central importance, not only for Cyprus but also for other countries. We argue that teachers' initial education does not guarantee a shared understanding of inclusive education; therefore, in-service teacher-training programmes need to be carefully planned and delivered to all schoolteachers to address both theoretical and practical aspects of inclusive education effectively.

SYNODI, EVANTHIA, «**Children’s Rights and the Operation of Greek Kindergartens**», *International Education Journal: Comparative Perspectives*, τόμ. 13, τχ. 2 (2014), σσ. 60-72.

- This paper provides a critical analysis of the impact of the “Presidential Decree 200” (1998) regarding the operation of kindergartens in Greece, on children’s enjoyment of their rights. It appears that the “Decree” does not respect, protect or fulfil the participation rights of the child whereas it respects, protects and fulfils some provision rights (the right to education for all but not the right to participate in a culture other than the official) and some protection rights (the right for adults to act in a child’s best interests but not the right to be safe from discrimination) of the child. The “Decree” withholds or allows adults to withhold certain rights from children who are not able-bodied, Greek, Christian Orthodox and of sound mind in terms of family circumstances, ethnicity, nationality, religion and medical or psychological evaluations of their health (illness, learning, emotional and social difficulties).

— «**Verbal Communication in Museum Programs for Young Children: Perspectives from Greece and the U.K**», *Childhood Education*, τόμ. 90, τχ. 2 (2014), σσ. 116-126.

- This comparative study explores the verbal communication between museum educators and young children, based on principles of developmental psychology. In early developmental stages, when student learning is greatly dependent on verbal communications from the teacher, observation skills may be developed through purposeful instruction. Through the example of instructional strategies used during educational museum visits, the author illustrates the approach to guided instruction for observation. The approach uses the “child as a scientist model” to question established power relationships between adults and children in museum programs to ensure children’s autonomous participation and choice in educational settings. Such relationships are akin to that of early childhood education institutions. These considerations are significant in understanding and ensuring children’s rights in educational environments-rights to make decisions and express opinions about children’s individual needs, interests, and situations.

THEMELIS, CHRYSOULA, «**Synchronous Video Communication for Distance Education: The Educators’ Perspective**», *Open Praxis*, τόμ. 6, τχ. 3 (2014), σσ. 245-256.

- The paper reports on the experienced educator perspective regarding human-to-human connection in distance education. The research questions aimed to fill gaps in the existing research literature, to investigate the role of the educator, to discover how learning and subject content are affected by contextual factors, to find out if it enhances the sense of togetherness (immediacy and intimacy). The Informed Grounded Theory and the Community of Inquiry model provided a scaffolding framework for designing interview questions and analyzing findings. The outcome of the analysis formulated a new theory called tele-proximity, which gives an explanation of how presences could work in synchronicity. The findings may help educators gain insight into how to use Synchronous Video Communication (SVC) and lead future research to dig deeper into the field of synchronicity and the importance of audiovisual cues.

THEODORAKI, ARISTEA, XINO GALOS, STELIOS, «**Studying Students’ Attitudes on Using Examples of Game Source Code for Learning Programming**», *Informatics in Education*, τόμ. 13, τχ. 2 (2014), σσ. 265-277.

- Games for learning are currently used in several disciplines for motivating students and enhancing their learning experience. This new approach of technology-enhanced learning has attracted researchers’ and instructors’ attention in the area of programming that is one of the most cognitively demanding fields in Computer Science. Several educational, or else serious, games for learning programming have been developed and the first results of their evaluation as a means of learning are

quite positive. In this paper, we propose using arcade games as a means for learning programming. Based on this approach students first play a simple game, such as Snake or Tetris, study its code and then extend it. In a pilot study carried out in the context of an undergraduate programming course, students studied the source code of the well-known game Snake and extended it with new functionalities. The analysis of students' replies in a questionnaire showed that using arcade games as a means of learning programming concepts enhances students' motivation for learning programming, supports them in comprehending complex concepts and engages them in carrying out programming activities.

THOUIDIS, IOANNIS, PNEVMATIKOS, DIMITRIOS, «**Non-Formal Education in Free Time: Leisure- or Work-Orientated Activity?**», *International Journal of Lifelong Education*, τόμ. 33, τχ. 5 (2014), σ. 657.

- This article deals with the relationship between adults' free time and further education. More specifically, the paper addresses the question of whether there are similarities and analogies between the leisure time that adults dedicate to non-formal educational activities and free time per se. A structured questionnaire was used to examine the above issue. A total of 787 adults, who were involved in some kind of non-formal education in a region of Greece, replied to the questionnaire. The results of the research revealed that, despite the fact that all those who participated in non-formal education activities have limited free time, they prefer to dedicate some of it to learning opportunities. Furthermore, it seems that a connection between the particular learning programme and the participant's professional field is an essential factor in the choice of the programme. Conversely, personal needs and preferences, as well as individual flair, have less to do with this choice.

TOGIA, A. κ.ά., «**The development of an online information literacy tutorial for Greek high school students**», *International Journal of Literacies*, τόμ. 20, τχ. 2 (2014), σσ. 63-78.

- Information literacy can be defined as the set of skills required to identify information sources, access, evaluate and use information appropriately, effectively and ethically. Emerging technologies and information trends shape a new, complex and challenging information landscape, where information literacy, accompanied by other literacies, including textual, visual, digital and technological, is fundamental for learning, personal growth and success in school and in life. Developing information literacy competencies to a satisfactory level is one of the main goals of educational programs at all levels, from primary to tertiary education. This paper presents the development of "Hypatia", an online information literacy tutorial for students attending upper secondary schools in Greece. The tutorial is based on the Big6 model, which is one of the most widely used approaches to teaching information and technology skills. It includes six modules, which can be used either in a linear or pick-and-mix style: (i) task definition, (ii) information seeking strategies, (iii) location and access, (iv) use of information, (v) synthesis, and (vi) evaluation. The tutorial encompasses some constructivist elements in the sense that is student-centered, it is flexible, it personalizes the problem-solving process, it encourages active learning and reflective evaluation. When designing the product the authors tried to use multimedia facilities as a vehicle for achieving pedagogical goals.

TRAGAKI, A., BAGAVOS, C., «**Male fertility in greece: Trends and differentials by education level and employment status**», *Demographic Research*, τόμ. 31, τχ. 1 (2014), σσ. 137-160.

- Background: More than downplayed, the role of men in the demographic analysis of reproduction has been entirely neglected. However, male fertility can be an important issue for exploring how

economic and employment uncertainties relate to fertility and family dynamics. Objective: This paper intends to study fertility variations over time, relying solely on data referring to father's socio-demographic characteristics; in particular, their age, education level, and employment status. Methods: We use a combination of Labor Force Survey and Demographic Statistics data on population and Vital Statistics on births to estimate male fertility indicators and fertility differentials by education level and employment status, for the period 1992-2011 in Greece. In addition, over-time developments in male TFR are separated into structural (education-specific and employment-specific distributions) and behavioral (fertility, per se) changes. Results: We find that the male fertility level is declining, the fertility pattern is moving into higher ages, and the reproduction period for men is getting shorter. From 1992 up to 2008, changes in male fertility were mostly driven by behavioral rather than compositional factors. However, the decline of male fertility over the period of economic recession (2008-2011) is largely attributed to the continuous decrease in the proportions of employed men. Conclusions: The study suggests that male fertility merits further exploration. In particular, years of economic downturn and countries where household living standards are mostly associated with male employment, a father's employability is likely to emerge as an increasingly important factor of fertility outcomes.

TRILIVA, SOFIA, ANAGNOSTOPOULOU, TANYA, VLEIORAS, GEORGIOS, «**Sensitizing Children to the Social and Emotional Mechanisms Involved in Racism: A Program Evaluation**», *International Journal of Emotional Education*, τόμ. 6, τχ. 2 (2014), σσ. 3-20.

- This paper describes and discusses the results of an intervention aiming to sensitize children to the social and emotional processes involved in racism. The intervention was applied and evaluated in 10 Greek elementary schools. The goals and the intervention methods of the program modules are briefly outlined and the results of the program evaluation are elaborated and discussed. Two-hundred students participated in the program and 180 took part in the pre-and-post-testing which assessed their ability to identify emotions associated with prejudice, discrimination and stereotypical thinking; to understand similarities and differences between people; and to develop perspective taking and empathic skills in relation to diverse others. Results indicate gains in all three areas of assessment although the increased ability to identify similarities between people can also be attributed to age/grade effects. The implications of the findings are discussed with regard to antiracism intervention methods and evaluation strategies.

TSAGARI, D., SIFAKIS, N.C., «**EFL course book evaluation in Greek primary schools: Views from teachers and authors**», *System*, τόμ. 45, τχ. 1 (2014), σσ. 211-226.

- In foreign language contexts, course books assume a considerable amount of responsibility for the structuring of class time, classroom interaction, and language learning. In this paper, we evaluate EFL course book materials by considering their structure and effectiveness through survey questionnaires administered to teachers working in Greek state primary schools (4th and 5th grades) and via in-depth interviews with the book authors. Our research has shown that materials production can be a predominantly top-down process, in which policy makers, materials authors and teachers can draw independent pathways to developing and implementing the final product, i.e. the course book. The findings of the study have implications for teaching, teacher training, materials design and policy making in contexts where learners use course books for foreign language learning. © 2014 Elsevier Ltd.

TSAMADIAS, C., KYRATZI, P., «**Efficiency and productivity of Greek higher technological educational institutions: An assessment over the period 2005-2009**», *International Journal of Education Economics and Development*, τόμ. 5, τχ. 3 (2014), σσ. 241-256.

- This study aims to measure efficiency and productivity change in Greek public higher technological educational institutions during 2005-2009 by using input-oriented data envelopment analysis and Malmquist analysis. The results indicate that a number of institutions operate inefficiently causing a significant waste of resources. The efficiency under constant returns to scale varies in interval [0.365-1.000] and under variable returns to scale in interval [0.811-1.000], with average efficiency score being 0.847 and 0.923 respectively. These results indicate that the investigated institutions could produce on average the same quantity of outputs with 15.3% or 7.7% less quantity of inputs. The scale efficiency varies in the interval [0.425-1.000] and the mean is 0.914. The findings suggest that these institutions on average refrain 8.6% from the optimal scale. The total factor productivity has risen by an annual average of 8.9% relatively to the base year 2005. The results provide directories indexes to management for improving their institutions' performance.

TSANGARIDOU, NIKI κ.ά., «**Developing Preschoolers' Social Skills through Cross-Cultural Physical Education Intervention**», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 11 (2014), σσ. 1550-1565.

- The purpose of this study was to investigate the changes in children's social skills after their participation in a physical education programme named ESPEC ("Early Steps" Physical Education Curriculum). The evaluators of the children's social skills were the trained educators who implemented the curriculum as well as parents of the participating children. This study was conducted in three European countries and was part of a European transnational project. The participants were 286 preschoolers from Cyprus, Greece and Italy. Twelve educators and 286 parents completed the "Social Behaviour Instrument" (SBI) before and after the implementation of the ESPEC. This four months' physical education curriculum was designed for preschool-aged children and it included 24 lesson units. The results showed an improvement in children's social skills after ESPEC implementation in all three countries. It can be concluded that the implementation of physical education activities for preschool-aged children can be a way to improve preschoolers' social skills.

TSANTOPOULOS, G. κ.ά., «**Students perceptions on greening urban schoolyards: The case of primary education in eastern thessaloniki, greece**», *Journal of Environmental Protection and Ecology*, τόμ. 15, τχ. 1 (2014), σσ. 293-302.

- Schoolyards provide students with substantial opportunities to move about freely, play and get involved in creative activities, while functioning as a bridge between the students and the natural environment. Moreover, such spaces contribute to the intellectual and emotional development of students and raise their environmental awareness. In order to examine the attitudes and views of students regarding various activities, playing games, as well as having constructions and educational interventions within the schoolyard, a structured questionnaire was used with closed questions addressed at students of the 5th and 6th grade (11- and 12-year old) attending Primary Schools in Eastern Thessaloniki. The content of the questionnaire was monitored in advance by the Pedagogical Institute (PI) and the survey was approved by the Hellenic Ministry of Education. According to the results of the study, less than half the students enjoy spending time in the schoolyard; to improve the situation they would like the schoolyard to be covered with natural materials instead of cement.

TSAPAKIDOU, A., STEFANIDOU, S., TSOMPANAKI, E., «**Locomotor development of children aged 3.5 to 5 years in nursery schools in Greece**», *Review of European Studies*, τόμ. 6, τχ. 2 (2014), σσ. 1-6.

- The present study was designed to examine the effect of an intervention program on nursery

school children's locomotor development. Participants were 98 children (50 boys and 48 girls) aged 3.5-5 from three preschools of the Municipality of Kalamaria, in Greece. The 49 children who formed the experimental group participated for two months in 16 organised courses, designed to develop basic motor skills. The measurement tool used to evaluate the sample before and after the intervention was Ulrich's test of gross motor development (TGMD-2, 2000). The statistical analysis showed that the experimental group after the intervention program performed better than the control group without statistically significant differences between the sexes. The results showed that educators should incorporate corresponding motor programs in their daily schedule, although there is currently no curriculum for nursery school that includes them.

TSIAKARA, ANGELIKI, DIGELIDIS, NIKOLAOS M., «**Assessing Preschool Children's Competitive Behaviour: An Observational System**», *Early Child Development and Care*, τόμ. 184, τχ. 11 (2014), σσ. 1648-1660.

- The aim of this study was to develop a direct observational system in order to assess competitive behaviours in preschool children. Participants were 176 children (90 boys, 86 girls; M[subscript age]=5.2 years) from 10 kindergarten classes of one town of Central Greece. A new observational system (Observational System Assessing Competition in Kindergarten) was developed for the objective measurement of children's competitive behaviours. This system will allow researchers to monitor and evaluate children's competitive behaviour in kindergarten classes. Preliminary direct observation data are presented in order to illustrate the potential uses of the observational system. Results showed that boys express more often competitive behaviours than do girls. Furthermore, the majority of competitive behaviours were observed during organised activities and much less during free activities, breakfast time and discussion.

TSIAMIS, C. κ.ά., «**The contribution of the chair of microbiology of Athens Medical School in Greek School Hygiene (1900-1920)**», *Acta Microbiologica Hellenica*, τόμ. 59, τχ. 3 (2014), σσ. 57-68.

- The aim of the study is the contribution of the Chair of Microbiology of Athens University Medical School, in the organization and development of school health services during the period 1900-1920. In the early 20th century child morbidity and mortality in Greece were extremely high. The tragic hygienic conditions of the Greek primary and secondary schools, led Professor of Microbiology Constantinos Savvas and his colleague, Emmanuel Lambadarios, to introduce the principles of the School Hygiene in Greece. The School Health Service of the Ministry of Public Education established the rules of schools' construction and fought against infectious diseases such as smallpox, measles, scarlet fever, diphtheritis, meningitis, etc. The contribution of Greek Microbiology in School Hygiene is considered important and successful, based on the gradual reduction of child mortality until the early 1920.

TSOMPANAKI, ELENI, «**Is There a Need for a Higher Dance Institution in Greece? The Reality in Greek Contemporary Dance Institutions**», *Research in Dance Education*, τόμ. 15, τχ. 3 (2014), σσ. 271-288.

- Is there a need for dance to enter higher education in Greece? Can contemporary dance be viewed as a discipline on its own right? These questions inspired the research conducted in three case study institutions (out of six that exist) in Greece, examining the reality within them as experienced by dance students, lecturers, course leaders and the researcher. An interpretive, predominately qualitative study was undertaken based on a theoretical model. Methods involved interviews with students (9), interviews with lectures and course leaders (6), open-ended questionnaires (50 students) and class observations (approximately 20 in each). The results showed that dance

education and training included more transmissionist approaches, producing in that way technical dancers. Dance institutions are not autonomous thus, limiting context. The need for dance to be upgraded was obvious by participants and by the researcher. The place of dance in tertiary education influences the place of dance within society.

ΤΖΙΑΣΙΟΥ, G.T. κ.ά., «Transmission pricing software for power engineering education», *Computer Applications in Engineering Education*, τόμ. 22, τχ. 3 (2014), σσ. 410-428.

- This article presents a computer program that is used in a power system economics course in order to clarify the differences and the impact of eight transmission pricing and three tracing methodologies on transmission cost allocation. The software can graphically represent the allocation of transmission cost to network users. Thanks to its graphical user interface, the software is very friendly for the students. Moreover, this article presents an educational example that helps students understand all the calculations that are involved in transmission pricing. The software and the example-driven presentation have been proven very efficient in the education of students at the National Technical University of Athens (NTUA), Greece. In conclusion, the work presented in this article advances the use of computer application in the education of transmission pricing. © 2011 Wiley Periodicals, Inc.

VARVAROUSSIS, D.P. κ.ά., «Comparison of two teaching methods for cardiac arrhythmia interpretation among nursing students», *Resuscitation*, τόμ. 85, τχ. 2 (2014), σσ. 260-265.

- **Aim:** The aim of this study was to compare the six-stage method (SSM) for instructing primary cardiac arrhythmias interpretation to students without basic electrocardiogram (ECG) knowledge with a descriptive teaching method in a single educational intervention. **Methods:** This is a randomized trial. Following a brief instructional session, undergraduate nursing students, assigned to group A (SSM) and group B (descriptive teaching method), undertook a written test in cardiac rhythm recognition, immediately after the educational intervention (initial exam). Participants were also examined with an unannounced retention test (final exam), one month after instruction. Altogether 134 students completed the study. Interpretation accuracy for each cardiac arrhythmia was assessed. **Results:** Mean score at the initial exam was 8.71 ± 1.285 for group A and 8.74 ± 1.303 for group B. Mean score at the final exam was 8.25 ± 1.46 for group A vs 7.84 ± 1.44 for group B. Overall results showed that the SSM was equally effective with the descriptive teaching method. The study showed that in each group bradyarrhythmias were identified correctly by more students than tachyarrhythmias. No significant difference between the two teaching methods was seen for any specific cardiac arrhythmia. **Conclusions:** The SSM effectively develops staff competency for interpreting common cardiac arrhythmias in students without ECG knowledge. More research is needed to support this conclusion and the method's effectiveness must be evaluated if being implemented to trainee groups with preexisting basic ECG interpretation knowledge. © 2013 Elsevier Ireland Ltd.

VASSILOUDIS, I. κ.ά., «Academic Performance in Relation to Adherence to the Mediterranean Diet and Energy Balance Behaviors in Greek Primary Schoolchildren», *Journal of Nutrition Education and Behavior*, τόμ. 46, τχ. 3 (2014), σσ. 164-170.

- **Objective:** To explore possible links between adherence to the Mediterranean Diet (MeD), excess body weight, energy balance behaviors, and academic performance in Greek primary schoolchildren. **Design:** Cross-sectional study. **Setting:** Primary schools in Athens, Greece. **Participants:** A total of 528 students (256 boys and 272 girls), 10-12 years of age, were recruited from 21 primary schools in the area of Athens, Greece. **Main Outcome Measures:** Students completed a specifically

designed energy balance behaviors questionnaire together with the KIDMED index, which evaluates the degree of adherence to the MeD. The teacher assessed academic performance through a specifically designed, 5-scale questionnaire. Standard anthropometric measurements were also taken. Analysis: Block stepwise regression analysis was conducted. Results: Adherence to the MeD ($\beta = .140$; $P = .001$), obesity ($\beta = .095$; $P = .001$), physical activity levels ($\beta = .206$; $P = .001$), hours of sleep ($\beta = .100$; $P = .003$), television viewing ($\beta = -.068$; $P = .05$), and global self-esteem levels ($\beta = .122$; $P = .001$) are significant factors in predicting academic performance in primary schoolchildren. Conclusions and Implications: Poor adherence to the MeD, obesity, and low physical activity levels seem to negatively affect academic performance in children. Understanding these interrelationships could facilitate the formation of policies focused on improving children's academic achievement.

VESKOUKI, G., KARARRIGA, M.-E., STYLIANOPOULOU, A., «**Stoma tic hygiene for school children**», *Health Science Journal*, τόμ. 8, τχ. 4 (2014), σσ. 511-518.

- The present study aimed to measure the prevalence of the most important health behaviors relating to oral diseases' namely tooth brushing, eating habits and visits to the dentist, of primary school children. Methods and material: Interviews of 2.365 students of 24 primary schools in Athens were conducted in 5 years time. A structured questionnaire of 32 closed and open-ended questions was used, but for the purpose of the present study only 3 dimensions are presented, a) Tooth brushing frequency, b) Eating habits, c) Visits to the dentist. Descriptive statistics and frequencies using the SPSS 16v were used. Results: Our sample consisted of 2.365 students, out of which 49% were boys, aged 6 to 12 years. The majority of all students (71.70%) reported that generally they brush their teeth everyday, 17.23% often and only 10.09% rarely or never 0.98%. Regarding eating habits, 2.49% reported usually not eating any snacks during the day, 43.74% eating one snack, and 41.54% eating two. The main reason for visiting the dentist for 53.79% was the existence of caries and for 46.21% an orthodontic problem. Time of last visit to the dentist for 20.06% was a month ago, for 15.36% 6 months ago, for 12.69% a year ago, and for 4.79% two years ago. Of all students 11.85% have never visited a dentist and 35.20% could not remember when their last visit was. Conclusion: The oral hygiene levels of Greek students remain unsatisfactory and the implementation of oral health education programs is a necessity. The school is by definition a perfect learning environment and future oral health promotion programs in such a setting may have better results in teaching children good oral health practices if they include parents and teachers in their target group.

VLACHOU, ANASTASIA, ELEFThERiADOU, DIMITRA, METALLIDOU, PANAYIOTA, «**Do Learning Difficulties Differentiate Elementary Teachers' Attributional Patterns for Students' Academic Failure? A Comparison between Greek Regular and Special Education Teachers**», *European Journal of Special Needs Education*, τόμ. 29, τχ. 1 (2014), σσ. 1-15.

- This study aimed to (a) investigate whether the presence of learning difficulties (LD) in primary school children differentiates Greek teachers' attributional patterns, emotional responses, expectations and evaluative feedback for the children's academic failures and (b) to examine possible differences between regular and special education teachers' ratings. A total of 265 teachers (163 regular & 102 special teachers), were asked to rate eight vignettes about children's difficulties. The description of each vignette provided three types of information: the presence or absence of LD, a statement of students' ability (high/low ability) and effort expenditure (high/low effort). For the purposes of this study, the analysis focused only on the existence or absence of Learning Difficulties (LD/NLD). The results of the study indicate that the label of LD differentiates teachers' attributions, emotions and future expectancies of students' failure. Both groups of teachers (reg-

ular and special education) reported lower stability and controllability attributions for students with LD than for students without LD. At the same time, however, special education teachers view student difficulties as more manageable, and their responses convey less stable and uncontrollable attributions as compared to regular teachers. The effect of teachers' gender was not found significant in most of the cases. Correlations among teachers' ratings showed that the two groups of teachers seem to use a different attribution schema towards failure depending on the presence or absence of LD. Implications from the findings and future recommendations are also presented.

VOGT, KARIN, TSAGARI, DINA, «Assessment Literacy of Foreign Language Teachers: Findings of a European Study», *Language Assessment Quarterly*, τόμ. 11, τχ. 4 (2014), σσ. 374-402.

- Training of pre- and in-service teachers constitutes one of the most important aspects in the quality assurance of language testing and assessment (LTA). For instance, foreign language (FL) teachers have to deal with standardised tests as well as their own classroom-based assessment procedures. This means they need the necessary expertise that can be provided by training measures. To gauge the current level of FL teachers in LTA literacy and identify their training needs in this area, data from seven European countries were collected in a mixed-methods study that used questionnaires (n = 853) and qualitative data from teacher interviews (n = 63) in selected countries across Europe. Despite the small differences across countries, the results show that only certain elements of teachers' LTA expertise are developed. To compensate for insufficient training, teachers seem to learn about LTA on the job or use teaching materials for their assessment purposes. Teachers overall express a need to receive training across the range of LTA features identified in the study with varying priorities, depending on their local educational contexts.

XENOPHONTOS, SOPHIA A., «Reading Plutarch in nineteenth-century Greece: classical paideia, political emancipation, and national awareness - the case of Adamantios Koraes», *CLASSICAL RECEPTIONS JOURNAL*, τόμ. 6, τχ. 1 (2014), σσ. 131-157.

- Adamantios Koraes (1748-1833) was a humanist scholar of the modern Greek Enlightenment, regarded by many as the reformer of the Hellenic nation of his time. In his attempt to cultivate the proper sort of education (paideia) and at the same time uplift the national pride of contemporary Greeks, Koraes turned to the revival of the ancient legacy by editing and often translating a wide range of classical texts. Among the various ancient Greek authors that he read, it is clear that Plutarch (c. AD 46-120) influenced him deeply. In this article, I examine two aspects of that influence. In the first section, I argue that while instructing his compatriots on ethical issues, Koraes aligns himself with Plutarch, whom he considers as his ancient role model. This is seen from the fact that in his biographical portrait of Plutarch Koraes is careful in drawing comparisons and links, sometimes explicit and in other instances more opaque, between himself and his precursor. In the second section, I suggest that Koraes is informed by Plutarch's political outlook as well, and more particularly by his central notion of *φιλοτιμία*, which warns against excessive ambition and self-interest in statesmanship. This notion Koraes adjusts to his own political agenda in the form of *φιλοτιμία*, which functions in modern times similarly to Plutarch's *φιλοτιμία* in ancient times.

ZACHAROS, KONSTANTINOS, KOUSTOURAKIS, GERASIMOS, PAPADIMITRIOU, KONSTANTINA, «Analysing the Implemented Curriculum of Mathematics in Preschool Education», *Mathematics Education Research Journal*, τόμ. 26, τχ. 2 (2014), σσ. 151-167.

- The purpose of this paper is to contribute to development of research tools for observation

and analysis of educational practices used by teachers in preschool classrooms. More specifically, we approached the implemented curriculum of mathematics in Greek preschool education. We analysed the recorded data from a week of teaching practices in eight classrooms of Greek public kindergartens, based on Bernstein's theoretical framework on pedagogic discourse. The results showed that the actual educational practices in the observed classrooms deviated from the objectives of the official new cross-thematic curriculum for teaching mathematics in Greek kindergarten in terms of the form of transmitted mathematical knowledge, the instructional rules and strategies that teachers adopted for teaching mathematics, and the teaching-interactive relationships between preschool teachers and students.

ZAFIROPOULOS, K., KARAVASILIS, I., VRANA, V., «Exploring e-governance acceptance by primary and secondary education teachers in Greece», *International Journal of Information Technology and Management*, τόμ. 13, τχ. 4 (2014), σσ. 285-304.

- The transition from conventional governances to e-governance is becoming an international trend. It is important for governments to understand variables that influence citizens' adoption of e-governance in order to take them into account when delivering services online. However, Greece falls back in adoption of e-governance with regards to other EU countries. The purpose of this paper is to investigate factors influencing e-governance acceptance in education sector. It uses the technology acceptance model (TAM) and integrates the trust construct in it. Primary and secondary education teachers responded to an online survey resulting to 230 questionnaires. An SEM validation of the proposed model reveals that along with the traditional TAM constructs, trust to e-governance websites is an important factor affecting attitudes and intentions to use. Policy makers should make an effort to enhance familiarisation of teachers with the internet to promote e-government use along with building useful and easy to use e-governance websites.

ZAMBETA, E., KOLOFOUSI, WITH THE ASSISTANCE OF ASIMINA, «Education and Social Solidarity in times of Crisis: the case of voluntary shadow education in Greece», *Education Inquiry*, τόμ. 5, τχ. 1 (2014).

- This paper aims to understand an emergent social practice of solidarity, that of voluntary shadow education ('social frontistiria'), in its socio-economic context. Perceiving the welfare state as the institutionalized form of solidarity, this paper attempts to analyze its specific nature and the process of political legitimisation stemming from enduring features of the Greek political culture. It is argued that the traditionally established practices are deconstructed in the face of the economic crisis. In the context of recession, new forms of solidarity emerge which transcend the enduring individualistic element of Greek society, based on social activism and volunteerism. While institutional solidarity is insufficient and traditional solidarity faints, civil society apparently emerges, introducing new social practices of solidarity. This paper shows, that the crisis, alongside its dismantling effects, may have some creative effect towards the development of new solidarities, new spaces of hybrid social practices.

ZEPPOS, DIMITRIS, «A Case Study on Student Satisfaction for Graduates of the German Language Teachers' Blended MA Program of the Hellenic Open University, Classes of 2012 and 2013», *Turkish Online Journal of Distance Education*, τόμ. 15, τχ. 4 (2014), σσ. 48-74.

- This paper addresses the lack of research into satisfaction assessment of post-graduate students of the Blended Distance Learning Master's Course for Teachers of German as a Foreign Language offered by the Hellenic Open University. Through the compilation of previous questionnaires implemented for other DL programs and newly defined research problems in one online survey

tool, this paper seeks to pin-point the correlation of initial expectance and final assessment of the blended course. Survey results on a case study population show that, even though the overall program seems to be appreciated, there are vast sections of the blended program that do not completely fulfill the expectations of the students. Furthermore, a need for further investigation and cross-referencing with respective studies is pointed out.

ZERVAS, PANAGIOTIS, SAMPSON, DEMETRIOS G., «Facilitating Teachers' Reuse of Mobile Assisted Language Learning Resources Using Educational Metadata», *IEEE Transactions on Learning Technologies*, τόμ. 7, τχ. 1 (2014), σσ. 6-16.

- Mobile assisted language learning (MALL) and open access repositories for language learning resources are both topics that have attracted the interest of researchers and practitioners in technology enhanced learning (TeL). Yet, there is limited experimental evidence about possible factors that can influence and potentially enhance reuse of MALL resources stored in open access repositories. In this paper the Mobile2Learn Framework is proposed, which aims at supporting sharing and reuse of MALL resources within the context of MALL courses development. Moreover, a quantitative analysis of the reuse of MALL resources developed with the proposed Mobile2Learn Framework is conducted. The results of this analysis provided with evidence that completeness of metadata fields related with educational objectives based on Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) can strongly influence reuse taking place among Mobile2Learn Framework users.

IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

ΑΒΡΑΜΙΔΟΥ ΕΡΙΦΥΛΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Διαδικτυακές εφαρμογές των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην εκπαίδευση: η περίπτωση της λογοκλοπής*, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39218>.

- * Λογοκλοπή * Παράφραση * Πνευματική ιδιοκτησία * Σπουδαστής/Φοιτητής
- Η παρούσα διδακτορική εργασία πραγματεύεται το θέμα της λογοκλοπής, που ορίζεται ως η αυτούσια αντιγραφή κειμένου ενός τρίτου χωρίς αναφορά στον αρχικό συγγραφέα. Πρόκειται για ένα φαινόμενο πολύ διαδεδομένο στους πανεπιστημιακούς κόλπους, αφού αποτελεί συνήθη πρακτική, από πλευράς φοιτητών, η καταφυγή στη λογοκλοπή για τη συγγραφή των εργασιών τους. Για το λόγο αυτό, οι έρευνες που παρουσιάζονται επικεντρώνονται στη σφαιρική και διεξοδική μελέτη του φαινομένου σε συνάρτηση με την ακαδημαϊκή κοινότητα. Συγκεκριμένα, στο 1ο μέρος παρουσιάζονται, μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης, ο ορισμός της λογοκλοπής, τα πιο συνηθισμένα είδη της, το φαινόμενο της αυτολογοκλοπής (self - plagiarism), η τεχνική της παράφρασης (paraphrasing), τα πιθανά αίτια που οδηγούν στη λογοκλοπή, η πολιτική που ακολουθούν πανεπιστήμια του εξωτερικού σε περίπτωση ανίχνευσης κρουσμάτων λογοκλοπής και οι πιθανές συνέπειες για όσους καταφεύγουν σε αυτή. Επιπλέον, μελετώνται συγκριτικά τα πιο διαδεδομένα λογισμικά ανίχνευσης λογοκλοπής όσον αφορά στον τρόπο λειτουργίας τους και στα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και παρουσιάζεται η πολιτική των πανεπιστημίων της χώρας μας, εάν αυτή υπάρχει και καταγράφεται επίσημα στον κανονισμό λειτουργίας τους. Στο 2ο μέρος παρουσιάζονται οι έρευνες που έγιναν σε φοιτητές και καθηγητές του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης για τη μελέτη του φαινομένου. Συγκεκριμένα, η πρώτη έρευνα έχει στόχο να μελετήσει εάν οι φοιτητές γνώριζαν εκ των προτέρων και μπορούσαν να εφαρμόσουν σωστά στα

ιστολόγια τους τρόπους για την αποφυγή της ακούσιας λογοκλοπής, χωρίς κάποια σχετική ενημέρωση από τον αρμόδιο καθηγητή, και στη δεύτερη φάση, κατά πόσο οι φοιτητές αντιλήφθηκαν την ανάγκη εφαρμογής των κανόνων που ισχύουν για την αναδημοσίευση κειμένου ενός τρίτου και τη χρήση αναφορών και βιβλιογραφίας, στοιχεία τα οποία διδάχθηκαν στα πλαίσια σχετικής διάλεξης και κλήθηκαν να εφαρμόσουν σε δεύτερη εργασία. Στόχος της δεύτερης έρευνας που ακολούθησε ήταν να διαπιστωθεί, μέσω ερωτηματολογίου που είχε τη μορφή κουίζ, εάν είναι ενήμεροι για τους κανόνες που διέπουν την αναπαραγωγή κειμένου από το διαδίκτυο, για τις σωστές τεχνικές για την αποφυγή της λογοκλοπής και για τη σωστή καταγραφή των βιβλιογραφικών αναφορών κατά τη σύνταξη των εργασιών τους. Επιπλέον, οι καθηγητές του συγκεκριμένου πανεπιστημίου κλήθηκαν να καταθέσουν την προσωπική τους άποψη, μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, σχετικά με το τι συνιστά ορθή χρήση βιβλιογραφικών αναφορών και τις αντιδράσεις τους στην κακή χρήση των πηγών κατά τη σύνταξη εργασιών από φοιτητές/τριες. Τέλος, προτείνονται τρόποι αποφυγής της λογοκλοπής και μείωσης των κρουσμάτων στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Στην κατεύθυνση αυτή έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν τόσο τα ίδια τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, μέσω μιας ξεκάθαρης και σαφώς καθορισμένης πολιτικής γύρω από το συγκεκριμένο ζήτημα όσο και οι ίδιοι οι καθηγητές με διάφορους πρακτικούς τρόπους.

ΑΛΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΣ, Ο καθηγητής φυσικής αγωγής, ως διευθυντής και η διοικητική του επάρκεια για ένα αποτελεσματικό σχολείο, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35101>.

* Διευθυντής * Ηγεσία * Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Φυσική Αγωγή

- Με δεδομένο πως οι Καθηγητές/τριες Φυσικής Αγωγής (Κ.Φ.Α.) ήδη αποτελούν την τέταρτη πολυπληθέστερη ειδικότητα που καταλαμβάνει διευθυντικές θέσεις σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το γεγονός πως δεν λαμβάνουν την κατάλληλη διοικητική επάρκεια κατά τις προπτυχιακές σπουδές τους για διοίκηση σχολείων, προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο είναι σε θέση να ασκήσουν αποτελεσματική σχολική διοίκηση. Χρησιμοποιώντας ένα ερωτηματολόγιο (Principal Instructional Management Rating Scale) προσαρμοσμένο στην ελληνική πραγματικότητα, συνολικά ρωτήθηκαν 580 εκπαιδευτικοί σε 35 σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της περιφερειακής διεύθυνσης εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας που διοικούνται από Κ.Φ.Α., με στόχο: α) να εντοπιστούν σε ποιους από τους οκτώ παράγοντες διοικητικής ικανότητας του ερωτηματολογίου θα πρέπει να βελτιωθούν οι διευθυντές τους και β) κατά πόσο ικανοποιούνται οι απαιτήσεις τους για αποτελεσματική σχολική διοίκηση από τους διευθυντές τους. Μεταβλητές θεωρούνται όλες οι δηλώσεις του ερωτηματολογίου, καταναμημένες σε ενότητες ικανοτήτων/δεξιοτήτων διαμορφώνοντας έτσι τους παράγοντες διοικητικής ικανότητας. Η μέθοδος με την οποία εντοπίζεται η αποτελεσματική σχολική διοίκηση, είναι η ανάλυση του χάσματος, μεταξύ του βαθμού που θεωρούν οι εκπαιδευτικοί την κάθε δήλωση σημαντική, για να θεωρηθεί ο διευθυντής τους αποτελεσματικός και του βαθμού που εφαρμόζεται η συγκεκριμένη δήλωση από τον διευθυντή. Σε όλους τους παράγοντες διοικητικής ικανότητας βρέθηκαν αποκλίσεις μεταξύ αυτού που θεωρούν σημαντικό οι εκπαιδευτικοί και του τι εφαρμόζεται τελικά στο σχολείο τους από τον/την διευθυντή/ντρια - Κ.Φ.Α. Επίσης, εντοπίστηκαν διαφορετικές επιδόσεις στους παράγοντες διοικητικής ικανότητας των διευθυντών/ντριών - Κ.Φ.Α. στα Λύκεια, από ότι στα Γυμνάσια. Βρέθηκε πως οι επιδόσεις τους στους παράγοντες διοικητικής ικανότητας διαφοροποιούνται στατιστικά σημαντικά ανάλογα με την περιοχή που βρίσκεται το σχολείο, την ηλικία και την εμπειρία των εκπαιδευτικών. Δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο και την ειδικότητα των εκπαιδευτικών. Συμπεραίνεται, πως οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία τους δεν βιώνουν τις ηγετικές συμπεριφορές από τον/την διευθυντή/ντρια - Κ.Φ.Α. που προσδοκούν και οι ικανότητες/δεξιότητες που εκδηλώνονται από τους/τις διευθυντές/ντριες τους δεν είναι αυτές που

αναμένουν. Οι διευθυντές/ντριες - Κ.Φ.Α. χρειάζεται να βελτιωθούν στους παράγοντες: α) εμπλοκής γονέων στη μαθησιακή διαδικασία, β) διατήρησης ρόλου παιδαγωγού ηγέτη (μέντορα), γ) προώθησης επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, δ) παρακολούθησης προόδου - αξιολόγησης μαθητή και ε) προσδιορισμού και διάχυσης των εκπαιδευτικών στόχων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΤΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ ΦΙΛΙΠΠΟΣ, *Η συναισθηματική νοημοσύνη σε σχέση με το κλίμα της τάξης και τη σχολική επίδοση των παιδιών*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39119>.

* Συναισθηματική νοημοσύνη * Κλίμα της τάξης * Επίδοση στις σπουδές * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα της προσωπικότητας αναφέρεται στις προδιαθέσεις της συμπεριφοράς και στις προσωπικές εκτιμήσεις του ατόμου για τις ικανότητές του. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετηθεί η συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα των παιδιών προεφηβικής ηλικίας, που φοιτούν στις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Αναλυτικότερα, διερευνάται πώς δύο διαστάσεις της ζωής των παιδιών στο σχολείο - η σχολική επίδοση (γνωστική διάσταση) και το κλίμα της τάξης (συναισθηματική διάσταση) - σχετίζονται με τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα των παιδιών. Στην έρευνα συμμετείχαν 499 μαθητές (276 κορίτσια και 223 αγόρια) που προέρχονταν από 17 δημόσια Δημοτικά σχολεία της ευρύτερης περιοχής του κέντρου των Αθηνών, εκ των οποίων οι 224 φοιτούσαν στην Ε΄ Δημοτικού και οι 275 στην Στ΄ Δημοτικού. Οι μαθητές συμπλήρωσαν (α) το Ερωτηματολόγιο της Συναισθηματικής Νοημοσύνης ως Χαρακτηριστικού Γνώρισματος για Παιδιά-Σύντομη Έκδοση, που αποτελεί την ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Trait Emotional Intelligence-Child Short Form (προσωπική ιστοσελίδα Petrides, <http://www.psychometriclab.com>) και (β) το Ερωτηματολόγιο «Η Ζωή στη Σχολική Τάξη», που αποτελεί την ελληνική μετάφραση-προσαρμογή του ερωτηματολογίου Classroom Life Measure (Johnson & Johnson, 1983. Johnson, Johnson, Buckman, & Richards, 1985. Βογιατζόγλου & Γαλανάκη, 2008. Γαλανάκη, 2005. Μπαμπάλης, 2009. Μπαμπάλης, Γαλανάκη, & Σταύρου, 2007). Οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωσαν την Κλίμακα Σχολικής Επίδοσης, η οποία αξιολογεί τη σχολική επίδοση των μαθητών στα μαθήματα των Μαθηματικών, της Γλώσσας και της Ιστορίας. Τα παιδιά είχαν υψηλή συνολική συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα, είχαν καλή επίδοση στα μαθήματα και αξιολογούσαν θετικά το κλίμα της τάξης τους. Συγκεκριμένα, ανέφεραν ότι ο δάσκαλος της τάξης τους τα υποστηρίζει τόσο σε σχολικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο και ότι δεν νιώθουν αποξενωμένα από την τάξη τους. Η συνολική συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα δεν βρέθηκε να σχετίζεται με την επίδοση των παιδιών στο σχολείο. Διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα ήταν πιθανό να αναφέρουν υψηλά επίπεδα συνεργασίας και τα παιδιά που φοιτούν σε μια σχολική τάξη που χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα συνοχής ήταν πιθανό να έχουν υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα. Τα ευρήματα συζητούνται στα πλαίσια της σχετικής διεθνούς βιβλιογραφίας για τη συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών και τις σχέσεις της με τη ζωή των παιδιών στο σχολείο. Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για παιδαγωγικές εφαρμογές, με βάση τα πορίσματα της παρούσας έρευνας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *L' interaction en cours de francais langue etrangere pour adolescents grecs: analyse de classes avec ou sans les nouvelles technologies*, (2014), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και

Τεχνών, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39176>.

* Γαλλική γλώσσα * Μέθοδος διδασκαλίας * Νέες τεχνολογίες

- Η παρούσα έρευνα εντάσσεται στον κλάδο της διδακτικής των ξένων γλωσσών και ειδικότερα των Γαλλικών. Στόχος της έρευνας είναι η μελέτη της αλληλεπίδρασης κατά τη διάρκεια διδασκαλιών των Γαλλικών που αναπτύσσονται σε περιβάλλοντα όπου χρησιμοποιούνται (ή αντίστοιχα: δεν χρησιμοποιούνται) οι Νέες Τεχνολογίες. Στη διάρκεια της έρευνας έχουν συλλεχθεί δεδομένα με ηχογραφήσεις σε δημόσια σχολεία στη Ελλάδα - κυρίως στο πλαίσιο διάφορων διδακτικών ασκήσεων, είτε προτεινόμενων στις μεθόδους των Γαλλικών, εμπνευσμένες από τους καθηγητές, είτε όχι, με πρόσθετη χρήση Νέων Τεχνολογιών - και πληροφορίες από ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι καθηγητές και οι μαθητές. Η μελέτη έχει στόχο να δείξει όχι μόνο τον τρόπο που η αλληλεπίδραση λειτουργεί μέσα στη τάξη των Γαλλικών, αλλά και τις διαφορές ανάμεσα στους δυο τύπους των διδασκαλιών, με ή χωρίς την υποστήριξη των Νέων Τεχνολογιών.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΔΑΜΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, *Ικανότητες απόδοσης των ηγετών εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα και συσχετίσή τους με χαρακτηριστικές παραμέτρους*, (2014), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35554>.

* Διευθυντής * Ηγεσία * Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Επαγγελματική ανάπτυξη

- Τα τελευταία χρόνια υπάρχει διεθνώς έντονο ενδιαφέρον για το αν οι σχολικοί ηγέτες διαθέτουν επαρκείς ηγετικές ικανότητες, έτσι ώστε να μπορέσουν να ικανοποιηθούν οι προκλήσεις του συνεχώς μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος. Η επάρκεια - ικανότητες απόδοσης των διευθυντών και των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι πρωταρχικής σημασίας, κυρίως λόγω του σύγχρονου ρόλου που οφείλουν να διαδραματίσουν. Στην παρούσα διατριβή εξετάζεται το επίπεδο επάρκειας - ικανοτήτων απόδοσης που αντιλαμβάνονται ότι έχουν για τους εαυτούς τους οι διευθυντές και οι υποδιευθυντές των σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Θεσσαλονίκης σε ό,τι αφορά τις κοινές διοικητικές ευθύνες που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς στα πλαίσια του διοικητικού τους ρόλου. Ταυτόχρονα, γίνεται απόπειρα ανίχνευσης της πιθανής επίδρασης κάποιων συγκεκριμένων παραγόντων - χαρακτηριστικών της προσωπικότητάς τους που μπορεί να επηρεάζουν αρχικά τις αντιλήψεις αυτές και, κατά συνέπεια, την αποτελεσματική άσκηση του διοικητικού ρόλου τους. Ένα σύνολο 412 διευθυντικών στελεχών του νομού Θεσσαλονίκης, δηλαδή 261 διευθυντών και 151 υποδιευθυντών, ανταποκρίθηκε πλήρως στη συγκεκριμένη έρευνα, συμπληρώνοντας τα εργαλεία που δόθηκαν επαρκώς και με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν αυτά να χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν. Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας κατέδειξαν ότι ο συνολικός μέσος όρος της αντιληπτής ικανότητας απόδοσης των διευθυντών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι καλύτερος από τον αντίστοιχο των υποδιευθυντών. Επιπρόσθετα, ο συνολικός μέσος όρος της αντιληπτής ικανότητας απόδοσης των έμπειρων διευθυντικών στελεχών διαφέρει από τον αντίστοιχο των μη έμπειρων - αρχαρίων. (Περιοχή περίληψης).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΦΟΤΙΝΙ ΤΗΟΦΙΛΟΣ, *Children learning english as a third language: a study on their L3 speech production*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και

Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36601>.

* Αγγλική γλώσσα * Εκμάθηση γλωσσών * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Πολυγλωσσία * Παιδί μετανάστη

- Ο στόχος της παρούσας διατριβής ήταν να μελετηθεί η αλληλεπίδραση των τριών γλωσσών ως προς το λεξιλόγιο σε 49 παιδιά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκονται την Αγγλική, ως Γ3 (τρίτη γλώσσα). Όλοι οι συμμετέχοντες ήταν 9-12 ετών, είχαν γεννηθεί και μεγαλώσει στην Ελλάδα, κατάγονταν από μεταναστευτικές οικογένειες και ήταν στην διαδικασία απόκτησης του επιπέδου Α1 σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες. Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αφηγηθούν μια εικονογραφημένη ιστορία στην Γ3 τους (Αγγλικά). Διερευνήθηκε η διαγλωσσική επιρροή ως προς την μίξη κωδίκων (code mixing) καθώς και την γλώσσα που λειτούργησε ως κύρια προμηθευτής (είτε ελληνικά είτε αλβανικά, είτε ήταν η Γ1 είτε η Γ2 των παιδιών). Η έρευνα εστίασε στην μεταφορά (transfer) και ειδικότερα στο λεξιλογικό επίπεδο ώστε να εντοπιστεί η κύρια πηγή μεταφοράς ως προς την γλώσσα που χρησιμοποιούσαν οι συμμετέχοντες μας κάθε φορά που δεν χρησιμοποιούσαν την γλώσσα-στόχο της αφήγησης. Επίσης, τα παιδιά της έρευνάς μας παράγγαγαν τρίγλωσσες προτάσεις, οι οποίες είναι εξαιρετικά σπάνιες στην έως τώρα βιβλιογραφία. Επιπλέον, μελετήθηκαν τα μέρη του Λόγου και στις τρεις γλώσσες που χρησιμοποίησαν οι συμμετέχοντες κατά την αφήγηση της Γ3, ώστε να βρεθεί εάν η διαγλωσσική επιρροή επηρέασε τα κλιτά και άκλιτα μέρη του Λόγου καθώς και την αναλογία τους στο σώμα κειμένων (corpus). Επίσης, ερευνήθηκε το προφίλ των περισσότερο πετυχημένων ομιλητών της Γ3 στους συμμετέχοντες μας, σε συνάρτηση με τις γλωσσικές τους βιογραφίες, τις αφηγήσεις τους και το επίπεδο κατάκτησης του Α1 στην Γ3. Επιπλέον, ερευνήθηκε το ζήτημα της Ελληνικής και η επίδρασή της στους συμμετέχοντες μας, είτε ως Γ1 είτε ως Γ2. Σύμφωνα με τα ευρήματά μας, τα Ελληνικά ήταν η κύρια πηγή μεταφοράς (source of transfer) στην παραγωγή προφορικού λόγου των παιδιών αυτών. Μάλιστα, τα παιδιά εκείνα που είχαν δηλώσει ως Γ1 τα Ελληνικά μετέφεραν περισσότερες λέξεις από την Γ1 σε σχέση με την Γ2 τους (Αλβανικά), ενώ τα παιδιά εκείνα που είχαν δηλώσει ως Γ1 τους τα Αλβανικά μετέφεραν περισσότερες λέξεις από την Γ2 τους (Ελληνικά). Επίσης, η μελέτη για τους παράγοντες που μπορεί να επηρέασαν περισσότερο για την περισσότερο επιτυχή απόκτηση της Γ3 (Αγγλικά) έδειξε ότι: όσον αφορά τους συμμετέχοντες μας οι πιο στατιστικά σημαντικοί παράγοντες ήταν η ηλικία τους (όσο μεγαλύτεροι ήταν τόσο πιο υψηλότερο ήταν το επίπεδο Α1 στην Γ3) και η τυπική τους εκπαίδευση στην Γ2 (τα παιδιά που είχαν διδαχθεί την Γ2 ήταν και περισσότερο επιτυχημένοι ομιλητές της Γ3, γλώσσα που είχαν διδαχθεί επίσης).

ΑΡΓΥΡΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Τα αναλυτικά προγράμματα και τα κυπριακά σχολικά βιβλία ιστορίας της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο κατά την περίοδο της αγγλοκρατίας (1878-1960): η διάχυση της εθνικής και αποικιακής ιδεολογίας, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41593>.

* Κύπρος * Ιστορία - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτικό βιβλίο * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Ιδεολογία * Ετερότητα

- Η παρούσα διατριβή διερευνά το βαθμό και τις μορφές διάχυσης της εθνικής ιδεολογίας στα σχολικά εγχειρίδια της Ιστορίας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο, τα οποία συνέγραψαν Κύπριοι εκπαιδευτικοί κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας (1878-1960). Τα σχολικά εγχειρίδια εξετάζονται ως κοινωνικά προϊόντα και ταυτόχρονα αποτιμάται η συμβολή τους στη διαμόρφωση της εθνικής ενωτικής ιδεολογίας των Ελληνοκύπριων μαθητών κατά την υπό εξέταση περίοδο. Η εργασία θέτει συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα που περιστρέφονται γύρω από

δύο βασικούς άξονες: τον εθνικό «εαυτό» (τους Έλληνες ως έθνος γενικότερα και τους Έλληνες της Κύπρου) και τον εθνικό «άλλο» (τους Τούρκους ως έθνος γενικότερα και τους Τούρκους της Κύπρου). Παράλληλα, η παρούσα έρευνα επιχειρεί να φωτίσει, μέσα από τη μελέτη αδημοσίευτου αρχαιικού υλικού και της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, πτυχές που συνδέονται με τη βρετανική αποικιακή εκπαιδευτική πολιτική στην Κύπρο σε σχέση με το μάθημα της Ιστορίας, όπως τα αναλυτικά προγράμματα που συντάχθηκαν και οι πολιτικές που εφαρμόστηκαν για το βιβλίο. Το υπό έρευνα υλικό της παρούσας εργασίας αποτέλεσαν 30 σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας των τάξεων Γ', Δ', Ε' και Στ' Δημοτικού τα οποία αντιπροσωπεύουν τις δύο βασικές περιόδους έκδοσης (1878-1934 και 1935-1960), οι οποίες προκύπτουν από τη πολιτική της αποικιακής διοίκησης ως προς τον καθορισμό του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων και του τρόπου έγκρισης των σχολικών εγχειριδίων, και τις τρεις υποπεριόδους (1878-1934, 1935-1948 και 1949-1959), οι οποίες καθορίζονται από την εφαρμογή των Αναλυτικών Προγραμμάτων στη Δημοτική Εκπαίδευση. Για την ερευνητική-μεθοδολογική προσέγγιση του υπό έρευνα υλικού υιοθετήθηκε ένα σύνθετο μοντέλο ανάλυσης, το οποίο αποτελεί σύζευξη ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου. Από την ανάλυση του υπό έρευνα υλικού συνάγεται ότι στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας της υπό έρευνα περιόδου διαχεόταν, άλλοτε με μεγαλύτερη και άλλοτε με μικρότερη ένταση, η κυρίαρχη ιδεολογία της ελληνοκυπριακής κοινότητας. Το περιεχόμενο των εγχειριδίων αυτών αναπαρήγαγε την εθνική ενωτική ιδεολογία και καλλιεργούσε στους Έλληνες μαθητές της Κύπρου αξίες, πρότυπα και συμπεριφορές διαμορφώνοντας έτσι την εθνική συνείδησή τους και υπηρετώντας το τελευταίο αλυτρωτικό κίνημα του Ελληνισμού. Παράλληλα, μέσω της υπονόμησης της εικόνας του εθνικού «άλλου» ενισχυόταν η εικόνα του εθνικού «εαυτού» και καλλιεργούνταν αρνητικές στερεότυπες εικόνες για τους Τούρκους συμβάλλοντας έτσι στον περιορισμό των δυνατοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας των δύο κοινοτήτων στο μέλλον.

ΒΑΚΑΛΗ ΆΝΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Η παραγωγή γραπτού λόγου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση μετά το 1975: από την έκθεση στη δημιουργική γραφή, (2014), Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Σχολή Παιδαγωγική Φλώρινας, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34653>.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα - Σπουδή και διδασκαλία * Γραπτή έκφραση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Δημιουργική γραφή

- Οι πολλαπλές και διαφοροποιημένες συχνά οπτικές του εκπαιδευτικού συστήματος σχετικά με την παραγωγή γραπτού λόγου στο σχολείο δεν αποτυπώνονται μόνο στην αλλαγή του ονόματος αυτού του γνωστικού αντικείμενου μέσα στην πορεία των χρόνων, αλλά αφορούν και σημαντικά κομμάτια της διδακτικής πράξης. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε την πορεία της διδασκαλίας της παραγωγής γραπτού λόγου στην ελληνική εκπαίδευση μετά το 1975. Συγκεκριμένα, εξετάζουμε τις κατευθύνσεις που δίνει επίσημα το Υπουργείο Παιδείας σε εκπαιδευτικούς και μαθητές, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από νομικά κείμενα και υλοποιούνται μέσα από ασκήσεις σχολικών εγχειριδίων. Μας ενδιαφέρουν το θεσμικό πλαίσιο που κάθε φορά ορίζει η εκπαιδευτική διοίκηση για αυτό το γνωστικό αντικείμενο και το σχετικό περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων που επισήμως εφαρμόζονται στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη. Η εργασία μας αφορά και την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, γιατί μας ενδιέφερε η συνολική εποπτεία του αντικείμενου στην ελληνική εκπαίδευση και ασχολούμαστε με τα χρόνια μετά το 1976, καθώς η καθιέρωση της «Κοινής Νεοελληνικής» αποτελεί ορόσημο για τη γλωσσική διδασκαλία και τις εφαρμογές της. Αρχικά, δίνονται οι βασικές αρχές της γλωσσικής διδασκαλίας και της διδασκαλίας της παραγωγής γραπτού λόγου σε κάθε χρονική περίοδο και το νομικό πλαίσιο τους και κατόπιν παρουσιάζονται τα σχετικά γλωσσικά εγχειρίδια. Τα χρονικά όρια τέθηκαν ανάλογα με σημαντικά μεταρρυθμιστικά επεισόδια κάθε φορά και ανάλογα με την αλλαγή των σχολικών εγχειριδίων, γιατί μέσα από αυτά είχαμε την ευκαιρία να παρακο-

λουθήσουμε τις σχετικές αλλαγές και την υλοποίησή τους. Το νομικό πλαίσιο για τη γλωσσική διδασκαλία εξετάζεται κάθε φορά, καθώς από αυτό επιλέγουμε και παρουσιάζουμε τη σχετική νομοθεσία για την παραγωγή γραπτού λόγου. Τα σχολικά εγχειρίδια παρουσιάζονται ως δομή και απαιτήσεις, για να αντιληφθούμε τη θέση των ασκήσεων παραγωγής γραπτού λόγου μέσα σε αυτά και τη σχέση τους με την οπτική του κάθε εγχειριδίου. Στη συνέχεια, με τη μέθοδο της Ανάλυσης Περιεχομένου με βάση το θέμα προσπαθούμε να δώσουμε μια συνολική άποψη για την παρουσίαση του νομικού υλικού μας και να κατηγοριοποιήσουμε με διάφορα κριτήρια τις ασκήσεις των σχολικών εγχειριδίων που συγκεντρώσαμε. Ενώ οι οδηγίες και τα προγράμματα δείχνουν να αλλάζουν ύφος και προσανατολισμό μέσα στον χρόνο, στη σύγχρονη πραγματικότητα οι διδακτικές οδηγίες Πιο αισιόδοξα προτείνουν ευρύτερη ενασχόληση με μεγαλύτερη ποικιλία ασκήσεων παραγωγής γραπτού λόγου. Ένας μαθητής από το Δημοτικό μέχρι και το Λύκειο σήμερα ασκείται σε συγκεκριμένα είδη λόγου και καλείται να πειραματιστεί ενδεικτικά σε κάποια άλλα. Στην πορεία της γλωσσικής διδασκαλίας προστίθενται νέου τύπου ασκήσεις, όχι όμως σε μεγάλο ποσοστό, αλλά η εκπαιδευτική πραγματικότητα καθιστά δύσκολη την εξάσκηση των μαθητών σε νέες δομές γραπτού λόγου. Τόσο ο τίτλος όσο και το υλικό μελέτης της εργασίας αυτής καταλήγουν στην έννοια της Δημιουργικής Γραφής ως νέας πρότασης παραγωγής γραπτού λόγου. Στην εργασία αυτή απλώς περιγράφεται η σύγχρονη κατάσταση σχετικά με τη Δημιουργική Γραφή στην εκπαίδευση και παρουσιάζονται σχετικές διαπιστώσεις για την αξιοποίησή της στο πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας, ως δυνατότητας για πρόσβαση σε ιδέες και νέες προσεγγίσεις στον τρόπο της γραφής.

ΒΑΜΒΙΑΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, *Η γαλλόφωνη εκπαίδευση στην Ελλάδα 19ος - 20ος αιώνας: η περίπτωση του Λεοντείου Λυκείου*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/44190>.

* Γαλλόφωνη εκπαίδευση * Καθολικά σχολεία * Λεόντειο Λύκειο

- Στην εργασία αυτή ερευνάται η γαλλόφωνη εκπαίδευση στην Ελλάδα κατά το 19ο - 20ο αι. και ιδιαιτέρως η ίδρυση και λειτουργία του Λεοντείου Λυκείου ως Ελληνογαλλικού Καθολικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, το οποίο συνέβαλε, αφενός, στην καλλιέργεια της γαλλικής γλώσσας και στη διάδοση του γαλλικού πολιτισμού και αφετέρου στην ολόπλευρη και αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού καθώς και στη μόρφωση και στη διαπαιδαγώγηση μαθητών - μαθητριών στον ελληνικό χώρο. Το Λεόντειο Λύκειο είναι έργο ζωής θεμελιωμένο σε διαχρονικές ανθρωπιστικές και χριστιανικές αρχές. Η προσφορά του έχει αναγνωριστεί και εκτιμάται μέχρι σήμερα από την ελληνική κοινωνία, τη θρησκευτική, πνευματική και πολιτική ηγεσία του τόπου, και ιδιαιτέρως από τους χιλιάδες αποφοίτους, τους γονείς και τους σημερινούς νέους που φοιτούν σ' αυτό. Για τους Μαριανούς Αδελφούς είναι η υλοποίηση της διά βίου απόφασής τους να υπηρετήσουν την εκπαίδευση των νέων, στο πλαίσιο των αρχών και επιδιώξεων της Αδελφότητάς τους. Για τους συνεργάτες τους, τους Μαριανούς Λαϊκούς Εκπαιδευτικούς, αποτελεί το χώρο όπου τους δίνεται η δυνατότητα να ασκήσουν το λειτουργημά τους εφαρμόζοντας τις αρχές της παιδαγωγικής τους αποστολής. Τα βασικά χαρακτηριστικά της Παιδαγωγικής που ανέπτυξαν οι Μαριανοί Αδελφοί είναι *της Παρουσίας: Η συνεχής παρουσία των Αδελφών κοντά στους μαθητές με την οποία επιτυγχάνεται η συνεχής επίβλεψη και η πειθαρχία αλλά και το πλησίασμα που είναι απαραίτητο για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης. *της Απλότητας: Η απλότητα και η μετριοφροσύνη του εκπαιδευτικού μέσα από την οποία ο μαθητής γίνεται ο πρωταγωνιστής της εκπαιδευτικής ζωής. *της Εργασίας: Ο σωστός, συνεχής και μεθοδικός τρόπος εργασίας τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών που μπορεί να οδηγήσει στην επιτυχία των σκοπών και των στόχων της εκπαιδευτικής διαδικασίας. *της Πειθαρχίας: Η επιβολή μιας προληπτικής κυρίως παιδαγωγικής πειθαρχίας που συντελεί στο να επικρατεί η απαραίτητη ηρεμία στην τάξη, η οποία

βοηθά τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές στο δημιουργικό τους έργο. *της Άμιλλας: Η ανάπτυξη σωστής άμιλλας μεταξύ των μαθητών ως μιας εσωτερικής προτρεπτικής δύναμης που τους κάνει πιο αποδοτικούς, χωρίς να δείχνουν περιφρόνηση για τους πιο «αδύνατους». *της Αλληλεγγύης: Η δημιουργία οικογενειακού πνεύματος ανάμεσα σε όσους εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία: μαθητές - εκπαιδευτικούς - γονείς κτλ. (Περιοχή περίληψης).

ΒΑΡΕΛΗ ΕΛΕΝΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, Κοινωνία και σχολείο: το νέο κοινωνιολογικό πλαίσιο του πολυπολιτισμικού σχολείου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, (2014), Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Τομέας Νεοελληνικής Κοινωνίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35179>.

* Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Πολυπολιτισμικότητα * Ρατσισμός * Κοινωνικός αποκλεισμός

- Η εκπαίδευση είναι ένας θεσμός που αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό τον πολιτισμό και τις κοινωνικο-οικονομικές δομές μιας κοινωνίας. Παράλληλα, αποτελεί έναν μηχανισμό κοινωνικοποίησης και κοινωνικού ελέγχου, που είναι προσανατολισμένος όχι μόνο στο να αναπαράγει τις κυρίαρχες δομές, αλλά και τις διαστρωματικές κοινωνικές σχέσεις σε μια κοινωνία, διαιωνίζοντας με αυτόν τον τρόπο την κοινωνική ανισότητα. Η διατριβή εξετάζει αυτή τη διπλή σχέση μεταξύ της λειτουργίας και του ρόλου του σύγχρονου σχολείου, σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που βιώνουν οι μετανάστες στη χώρα υποδοχής. Τελικός στόχος είναι η αξιολόγηση των κυρίων παραγόντων που συμβάλλουν στη σχολική επίδοση των παιδιών διαφορετικών πολιτισμών και, κατ' επέκταση, η διερεύνηση των δυνατοτήτων και των εκπαιδευτικών ευκαιριών που τους παρέχονται. Ως κεντρικός άξονας μελέτης επιλέγεται το διαπολιτισμικό σχολείο, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, όπως διαπιστώθηκε τόσο από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας όσο και από ερευνητική προσέγγιση της λειτουργίας του στην Ελλάδα. Σκοπός της διατριβής είναι η λεπτομερής μελέτη και διερεύνηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ως προς την κοινωνιολογική της διάσταση. Έτσι εξετάζεται το διαπολιτισμικό ή πολυπολιτισμικό ελληνικό σχολείο μέσα από δύο διαφορετικές κατευθύνσεις: Πρώτον, την εξέταση των κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν και καθορίζουν την επιτυχία ή μη της εκπαίδευσης των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών και, δεύτερον, τη μελέτη της κοινωνικής κατάστασης αυτών των μαθητών και τη θέση τους στην κοινωνία, όπως διαμορφώνεται από τον βαθμό αποδοχής τους από τα άτομα του κυρίαρχου πληθυσμού. Η υπόθεση της διατριβής στηρίζεται στη διερεύνηση των σημερινών αντιλήψεων για το νέο κοινωνιολογικό πλαίσιο, που αφορά στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του ελληνικού πολυπολιτισμικού - διαπολιτισμικού σχολείου στην πρώτη βαθμίδα εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα διερευνώνται αντιλήψεις και απόψεις που έχουν να κάνουν με σοβαρά θέματα κοινωνικού αποκλεισμού, στερεοτύπων και ρατσισμού, καθώς και της επίδρασης κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων, που προσδιορίζουν άμεσα τη σχολική πραγματικότητα. Επιπλέον, αναλύεται και διερευνάται ενδελεχώς η αποτελεσματικότητα του υπάρχοντος εκπαιδευτικού σχεδιασμού και των αναλυτικών προγραμμάτων για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, προκειμένου να καλυφθεί το ερευνητικό κενό. Αρχικά στη διατριβή ερευνώνται και αναλύονται οι έννοιες και οι όροι που προσδιορίζουν το πεδίο μελέτης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, τις διαφορετικές αντιλήψεις που έχουν διατυπωθεί για τον ρόλο του σχολείου σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και στα προβλήματα και διλήμματα που τίθενται σε ιδεολογικό, δεοντολογικό και επίπεδο εφαρμογής. (Περιοχή περίληψης).

ΒΑΡΣΑΜΟΥ ΆΝΝΑ ΑΝΔΡΕΑΣ, Διδασκαλία φυσικών επιστημών στο νηπιαγωγείο με χρήση αφηγηματικών τεχνικών: εικόνα, λόγος και θεατρική έκφραση, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα

Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35677>.

* Φυσικές Επιστήμες * Προσχολική αγωγή * Διδακτική πρόταση

- Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται μια εναλλακτική πρόταση διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών σε παιδιά Νηπιαγωγείου. Στο θεωρητικό μέρος εξετάζεται το εκπαιδευτικό πλαίσιο και ο τρόπος που μπορεί να ενταχθεί σε αυτό μια νέα εκπαιδευτική πρόταση και να λειτουργήσει αποδοτικά. Επίσης μελετάται το έργο της Επιστήμης, που για την πρόοδό της φαίνεται να απαιτείται, πέρα από την άρτια θεωρητική κατάρτιση του ερευνητή, μια «μέθεξη» στο αντικείμενο έρευνάς του: η βαθιά συμμετοχή του στη γνώση, ένας τρόπος να γνωρίζει και νιώθει ταυτόχρονα, «συγνωσιακά». Επομένως, στο ερευνητικό μέρος, αναζητούνται τρόποι να δημιουργήσουμε συγνωσιακά μαθησιακά πλαίσια για την διδασκαλία Φυσικών Επιστημών σε παιδιά 4-6 ετών. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό αξιοποιούνται οι αφηγηματικές και θεατρικές δομές. Με τη βοήθειά τους, το επιστημονικό περιεχόμενο «μεταποιείται» σε θεατρική δράση, με στόχο τα νήπια να εμπλακούν συγνωσιακά στην οικοδόμηση εννοιών αναφορικά με τους Μαγνήτες και το Φως. Τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ενθαρρυντικά, αφού δείχνουν ότι μέσω της θεατρικής αφήγησης, τόσο τα παιδιά όσο και η εκπαιδευτικός, εμπλέκονται σε καταστάσεις «συγνωσιακής δράσης», εμπιθύνοντας στη γνώση και προχωρώντας σε εννοιολογικές αλλαγές. Παρόλα αυτά, υπάρχουν περιορισμοί στην δημιουργία συγνωσιακών πλαισίων, καθώς και προβληματισμοί σχετικά με τις δυνατότητες ευρύτερης χρήσης τους από τους/τις εκπαιδευτικούς.

ΒΑΣΑΡΜΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Πολλαπλή νοημοσύνη και παραγωγή γραπτού λόγου: επιδράσεις της διαφοροποιημένης ως προς τους τύπους νοημοσύνης των μαθητών διδασκαλίας της παραγωγής του γραπτού λόγου (επιχειρηματολογικού κειμένου) σε γνωστικό, μεταγνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40898>.

* Γραπτή έκφραση * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση* Θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης * Επιχειρηματολογία

- Με την παρούσα έρευνα επιχειρήθηκε η σύζευξη των σύγχρονων θεωριών του γραπτού λόγου (κοινωνικογνωστικής και επιμέρους κοινωνικοπολιτισμικών προσεγγίσεων) με τη θεωρία των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης κατά τη διδασκαλία της παραγωγής επιχειρηματολογικού κειμένου. Συγκεκριμένα, διερευνήθηκε η επίδραση της διαφοροποιημένης ως προς τους ισχυρούς τύπους νοημοσύνης των μαθητών διδασκαλίας στην παραγωγή γραπτού λόγου σε γνωστικό, μεταγνωστικό και συναισθηματικό επίπεδο και ειδικότερα όσον αφορά: α) την ικανότητα των μαθητών να παράγουν αποτελεσματικά και πειστικά επιχειρηματολογικά κείμενα, β) την απόκτηση της μεταγνωστικής γνώσης και των μεταγνωστικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες, προκειμένου να διαχειρίζονται εμπρόθετα τις δυσκολίες του συγγραφικού έργου και γ) τη συγγραφική τους αυτοεικόνα. Ταυτόχρονα, συγκρίθηκαν οι επιδράσεις σε αυτές τις παραμέτρους με τις αντίστοιχες μιας μη διαφοροποιημένης διδασκαλίας που βασίστηκε στη συνεργατική μάθηση και διδασκαλία, μέθοδο που ενσωματώνει τις αρχές των προαναφερθεισών θεωρητικών προσεγγίσεων και τις μετουσιώνει σε διδακτικά αποτελεσματικές παρεμβάσεις, όπως αποδεικνύεται ερευνητικά. Στόχος δεν ήταν να αντιπαραθέσουμε τις θεωρητικές αυτές προσεγγίσεις με τη θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης, αντίθετα, επιδιώξαμε να διερευνήσουμε τη συμπληρωματική τους σχέση, πόσο αποδοτική μπορεί να αποβεί η ενσωμάτωση της τελευταίας στις πρώτες, ως εργαλείο υποστηρικτικό για το σχεδιασμό ενός αποτελεσματικού για τη μάθηση και τη διδασκαλία της παραγωγής του γραπτού λόγου περιβάλλοντος. Η διδασκαλία περιορίστηκε στην παραγωγή του επιχειρηματολογικού κειμένου, το οποίο θεωρείται το πιο απαιτητικό κειμενικό είδος. Για την επίτευξη του ερευνητικού σκοπού σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε εκπαιδευτική έρευνα σε πραγματικές συνθή-

κες διδασκαλίας. Στην έρευνα, η οποία διήρκεσε ένα σχολικό έτος, πήραν μέρος τρία τμήματα μαθητών Α΄ Λυκείου, εκ των οποίων το πρώτο αποτέλεσε την πρώτη πειραματική ομάδα στην οποία εφαρμόστηκε η διαφοροποιημένη διδασκαλία, το δεύτερο αποτέλεσε τη δεύτερη πειραματική ομάδα στην οποία εφαρμόστηκε η συνεργατική διδασκαλία, ενώ το τρίτο αποτέλεσε την ομάδα ελέγχου, την οποία αξιοποιήσαμε για να ελέγξουμε τις μεταβολές που προέκυψαν από τις άλλες δύο διδακτικές παρεμβάσεις. Η διδασκαλία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος της Έκφρασης-Έκθεσης από την ίδια την ερευνήτρια, ενώ την ομάδα ελέγχου στην οποία εφαρμόστηκε η «παραδοσιακή» διδασκαλία, όπως ορίζεται από το αναλυτικό πρόγραμμα, δίδαξε άλλη εκπαιδευτικός. Και στις δύο πειραματικές ομάδες σημείο αναφοράς της διδασκαλίας ήταν, όπως προαναφέρθηκε, η κοινωνικογνωστική και οι κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις του γραπτού λόγου και κοινός στόχος να υποστηρίξουμε τους μαθητές να κατανοήσουν και να μάθουν να διαχειρίζονται εμπρόθετα το σύνθετο έργο της συγγραφής επιχειρηματολογικών κειμένων μέσα από κατάλληλες στρατηγικές, κοινωνικο-γνωστικά εργαλεία και διευκολύνσεις. (Περιοχή περίληψης).

ΒΑΣΙΛΟΥΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, *Στάσεις που προάγουν την υγεία, διατροφική συμπεριφορά και σχολική επίδοση των μαθητών: συγχρονική μελέτη σε μαθητές της 5ης και 6ης Δημοτικού και σε μαθητές λυκείου στην Ελλάδα*, (2014), Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34695>.

* Διατροφή * Παιδί * Έφηβος * Υγεία

- Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των πιθανών σχέσεων μεταξύ της διατροφικής συμπεριφοράς, της διατροφικής ποιότητας, των επιπέδων φυσικής δραστηριότητας, της παχυσαρκίας καθώς επίσης και άλλων στάσεων και συμπεριφορών που προάγουν την υγεία, όπως οι ώρες ύπνου και τα επίπεδα άγχους, με τη σχολική επίδοση παιδιών (10-12 ετών) και εφήβων (15-18 ετών) και ο προσδιορισμός των παραγόντων εκείνων που είναι δυνατό να λειτουργούν προβλεπτικά ως προς τη σχολική τους επίδοση. Το δείγμα της έρευνας ήταν 528 μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ηλικίας 10-12 ετών) και 520 μαθητές Δευτεροβάθμιας (ηλικίας 15-18 ετών), τα οποία φοιτούσαν σε δημόσια Δημοτικά σχολεία και Λύκεια των τεσσάρων Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Αθήνας. Οι μαθητές συμπλήρωσαν ειδικά ερωτηματολόγια αφορούσαν στη διερεύνηση των διατροφικών τους συμπεριφορών, το βαθμό προσκόλλησής τους στη Μεσογειακή Διατροφή (KIDMED) και τα επίπεδα της φυσικής τους δραστηριότητας. Επίσης έγινε αποτύπωση των συμπεριφορών των μαθητών που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής αλλά και διερεύνηση χαρακτηριστικών όπως τα επίπεδα άγχους, και αυτοεκτίμησης και των διαταραγμένων διατροφικών συμπεριφορών των εφήβων. Στην περίπτωση των μαθητών του Δημοτικού, τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της οικογένειας αποτυπώθηκαν από τους γονείς των μαθητών. Για την εκτίμηση της σχολικής επίδοσης, για τους μαθητές του Λυκείου χρησιμοποιήθηκε ο μέσος όρος της βαθμολογίας. Για τους μαθητές του Δημοτικού ο δάσκαλος κάθε τάξης συμπλήρωσε για τον κάθε μαθητή ένα ερωτηματολόγιο με πεντάβαθμη κλίμακα. Σε όλους τους μαθητές έγιναν ανθρωπομετρικές μετρήσεις. Με βάση τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης για τα δεδομένα των μαθητών του Δημοτικού, προέκυψε ότι η υψηλή προσκόλληση στη Μεσογειακή διατροφή, η ικανοποιητική διάρκεια του βραδινού ύπνου, τα υψηλά επίπεδα φυσικής δραστηριότητας, τα υψηλότερα επίπεδα αυτοεκτίμησης των μαθητών αλλά και τα κοινωνικοοικονομικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά της οικογένειας όπως το υψηλό μορφωτικό επίπεδο των γονέων, η ελληνική εθνικότητα της μητέρας και το οικογενειακό εισόδημα αποτελούν σημαντικούς προβλεπτικούς παράγοντες οι οποίοι σχετίζονται θετικά με τη σχολική επίδοση, ενώ ο αυξημένος ΔΜΣ των μαθητών και οι αυξημένες ώρες που αφιερώνονται για παρακολούθηση τηλεόρασης σχετίζονται αρνητικά. Τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης για τα δεδομένα των μαθητών του Λυκείου, υποδεικνύουν ως σημαντικούς προβλεπτικούς παράγοντες τον μεγαλύτερο αριθμό

των κοινών γευμάτων που οι μαθητές έχουν με την οικογένειά τους, την καλύτερη προσκόλληση στη Μεσογειακή διατροφή, και τα κοινωνικοοικονομικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά της οικογένειας, όπως το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των γονέων και την ελληνική εθνικότητα της μητέρας, ενώ παράγοντες που συνδέονται αρνητικά με τη σχολική επίδοση είναι η συχνή κατανάλωση αναψυκτικών, η συχνότητα καπνίσματος και οι αυξημένες ώρες που αφιερώνονται για παρακολούθηση τηλεόρασης. Ολοκληρώνοντας, αν και δεν μπορεί να υποστηριχτεί ότι αναπτύσσεται σχέση αιτιώδους συνάφειας ανάμεσα στη διατροφή των μαθητών ή σε άλλες συμπεριφορές που προάγουν την υγεία και στη σχολική τους επίδοση, εντούτοις η διατροφή των μαθητών είναι ένας παράγοντας, ο οποίος είναι δυνατό να έχει σημαντική επίδραση στη σχολική τους επίδοση.

ΒΑΣΙΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Κίνητρα, συναισθήματα και επιδόσεις μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: αλληλεπιδράσεις με τα κίνητρα και τα συναισθήματα των εκπαιδευτικών σε επίπεδο σχολικής τάξης*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35242>.

* Μάθηση * Επίδοση στις σπουδές * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Συναισθηματική νοημοσύνη *

- Η διατριβή εξέτασε παράγοντες που επηρεάζουν τη σχέση των κινήτρων μαθητών με το συναίσθημα και την επίδοσή τους. Στην έρευνα συμμετείχαν μαθητές και εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν 949 μαθητές, που προέρχονταν από 49 τμήματα και 98 εκπαιδευτικοί, που δίδασκαν στα ίδια τμήματα. Όσον αφορά στους μαθητές, διερευνήθηκε η σχέση μεταξύ του προσανατολισμού των στόχων επίτευξης, της αντίληψης της ακαδημαϊκής αυτοαποτελεσματικότητας και της αντικειμενικής ικανότητας αναγνώρισης των συναισθημάτων των άλλων με τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα των μαθητών, δηλαδή το θετικό και αρνητικό συναίσθημα, το άγχος εξέτασης και τη σχολική τους επίδοση. Επιπλέον, διερευνήθηκαν οι συσχετίσεις των στόχων επίτευξης των μαθητών με τα ακαδημαϊκά τους αποτελέσματα, σε αλληλεπίδραση με την αντικειμενική ικανότητα των μαθητών αναγνώρισης των συναισθημάτων των άλλων. Παρόμοια, όσον αφορά στους εκπαιδευτικούς, διερευνήθηκε η σχέση μεταξύ των στόχων επίτευξης στη διδασκαλία, της αντίληψης της αυτοαποτελεσματικότητας στην εργασία και των αντιληπτών ικανοτήτων συναισθηματικής νοημοσύνης με το θετικό και αρνητικό τους συναίσθημα στην εργασία τους. Επιπλέον, διερευνήθηκε η σχέση των εξεταζόμενων εννοιών μεταξύ των δύο ομάδων για να ελεγχθεί αν οι μεταβλητές των εκπαιδευτικών επιδρούν στις μεταβλητές των μαθητών σε επίπεδο σχολικής τάξης. Συγκεκριμένα, διερευνήθηκαν οι σχέσεις των κινήτρων στην εργασία και των αντιληπτών ικανοτήτων της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών με τα κίνητρα και τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα των μαθητών. Επιπλέον, διερευνήθηκαν οι συσχετίσεις των κινήτρων των μαθητών με τα ακαδημαϊκά τους αποτελέσματα, σε αλληλεπίδραση με την αντικειμενική ικανότητα των μαθητών αναγνώρισης των συναισθημάτων των άλλων και την αντιληπτή ικανότητα των εκπαιδευτικών χρήσης των συναισθημάτων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι αναφορές των μαθητών για τον προσανατολισμό στην προσέγγιση της επίδοσης συσχετίζονται με το θετικό τους συναίσθημα. Τα αποτελέσματα των αλληλεπιδράσεων σε ατομικό επίπεδο έδειξαν ότι όσο υψηλότερη αντικειμενική ικανότητα αναγνώρισης των συναισθημάτων των άλλων έχουν οι μαθητές, τόσο υψηλότερη θετική συσχέτιση υπάρχει μεταξύ του προσανατολισμού των στόχων στη μάθηση και του θετικού συναίσθηματος. Επιπλέον, οι αναφορές των εκπαιδευτικών για τον προσανατολισμό στο έργο συσχετίζονται αρνητικά με το αρνητικό τους συναίσθημα, ενώ οι αντιλήψεις της αυτοαποτελεσματικότητάς τους συσχετίζονται θετικά με το θετικό τους συναίσθημα. Σε επίπεδο σχολικής τάξης, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο προσανατολισμός των εκπαιδευτικών στην προσέγγιση της επίδοσης συσχετίζεται θετικά με το θετικό συναίσθημα των μαθητών. Επίσης, η ικανότητα των εκπαιδευτικών κατανόησης των συναισθημάτων του εαυτού συσχετίζεται θετικά με την επίδοση των μαθητών και τον προσανα-

τολισμό τους στη μάθηση. Τα αποτελέσματα των αλληλεπιδράσεων σε επίπεδο σχολικής τάξης έδειξαν ότι η θετική σχέση μεταξύ του προσανατολισμού των στόχων στη μάθηση και του θετικού συναισθήματος ήταν ισχυρότερη μεταξύ των μαθητών που είχαν υψηλά επίπεδα αντικειμενικής ικανότητας αναγνώρισης των συναισθημάτων των άλλων και που ανήκαν σε τάξεις όπου οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν υψηλά επίπεδα χρήσης των συναισθημάτων. Η διατριβή συμβάλλει στην κατανόηση του ρόλου των συναισθηματικών ικανοτήτων στην κινητοποίηση των μαθητών μέσα στη σχολική τάξη.

ΒΛΑΧΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Μουσειά, προφορική ιστορία και διαπολιτισμική αγωγή: η χρήση των ιστοριών ζωής στο μουσειακό περιβάλλον για την προσέγγιση της σύγχρονης μετανάστευσης από παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41664>.

* Μουσειακή εκπαίδευση * Προφορική ιστορία * Ιστορίες ζωής

- Η συγκεκριμένη μελέτη αφορά την αξιοποίηση ιστοριών ζωής μεταναστών ως μουσειακών εκθεμάτων και εκπαιδευτικό υλικό. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε τρία διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα με τη μέθοδο της έρευνας δράσης. Σε κάθε επιμέρους έρευνα δράσης συμμετείχαν παιδιά και γονείς είτε ως συνεργευνητές και συνδημιουργοί μουσειακών εκθέσεων είτε ως επισκέπτες αυτών. Εξετάζει την επίδραση της συλλογής και χρήσης ιστοριών ζωής ιδιαίτερα ως προς τις σχέσεις μεταξύ γηγενών παιδιών και παιδιών με μεταναστευτική καταγωγή προσχολικής/πρωτοσχολικής ηλικίας, 5-7 ετών και σχολικής ηλικίας, 11-12 ετών. Αποσκοπεί στην ανάδειξη της σημασίας των ιστοριών ζωής για την ενθάρρυνση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ικανότητας και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της συναισθηματικής και πολιτισμικής ενσυναίσθησης ανάμεσα στους γηγενείς και μετανάστες μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα. Σημαντικά συμπεράσματα διεξάγονται για το νέο ρόλο του μουσείου ως ανοιχτού χώρου, όπου άτομα με γηγενή και διαφορετική εθνοπολιτισμική καταγωγή ως μέλη μίας κοινότητας θα μπορούν ισότιμα να εμπλέκονται στη διαπραγμάτευση και την κατασκευή της πολιτισμικής τους ταυτότητας και της τοπικής κοινωνικής ιστορίας. Συμπεράσματα της έρευνας αφορούν επίσης τη σχολική εκπαίδευση και την ανάπτυξη της κριτικής κοινωνικής σκέψης, κύριου γνωρίσματος ενός ενεργού πολίτη.

ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, *Η βασική εκπαίδευση στην Ηλεία τον 19ο αιώνα*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40658>.

* Ηλεία * Ελλάδα - Ιστορία - 19ος αι. * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Ιστορία της Εκπαίδευσης

- Η βασική εκπαίδευση του νομού Ηλείας, κατά το 19ο αιώνα, από την ίδρυση του ελληνικού κράτους και εξής και μέχρι, περίπου, τις αρχές του 20ού αιώνα, μελετήθηκε, μέσα από την επεξεργασία του πρωτογενούς αρχειακού υλικού, από τα Αρχεία των Δημοτικών Σχολείων του νομού. Η συγκεκριμένη μελέτη οδήγησε στην εξαγωγή ορισμένων βασικών συμπερασμάτων, γύρω από την τοπική ιστορία της εκπαίδευσης και σε άμεση συνάρτηση με την τοπική πολιτική βούληση. Επιπροσθέτως, η συνολική εκπαιδευτική κατάσταση του νομού παρουσιάστηκε, από το 1830 ως το 1905, σε σχέση και με μια σειρά από αρχές που διέπουν τη γενική ιστορία της εκπαίδευσης του ελληνικού κράτους, κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα. Τα συμπεράσματα που εξήχθησαν, μέσω της συσχέτισής τους με την τοπική και με την κρατική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, επιβεβαιώνουν την πρωτοτυπία της παρούσας έρευνας. Με βάση, λοιπόν, τα ανωτέρω πρωτότυπα

στοιχεία, διαμορφώνεται το συμπέρασμα ότι ο νομός Ηλείας δεν παρουσίασε ιδιαίτερη ανάπτυξη στον τομέα της Παιδείας, κατά το 19ο αιώνα. Από τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία που ιδρύθηκαν, στην Πελοπόννησο, κατά την περίοδο του Καποδίστρια, ελάχιστα αναφέρονται στην περιοχή της Ηλείας. Κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, σημειώθηκε μια μικρή βελτίωση στην περιοχή αυτή, αλλά η ίδρυση πληθώρας Δημοτικών Σχολείων παρατηρείται, κατά την περίοδο της βασιλείας του Γεωργίου του Πρώτου. Ειδικότερα, τα περισσότερα σχολεία στην Ηλεία άρχισαν να ιδρύονται, κυρίως, κατά την τελευταία δεκαετία του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα.

ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ ψυχοκοινωνικών παραγόντων και της φυσικής δραστηριότητας εφήβων μαθητών*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40721>.

* Φυσική δραστηριότητα * Έφηβος * Υγεία * Αυτοεκτίμηση

- Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η αξιολόγηση της φυσικής δραστηριότητας (ΦΔ) εφήβων μαθητών/τριών και η διερεύνηση των ψυχοκοινωνικών παραγόντων που βοηθούν στην κατανόηση της αλλαγής της συμπεριφοράς με την εφαρμογή του Μοντέλου των Σταδίων. Σύμφωνα λοιπόν με το Διαθεωρητικό Μοντέλο (Transtheoretical Model) ή το Μοντέλο των Σταδίων, τα άτομα, πριν υιοθετήσουν μια μακροπρόθεσμη συμπεριφορά υγείας, διέρχονται από πέντε δυναμικά στάδια, τα οποία απεικονίζουν τη διάσταση της αλλαγής ή την πρόθεση αλλαγής της συμπεριφοράς. Όμως η πολυπλοκότητα της συμπεριφοράς άσκησης και η αδυναμία των παρεμβάσεων, που στηρίζονται στα συστατικά του να επιφέρουν μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, να συμβάλουν δηλ. στην υιοθέτηση μιας υγιούς μακροπρόθεσμης συμπεριφοράς άσκησης, οδήγησε στη διερεύνηση της επίδρασης ορισμένων ενδοπροσωπικών, συμπεριφορικών και περιβαλλοντικών μεταβλητών άλλων θεωριών στα στάδια αλλαγής ως προς την άσκηση-ΦΔ, αφού κάθε στάδιο χαρακτηρίζεται από ένα ιδιαίτερο μοντέλο ψυχοκοινωνικών και συμπεριφορικών μεταβλητών. Συγκεκριμένα διερευνήθηκε η επιρροή της «αυτοαποτελεσματικότητας», των «θετικών και αρνητικών προσδοκιών αποτελέσματος», της «σωματικής αυτοαντίληψης», της «αυτοεκτίμησης», της «υποστήριξης από τους γονείς», της «υποστήριξης από τους φίλους», των «καθιστικών δραστηριοτήτων» και της «ΦΔ ελεύθερου χρόνου» στα στάδια αλλαγής. Το δείγμα αποτέλεσαν 1.258 μαθητές/τριες Γ/σίων του Ν. Ιωαννίνων ηλικίας 13-15 ετών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 44% των μαθητών του δείγματος ταξινομήθηκε στις κατηγορίες «πολύ υποκινητικός», «υποκινητικός», που δεν καλύπτουν τις οδηγίες αναφορικά με τη φυσική δραστηριότητα για καλή υγεία, ενώ παρουσιάστηκε αύξηση των υποκινητικών παιδιών με την αύξηση της χρονολογικής ηλικίας. Επιπλέον παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων αναφορικά με τη συμμετοχή τους σε ΦΔ και σπορ. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι τα αγόρια ήταν πιο δραστήρια από τα κορίτσια. Αναφορικά με την ταξινόμηση των εφήβων μαθητών στα στάδια αλλαγής ως προς την άσκηση-ΦΔ κατά τον ελεύθερο χρόνο τα αποτελέσματα έδειξαν ότι: 110 μαθητές/τριες (8,8%) ταξινομήθηκαν στο στάδιο Αδιαφορίας, 168 (13,4%) στο στάδιο Σκέψης, 320 (25,5%) στο στάδιο Προετοιμασίας, 151 (12%) στο στάδιο Δράσης και 508 (40,4%) στο στάδιο Διατήρησης. Τα αποτελέσματα υποστηρίζουν την εγκυρότητα του Μοντέλου των Σταδίων και τη δυνατότητα εφαρμογής του για την άσκηση στους εφήβους με τα περισσότερα από τα συστατικά, τα οποία εξετάστηκαν, να σχετίζονται σημαντικά με τα στάδια και να εξηγούν τις διαφορές μεταξύ τους. (Περιοπτή περίληψης).

ΓΙΑΝΝΗΜΑΡΑ ΕΙΡΗΝΗ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Δυνατότητες αξιοποίησης των διαδικτυακών παιχνιδιών Gettygames στη διδασκαλία των εικαστικών στην ΣΤ' τάξη του ελληνικού δημοτικού*, (2014), Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ), Τμήμα Θεωρίας και Ιστο-

ρίας της Τέχνης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38734>.

* Αισθητική Αγωγή * Διαδίκτυο (Internet) * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

- Ο στόχος αυτής της διατριβής είναι η μελέτη των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων στη χρήση ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού, συγκεκριμένα, των διαδικτυακών παιχνιδιών Gettygames, ως ένα εργαλείο διδασκαλίας του μαθήματος των Εικαστικών της Στ' Δημοτικού. Για τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων του παιχνιδιού, χρησιμοποιήθηκε μια μέθοδος μελέτης περίπτωσης για να παρατηρήσει το περιβάλλον μάθησης που διευκολύνθηκε από το παιχνίδι, για να εξετάσει το αν οι μαθητές έχουν γνώσεις που συμπίπτουν με τους στόχους του προγράμματος σπουδών, να εξετάσει την ικανότητα των παιχνιδιών να διδάξουν ανώτερου επιπέδου δεξιότητες σκέψης (κατά την ταξινόμηση του Bloom: higher order thinking skills), και να εξετάσουν της αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με τη χρήση ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού για τη διδασκαλία της τέχνης. Χρησιμοποιήθηκαν τρεις μέθοδοι συλλογής δεδομένων για να διερευνηθούν τα τέσσερα βασικά ερωτήματα της έρευνας: 1) Πόσο καλά το παιχνίδι διδάσκει τους στόχους σπουδών; 2) Πόσο καλά το παιχνίδι διευκολύνει τις ανώτερου επιπέδου δεξιότητες σκέψης; 3) Τι είδους περιβάλλον δημιουργήθηκε με τη χρήση των παιχνιδιών Γκέτι ως εργαλείο μάθησης στην διδασκαλία της Τέχνης; και, 4) Τι πιστεύουν οι μαθητές σχετικά με τη χρήση των εκπαιδευτικών παιχνιδιών στην τάξη; Οι μέθοδοι της έρευνας περιλαμβάνουν τη διαχείριση και την αξιολόγηση προ-και μετα-τεστ, τη διαχείριση και αξιολόγηση των ερωτήσεων κριτικής σκέψης, την άμεση παρατήρηση του μαθησιακού περιβάλλοντος με τα επιλεγμένα διαδικτυακά εκπαιδευτικά παιχνίδια, καθώς και την αξιοποίηση των συνεντεύξεων της ομάδας εστίασης (focus group). Γι' αυτό το ερευνητικό έργο διενεργήθηκε μια μελέτη περίπτωσης με τους μαθητές των Εικαστικών της Στ' Δημοτικού του Ελληνικού σχολείου. Οι στόχοι που περιλαμβάνονται σε αυτό το μάθημα με τα διαδικτυακά εκπαιδευτικά Παιχνίδια Γκέτι, προέρχονται από αυτό το πρόγραμμα σπουδών και επικεντρώνονται στο σκέλος της Ιστορίας της Τέχνης. Οι συμμετέχοντες στην μελέτη ήταν 18 μαθητές της Στ' τάξης του Δημοτικού της σχολικής χρονιάς 2011-2012. Με τα δεδομένα που προκύπτουν από τη μελέτη καταλήξαμε στα ακόλουθα συμπεράσματα. Τα εκπαιδευτικά παιχνίδια είναι μια νέα και συναρπαστική μέθοδος και τεχνολογία που ξεκλειδώνει περαιτέρω ευκαιρίες για την εκπαίδευση και τη μάθηση. Είναι δυνατόν για τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν τα εκπαιδευτικά παιχνίδια και να διατηρούν ένα δομημένο και διαχειρίσιμο περιβάλλον στην τάξη. Οι μαθητές απολαμβάνουν τη μάθηση με τα εκπαιδευτικά παιχνίδια και θα αναμένουν αυτή την προσέγγιση στη μάθηση και στο μέλλον. Το παιχνίδι Gettygames αποδείχθηκε ότι έχει μεγάλες δυνατότητες για τη διδασκαλία των Εικαστικών. Για να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές μαθαίνουν σημαντικές πληροφορίες που θα προκαλέσουν μια ποικιλία από γνωστικές δεξιότητες και δίνουν έμφαση σε συγκεκριμένες περιοχές, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενσωματώσουν μια ποικιλία από πρόσθετα εργαλεία διδασκαλίας στο παιχνίδι των εκπαιδευτικών παιχνιδιών.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΤΑΥΡΟΣ, *Η συμβολή της θεατρικής τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37867>.

* Θέατρο * Βιωματική μάθηση * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στο να εξετάσει αν και σε ποιο βαθμό η εφαρμογή μιας μεθόδου αξιοποίησης της θεατρικής τέχνης στην τάξη, σε μαθήματα ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών μπορεί να επιδράσει θετικά στη συνεργασία μεταξύ των μαθητών/τριών, στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, να ενεργοποιεί τους/τις μαθητές/τριες, να ενισχύει τον υποστηρικτικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού, παρέχοντας συγχρόνως ευκαιρίες σε κάθε μαθητή/τρια για μάθηση. Πρόσφορο έδαφος προς αυτή την κατεύθυνση δημιούργησαν δραστηριότητες διαφορετικών μορ-

φών θεατρικής τέχνης, τεχνικές εκπαιδευτικού δράματος, αυτοσχεδιασμοί, θέατρο εικόνων, κ.ά. Η μελέτη ακολούθησε πολύ-μεθοδική προσέγγιση με επιτόπια έρευνα στην τάξη. Ο/η εκπαιδευτικός ήταν εμφυχωτής/τρια στη διδασκαλία και είχε συνεργασία με την ερευνήτρια προκειμένου να συμφωνηθεί η δομή των παρεμβάσεων, η διάρκειά τους και να προσδιοριστούν οι θεατρικές δραστηριότητες. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή και τη διασταύρωση των στοιχείων ήταν συνέντευξη με τους/τις συνεργάτες/τριες-εκπαιδευτικούς, ημερολόγιο έρευνας πεδίου, κλείδα παρατήρησης από τον/την εκπαιδευτικό, συνέντευξη με μαθητές/τριες - focus group, ερωτηματολόγιο άμεσης απάντησης για τους/τις μαθητές/τριες, ερωτηματολόγιο για μαθητές πριν και μετά την αξιοποίηση της μεθόδου στην τάξη. Από τα συμπεράσματα προκύπτει ότι η αξιοποίηση της θεατρικής τέχνης στη διδασκαλία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που προβάλλει η σύγχρονη παιδαγωγική για βίωμα, ενεργό συμμετοχή, ενίσχυση του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών και των ενδογενών κινήτρων τους για μάθηση, προσωπική ενίσχυση και ίσες ευκαιρίες στην ομάδα, αξιοποίηση τρόπων μάθησης που ταιριάζουν στον/στην καθένα/μία, ενσυναίσθηση, κατανόηση του «άλλου», συλλογικότητα. Αποτελεί μια αποτελεσματική εφαρμογή ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και διευκολύνει τον υποστηρικτικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Ταυτόχρονα δια της μεθόδου επιτυγχάνεται η μάθηση με την κατανόηση και την αφομοίωση των εννοιών που πραγματεύεται το μάθημα.

ΓΚΛΟΥΜΠΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Η παιδαγωγική αξιοποίηση του σχολικού χώρου στη διαμόρφωση συνεργατικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος: εφαρμογή σε ένα πρόγραμμα μαθηματικών δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34615>.

* Προσχολική αγωγή * Συνεργατική μάθηση * Μαθηματικά * Σχολικό περιβάλλον

- Στόχος της διατριβής είναι η συστημική προσέγγιση της παιδαγωγικής αξιοποίησης του χώρου και της εφαρμογής της συνεργατικής μάθησης στο νηπιαγωγείο. Η ερευνητική προσέγγιση εφαρμόστηκε στη γνωστική ενότητα των μαθηματικών και συγκεκριμένα στις πράξεις της πρόσθεσης και της αφαίρεσης. Η μέθοδος που εφαρμόστηκε ήταν η έρευνα -δράση. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι τα παιδιά έμαθαν να προσαρμόζουν το χώρο της τάξης στις επιθυμίες τους και τις ανάγκες των μαθηματικών δραστηριοτήτων. Ανέπτυξαν συνεργατικές και κοινωνικές δεξιότητες, μεταγνώση, έμαθαν να αυτοαξιολογούν τη συμπεριφορά τους και τον τρόπο εργασίας τους στην ομάδα, να εκφράζουν τα συναισθήματά τους και να βελτιώνουν τη συμπεριφορά και τις επιδόσεις τους συζητώντας για τη δράση τους. Οδηγήθηκαν στην κατάκτηση γνώσεων στα μαθηματικά με ενεργητικό τρόπο. Οι αλλαγές στη διαρρύθμιση και την αισθητική του χώρου κατά την εργασία των παιδιών στις ομάδες δημιούργησαν μία "συνομορφία" που οδήγησε και στη δημιουργία μίας "περιβαλλοντικής αλληλεξάρτησης" στο εκπαιδευτικό περιβάλλον του νηπιαγωγείου.

ΓΚΟΛΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Μετασχηματιστική ηγεσία και επαγγελματική ικανοποίηση εκπαιδευτικών: ο ρόλος της αυτο-αποτελεσματικότητας*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37096>.

* Επαγγελματική ικανοποίηση * Καθηγητής * Διευθυντής * Επικοινωνία στη διοίκηση και οργάνωση * Επαγγελματικό περιβάλλον

- Ο προβληματισμός όσον αφορά τα αντικρουόμενα ευρήματα προηγούμενων ερευνών, στις οποίες εξετάστηκε η δυνατότητα επίδρασης της ηγεσίας του σχολείου στους εκπαιδευτικούς, αποτέλεσε

το έναυσμα για την πραγματοποίηση αυτής της έρευνας. Ειδικότερα, μέσα από την ανασκόπηση της πρόσφατης, διεθνούς βιβλιογραφίας, η οποία αφορά τόσο την εκπαιδευτική διοίκηση όσο και την αποτελεσματικότητα των σχολείων, προκύπτει η ανάγκη για εξέταση των επιδράσεων της ηγετικής συμπεριφοράς του διευθυντή στη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Η ενασχόληση με τη δυνατότητα επιδράσεων της ηγεσίας του σχολείου πάνω σε διαφορετικές πτυχές της ψυχολογίας των εκπαιδευτικών, όπως η επαγγελματική ικανοποίηση και η αυτο-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών, οδηγεί στη διερεύνηση επιμέρους πτυχών του πιο πάνω θέματος, η οποία είναι αναγκαία, διότι: αρχικά, χρειάζεται να εντοπιστεί το μέγεθος των επιδράσεων της ηγεσίας του διευθυντή στην επαγγελματική ικανοποίηση και αυτό-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών, έπειτα να εντοπιστούν στατιστικά σημαντικές επιδράσεις, οι οποίες θα διερευνηθούν μέσω της εξέτασης της εγκυρότητας διάφορων μοντέλων, όπως το μοντέλο των έμμεσων, άμεσων επιδράσεων και το μοντέλο των αλληλεπιδράσεων. Για την ανάλυση των διάφορων επιδράσεων και τη συγκέντρωση έγκυρων και αξιόπιστων αποτελεσμάτων ήταν απαραίτητη η χρήση έγκυρων και αξιόπιστων εργαλείων μέτρησης. Τέλος, η σύγχρονη τάση των ερευνητών, που ασχολούνται με τη σχολική διοίκηση και αποτελεσματικότητα, για εξέταση των αποκλίσεων τόσο στο επίπεδο του σχολείου όσο και στα επίπεδα της τάξης και του μαθητή, τονίζει την ανάγκη για χρησιμοποίηση πολύπλοκων τεχνικών στατιστικής ανάλυσης, όπως είναι τα πολυεπίπεδα μοντέλα αποτελεσματικότητας και τα πολυεπίπεδα μοντέλα δομικής εξίσωσης. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ της μετασχηματιστικής ηγετικής συμπεριφοράς του διευθυντή, της επαγγελματικής ικανοποίησης και της αυτό-αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Με βάση αυτό το σκοπό διατυπώνονται οι παρακάτω υποθέσεις και ερωτήματα. Το πρώτο ερώτημα το οποίο εμπεριέχει τρεις υποθέσεις αφορά τον εντοπισμό των παραμέτρων που καθορίζουν την ηγετική συμπεριφορά του διευθυντή στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, την επαγγελματική ικανοποίηση και την αυτό-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών τόσο στο επίπεδο του σχολείου όσο και στο επίπεδο της τάξης. Το δεύτερο ερώτημα επικεντρώνεται στη δυνατότητα ανάπτυξης ενός πολυεπίπεδου μοντέλου σχολικής διοίκησης, η οποία καθορίζεται από τη μετασχηματιστική ηγετική συμπεριφορά, την επαγγελματική ικανοποίηση και την αυτό-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών στα επίπεδα του σχολείου και της τάξης. Το τρίτο ερώτημα το οποίο εμπεριέχει δύο υποθέσεις αφορά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την επαγγελματική ικανοποίηση και την αυτό-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών. Για την επίτευξη του πιο πάνω σκοπού πραγματοποιήθηκε εμπειρική έρευνα, κατά την οποία έγινε συλλογή δεδομένων την περίοδο Απρίλιος 2013 έως Ιούνιος 2013. Το κύριο δείγμα περιλάμβανε 77 σχολεία με σύνολο 640 εκπαιδευτικών. (Περικοπή περίληψης).

ΓΚΟΡΙΑ ΣΟΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Κατανόηση και παραγωγή πολυτροπικών κειμένων στην προσχολική ηλικία: η περίπτωση των χαρτών*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39314>.

* Προσχολική αγωγή * Χάρτες * Οπτικός γραμματισμός

- Οι χάρτες συνιστούν πολυτροπικά κείμενα με τυπική δομή οι οποίοι μεταδίδουν χωρική πληροφορία με οπτικό τρόπο. Για την αποτελεσματική ανάγνωσή τους απαιτείται η ενεργοποίηση ενός συνόλου γνώσεων και δεξιοτήτων. Η παρούσα διατριβή εστιάζεται στις δεξιότητες οπτικού και χαρτογραφικού γραμματισμού που ήδη κατέχουν παιδιά προσχολικής ηλικίας καθώς και τις διαδικασίες και τα χαρακτηριστικά τους με τις οποίες τα παιδιά προσλαμβάνουν και κατανοούν το νόημα που μεταφέρουν οι χάρτες και τα χαρτογραφικά σημεία σ' αυτούς. Επίσης, μελετά τα νήπια ως παραγωγούς νοήματος με πολυτροπικό τρόπο σε πραγματικές διαδικασίες χαρτογράφησης. Μακροπρόθεσμα, τα αποτελέσματα της παρούσας διατριβής θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ενδυνάμωση των χρηστών χαρτών μικρής ηλικίας και την περαιτέρω

καλλιέργεια του οπτικού γραμματισμού τους μέσω της κατάρτισης ενός συνόλου προτάσεων, σύμφωνων προς το σύγχρονο πλαίσιο της παιδαγωγικής των πολυγραμματισμών, ώστε τα νήπια να γίνουν ικανοί παραγωγικοί νοήματος με το συγκερασμό ποικίλων τρόπων σημείωσης. Η ποιοτική έρευνα που διεξήχθη στηρίχθηκε στις αρχές της θεμελιωμένης θεωρίας που παρέχει το αναγκαίο πλαίσιο δόμησης μιας θεωρίας βασισμένης στα δεδομένα η οποία να περιγράφει τα στοιχεία που διερευνώνται, με δυνατότητες εφαρμογής και επέκτασης σε πληθυσμούς με χαρακτηριστικά αντίστοιχα του δείγματος που επιλέχθηκε και αξιοποιήθηκε από την παρούσα εργασία. Το δείγμα αποτέλεσαν εκατόν είκοσι (120) προνήπια και νήπια και των δύο φύλων τα οποία φοιτούσαν σε νηπιαγωγεία αγροτικής και αστικής περιοχής του Ν. Μαγνησίας. Για τη συλλογή δεδομένων διενεργήθηκε ημιδομημένη συνέντευξη βάσει ενός ευέλικτου οδηγού συνέντευξης δεκαπέντε ερωτήσεων ανοιχτού τύπου. Δύο εκ των ερωτήσεων περιελάμβαναν την παραγωγή χαρτογραφικών σημείων και χαρτογράφιση συγκεκριμένης περιοχής από τα παιδιά του δείγματος. Ο απομαγνητοφωνημένος λόγος των παιδιών και τα σχέδια που παρήχθησαν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης οργανώθηκαν και επεξεργάστηκαν με την αξιοποίηση ενός λογισμικού ποιοτικής ανάλυσης και παρουσίασης των αποτελεσμάτων της, το Atlas.ti. Παράλληλα, έγινε στατιστική επεξεργασία σε τμήμα των δεδομένων τα οποία μπορούσαν να ποσοτικοποιηθούν και τα αποτελέσματα εκτιμήθηκαν συγκριτικά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα νήπια επιτελούν αναγνωστικές πράξεις με τα οπτικά σημεία, κατά τις οποίες εναλλάσσονται σε ρόλο θεατή και δημιουργού. Στην πρώτη περίπτωση τα αντιληπτικά δεδομένα ενεργοποιούν διαδικασίες κατανόησης του νοήματος το οποίο μεταφέρεται με οπτικό τρόπο μέσω των σημείων, ενώ στη δεύτερη παράγουν νόημα αξιοποιώντας τις αρχές της οπτικής αντίληψης και της σημείωσης. Η κατανόηση και η παραγωγή νοήματος αποτελούν συνιστώσες της αναγνωστικής διαδικασίας με τις οποίες προσεγγίζεται και εκφέρεται ταυτόχρονα ένα νόημα, ασχέτως του βαθμού αυθαιρεσίας (εικονιστικό ή συμβολικό) στον τρόπο με τον οποίο αυτό αποδίδεται. Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε ότι η ανάγνωση των οπτικών σημείων από παιδιά προσχολικής ηλικίας διέπεται από κοινά χαρακτηριστικά που αποτυπώνονται στις παραγωγές τους και ταυτόχρονα υπόκειται σε συγκεκριμένους περιορισμούς που καθορίζουν το είδος και το εύρος των ερμηνειών και των νοημάτων που τελικά θα παραχθούν. Ταυτόχρονα, τα παιδιά προσχολικής ηλικίας δείχνουν να αναλαμβάνουν συγκεκριμένες στρατηγικές κατανόησης και παραγωγής νοήματος, οι οποίες είναι αλληλένδετες με τους περιορισμούς και τα χαρακτηριστικά της ανάγνωσης οπτικών σημείων από τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Παράλληλα, διαφάνηκε ότι συγκεκριμένοι παράγοντες μετριάζουν την επίδραση αυτών των περιορισμών και βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των σημείων, όσον αφορά την επιτυχή μετάδοση του νοήματος που εμπεριέχουν. Τέλος, τα νήπια αποδεικνύονται ικανοί παραγωγικοί νοήματος με την αξιοποίηση των διαθέσιμων σημειωτικών πόρων.

ΓΚΟΥΣΚΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, *Δυνατότητες εκπαιδευτικής αξιοποίησης εκ μέρους της τυπικής εκπαίδευσης του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας άγειας: η επίδραση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στο Μουσείο Ζωολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών στην οικοδόμηση της έννοιας της ταξινόμησης από παιδιά προσχολικής ηλικίας*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/33041>.

* Παιδί προσχολικής ηλικίας * Προσχολική αγωγή * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία
* Βιωματική μάθηση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ζωολογία

- Στη παρούσα διατριβή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας έρευνας σχετικής με το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση μιας διδακτικής παρέμβασης σχετικής με την οικοδόμηση της έννοιας της κατηγοριοποίησης των ζώων από παιδιά προσχολικής ηλικίας, στα πλαίσια της

τυπικής και της μη τυπικής εκπαίδευσης. Η διδακτική αυτή παρέμβαση βασίζεται στις αρχές της 'εποικοδομητικής' προσέγγισης για τη διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών και συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα τόσο στο χώρο του σχολείου όσο και σε χώρο ενός μουσείου Ζωολογίας. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας παρέχονται ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες τα παιδιά μετά το πέρας της διδακτικής παρέμβασης είναι δυνατόν να οικοδομήσουν την έννοια της κατηγοριοποίησης των ζώων με τη χρήση μορφολογικών αντί λειτουργικών ή/και ανθρωπομορφικών κριτηρίων που συνήθως χρησιμοποιούν. Πιο συγκεκριμένα φαίνεται (α) να βελτιώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με την αναγνώριση και ονοματοδοσία δειγμάτων ζώων που ανήκουν στις κατηγορίες 'ερπετό', 'πτηνό', 'ψάρι' και 'θηλαστικό' και (β) να αναγνωρίζουν μια κατηγορία ζώων από ένα δείγμα ζώου αναφερόμενα στα βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά του. Επίσης διαπιστώνεται ότι η επίσκεψη στο μουσείο ζωολογίας και οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται επί τόπου φαίνεται να συμβάλλουν καθοριστικά στο μετασχηματισμό και την εξέλιξη των νοητικών παραστάσεων των παιδιών για την έννοια της κατηγοριοποίησης των ζώων.

ΓΟΥΛΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, *Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις του χρόνου και η κοινωνικοοικονομική ευαλωτότητα σε μαθητές της υποχρεωτικής εκπαίδευσης*, (2014), Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35367>.

* Μαθητής * Χρονική Προοπτική * Ευαλωτότητα * Κοινωνικές αναπαραστάσεις * Υποχρεωτική εκπαίδευση

- Αντικείμενο της παρούσας διατριβής είναι η εξέταση του ρόλου της βιωμένης και προσλαμβανόμενης κοινωνικοοικονομικής ευαλωτότητας στη διαμόρφωση των αναπαραστάσεων που σχηματίζουν τα παιδιά για το χρόνο. Για την προσέγγιση του χρόνου επιλέξαμε το εργαλείο της Χρονικής Προοπτικής, το οποίο σκοπός μας είναι να δείξουμε ότι μπορεί να μελετηθεί με όρους κοινωνιοψυχολογικής μεταβλητής. Ο χρόνος μελετάται ως κοινωνική αναπαράσταση διότι διαμορφώνεται κοινωνικά, αναπαράγεται κοινωνικά και παρεμβαίνει στο πεδίο των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων. Παράλληλα, χαρακτηρίζεται στην εργασία αυτή και με όρους έξης, θεμελιώδους έννοιας της θεωρίας του Bourdieu, και εξετάζεται η υπόθεση σύγκλισης των δύο εννοιών. Τα ερευνητικά βήματα περιλαμβάνουν τη στάθμιση στα ελληνικά μιας κλίμακας μέτρησης της Χρονικής Προοπτικής για ενήλικες (Zimbardo Time Perspective Inventory) [Zimbardo & Boyd, 1999], την κατασκευή και στάθμιση μιας κλίμακας μέτρησης της Χρονικής Προοπτικής για παιδιά και την παράλληλη χορήγηση ερωτηματολογίων μέτρησης της Χρονικής Προοπτικής και της κοινωνικοοικονομικής ευαλωτότητας σε μαθητές τω τελευταίων τάξεων του δημοτικού σχολείου και στους γονείς τους. Ακολουθεί τέλος ένας πειραματικός χειρισμός ο οποίος εξετάζει την κανονιστική φύση του χρόνου και την ισχύ του ως νόρμα στη διαμόρφωση θετικών ή αρνητικών προφίλ μαθητών ανάλογα με την πριμοδοτούμενη Χρονική Προοπτική. Η εξέταση των υποθέσεών μας μάς επιτρέπει να συμπεράνουμε το ρόλο της ευαλωτότητας ως κοινωνικής υπαγωγής στη διαμόρφωση των κοινωνικών αναπαραστάσεων του χρόνου, τη διαγενεαλογική μετάδοση ανά κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον των κοινωνικών αναπαραστάσεων του χρόνου καθώς και των σύστοιχων κοινωνικών πρακτικών καθώς και την κανονιστικότητα του χρόνου ως νόρμας στην απόδοση θετικών και αρνητικών προσήμων σε κοινωνικές συμπεριφορές. Καταληκτικά, οι έννοιες της κοινωνικής αναπαράστασης και της έξης έπαιξαν τουλάχιστον συμπληρωματικό ρόλο στην κοινωνιοψυχολογική εξέταση του χρόνου.

ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, *Η ανάπτυξη των μεταμορφολογικών ικανοτήτων παιδιών από το νηπιαγωγείο στην Β' τάξη δημοτικού και η σχέση τους με τη μάθηση της ανάγνωσης και της ορθογραφημένης γραφής*, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή

Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36716>.

* Μορφολογία * Ανάγνωση * Ορθογραφία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η έρευνα αυτή εξέτασε διαχρονικά την ανάπτυξη των μεταμορφολογικών ικανοτήτων 215 παιδιών από το νηπιαγωγείο στη Β' τάξη δημοτικού και τη σχέση τους με τη μάθηση της ανάγνωσης και της ορθογραφημένης γραφής. Η μορφολογική επίγνωση αξιολογήθηκε τόσο στο νηπιαγωγείο όσο και στις δύο πρώτες τάξεις του δημοτικού με επτά κριτήρια μέτρησης, καθένα από τα οποία αξιολογούσε διαφορετική μεταμορφολογική ικανότητα. Παράλληλα, στο νηπιαγωγείο τα παιδιά αξιολογήθηκαν ως προς τις γενικές γνωστικές τους ικανότητες (π.χ. βραχύχρονη μνήμη, εκφραστικό λεξιλόγιο) και τις πρώιμες δεξιότητες γραμματισμού (π.χ. γνώση ήχου γραμμάτων, φωνολογική επίγνωση). Συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν επίσης οι νηπιαγωγοί και οι γονείς των παιδιών από τους οποίους ζητήθηκε να απαντήσουν μέσω ερωτηματολογίων για τη συχνότητα των διδακτικών πρακτικών ως προς την καλλιέργεια των μορφολογικών γνώσεων και για τη συχνότητα επαφής των παιδιών με το γραπτό λόγο κατά την προσχολική ηλικία αντίστοιχα. Στο τέλος τόσο της Α' όσο και της Β' τάξης του δημοτικού αξιολογήθηκε η αναγνωστική ικανότητα ως προς την ακρίβεια και την ταχύτητα ανάγνωσης λέξεων ψευδολέξεων και ως προς την αναγνωστική κατανόηση, καθώς και η ικανότητα ορθογραφημένης γραφής κλιτικών επιθημάτων και θεματικών ριζών σε λέξεις ψευδολέξεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας επισήμαναν αφενός την εξελικτική πορεία και το διαφορετικό ρυθμό ανάπτυξης των μεταμορφολογικών ικανοτήτων και αφετέρου τη στενή σχέση τους με συγκεκριμένους γνωστικούς και μεταγλωσσικούς παράγοντες. Επίσης, ανέδειξαν τον προγνωστικό ρόλο της μορφολογικής επίγνωσης στην αναγνωστική κατανόηση και σε ένα δεύτερο βαθμό στην ακρίβεια ανάγνωσης λέξεων με μορφοματικά χαρακτηριστικά. Αντίθετα, δεν κατέγραψαν οποιαδήποτε συμβολή των μεταμορφολογικών ικανοτήτων στην ταχύτητα ανάγνωσης λέξεων και ψευδολέξεων ανεξάρτητα από τη μορφοματική τους δομή. Επιπλέον, επισήμαναν τον προγνωστικό ρόλο της μορφολογικής επίγνωσης στην ορθογραφημένη γραφή των κλιτικών επιθημάτων των λέξεων και όχι των ψευδολέξεων. Τέλος, κατέδειξαν ότι συγκεκριμένες μεταμορφολογικές ικανότητες τόσο στο νηπιαγωγείο όσο και στην Α' τάξη συνέβαλαν σημαντικά στην ορθογραφημένη γραφή των θεματικών ριζών λέξεων και ψευδολέξεων στην Α' και τη Β' τάξη αντίστοιχα. Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας μπορούν να χρησιμεύσουν στο σχεδιασμό ειδικότερων ερευνητικών προσεγγίσεων των γνωστικών λειτουργιών της ανάγνωσης και της ορθογραφημένης γραφής με βάση το αναπτυξιακό πλαίσιο των επιμέρους μεταμορφολογικών ικανοτήτων.

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΙΩΑΝΝΗΣ, Η δημιουργική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση: το Άξιον Εστί του Οδυσσέα Ελύτη, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35644>.

* Λογοτεχνία - Σπουδή και διδασκαλία (Στοιχειώδης) * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Νέες τεχνολογίες

- Η παρούσα διδακτορική διατριβή και πιλοτική διερεύνηση πραγματεύεται το συγκερασμό της λογοτεχνίας-ποίησης με τις νέες τεχνολογίες. Παρατηρώντας τη σημερινή σχολική πραγματικότητα η ερευνήτρια οριοθέτησε την προβληματική της. Έτσι η προσωπική γνώμη είναι πως στα πλαίσια μιας σύγχρονης και συνεχώς τεχνολογικά εξελισσόμενης παιδείας, ο συγκερασμός είναι αναγκαίος καθώς οι απαιτήσεις για εξοικείωση με την Ύψηλή Τεχνολογία αυξάνουν και οι γνώσεις που οφείλει να κατέχει ο ευαισθητοποιημένος εκπαιδευτικός θεωρούνται από τους φορείς της εκπαίδευσης προαπαιτούμενες. Παράλληλα όμως είναι απαραίτητη στον άνθρωπο η δημιουργική φαντασία και η ευαισθητοποίηση στις ανθρώπινες αξίες που γέννησαν τον ου-

μανισμό. Επίσης μελετώντας η ερευνήτρια τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών-ΑΠΣ για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση-ΠΕ διαπίστωσε, πως η λογοτεχνία παραμένει μέρος του γλωσσικού μαθήματος με αποτέλεσμα η καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας σταδιακά να εξασθενεί. Το παραπάνω συμβαίνει την ίδια χρονική περίοδο που οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην εκπαίδευση εντάσσονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθητών της ΠΕ. Η συνειδητοποίηση της υπάρχουσας κατάστασης οδήγησε στην αναγκαιότητα για διερεύνηση. Συνεπώς διατυπώθηκαν τα πρώτα ερευνητικά ερωτήματα αναφορικά με τον προτεινόμενο συγκερασμό. Η κοινωνία του μέλλοντος προϋποθέτει πληροφορικό αλφαριθμητισμό και κριτική σκέψη. Για τον πρώτο στόχο το Υπουργείο Παιδείας θέτει τα θεμέλια ενός νέου ψηφιακού σχολείου. Όμως για το δεύτερο στόχο η μία ώρα φιλιαναγνωσίας δεν είναι αρκετή για να επιτευχθεί η πολιτισμική μετάγχιση, να καλλιεργηθεί το ήθος και τα αξιακά συστήματα στο παιδί. Κατόπιν των παραπάνω διαπιστώσεων στόχος έγινε η καλλιέργεια των φιλιαναγνωστικών κινήτρων στους μαθητές, μέσα από τη δημιουργική αξιοποίηση της Υψηλής Τεχνολογίας. Ακολούθησε η διατύπωση της ερευνητικής υπόθεσης πως είναι εφικτός ο συγκερασμός Λογοτεχνίας-Ποίησης και Υψηλής Τεχνολογίας, αρκεί να βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος. Το ενδιαφέρον εστιάστηκε στον Οδυσσέα Ελύτη και στο έργο Άξιον Εστί. Τα κριτήρια επιλογής για τον ποιητή και το έργο βρίσκουν σύμφωνα τα ΑΠΣ, το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών, το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για την Υποχρεωτική Εκπαίδευση και τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης. Επιπλέον αναζητήθηκαν εκείνα τα λογισμικά πακέτα που θα παρείχαν στους μαθητές παιδαγωγικά οφέλη, ενώ παράλληλα θα είχαν την υποστήριξη του Υπουργείου Παιδείας. Έπειτα στην προσπάθεια εύρεσης του καταλληλότερου τρόπου, η ερευνήτρια επιστράτευσε τη δημιουργική της φαντασία παράλληλα με τις γνώσεις της και πρότεινε μία πιλοτική-πολυμεσική εφαρμογή. Σκοπός έγινε η ευαισθητοποίηση των μαθητών στο Άξιον Εστί του Οδυσσέα Ελύτη μέσα από προτεινόμενες δραστηριότητες και ψηφιακά παιχνίδια. Στην αρχική ερευνητική υπόθεση βασίστηκαν οι δύο φάσεις της πιλοτικής διερεύνησης. Έπειτα επιλέχθηκε η μέθοδος project και με τα κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία συγκεντρώθηκαν τα πρώτα ενθαρρυντικά πορίσματα. Οι μαθητές της Γ', Ε' και Στ' δημοτικού που καταπιάστηκαν με το προτεινόμενο μοντέλο και συμμετείχαν στην πιλοτική διερεύνηση, έδειξαν περισσότερο ενδιαφέρον για την ποίηση συγκριτικά με την παραδοσιακή μέθοδο διδασκαλίας. Ακόμα κατόπιν ενασχόλησης με την πιλοτική-πολυμεσική εφαρμογή, κάποιοι μαθητές οδηγήθηκαν από μόνοι τους στο βιβλίο. Τα πρώτα πορίσματα επιβεβαίωσαν την αρχική ερευνητική υπόθεση. Τέλος ο πιλοτικός χαρακτήρας της διερεύνησης αφήνει πολλά περιθώρια για μελλοντική εκτενέστερη έρευνα.

ΔΑΦΙΩΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Η χρήση αφηγηματικών δομών στη θεατρική αγωγή στα πλαίσια της σύγχρονης εκπαίδευσης*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38726>.

* Θέατρο * Βιωματική μάθηση * Αφηγηματική τέχνη

- Η παρούσα έρευνα εστιάζεται στο να διαπιστώσει κατά πόσο μπορεί το μάθημα της θεατρικής αγωγής να αναδιαμορφωθεί, επιτρέποντας στα παιδιά να αναπτύξουν τις ψυχο-συναισθηματικές και νοητικές τους ικανότητες μέσα από μια διαδικασία που βιώνεται από αυτά ως ωφέλιμη, απελευθερωτική και ευχάριστη. Η αρχική υπόθεση είναι ότι το παραμύθι μπορεί να παίξει ένα καταλυτικό ρόλο σε αυτήν την προσπάθεια ως βάση για τοχτίσιμο των ασκήσεων, θεατρικών παιχνιδιών και παραστάσεων εφαρμογής που θα πετύχουν αυτά τα επιθυμητά αποτελέσματα. Η διατριβή αποτελεί μια σύζευξη της θεωρητικής έρευνας με την πρακτική εφαρμογή. Σε αυτό το μεθοδολογικό μοντέλο η θεωρία και η πράξη αλληλοτροφοδοτούνται και αυτό αντανακλάται και στη γενική δομή του διδακτορικού, καθώς στο πρώτο μέρος παρατίθεται μια αναλυτική και θεωρητική προσέγγιση των παραμέτρων της θεατρικής αγωγής, καθώς και των μορφών αφήγησης που άπτονται της συγκεκριμένης έρευνας, και η χρήση τους ως παιδαγωγικού εργαλείου

στο πλαίσιο της σύγχρονης εκπαίδευσης, ενώ στο δεύτερο μέρος σκιαγραφείται η εφαρμογή στην θεατρική-παιδαγωγική πράξη μέσα από πρακτικά παραδείγματα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έχουν ως αφετηρία την αρχική έρευνα πάνω στο πολυσύνθετο χώρο της θεατρικής αγωγής, όπως και των αφηγηματικών δομών που εντάσσονται στη θεατροπαιδαγωγική αυτή προσέγγιση. Εδώ παρουσιάζεται ως εφαρμογή των όσων αναφέρονται στο πρώτο μέρος, στο αφηγηματικό κείμενο/παραμύθι Το Θαλασσολούλουδο. Τα αποτελέσματα που αντλήθηκαν από την πραγματοποίηση των θεατροπαιδαγωγικών δράσεων και εφαρμογών αναδιαμόρφωσαν και εμπλούτισαν την ανάλυση πάνω στις δυνατότητες, τις προκλήσεις και την χρησιμότητα της προτεινόμενης θεατροπαιδαγωγικής προσέγγισης και σύνθεσης μεθόδων, πρακτικών και αφηγηματικών ειδών. Επομένως, στόχος και φιλοσοφία αυτής της έρευνας είναι να δοθεί στον μελετητή μία ολοκληρωμένη διάσταση της ανάλυσης των θεωρητικών, ιστορικών και μεθοδολογικών παραμέτρων της θεατρικής αγωγής με συγκεκριμένες δράσεις που ενσωματώνουν μεθοδολογικές καινοτομίες, μέσα από διαδικασίες πειραματισμού. Η μεθοδολογία που ακολουθείται συνδυάζει τη θεωρητική-αναλυτική έρευνα στην οποία βασίζεται η διατριβή με βάση την οποία «κτίζεται» η θεατρική-παιδαγωγική πράξη, που με την σειρά της αναδιαμορφώνει το θεωρητικό μέρος και την γενική πρόταση/θέση στην οποία καταλήγει η έρευνα και την εφαρμοσμένη έρευνα που βασίζεται στην πρακτική έρευνα που περιλαμβάνει πρακτικές μεθόδους προσέγγισης των θεωρητικών ζητημάτων με τη χρήση ερωτηματολογίων από συμμετέχοντες μαθητές και συνεντεύξεων από διδάσκοντες, που ως σκοπό έχουν να επιτύχουν την ενεργή εμπλοκή των συμμετεχόντων στη θεατρική αγωγή, εμπλουτίζοντας με αυτόν τον τρόπο την έρευνα. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μπορεί να προσφέρει υποστήριξη τόσο σε θεατροπαιδαγωγούς όσο και επαγγελματίες του παιδικού θεάτρου, αφενός προσφέροντας στην κατανόηση των σύνθετων ισορροπιών που χαρακτηρίζουν την θεωρητική θεατρική προσέγγιση και την πρακτική της θεατρικής αγωγής αφετέρου ενισχύοντας τη βαρύτητα των εξαγόμενων συμπερασμάτων για τη συμμετοχή του παιδιού στη διαδικασία της θεατρικής πράξης.

ΔΕΣΠΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Οι απόψεις των παιδιών για τα ζητήματα ψυχικής υγείας των συνομηλίκων τους, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34906>.

* Ψυχική υγεία * Μαθητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Στόχος της μελέτης αποτελεί η καταγραφή των απόψεων των παιδιών και των εφήβων για τα θέματα ψυχικής υγείας/ διαταραχής στους συνομηλίκους τους, καθώς και των γονέων τους. Ειδικότερα, η μελέτη διερευνά τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά και οι έφηβοι κατανοούν και ερμηνεύουν τα ψυχολογικά προβλήματα των συνομηλίκων τους στο σχολικό πλαίσιο, τις στάσεις απέναντι σε ένα συμμαθητή τους που αντιμετωπίζει προβλήματα ψυχικής υγείας και τον στιγματισμό, που υιοθετούν απέναντι σε αυτόν. Στη συνέχεια, οι απόψεις και οι ερμηνείες των παιδιών/ νέων συγκρίνονται με αυτές των γονέων τους. Το θεωρητικό υπόβαθρο της μελέτης αντλεί από την νέα κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας, τις θεωρίες του κοινού νου και τα αιτιώδη-επεξηγηματικά μοντέλα. Στην έρευνα συμμετείχαν 2170 μαθητές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του νομού Θεσσαλονίκης και 801 γονείς. Για την εκτίμηση των υπό την έρευνα παραγόντων χορηγήθηκαν τα ερωτηματολόγια CATCH, PATCH, όπως και η κλίμακα στιγματισμού. Οι στάσεις των παιδιών, όπως και των γονέων τους, απέναντι σε μαθητές με προβλήματα ψυχικής υγείας ήταν σχετικά θετικές, με χαμηλή τάση για στιγματισμό της ψυχικής δυσκολίας. Σημαντικότεροι παράγοντες που διαφοροποίησαν σημαντικά τις στάσεις των παιδιών απέναντι σε συνομηλίκους με ψυχολογικά προβλήματα, όπως και το βαθμό στιγματισμού, είναι η ηλικία, το φύλο, οι ερμηνείες που υιοθέτησαν οι μαθητές για να εξηγήσουν τα προβλήματα ψυχικής υγείας των συνομηλίκων τους, οι προτεινόμενοι από τα ίδια τρόποι αντιμετώπισης και η προηγούμενη εμπειρία τους σε σχέση με προβλήματα ψυχικής υγείας. Τα παιδιά και οι νέοι

συγκλίνουν ως προς τις στάσεις, τις ερμηνείες και τις προτάσεις για την αντιμετώπιση των ψυχολογικών προβλημάτων με αυτές των γονέων τους. Ο κυριότερος προβλεπτικός παράγοντας για τη διαμόρφωση των στάσεων και του στιγματισμού των παιδιών και των γονέων προς συνομηλικούς με ψυχολογικά προβλήματα, ήταν ο βαθμός στον οποίο γονείς και παιδιά θεωρούν ότι οι συνομηλικοί τους με προβλήματα ψυχικής υγείας διαχωρίζονται/διαφέρουν από τους συμμαθητές τους ως προς την εκδήλωση της συμπεριφοράς.

ΔΗΜΙΖΑ ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Δημοκρατική Εκπαίδευση: οι απόψεις και οι εκπαιδευτικές πρακτικές των νηπιαγωγών: μια εμπειρική έρευνα για τις δημοκρατικές αξίες σε Νηπιαγωγεία της Αττικής, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34908>.

* Προσχολική αγωγή * Δημοκρατική εκπαίδευση * Νηπιαγωγοί - Απόψεις

- Στην παρούσα εργασία, κεντρικό ερευνητικό αντικείμενο αποτελεί η διερεύνηση των απόψεων και των εκπαιδευτικών πρακτικών που υιοθετούν και εφαρμόζουν αντίστοιχα οι νηπιαγωγοί, σχετικά με την καλλιέργεια των δημοκρατικών αξιών στη σχολική τάξη. Η σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα αλλά και η κρίση αξιών που χαρακτηρίζει τη σύγχρονη δημοκρατία αναδεικνύουν την αναγκαιότητα για την προώθηση των δημοκρατικών αξιών μέσω της εκπαίδευσης με σκοπό την αναζωογόνηση της δημοκρατίας. Το σχολείο, ιδιαίτερα η προσχολική βαθμίδα, ως η πρώτη επίσημη αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών, θεωρείται ότι μπορεί να καλλιεργήσει στους μικρούς μαθητές αξίες ικανές να διαμορφώσουν μελλοντικούς συνειδητοποιημένους και ενεργούς πολίτες. Η παρούσα μελέτη - έρευνα στηρίζεται στην αντίληψη, ότι ένα σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο θα μπορούσε να μετουσιωθεί σε φυτώριο πολιτειακών αρετών, που θα προωθεί και θα καλλιεργεί στα μικρά παιδιά δημοκρατικές αξίες που θα διαμορφώσουν τους αυριανούς πολίτες. Ως θεωρητικό εργαλείο που θα στηρίξει ερμηνευτικά το εμπειρικό μέρος της εργασίας, χρησιμοποιείται η θεωρία της δομοποίησης, του Giddens (1979). Η θεωρία της δομοποίησης και η έννοια της δυαδικότητας της δομής του Giddens (1993) πιστεύουμε ότι είναι κατάλληλη για την ερμηνεία των απόψεων και των πρακτικών των δρώντων υποκειμένων (στην περίπτωσή μας των εκπαιδευτικών), που λειτουργούν στο συγκεκριμένο πλαίσιο της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Θα υποστηριχθεί ότι η θεωρία του Giddens πληροί τις προϋποθέσεις για τη μελέτη και ανάλυση των απόψεων των νηπιαγωγών, ως δρώντων υποκειμένων, που σχηματίζουν και ταυτόχρονα μετασχηματίζουν τις απόψεις και τις πρακτικές τους μέσα σε δεδομένα δομικά εκπαιδευτικά και εργασιακά πλαίσια, τα οποία, σύμφωνα με τον Giddens, δεν καθορίζουν απολύτως τη δράση τους αλλά της προσδίδουν δυνατότητες υπέρβασής τους. Η διερεύνηση των δημοκρατικών αξιών, έτσι όπως αυτές προκύπτουν από βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις περί Δημοκρατίας, επιχειρείται μεθοδολογικά με την ανάλυση και ερμηνεία του λόγου των νηπιαγωγών. Πρόκειται δηλαδή για μια ποιοτική έρευνα με μεθοδολογικό εργαλείο αυτό των ημι-δομημένων συνεντεύξεων σε ένα δείγμα είκοσι νηπιαγωγών του Νομού Αττικής. Πλην της ανάλυσης των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε επιπλέον, ανάλυση περιεχομένου κειμένων σχετικών με το νηπιαγωγείο, προκειμένου να πλαισιωθεί πολυπρισματικά η μεθοδολογία της έρευνας. (Περιοχή περίληψης).

ΔΡΙΒΑ ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΙΩΑΝΝΗΣ, Λογοτεχνία και θέατρο για παιδιά: η έννοια της μεταμόρφωσης στη γραφή και στα πρόσωπα των έργων του Ευγένιου Τριβιζά, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34873>.

Τριβιζάς, Ευγένιος (1946-)* Παιδικά θεατρικά έργα * Παιδική λογοτεχνία

- Στην παρούσα εργασία ερευνήσαμε το θέμα της μεταμόρφωσης στο έργο του Ευγένιου Τριβιζά. Εντοπίσαμε καθαυτό μεταμορφώσεις, προσωποποιήσεις, μεταστροφές. Διαπιστώσαμε ότι συχνά οι ήρωες υπερβαίνουν τον εαυτό τους αλλά και, λιγότερο συχνά, ξεπέφτουν. Παρακολούθησαμε τη διαδικασία μεταμόρφωσης συνειδήσεων που οδήγησαν στη μεταλλαγή μικρών και μεγάλων κοινωνιών. Ακόμη είδαμε πώς οι άνθρωποι διαμορφώνουν διαφορετικές πραγματικότητες, ανάλογα με την οπτική τους. Ασχοληθήκαμε με τη μεταμφίεση και τις ευτράπελες καταστάσεις που προκαλεί. Ένα μεγάλο τμήμα της εργασίας αφιερώθηκε στις μεταμορφώσεις του κειμένου, καθώς και των λέξεων, που παίρνουν μια άλλη διάσταση στα έργα του ευφάνταστου συγγραφέα. Οι μεταμορφώσεις του κειμένου έφεραν στο φως θέματα πολυφωνίας και διακειμενικότητας των έργων, νεωτερικές εκδοχές μύθων, καθώς και ανατρεπτικά νοήματα και υπονοούμενα. Παράλληλα με τα διάφορα είδη μεταμόρφωσης, προέκυψαν στοιχεία σχετικά με τον μεταμφιεσμένο πολιτικό λόγο του συγγραφέα. Εντοπίσαμε διάφορες μεταμορφώσεις της αφηγηματικής φωνής και εκφέραμε σκέψεις και προβληματισμούς για τις πιθανές αλλαγές στον αναγνώστη των έργων. Οι μεταμορφώσεις των κειμένων ερευνήθηκαν παράλληλα με την εικονογράφησή τους που όπως προέκυψε λειτουργεί συμπληρωματικά και διευκρινιστικά. Οι εικόνες βοηθούν την κατανόηση του κειμένου, το εμπλουτίζουν με νέα στοιχεία, επιτείνουν το χιούμορ του. Ασχοληθήκαμε ακόμη με τα θεατρικά του έργα και όσα διασκευάστηκαν για το θέατρο, αυτά στα οποία εντοπίσαμε μεταμορφώσεις, όπως αυτές ορίστηκαν και ιχνηλατήθηκαν στο υπόλοιπο έργο. Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι στο σύνολο του έργου του Τριβιζά υπάρχουν άφθονες μεταμορφώσεις από μων, κοινωνιών και λόγου. Τίποτε δεν είναι μόνιμο και στατικό στον κόσμο του ευφάνταστου συγγραφέα.

ΕΝΕ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΝΤΙΑΝΑ ΜΑΡΙΝ, *Εκπαίδευση και εργασία των Ρουμάνων που ζουν στην Ελλάδα: ιστορικές καταβολές και κοινωνική ενσωμάτωση*, (2014), Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Σχολή Παιδαγωγική Φλώρινας, Τμήμα Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34630>.

- * Παιδιά μεταναστών * Σχολική ένταξη * Κοινωνική ενσωμάτωση * Διαπολιτισμική εκπαίδευση
- Η παρούσα έρευνα προέκυψε από το ενδιαφέρον διερεύνησης του βαθμού ένταξης στην ελληνική κοινωνία των Ρουμάνων μεταναστών, οι οποίοι παρά την ικανότητα και την επιθυμία τους να αφομοιωθούν σε αυτήν, γίνονται συχνά αντικείμενο ρατσιστικών σχολίων συσχετιζόμενοι στερεοτυπικά με κλοπές, εμπόριο λευκής σαρκός και εγκληματικές ενέργειες που διαπράττουν κυκλώματα συμπατριωτών τους και μη. Επιπλέον, δεδομένης της προεξέχουσας θέσης που κατέχει η εκπαίδευση των παιδιών στη ζωή τους, αναζητήσαμε το είδος και τον προσανατολισμό των σπουδών που πραγματοποιούν οι νεαροί Ρουμάνοι στην Ελλάδα καθώς και τις επαγγελματικές ευκαιρίες που προκύπτουν από αυτές. Στόχος είναι να συμβάλλουμε στην βαθύτερη κατανόηση των ειδικών προβλημάτων ένταξης της συγκεκριμένης ομάδας, αλλά και των μεταναστών γενικότερα στην ελληνική κοινωνία. Επίσης να συνεισφέρουμε στην καταπολέμηση στερεοτύπων και παράλληλα στον καλύτερο σχεδιασμό πολιτικών εκπαιδευτικής και κοινωνικής ένταξης όχι μόνο των Ρουμάνων μεταναστών, αλλά και άλλων εθνικών ομάδων που ενδεχομένως υπόκεινται σε παρόμοιου τύπου εμπειρίες και ζητήματα.

ΞΕΑΡΧΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, *Οι νέες τεχνολογίες και η εφαρμογή τους στην κατανόηση γεωμετρικών εννοιών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: οπτικοποίηση των πληροφοριών; η σημασία της για την υποστήριξη διδασκαλίας γεωμετρικών σχημάτων*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Τμήμα Παιδαγωγ-

γικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40400>.

* Γεωμετρία - Σπουδή και διδασκαλία * Τριτοβάθμια εκπαίδευση * Νέες Τεχνολογίες * Οπτικοποίηση πληροφοριών.

ΕΥΦΡΑΙΜΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Συνεργασία και επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής αγωγής μέσα σε διαδικτυακές επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38455>.

* Επαγγελματική ανάπτυξη * Καθηγητής * Παιδιά με ειδικές ανάγκες - Εκπαίδευση * Διαδικτυακές κοινότητες μάθησης * Συμπεριληπτική εκπαίδευση

- Η παρούσα μελέτη αφορά στην οικοδόμηση και διερεύνηση της συνεργασίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής αγωγής μέσα σε μια διαδικτυακή επαγγελματική κοινότητα. Στο πλαίσιο αυτής διερευνάται η συνεργασία ως συμμετοχή σε δραστηριότητες λύσης προβλημάτων συνεργασίας των εκπαιδευτικών και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης των μαθητών/ριών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό πρωτοβάθμιο σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται ο βαθμός συμμετοχής των εκπαιδευτικών στην κοινότητα, οι επιδράσεις των δημογραφικών και ατομικών, επαγγελματικών στοιχείων, καθώς και των δυσκολιών συμμετοχής σ' αυτόν και οι επιδράσεις του βαθμού συμμετοχής στα ατομικά οφέλη και στην αίσθηση της κοινότητας στα μέλη. Επίσης, διερευνώνται οι λόγοι για τους οποίους οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στην κοινότητα, τα ατομικά οφέλη και η αίσθηση της κοινότητας που ανέπτυξαν από τη συμμετοχή τους, καθώς και οι διαφορές μεταξύ των δύο επαγγελματικών ομάδων ειδικής και γενικής αγωγής ως προς τα παραπάνω. Περαιτέρω διερευνάται η συμβολή των εργαλείων της κοινότητας στην ανάπτυξη της διαδικτυακής συνεργασίας, οι διαφορές στη μορφή και το περιεχόμενο των σχολίων των δύο επαγγελματικών ομάδων ειδικής και γενικής αγωγής, οι προτάσεις των εκπαιδευτικών στη λύση των σεναρίων- προβλημάτων της κοινότητας και η εφαρμογή τους στη σχολική πράξη. Για τη διερεύνηση των παραπάνω χρησιμοποιήθηκε η πολυμεθοδική προσέγγιση που συνδυάζει ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους συλλογής δεδομένων. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν η συνέντευξη, το ερωτηματολόγιο, οι ομάδες εστίασης και το ηλεκτρονικό συνεργατικό περιβάλλον eCollab, το οποίο αξιοποιήθηκε ως εργαλείο οικοδόμησης της κοινότητας και της ηλεκτρονικής συνεργασίας μεταξύ των μελών της. Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι οι εκπαιδευτικοί παρακινήθηκαν να συμμετάσχουν στην κοινότητα κυρίως για να ενημερωθούν για την διαδικτυακή συνεργασία κι ότι στην πλειοψηφία τους αποκόμισαν οφέλη επαγγελματικής ανάπτυξης και ανέπτυξαν την αίσθηση της κοινότητας. Διαφορές μεταξύ των δύο επαγγελματικών ομάδων ειδικής και γενικής αγωγής επισημάνθηκαν στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν κατά τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες της κοινότητας, ενώ βρέθηκε ότι ο βαθμός συμμετοχής των εκπαιδευτικών επηρεάστηκε τόσο από τα δημογραφικά και ατομικά, επαγγελματικά τους στοιχεία, όσο και από τις δυσκολίες συμμετοχής. (Περιοχή περιλήψης).

ΖΕΡΒΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Μέθοδοι και συστήματα για την ανοικτή πρόσβαση, το διαμοιρασμό και την επαναχρησιμοποίηση ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, (2014), Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Σχολή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/30073>.

* Εκπαιδευτικά μεταδεδομένα * Διαδίκτυο (Internet) * Ψηφιακό περιεχόμενο

- Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για το ανοικτό εκπαιδευτικό περιεχόμενο

(Open Educational Resources). Ο όρος υιοθετήθηκε για πρώτη φορά από την UNESCO και αναφέρεται στην «ανοιχτή πρόσβαση και παροχή ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου στην εκπαιδευτική κοινότητα για μη-εμπορικούς σκοπούς που μπορεί να εμπλουτισθεί, βελτιωθεί και αναδιανεμηθεί, για χρήση και επαναχρησιμοποίηση στη διδασκαλία και την μάθηση». Επιπλέον, έχει αναγνωριστεί ότι το θέμα της χρήσης αλλά και επαναχρησιμοποίησης του ανοικτού εκπαιδευτικού περιεχομένου πραγματοποιείται σε διαφορετικά επίπεδα συσσώρευσης (Granularity Levels) ήτοι Μαθησιακά Αντικείμενα (ΜΑ), Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες, Ηλεκτρονικά Μαθήματα, Προγράμματα Εκπαίδευσης ή Κατάρτισης. Παρά ταύτα, υπάρχουσες πρωτοβουλίες γύρω από το ανοικτό εκπαιδευτικό περιεχόμενο δεν λαμβάνουν υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα συσσώρευσης και τις ιδιαιτερότητες αυτών. Η παρούσα διδακτορική διατριβή πραγματεύεται το θέμα των διαφορετικών επιπέδων συσσώρευσης του ανοικτού εκπαιδευτικού περιεχομένου με σκοπό τον ορισμό ενός ιεραρχικού μοντέλου με την υποστήριξη κατάλληλων τεχνολογικών εργαλείων. Επίσης, μέσω του προτεινόμενου ιεραρχικού μοντέλου και των αντίστοιχων εργαλείων που έχουν αναπτυχτεί για να το υποστηρίξουν, μελετάται η επαναχρησιμοποίηση του ανοικτού εκπαιδευτικού περιεχομένου σε δύο πεδία εφαρμογής ήτοι στην Τεχνολογικά-Υποστηριζόμενη Κατάρτιση Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) και στην Εκμάθηση Ξένων Γλωσσών Μέσω Κινητών Συσκευών.

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Σχεδιασμός και ανάλυση δραστηριοτήτων των φυσικών επιστημών για μαθητές ηλικίας 5-9 ετών με τις σύγχρονες θέσεις της θεωρίας της δραστηριότητας (cultural- historical- activity theory - CHAT)*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38479>.

* Φυσικές Επιστήμες * Προσχολική αγωγή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Θεωρία της Δραστηριότητας

- Η παρούσα διατριβή, οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε βασισμένη στις αρχές, στα χαρακτηριστικά και στις διαδικασίες της έρευνας-δράσης. Η παρούσα έρευνα, καλείται να γεφυρώσει το κενό που παρατηρείται στη διδακτική των Φυσικών Επιστημών στην προσχολική και στην πρωτοσχολική ηλικία. Οι συνεχείς εξελίξεις στο χώρο της επιστήμης και της τεχνολογίας, δημιουργούν την αναγκαιότητα εξέλιξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και, ταυτόχρονα, τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών μεθόδων. Η απόφασή μας για χρήση της Cultural Historical Activity Theory (CHAT) ενισχύθηκε, καθώς η CHAT ως εργαλείο σχεδιασμού και ανάλυσης, προσφέρει έναν δυναμικό μηχανισμό για να εξερευνήσουμε τους πολλαπλούς ρόλους, τα καθήκοντα και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται μέσα σε μια δυναμική κοινωνική και εκπαιδευτική διαδικασία. Βασικός στόχος της παρούσας έρευνας αποτελεί ο εντοπισμός των αλληλεπιδρώντων συστημάτων που διαμορφώνονται κατά τη διδασκαλία θεμάτων των Φυσικών Επιστημών, καθώς και ο εντοπισμός των δευτερευόντων παραγόντων που αναδιαμορφώνουν αυτά τα αλληλεπιδρώντα συστήματα. Επιπλέον, οριοθετείται ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο μεθοδολογικό πλαίσιο της Θεωρίας της Δραστηριότητας. Για την παρούσα διδακτορική έρευνα έγινε ο σχεδιασμός των δυο διδακτικών παρεμβάσεων με τίτλους: «Ο παππούς Αρχιμήδης και η Άνωση» και «ο θεός Θαλής και οι Μαγνήτες». Επιπροσθέτως, αποτυπώνεται η αναλυτική πορεία εφαρμογής της έρευνας και η επιλογή των βασικών εργαλείων ποιοτικής ανάλυσης. Συλλέχθηκαν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά αποτελέσματα. Κάνοντας ένα σύντομο απολογισμό των αποτελεσμάτων της παρούσας διατριβής, κατανοούμε ότι, οι κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες και η Θεωρία της Δραστηριότητας ειδικότερα, βρίσκουν πρόσφορο έδαφος εφαρμογής, οριοθέτησης, σχεδιασμού και ανάλυσης, στην εκπαίδευση, αλλά κυρίως στη Διδακτική των Φυσικών Επιστημών. Η εφαρμογή της Θεωρίας της Δραστηριότητας στις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, εξασφαλίζει ευελιξία και καινοτομικότητα, σε ένα χώρο που είναι απαραίτητη η συνεχής εξέλιξη και αναθεώρηση του τρόπου εργασίας τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και η ανατροφοδότηση και αναδιαμόρφωση

του εκπαιδευτικού πλαισίου των μαθητών. Η εφαρμογή του σχεδιασμού δραστηριοτήτων στην παρούσα διατριβή, μέσω της Θεωρίας της Δραστηριότητας, με τη χρήση του τριγώνου του Engestrom (1987) αποδεικνύει ότι η φαινομενική πολυπλοκότητα του σχήματος καταρρίπτεται εκ του αποτελέσματος. Ο σχεδιασμός και η ανάλυση δραστηριοτήτων με τη χρήση του τριγώνου, ξεκινάει από το διδακτικό τρίγωνο Δάσκαλος – Μαθητής – Γνώση, το οποίο αποτελεί βασικό πλαίσιο σχεδιασμού και ανάλυσης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διαμορφώνονται. Διαπιστώνουμε λοιπόν, εκ του αποτελέσματος, ότι η χρήση του τριγώνου του Engestrom στη διδακτική διαδικασία περισσότερο μας βοηθάει, μας κατευθύνει και μας οριοθετεί, παρά μας δημιουργεί προβλήματα. Επισημαίνουμε ότι, μέσω της παρούσας διατριβής, επιτυγχάνεται η σύνδεση της Θεωρίας της Δραστηριότητας με τη μαθησιακή δραστηριότητα, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο ανάλυσης. Τοποθετώντας τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή μαζί, τη γνώση απέναντι και στην κορυφή όχι την ύλη, αλλά τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του τόσο ο εκπαιδευτικός όσο και ο μαθητής, ώστε να επιτυγχάνεται η προσέγγιση του στόχου και κατά συνέπεια της γνώσης. Προϊόντα της διατριβής θα είναι η νέα ερευνητική μέθοδος, ένα καινοτόμο curriculum για τις Φυσικές Επιστήμες, και πρότυπο εκπαιδευτικό υλικό (website, e-book). Η διατριβή έχει συνέργεια με συνέδρια, προγράμματα, καινοτομίες στο πλαίσιο της δια-βίου μάθησης.

ΚΑΔΙΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, *Διαπολιτισμικότητα και αειφορία στην εκπαίδευση: αντιλήψεις των εκπαιδευτικών του γυμνασίου*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39905>.

* Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Αειφορία * Απόψεις εκπαιδευτικών

- Η παρούσα διδακτορική διατριβή με τίτλο Διαπολιτισμικότητα και αειφορία: Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών του Γυμνασίου χωρίζεται σε δύο μέρη, το θεωρητικό και ερευνητικό. Στο θεωρητικό μέρος μελετώνται οι έννοιες της διαπολιτισμικότητας, της αειφορίας, αλλά και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς και οι δυνατότητες σύνδεσής τους σε επίπεδο αρχών, σκοπού και αξιών. Στο ερευνητικό μέρος της διατριβής παρουσιάζονται τα ευρημάτα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε καθηγητές γυμνασίου, οι οποίοι διδάσκουν σε σχολικές μονάδες της περιφέρειας Αττικής. Σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνήσει τις αντιλήψεις και τις γνώσεις των εκπαιδευτικών του γυμνασίου αναφορικά με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την αειφόρο ανάπτυξη και τις δυνατότητες και τα πεδία για τη μεταξύ τους σύνδεση. Μέσα από τη θεωρητική προσέγγιση προέκυψε ότι υφίστανται σημαντικές δυνατότητες σύνδεσης, διασταύρωσης και συμπόρευσης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με την αειφόρο ανάπτυξη, ενώ η εμπειρική ανέδειξε ότι παρά την ελλιπή γνώση γύρω από το περιεχόμενο των δύο εννοιών οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται ορισμένα από τα πεδία ταύτισής τους, καθώς και τα κοινά προβλήματα, στα οποία επιχειρούν να δώσουν λύσεις.

ΚΑΛΕΣΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Μουσειακοί χώροι για παιδιά: οργάνωση και χρήση του εκθεσιακού περιβάλλοντος*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38267>.

* Μουσεία * Παιδιά * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία

- Σκοπός της παρούσας διατριβής είναι να εξετάσει το φαινόμενο της ανάπτυξης παιδοκεντρικών μουσειακών χώρων και να προσφέρει βαθύτερη κατανόηση ως προς τις μορφές οργάνωσης και χρήσης τους, τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά αλληλεπιδρούν με το εκθεσιακό περιβάλλον, καθώς και το είδος της εμπειρίας που αυτά αποκομίζουν από την επίσκεψή τους, αξιοποιώντας το οικολογικό-ενσώματο επιστημολογικό παράδειγμα. Προς τον σκοπό αυτό ορ-

γανώθηκε εμπειρική έρευνα, η οποία περιλάμβανε δύο φάσεις. Κατά την προκαταρκτική φάση χαρτογραφήθηκαν τα μουσεία που αξιοποιούν παιδοκεντρικές εκθεσιακές τεχνικές στην Ελλάδα, με χρήση ερωτηματολογίου στους φορείς που έχουν ειδικούς χώρους ή παιδοκεντρικές ρυθμίσεις εντός του γενικού εκθεσιακού χώρου (συμμετείχαν 199 μουσεία), καθώς και με επιτόπιες επισκέψεις, συνεντεύξεις και βιβλιογραφική/διαδικτυακή έρευνα σε παιδοκεντρικά μουσεία που λειτουργούν ως αυτόνομοι φορείς. Η κύρια φάση της έρευνας διεξήχθη σε δύο ελληνικά μουσεία, που επιλέχθηκαν ως χαρακτηριστικές μελέτες περίπτωσης παιδοκεντρικών μουσειακών περιβαλλόντων: στο Ελληνικό Παιδικό Μουσείο, ως παράδειγμα αυτόνομου παιδοκεντρικού οργανισμού, και στον «Ερευνότοπο», την παιδική πτέρυγα του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, ως παράδειγμα παιδοκεντρικά σχεδιασμένου χώρου μέσα σε μουσείο γενικού κοινού. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 60 παιδιά 4-12 ετών και 60 γονείς (30 παιδιά και οι γονείς τους σε κάθε μουσείο) καθώς και 14 επαγγελματίες των δύο αυτών φορέων. Αξιοποιώντας τις οικολογικές θεωρίες των προσφερόμενων δυνατοτήτων του James Gibson, των συμπεριφορικών πλαισίων του Roger Barker και των εμφωλευμένων συστημάτων του Urie Bronfenbrenner, εφαρμόστηκε μια καινοτόμος μεθοδολογική προσέγγιση, η οποία επέτρεψε την εξέταση του φαινομένου των παιδοκεντρικών μουσείων από το μικρο-συστημικό μέχρι το μακρο-συστημικό επίπεδο. Ειδικά σε ό, τι αφορά τις μελέτες περίπτωσης, αξιοποιήθηκαν ποικίλες μέθοδοι για τη συλλογή και την ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων, όπως η παρατήρηση, η συνέντευξη και η φωτογράφιση από τα ίδια τα παιδιά, οι οποίες αποτύπωσαν τόσο την οπτική του φορέα σχετικά με το σκεπτικό ανάπτυξης, οργάνωσης και λειτουργίας του (προωθούμενη χρήση εκθεσιακού περιβάλλοντος), όσο και την οπτική των παιδιών ως προς τις ποιότητες του εκθεσιακού περιβάλλοντος που έχουν προσωπική σημασία για τα ίδια (πραγματική και προτιμώμενη χρήση). Τα ευρήματα έδειξαν ότι υπάρχει μικρή διάχυση των παιδοκεντρικών τεχνικών στα μουσεία της χώρας, αν και επικρατεί θετικό κλίμα, ενώ υπάρχει ανάγκη για καλύτερη κατανόηση των χαρακτηριστικών του παιδοκεντρικού σχεδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό, η διατριβή έρχεται να προσφέρει ένα χρήσιμο σώμα πληροφοριών. Οι ψυχοπαιδαγωγικές ποιότητες, που αναδύθηκαν ως σημαντικές για τα παιδιά από το σύνολο των μεθοδολογικών εργαλείων στα παιδοκεντρικά περιβάλλοντα που εξετάστηκαν, οργανώθηκαν γύρω από επτά άξονες: ενσώματη προσέγγιση, συμβολικές και πραγματολογικές ποιότητες των αντικειμένων, σκαλωσιές για την ενίσχυση των ερμηνευτικών ικανοτήτων, παιχνίδι, επιστημική προσέγγιση και κοινωνική συναναστροφή. Οι άξονες αυτοί έχουν αναλογίες και με τις διαστάσεις της αίσθησης του τόπου, που τα παιδοκεντρικά μουσεία βρέθηκε να δημιουργούν στα παιδιά. Τέλος, η τριμερής ταξινόμηση προσφερόμενων δυνατοτήτων, που αναπτύχθηκε ειδικά για το μουσειακό περιβάλλον, υπενθυμίζει όλα τα δομικά και λειτουργικά στοιχεία που είναι σημαντικό να ενισχύονται, έτσι ώστε οι συμπεριφορικές δυνατότητες του επισκέπτη να υποστηρίζονται από ένα εκθεσιακό περιβάλλον, που διέπεται από πολυλειτουργικότητα και ποικιλομορφία.

ΚΑΛΛΑΡΑ ΑΘΗΝΑ ΠΑΝΑΓΗΣ, *Ανάδειξη χαρακτηριστικών του βιώσιμου σχολείου με την αξιοποίηση ιστολογίου*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34618>.

* Βιώσιμο σχολείο * Ιστολόγιο * Διαδίκτυο (Internet)

- Η παρούσα ερευνητική εργασία επικεντρώθηκε στην προοπτική εξέλιξης του Βιώσιμου Σχολείου, το οποίο βασίζεται στις αρχές της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Ειδικότερα, επιδίωξε να μελετήσει τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάδειξη χαρακτηριστικών του Βιώσιμου Σχολείου, όπως της συνεργατικής κουλτούρας, της ολιστικής προσέγγισης της διδασκαλίας και μάθησης και της εστιασμένης στο σχολείο Επαγγελματικής Ανάπτυξης καθώς και το ρόλο του ιστολογίου (blog) στην ανάδυση αυτών των χαρακτηριστικών στο σχολικό πλαίσιο, στο οποίο εφαρμόζεται η μελέτη. Ως ερευνητική μέθοδος επιλέχθηκε η «Μελέτη Περίπτωσης» για τη σε βάθος διερεύνηση του συγκεκριμένου σχολικού περιβάλλοντος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σ' ένα

σχολείο της Χαλκιδικής με τη συμμετοχή έντεκα εκπαιδευτικών και είχε διάρκεια μια σχολική χρονιά. Η έρευνα επικεντρώθηκε στη διερεύνηση των δράσεων και διδακτικών δραστηριοτήτων των εκπαιδευτικών του σχολείου, μέσα από την υλοποίηση ενός συνεργατικού σχεδίου για την ενσωμάτωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας στο σχολικό πρόγραμμα με την αξιοποίηση ενός διαδικτυακού εργαλείου, του ιστολογίου. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας αναδεικνύει ότι συγκεκριμένες δράσεις και διδακτικές δραστηριότητες των εκπαιδευτικών συμβάλλουν στην ανάδυση τριών χαρακτηριστικών του Βιώσιμου Σχολείου, της συνεργατικής κουλτούρας, της ολιστικής προσέγγισης της διδασκαλίας και μάθησης και της εστιασμένης στο σχολείο Επαγγελματικής Ανάπτυξης και ότι ο ρόλος του ιστολογίου μπορεί να είναι υποστηρικτικός στη διαδικασία αυτή.

ΚΑΜΠΡΑ ΜΑΤΙΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, *Η επίδραση της ισχύουσας μεταπολεμικής νομοθεσίας στην κοινωνική ένταξη των πασχόντων από επιληψία στο ελληνικό κράτος: η παράμετρος εκπαίδευση*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής - Ψυχιατρικής και Νευρολογίας, Εργαστήριο Ιστορίας της Ιατρικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41531>.

* Επιληψία * Συγκριτική εκπαίδευση * Αγγλία * Ελλάδα * Μαθητής * Σχολική ένταξη

- Η επιληψία, γνωστή από την αρχαιότητα ως 'Ιερά νόσος' οδήγησε πολλές φορές τους πάσχοντες σε κοινωνικό αποκλεισμό. Στις σύγχρονες κοινωνίες, οι σχέσεις των πολιτών και η θέση τους στο κοινωνικό σύνολο ρυθμίζονται από νόμους. Η παρούσα μελέτη ερευνά την επίδραση της ισχύουσας μεταπολεμικής νομοθεσίας στην κοινωνική ένταξη του μαθητή με επιληψία στην Ελλάδα. Παράλληλα επιχειρείται μια σύγκριση των συνθηκών ζωής του μαθητή με επιληψία σε άλλη χώρα της Ευρώπης (Αγγλία) προκειμένου να αναζητηθούν προοπτικές βελτίωσης της μαθητικής ζωής του ασθενούς με επιληψία στην Ελλάδα. Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης έγινε ποιοτική ανάλυση σε ανοικτού τύπου συνεντεύξεις: πολιτειακών εκπροσώπων και μελών υποστηρικτικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος, διευθυντικών στελεχών των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών, ενηλίκων, ανηλίκων ασθενών και των γονέων/κηδεμόνων τους. Επίσης πραγματοποιήθηκε ποσοτική και ποιοτική ανάλυση σε ημι-δομημένο ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε σε 100 σχολεία της χώρας και 10 σχολεία της Αγγλίας. Η ποσοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS20. Κάθε ερευνητική προσπάθεια έγινε έπειτα από σχετική έγκριση του αρμόδιου φορέα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων και Άγγλων εκπαιδευτικών που πήραν μέρος στην έρευνα γνωρίζει για τη νόσο και έχει τη σωστή άποψη για αυτή. Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων εκπαιδευτικών όμως δεν γνωρίζει τι προβλέπει ο Νόμος για την επιληψία. Τόσο οι Έλληνες όσο και οι Άγγλοι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την ανάγκη για περισσότερη ενημέρωση σχετικά με την νόσο και την αντιμετώπιση της επιληψίας και του πάσχοντα μαθητή στα σχολεία μέσω ειδικά εκπαιδευμένου ιατρικού ή νοσηλευτικού προσωπικού, οργανωμένη από αρμόδιους κρατικούς και επιστημονικούς φορείς. Το ίδιο αίτημα εξέφρασαν και οι μαθητές με επιληψία όπως και οι γονείς/κηδεμόνες τους. Ταυτόχρονα επεσήμαναν την ανάγκη θεσμοθετημένης ύπαρξης ειδικοτήτων όπως κοινωνικών λειτουργών, ψυχολόγων και νοσηλευτών στο σχολικό περιβάλλον ικανούς να βοηθήσουν τους ασθενείς και το κοινωνικό τους περιβάλλον να ξεπεράσουν φόβους και δεισιδαιμονίες σχετικά με τη νόσο ώστε να βελτιωθεί η σχολική και οικογενειακή ζωή των πασχόντων που συνεχίζουν να βιώνουν το στιγματισμό της νόσου. Ο ρόλος του Κράτους στην κοινωνική ένταξη του ασθενούς με επιληψία διαπιστώθηκε καίριος. Η συμβολή της νομοθεσίας στην πρόληψη και προστασία του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης κρίνεται σημαντική, αφού βάσει των δικών της επιταγών οργανώνεται η Υγεία και η Εκπαίδευση της χώρας. Για το λόγο αυτό και είναι απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις που θα βελτιώσουν την αντιμετώπιση της νόσου στα σχολεία από εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές και νοσούντες. Μελλοντική, πιο εκτενής

έρευνα στο χώρο της εκπαίδευσης κρίνεται σκόπιμη για τη βελτίωση της σχολικής ζωής των μαθητών με επιληψία και όσων σχετίζονται με αυτούς.

ΚΑΠΑΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Σχολικός εκφοβισμός και θυματοποίηση στο γυμνάσιο: ο ρόλος των εξωγενών και των ενδογενών χαρακτηριστικών του σχολείου στο πλαίσιο της οικοσυστημικής προσέγγισης*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36226>.

* Βία στο σχολείο * Σχολικός εκφοβισμός * Σχολικό περιβάλλον

- Η παρούσα ποσοτική και ποιοτική έρευνα εξετάζει το ρόλο των εξωγενών και ενδογενών χαρακτηριστικών του σχολείου στην εκδήλωση φαινομένων εκφοβισμού και θυματοποίησης μεταξύ των μαθητών. Τα διερευνώμενα εξωγενή σχολικά χαρακτηριστικά είναι τα εξής: (i) το μέγεθος του σχολείου, (ii) το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της κοινότητας, και (iii) τα επίπεδα εγκληματικότητας της κοινότητας όπου στεγάζεται η σχολική μονάδα. Τα διερευνώμενα ενδογενή σχολικά χαρακτηριστικά είναι τα ακόλουθα: (i) η ποιότητα του σχολικού κλίματος, και (ii) ο τρόπος αντιμετώπισης των περιστατικών εκφοβισμού από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Στην ποσοτική έρευνα συμμετείχαν 667 μαθητές της Β΄ Γυμνασίου (322 αγόρια και 345 κορίτσια) από 16 δημόσια γυμνάσια, στεγαζόμενα σε τέσσερις δήμους της Αττικής με σημαντικές διαφορές ως προς το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο και ως προς τα επίπεδα εγκληματικότητας. Στην ποιοτική έρευνα συμμετείχαν 25 μαθητές του ανωτέρω δείγματος, εμπλεκόμενοι συστηματικά σε επεισόδια εκφοβισμού ως θύτες, θύματα ή θύτες-θύματα. Για την ποσοτική έρευνα χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο αυτοαναφοράς, ενώ η ποιοτική έρευνα διεξήχθη μέσω ημιδομημένης συνέντευξης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης, κανένα από τα διερευνώμενα εξωγενή σχολικά χαρακτηριστικά δε συνδέονται με τον εκφοβισμό ή τη θυματοποίηση. Αντίθετα, όλα τα διερευνώμενα ενδογενή σχολικά χαρακτηριστικά συσχετίζονται σημαντικά με τον εκφοβισμό ή/και τη θυματοποίηση. Επιπλέον, η συχνότητα εκφοβισμού προβλέπεται από τα εξής ενδογενή χαρακτηριστικά του σχολείου: την εμπλοκή των μαθητών στις σχολικές δραστηριότητες, την πειθαρχία, το αίσθημα ανασφάλειας των μαθητών, την παρέμβαση των μαθητών και την ενημέρωση των ενηλίκων σχετικά με τα περιστατικά εκφοβισμού. Η συχνότητα έκθεσης των μαθητών σε θυματοποίηση προβλέπεται από τους ακόλουθους ενδογενείς σχολικούς παράγοντες: το αίσθημα ανασφάλειας, την κοινωνική ένταξη, τη δημοκρατικότητα/στήριξη από τη μεριά των εκπαιδευτικών, την εμπλοκή των μαθητών στις σχολικές δραστηριότητες και την παρέμβαση των μαθητών. Τα ανωτέρω ευρήματα, καθώς και οι στατιστικώς σημαντικές διαφορές μεταξύ των σχολείων ως προς τα επίπεδα θυματοποίησης, δείχνουν ότι ο τρόπος λειτουργίας του σχολείου και η ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων των μαθητών μεταξύ τους, καθώς και των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς είναι πιθανό να συμβάλλουν στην επιδείνωση ή στον περιορισμό του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού. Τα πορίσματα της ποσοτικής έρευνάς μας ερμηνεύονται σε συνδυασμό με τις μαρτυρίες των εμπλεκόμενων σε περιστατικά εκφοβισμού μαθητών και βάσει των ευρημάτων προηγούμενων ερευνών. Στο τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων εκφοβισμού μεταξύ των μαθητών.

ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΗ ΑΡΕΤΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Η εκπαιδευτική και διοικητική λειτουργία των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Πελοποννήσου από το μεσοπόλεμο έως σήμερα*, (2014), Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34551>.

* Ανώτατη εκπαίδευση * Πελοπόννησος * Εκπαίδευση - Ελλάδα - 20ός αι.

- Η συγκεκριμένη εργασία αποτελεί μια ερευνητική προσπάθεια που στοχεύει να παρουσιάσει την οργάνωση και λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στον ιστορικό χώρο της Πελοποννήσου από το μεσοπόλεμο έως σήμερα. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από πολύ σημαντικές κοινωνικοοικονομικές μεταβολές, οι οποίες οδήγησαν σε συνεχείς μεταρρυθμίσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι, στην προσπάθεια αποκέντρωσης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και ταυτόχρονα ενίσχυσης των τοπικών κοινωνιών λειτούργησαν στην Πελοπόννησο η Παιδαγωγική Ακαδημία της Τρίπολης, το Πανεπιστήμιο Πατρών και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Τα τρία αυτά εκπαιδευτικά ιδρύματα αποτέλεσαν σημαντικό άξονα για την κοινωνική, οικονομική και εκπαιδευτική ανέλιξη της περιφέρειας Πελοποννήσου. Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζεται η Παιδαγωγική Ακαδημία της Τρίπολης, η οποία λειτούργησε για πρώτη φορά το 1880 και ολοκλήρωσε τη αποστολή της με το νόμο 1268/1982 «περί της δομής και λειτουργίας των ΑΕΙ». Το συγκεκριμένο ίδρυμα δέχθηκε όλες τις ραγδαίες επιστημονικές και κοινωνικές εξελίξεις που συντελέστηκαν την περίοδο εκείνη στην παγκόσμια εκπαίδευση. Κατά συνέπεια, η βελτίωση της εκπαίδευσης των Ελλήνων απασχόλησε έντονα τις πολιτικές ηγεσίες του τόπου και φυσικά το ενδιαφέρον τους στόχευε στην ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και ταυτόχρονα στην καταπολέμηση του αναλφαριθμητισμού. Η φοίτηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτέλεσε από τότε πρωταρχικό στόχο της ελληνικής οικογένειας. Η επάνδρωση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας με διδακτικό προσωπικό έγινε από την πολιτεία καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας του με αξιόλογους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι εξελίχθηκαν σε διακεκριμένους επιστήμονες της ειδικότητάς τους και εκλέχθηκαν αργότερα καθηγητές στο εθνικό πανεπιστήμιο και ακαδημαϊκοί. Οι εξειδικευμένοι επιστήμονες που αποτέλεσαν το διδακτικό δυναμικό του είχαν πραγματοποιήσει σπουδές στο εξωτερικό, την Αμερική και την Ευρώπη, και έτσι εισήγαγαν νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις. Στο ίδρυμα αυτό εκπαιδεύθηκαν και επιμορφώθηκαν χιλιάδες εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, πολλοί από τους οποίους προέρχονταν από την περιοχή και στη συνέχεια πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους στον ίδιο γεωγραφικό χώρο, άλλα και σε όποιο άλλο σημείο της Ελλάδας κρίθηκε απαραίτητο, ανάλογα με τις απαιτήσεις της εποχής. Μια σειρά διαταγμάτων ρύθμιζε τα ζητήματα λειτουργίας, εξετάσεων και διοίκησης της Ακαδημίας. Επιπλέον, μελετώντας τη λειτουργία της, παρατηρήσαμε την εξέλιξη των εκπαιδευτικών διαδικασιών της συγκεκριμένης περιόδου στη χώρα μας. Με το νόμο-πλαίσιο 1268/1982 ιδρύθηκαν εννέα Πανεπιστημιακά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης τετραετούς φοίτησης σε αντικατάσταση των Ακαδημιών. Η Παιδαγωγική Ακαδημία Τρίπολης αντί να αναβαθμιστεί σε πανεπιστημιακό παιδαγωγικό τμήμα υπαγόμενο διοικητικά σε πανεπιστήμιο της ίδιας περιφέρειας, διατηρώντας όμως την έδρα της και τη λειτουργία της στην Τρίπολη, όπως έγινε σε άλλες περιπτώσεις, καταργήθηκε εντελώς απροσδόκητα. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η παρουσίαση ενός πολύ σημαντικού πανεπιστημιακού ιδρύματος, του Πανεπιστημίου Πατρών, που ξεκίνησε με τις καλύτερες προϋποθέσεις και σήμερα εξακολουθεί να συμβάλλει στα μορφωτικά δρώμενα όχι μόνο της περιφέρειας Πελοποννήσου αλλά και ολόκληρης της χώρας. Τη δεκαετία του 1960 η πλειονότητα των Ελλήνων, αλλά και οι κάθε είδους δραστηριότητες πολιτικής, κοινωνικοοικονομικής και πολιτιστικής μορφής, επικεντρώνονταν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Τα έντονα πολιτικοοικονομικά γεγονότα και οι συγκυρίες, θα σηματοδοτήσουν την περιφερειακή επέκταση της ανώτατης εκπαίδευσης, μέσω της ίδρυσης των πρώτων πανεπιστημίων σε πόλεις της περιφέρειας. Έτσι, τα πανεπιστήμια ιδρύθηκαν και εγκαταστάθηκαν σε σημαντικές πόλεις της χώρας από τις οποίες πήραν και τις ονομασίες τους. Το Πανεπιστήμιο Πατρών ιδρύθηκε το 1964 και ήδη αριθμεί πενήντα χρόνια λειτουργίας (1964- 2014). Είναι ένα από τα μεγαλύτερα πανεπιστήμια της Ελλάδας από άποψη φοιτητικού δυναμικού, διδακτικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού, αριθμού τμημάτων και απονεμομένων τίτλων σπουδών. (Περιοχή περίληψης).

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΆΓΓΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Ηγεσία στη διοίκηση της εκπαίδευσης και τα δι-*

κτυα συμμετοχής, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34652>.

* Ηγεσία * Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης * Διευθυντής * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Η παρούσα εργασία, μέσα από μια θεωρητική όσο και πρακτική θεώρηση, διερευνά και ερμηνεύει την ηγεσία στη διοίκηση της δημόσιας εκπαίδευσης (συμπεριφορική προσέγγιση). Διατυπώνονται οι απαραίτητες συνθήκες για την άσκηση της εκπαιδευτικής ηγεσίας, εφόσον η ηγεσία αναγνωρίζεται ως ένας κρίσιμος συντελεστής οργανωτικής αποτελεσματικότητας και επιτυχίας. Επιπλέον, εξετάζεται η καταλληλότητα του υφιστάμενου διοικητικού/ηγετικού προτύπου και των ομολόγων πρακτικών, ενώ εκφράζεται (δευτερευόντως) η αξία και ο επιθυμητός ορίζοντας της ηγετικής συμπεριφοράς των στελεχών διοίκησης της εκπαίδευσης. Οι μέθοδοι που προσλαμβάνονται είναι: ιστορική και θεσμική ανάλυση της διοίκησης της εκπαίδευσης, επισκόπηση διεθνούς βιβλιογραφίας (κυρίως στους τομείς της διοικητικής επιστήμης, της εκπαιδευτικής διοίκησης, της ηγεσίας και της θεωρίας των οργανώσεων) και πρωτογενής έρευνα που βασίζεται σε πρωτότυπο θεωρητικό Υπόδειγμα Αποτίμησης της Ηγεσίας. Για τη μέγιστη αξιοποίηση της εμπειρικής μαρτυρίας, καταστρώνεται και εφαρμόζεται ένα σύνθετο μεθοδολογικό σχήμα ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης. Το έργο της διοίκησης στην εκπαίδευση διακυβεύεται από αντιτιθέμενα συμφέροντα, ασυνέπειες και παράδοξα. Ταυτοχρόνως, η γραφειοκρατική ιεραρχία και πειθαρχία αναζητεί συμβιβασμό με τις επαγγελματικές αρχές, την ευχέρεια των στελεχών και την εξειδίκευση. Σε αυτές τις συνθήκες, η ηγεσία εμφανίζει ασθενή φόρτιση και μέτριες επιδόσεις· επιπλέον, υπάρχει ανάγκη εισαγωγής νέων, αφιεραρχημένων προτύπων διαχείρισης, όπου ο (αρμόδιος) διευθυντής - «ηγέτης» γίνεται περισσότερο αντιληπτός ως φορέας δικτύωσης που ενορχηστρώνει τους μέτοχους της διοίκησης προς συντονισμένη δράση.

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Μεταγνώση στη φυσική αγωγή και φυσική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35102>.

* Φυσική Αγωγή * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Διαπλαισιακό Μοντέλο

- Σύμφωνα με το Διαπλαισιακό Μοντέλο των Κινήτρων (ΔΜΚ) η αντίληψη των μαθητών ότι ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής τους παρέχει αυτονομία στο μάθημα της ΦΑ σχετίζεται θετικά με την παρακίνηση τους για συμμετοχή στο μάθημα ΦΑ, αλλά και με την παρακίνηση τους για συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα εκτός σχολείου, κατά τον ελεύθερο χρόνο τους. Σκοπός της έρευνας ήταν να μελετήσει το ΔΜΚ εξετάζοντας, για πρώτη φορά, το διαμεσολαβητικό ρόλο των μεταγνωστικών στρατηγικών και συναισθηματικών μεταβλητών (της ευχαρίστησης και της ανίας) ανάμεσα στην αυτόνομη παρακίνηση στη ΦΑ και στην αυτόνομη παρακίνηση για φυσική δραστηριότητα κατά τον ελεύθερο χρόνο. Το δείγμα της κύριας έρευνας αποτέλεσαν 1.219 μαθητές και μαθήτριες της Β' και Γ' τάξης Γυμνασίου. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με τη χρήση ερωτηματολογίων που μοιράστηκαν σε σχολεία του Ν. Ηρακλείου Κρήτης. Για τη διεξαγωγή της έρευνας δημιουργήθηκε η συντομευμένη μορφή του Ερωτηματολογίου Μεταγνώσης στη Φυσική Αγωγή (ΕΜΦΑ; Θεοδοσίου, 2004). Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν τις βασικές υποθέσεις του Διαπλαισιακού Μοντέλου των Κινήτρων. Η παροχή αυτονομίας στο μάθημα ΦΑ προέβλεψε τα κίνητρα για συμμετοχή στο μάθημα ΦΑ. Τα κίνητρα για συμμετοχή στο μάθημα ΦΑ προέβλεψαν τα κίνητρα για συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο, τα οποία με τη σειρά τους προέβλεψαν τη συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα. Επίσης οι μεταβλητές της θεωρίας της σχεδιασμένης συμπεριφοράς, αντιλαμβανόμενος έλεγχος και πρόθεση, προέβλεψαν

τη συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα. Τέλος, το σημαντικότερο εύρημα της έρευνας ήταν ότι οι μεταγνωστικές στρατηγικές και η ευχαρίστηση διαμεσολαβούν στην επίδραση της αυτόνομης παρακίνησης στη ΦΑ στην αυτόνομη παρακίνηση για φυσική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο. Τα ευρήματα της έρευνας τονίζουν τη σημασία ενός κλίματος κινήτρων που να παρέχει αυτονομία στους μαθητές, έτσι ώστε να βοηθηθούν στο να αναπτύξουν αυτόνομα κίνητρα για συμμετοχή στο μάθημα ΦΑ, αυτόνομα κίνητρα για συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα καθώς και μεγαλύτερη συμμετοχή σε φυσική δραστηριότητα στον ελεύθερο χρόνο, ενώ η καλλιέργεια των μεταγνωστικών ικανοτήτων και η ενίσχυση της ευχαρίστησης φαίνεται ότι μεγεθύνουν την επίδραση και τη μεταφορά της παρακίνησης από το πλαίσιο της Φυσικής Αγωγής στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου.

ΚΑΡΑΜΑΥΡΟΥ ΣΟΦΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Σχέση ηθικής ανάπτυξης με χαρακτηριστικά προσωπικότητας μαθητών/μαθητριών στο μάθημα της φυσικής αγωγής: συγκριτική μελέτη σε αστικά, ημιαστικά και περιφερειακά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Σέρρες), Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39389>.

* Φυσική Αγωγή * Ηθική * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Η ανάπτυξη της ηθικής και οι επιρροές που αυτή δέχεται από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες απασχόλησε πολλούς ερευνητές. Η παρούσα μελέτη εξέτασε α) τη δυνατότητα των 5 βασικών παραγόντων προσωπικότητας να προβλέψουν την ηθική ικανότητα εφήβων μαθητών αστικών, ημι-αστικών και περιφερειακών σχολείων στην καθημερινή ζωή και στα πλαίσια της Φυσικής Αγωγής (Φ.Α.), β) την επίδραση του γεωγραφικού χώρου σε συνδυασμό με τους παράγοντες προσωπικότητας και το φύλο των μαθητών στην ηθική ικανότητα των τελευταίων, γ) τη σύγκριση του επιπέδου της ηθικής ικανότητας στην καθημερινή ζωή με εκείνο στα πλαίσια της Φ.Α. και δ) τη συσχέτιση των σταδίων ηθικής ανάπτυξης στην καθημερινότητα με εκείνα στα πλαίσια της Φ.Α. Το δείγμα αποτέλεσαν 331 μαθητές και μαθήτριες Α και Β Γυμνασίου (Μ.Ο.ηλικίας = 12.47, Τ.Α. = 0.74) στους οποίους δόθηκαν τα Moral Judgment Test (Lind, 1978), Moral Judgment Test in Physical Education (Mouratidou, Chatzopoulos & Karamavrou, 2008) και Ε-ΔΠΡΟΠΕ 12 (Μπεζεβέγκης & Παυλόπουλος, 1998). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι από τους πέντε παράγοντες προσωπικότητας ο παράγοντας ευσυνειδησία προβλέπει την ηθική ικανότητα στην καθημερινότητα, ενώ ο παράγοντας προσήνεια την προβλέπει στα πλαίσια της Φ.Α. Περαιτέρω, η μόνη αλληλεπίδραση που φάνηκε να επηρεάζει την ηθική ικανότητα ήταν αυτή του συνδυασμού προσήνειας με το φύλο και τον τύπο σχολείου. Τέλος, δεν υπήρξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές των επιπέδων της ηθικής στα πλαίσια της καθημερινότητας με εκείνη στα πλαίσια της φυσικής δραστηριότητας, και επιπλέον σχεδόν όλα τα αναπτυξιακά στάδια της μίας συσχετιζόνταν θετικά με τα αντίστοιχα στάδια της άλλης, επιβεβαιώνοντας έτσι το παγκόσμιο μοντέλο ανάπτυξης ηθικού συλλογισμού του Kohlberg (Kohlberg & Hersch, 1977).

ΚΑΡΚΟΥΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Η διδασκαλία της γεωμετρίας*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41902>.

* Γεωμετρία * Μαθηματικά - Ιστορία * Πυθαγόρειοι * Ελεατική Σχολή

- Στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά τη μετάβαση από την Πρακτική στη Θεωρητική Γεωμετρία, οι απόψεις και διαθέσεις των καθηγητών απέναντι σε αυτή, η αναγκαιότητα της διδασκαλίας της και ο καλύτερος τρόπος προσέγγισής της. Η εξέλιξη της Γεωμετρικής σκέψης παρουσιάζεται με τεκμηριωμένη ανάλυση από την εποχή του λίθου

μέχρι τις μέρες μας. Επισημαίνεται η παρουσία της Γεωμετρίας στην πρακτική και επιστημονική ζωή. Μελετάται η καθολική ανατροπή της σκέψης με την εμφάνιση της Ελληνικής Φιλοσοφίας και Επιστήμης. Εξετάζονται επιτεύγματα εκπροσώπων των διαφόρων Φιλοσοφικών Σχολών και το έργο μερικών σημαντικών σχολιαστών. Γίνεται σύντομη ανασκόπηση της Γεωμετρίας από το Μεσαίωνα μέχρι τους Νεότερους Χρόνους. Παρουσιάζονται οι προσπάθειες απόδειξης του V αιτήματος, οι μη ευκλείδειες γεωμετρίες και μερικά πεδία έρευνας των δύο τελευταίων αιώνων, με επίδραση στη θεμελίωση, τη διδακτική προσέγγιση ή τον τρόπο παρουσίασης των μαθηματικών. Παράλληλα συνεξετάζονται ακροθιγώς οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες. Η εξέλιξη της Γεωμετρικής Εκπαίδευσης εξετάζεται με τομή τη Γαλλική Επανάσταση. Ειδική αναφορά γίνεται στην Ελλάδα μέχρι την Απελευθέρωση. Το περιεχόμενο της σχολικής Γεωμετρίας αναλύεται με βάση δύο σπουδαία γαλλικά βιβλία «Στοιχείων Γεωμετρίας»: του Alexis Clairaut, και του Andrien Legendre. Το δεύτερο χρησιμοποιήθηκε ως σχολικό βιβλίο για περισσότερο από ένα αιώνα. Η μελέτη των σχολικών μαθηματικών του 20ου αιώνα διαχωρίζεται στα πριν και τα μετά τη μεγάλη τομή των Νέων Μαθηματικών. Η παιδαγωγική αξία της Γεωμετρίας διερευνάται, καθώς το «πότε» και το «πώς» πρέπει να διδάσκεται. Γίνεται σύντομη ιστορική αναδρομή στις παιδαγωγικές αντιλήψεις για τη Γεωμετρία και παρέχονται στοιχεία των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, όπως η Λύση Προβλήματος (Problem Solving), η μοντελοποίηση, τα κατασκευαστικά μαθηματικά, τα επίπεδα Van Hiele, η θεωρία του Alan Hoffer και η διδασκαλία με Η/Υ. Η έρευνα πεδίου, (53 ερωτήσεις) και η στατιστική μεθοδολογία (περιγραφική εξέταση, διασταυρώσεις, ιεραρχική ταξινόμηση) παρατίθενται. Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι οι μαθηματικοί του δείγματος διαχωρίζονται σε τέσσερις κλάσεις με βάση τις σχετικές θέσεις τους για τη διδασκαλία της Γεωμετρίας. (Περικοπή περιλήψης).

ΚΑΤΑΚΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Η εννοιολογική οικολογία και η αποδοχή της θεωρίας της εξέλιξης από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38573>.

* Ανθρώπινη εξέλιξη * Βιολογία * Εννοιολογική οικολογία

- Η παρούσα διατριβή χρησιμοποιεί την ιδέα της εννοιολογικής οικολογίας σαν εργαλείο και σαν πλαίσιο, για να διερευνήσει την αποδοχή της θεωρίας της εξέλιξης από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς που διδάσκουν βιολογία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η εννοιολογική οικολογία συνδέεται με τις ευρύτερες έννοιες της εννοιολογικής αλλαγής και του επικδομητισμού, αναλύεται θεωρητικά και τοποθετείται στο ιστορικό της πλαίσιο. Εξετάζεται η ιστορική διαδρομή και η παρούσα κατάσταση της αποδοχής της θεωρίας της εξέλιξης, στην Ελλάδα και στον κόσμο. Η κύρια έρευνα της διατριβής ήταν μια ποσοτική έρευνα με ερωτηματολόγιο, στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν βιολογία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η ίδια έρευνα έγινε και σε ειδικούς πληθυσμούς εκπαιδευτικών (βιολόγους, γεωλόγους, δασκάλους, νηπιαγωγούς, φοιτητές νηπιαγωγούς), για λόγους σύγκρισης και διερεύνησης ειδικών παραμέτρων. Συμπληρωματικά, διενεργήθηκε μια ποιοτική έρευνα με ημιδομημένες συνεντεύξεις, η οποία είχε σαν στόχο να επιβεβαιώσει, να διερευνήσει, να εμβαθύνει και να εξηγήσει τα ευρήματα των ποσοτικών ερευνών. Τα δεδομένα όλων των ερευνών, παρουσιάζονται με πίνακες και σχήματα, σχολιάζονται και συγκρίνονται. Τα αποτελέσματα όλων των ερευνών, συγκεντρώνονται και συζητούνται στο τελευταίο μέρος της διατριβής. Τα βασικά συμπεράσματα της διατριβής, συνοψίζονται ως εξής: Η αποδοχή της ΘtE επηρεάζεται σημαντικά από τη θρησκευτικότητα (με διαφοροποιήσεις ανά τύπο θρησκευτικότητας) και τον ανοικτό τρόπο σκέψης και πιο ήπια, από τη γνώση της ΘtE και της φύσης της επιστήμης. Η αλληλεπίδραση των παραγόντων και κυρίως η επίδρασή τους στην αποδοχή της ΘtE διαφοροποιείται ανάλογα με το εξωτερικό κοινωνικό, πολιτιστικό περιβάλλον αλλά και την εσωτερική διάρθρωση και αναλογία των παραγόντων. Το ελληνικό περιβάλλον των

τελευταίων δεκαετιών (ορθοδοξία, προοδευτική πολιτική ταυτότητα στα πανεπιστήμια, απουσία ισχυρών αντιπαραθέσεων γύρω από την εξέλιξη), λειτούργησε θετικά στην αποδοχή της ΘτΕ από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς αλλά όχι ευρύτερα και από την ελληνική κοινωνία. Οι κατάλληλες, στοχευμένες διδακτικές παρεμβάσεις και επιλεγμένα διδακτικά επιχειρήματα (π.χ. γεωλογικό επιχείρημα), έχουν σημαντική επίδραση στην αύξηση της γνώσης και της αποδοχής της ΘτΕ.

ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, *Ανάπτυξη του λόγου και γλωσσικές δεξιότητες των παιδιών με σύνδρομο Down*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36525>.

* Σύνδρομο Down * Γλωσσική δεξιότητα * Παιδί με ειδικές ανάγκες.

ΚΑΨΟΚΑΒΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, *Η εικόνα της γυναίκας στα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος των θρησκευτικών στο δημοτικό σχολείο από το 1995 έως σήμερα*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Θεολογική, Τμήμα Θεολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36940>.

* Θρησκευτικά * Διδακτικό βιβλίο * Γυναικείο φύλο

- Η παρούσα εργασία διενεργείται στα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος των Θρησκευτικών στο δημοτικό σχολείο από το 1995 έως σήμερα. Πρόκειται για μία συγκριτική μελέτη, στόχος της οποίας είναι η εξέταση του τρόπου παρουσίασης και προβολής της γυναικείας εικόνας στα συγκεκριμένα διδακτικά βιβλία, τόσο στη βάση μίας παιδαγωγικής και κοινωνιολογικής προσέγγισης, όσο και στη χριστιανική της θεώρηση, όπως αυτή αρθρώθηκε μέσα από το λόγο του ευαγγελίου με τη ζωή, τη στάση και τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού, αλλά και με την αποστολική ρήση που απορρίπτει κάθε είδους φυλετική, κοινωνική, πολιτισμική, ταξική ή έμφυλη ανισότητα. Η μέθοδος που θεωρήθηκε προσφορότερη για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας, είναι η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου, η οποία διέπεται από τα βασικά χαρακτηριστικά της αντικειμενικότητας, της συστηματικότητας, της γενίκευσης, της ποσοτικοποίησης και της ποιοτικής ανάλυσης. Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν τα εγχειρίδια των Θρησκευτικών του δημοτικού σχολείου των τεσσάρων (4) τάξεων, της Τρίτης (Γ'), Τετάρτης (Δ'), Πέμπτης (Ε') και Έκτης (ΣΤ'), τα οποία χωρίστηκαν σε δύο (2) χρονικές περιόδους: την πρώτη (α') περίοδο, από το 1995 έως το 2006 και τη δεύτερη (β') περίοδο, από το 2006 μέχρι σήμερα. Σε γενικές γραμμές, η γυναικεία παρουσία και εικόνα στα διδακτικά εγχειρίδια των Θρησκευτικών, στις δύο (2) εξεταζόμενες περιόδους, κρίνεται ως μη ικανοποιητική. Ένα γενικό καταρχήν συμπέρασμα δείχνει, πρώτον, τη σαφή δυσαναλογία και αριθμητική ανισότητα ανάμεσα σε αρσενικούς-ανδρικούς και θηλυκούς-γυναικείους χαρακτήρες και πρόσωπα, με σαφή υποχώρηση αυτών που αποδίδονται στο γυναικείο φύλο και, αντίστοιχα, την υπεροχή και κυριαρχία εκείνων του ανδρικού. Δεύτερον, στη μεγάλη τους πλειοψηφία και σε πλείστες των περιπτώσεων, τα γυναικεία πρόσωπα παρουσιάζονται σε στερεότυπους και προδιαγεγραμμένους ρόλους, παθητικές δραστηριότητες και με παραδοσιακά χαρακτηριστικά. Είναι ανάγκη, όμως, εδώ να σημειώσουμε ότι αρκετά από αυτά τα χαρακτηριστικά συνδέονται με θετικό και ωφέλιμο τρόπο με τις χριστιανικές αρετές και αξίες. Με βάση το χριστιανισμό, αρχίζει και διαμορφώνεται μία διαφορετική εικόνα για τη γυναίκα, μία εικόνα η οποία την τοποθετεί σε σχέση ισοτιμίας με τον άνδρα. Η σχέση αυτή με την πάροδο του χρόνου, δείχνει να κλίνει, συντριπτικά, προς το μέρος του ανδρικού φύλου, με τη γυναίκα να συμμετέχει ολοένα σε μικρότερο και υποδεέστερο βαθμό στο σύγχρονο εκκλησιαστικό γίγνεσθαι. Καθώς τα σχολικά βιβλία αποτελούν έναν από τους δυναμικότερους παράγοντες και από τα κυριότερα μέσα στη διαδικασία της μάθησης και στη λειτουργία και πορεία της κοινωνικοποίησης των μαθητών/τριών, είναι επιβεβλημένο, να επανεξεταστεί ο ρόλος αλλά και ο τρόπος

με τον οποίο εμφανίζεται το γυναικείο φύλο σε αυτά. Τα ποσοτικά στοιχεία τα οποία αφορούν στους θηλυκούς-γυναικίους χαρακτήρες, είναι ανάγκη να βελτιωθούν σημαντικά σε όλες τις κατηγορίες-θεματικούς τομείς. Τα είδη σεξισμού που καταγράφηκαν στη γλώσσα σε επιμέρους κατηγορίες, χρήζουν κατάλληλης και αποτελεσματικής (γλωσσικής) αντιμετώπισης. Η μείωση και έκλειψη των στερεότυπων γυναικείων - και όχι μόνο - εικόνων και προσώπων και η επανεξέταση και αλλαγή προδιαγεγραμμένων γυναικείων ρόλων και μορφών συμπεριφοράς στα εγχειρίδια του μαθήματος των Θρησκευτικών, τα οποία επιδρούν σημαντικά στη διαμόρφωση αξιών και αντιλήψεων, είναι στοιχεία που πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη. Η διαχρονική παρουσία και συμμετοχή του γυναικείου φύλου στο χριστιανισμό και, ιδιαίτερα, στην πίστη και τη ζωή της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας, καθώς και η προσφορά του στην Ορθόδοξη Παράδοση είναι ανάγκη να γίνει αισθητή μέσα από τη δράση και προσφορά σημειωμένων γυναικείων - αγίων και μη - προσώπων. Σαφής και ξεχωριστή αναφορά χρειάζεται να γίνει στο γυναικείο μοναχισμό, όπως γίνεται για τους άνδρες μοναχούς, και στα επιτεύγματά του στο βάθος της ιστορίας μέχρι τις μέρες μας.

ΚΕΛΕΣΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, *Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση τη δεκαετία του '80: κοινωνική δυναμική, διαδικασίες διαμόρφωσης, θεσμοί και εφαρμογή*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35098>.

* Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαίδευση - Ιστορία - Μεταπολίτευση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το, πάντα επίκαιρο, θέμα της διαμόρφωσης και της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ερευνητικό αντικείμενο της μελέτης αποτελεί η εκπαιδευτική πολιτική της δεκαετίας του '80, η οποία αφενός είναι η πρώτη που καθίσταται συνέχεια της προηγούμενης και αφετέρου συνεχίζει να ισχύει μέχρι σήμερα. Η προσπάθεια αυτή θεμελιώνεται στα επιστημονικά πεδία της Ιστορίας της Εκπαίδευσης, της Εκπαιδευτικής Πολιτικής και της Κοινωνιολογίας. Από τη οπτική αυτών των πεδίων, αποπειράται να καταγράψει αναλυτικά όλες τις διαντιδράσεις, μέσα από τις ιστορικές πηγές, που έλαβαν χώρα κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης, θέσπισης και εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής, μελετώντας τις μέσα στο ιστορικό και κοινωνικό τους πλαίσιο. Από τη μελέτη αυτής της πολιτικής επιχειρείται να αναδειχθούν οι κοινωνικές, ιδεολογικές και πολιτικές συνθήκες μέσα στις οποίες συγκροτούνται οι εκπαιδευτικές αλλαγές. Η μελέτη εστιάζει ιδιαίτερα στις διαδικασίες διαμόρφωσης των εκπαιδευτικών πολιτικών, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκεται η ερμηνεία, η κριτική ανάλυση αυτών των διαδικασιών καθώς και η συσχέτισή τους με το βαθμό εφαρμογής των. Η ανάδειξη τέτοιων σχέσεων αναμένεται να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα, πώς και γιατί ενώ εφαρμόζονται αποτελεσματικά κάποιες πτυχές μιας πολιτικής, κάποιες άλλες, παρά τις προσπάθειες, δεν καθίσταται εφικτή η εφαρμογή τους; Ποιοι είναι οι κρίσιμοι παράγοντες για μια αποτελεσματική εφαρμογή; Μέσα από αυτές τις απαντήσεις επιχειρείται η ανάδειξη των κρίσιμων παραμέτρων για τη μελέτη και άλλων περιπτώσεων εκπαιδευτικής πολιτικής τόσο του παρελθόντος όσο και του μέλλοντος.

ΚΕΡΑΜΑΡΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Η μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών: ποιοτική και ποσοτική αποτίμηση για την περίοδο 1988-2003: αρχειακή και εμπειρική έρευνα*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36260>.

* Μετεκπαίδευση καθηγητών * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Μεταπτυχιακές σπουδές

- Αντικείμενο της Διδακτορικής Διατριβής είναι ο θεσμός της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών, που οδηγεί στην απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, μέσω της χορήγησης εκπαιδευτικής άδειας με αποδοχές. Προκειμένου να εξαχθούν ποιοτικά και ποσοτικά συμπεράσματα, σχετικά με το θέμα, για το ερευνώμενο χρονικό διάστημα (1988-2003), αντλήθηκαν στοιχεία από τα σχετικά αρχεία του Υπουργείου Παιδείας και του Κ.Υ.Σ.Δ.Ε. (Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης), καθώς και από την επεξεργασία κατάλληλου Ερωτηματολογίου, που συμπληρώθηκε από δείγμα 283 καθηγητών και καθηγητριών, από διάφορες περιοχές της χώρας, οι οποίοι μετεκπαιδεύτηκαν κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα. Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη της ιστορικής αναδρομής και του νομοθετικού πλαισίου της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών διαχρονικά μέχρι σήμερα, σε συνδυασμό με τις εκάστοτε πολιτικο-κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της χώρας. Επίσης η ανάλυση όλων των σχετικών με το θέμα παραμέτρων (όπως π.χ. οι προϋποθέσεις χορήγησης εκπαιδευτικής άδειας, η διαδικασία επιλογής των εκπαιδευτικών για μετεκπαίδευση, οι συμβατικές τους υποχρεώσεις, η διαδικασία πιστοποίησης της μετεκπαίδευσής τους, τα κίνητρα για μετεκπαίδευση, η σχετική με το θέμα εκπαιδευτική πολιτική, οι εκπαιδευτικές ανισότητες που προκύπτουν, η οικονομική διάσταση της μετεκπαίδευσης κ.λ.π.). Ακόμη, η έρευνα αποσκοπεί στην επισήμανση και ανάδειξη των στρεβλώσεων του θεσμού, στην εξαγωγή συμπερασμάτων και στη διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωση λειτουργίας του θεσμού. Η μέθοδος που ακολουθήθηκε για την έρευνα είναι βασικά η τεχνική της ανάλυσης περιεχομένου εκπαιδευτικών ντοκουμέντων, όπως είναι το πρωτογενές υλικό από τα αρχεία του Υπουργείου Παιδείας και ιστορικών τεκμηρίων (Νόμοι, Διατάγματα κ.λ.π.), σε συνδυασμό με την ιστορικο-συγκριτική μέθοδο. Προκειμένου να συλλεχθεί επιπλέον πρωτογενές υλικό, πέρα από την ταχυδρομική ή ηλεκτρονική διακίνηση του ανώνυμου Ερωτηματολογίου, χρησιμοποιήθηκε και η μέθοδος της δομημένης ερευνητικής συνέντευξης, με προσωπική ή τηλεφωνική επικοινωνία, με εκπαιδευτικούς που μετεκπαιδεύτηκαν, κατά το ερευνώμενο χρονικό διάστημα. Με πίνακες και γραφήματα γίνεται προσπάθεια ποιοτικής και ποσοτικής αποτίμησης της μετεκπαίδευσης μακράς διάρκειας των εκπαιδευτικών για το χρονικό διάστημα 1988-2003. Τα συμπεράσματα της έρευνας μπορούν να συμβάλλουν, σε συνδυασμό με τις προτάσεις που διατυπώνονται, στην αντιμετώπιση των στρεβλώσεων και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ερευνώμενου θεσμού.

ΚΙΡΚΙΝΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, *Γιορτές στο νηπιαγωγείο: η εθνική και θρησκευτική τους διάσταση: μια εθνογραφική μελέτη*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/31805>.

* Προσχολική αγωγή * Σχολεία - Εκδηλώσεις * Εθνικές εορτές * Εθνική διαπαιδαγώγηση * Θρησκευτική διαπαιδαγώγηση

- Το νηπιαγωγείο, ως χώρος που μεσολαβεί ανάμεσα στην οικογένεια και την (τυπική) εκπαίδευση, απευθύνεται στα παιδιά μιας συγκεκριμένης ηλικίας, της προσχολικής. Σύμφωνα με τις κρατούσες απόψεις για την παιδική ηλικία, τα νήπια δεν μετέχουν του πολιτικού και ιδεολογικού πεδίου, καθώς αυτά είναι αθώα, παιγνιώδη και εγωκεντρικά, περιορισμένα στο στενό κύκλο της οικογένειας. Οιαπόψεις αυτές αντιπροσωπεύονται τόσο στην παιδαγωγική θεωρία των σταδίων ανάπτυξης όσο και στην κοινή θεώρηση της έννοιας του «νηπίου». Αντίθετα, για την υπόλοιπη εκπαίδευση υπάρχει η άποψη ότι το σχολείο συνιστά έναν από τους σημαντικότερους ιδεολογικούς μηχανισμούς του κράτους ο οποίος παίζει προεξάρχοντα ρόλο στη διαμόρφωση της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης των παιδιών. Στη μελέτη αυτή προσεγγίζεται ο χώρος του νηπιαγωγείου ως ένα πεδίο κοινωνικής και πολιτικής δράσης και ως φορέας εθνικοθρησκευτικής αγωγής.

Έτσι, η παρούσα έρευνα μελετά το νηπιαγωγείο ως έναν τόπο διαπαιδαγώγησης στις εθνικές και θρησκευτικές αξίες του κράτους και της κοινωνίας, όπου αυτό υπάγεται, και τα παιδιά ως κοινωνικά δρώντα υποκείμενα κατά τη διαδικασία της πολιτικής τους κοινωνικοποίησης. Με κύρια εστίαση στις εθνικές και τις θρησκευτικές γιορτές επιχειρήθηκε να διερευνηθεί η πραγμάτευση εννοιών, οι οποίες συμμετέχουν στη συγκρότηση του λόγου περί έθνους σε ένα συγκεκριμένο νηπιαγωγείο, να περιγραφούν οι τρόποι και οι διαδικασίες της μεταβίβασης των σχετικών αξιών στα παιδιά και το πλαίσιο της παιδαγωγικής σχέσης μέσα στην οποία όλα αυτά συμβαίνουν. Επιπλέον, μελετήθηκε ο ρόλος των παιδιών στη διαδικασία της εθνικοθρησκευτικής τους διαπαιδαγώγησης, η ενεργός συμμετοχή τους στη διαμόρφωση της κάθε φορά κοινωνικής συνθήκης και των παραγόμενων νοημάτων, η αυτονομία δράσης και σκέψης, ο λόγος αντίστασης και αμφισβήτησης που εκφέρουν. Οι θεωρητικές και μεθοδολογικές επιλογές εμπίπτουν στην ερμηνευτική παράδοση της εκπαιδευτικής έρευνας, καθώς όλες οι συνιστώσες της πολιτικής κοινωνικοποίησης και της εθνικοθρησκευτικής διαπαιδαγώγησης στο νηπιαγωγείο περιγράφονται και αναλύονται μέσα από το πρίσμα του υποκειμενικού νοήματος των κοινωνικών φαινομένων, της πολυδιάστατης ερμηνείας τους, των πολλών και διαφορετικών εμπειριών που παράγει η ίδια κοινωνική περίσταση, καθώς και της θεώρησης των γνώσεων και των νοημάτων ως προϊόν αλληλεπίδρασης των κοινωνικών υποκειμένων. Τα ερευνητικά ευρήματα ανατρέπουν την άποψη ότι ο κόσμος του νηπιαγωγείου συνιστά μια ουδέτερη περιοχή έξω από την πολιτική σφαίρα. Αντίθετα, παρά την έλλειψη ενός λεπτομερούς αναλυτικού προγράμματος, σε σύγκριση με τα ΑΠ των άλλων βαθμίδων της εκπαίδευσης, η πολιτική κοινωνικοποίηση και η εθνικοθρησκευτική διαπαιδαγώγηση των παιδιών λαμβάνει χώρα. Η διαδικασία αυτή μάλιστα, δεν έχει ασυνέχειες περιοριζόμενη στις εθνικές γιορτές αλλά συνιστά ένα χωροχρονικό «συνεχές» το οποίο διαπερνά και διαποτίζει πολλές πτυχές του προγράμματος και των καθημερινών πρακτικών, μέσα από την επεξεργασία τόσο των «προφανών» συστατικών της όσο και των φαινομενικά δευτερευουσών ιδεών, οι οποίες αν και δεν είναι το ίδιο εμφανείς αποδεικνύονται απαραίτητες και οργανικά δεμένες παράμετροι της εθνοπολιτισμικής εμπειρίας.

ΚΛΑΔΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, *Συναισθηματική υπολογιστική και εκπαίδευση: έξυπνες τεχνικές ανίχνευσης του συναισθήματος και προαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34852>.

* Μαθηματικά * Άγχος * Φόβος

- Το μαθηματικό άγχος μπορεί να οριστεί ως το συναίσθημα της αποστροφής ή του φόβου των μαθηματικών σε καθημερινές ή ακαδημαϊκές δραστηριότητες. Οι γνωστικές επιπτώσεις του μαθηματικού άγχους έχουν μελετηθεί αρκετά και έχουν αποκαλύψει πως το μαθηματικό άγχος επηρεάζει σημαντικά τα πολύπλοκα μαθηματικά προβλήματα, όπως νοερούς υπολογισμούς διψήφιων αριθμών, εξαιτίας της επιρροής του στην μνήμη εργασίας. Η σχέση μεταξύ μαθηματικού άγχους και μνήμης εργασίας έχει μελετηθεί αρκετά σε συμπεριφορικό επίπεδο, αλλά θα πρέπει να μελετηθεί περισσότερο σε νευροφυσιολογικό επίπεδο. Η νευροβιολογική βάση του μαθηματικού άγχους άρχισε να κεντρίζει το επιστημονικό ενδιαφέρον πρόσφατα και ακόμα δεν υπάρχει κάποια μελέτη η οποία να αποσαφηνίζει την σχέση του μαθηματικού άγχους με την μνήμη εργασίας. Αυτή είναι η πρώτη μελέτη που σκοπεύει να ερευνήσει τις νευροφυσιολογικές συνιστώσες του μαθηματικού άγχους και τις επιδράσεις του στην μνήμη εργασίας. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιήσαμε πολυκάναλες ηλεκτροεγκεφαλογραφικές καταγραφές με σκοπό να μελετήσουμε τις μεταβολές που επιφέρει το μαθηματικό άγχος τόσο σε επίπεδο πηγών όσο και σε επίπεδο ηλεκτροδίων, καθώς και στην οργάνωση των δικτύων λειτουργικότητας του εγκεφάλου. Τα αποτελέσματά μας έδειξαν πως τα άτομα που έχουν μαθηματικό άγχος ενεργοποιούν κέντρα

που σχετίζονται με τον πόνο και τα αρνητικά συναισθήματα, ενώ εμφανίζουν και αποδιοργανωμένα δίκτυα.

ΚΛΕΙΣΑΡΧΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση μιας ευρω-μεσογειακής διαδικτυακής κοινότητας πρακτικής για την ενσωμάτωση της εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40620>.

* Αειφορική ανάπτυξη * Εικονικές κοινότητες πρακτικής * Τριτοβάθμια εκπαίδευση

- Σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό, η ανάπτυξη είναι βιώσιμη/αειφόρος όταν ικανοποιεί τις σύγχρονες ανάγκες, χωρίς να μειώνει τη δυνατότητα των μελλοντικών γενιών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Η σύνδεση της Βιώσιμης/αειφόρου Ανάπτυξης (ΒΑ) με την εκπαίδευση χρονολογείται από τη δεκαετία του '80. Η Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση (ΠΕ) παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του γραμματισμού για τη ΒΑ, η οποία αποτελεί κομβικό σημείο όλων των μορφών γραμματισμού. Το ζήτημα της ετοιμότητας των πανεπιστημιακών εκπαιδευτικών στις προκλήσεις και στους στόχους της δεκαετίας για την Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΒΑ) είναι επιτακτικό, αν θέλουν τα πανεπιστήμια να παίξουν ένα ρόλο ενεργό και δυναμικό μέσα από μία μετασχηματίζουσα μάθηση, που οδηγεί στη δράση, προς μια βιώσιμη/αειφόρο κοινωνία. Η ανάπτυξη διαδικτυακών κοινοτήτων πρακτικής πιστεύεται ότι συμβάλει σημαντικά στην ενσωμάτωση της ΕΒΑ στο Πανεπιστήμιο του 21ου αιώνα. Όλα τα παραπάνω δημιουργούν κάποια εύλογα ερωτήματα που θα μπορούσαν να απασχολήσουν έναν ερευνητή στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Στη μελέτη αυτή επιχειρηματολογούμε για την ανάγκη αξιοποίησης των ΤΠΕ και κυρίως των Εικονικών Κοινοτήτων Πρακτικής (ΕΚΠ), με στόχο την ανάπτυξη της ετοιμότητας των πανεπιστημιακών εκπαιδευτικών για τον επαναπροσανατολισμό της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης προς τη ΒΑ, με ουσιώδεις παρεμβάσεις στα προγράμματα σπουδών και στη διδακτική προσέγγιση. Στην παρούσα έρευνα εφαρμόστηκε η μικτή ερευνητική μέθοδος με ταυτόχρονη στρατηγική τον τριγωνισμό, τόσο στη φάση σχεδιασμού, όσο και στην αξιολόγηση της ΕΚΠ. Κρατώντας τα θετικά στοιχεία των ποιοτικών και των ποσοτικών μεθόδων έρευνας και με τη χρήση της μελέτης περίπτωσης (case studies), η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε σε διάφορες φάσεις της ερευνητικής διαδικασίας. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των στοιχείων που συλλέχθηκαν σε μια φάση της έρευνας χρησιμοποιούνται στην εξέλιξη της κοινότητας πρακτικής, αλλά και στη δημιουργία των κατάλληλων μεθόδων για την εύρεση πιο εύστοχων ευρημάτων στα επόμενα στάδια της έρευνας. Χρησιμοποιήθηκαν δηλαδή και κάποια στοιχεία της διαδοχικής διερευνητικής στρατηγικής, όπου ποσοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν, αναλύθηκαν με στατιστικές μεθόδους, για να καθορίσουν κάποια στοιχεία στις επόμενες φάσεις της έρευνας. Τα βασικά μέρη της έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν: α) ο σχεδιασμός - δημιουργία της κοινότητας πρακτικής, β) η χρήση της κοινότητας στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση και γ) η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της για την ΕΒΑ στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Η συνάντηση των εκπαιδευτικών με τους χαρισματικούς μαθητές: η περίπτωση του γλωσσικού μαθήματος, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37794>.

* Χαρισματικοί μαθητές * Μαθησιακά χαρακτηριστικά * Απόψεις εκπαιδευτικών * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Η διατριβή έχει ως αντικείμενο τη διερεύνηση βασικών γνωστικών χαρακτηριστικών των Μα-

θητών με Υψηλές Μαθησιακές Ικανότητες (ΥΨ.Ι.Μ.) (γενικά και στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας) καθώς και τη διερεύνηση αντιλήψεων και αξιών των εκπαιδευτικών σχετικά με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι να διαπιστωθεί ο βαθμός επιρροής τόσο των χαρακτηριστικών όσο και των σχετικών αντιλήψεων στη διδακτική πράξη προς την κατεύθυνση της διαφοροποίησης της διδασκαλίας. Για την επίτευξη του ερευνητικού στόχου προσεγγίστηκε το προφίλ 87 μαθητών με άριστη επίδοση σε εξετάσεις εθνικού επιπέδου μέσω συνεντεύξεων με τους διδάσκοντές τους. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερευνητικό εργαλείο κατασκευασμένο από τον ερευνητή, το οποίο, αφού υπέστη τις απαιτούμενες μετατροπές που υπαγορεύονται από την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, αξιοποίησε προϋπάρχουσα δημοσιευμένη κλίμακα εκτίμησης χαρακτηριστικών [Κλίμακα για την Εκτίμηση των Συμπεριφορικών Χαρακτηριστικών των Μαθητών με Υψηλές Μαθησιακές Ικανότητες (Scales for Rating the Behavioral Characteristics of Superior Students)] του J. Renzulli και των συνεργατών του. Για να εξαχθούν έγκυρα συμπεράσματα, πραγματοποιήθηκε ανάλυση σε περιγραφικό και σε στατιστικό επίπεδο τόσο των ποσοτικών όσο και των ποιοτικών μεταβλητών του εργαλείου με τη χρήση ποσοτικών στατιστικών δεικτών καθώς και ανάλυσης περιεχομένου. Αναλυτικότερα, προέκυψε ισχυρή παρουσία του συνόλου των χαρακτηριστικών για τους μαθητές του δείγματος. Όμως, αξίζει να υπογραμμιστεί ότι τα χαρακτηριστικά δημιουργικότητας καθώς και τα ηγετικά / κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά εμφανίζονται τελευταία κατά τακτική σειρά. Επίσης, ο ρόλος του οικογενειακού περιβάλλοντος εμφανίστηκε σε γενικές γραμμές υποστηρικτικός και σε στενή συνεργασία με το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, δεν εντοπίστηκαν σημαντικές συνάψεις του οικογενειακού περιβάλλοντος με τα χαρακτηριστικά των μαθητών και με τη διδακτική εργασία. Επιπλέον, από την ανάλυση των σχέσεων συνάφειας μεταξύ των χαρακτηριστικών των μαθητών και της διδακτικής εργασίας δεν φαίνεται να προκύπτουν σημαντικές σχέσεις, εύρημα που αναδεικνύει ότι το διδακτικό έργο παραμένει μάλλον ανεπηρέαστο, εμμένοντας σε παραδοσιακές διδακτικές συμπεριφορές. Ακόμη, η διδακτική εργασία δεν φαίνεται να επηρεάζεται σημαντικά ούτε από τον παράγοντα της πρόσληψης των χαρακτηριστικών και των εκπαιδευτικών αξιών των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, δημιουργώντας έτσι ένα κανονιστικό πλαίσιο διδασκαλίας και ένα συμπαγές πεδίο αντίστασης απέναντι στην εισαγωγή της διδακτικής καινοτομίας. (Περιοχή περίληψης).

ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΙΧΑΗΛΗΣ, Διαφοροποίηση διδασκαλίας για την ανάπτυξη επιστημονικού εγγραμματισμού σε μαθητές/τριες υψηλών ικανοτήτων μάθησης στο μάθημα των φυσικών επιστημών, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35790>.

* Φυσικές Επιστήμες * Διαφοροποιημένη διδασκαλία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Κύπρος

- Βασικός στόχος της έρευνας υπήρξε η διερεύνηση αν είναι επιτυχής πρακτική η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός της διδασκαλίας για την ανάπτυξη επιστημονικού εγγραμματισμού σε μαθητές/τριες υψηλών ικανοτήτων και προδιαθέσεων μάθησης στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών στο δημοτικό σχολείο μέσα στη μεικτή σχολική τάξη της πέμπτης δημοτικού. Στην έρευνα έλαβαν μέρος 155 μαθητές/τριες του Α' και Β' δημοτικού σχολείου στο Αυγόρου, στην επαρχία Αμμοχώστου της Κύπρου. Για αυτό το σκοπό τα παιδιά έλαβαν μέρος στην αρχή της σχολικής χρονιάς σε διαγνωστική δραστηριότητα (Task I του M.Shayer) για τις χωροχρονικές σχέσεις η οποία μελετά τη σχέση μεταξύ του επιπέδου σκέψης των παιδιών και της ικανότητάς τους να κατανοήσουν και να λειτουργήσουν στην Επιστήμη. Μέσα από μία σειρά άλλων σταδίων 35 παιδιά επιλέχθηκαν για να αποτελέσουν την ομάδα παιδιών με υψηλές ικανότητες και προδιαθέσεις μάθησης στο μάθημα της Επιστήμης. Ακολούθησε κλήρωση των τμημάτων που περιείχαν τις ομάδες των παιδιών αυτών για να αποτελέσουν την ομάδα ελέγχου και την ομάδα πειραμα-

τισμού. Τη διαφορά ανάμεσα στις δύο ομάδες καθόρισε η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του αναλυτικού προγράμματος μέσω των τεσσάρων τομέων της διδασκαλίας που είναι το πλαίσιο, το περιεχόμενο, οι διαδικασίες επεξεργασίας δεδομένων της διδασκαλίας και τα μαθησιακά προϊόντα της. Υιοθετήθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση στρατηγικές εμπλουτισμού και διαφοροποίησης για την υλοποίηση τεσσάρων διδακτικών ενοτήτων από τα βιβλία Πρώτα Βήματα στην Επιστήμη. Διαφοροποιήθηκαν οι ενότητες Μάτια-Λειτουργία όρασης, Πεπτικό σύστημα, Ομάδες Ζώων-Προσαρμογή και η Τριβή στην κίνηση. Ακολούθησαν 28 ωριαίες διδασκαλίες και μία διδακτική περίοδος για το τελικό διαγώνισμα κάθε ενότητας. Για την αξιολόγηση των παιδιών με υψηλές ικανότητες και προδιαθέσεις μάθησης αξιοποιήθηκαν: ένα εργαλείο που αξιολογούσε την αναβάθμιση των δεξιοτήτων επιστημονικής μεθοδολογίας, ένας κατάλογος για την κατάκτηση χαρακτηριστικών επιστημονικά εγγράμματων ατόμων και οι επιδόσεις των παιδιών στα σχολικά τεστ. Ακολούθησε στατιστική ανάλυση Anova και Logistic Regression των αποτελεσμάτων, μέσω του πακέτου στατιστικής ανάλυσης SPSS 19 και αποκαλύφθηκαν ερευνητικά ευρήματα ιδιαίτερα σημαντικά με εξαιρετική παιδαγωγική και χρηστική αξία. Πρώτο ερευνητικό εύρημα είναι πως οι ομάδες πειραματισμού για τις τέσσερις σχολικές χρονιές που εφαρμόστηκε το πρόγραμμα είχαν καλύτερες επιδόσεις στα γραπτά διαγωνίσματά τους στις ενότητες που διδάχθηκαν εμπλουτισμένα, όπως και καλύτερες επιδόσεις σε ερωτήσεις εννοιολογικής κατανόησης, εξήγησης και ανάλυσης, γνώσης των πραγμάτων. Επίσης τα παιδιά των ομάδων πειραματισμού σε μεγαλύτερο ποσοστό από τα παιδιά των ομάδων ελέγχου κατάφεραν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες επιστημονικής μεθοδολογίας και να κατακτήσουν χαρακτηριστικά επιστημονικά εγγράμματος ατόμου. Αποδείχθηκε πως το φύλο δεν επηρεάζει σε στατιστικά σημαντικό επίπεδο τις πιο πάνω μεταβλητές ενώ διερεύνηση των επιδόσεων των παιδιών κατά τη φοίτησή τους στη Στ' τάξη δημοτικού απέδειξε πως τα παιδιά των ομάδων πειραματισμού διατηρούν υψηλές τις επιδόσεις τους στα διαγωνίσματά τους και κατά τον επόμενο χρόνο μετά τις διαφοροποιημένες διδασκαλίες. Σημαντικές παιδαγωγικές προεκτάσεις της έρευνας αποτελούν η δυνατότητα αναγνώρισης παιδιών με υψηλές ικανότητες και προδιαθέσεις μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες, η ομαδοποίηση τους μέσα σε τάξη μεικτών ικανοτήτων και η διδασκαλία τους ταυτόχρονα και παράλληλα με τους υπόλοιπους συμμαθητές/τριές τους μέσω διαφοροποίησης και εμπλουτισμού της διδασκαλίας για την ανάπτυξη σε αυτούς δεξιοτήτων επιστημονικής μεθοδολογίας και χαρακτηριστικών επιστημονικά εγγράμματων ατόμων.

ΚΟΛΛΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, *Συνεργατική μάθηση μέσα από διαδικασίες παραγωγής εκπαιδευτικού λογισμικού*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/42655>.

* Εκπαιδευτικό λογισμικό * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Συνεργαστική μάθηση

- Σκοπός της παρούσας διδακτορικής διατριβής είναι να διερευνήσει την παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών παιχνιδιών στη διδακτική πράξη στα πλαίσια της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με βάση τη συνεργατική μάθηση και μέσα από διαδικασίες παραγωγής (σχεδιασμού και ανάπτυξης) εκπαιδευτικού λογισμικού. Επιμέρους στόχοι: - Ένταξη των ψηφιακών παιχνιδιών στην εκπαίδευση, στα πλαίσια των γνωστικών αντικειμένων της Νεοελληνικής Γλώσσας και της Ευέλικτης Ζώνης, με βάση τους άξονες που θέτει το ΑΠΣ/ΔΕΠΠΣ και το χαρακτήρα των ισχυόντων διδακτικών εγχειριδίων και ταυτόχρονη αναβάθμισή του ρόλου του μαθητή και του εκπαιδευτικού από τελικό χρήστη λογισμικού σε σχεδιαστή-δημιουργό. - Διερεύνηση της στάσης των μαθητών απέναντι στα ψηφιακά παιχνίδια. - Ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας με στόχο την παροχή κινήτρων. - Ανάδειξη και ενίσχυση δεξιοτήτων (συνεργατικές δεξιότητες, νοητική χαρτογράφηση, κριτική σκέψη κ.ά.) Μεθοδολογία της Έρευνας. Η διατριβή αποτελεί μελέτη περίπτωσης που στηρίζεται στην εκπόνηση ενός σχεδίου εργασίας στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης με βασικό

άξονα το γνωστικό αντικείμενο της Νεοελληνικής Γλώσσας και σύμφωνα με τις αρχές της Ομαδοσυνεργατικής Διδασκαλίας και της Έρευνας Δράσης. Το σχέδιο δράσης έχει ως θέμα του το σχεδιασμό ψηφιακού παιχνιδιού από τους μαθητές και στοχεύει στη λειτουργική ενσωμάτωσή του στη διδακτική διαδικασία, ενώ η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης γίνεται με ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Αποτελέσματα της Έρευνας. Ο έλεγχος των μηδενικών υποθέσεων έγινε με ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια: Για τον έλεγχο της 1ης μηδενικής υπόθεσης χρησιμοποιήθηκε η διαδικασία T-Test (paired t-test), επειδή τα άτομα που συγκρίνονται στο δείγμα είναι τα ίδια σε δύο διαφορετικές χρονικές στιγμές της διαδικασίας. Τα δείγματα ήταν συσχετισμένα και η χρήση του τεστ καθόρισε ότι η διαφορά μεταξύ των τιμών των μέσων όρων των μαθητών στην αρχική γραπτή δοκιμασία (pre-test) και στην τελική γραπτή δοκιμασία (post-test) είναι στατιστικά σημαντική. Για τον έλεγχο της 2ης μηδενικής υπόθεσης χρησιμοποιήθηκαν ποιοτικά εργαλεία όπως το ημερολόγιο του εκπαιδευτικού, φόρμες αξιολόγησης των μαθητών με τη μορφή σύντομου ημερολογίου και η δουλειά των μαθητών καθαυτή. Συμπερασματικά, η παρέμβαση είχε αποτέλεσμα, οι επιμέρους στόχοι επιτεύχθηκαν κατά τη διάρκεια της παρέμβασης και το τελικό αποτέλεσμα αποδεικνύει πως το σχέδιο εργασίας ήταν επιτυχημένο.

ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ, *Οι επιθυμίες και οι προσδοκίες των μαθητών της έκτης τάξης του δημοτικού σχολείου για τις διευκολυντικές συνθήκες στην σχέση την οποία θα αναπτύξουν με τους καθηγητές τους στο γυμνάσιο, καθώς και οι εμπειρίες διευκολυντικών συνθηκών των μαθητών της πρώτης γυμνασίου από τη σχέση αυτή*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41557>.

* Σχέση καθηγητή - μαθητή * Πρώτος κύκλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης * Μαθητής

- Η έρευνα αυτή έχει σκοπό να διερευνήσει τις στάσεις των τελειόφοιτων μαθητών του δημοτικού σχολείου για τη σχέση την οποία προσδοκούν να αναπτύξουν με τους καθηγητές τους στο γυμνάσιο και τις στάσεις των μαθητών της πρώτης τάξης του γυμνασίου για τη σχέση που διατηρούν με αυτούς. Οι στάσεις αυτές αναφέρονται στις διευκολυντικές για τους μαθητές -σύμφωνα με την προσωποκεντρική προσέγγιση του C. Rogers για την εκπαίδευση- πλευρές της σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή (ενσυναισθητική κατανόηση, ανεπιφύλακτη θετική αναγνώριση και γνησιότητα). Για τη θεωρητική κάλυψη των προσδοκιών του μαθητή επιλέχθηκε η θεωρία προσδοκίας-αξίας (Eccles & Wigfield, 2002 □ Wigfield & Eccles, 2000), η οποία δίνει ένα ευρύ μοντέλο ανάλυσης των επιθυμιών και των προσδοκιών με τον μαθητή ως δρών πρόσωπο. Η μέθοδος έρευνας που ακολουθήθηκε ήταν συνδυασμός διαχρονικής (panel) ποιοτικής έρευνας με συνεντεύξεις και συγχρονικής (cross-sectional) ποσοτικής έρευνας πεδίου με ερωτηματολόγια. Το δείγμα της έρευνας panel το αποτέλεσαν 68 μαθητές του Νομού Αχαΐας, από τους οποίους ο ερευνητής πήρε συνεντεύξεις μία φορά πριν τη μετάβασή τους στο γυμνάσιο και δύο φορές μετά (φθινόπωρο και άνοιξη). Το δείγμα της ποσοτικής έρευνας επιλέχθηκε τυχαία, με στρωματοποιημένη δειγματοληψία από 12 νομούς της Ελλάδας, και αποτελείται από 1.253 μαθητές της έκτης τάξης από 69 δημοτικά σχολεία και 1.472 μαθητές της πρώτης τάξης από 60 γυμνάσια τα οποία υποδέχονται τους μαθητές των παραπάνω δημοτικών. Στα ποιοτικά δεδομένα της έρευνας panel έγιναν και ποσοτικές αναλύσεις, ώστε να είναι συγκρίσιμα με τα δεδομένα της ποσοτικής έρευνας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές δημοτικού δηλώνουν υψηλότερη επιθυμία διευκολυντικών συνθηκών από τους μελλοντικούς καθηγητές τους σε σύγκριση με την αντίστοιχη εμπειρία από τους δασκάλους και την προσδοκία τους από τους καθηγητές. Η προσδοκία αυτή κυμαίνεται γύρω στον μέσο όρο της κλίμακας και είναι χαμηλότερη από την εμπειρία των μαθητών της αντίστοιχης διευκολυντικής συνθήκης στη συμπεριφορά των καθηγητών, όταν οι μαθητές βρίσκονται στο γυμνάσιο. Στις αναλύσεις της επιθυμίας των διευκολυντικών συνθηκών από τους μαθητές δημοτικού βρέθηκε ότι συμμετείχαν κυρίως οι ενθαρρύνσεις της μητέρας και του δασκάλου για

τους καθηγητές γυμνασίου, η εμπειρία γνησιότητας από τους δασκάλους, η επιθυμία εκτίμησης από τους καθηγητές και η επιθυμία να αναπτύξουν σχέση με τους μελλοντικούς καθηγητές τους. Αντίστοιχα στις αναλύσεις προσδοκιών κάθε διευκολυντικής συνθήκης από τους μαθητές δημοτικού βρέθηκε ότι συμμετείχαν κυρίως: η επιθυμία της αντίστοιχης διευκολυντικής συνθήκης, η προσδοκία ενσυναισθητικής κατανόησης, το κοινωνικοοικονομικό στρώμα των γονέων, οι ενθαρρύνσεις της μητέρας για τους καθηγητές γυμνασίου και οι ενθαρρύνσεις του δασκάλου για τους καθηγητές του γυμνασίου. Η έρευνα έρχεται να αναδείξει την αλλαγή των διευκολυντικών συνθηκών που παρέχουν οι εκπαιδευτικοί στους μαθητές οι οποίοι μεταβαίνουν στο γυμνάσιο, καθώς και τους παράγοντες οι οποίοι συμβάλλουν στη σχέση καθηγητή-μαθητή από την έναρξή της.

ΚΟΝΤΟΒΑ ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, *Ελλάδα και Βαλκάνια στα ελληνικά σχολικά βιβλία ιστορίας της περιόδου 1967-2007*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34916>.

* Ιστορία * Διδακτικό βιβλίο * Βαλκανική Χερσόνησος

- Η παρούσα διατριβή εντάσσεται στο πεδίο της Παιδαγωγικής της Ειρήνης και της «Διεθνούς Έρευνας» των σχολικών εγχειριδίων. Υλικό της έρευνας αποτέλεσαν τα βιβλία Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας της Γενικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της περιόδου 1967-2007. Στο πλαίσιο αυτό μελέτησα σε συγχρονικό και διαχρονικό επίπεδο την εικόνα του εθνικού «εαυτού» και του βαλκάνιου εθνικού «άλλου», καθώς και τις συγκρούσεις αλλά και τις περιόδους ειρήνης μεταξύ τους, προκειμένου να καταδείξω την πιθανή επίδραση της εξωτερικής πολιτικής στα περιεχόμενα των ερευνώμενων σχολικών βιβλίων. Η γενική διαπίστωση που προέκυψε κατέδειξε την εξάρτηση της σχολικής Ιστορίας από την πολιτική εξουσία. Η σχολική ιστορία εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται ως εργαλείο διάχυσης εθνικής ιδεολογίας. Ειδικότερα στα πολεμοκεντρικά περιεχόμενα των σχολικών βιβλίων της επταετούς δικτατορίας διακρίνεται η συντηρητική επιχειρηματολογία της μετεμφυλιακής περιόδου. Τα ιδεολογήματα του ελληνοχριστιανισμού, του αντικομμουνισμού και του τρίπτυχου «πατρίς-θρησκεία-οικογένεια» δεσπόζουν στη σχολική αφήγηση της περιόδου ως απελευθερωτικές ιδεολογίες έναντι της αναβίωσης της απειλής του σλαβικού επεκτατισμού. Ωστόσο, η διπλωματική απομόνωση και οι οικονομικές συνέπειες αυτής, η έντονη κοινωνική ανισότητα σε συνδυασμό με τη δράση των ευρωπαϊκών φοιτητικών κινημάτων στην Ελλάδα και την εξέγερση του Πολυτεχνείου, το πραξικόπημα κατά της νόμιμης κυβέρνησης της Κύπρου και η εισβολή της Τουρκίας με τα επακόλουθά της θα επιφέρουν την κατάρρευση της στρατιωτικής κυβέρνησης. Η μεταβολή αυτή τερματίζει τη μετεμφυλιακή περίοδο και σηματοδοτεί την έναρξη της μεταπολίτευσης. Βασικός στόχος των πρώτων χρόνων της μεταπολίτευσης είναι η προσπάθεια επούλωσης των πληγών που είχαν ανοίξει οι ιδεολογικές διαμάχες από την απελευθέρωση μέχρι το 1974. Στο πλαίσιο αυτό διαμορφώνεται το κλίμα που επιτρέπει τη μετάβαση σε πιο φιλελεύθερες κατευθύνσεις, ενώ οι σχετικές εκπαιδευτικές επαγγελίες συνδέονται και με τον αναπροσανατολισμό της ιστορικής εκπαίδευσης, ο οποίος όμως αποδεικνύεται αργόσυρτος. Ειδικότερα, έως το 1981 εξακολουθεί να είναι έκδηλη η εθνοκεντρική αφήγηση των σχολικών βιβλίων Ιστορίας, η οποία εμμένει στην ανάδειξη των Τούρκων και των Βούλγαρων ως εχθρικών εθνικών «άλλων». Από το α΄ μισό της δεκαετίας του 1980 έως τα μέσα της δεκαετίας του 1990, σημειώνονται προσπάθειες «αρνητικής» αναθεώρησης της αφήγησης των βιβλίων Ιστορίας κυρίως της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ως εχθρικός εθνικός «άλλος» προβάλλεται κυρίως ο Τούρκος, υποχωρούν οι σχετικές αρνητικές σημάνσεις για τους Βούλγαρους, ωστόσο το «Μακεδονικό» και τα θέματα των ταυτοτήτων και των μειονοτήτων συναινούν στην επάνοδο του συντηρητισμού στην ελληνική εξωτερική πολιτική, γεγονός που αποτυπώνεται στα περιεχόμενα της σχολικής Ιστορίας της εποχής. Τέλος, αντίστοιχο αφηγηματικό μοτίβο ακολουθείται και μετά το 1997 παρά τις εξαγγελίες για εκπαιδευτικό εκσυγχρονισμό. Από τα

παραπάνω διαφαίνεται ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα εξακολουθεί να απέχει από την πραγμάτωση των επιτακτικών αιτημάτων της σύγχρονης εποχής για ουσιαστικό διαπολιτισμικό διάλογο και υπέρβαση του εθνοκεντρισμού. Προκειμένου να επιτευχθεί το παραπάνω απαιτείται το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων Ιστορίας να καταστεί πολυπρισματικό αξιοποιώντας μεγαλύτερο φάσμα πηγών, που θα καλλιεργούν την ιστορική κρίση, την ενσυναίσθηση και θα ευνοούν την ανταλλαγή ιδεών. Προς αυτήν την κατεύθυνση εργάζεται η Εκπαίδευση για την Ειρήνη, η οποία είναι εκπαίδευση για την πολιτική, ικανή να «κατασκευάσει» μια πολυφωνική εκδοχή της Ιστορίας, που θα συμβάλλει στην κατανόηση της ιστορικής ετερότητας και θα προωθεί την ειρηνική, διαβαλκανική συμβίωση.

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΑΡΙΣΤΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Ο στατιστικός γραμματισμός στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών των μαθηματικών του δημοτικού σχολείου*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37129>.

* Μαθηματική - Σπουδή και διδασκαλία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Στατιστική

- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία μεταρρύθμιση στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών των Μαθηματικών, διεθνώς, ως προς την θέση που κατέχουν τα Στοχαστικά Μαθηματικά (Στατιστική και Πιθανότητες) σε αυτά. Στη χώρα μας αυτή η αλλαγή συντελείται με την εισαγωγή του νέου Α.Π.Σ. (2011) των Μαθηματικών για την υποχρεωτική εκπαίδευση, στο οποίο η Στατιστική κατέχει ιδιαίτερη θέση. Για να μπορέσει, όμως, το νέο Α.Π.Σ. να εφαρμοστεί με αποτελεσματικότητα είναι απαραίτητο πρώτα οι δάσκαλοι να έχουν κατανοήσει σε βάθος το αντικείμενο της Στατιστικής που καλούνται να διδάξουν. Με αφορμή την διαπίστωση αυτή, στην παρούσα διατριβή διερευνήθηκαν οι γνώσεις που χρειάζεται να έχουν οι υποψήφιοι δάσκαλοι και αξιολογήθηκαν οι υπάρχουσες γνώσεις τους σε σχέση με την ύλη της Στατιστικής που καλούνται να διδάξουν μετά το πέρας των σπουδών τους αλλά και υπό το πρίσμα του Στατιστικού Γραμματισμού. Για τον προσδιορισμό των γνώσεων που χρειάζονται να έχουν οι υποψήφιοι δάσκαλοι αναλύθηκαν τα Α.Π.Σ. (Ελλάδας και χωρών του εξωτερικού) και τα σχολικά εγχειρίδια ως προς τη θέση της Στατιστικής σε αυτά. Επιπλέον, διερευνήθηκαν οι Μεγάλες Ιδέες της Στατιστικής μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Η διαμόρφωση του θεωρητικού πλαισίου στηρίχτηκε στο πώς ορίζεται η γνώση για την διδασκαλία των Μαθηματικών αλλά και ειδικότερα της Στατιστικής, στην έννοια του Στατιστικού Γραμματισμού και στον διαχωρισμό της γνώσης στην εννοιολογική και διαδικαστική διάσταση της. Η μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε εντάσσεται στην ποιοτική έρευνα και βασίστηκε σε έναν αναδυόμενο ερευνητικό σχεδιασμό. Για τους σκοπούς της έρευνας κατασκευάστηκε και διανεμήθηκε ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις ανοικτού τύπου σε 100 υποψήφιους δασκάλους και στη συνέχεια διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με 15 από αυτούς. Για την ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων χρησιμοποιήθηκε η ταξινομία SOLO (Biggs & Collis, 1982, 1991) σε συνδυασμό με μία μέθοδο αξιολόγησης που έχει προταθεί από την Garfield (1993). Μέσω των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας αναδείχθηκε ότι η στατιστική γνώση του περιεχομένου των συμμετεχόντων δεν ήταν επαρκής ενώ η παιδαγωγική γνώση του περιεχομένου τους ήταν ελλιπής. Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες αντιμετώπισαν δυσκολία στο να αξιολογήσουν τις λανθασμένες απαντήσεις μαθητών και να προτείνουν την ενδεδειγμένη λύση. Επιπροσθέτως, σε αρκετές περιπτώσεις επαναλάμβαναν τα λάθη και τις παρανοήσεις των μαθητών. Προέκυψε, επομένως, ότι δεν είναι σε θέση να αναπτύξουν τον Στατιστικό Γραμματισμό στους μελλοντικούς μαθητές τους. Έχοντας ως βάση αυτά τα αποτελέσματα διατυπώθηκε μία ολοκληρωμένη πρόταση εισαγωγής, στα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, μαθημάτων που το περιεχόμενο τους θα εστιάζει στην μάθηση και την διδασκαλία της Στατιστικής για το Δημοτικό σχολείο.

ΚΟΤΑΡΙΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, *Η διδασκαλία των μαθηματικών μέσα από τη χρήση τεχνικών της δραματικής τέχνης στην εκπαίδευση (drama in education): διερεύνηση της επίδρασης της δραματικής τέχνης στη μάθηση των μαθηματικών σε τάξεις του Λυκείου*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38460>.

* Γεωμετρία - Σπουδή και διδασκαλία * Δραματοποίηση * Δεύτερος κύκλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης * Μαθητής

- Σκοπός της παρούσας διδακτορικής διατριβής: η μελέτη της επίδρασης της ΔΤΕ στη διδασκαλία και μάθηση της Γεωμετρίας σε μαθητές Λυκείου. Ειδικότερα, η έρευνα εστιάστηκε : Α) στη μελέτη των δυνατοτήτων της ΔΤΕ στην ανάπτυξη μαθησιακών δεξιοτήτων (μαθησιακή διάσταση της διδασκαλίας και μάθησης) και στη δυνατότητα να θέσει υπό αμφισβήτηση στους μαθητές την παραδοσιακή εικόνα για τη Γεωμετρία (επιστημολογική διάσταση της διδασκαλίας). Β) στη διερεύνηση και άλλων όψεων της διδασκαλίας των μαθηματικών και γενικότερα της μαθηματικής εκπαίδευσης, στις οποίες επιδρά και αναδεικνύει η ΔΤΕ. Μέθοδος της έρευνας: Η μεθοδολογία του ερευνητικού προγράμματος της παρούσας διατριβής ανήκει στην Εθνογραφία, ενώ το διδακτικό πείραμα αποτέλεσε το κύριο περιβάλλον ανάπτυξης των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Για τη συλλογή των δεδομένων αξιοποιήθηκε η παρατήρηση, συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, μαγνητοφωνήσεις, και βιντεοσκοπήσεις. Πραγματοποιήθηκαν δύο διαφορετικά διδακτικά πειράματα, σε δύο τμήματα Β' Λυκείου και αφορούσαν στη διδασκαλία Γεωμετρίας με χρήση τεχνικών ΔΤΕ, με την ίδια την ερευνήτρια στο ρόλο του διδάσκοντα και εμψυχωτή στις Δραματικές τεχνικές. Το διδακτικό πείραμα στο πρώτο σχολικό τμήμα αφορούσε την αξιωματική θεμελίωση της Ευκλείδειας, της Υπερβολικής και Ελλειπτικής Γεωμετρίας και την ιστορία του 5ου αιτήματος του Ευκλείδη. Πραγματοποιήθηκε σε 25 διδακτικές ώρες, κατά η διάρκεια 7 εβδομάδων, στα μαθήματα της Γεωμετρίας, Ιστορίας, Νεοελληνικής Γλώσσας, Λογοτεχνίας και Αρχαίων Ελληνικών. Το διδακτικό πείραμα στο δεύτερο σχολικό τμήμα (στο οποίο είχε πραγματοποιηθεί και η πιλοτική έρευνα με project 10 και 5 ωρών αντιστοιχώς) αφορούσε μόνο την Αξιωματική θεμελίωση της Ευκλείδειας Γεωμετρίας και είχε διάρκεια 5 διδακτικές ώρες. Αποτελέσματα: Από τη ανάλυση του πραγματολογικού υλικού διαπιστώθηκε: Α) Οι μαθητές από την ανάλυση των διαλόγων των δρώμενων στους οποίους ενσωμάτωσαν ορθά τις μαθηματικές έννοιες που έπρεπε να παρουσιάσουν και από τις απαντήσεις τους στις συνεντεύξεις τους δύο μήνες μετά το διδακτικό πείραμα, φάνηκε ότι είχαν κατανοήσει την αξιωματική θεμελίωση της Ευκλείδειας και της Υπερβολικής Γεωμετρίας. Β) Η πραγμάτευση του θέματος του διδακτικού πειράματος μέσω της ΔΤΕ συνέβαλε στην αμφισβήτηση των επιστημολογικών αντιλήψεων των μαθητών για τη Γεωμετρία και στη δημιουργία μιας ουμανιστικής εικόνας για τα μαθηματικά. Γ) Η χρήση ΔΤΕ λειτούργησε ως ένα αποτελεσματικό διαμεσολαβητικό εργαλείο ώστε να διαμορφωθούν νέες νόρμες και πρακτικές σε μια τάξη ενεργών μαθητών, με την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία να αποτελούν τα στοιχεία που αναδείχθηκαν από τους μαθητές. Δ) Η διδασκαλία με την αξιοποίηση ΔΤΕ συμβάλλει στη δημιουργία ενός διδακτικού περιβάλλοντος το οποίο συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και προάγει τη 'Δημοκρατική πρόσβαση' ('Democratic access'), πρόσβαση όλων των μαθητών στις μαθηματικές ιδέες. Ε) Μελετήθηκαν οι αξίες που διδάχθηκαν και αναδείχθηκαν στη διδασκαλία με τεχνικές ΔΤΕ καθώς και η σύνδεση της ευεξίας (well-being) των μαθητών στην τάξη με την εμπλοκή τους στις μαθηματικές δραστηριότητες. ΣΤ) Επίσης αναδείχθηκαν όψεις όπως ο βιωματικός χαρακτήρας του δράματος, η συμβολή του στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας στους μαθητές και στις διαπροσωπικές και ενδοπροσωπικές τους σχέσεις. Τέλος, Ζ) Αναδείχθηκε ο διαθεματικός χαρακτήρας του Δράματος.

ΚΟΥΤΡΑ ΚΛΕΙΩ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Κοινωνικό κεφάλαιο και συμπεριφορές υγείας σε μαθητές της Α' λυκείου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Ν. Ηρακλείου: ο παρεμβα-*

τικός ρόλος της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35651>.

* Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Συμπεριφορές υγείας * Κοινωνική εργασία * Κοινωνικό κεφάλαιο.

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ, *Οι φυσικές επιστήμες στην εκπαίδευση: η πρόσληψη των ιδεών του Ernst Haeckel*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39010>.

* Φυσικές Επιστήμες * Δαρβινική θεωρία * Βιογενετικός νόμος * Φυσιοκρατικός υλισμός

- Η έρευνα έχει ως στόχο να διερευνήσει τις αντιδράσεις και τις αντιπαραθέσεις που προκάλεσε η δημοσιοποίηση των απόψεων του Haeckel σε συγκεκριμένες ομάδες διανοουμένων καθώς και την επίδραση που είχαν οι αντιπαραθέσεις αυτές στο ευρύ κοινό από τη δεκαετία του 1870 ως τα μέσα της δεκαετίας του 1930. Επιπλέον διερευνήσαμε και τον τρόπο με τον οποίο οι εξελικτικές απόψεις του Haeckel παρουσιάστηκαν στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από τον 19ο αιώνα ως τις μέρες μας. Με την ολοκλήρωση της έρευνας διαπιστώθηκε ότι: Το υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ των αντιπάλων και των οπαδών των θεωριών του Haeckel στην Ελλάδα είναι ο φιλοσοφικός υλισμός. Οι απόψεις του Haeckel καταπολεμούνται ως υλιστικές. Στον όρο όμως «υλισμός» προσδίδονται διάφορες και εν πολλοίς διαφορετικές σημασίες. Εναντίον των απόψεων του Haeckel επιχειρηματολογούν κυρίως θεολόγοι ενώ υπέρ των απόψεων του επιχειρηματολογούν κυρίως καθηγητές και απόφοιτοι της Ιατρικής σχολής. Τα επιχειρήματα και των δύο πλευρών είναι ουσιαστικά αναπαραγωγή των επιχειρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν από Ευρωπαίους επιστήμονες και διανοητές της ίδιας περιόδου. Η διαμάχη γύρω από τις απόψεις του Haeckel αφορά τον καθορισμό των ορίων επιστήμης και θρησκείας και δεν αποτελεί έκφραση αντιπαραθέσης μεταξύ τους. Η έρευνα έχει ως στόχο να διερευνήσει τις αντιδράσεις και τις αντιπαραθέσεις που προκάλεσε η δημοσιοποίηση των απόψεων του Haeckel σε συγκεκριμένες ομάδες διανοουμένων καθώς και την επίδραση που είχαν οι αντιπαραθέσεις αυτές στο ευρύ κοινό από τη δεκαετία του 1870 ως τα μέσα της δεκαετίας του 1930. Επιπλέον διερευνήσαμε και τον τρόπο με τον οποίο οι εξελικτικές απόψεις του Haeckel παρουσιάστηκαν στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από τον 19ο αιώνα ως τις μέρες μας. Με την ολοκλήρωση της έρευνας διαπιστώθηκε ότι: Το υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ των αντιπάλων και των οπαδών των θεωριών του Haeckel στην Ελλάδα είναι ο φιλοσοφικός υλισμός. Οι απόψεις του Haeckel καταπολεμούνται ως υλιστικές. Στον όρο όμως «υλισμός» προσδίδονται διάφορες και εν πολλοίς διαφορετικές σημασίες. Εναντίον των απόψεων του Haeckel επιχειρηματολογούν κυρίως θεολόγοι ενώ υπέρ των απόψεων του επιχειρηματολογούν κυρίως καθηγητές και απόφοιτοι της Ιατρικής σχολής. Τα επιχειρήματα και των δύο πλευρών είναι ουσιαστικά αναπαραγωγή των επιχειρημάτων που χρησιμοποιήθηκαν από Ευρωπαίους επιστήμονες και διανοητές της ίδιας περιόδου. Η διαμάχη γύρω από τις απόψεις του Haeckel αφορά τον καθορισμό των ορίων επιστήμης και θρησκείας και δεν αποτελεί έκφραση αντιπαραθέσης μεταξύ προοδευτικών και συντηρητικών. Η αντιπαραθέση έγινε ουσιαστικά μεταξύ συντηρητικών θεολόγων και συντηρητικών στοιχείων της επιστημονικής κοινότητας. Στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα οι απόψεις του Haeckel προκαλούν προβληματισμό στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και επηρεάζουν πολλούς από αυτούς. Από τους καθηγητές τους φαίνεται ότι επηρεάστηκαν περισσότερο ο Ρ. Νικολαΐδης και ο Σπ. Μηλιαράκης. Ο βιογενετικός νόμος που διατύπωσε ο Haeckel χρησιμοποιείται κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα από τους συγγραφείς σχολικών εγχειριδίων του Γυμνασίου και του Λυκείου, ενίοτε με αρκετές επιφυλάξεις σχετικά με την ισχύ

του, ως ένδειξη και όχι ως απόδειξη για την ορθότητα της θεωρίας της εξέλιξης. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και μετά, παύει η οποιαδήποτε αναφορά των σχολικών εγχειριδίων στο βιογενετικό νόμο.

ΛΕΥΘΕΡΙΩΤΟΥ ΠΙΕΡΑ ΑΙΜΙΛΙΟΣ, Σχεδιασμός προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα: η περίπτωση της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης, (2014), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/30097>.

* Εκπαίδευση ενηλίκων * Διά βίου εκπαίδευση * Επιμορφωτικό πρόγραμμα

- Στο επιστημονικό πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων, οι αναζητήσεις σε επίπεδο θεωρίας και έρευνας έχουν οδηγήσει στη διαμόρφωση ιδιαίτερης εκπαιδευτικής μεθοδολογίας, η εφαρμογή της οποίας αφενός είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε ενηλίκους και αφετέρου συνεπάγεται συγκεκριμένες προδιαγραφές σχεδιασμού τους. Καθώς τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων διοργανώνονται συνήθως στο πλαίσιο διαφόρων φορέων, η δυνατότητα τήρησης των απαιτούμενων προδιαγραφών κατά το σχεδιασμό και την υλοποίησή τους καθορίζεται από το εκάστοτε περιβάλλον σχεδιασμού, εσωτερικό και εξωτερικό. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φορέα συνιστούν το εσωτερικό περιβάλλον σχεδιασμού, ενώ στο εξωτερικό περιβάλλον συγκαταλέγεται το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο που επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία του. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της διαδικασίας σχεδιασμού και υλοποίησης των προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης, κατεξοχήν αρμοδίου δημόσιου φορέα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα, με μακρόχρονη διαδρομή και σημαντική δραστηριότητα στο πεδίο της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται οι πρακτικές σχεδιασμού και υλοποίησης των προγραμμάτων που ακολουθούνται στο συγκεκριμένο φορέα, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός εναρμόνισής τους με τις αντίστοιχες προδιαγραφές του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων. Επιπλέον, διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον επηρεάζουν το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων του φορέα σε όλες τις περιόδους λειτουργίας του. (Περικοπή περίληψης).

ΛΟΓΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Ο ρόλος του σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών: από το θεσμικό λόγο στην εκπαιδευτική πρακτική, (2014), Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/31801>.

* Επαγγελματικός Προσανατολισμός * Συμβουλευτική * Επαγγελματική εκλογή

- Αντικείμενο της διατριβής είναι η διερεύνηση του ρόλου του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ως υποστηρικτικού θεσμού, στη διαδικασία λήψης εκπαιδευτικής και επαγγελματικής απόφασης των μαθητών. Η μελέτη του εν λόγω αντικειμένου εστιάζεται στη θεσμική ανάλυση του Σ.Ε.Π., έτσι όπως παρουσιάζεται στα κείμενα της εκπαιδευτικής πολιτικής, τόσο σε εθνικό όσο και σε υπερεθνικό επίπεδο και στην εμπειρική διερεύνηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων των μαθητών σε σχέση με τους παράγοντες που επιδρούν στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές. Δίνεται έμφαση στις προσδοκίες των μαθητών απέναντι στο θεσμό του Σ.Ε.Π. και στον τρόπο με τον οποίο τον αξιοποιούν στη διαδικασία λήψης εκπαιδευτικής και επαγγελματικής απόφασης. Τα ευρήματα που προκύπτουν τόσο από τη θεωρητική όσο και από την εμπειρική διερεύνηση σε ένα κατάλληλα επιλεγμένο δείγμα μαθητών της Γ' Τάξης του Λυκείου οδηγούν στα εξής γενικά συμπεράσματα: Η ανάλυση της εκπαιδευτικής πολιτικής, έτσι όπως αποτυπώνεται στα θεσμικά κείμενα εθνικών και υπερεθνικών Αρχών, αναδεικνύει την ανάγκη συγκρότησης αποτελεσματικών υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, με στόχο

τη στήριξη του ατόμου στη διαχείριση της εκπαιδευτικής του πορείας και της ένταξής του στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, σε επίπεδο ερμηνευτικής ανάλυσης του προταγματικού λόγου για τον ΣΕΠ, αλλά και σε επίπεδο εμπειρικών ερευνητικών δεδομένων, αναδεικνύεται ότι οι πολιτικές στρατηγικές στις οποίες στοχεύει ο ΣΕΠ δεν βρίσκουν ανταπόκριση στην ελληνική πραγματικότητα. Ο Σ.Ε.Π., ως υποστηρικτικός θεσμός στο πλαίσιο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εξαντλεί τη δράση του στην απλή παροχή πληροφοριών, χωρίς να προτείνει τρόπους και στρατηγικές με στόχο την παροχή βοήθειας στο μαθητή κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης. Οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών επαφίενται κυρίως στην επίδραση της οικογένειας. Η διαμόρφωση των αναπαραστάσεων των μαθητών για τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές αναδεικνύει τη διείσδυση της «Θεωρίας του Ανθρώπινου Κεφαλαίου» στα οργανωτικά στοιχεία των αναπαραστάσεων τους και καθιστά την οικογένεια καθοριστικό παράγοντα στην εκφορά της λογικής πάνω στην οποία ερείδεται η «Θεωρία του Ανθρώπινου Κεφαλαίου». Επιπλέον, στο σύγχρονο συγκείμενο της ελληνικής πραγματικότητας, το αναπαραστασιακό πλαίσιο των μαθητών διαπερνάται από αντιφάσεις, οι οποίες εκφράζουν ταυτόχρονα τη συμμόρφωση ενός «habitus» στις κοινωνικοπολιτισμικές καταβολές και στην ενεργητική δράση μιας ατομικής επιθυμίας. Σ' αυτές τις αντιφάσεις αποκραυγαλώνεται η τάση της υπό όρους υπέρβασης του «habitus» και της επιδίωξης της ατομικής επιθυμίας μέσω της οποίας το υποκείμενο προβάλλει τον εαυτό του όσον αφορά το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό του μέλλον. Όπως αποτυπώνεται στην εμπειρική έρευνα, οι μαθητές, μέσα από το λόγο τους, καθίστανται «ενεργά» υποκείμενα με δυναμική πρόθεση να μην ακολουθήσουν τις επιβαλλόμενες από το «habitus» νόρμες, αλλά να τις επαναδιαμορφώσουν με βάση τις επιθυμίες τους.

ΛΟΥΑΡΗ ΜΑΡΙΝΑ ΑΛΕΞΙΟΣ, *Η βιβλιοθεραπεία στην εκπαίδευση: προετοιμασία μαθητών δημοτικού σχολείου για την ένταξη παιδιών με αναπηρία*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37178>.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Παιδιά - Βιβλία και ανάγνωση.

ΛΟΥΚΑΣΒΙΑΙ ΝΙΝΟ ΜΙΧΕΪΛ, *Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στην Ατζαρία (1850-1938)*, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Θεωρίας και Κοινωνιολογίας της Παιδείας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38912>.

* Ποντιακός ελληνισμός * Ελληνόγλωσση εκπαίδευση * Τσαρική περίοδος * Σταλινική περίοδος

- Η πολύχρονη ιστορία των Ελλήνων της Ατζαρίας αποδεικνύει ακόμη μια φορά την ανεξάντλητη δύναμη κι αντοχή του Ποντιακού Ελληνισμού. Από τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασής τους στο τουρκοκρατούμενο Βατούμ στη δεκαετία του 1840, οι Έλληνες της Ατζαρίας κατάφεραν να δημιουργήσουν μια δραστήρια και δυναμική κοινότητα και να αναπτύξουν διάφορους τομείς: θρησκευτικούς, εκπαιδευτικούς, καλλιτεχνικούς και εκδοτικούς. Ιδιαίτερα θεαματική ήταν η εξέλιξη της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στην περιοχή της Ατζαρίας. Οι Έλληνες, προσπαθώντας να διατηρήσουν την εθνική τους ταυτότητα, ίδρυσαν σχολεία σε όλους τους ελληνικούς οικισμούς αμέσως μετά την εγκατάστασή τους στην περιοχή. Κατά τη διάρκεια της μακροχρόνιας πορείας της, η ελληνόγλωσση εκπαίδευση της Ατζαρίας γνώρισε την ακμή, αλλά και την παρακμή της.

ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, *Ολοκληρωμένο σχέδιο γνωστικής και ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης των μαθητών απέναντι στις ενδεχόμενες προκλήσεις για χρήση ναρκωτικών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών στο πλαίσιο μιας εποικοδο-*

μητικής και χειραφετικής προσέγγισης των θεμάτων της αγωγής υγείας και της αξιοποίησης της σύγχρονης εκπαιδευτικής τεχνολογίας στο δημοτικό σχολείο, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/44211>.

* Ναρκωτικά και νεολαία * Αγωγή Υγείας * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η παρούσα διατριβή αποτελεί μία εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης που σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της διεθνούς προβληματικής για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των σχολικών προγραμμάτων πρόληψης. Η έρευνα αποσκοπούσε στη δημιουργία ενός επιστημονικά τεκμηριωμένου σχολικού προγράμματος πρόληψης από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών με την αξιοποίηση της σύγχρονης εκπαιδευτικής τεχνολογίας, καθώς επίσης στην εφαρμογή του και στην αξιολόγησή του με αυστηρές ερευνητικές προδιαγραφές. Το πρόγραμμα πρόληψης βασίστηκε στο μοντέλο των Δεξιοτήτων Ζωής. Πρόκειται για τις προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες ενδυναμώνουν το άτομο ώστε να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις της καθημερινής ζωής. Στις Δεξιότητες Ζωής περιλαμβάνονται η κριτική σκέψη, η λήψη αποφάσεων, η επίλυση προβλημάτων, η αποτελεσματική επικοινωνία, η επίλυση συγκρούσεων και η ικανότητα άρνησης, η αυτοαποτελεσματικότητα, η διαχείριση συναισθημάτων και τα κανονιστικά πρότυπα. Η εκπαιδευτική παρέμβαση που αποτέλεσε κεντρική δράση του προγράμματος άντλησε από την Κοινωνικο-Εποικοδομηστική παιδαγωγική προσέγγιση, το μοντέλο σχεδιασμού των δράσεων όπως υποστηρίζεται από τη Θεωρία της Δραστηριότητας και το μοντέλο ανάλυσης των δεδομένων υπό τις υπαγορεύσεις της Θεμελιωμένης Θεωρίας. Στον πυρήνα της παρέμβασης τέθηκε ο ήταν ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η εφαρμογή και η αξιολόγηση ενός επιστημονικά τεκμηριωμένου εκπαιδευτικού λογισμικού εποικοδομητικού τύπου («7 Βήματα Ζωής»). Το λογισμικό υπήρξε το βασικό τέχνημα του προγράμματος μέσω του οποίου καταβλήθηκε προσπάθεια να εμπλακούν οι μαθητές σε συνεργατικές και αναστοχαστικές δραστηριότητες συνδέοντας την τεχνολογική με την κριτικο-στοχαστική παιδαγωγική και την έρευνα με τη διδακτική πράξη. Ακολουθώντας τις ποιοτικές μεθόδους της Φαινομενολογίας και της εμπειρικά Θεμελιωμένης Θεωρίας τα δεδομένα της έρευνας υποβλήθηκαν σε πραγμάτευση και ανάλυση με στόχο την κατανόηση της μετασχηματιστικής «οπτικής» των υποκειμένων που βρίσκονται τοποθετημένα σε μια θεσμικά προσδιορισμένη κοινωνική πραγματικότητα, τη σχολική τάξη. Τελικά, κεντρικός στόχος της έρευνας υπήρξε ο μετασχηματισμός της «οπτικής» των υποκειμένων για την έννοια της εξάρτησης, ο μετασχηματισμός δηλαδή των στάσεων, των απόψεων, των γνώσεων και των ιδεών τους για τα ζητήματα που σχετίζονται με τις εξαρτησιογόνες ουσίες και την ικανότητά τους να αντιστέκονται - εν τέλει την ικανότητά τους να επιλύουν αποτελεσματικά κρίσιμα προσωπικά και κοινωνικά προβλήματα. Η ερευνητική διαδικασία απέδειξε ότι με τη σκευή που αποκόμισαν οι μαθητές από τη συμμετοχή τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρόληψης με την αξιοποίηση του λογισμικού «7 Βήματα Ζωής» ήταν πλέον σε θέση να λαμβάνουν αυτοτελώς αποφάσεις ικανές να επιλύσουν με επάρκεια τα κοινωνικά προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν στη ζωή τους. Οι μαθητές κατάφεραν να εκφέρουν τεκμηριωμένο λόγο που φανερώνει πως είναι σε θέση να ανατάμουν ένα κοινωνικό πρόβλημα, να εντοπίσουν τους παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο και να καταλήξουν, μέσα από κριτικούς στοχασμούς, σε αποφάσεις που εκβάλλουν σε χειραφετική προοπτική.

ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΗΛΙΑΣ, *Λάκωνες ευεργέτες και δωρητές και η προσφορά τους στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35767>.

* Ευεργέτες * Εκπαίδευση - Ιστορία * Λακωνία

- Βασικός σκοπός της εργασίας μας ήταν η ανάδειξη της ευεργετικής και κοινωνικής προσφοράς στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό των Λακώνων ευεργετών, δωρητών και κληροδοτών και της προσφοράς τους στην Ελλάδα και την ιδιαίτερη πατρίδα τους αλλά και των αποδήμων, οι οποίοι προσέφεραν και στο νέο τόπο στον οποίο εγκαταστάθηκαν. Επιδιώξή μας υπήρξε η συνολική διερεύνηση και καταγραφή των Λακώνων ευεργετών, ανεξάρτητα από την προσφορά τους, μεγάλη, μικρή ή πολύ μικρή, στη διαδικασία διαμόρφωσης της εκπαίδευσης και του πολιτισμού, από τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους μέχρι τις μέρες μας. Επιδιώξαμε να δείξουμε τη χρονική συνέχεια που υπάρχει στις δωρεές, χορηγίες και ευεργεσίες από το 1821 μέχρι τις μέρες μας. Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού Λακώνων ευεργετών και δωρητών από το 1821 μέχρι σήμερα αναδεικνύει τη διαχρονικότητα και την επικαιρότητα του λακωνικού ευεργετισμού. Καταβλήθηκε προσπάθεια για ανάδειξη της διάστασης και του μεγέθους του λακωνικού ευεργετισμού σε σχέση με το συγκεκριμένο τόπο και το χρόνο. Βασικό ερώτημα που μας απασχόλησε ήταν οι λόγοι που ώθησαν τους Λάκωνες ευεργέτες και δωρητές να προβούν σε πράξεις δωρεάς για την ενίσχυση της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Προσπαθήσαμε να επιχειρήσουμε μια σκιαγράφιση της προσωπικότητας των Λακώνων ευεργετών - δωρητών και των δράσεών τους. Το Ελληνικό Κράτος και η Λακωνία χάρη στη συμμετοχή των ευεργετών αναπτύχθηκαν με ταχύτερους ρυθμούς, αφού οι ευεργέτες χρηματοδότησαν έργα εκπαιδευτικά και υποδομών γενικότερα. Έχοντας ως βασικό κίνητρο την ανάπτυξη της Λακωνίας, ο απλός λαός και οι ευκατάστατοι Λάκωνες γηγενείς αλλά και της διασποράς διέθεσαν το σύνολο των περιουσιών τους ή ένα τμήμα της σε δωρεές προς το Κράτος και ιδιαίτερα σε λειτουργίες που αφορούσαν την παιδεία, την υγεία, τα κοινωφελή έργα, τη φιλανθρωπία. Βαρύτητα δόθηκε στη μικρή δωρεά και προσφορά προσώπων που προερχόταν από τα κατώτερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα του λαού, γιατί τις περισσότερες φορές - αν όχι όλες - αυτή η δωρεά ήταν πηγαία, εξέφραζε στάση και ιδεολογία αλλά ήταν επίσης και πολύ σημαντική λόγω του πλήθους των μικρών δωρητών. Μας απασχόλησε η κατεύθυνση της δωρεάς των τοπικών ευεργετών και δωρητών. Αναζητήσαμε τα κίνητρα της ευεργεσίας των Λακώνων ευεργετών-δωρητών, τις αιτίες του φαινομένου της ευεργεσίας καθώς και την οικονομική σημασία των προσφορών. Πολλοί από τους Λάκωνες ευεργέτες λόγω της μακρόχρονης απουσίας τους από την ιδιαίτερή τους πατρίδα οδηγήθηκαν σε πράξεις ευεργεσίας που προήλθαν από τη νοσταλγία επιστροφής σε αυτήν, αλλά και από τη συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας της ανασυγκρότησης των υποδομών της νότιας ηπειρωτικής περιοχής της ελληνικής επικράτειας. Μελετήθηκαν 385 διαθήκες και συμβολαιογραφικές πράξεις ως προς το χρόνο, τα κίνητρα, την προέλευση, το σκοπό της ευεργεσίας, την ιδιαίτερη καταγωγή του δωρητή, το επάγγελμά του, το φύλο, την κοινωνική και οικονομική του θέση. (Περιοχή περίληψης).

ΜΑΡΑΒΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ, *Ανάλυση της εικονογράφησης και της σύνθεσης των σελίδων σχολικών εγχειριδίων: μια συγκριτική μελέτη Ελλάδας και Ηνωμένων Πολιτειών*, (2014), Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/31803>.

* Εικονογράφηση * Διδακτικό βιβλίο * Ελλάδα * Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής * Συγκριτική ανάλυση

- Η σύγκριση των εκπαιδευτικών πρακτικών που ενσωματώνουν τα διδακτικά βιβλία Φυσικών Επιστημών Ελλάδας και USA, στηρίχθηκε: 1. στη συνδυαστική μελέτη των εικόνων ως προς την ισχύ της ταξινόμησης, το βαθμό της τυπικότητας και την ισχύ της περιχάραξης του απεικονιστικού τους κώδικα. Εδώ διαπιστώθηκε η σταδιακή μετάβαση, περνώντας από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, από το Προοδευτικό Δημόσιο στο Προοδευτικό Μεταφορικό και στο Προοδευτικό Εσωτερικό. Η ίδια σταδιακή μετάβαση παρατηρείται από το Prentice Hall Biology, (2008), στο Holt Chemistry, (2007), και τέλος στο Glencoe Science, Physics California Edition: Principles and Prob-

lems. Επιπλέον η μετάβαση αυτή στα εγχειρίδια της Φυσικής συνδυάζεται και με κάποια ισχυρή περιχάραξη. 2. στην περιχάραξη στις σχέσεις ισχύος που εγκαθιστά η μορφή της σελίδας και η περιχάραξη στις σχέσεις συμμετοχής. Στα βιβλία της Βιολογίας και της Χημείας παρατηρούμε την σταδιακή μεταβολή από τις μη γραμμικές σελίδες των εγχειριδίων του Γυμνασίου στον γραμμικό τρόπο ανάγνωσης των εγχειριδίων του Λυκείου, ενώ στα βιβλία της Φυσικής του Γυμνασίου και του Λυκείου παρατηρούμε διατήρηση του γραμμικού τρόπου ανάγνωσης. Αντίστοιχη σταδιακή μεταβολή (μη γραμμικές \square γραμμικές) παρατηρούμε από τα: Glencoe Science, Physics και Holt Chemistry, στο Prentice Hall Biology. Όμως ως προς την συνέπεια και την ομοιομορφία της συνολικής εμφάνισης της σελίδας παρατηρούμε ενίσχυση του ενδιαφέροντος και αύξηση της συμμετοχής του μαθητή και στα δέκα τρία ελληνικά εγχειρίδια και στα: Prentice Hall Biology, Holt Chemistry, Glencoe Science, Physics. Βάσει των συμπερασμάτων αυτών θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι στα σχολικά εγχειρίδια που κατατάχθηκαν στο Προοδευτικό Δημόσιο πεδίο το εγχείρημα της αναπλαισίωσης δε στέφθηκε με επιτυχία, αφού θέτουν το μαθητή σε θέση μη προνομιακή. Αντίθετα όμως, εμείς πιστεύουμε ότι η σταδιακή μετάβαση των σχολικών εγχειριδίων Φυσικών Επιστημών, περνώντας από το Γυμνάσιο στο Λύκειο, από το Προοδευτικό Δημόσιο στο Προοδευτικό Μεταφορικό και στο Προοδευτικό Εσωτερικό, οδηγεί στην ομαλή μετάβαση του μαθητή από το απλό, το γνώριμο και το γενικό, στο επιστημονικό, το υψηλό και το εξειδικευμένο. Η ίδια λογική χαρακτηρίζει και την μετάβαση από το Προοδευτικό Δημόσιο στο Προοδευτικό Μεταφορικό και στο Προοδευτικό Εσωτερικό που παρατηρούμε από το Prentice Hall Biology, στο Holt Chemistry, και τέλος στο Glencoe Science, Physics California Edition. Αυτό εξάλλου φαίνεται πολύ πιο καθαρά στην σύγκριση που κάναμε ανά θεματική ενότητα. Εκεί βλέπουμε ότι η συσχέτιση των εικόνων, όπου αυτό έχει γίνει, με το Προοδευτικό Δημόσιο πεδίο και ακολούθως από το Προοδευτικό Μεταφορικό ότι δεν αποτελεί αδυναμία αλλά επιλογή για αντιστάθμιση της μη προνομιακής θέσης του μαθητή από την παροχή καθαρής επιστημονικής γνώσης με τη διασύνδεση της παρεχόμενης γνώσης με την καθημερινή ζωή.

ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, *Η διαχρονική εξέλιξη της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Μαθηματικών και Πληροφορικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40424>.

* Τεχνική εκπαίδευση * Επαγγελματική εκπαίδευση * Ιστορία της Εκπαίδευσης

- Παρουσιάζεται, με τεκμηριωμένη ανάλυση, η κατάσταση στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση διαχρονικά στην Ελλάδα, με σύντομη ιστορική ανασκόπηση της εξέλιξης της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης από την αρχαιότητα μέχρι και τη Βυζαντινή περίοδο, και την Τουρκοκρατία. Στη συνέχεια γίνεται ιστορική ανασκόπηση της εξέλιξης της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης κατά τους νεότερους χρόνους. Παρουσιάζεται η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση στη σύγχρονη Ελλάδα, καθώς και οι μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν. Γίνεται επίσης ιδιαίτερη παρουσίαση των ΕΠΑγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑΛ). Επίσης παρουσιάζονται εκτενώς οι θεωρίες μάθησης η γνώση των οποίων βοηθά τον εκπαιδευτικό να οδηγήσει τους μαθητές του προς την κριτική σκέψη. Δίνονται στοιχεία από τις θεωρίες μάθησης και καλές πρακτικές διδασκαλίας, που πρέπει να ακολουθήσουν οι εκπαιδευτικοί που θα εργαστούν στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Παρατίθεται μία μελέτη για τη λειτουργικότητα του σχολικού χώρου και τη γνώμη που έχουν εκπαιδευτικοί και μαθητές για αυτόν. Γίνεται αναφορά στις Νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση, και την ένταξή τους στο περιεχόμενο σπουδών, στην Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και στη δυνατότητα να βοηθηθεί η Κριτική Σκέψη και η συμβολή σε αυτό του Διαδικτύου. Παραθέτονται τα Εκπαιδευτικά Λογισμικά που χρησιμοποιούνται στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Ερευνάται η εσωτερική αξιολόγηση μιας Σχολικής Μονάδας και η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου (ΑΕΕ)

και παρουσιάζονται διαπιστώσεις από την έρευνα, μεταξύ των οποίων ότι η Αυτοαξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας συνιστά ένα καινοτόμο εγχείρημα υποστήριξης της αλλαγής δομών, διαδικασιών, σχέσεων και κουλτούρας στη σχολική μονάδα. Εκτίθενται σκέψεις για το παρόν και μέλλον της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και Συμπεράσματα, Προτάσεις, για τα ζητούμενα ενός επερχόμενου μέλλοντος στην Τεχνική Επαγγελματική εκπαίδευση, βασιζόμενη στην αναγνώριση της σχετικής αυτονομίας των σχολείων και την ενίσχυση του βαθμού ελευθερίας των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση του έργου τους.

ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, *Η συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη δημόσια πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Αθήνα από το 1833 έως το 1862*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41954>.

* Τοπική Αυτοδιοίκηση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Ιστορία της Εκπαίδευσης * Αθήνα - Ιστορία - 1833-1862

- The following thesis entitled “The Contribution of Local Government in Public Primary Education in Athens from 1833 to 1862” by Eleftherios Maragkoudakis explores the role and contribution of local government in the development of educational affairs within the Municipality of Athens during the King Otto reign. The time limits of the investigation were restricted to discrete turning points which involved not only the city of Athens but Greece in general. The starting point of this research is 1833 when, along with the beginning of the Ottoman period, Athens becomes capital of the the state, the primary education system is established, the local government is organised and the state educational secretariat involving ecclesiastical issues is founded. The research spans throughout the entire Ottoman period until the year 1862 wherein the political landscape in Greece changes. The thesis an attempt to highlight the actions of the local government related to education in conjunction with the institutional context and the socioeconomic level of the time. The research specializes in issues regarding the creation of logistics, the operation of primary schools and kindergartens in the Municipality of Athens, as well as the factors that influenced the choice of institutions in the Municipality of Athens in relation to the aforementioned. The thesis begins with a chronological table of the most important political, historical, social and educational events both generally and locally. In the end, the conclusive results and bibliography are cited. The introduction justifies the reasons for choosing the specific subject, presents the research questions, by highlighting the problem issue and target of the thesis. With the presentation of the research questions, there is reference to the historical method by which the matter under inquiry is approached and an attempt to interpret the research results. The chapters comprise four parts of the thesis: The chapters of the first part refer to the historical events of the period and the events associated with the development of the city of Athens. The chapters of the second part present the constitutional and administrative framework of the local government. It also presents the actions taken on behalf of the mayors and the municipal councils of the time. The chapters of the third part involve the administrative framework involving education which prevailed during this period by placing emphasis on the 1834 law “On Primary Schools”. Furthermore, reference is made to the innovations that influenced education in the following decades, such as the implementation of the peer teaching method. The first private schools which appear in Athens to meet the basic needs of the student population highlight the need to establish state funded schools. (Περίκοπή περίληψης).

ΜΟΥΣΙΑΔΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Εθνικές εορτές και διαπολιτισμική προσέγγιση στο πολυπολιτισμικό ελληνικό νηπιαγωγείο: μία μελέτη περίπτωσης*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Επιστημών

Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34576>.

* Προσχολική αγωγή * Σχολεία - Εκδηλώσεις * Εθνικές εορτές * Πολυπολιτισμικότητα * Νηπιαγωγοί - Απόψεις

- Με τον όρο εθνικές εορτές θα μπορούσαν να προσδιοριστούν όλα εκείνα τα τελετουργικά γεγονότα που αφορούν προηγούμενες ιστορικές στιγμές του εθνικού-κράτους, οι οποίες και κατέχουν ξεχωριστό ρόλο αλλά και σημασία. Οι εθνικές εορτές που αφορούν λοιπόν, τις 'επιλεγμένες δόξες', τις ιδρυτικές στιγμές στην πορεία του έθνους, δημιουργήθηκαν για να συνδράμουν στην ενδυνάμωση του εθνικού κράτους, και γιαυτό απέβλεπαν πρωτίστως στην διαμόρφωση αλλά και αναπαραγωγή της εθνικής ταυτότητας των πολιτών. Η έρευνα αυτή επιδιώκει να εξετάσει την σχέση μεταξύ των πεποιθήσεων, αντιλήψεων έξι νηπιαγωγών και των αντίστοιχων διδακτικών τους πρακτικών, που αφορούν την υλοποίηση των θεμάτων για τις δύο εθνικές εορτές την 28η Οκτωβρίου και 25η Μαρτίου και εάν αυτές (οι διδακτικές πρακτικές) επιδρούν και στους μαθητές των συγκεκριμένων νηπιαγωγών. Παράλληλα, στόχος της έρευνας ήταν να διερευνήσει την φύση αυτών των πεποιθήσεων και αντίστοιχων ή όχι πρακτικών, δηλαδή εάν είναι εθνοκεντρικές, παραδοσιακές ή προοδευτικές και σύμφωνες με τις αρχές της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, με βάση την σχετική βιβλιογραφία. Ως μέθοδος έρευνας επιλέχθηκε η ποιοτική προσέγγιση, ενώ ως εργαλεία συλλογής των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι εις βάθος προφορικές συνεντεύξεις με ημι-δομημένα ερωτηματολόγια, τα γραπτά τεκμήρια (φάκελοι), και η παρατήρηση με μαγνητόφωνο. Για την ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων που συλλέχθηκαν εφαρμόστηκε η path analysis. Το δείγμα της έρευνας ήταν έξι νηπιαγωγοί που υπηρετούσαν σε νηπιαγωγεία το σχ. έτος 2011-2012, σε τρεις περιοχές στην Δράμα, Καβάλα και Θεσσαλονίκη και οι μαθητές τους. Από την αποκωδικοποίηση και ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων, αποκαλύπτεται ότι σε μεγάλο ποσοστό, υπάρχει μια αιτιακή σχέση μεταξύ των πεποιθήσεων και των αντίστοιχων διδακτικών πρακτικών που εφαρμόσαν οι έξι νηπιαγωγοί ενώ καταγράφονται και επιρροές στους μαθητές. Επιπροσθέτως ανάλογα με τις προσεγγίσεις των νηπιαγωγών αναδεικνύονται τρεις τάσεις: στην πρώτη τάση ανήκει η Σ3, που δύναται να χαρακτηριστεί διαπολιτισμική, ενώ στη δεύτερη τάση ανήκει η νηπιαγωγός Σ4, που διακατέχεται από μια αρνητική διάθεση, απέναντι στις εθνικές εορτές. Στην τρίτη που χαρακτηρίζεται ως εθνοκεντρική, ανήκουν οι νηπιαγωγοί Σ1, Σ2, Σ5, και Σ6 με διαφορετικές ωστόσο διαβαθμίσεις.

ΜΠΑΛΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΙΩΑΝΝΗΣ, *Το Πανεπιστήμιο Αθηνών κατά το διάστημα 1938-1945: η περίπτωση της Νομικής Σχολής*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/33279>.

* Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Ιστορία * Νομική Σχολή Αθηνών * Εκπαίδευση - Ανώτατη * Ελλάδα - Ιστορία - 1938-1945

- Αυτή η διατριβή εξετάζει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και ιδιαίτερα τη Νομική του Σχολή κατά το χρονικό διάστημα 1938-1945. Επικεντρώθηκε στη σχέση του ιδρύματος και της Σχολής με τα υπουργεία παιδείας των διαφορετικών καθεστώτων της περιόδου. Στηρίχτηκε κυρίως στο αρχειακό υλικό του Ιστορικού Αρχείου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποδείχθηκε η ιδιαιτερότητα της Νομικής Σχολής σε σχέση με το υπόλοιπο Πανεπιστήμιο και κυρίως αναφορικά με την προάσπιση της ακαδημαϊκής του αυτονομίας απέναντι στις επεμβάσεις των διαφορετικών καθεστώτων της παραγμένης εκείνης περιόδου.

ΜΠΑΣΕΚΗ ΒΑΪΤΣΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, *Συγκριτική μελέτη της παραγωγής γραπτού λόγου στην Ελληνική ως μητρική και στην Αγγλική ως ξένη γλώσσα από δυσλεξικούς και μη δυσλεξικούς μαθητές*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Αν-

θρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38826>.

* Γραπτή γλώσσα * Μητρική γλώσσα * Αγγλική γλώσσα * Δυσλεξία

- Η παρούσα έρευνα αποτελεί μια συγκριτική μελέτη της παραγωγής γραπτού λόγου από 40 δυσλεξικούς και 40 μη δυσλεξικούς μαθητές στη μητρική τους γλώσσα (Ελληνική) και στην ξένη γλώσσα (Αγγλική). Οι συμμετέχοντες στην έρευνα εξισώθηκαν με βάση το γενικότερο επίπεδο κατάκτησης της μητρικής και της ξένης γλώσσας, ενώ τα μη δυσλεξικά παιδιά -αν και μικρότερα ηλικιακά- παρουσίασαν μεγαλύτερη ορθογραφική ηλικία σε σχέση με τα δυσλεξικά παιδιά. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα, οι οποίοι δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα όρασης ή ακοής και ο γενικός δείκτης νοημοσύνης τους είναι σε φυσιολογικά επίπεδα, συνέθεσαν δύο κείμενα (το ένα στα Ελληνικά και το δεύτερο στα Αγγλικά) σε ηλεκτρονικό υπολογιστή με τη χρήση προγράμματος και με ερέθισμα δύο σειρές έγχρωμων εικόνων από εικονογραφημένες ιστορίες Αστεριξ. Βασικός στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στις δύο ομάδες συμμετεχόντων, όσον αφορά το γραπτό λόγο όχι μόνο ως τελικό προϊόν αλλά και ως διαδικασία σε επίπεδο μετά-γραφής, μέσα από την ανάλυση των αναθεωρήσεων και των παύσεων με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού προγράμματος InputLog. Σκοπός της έρευνας, η ανάδειξη των δυνατοτήτων και των προβλημάτων των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες όταν γράφουν στην ξένη γλώσσα (Αγγλική) σε σχέση με την απόδοσή τους κατά τη σύνθεση στη μητρική τους γλώσσα (δύο γλώσσες των οποίων τα ορθογραφικά συστήματα είναι εντελώς διαφορετικά όσον αφορά το βαθμό συνέπειας στην αντιστοιχία μεταξύ φωνήματος-γραφήματος). Επίσης, στόχος μας υπήρξε η διεξαγωγή συμπερασμάτων για τη φύση του προβλήματος της δυσλεξίας, καθώς και για αποτελεσματικότερη παρέμβαση. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε η αδυναμία εντοπισμού ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών της ορθογραφημένης γραφής και στις δύο γλώσσες των παιδιών με δυσλεξία σε σχέση με μη δυσλεξικά παιδιά και υψηλότερου επιπέδου ορθογραφημένης γραφής και ίδιου γενικότερου επιπέδου κατάκτησης της γλώσσας, αποτέλεσμα που εγείρει ερωτηματικά σχετικά με τη φύση του προβλήματος της δυσλεξίας και κάνει απαραίτητη την περαιτέρω σχετική έρευνα. Ωστόσο, τα ευρήματα της παρούσας διδακτορικής διατριβής κάνουν επίσης σαφή την ανώριμη - αν και όχι αποκλίνουσα - γλωσσική συμπεριφορά των δυσλεξικών συμμετεχόντων όσον αφορά την ορθογραφημένη γραφή, κάτι που σε συνδυασμό με το προαναφερθέν εύρημα, επιτάσσει την εκ νέου μελέτη των δύο βασικών μοντέλων οριοθέτησης του πεδίου των μαθησιακών δυσκολιών, δηλαδή της διακύμανσης ικανότητας-επίδοσης και της ανταπόκρισης στην παρέμβαση.

ΜΠΑΣΤΕΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Αντιμετώπιση ειδικών μαθησιακών δυσκολιών με τη δημιουργία πολυαισθητηριακής μεθόδου διδασκαλίας, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/42117>.

* Δυσκολία μάθησης * Δυσλεξία * Μέθοδος διδασκαλίας

- Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της πολυαισθητηριακής διδακτικής μεθόδου, την οποία δημιουργήσαμε στην ελληνική γλώσσα, για την αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών των δυσλεκτικών μαθητών. Αναλυτικότερα, η διδακτική μέθοδος στηρίζεται και αξιοποιεί τις βασικές αρχές των πολυαισθητηριακών μεθόδων και στοχεύει στην αντιμετώπιση των δυσκολιών μάθησης που εμφανίζουν οι δυσλεκτικοί μαθητές στην ανάγνωση και τη γραφή. Η πολυαισθητηριακή διδασκαλία έχει αποδεδειγμένα θετικά αποτελέσματα στους δυσλεκτικούς μαθητές, γιατί χρησιμοποιεί ταυτόχρονα, περισσότερες από μία αισθητηριακές οδούς, όπως την ακουστική, την οπτική, την κιναισθητική, συνδέοντας με αυτόν τον τρόπο, πολλαπλές περιοχές του εγκεφάλου με το γνωστικό αντικείμενο που διδάσκεται. Στην

έρευνα συμμετείχαν συνολικά 48 δυσλεκτικοί μαθητές που φοιτούσαν στις τάξεις Β', Γ', Δ', και Ε' Δημοτικού. Συγκεκριμένα, από αυτούς, 24 δυσλεκτικοί μαθητές (N=24), οι οποίοι συμμετείχαν στην πειραματική ομάδα, παρακολούθησαν το πολυαισθητηριακό πρόγραμμα παρέμβασης για διάστημα 3 μηνών και αξιολογήθηκαν πριν και μετά την εφαρμογή του, με κατάλληλα διαγνωστικά εργαλεία. Στην ομάδα ελέγχου, συμμετείχαν, επίσης, 24 δυσλεκτικοί μαθητές (N=24), οι οποίοι παρακολούθησαν αποκλειστικά το διδακτικό πρόγραμμα του σχολείου τους και αξιολογήθηκαν, με τα ίδια διαγνωστικά εργαλεία, στην αρχή της έρευνας και μετά από διάστημα 3 μηνών. (Περιοχή περίληψης).

ΜΠΕΑΖΙΔΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ, *Ο ρόλος της κοινωνικής συμπεριφοράς, της συμμετοχής στο παιχνίδι και των δεξιοτήτων φιλίας στο πλαίσιο της ανάπτυξης των κοινωνικών σχέσεων στο νηπιαγωγείο*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41064>.

* Παιδί προσχολικής ηλικίας * Κοινωνική συμπεριφορά * Φιλία

- Οι κοινωνικές σχέσεις είναι σημαντικές γιατί μέσα από τις προσπάθειες που κάνει το κάθε παιδί για να υποστηρίξει το ρόλο του σε μια σχέση, αναπτύσσει τις κοινωνικογνωστικές και συμπεριφοριστικές του δεξιότητες (Asher, 1990. Rubin & Asendorpf, 1993). Οι ικανοποιητικές κοινωνικές σχέσεις των παιδιών προσχολικής ηλικίας έχουν ταυτιστεί με την κοινωνική ικανότητα και σύμφωνα με τη βιβλιογραφία δείκτες αυτής της ικανότητας είναι ατομικά χαρακτηριστικά που εκδηλώνουν τα παιδιά στο σχολείο όπως: η κοινωνική συμπεριφορά, η συμμετοχή σε κοινωνικό παιχνίδι και οι κοινωνικές δεξιότητες, προσανατολισμένες στις δεξιότητες φιλίας. Αυτό που δεν έχει μελετηθεί εκτενώς, είναι η προβλεπτική αξία αυτών των παραγόντων και των δεικτών τους στις κοινωνικές σχέσεις των παιδιών στο σχολείο (αποδοχή και τη φιλία). Μέχρι πρόσφατα η φιλία δεν ξεχώριζε από την αποδοχή στις έρευνες. Σήμερα, η έρευνα μετακινήθηκε προς την κατεύθυνση που εξετάζει πώς οι διαφορετικές εμπειρίες είτε στην αποδοχή, είτε στη φιλία επηρεάζουν άλλους παράγοντες και το αντίθετο. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει την προβλεπτική αξία των δεικτών της κοινωνικής συμπεριφοράς, της συμμετοχής στο παιχνίδι με τους συμμαθητές και των κοινωνικών δεξιοτήτων φιλίας στην αποδοχή και στη φιλία. Επίσης, η παρούσα μελέτη στην προσπάθεια να απαντήσει στο βασικό ερώτημα της έρευνας θα απαντήσει και σε άλλες υπο-ερωτήσεις εξετάζοντας τόσο τις άμεσες, όσο και τις έμμεσες σχέσεις (διαμεσολάβηση) μεταξύ των παραγόντων καθώς και τον ρόλο του φύλου. Τα προτεινόμενα μοντέλα εξετάστηκαν σε δείγμα 147 αγοριών και κοριτσιών νηπιαγωγείων στην πόλη της Λάρισας. Εφαρμόστηκαν πολλαπλές αναλύσεις παλινδρόμησης για να δείξουν τα αποτελέσματα ότι η αποδοχή από την ομάδα των ομηλικών προβλέπεται καλύτερα από συνεργατικές συμπεριφορές στην τάξη ($F_{1,144}=3.91, p<.001$) και από το κοινωνικό παιχνίδι/συνεργασίας ($F_{1,145}=30.21, p<.001$), ενώ η φιλία προβλέπεται καλύτερα από τις δεξιότητες για τη διατήρηση της φιλίας ($F_{1,145}=35.07, p<.001$) και από το κοινωνικό παιχνίδι/συνεργασίας ($F_{1,144}=21.46, p<.001$). Επιπλέον, αναδείχθηκαν διαφορετικά μοντέλα για την αποδοχή και τη φιλία στα αγόρια και στα κορίτσια. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, στις παρεμβάσεις και στην εξατομικευμένη διδασκαλία παιδιών που αντιμετωπίζουν προβλήματα στις κοινωνικές τους σχέσεις με τους συμμαθητές τους.

ΜΠΙΜΠΟΥΔΗ ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΗΣ, *Εκπαιδευτικές εφαρμογές των ψηφιακών τεχνολογιών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: τα εκπαιδευτικά, γνωσιακά πρότυπα των κλιματικών αλλαγών - λογισμικό (πρότυπο λογισμικό εφαρμογής - αξιολόγηση - προτάσεις)*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Φυσικών Επιστημών,

Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40377>.

* Εκπαιδευτικό λογισμικό * Τρισδιάστατες αναπαραστάσεις * Κλιματική αλλαγή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΝΑΘΑΝΑΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΧΡΗΣΤΟΣ, Η συνεργασία ανάμεσα στα στελέχη εκπαίδευσης: θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34882>.

* Σχολικός σύμβουλος * Διευθυντής * Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης * Ολική ποιότητα * Εκπαιδευτική πολιτική

- Το θέμα που πραγματεύεται η παρούσα θεωρητική και εμπειρική μελέτη είναι η συνεργασία των στελεχών εκπαίδευσης και ειδικότερα των σχολικών συμβούλων και των διευθυντών εκπαίδευσης των δύο σχολικών βαθμίδων. Βασικός σκοπός της εργασίας ήταν να διερευνηθεί σε ποιον βαθμό υφίσταται η συνεργασία ανάμεσα στους διευθυντές εκπαίδευσης και τους σχολικούς συμβούλους και αν και κατά πόσο συμβάλλει στην ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της εμπειρικής διερεύνησης του θέματος διεξήχθησαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις με δώδεκα σχολικούς συμβούλους και δεκατρείς διευθυντές εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας) από τους Νομούς Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Δράμας και Θεσσαλονίκης. Έγινε προσπάθεια να διερευνηθούν οι απόψεις αυτών των στελεχών εκπαίδευσης ως προς τη μεταξύ τους συνεργασία και να διαφανεί η επικρατούσα κατάσταση αναφορικά με το υπό συζήτηση αντικείμενο, να εντοπιστούν οι λόγοι που τους ωθούν στη συνεργασία ή τους αποτρέπουν από αυτήν, οι παράγοντες που ευνοούν ή δυσχεραίνουν την ανάπτυξη συνεργασίας και οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν, ώστε να την επιτύχουν. Η παρούσα θεωρητική και εμπειρική μελέτη έδειξε ότι η σπουδαιότητα της συνεργασίας είναι αναμφισβήτητη και η ανάπτυξή της αναγκαία για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

ΝΑΟΥΜ ΈΛΛΗ ΗΡΑΚΛΗΣ, Συνεργασία σχολείου - οικογένειας στο πλαίσιο του αειφόρου σχολείου: μια έρευνα δράσης σε νηπιαγωγείο, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35676>.

* Αειφορική ανάπτυξη * Προσχολική αγωγή * Συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών

- Η παρούσα διδακτορική διατριβή κινείται στο πνεύμα των αρχών της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία και στη φιλοσοφία του Αειφόρου Σχολείου. Επικεντρώνεται στην ανάπτυξη της συνεργασίας ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια μελετώντας τη συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία για την προώθηση του αειφόρου σχολείου. Ειδικότερα, η έρευνα επιδιώκει να διερευνήσει εάν και με ποιους τρόπους η συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία προάγει το αειφόρο σχολείο στο σχολικό πλαίσιο το οποίο εφαρμόζεται. Η έρευνα εφαρμόστηκε στη διάρκεια μιας σχολικής χρονιάς σε ένα νηπιαγωγείο του Δήμου Παλλήνης, στην Αττική, με τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών -η μία εκ των οποίων ασκούσε και χρέη προϊσταμένης- των μαθητών και των γονέων τους. Η Έρευνα Δράσης ήταν η ερευνητική μέθοδος που επιλέχθηκε για την οργάνωση της ερευνητικής διαδικασίας στο πλαίσιο ενός σχολικού προγράμματος που εστίαζε στην ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση του πόσιμου νερού. Στην προσπάθεια διερεύνησης της λειτουργίας της συμμετοχής των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία συγκροτήθηκαν τα εξής υποερωτήματα: 1α) Ποιες μορφές γονεϊκής συμμετοχής συμβάλλουν στην πορεία για το αειφόρο σχολείο στο νηπιαγωγείο; 1β) Ποιοι παράγοντες επιδρούν

καθοριστικά (ενισχυτικά ή περιοριστικά) κατά τη συμμετοχή των γονέων για την προώθηση του αειφόρου σχολείου; και 2) Πώς επιδρά η γονεϊκή συμμετοχή στους ίδιους τους γονείς, το παιδί και γενικότερα στο σχολείο; Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας έδειξε ότι ο συνδυασμός και η αλληλεπίδραση των έξι μορφών της γονεϊκής συμμετοχής σύμφωνα με το μοντέλο της Epstein και των συνεργατών της (2009) προάγουν τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας και διευκολύνουν τη δρομολόγηση για το αειφόρο σχολείο. Επίσης, ανέδειξε ότι η βαθμίδα της εκπαίδευσης, το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών δράσεων, η βούληση των εκπαιδευτικών, η κουλτούρα της συνεργασίας, η συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η στάση της ηγεσίας, η στάση και η ανταπόκριση της δημοτικής αρχής και των άλλων φορέων της κοινότητας και ο ρόλος της Έρευνας Δράσης αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες που διευκολύνουν ή παρεμποδίζουν την ανάπτυξη συνεργασίας και την προώθηση του αειφόρου σχολείου. Τέλος, η γονεϊκή συμμετοχή ευαισθητοποίησε τους γονείς των μαθητών σε ζητήματα αειφορίας, διευκόλυνε την ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ τους και σχέσεων εμπιστοσύνης με το σχολείο και ενίσχυσε τη σχέση τους με το παιδί τους. Επίσης, αναπτύχθηκε θετικό κλίμα στη σχολική μονάδα, ενισχύθηκε το ηθικό των εκπαιδευτικών και η επαγγελματική τους αυτοπεποίθηση, αναπτύχθηκε η μαθησιακή και σε άλλους τομείς εξέλιξη των παιδιών και η εξοικειώσή τους με συνεργατικές διαδικασίες και γενικότερα βελτιώθηκε η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης προς όφελος όλων των εμπλεκομένων.

ΝΕΣΣΕΡΗΣ ΗΛΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Η παιδεία στην Κωνσταντινούπολη κατά τον 12ο αιώνα*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40859>.

* Εκπαίδευση, Βυζαντινή * Κωνσταντινούπολη - Ιστορία - 12ος αι. * Πατριαρχική Σχολή
* Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση

- Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που εισήχθη το 1107 με την Νεαρά του Αλεξίου Α΄ Κομνηνού αποκρυστάλλωσε την αναβάθμιση της ανώτερης εκπαίδευσης και παγίωσε το σύστημα και τους εκπαιδευτικούς θεσμούς ως και την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως το 1204. Απόρροια της μεταρρύθμισης ήταν η εμφάνιση κύκλων διανοουμένων, οι οποίοι μετά το πέρας των σπουδών τους είχαν την δυνατότητα να αναλάβουν κάποιο διδασκαλικό οφφίκιο στα σχολεία της μέσης και ανώτερης εκπαίδευσης της Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδή στην λεγομένη “Πατριαρχική Σχολή” και στα πολυάριθμα παραρτήματά της. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια επιτυχημένη διδασκαλική σταδιοδρομία μπορούσε να αποτελέσει το διαβατήριο για την μετάβαση κάποιου διδασκάλου της “Πατριαρχικής Σχολής” σε επισκοπικό θρόνο, όπως συνέβη με τον Νικηφόρο Χρυσοβέργη, τον Μιχαήλ Ιταλικό, τον Νικήτα Σερρών και τον σπουδαιότερο όλων, ίσως, τον Ευστάθιο Θεσσαλονίκης. Το πρόγραμμα σπουδών περιελάμβανε τη διδασκαλία των θεολογικών αντικειμένων, διδάσκονταν όμως και αντικείμενα όπως γραμματική και ποίηση, ρητορική και φιλοσοφία, αλλά και οι θετικές επιστήμες. Παρ’ όλο που έχει γίνει πρόοδος στην διερεύνηση των διαφόρων πτυχών του θέματος της παιδείας στην Κωνσταντινούπολη του 12ου αιώνα από άοκνους ερευνητές –μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει ο φιλέλληνας Βρετανός ελληνοιστής Robert Browning– εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Κατ’ αρχάς, παραμένει ανοικτό το ερώτημα ποιά στοιχεία του παρελθόντος παρέμειναν οργανικά ενταγμένα στους βασικούς άξονες του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο αποκρυσταλλώθηκαν οι προδρομικοί αυτοί θεσμοί στον 12ο αιώνα. Δεν έχει εξ ολοκλήρου διασαφηνιστεί ο ρόλος της κρατικής παρέμβασης στη διάκριση της κοσμικής και της θεολογικής διδασκαλίας. Κενό στην έρευνα παρουσιάζεται και στο ζήτημα της διερεύνησης του επιπέδου των παρεχομένων σπουδών, καθώς και των στοιχείων του προγράμματος διδασκαλίας, πολύ περισσότερο δε όσον αφορά στα αντικείμενα από τον τομέα των θετικών επιστημών, αλλά και την εισαγωγή νέων αντικειμένων, όπως η σχεδογραφία. Επιπλέον, δεν έχουν ακόμη επιλυθεί όλα τα χρονολογικά και προσωπο-

γραφικά ζητήματα που σχετίζονται με τους διδασκάλους της περιόδου, μέρος του έργου των οποίων είναι ακόμη ανέκδοτο, αλλά και το πώς αντιλαμβάνονταν η κοινωνία της εποχής το ρόλο των διδασκάλων αυτών. Ελλείπει, τέλος, μία συστηματική και αναλυτική έρευνα, η οποία θα εξετάζει ενδελεχώς τα προαναφερθέντα ζητήματα και θα συμβάλει στην συναγωγή οριστικών συμπερασμάτων αναφορικά με τον χαρακτήρα του θεσμού της «Πατριαρχικής Σχολής». Το κενό αυτό φιλοδοξεί να καλύψει η παρούσα δίτομος διατριβή, στην οποία λαμβάνονται αφ' ενός υπ' όψιν όλα τα νεώτερα δεδομένα της έρευνας και αφ' ετέρου εξετάζεται πλήθος εκδεδωμένων και ανεκδότητων πηγών. Πιο συγκεκριμένα, έρχονται για πρώτη φορά στο φως παντελώς άγνωστα έργα των λογίων της εποχής, ενώ εξετάστηκαν και οι τρόποι με τους οποίους αποκρυσταλλώθηκε η λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος που στηρίχθηκε εξ ίσου σε προϋπάρχουσες δομές και στην αξιοποίηση νεωτερικών μεθόδων. Υπό την έννοια αυτή ο δωδέκατος αιώνας αποτελεί ένα πολύ σημαντικό και αναπόσπαστο κρίκο στην μακρά αλυσίδα της εκπαίδευσης στο Βυζάντιο. Επίσης η πολύ προσεκτική συνεξέταση των πηγών οδήγησε στην αποκατάσταση παρερμηνειών, όπως ότι κατά τον δωδέκατο αιώνα παραμελήθηκε η διδασκαλία των θετικών επιστημών. Ο δεύτερος τόμος αποτελεί εξαντλητικό κατάλογο 224 λογίων και διδασκάλων του 12ου αιώνας με τα πλήρη εργογραφικά και βιβλιογραφικά τους στοιχεία.

ΝΙΚΑ ΣΤΕΛΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός προγράμματος επαγγελματικής ανάπτυξης των δασκάλων στα μαθηματικά, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40921>.

* Επαγγελματική ανάπτυξη * Μαθηματικά * Καθηγητής * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η παρούσα διατριβή μελετά μια κοινότητα πρακτικής/διερεύνησης, ως μορφή επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στα Μαθηματικά. Η σύσταση της κοινότητας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας, που ξεκίνησε στα τέλη του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010 και αναπτύσσεται τα τελευταία τέσσερα έτη. Τα χρόνια αυτά πραγματοποιήθηκαν μια σειρά από δράσεις, που συνέβαλαν στη συγκρότηση μιας κοινότητας, ενός διακριτού κόσμου με τους δικούς του τρόπους 'πράττειν, ομιλείν και σκέπτεσθαι', τις δικές του δραστηριότητες και ενδιαφέροντα, τη δική του αντίληψη για ζητήματα, που αφορούν στη διδασκαλία και μάθηση των μαθηματικών, το δικό του λόγο (discourse). Το δυναμικό αυτό περιβάλλον επέτρεψε την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών αλλά και της διδασκαλίας των μαθηματικών και οδήγησε στην εξέλιξη κρίσιμων πτυχών της διδακτικής πράξης των εκπαιδευτικών. Η διατριβή διαρθρώνεται σε έξι επιμέρους κεφάλαια. Στο 1ο κεφάλαιο, που αποτελεί το θεωρητικό μέρος της μελέτης, γίνεται μία βιβλιογραφική ανασκόπηση ζητημάτων, που αφορούν στο σχεδιασμό πρωτοβουλιών για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στα μαθηματικά και υιοθετείται η Θεωρία της Δραστηριότητας ως πλαίσιο για τη μελέτη μιας κοινότητας πρακτικής. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το ερευνητικό σχέδιο της μελέτης, που στηρίζεται στην 'αναπτυξιακή έρευνα'. Τα αποτελέσματα της μελέτης καταδεικνύουν τον κεντρικό ρόλο των ιστορικά εξελισσόμενων αντιφάσεων στην ανάπτυξη της κοινότητας, η επίλυση των οποίων πραγματοποιήθηκε μέσα από επεκτατικούς αναπτυξιακούς μετασχηματισμούς που οδήγησαν στην κατασκευή και εφαρμογή νέων τρόπων λειτουργίας του συστήματος δραστηριότητας της κοινότητας. Η 'προσωπική ιστορία' ανάπτυξης δυο εκπαιδευτικών-μελών της κοινότητας φανερώνει ότι η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε μια κοινότητα επαγγελματικής ανάπτυξης αποτελεί μια διαδικασία μάθησης και δημιουργίας ταυτότητας και πραγματοποιείται, καθώς αναπτύσσονται οι πρακτικές της κοινότητας και αυξάνεται η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σ' αυτές, με την ανάληψη ατομικής δράσης για την ανάπτυξη της διδασκαλίας τους. Η 'προσωπική ιστορία' ανάπτυξης, ωστόσο, διαφοροποιείται, καθώς ο κάθε εκπαιδευτικός διαθέτει διαφορετικά προσωπικά γνωρίσματα, που φανερώνονται στις πρακτικές της τάξης και τη συμμετοχή στην κοινότητα και

διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες ανάπτυξης. Τέλος, η αναπτυξιακή διαδικασία που ακολούθησε η αλληλεπίδραση στην τάξη των μαθηματικών των δυο εκπαιδευτικών της μελέτης, με την αλλαγή στις κοινωνικές και κοινωνικομαθηματικές νόρμες της τάξης φανέρωσε μια διαφοροποίηση της φύσης και της ποιότητας του μαθηματικού συλλογισμού των μαθητών και επέτρεψε μια διαφορετική διαχείριση των επιστημολογικών χαρακτηριστικών των μαθηματικών.

ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ, *Ο λόγος για την ένταξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τη διδασκαλία των θετικών επιστημών στην Ελλάδα: μια προσέγγιση των κειμένων της περιόδου 1984-2006*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35148>.

* Θετικές Επιστήμες * Νέες Τεχνολογίες * Μέθοδος διδασκαλίας

- Η παρούσα διατριβή στοχεύει να απαντήσει στο ερώτημα: «Ποιος είναι ο «Λόγος» για την ένταξη των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών στην Ελλάδα» και αποτελεί προσέγγιση εκπαιδευτικών κειμένων. Η μελέτη θεωρητικά αναφέρεται στα γενικά χαρακτηριστικά, τις ευρύτερες απόψεις ένταξης των ΤΠΕ και σε μοντέλα ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Δεδομένα της έρευνας αποτελούν ενενήντα επτά κείμενα του ελληνικού, εκπαιδευτικού περιοδικού «Σύγχρονη Εκπαίδευση» που αναφέρονται στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών στην Ελλάδα στο χρονικό διάστημα 1984-2006. Η εμπειρική εργασία στηρίζεται σε μεγάλο μέρος στο θεωρητικό και μεθοδολογικό εργαλείο των Aviram & Tami (2004), στο πλαίσιο του οποίου οι απόψεις για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ αναλύονται υπό το φως δύο παραμέτρων: των προσεγγίσεων και των τοποθετήσεων των συγγραφέων, οι οποίες από κοινού διαμορφώνουν μία μήτρα χαρτογράφησης του διατυπωμένου «λόγου». Επίσης, αξιοποιούνται και κάποιες θεωρητικές έννοιες του Foucault για το «λόγο» και του Bernstein για τον «παιδαγωγικό μηχανισμό» και τον «παιδαγωγικό λόγο». Εντός της πρώτης παραμέτρου, «των προσεγγίσεων», οι οποίες υιοθετούνται από τους συγγραφείς του υπό μελέτη υλικού, αναφορικά με τους στόχους της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών διαπιστώνεται η ύπαρξη έξι προσεγγίσεων. Οι συγγραφείς υιοθετούν Διοικητικές, Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, Διδακτικές, Οργανωτικές, Πολιτιστικές και Ιδεολογικές Προσεγγίσεις. Εντός της δεύτερης παραμέτρου, «των τοποθετήσεων», τις οποίες ακολουθούν οι συγγραφείς αναφορικά με την έκταση και το επίπεδο των αλλαγών στις οποίες η ένταξη των ΤΠΕ μπορεί να οδηγήσει την εκπαίδευση, αναδεικνύεται η υιοθέτηση τεσσάρων διαφορετικών τοποθετήσεων: αγνωστικιστικών, συντηρητικών, μετριοπαθών και ριζοσπαστικών. Οι προκύπτοντες συνδυασμοί των προσεγγίσεων και των τοποθετήσεων των συγγραφέων περιγράφουν και αποκαλύπτουν το πλήθος των διαφορετικών και συχνά αντιτιθέμενων απόψεων, αλλά και εκείνων που είναι αδύνατο να παρουσιαστούν, στο συγκεκριμένο, δομολειτουργικό και συναινετικό περιβάλλον που κυριαρχεί στον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο. (Περιοχή περίληψης).

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΥΛΙΝΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, *Η πορεία του επιστημονικού κλάδου της Παιδαγωγικής προς την αυτονομία και οι διαδικασίες εδραίωσής του στο ακαδημαϊκό πεδίο: το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Αθηνών*, (2014), Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34949>.

* Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών * Επιστήμες της Αγωγής

- Η διατριβή μας παρακολουθεί τις προσπάθειες ανάδυσης της επιστήμης της Παιδαγωγικής στην Ελλάδα και εγκαθίδρυσης της στον ακαδημαϊκό χώρο του Πανεπιστημίου Αθηνών, που ήταν και το μοναδικό ανώτατο ίδρυμα της χώρας στα τέλη του 19ο αιώνα. Αντικείμενο της αποτελεί η διδασκαλία των Παιδαγωγικών μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών από τη δεκαετία του 1870 (ακαδ. έτος 1876-77), έως και το 1967-1968 . Η μελέτη μας στοχεύει στην κατανόηση των βασικών παραγόντων που ώθησαν στην εμφάνιση και στη συνέχεια στην ανάπτυξη του συγκεκριμένου επιστημονικού κλάδου μέσα από την ανάλυση των πρακτικών των δρώντων υποκειμένων στο ακαδημαϊκό κυρίως πλαίσιο. Μελετήσαμε τα επιστημονικά ρεύματα που ενστερνίστηκαν και ακολούθησαν οι καθηγητές από την έδρα της Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και τις θέσεις που υποστήριξαν σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής κατά τη διάρκεια ιστορικών περιόδων που καθόρισαν την τύχη του ελληνικού κράτους. Διερευνήσαμε τη θέση που επιφυλάχθηκε στη νέα επιστήμη εντός του οργανωμένου πλαισίου σπουδών καθώς και τις επιδράσεις που δέχθηκε από την παράδοση και την εξέλιξη του συγκεκριμένου πανεπιστημιακού πλαισίου. Συγκρίναμε τη διδασκαλία της Παιδαγωγικής στην χώρα μας με τη διδασκαλία στο ευρωπαϊκό παράλληλο και μελετήσαμε τις πιέσεις που ασκήθηκαν στη νέα επιστήμη τόσο από την διοίκηση όσο και από τους επαγγελματικούς χώρους που προσδοκούσαν από αυτήν να συμβάλει στην υλοποίηση των επιδιώξεων τους. Τέλος μελετήσαμε την παρουσία και λειτουργία της Παιδαγωγικής και των παιδαγωγών στο ευρύτερο δημόσιο πεδίο. Η διατριβή μας στηρίχθηκε στην μελέτη εκτεταμένου αρχειακού υλικού, το οποίο στο μεγαλύτερο μέρος του απόκειται στο Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Επεξεργαστήκαμε τα στοιχεία που συλλέξαμε από την εμπειρική μας έρευνα συνδυάζοντας την ερμηνευτική προσέγγιση με μεθόδους και προβληματισμούς από το χώρο των κοινωνικών επιστημών. Αναζητήσαμε αιτιακές εξηγήσεις, κατά το σχήμα αίτιο- αιτιατό όπου αυτό ήταν δυνατό, αλλά επίσης προσπαθήσαμε να κατανοήσουμε και να ερμηνεύσουμε πράξεις, θέσεις και συμπεριφορές όσων πρωταγωνίστησαν στην ανάπτυξη της επιστημονικής Παιδαγωγικής στη χώρα καθώς και να αναπλάσουμε το κλίμα μιας εποχής εντάσσοντας τα γεγονότα που μελετάμε και τους πρωταγωνιστές τους σε αυτό. Η προσπάθειά μας αφορούσε έναν όσο το δυνατόν πιο διαλεκτικό συνδυασμό της κατανοητικής και της ερμηνευτικής διαδικασίας ανάλυσης των αρχειακών τεκμηρίων. Η Παιδαγωγική εγκαθιδρύεται εντός του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο τέλος του 19ου αιώνα για να συμβάλει στην υλοποίηση ενός φιλόδοξου πολιτικού σχεδίου: την ανάπτυξη και διεύρυνση ενός αστικού ελληνικού έθνους- κράτους. Αναπτύσσεται ευθύς εξ' αρχής υπό την πίεση μιας προσπάθειας προσαρμογής στις ανάγκες της πολιτικής, κοινωνικής και ακαδημαϊκής πραγματικότητας από τη μία μεριά και της αναζήτησης επιστημονικής αναγνώρισης ως ενός αυτόνομου επιστημονικού κλάδου από την άλλη. Η στενή σύνδεσή της με πολιτικά κοινωνικά και επαγγελματικά διακυβεύματα είχε ως αποτέλεσμα η ακαδημαϊκή κοινότητα να την αντιμετωπίσει με επιφύλαξη και να δυσκολευτεί να αποκτήσει μια πραγματική επιστημονική νομιμότητα.

ΝΟΥΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Η διερεύνηση της πολλαπλασιαστικής σκέψης παιδιών με διάγνωση συνδρόμου Asperger*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37033>.

* Σύνδρομο Asperger * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Πολλαπλασιαστικός συλλογισμός

- Στη διατριβή διερευνήθηκαν οι τρόποι λύσης των παιδιών με διάγνωση συνδρόμου Asperger (ΣΑ), για τον υπολογισμό γινομένων σε ασύμμετρες πολλαπλασιαστικές καταστάσεις ίσων ομάδων. Για την υλοποίηση του σκοπού της έρευνας εκπονήθηκαν πολλαπλές μελέτες περίπτωσης, μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, σε τέσσερα ταιριασμένα ζεύγη παιδιών συνδρόμου Asperger και τυπικών παιδιών. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν για τους συμμετέχοντες ΣΑ είναι: - Ανέπτυξαν τρόπους λύσης που αναδεικνύουν πολλαπλασιαστική σκέψη σε όλες

τις κατηγορίες έργων, με μεγάλες διαφοροποιήσεις στις διαδικασίες επίλυσης, παρουσιάζοντας δυσκολίες σε έργα Λεκτικών Προβλημάτων (ΛΠ) και Αριθμητικών Υπολογισμών (ΑΥ), ενώ διευκολύνθηκαν σε έργα Χειραπτικού Υλικού (ΧΥ) και Εικονικών Αναπαραστάσεων (ΕΑ) καθώς και στα έργα ενδιαφερόντων τους. - Οι κατηγορίες ΧΥ και ΕΑ και τα έργα ενδιαφερόντων τους τους βοήθησαν να αναπτύξουν στρατηγικές γινομένου και να κατανοήσουν τη σχέση μερών-όλου. - Ανέπτυξαν «δικούς τους» τρόπους για να κατανοήσουν τον πολλαπλασιασμό, χρησιμοποίησαν τη φωναχτή σκέψη, ενώ φάνηκε να μην έχουν κατακτήσει τις προαπαιτούμενες γνώσεις και να μην παρουσιάζουν καλές μεταγνωστικές δεξιότητες. Τέλος, προτείνονται παρεμβάσεις για την εξάλειψη των ατομικών και κοινωνικών τους δυσκολιών με στόχο την αρμονική ένταξή τους στην τυπική εκπαίδευση.

ΞΑΝΘΙΔΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΙΩΑΝΝΗΣ, *Η διδακτική σημασία του πειράματος στα αναλυτικά προγράμματα και τα σχολικά εγχειρίδια φυσικής και χημείας του δημοτικού σχολείου (1838 - 2008)*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34621>.

* Φυσικές Επιστήμες * Πειράματα * Διδακτικό βιβλίο * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

- Σκοπός της διατριβής αυτής είναι η διερεύνηση του ρόλου του πειράματος, ως διδακτικής μεθοδολογίας ή διδακτικής πρακτικής, διαχρονικά. Η μεθοδολογία έρευνας που ακολουθήθηκε θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως: 1. Αναζήτηση και μελέτη σπάνιων γραπτών τεκμηρίων (επίσημων εγγράφων και εγχειριδίων) σχετικών με την εκπαίδευση 2. Συγκριτική μελέτη και ανάλυση κειμένων με ιστορική προοπτική, με χρήση και της μεθόδου της περιοδολόγησης. Λόγω του μεγάλου εύρους της περιόδου που εξετάσαμε (170 έτη) η ανασκόπηση και μελέτη του ερευνητικού υλικού δεν ήταν δυνατό να γίνει εις βάθος και με λεπτομέρειες. 3. Δημιουργία μοντέλου ανάλυσης σχολικών εγχειριδίων με βάση το πείραμα. 4. Συγκριτική ανάλυση σχολικών εγχειριδίων ως προς το πείραμα με βάση το μοντέλο που δημιουργήσαμε (Experiment Analysis of School Textbooks). Με τη χρήση του μοντέλου αυτού παρακολούθησαμε την εξέλιξη του πειράματος στη διδακτική διαδικασία της ελληνικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσα από τα σχολικά εγχειρίδια της Φυσικής και Χημείας της Ε΄ και της Στ΄ τάξης Δημοτικού. Τα αποτελέσματα ήταν τα εξής: Ως προς τα αναλυτικά προγράμματα του Δημοτικού, ο όρος Πειραματική Φυσική εμφανίζεται για πρώτη φορά στο αναλυτικό πρόγραμμα του 1913. Στις μεθοδικές οδηγίες, που περιλαμβάνονται στο Α.Π. του 1969, παρατηρείται συχνή και συστηματική αναφορά στο πείραμα ως μέθοδο διδασκαλίας. Στα σχολικά εγχειρίδια εμφανίζεται ο όρος Πειραματική από το 1886, στα δε εγχειρίδια Διδακτικής το πείραμα προτείνεται ως διδακτική μέθοδος από το 1873. Διαπιστώσαμε ότι το πείραμα αποτελεί διαχρονική διδακτική πρακτική και διδακτική μέθοδο στην εκπαίδευση. Στην πρωτοβάθμια κυρίως με τη μορφή πειραμάτων με απλά υλικά καθημερινής χρήσης, στα πλαίσια -τα τελευταία χρόνια- του ερευνητικού μοντέλου. Ανάλογα με την επιλογή της διδακτικής μεθοδολογίας το πείραμα μπορεί να εξυπηρετεί διαφορετικούς στόχους.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, *Η αξιοποίηση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων με έμφαση στη μουσειοπαιδαγωγική για την καλλιέργεια των στάσεων των μαθητών δημοτικών σχολείων αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35725>.

* Μουσειοπαιδαγωγική * Πολιτιστική κληρονομιά * Διδακτική προσέγγιση

- Με την παρούσα διδακτορική διατριβή επιχειρείται η αξιοποίηση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων, όπως η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η μελέτη αξιών με τη μορφή της κοινωνικής

διερεύνησης και της «υπόδυσης» ρόλων, καθώς και η μουσειοπαιδαγωγική, για την καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων και θετικών στάσεων των μαθητών Δημοτικών Σχολείων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι προαναφερθείσες εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις ενεργοποιούν τις συναισθηματικές και τις νοητικές ικανότητες των μαθητών και αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες, οι οποίες θα επιτρέψουν στους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική ζωή, να συνδιαμορφώνουν σχέδια και πολιτικές στην προοπτική της αειφόρου ανάπτυξης. Επίκεντρο της έρευνάς μας αποτελεί η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου, η οποία αν και έχει χαρακτηριστεί από την UNESCO ως μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, εντούτοις κινδυνεύει να αντιμετωπιστεί ως αντικείμενο πολιτισμικής κατανάλωσης. Ως ερευνητική στρατηγική αξιοποιείται η έρευνα δράσης και ως μέσα συλλογής δεδομένων το ερωτηματολόγιο, η ημιδομημένη συνέντευξη και η παρατήρηση. Η πορεία της έρευνας δράσης αναπτύσσεται στη βάση μιας κυκλικής και σπειροειδούς διαδικασίας, την οποία συγκροτούν τέσσερις φάσεις: ο σχεδιασμός, η δράση, η παρατήρηση και ο στοχασμός. Η έρευνα πραγματοποιείται σε τρεις φάσεις. Κατά την πρώτη φάση της έρευνας, γίνεται προ-έλεγχος των γνώσεων – στάσεων του ερευνητικού δείγματος σύμφωνα με την παραπάνω μεθοδολογική τριγωνοποίηση. Στη δεύτερη φάση, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού και διδακτικού σχεδιασμού, υλοποιούνται διδακτικές ενέργειες - μαθητικές δραστηριότητες με βάση τις κύριες μεθοδολογικές αρχές της έρευνας δράσης και των εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων για την κατανόηση των βασικών αλληλεξαρτήσεων ανθρώπων, πολιτιστικών μνημείων και περιβάλλοντος στη διαμόρφωση της πολιτιστικής πραγματικότητας όσο και για την καλλιέργεια θετικών στάσεων των μαθητών για την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής τους. Η εκπαιδευτική παρέμβαση εμπεριέχει δράσεις για την κατανόηση και αποδοχή της άυλης μορφής της πολιτιστικής κληρονομιάς (παράδοση, ήθη και έθιμα) αλλά και της υλικής μορφής της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ρόδου (ιπποτικά, οθωμανικά και ιταλικά μνημεία της πόλεως Ρόδου). Στην τρίτη φάση, υλοποιείται μετα-έλεγχος των γνώσεων – στάσεων των μαθητών με βάση τα αρχικά μέσα συλλογής ερευνητικών δεδομένων. Στα περιγραφικά και στατιστικά αποτελέσματα της έρευνας, παρουσιάζονται συγκριτικά οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των απαντήσεων των μαθητών του ερευνητικού δείγματος σε ερωτήσεις γνώσεων, αντιλήψεων, στάσεων πριν και μετά την έρευνα. Παράλληλα, παρουσιάζονται τα στατιστικά αποτελέσματα της διαμορφωτικής αξιολόγησης (παρατηρήσεις) και αποτυπώνονται με διαγράμματα η τάση των αξιολογήσεων και η συγκριτική μεταβολή στον γνωστικό, συναισθηματικό και συμμετοχικό τομέα δεξιοτήτων των μαθητών. Με βάση τα αποτελέσματα της διατριβής καταδεικνύεται ότι είναι δυνατή η εφαρμογή της έρευνας δράσης με τη συνεργασία εκπαιδευτικού - ερευνητή για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης, ότι υπάρχει σημαντική διαφορά στο μέσο όρο της επίδοσης των μαθητών και σε κάθε ερώτημα πολιτιστικών γνώσεων, αντιλήψεων και στάσεων, πριν και μετά την έρευνα δράση και ότι υπάρχει διαφορά στην αποτελεσματικότητα των εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων για την καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών έναντι της παραδοσιακής διδασκαλίας.

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΓΕΝΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, *Δυσλαλίες: παραγωγή και στάθμιση εργαλείου εκτίμησης του προφορικού λόγου παιδιών ηλικίας 6-8 ετών*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40394>.

* Λόγος, Διαταραχές του - Παιδιά * Γλωσσική ανάπτυξη * Διάγνωση

- Η φωνητική αντίληψη και η άρθρωση των παιδιών ηλικίας 6 έως 8 ετών είναι το κύριο θέμα αναφοράς. Η Φωνητική Αντίληψη των παιδιών υπό την έννοια της ακουστικής αναγνώρισης των φθόγγων της μητρικής τους γλώσσας έχει αποδειχθεί ότι επηρεάζει την αρθρωτική ικανότητα. Η δυσλαλία, ως ανικανότητα του παιδιού να προφέρει σωστά τους φθόγγους της μητρικής του

γλώσσας εμφανίζεται σε σημαντικά ποσοστά ακόμη και σε παιδιά σχολικής ηλικίας και σε πολλές περιπτώσεις οι αδυναμίες στην άρθρωση προέρχονται από ελλείψεις στη φωνητική αντίληψη. Βασικός σκοπός της διατριβής είναι η κατασκευή ενός εργαλείου εκτίμησης των παραπάνω ικανοτήτων. Οι επιμέρους στόχοι είναι ο καθορισμός της συχνότητας δυσλαλιών και ελλειμματικής φωνητικής αντίληψης στους μαθητές των πρώτων τάξεων του δημοτικού καθώς και η μέτρηση του βαθμού συσχέτισης των δύο ικανοτήτων. Σε δείγμα 586 μαθητών χορηγήθηκε το Εργαλείο που κατασκευάστηκε επί τούτου καθώς και η υποκλίμακα "Διάκριση Φθόγγων" του Αθηνά Τεστ το οποίο αποτέλεσε το κριτήριο εγκυρότητας του νεοσύστατου τεστ. Το Εργαλείο περιλαμβάνει α) το Τεστ Φωνητικής Διάκρισης και β) το Τεστ Άρθρωσης που αποτελούνται από εικόνες και σίτσα μέσω των οποίων εξετάζονται σχεδόν όλοι οι φθόγγοι της Νέας Ελληνικής γλώσσας. Από τα αποτελέσματα των δύο Τεστ προέκυψε ο ποιοτικός χαρακτηρισμός της επίδοσης των μαθητών στη φωνητική αντίληψη και στην άρθρωση ενώ τα συμπεράσματα σχετικά με τη φωνητική αντίληψη μπορούν να συνοψιστούν στα εξής : 1) στις ηλικίες του δείγματος το ποσοστό των μαθητών με ελλείμματα είναι 27,5%, 2) η ηλικία και η σειρά γέννησης δεν επηρεάζει την ικανότητα αλλά το φύλο φαίνεται να επιδρά καθώς στα αγόρια είναι συχνότερη η διαταραχή 3) οι φθόγγοι που δυσκολεύουν συχνότερα τους μαθητές είναι οι διχειλικοί [p]-[b], οι φατνοοδοντικοί, οι ουρανικοί [c]- [ç], και οι φατνιακοί [ts] - [dz]. Αντίστοιχα τα συμπεράσματα σχετικά με την άρθρωση είναι: 1) στις εξεταζόμενες ηλικίες παρατηρείται ένα ποσοστό μαθητών που εμφανίζουν δυσλαλία της τάξης του 34,1%, 2) οι διαταραχές στην άρθρωση είναι συχνότερες στις μικρότερες ηλικίες, συχνότερες στα αγόρια και συχνότερες στα πρωτότοκα παιδιά και 3) οι φθόγγοι που δυσκολεύουν περισσότερο τους δυσλαλικούς μαθητές είναι ο πλευρικός ουρανικός φθόγγος [ç] και οι κλειστοί φατνιακοί φθόγγοι [ts] και [dz] σε μέση/τελική θέση μέσα στη λέξη. Σχετικά με το βαθμό συσχέτισης των δύο ικανοτήτων δεν μπορούν να βγουν γενικά συμπεράσματα για όλους τους φθόγγους αλλά για κάθε ομάδα φθόγγων. Οι φθόγγοι με σημαντικό βαθμό συσχέτισης είναι οι φατνιακοί και εν μέρει οι ουρανικοί ενώ οι διχειλικοί φθόγγοι δεν εμφανίζουν κανένα βαθμό συσχέτισης όσο αφορά την ακουστική τους διάκριση και την Άρθρωση.

ΠΑΝΤΟΥΛΗ ΌΛΓΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, *Αφηγήσεις ζωής ελληνίδων επιστημόνων: η εξέλιξή τους στους τομείς της φυσικής, των μαθηματικών, της μηχανικής και της τεχνολογίας*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34881>.

* Γυναίκες επιστήμονες * Αφηγηματική ανάλυση

- Στόχος της εργασίας είναι να εξετάσω με ερευνητικό εργαλείο τις αφηγήσεις ζωής και με μέθοδο ανάλυσης την αφηγηματική ανάλυση (narrative analysis), τις εμπειρίες ζωής γυναικών επιστημόνων στην Ελλάδα –ερευνήτριες και καθηγήτριες πανεπιστημίου που διακρίθηκαν στον τομέα τους– και τους παράγοντες που επέδρασαν ώστε να ασχοληθούν με τις φυσικές επιστήμες, την επιστήμη της μηχανικής, την τεχνολογία και τα μαθηματικά και να εντοπίσω ποιοι ήταν οι σημαντικοί παράγοντες που επέδρασαν ώστε οι αυτές γυναίκες να αναπτύξουν επιστημονική δραστηριότητα στους παραπάνω τομείς. Μέσα από τις αφηγηματικές συνεντεύξεις επιζητούσα να διαπιστώσω πώς συγκροτούν την υποκειμενικότητά τους διαγράφοντας την πορεία της ζωής τους και μιλώντας για τις σχέσεις τους με άλλους, για τους αγώνες τους προκειμένου να συνδυάσουν τις οικογενειακές υποχρεώσεις με το επάγγελμά τους. Μέσα στις αφηγήσεις τους διαφαίνονται οι εσωτερικές εντάσεις, οι αμφιθυμίες κατά την πορεία των αφηγήσεων, οι αντιαφηγήσεις σε σχέση με τους κυρίαρχους λόγους για ζητήματα που τέθηκαν στη συζήτηση, κάποια σταθερά μοτίβα μεταξύ των γυναικών, η διαδικασία φυσικοποίησης των ρόλων τους λόγω του φύλου τους. Η μελέτη του λόγου των γυναικών επιστημόνων καταδεικνύει την πολυπλοκότητα και τις ποικίλες διαστάσεις της κατηγορίας γυναίκα-επιστήμονας. Ένα σημείο αιχμής είναι η μητρότητα με την οποία επιφορτίζονται σχεδόν αποκλειστικά και οι άλλες οικογενειακές υποχρεώσεις που συνε-

πάγονται έλλειψη χρόνου, γεγονός που τις εμποδίζει να αφοσιωθούν στο επιστημονικό τους έργο τουλάχιστον για το διάστημα που τα παιδιά τους είναι σε μικρή ηλικία. Ένα πλέγμα από αδιόρατες αλλά βαθιά εδραιωμένες επιτελεστικές (performative) πράξεις οριοθετούν μέσα στο λόγο τους τη θηλυκότητα και τον ανδρισμό, χωροθετούν τα γυναικεία και τα ανδρικά, νοσηματοδοτούν τις θέσεις που μπορεί να πάρει το κάθε υποκείμενο.

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Επιχειρηματικότητα και εκπαίδευση: η συμβολή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος των νέων στην Ελλάδα*, (2014), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41045>.

* Επιχειρηματικότητα * Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικά προγράμματα * Ευρωπαϊκή Ένωση

- Ο σκοπός αυτής της διδακτορικής διατριβής είναι, αρχικά, η εννοιολογική ανασκόπηση των εννοιών της επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, η ανάδειξη του ρόλου και της αναγκαιότητας της επιχειρηματικής εκπαίδευσης στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και η διατύπωση σχετικών ερευνητικών προτάσεων. Για το σκοπό αυτό, επιχειρείται, μέσω της δευτερογενούς έρευνας, η καταγραφή των σχετικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της υπάρχουσας κατάστασης κυρίως στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συνέχεια, με την πρωτογενή έρευνα στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με κύριο ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο και με δείγμα 786 φοιτητών-εκπαιδευομένων στην επιχειρηματικότητα και 85 καθηγητών οι οποίοι έχουν διδάξει μαθήματα επιχειρηματικότητας, γίνεται προσπάθεια να διερευνηθούν τόσο ο βαθμός συμμετοχής των σπουδαστών σε εκπαιδευτικά προγράμματα επιχειρηματικότητας στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και οι στάσεις, οι απόψεις και οι προθέσεις των σπουδαστών που έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα για την επιχειρηματικότητα (μαθήματα, σεμινάρια και διαγωνισμούς) και οι αντίστοιχες ποικίλες επιπτώσεις τους, καθώς και οι απόψεις και οι προτάσεις των καθηγητών που διδάσκουν μαθήματα επιχειρηματικότητας. Επίσης, με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο συνέντευξης επιχειρήθηκε η καταγραφή απόψεων και προτάσεων επιχειρηματιών εκπροσώπων νέων επιχειρηματιών σχετικά με την επιχειρηματικότητα και το ρόλο της εκπαίδευσης στην καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος των νέων. Τα ευρήματα από τη στατιστική ανάλυση, για την οποία χρησιμοποιήθηκαν στατιστικά εργαλεία της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής, έδειξαν ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δεν έχει λάβει γνώσεις σε θέματα επιχειρηματικότητας κατά τη διάρκεια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ η κατάσταση είναι καλύτερη σε τριτοβάθμιο επίπεδο. Όσον αφορά τα προγράμματα επιχειρηματικής εκπαίδευσης που υλοποιούνται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αυτά έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη διαμόρφωση θετικών στάσεων, απόψεων και αντιλήψεων των σπουδαστών απέναντι στην επιχειρηματικότητα. Συγκεκριμένα, συμπεραίνεται θετική συσχέτιση μεταξύ των απαντήσεων των φοιτητών όσον αφορά τη μορφή του εκπαιδευτικού προγράμματος στο οποίο συμμετείχαν, τις γνώσεις που αυτοί απέκτησαν στη δευτεροβάθμια και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την παρακολούθηση από μέρους τους εκδηλώσεων επιχειρηματικότητας, τη συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς επιχειρηματικής ιδέας, τη γνώση ύπαρξης δράσεων πανεπιστημιακών και εξωπανεπιστημιακών φορέων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την πιθανότητα να ιδρύσουν επιχείρηση στα επόμενα τρία χρόνια, την πεποίθησή τους ότι μπορούν να ξεκινήσουν μια δική τους επιχείρηση και το βαθμό που θεωρούν ότι έχουν τις γνώσεις να δημιουργήσουν μια δική τους επιχείρηση. (Περιοχή περίληψης).

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΟΦΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, *Ο ρόλος του καθηγητή - συμβούλου και η ανάπτυξη μηχανισμού υποστήριξης του σε περιβάλλον συνεργατικής μάθησης στην εξ απο-*

στάσεως εκπαίδευση, (2014), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38040>.

- * Σπουδές από απόσταση * Εκπαίδευση ενηλίκων * Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο * Ανοικτά Πανεπιστήμια
- Ο διδάσκων αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό επιστημόνων και ακαδημαϊκών που αποτελούν το διδακτικό προσωπικό των Ανοικτών Πανεπιστημίων προέρχεται από τη συμβατική εκπαίδευση. Διαθέτει μεγάλη διδακτική εμπειρία στο επιστημονικό του πεδίο, αλλά στερείται εμπειρίας και ενημέρωσης σε ζητήματα μεθοδολογίας της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (εξΑΕ), της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, καθώς και της οργάνωσης και λειτουργίας των Ανοικτών Πανεπιστημίων. Κατά τη διάρκεια της διατριβής διερευνήθηκε ο ρόλος του διδάσκοντα στην εξΑΕ και οι συνιστώσες της επαγγελματικής του ανάπτυξης εστιάζοντας στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Η ομάδα των μελετών περίπτωσης στα Ανοικτά Πανεπιστήμια προσφέρει στη διατριβή, τη διεθνή εμπειρία σχετικά με τον ρόλο του διδάσκοντα στην εξΑΕ και τις μεθόδους της επαγγελματικής του ανάπτυξης. Η διατριβή παρουσιάζει τις παραμέτρους, τις πολλαπλές διαστάσεις και τις αντίστοιχες δεξιότητες του νέου αυτού ρόλου μέσα από τα μοντέλα που έχουν καταγραφεί στη βιβλιογραφία. Εισαγωγικά καταγράφονται οι αρχές, οι γενεές εξΑΕ όπως έχουν διαμορφωθεί με βάση την Παιδαγωγική και την Τεχνολογία καθώς και οι μέθοδοι της Ανοικτής και εξΑΕ ώστε να γίνει κατανοητό το περιβάλλον του διδάσκοντα και συνεπώς οι δεξιότητες, γνώσεις και στάσεις που απαιτούνται. Εστιάζοντας στην Τριτοβάθμια Ανοικτή Πανεπιστημιακή εκπαίδευση μελετάται ιδιαιτέρως, ο ρόλος του διδάσκοντα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων φοιτητών και στην ολοκλήρωση των σπουδών τους στη δεύτερη εκπαιδευτική ευκαιρία που τους προσφέρει ένα Ανοικτό Τριτοβάθμιο Ίδρυμα. Η διατριβή προσεγγίζει την έννοια και τα μοντέλα της επαγγελματικής ανάπτυξης των διδασκόντων στην Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση και διερευνά τις απαιτήσεις μιας στρατηγικής προοπτικής της. Αρχικά παρουσιάζει τα μικρο-μοντέλα και μακρο-μοντέλα επαγγελματικής ανάπτυξης στην Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, όπως καταγράφονται βιβλιογραφικά, το στρατηγικό πλαίσιο της Ευρώπης για την εκπαίδευση και κατάρτιση και εν συντομία τη στρατηγική ανθρώπινου δυναμικού στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι μέθοδοι της στρατηγικής επαγγελματικής ανάπτυξης που εφαρμόζουν τέσσερα Ανοικτά Πανεπιστήμια και συγκεκριμένα τα Open University της Μ.Βρετανίας, University South Africa της Ν.Αφρικής, Indira Gandhi National Open University της Ινδίας και Athabasca Open University του Καναδά. Μελετάται το μοντέλο συνεργατικής επαγγελματικής ανάπτυξης μέσα από δίκτυο του συμβατικού Πανεπιστημίου Queensland University of Technology της Ν.Ζηλανδίας, το οποίο αξιοποιεί τη συνεργατική προσέγγιση στην επαγγελματική ανάπτυξη, μέσω ενός εθελοντικού διαθεματικού δικτύου. Ακόμα μελετώνται οι συνεργατικές πρακτικές (peer learning, mentoring, κοινότητες πρακτικής), οι πιλοτικές μακροχρόνιες πρωτοβουλίες άτυπης δικτύωσης που εφαρμόζει το Ανοικτό Πανεπιστήμιο της Μ. Βρετανίας και ο σχεδιασμός και ανάπτυξη των Workshops, τονίζοντας το σημαντικό τους ρόλο μετά από την πολυετή εφαρμογή τους. Στόχος είναι να διερευνηθούν η στρατηγική και οι καλές πρακτικές υποστήριξης του έργου, να καταγραφούν και να αξιοποιηθούν βέλτιστα στην επαγγελματική ανάπτυξη των καθηγητών-συμβούλων στις ιδιαίτερες συνθήκες του ΕΑΠ. (Περιοκοπή περιλήψης).

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Η ανάπτυξη αναγνωστικών, γλωσσικών και γνωστικών δεξιοτήτων στους μαθητές του δημοτικού σχολείου, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38956>.

* Γλωσσική δεξιότητα * Γνωστική ικανότητα * Ανάγνωση * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΕΡΓΙΟΣ, *Αποτελεσματικότητα ενός ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης στην αλλαγή των στάσεων ατόμων χωρίς αναπηρία ως προς την ενσωμάτωση ατόμων με νοητική καθυστέρηση: εφαρμογή της θεωρίας της σχεδιασμένης συμπεριφοράς στο εκπαιδευτικό περιβάλλον θερινής κατασκήνωσης*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Σερρών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37775>.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ενσωμάτωση

- Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν συχνά προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού, εξ αιτίας των αρνητικών στάσεων των ατόμων χωρίς αναπηρία σχετικά με την ισότιμη συμμετοχή και την ενσωμάτωσή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Η εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων έχει ως στόχο την ελαχιστοποίηση τέτοιων φαινομένων διαμέσου της ευαισθητοποίησης, της γνωριμίας, της επαφής και της διαφοροποίησης των στάσεων. Η διερεύνηση της αποτελεσματικότητάς τους πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια σε διάφορες δομές της εκπαίδευσης, ενώ αντίστοιχες μελέτες δεν έχουν πραγματοποιηθεί σε χώρους αναψυχής, όπως είναι οι κατασκήνωσεις. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει την αποτελεσματικότητα ενός ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος παρέμβασης στην αλλαγή των στάσεων ατόμων χωρίς αναπηρία ως προς την ενσωμάτωση ατόμων με νοητική καθυστέρηση (NK), διαμέσου της εφαρμογής της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς (ΘΣΣ), στο εκπαιδευτικό περιβάλλον θερινής κατασκήνωσης, καθώς και να διερευνήσει την επίδραση της συνύπαρξης. Στην έρευνα συμμετείχαν 461 κατασκηνωτές/-τριες (Μ.Ο. = 13.24, Τ.Α. = .97) και 211 στελέχη (Μ.Ο. = 21.68, Τ.Α. = 6.34) ιδιωτικής κατασκήνωσης, οι οποίοι χωρίστηκαν αντίστοιχα στις εξής ομάδες: την ομάδα ελέγχου (Ο.Ε.), την ομάδα παρέμβασης (Ο.Π.1), (συμμετοχή στο πρόγραμμα παρέμβασης), και την ομάδα παρέμβασης με συνύπαρξη (Ο.Π.2), (συμμετοχή στο πρόγραμμα παρέμβασης και συνύπαρξη με άτομα με NK). Όλοι οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν α) μια κλίμακα δημογραφικών χαρακτηριστικών και β) ένα ερωτηματολόγιο βασισμένο στη ΘΣΣ (που αξιολογούσε τις στάσεις ως προς την ενσωμάτωση, την πρόθεση, τον αντιλαμβανόμενο έλεγχο και την υποκειμενική νόρμα) σε πέντε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Το πρόγραμμα παρέμβασης εφαρμόστηκε 20 ημέρες για την 1η χρονιά και 20 ημέρες για τη 2η χρονιά και περιελάμβανε δραστηριότητες όπως, προσομοίωση της αναπηρίας, προσαρμοσμένα αθλήματα των Special Olympics, ομαδική συζήτηση, προβολή βίντεο και καλλιτεχνικά δρώμενα, διάρκειας 35 λεπτά η κάθε μια. Για την εξέταση πιθανών διαφορών μεταξύ των μετρήσεων και των ομάδων εφαρμόστηκε η ανάλυση διακύμανσης δύο παραγόντων με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις στον ένα παράγοντα (two-way ANOVA with repeated measures). Τα αποτελέσματα, έδειξαν ότι το πρόγραμμα παρέμβασης ήταν αποτελεσματικό στη βελτίωση των στάσεων των συμμετεχόντων των ομάδων παρέμβασης απέναντι στην ενσωμάτωση ατόμων με NK στο περιβάλλον της κατασκήνωσης, της πρόθεσης, του αντιλαμβανόμενου ελέγχου και της υποκειμενικής νόρμας, σε όλες τις μετρήσεις. Ωστόσο, η συνύπαρξη επέδρασε θετικά στις στάσεις, στον αντιλαμβανόμενο έλεγχο και στην υποκειμενική νόρμα της Ο.Π.2, μόνο για τους κατασκηνωτές/-τριες, μετά τη 2η χρονιά της παρέμβασης. Τα θετικά αποτελέσματα της παρούσας εργασίας θέτουν τις βάσεις για την εφαρμογή νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ευαισθητοποίησης με γνώμονα την δημιουργία μιας ισότιμης «κοινωνίας για όλους».

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Η αποτελεσματικότητα της ρητής ή υπόρητης διδασκαλίας της προφοράς σε Έλληνες μαθητές της αγγλικής: η περίπτωση της κατάκτησης των αγγλικών φωνηέντων*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37929>.

* Εκμάθηση γλωσσών * Αγγλική γλώσσα * Φωνολογία.

ΠΑΤΡΩΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, *Παιδαγωγική - διδακτική βυζαντινής μουσικής*, (2014), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41772>.

* Μουσική, Βυζαντινή * Μουσική αγωγή * Διδακτική.

ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ, *Κυπριακή εκπαίδευση 1959-1974: εξόχως πολιτική και εθνική*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37869>.

* Κύπρος * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικό σύστημα * Ελληνοκυπριακή εκπαίδευση * Τουρκοκυπριακή εκπαίδευση

- 1. Επιλογή και ιδιαιτερότητες του Θέματος: Η δεκαετία του 1960 αποτελεί ευρύτερα μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ιστορική περίοδο. Για την Κύπρο είναι η πρώτη δεκαετία ζωής της ανεξάρτητης Δημοκρατίας, για την οποία η εθνική αφήγηση είναι πολύ ισχυρή και ανθεκτική - ιδιαίτερα στο χώρο της ιστορίας της εκπαίδευσης. Αυτό αποτέλεσε μια πρόκληση για διερεύνηση πτυχών που δεν έχουν προσεγγιστεί επαρκώς μέχρι στιγμής. 2. Μεθοδολογία: Επιλέγηκε η ιστορικοσυγκριτική προσέγγιση, με βασικό στόχο να αναδειχθούν: (α) Οι αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. (β) Οι αλλαγές, αποχρώσεις και αντιφάσεις μέσα στην ίδια την περίοδο 1959-1974. (γ) Ο ρόλος που διαδραμάτισαν οι εθνικές/ιδεολογικές, πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές παράμετροι στη διαμόρφωση της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Η έρευνα εστιάστηκε σε μια συστηματική επιθεώρηση του αρχαιολογικού υλικού. Κρίθηκε επιπλέον απαραίτητη η εκτενής διερεύνηση του τύπου της περιόδου. Παράλληλα, διερευνήθηκε ένας μεγάλος όγκος από υλικό της εποχής (μαθητικά περιοδικά/εφημερίδες, εκπαιδευτικά περιοδικά, παιδαγωγικές εκδόσεις και έντυπα Ελλάδας και Κύπρου). Λήφθηκαν ακόμη μικρές συνεντεύξεις για επιμέρους θέματα και δύο εκτενείς από τρία πρόσωπα. Για την Τουρκοκυπριακή Εκπαίδευση εξασφαλίστηκαν έγγραφα, δημοσιεύματα και συνεντεύξεις, και έγινε μετάφρασή τους, καθώς και μεταφράσεις εκτενών αποσπασμάτων της βιβλιογραφίας. 3. Αποτελέσματα της έρευνας: Από την έρευνα προέκυψε ο σημαντικός ρόλος που διαδραμάτισαν στη διαμόρφωση της Εκπαιδευτικής πολιτικής το ελληνοκυπριακό και το τουρκοκυπριακό εθνικιστικό κίνημα· το ελληνοκυπριακό ως απότοκο του ύστερου Ελληνικού Διαφωτισμού και του αλυτρωτικού κινήματος και το τουρκοκυπριακό ως κοινοτική αφύπνιση μπροστά στο αίτημα των Ελληνοκυπρίων για ένωση με την Ελλάδα. Ο έλεγχος του ελληνοκυπριακού κινήματος από την Εκκλησία, έδωσε από νωρίς ένα χαρακτήρα καθαρά μεταφυσικό στο αίτημα για ένωση με την Ελλάδα και διαμόρφωσε αντίστοιχα και την Εκπαιδευτική Πολιτική. Η διερεύνηση της δομής και του περιεχομένου των δύο Εκπαιδευτικών Συστημάτων, είχε ως βάση τη συνταγματική συνθήκη του απόλυτου διαχωρισμού τους. Οι επιμέρους τομείς, οι συγκρίσεις, η εξελικτική πορεία και τα ποσοτικά στοιχεία ανέδειξαν κοινωνικές διαστάσεις στη βάση του μορφωτικού κεφαλαίου, της διάκρισης φύλου, της εξέλιξης του αναλφαβητισμού και άλλα. Η παρουσίαση συγκριτικών στοιχείων, μεταξύ των δύο συστημάτων και με τα αντίστοιχα των «μητέρων πατριδών», ανέδειξε ομοιότητες και διαφορές. Οι ποσοτικές συγκρίσεις με τα αντίστοιχα διεθνή δεδομένα, καθιστούν εφικτή την «κατάταξη» των δύο συστημάτων. Στην υπό εξέταση περίοδο κατατάσσονται στην ομάδα των εκπαιδευτικών συστημάτων των πιο προηγμένων από τις αναπτυσσόμενες χώρες, με τους περισσότερους δείκτες να είναι συγκρίσιμοι με εκείνους των ανεπτυγμένων χωρών. Η έρευνα απέδειξε ότι η διαμόρφωση του Ελληνοκυπριακού Εκπαιδευτικού Συστήματος της περιόδου επηρεάστηκε έντονα και από τις

αντιλήψεις, το λόγο και την πολιτική δύο κυρίως προσωπικοτήτων της εποχής (Κ. Σπυριδάκης και Φρ. Πετρίδης). (Περικοπή περίληψης).

ΠΗΓΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΑ ΑΙΜΙΛΙΟΣ, *Η έκφραση του χιούμορ των παιδιών μέσω των λεκτικών (γλωσσικών) παιχνιδιών στο σχολικό περιβάλλον στην Ελλάδα*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37487>.

* Χιούμορ στα παιδιά * Γλωσσική ανάπτυξη * Σχολικό περιβάλλον

- Το χιούμορ θεωρείται ως ένα «μοναδικό και αινιγματικό ψυχολογικό φαινόμενο» (Berlyne, 1972). Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των τρόπων έκφρασης του χιούμορ των παιδιών, μέσω των λεκτικών (γλωσσικών) παιχνιδιών, στο σχολικό περιβάλλον στην Ελλάδα. Παρουσιάζονται μελέτες περίπτωσης τεσσάρων τμημάτων σχολικών τάξεων δημόσιων σχολείων (νηπιαγωγείου, Α' δημοτικού, ΣΤ' δημοτικού και Α' γυμνασίου). Το αυθόρμητο χιουμοριστικό λεκτικό παιχνίδι μελετήθηκε μέσω μη συμμετοχικής παρατήρησης. Το προκαλούμενο χιουμοριστικό λεκτικό παιχνίδι μελετήθηκε μέσω συμμετοχικής παρατήρησης, κατά τη διάρκεια ειδικά διαμορφωμένων προγραμματισμένων δραστηριοτήτων, που διεξήχθησαν μέσα στις τάξεις, με παρότρυνση των παιδιών, μέσω λεκτικής καθοδήγησης και παρουσίασης εικόνων, με σκοπό την πρόκληση λεκτικού χιούμορ. Επιπλέον, διεξήχθησαν ατομικές ημι-δομημένες συνεντεύξεις, που αφορούσαν τόσο στο λεκτικό χιούμορ των παιδιών, όσο και στους δημοφιλείς χιουμορίστες. Από τα μεγαλύτερα παιδιά ζητήθηκαν επιπρόσθετα και γραπτές αναφορές. Για τον εντοπισμό των δημοφιλέστερων παιδιών, χορηγήθηκαν κοινωνιομετρικά τεστ, ενώ οι δημοφιλέστεροι χιουμορίστες εντοπίστηκαν μέσω των απαντήσεων των παιδιών σε αντίστοιχο ανεξάρτητο ερώτημα, αλλά και μέσω των σχετικών αναφορών τους, κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές παρείχαν χρήσιμες πληροφορίες για τη διαμόρφωση της εικόνας για το προφίλ των δημοφιλέστερων χιουμοριστών. Με την αξιοποίηση της ανάλυσης περιεχομένου, εντοπίστηκαν οκτώ –κοινές και για τα τέσσερα τμήματα– κατηγορίες χιουμοριστικού λεκτικού παιχνιδιού. Πραγματοποιήθηκε επίσης και έλεγχος του ποσοστού συμφωνίας μεταξύ των αξιολογητριών που κωδικοποίησαν το 40% των δεδομένων, το οποίο ξεπέρασε το 86%, σε όλες τις κατηγορίες και σε όλα τα τμήματα. Οι οκτώ κατηγορίες που εντοπίστηκαν είναι οι εξής: Παρατσούκλια/επίθετα/χαρακτηρισμοί, σχόλια/επισημάνσεις, σύντομες φράσεις/μεμονωμένες λέξεις/επιφωνήματα, αυτοσχέδιες ιστορίες/περιγραφές, παρωδίες/μιμήσεις, γνωστά ανέκδοτα/γνωστές σύντομες ιστορίες, λεκτικές «μάχες»/αντιπαραθέσεις/απλά διαλογικά παιχνίδια και γνωστές τυποποιημένες φράσεις. Σε αυτές διαπιστώνονται διαφορές στις προτιμήσεις και στην έκφραση του λεκτικού χιούμορ των παιδιών, ανάλογα με το αναπτυξιακό τους επίπεδο, αλλά εντοπίζονται και ομοιότητες, καθώς και προτιμήσεις που σχετίζονται με τις ατομικές διαφορές. Οι αναφορές με στοιχεία ταμπού ήταν περιορισμένες, αλλά χαρακτηρίζουν το ηλικιακό επίπεδο των παιδιών και τα αντίστοιχα ενδιαφέροντά τους. Και στα τέσσερα τμήματα οι δημοφιλέστεροι χιουμορίστες ήταν αγόρια, εύρημα που βρίσκεται σε συμφωνία με τις διαπιστώσεις και άλλων ερευνητών. Οι περισσότεροι δημοφιλείς χιουμορίστες αποδείχθηκαν και δημοφιλείς μαθητές, γενικότερα. Το χιούμορ φαίνεται να αποτελεί ένα ιδιαίτερα θετικό χαρακτηριστικό της προσωπικότητας των παιδιών αυτών, τα οποία είναι εξαιρετικά δημιουργικά.

ΠΟΝΗΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Διερεύνηση των γνώσεων σχετικά με τις πρώτες βοήθειες σε υποψήφιους εκπαιδευτικούς με την εφαρμογή σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36376>.

* Πρώτες βοήθειες * Εκπαίδευση καθηγητών * Σπουδές από απόσταση

- Εισαγωγή: Η εκπαίδευση σε Πρώτες Βοήθειες μέσα από προγράμματα αγωγής υγείας μπορεί να συμβάλει στην προαγωγή της υγείας του πληθυσμού. Παράλληλα, η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών επιμόρφωσης με έμφαση στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση που υλοποιείται με την ηλεκτρονική από απόσταση μάθηση δημιουργεί ένα καινοτόμο σύστημα παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων σε διαφορετικές ομάδες πληθυσμού. Οι εκπαιδευτικοί αποτελούν μια ομάδα πληθυσμού που αντιμετωπίζει αυξημένες προκλήσεις στο χώρο της εκπαίδευσης. Σκοπός: Η διερεύνηση του βαθμού γνώσεων σχετικά με τις πρώτες βοήθειες σε υποψήφιους εκπαιδευτικούς πριν και μετά τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα σύγχρονης εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης σε σχέση με υποψήφιους εκπαιδευτικούς που δεν έλαβαν μέρος. Υλικό και Μέθοδος Μελέτης: Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 244 σπουδαστές - υποψήφιοι εκπαιδευτικοί της ΑΣΠΑΙΤΕ που παρακολούθησαν το Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης (ΕΠΠΑΙΚ). Στη μελέτη εφαρμόστηκε πειραματικός σχεδιασμός τύπου Solomon με τέσσερις τυχαιοποιημένες ομάδες (2 ομάδες παρέμβασης και 2 ομάδες ελέγχου). Η συλλογή των δεδομένων βασίστηκε σε τρία ερωτηματολόγια τα οποία δόθηκαν σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές ανάλογα με την κάθε τυχαιοποιημένη ομάδα στην οποία απευθυνόταν. Για την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS 19.0. Αποτελέσματα: Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 244 άτομα εκ των οποίων το 65,2% (N=159) ήταν γυναίκες. Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης το 41% ήταν απόφοιτοι ΤΕΙ, το 59% ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ και το 78,7% είχαν επιπλέον σπουδές ή εξειδικεύσεις. Από τους συμμετέχοντες το 13,9% (N=34) ανήκαν σε ειδικότητες που αφορούν την υγεία και το 25,8% (N=63) συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης σχετικά με τις Πρώτες Βοήθειες. Η αποτελεσματικότητα του προγράμματος βασίστηκε στην αξιολόγηση της γνώσης των σπουδαστών - υποψήφιων εκπαιδευτικών της ΑΣΠΑΙΤΕ στις Πρώτες Βοήθειες πριν και μετά την εκπαιδευτική παρέμβαση. Η γνώση σε Πρώτες Βοήθειες πριν την εφαρμογή του προγράμματος δεν ήταν επαρκής, ενώ μετά την εφαρμογή του παρατηρήθηκε αύξηση του επιπέδου γνώσεων στις ομάδες παρέμβασης. Αναφορικά με το αν άλλες ανεξάρτητες μεταβλητές (φύλο, ηλικία κλπ) επηρεάζουν τη γνώση σε Πρώτες Βοήθειες δε βρέθηκαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα ($p > 0,05$). Συμπεράσματα: Η ανάγκη για άμεση ανταπόκριση στην οξεία φάση ενός τραυματισμού ή ενός ατυχήματος είναι μεγάλη και η προετοιμασία των πληθυσμιακών ομάδων όπως είναι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να γίνεται ακολουθώντας ένα συστηματικό τρόπο εκπαίδευσης βασιζόμενοι σε διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες. Για να κατέχουν όμως αυτές τις γνώσεις και τις δεξιότητες οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δημιουργηθεί ένα δίκτυο κατάρτισης.

ΠΡΕΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ, *Οι μη χριστιανικές θρησκείες στο μάθημα των θρησκευτικών του δημοτικού σχολείου*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Θεολογική, Τμήμα Θεολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35687>.

* Θρησκευτικά - Σπουδή και διδασκαλία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Θρησκείες

- Οι θρησκευτικές και πολιτισμικές μεταβολές των τελευταίων ετών στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, η περιρρέουσα αμφισβήτηση του σκοπού της θρησκευτικής Αγωγής στην Ελλάδα, οι επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της, η ασαφής θέση της πολιτείας ως προς την απαλλαγή των μαθητών από αυτή, αλλά και η ελλιπής αρχική κατάρτιση και επιμόρφωση των νέων δασκάλων, αποτέλεσαν την αφορμή της συγγραφής της παρούσας διατριβής. Σε αυτήν, πραγματοποιείται η μελέτη του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου που αφορά στη διδασκαλία των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μελετώνται και αξιολογούνται τα εν ισχύ και τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών του Θρησκευτικού μαθήματος στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εξετάζεται δε, με βάση τις αναπτυξιακές παραμέτρους των μαθητών του Δημοτικού σχολείου, η δυνατότητα της διδασκαλίας σε αυτούς των μη χριστιανικών θρησκειών. Από άποψη μεθοδολογίας, μελετώνται τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (εν ισχύ/νέα πιλοτικά), τα εν

ισχύι διδακτικά εγχειρίδια και τα επικρατέστερα μοντέλα διδασκαλίας, μέσα από ελληνικές και ξένες πηγές, αλλά και επιστημονικές έρευνες, σχετικές με τη θρησκευτική εκπαίδευση στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, με σκοπό να αποτυπωθούν οι προτάσεις και οι απόψεις των ελλήνων και ξένων παιδαγωγών για τη διδασκαλία των μη χριστιανικών θρησκειών στο Δημοτικό σχολείο. Το συμπέρασμα της εργασίας είναι ότι με την υφιστάμενη δομή και μορφή, εμπλουτισμένη μερικώς από το περιεχόμενο των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, στα εν ισχύ Αναλυτικά Προγράμματα σπουδών εκτίθεται επαρκώς ο ελληνικός θρησκευτικός πολιτισμός και καλλιεργείται ο λεγόμενος «αρχικός πολιτισμός» των Ελλήνων μαθητών. Εφόσον, όμως, η διαμόρφωση και η ανάπτυξη των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων αποτελεί σταδιακή διαδικασία, η οποία δεν ολοκληρώνεται στο Δημοτικό σχολείο και εφόσον κάθε θρησκεία είναι συνυφασμένη με έναν πολιτισμό, όλοι οι Έλληνες μαθητές οφείλουν να γνωρίζουν, με το πέρας της φοίτησής τους στο Δημοτικό Σχολείο, τα θρησκευτικά σύμβολα, τη διδασκαλία, το περιεχόμενο και τις έννοιες με τις οποίες επικοινωνούν, εκφράζονται και συνδέονται τα μέλη του εντόπιου πολιτισμού, όπως είναι υποχρεωμένοι να γνωρίζουν τη γλώσσα, την ιστορία τον πολιτισμό και τη γεωγραφία του. Ανεξαρτήτως δε του προκρινόμενου μοντέλου διδασκαλίας, πρώτιστος στόχος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, θα πρέπει να είναι και είναι, η δημιουργία και η εδραίωση της θρησκευτικής και πολιτισμικής τους ταυτότητας, διαλεγόμενης μετέπειτα με την ετερότητα. Οι δε εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να καταρτιστούν θρησκευοπαιδαγωγικά προπτυχιακά, με την ένταξη της Ειδικής Διδακτικής των Θρησκευτικών ως υποχρεωτικού μαθήματος στα Προγράμματα Σπουδών όλων των Παιδαγωγικών Τμημάτων, ενώ το μάθημα θα πρέπει να ενταχθεί και στην επιμορφωτική διαδικασία. Στην παρούσα διατριβή κατατίθεται μια πρόταση διδασκαλίας των μη χριστιανικών θρησκειών στο ελληνικό Δημοτικό σχολείο, η οποία αποφεύγει τον κατηχητισμό και εξοπλίζει τους μαθητές με τα απαραίτητα εφόδια για την αναστροφή τους με τον «έτερο», προσαρμοσμένη στη σύγχρονη ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, αξιοποιώντας τις αρχές και τους στόχους των εν ισχύι Α.Π., με επιλεγμένα στοιχεία από τα νέα Πιλοτικά Προγράμματα Σπουδών.

ΡΕΠΠΑ ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, *Η επίδραση της δημιουργικής κίνησης και του αυτοσχέδιου παιχνιδιού στην αυτοαποτελεσματικότητα για άσκηση και τα εσωτερικά κίνητρα μαθητών/τριών 4ης τάξης δημοτικού σχολείου*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39456>.

* Παιχνίδι * Κινητική δραστηριότητα * Μαθητής * Δημιουργική κίνηση

- Σκοπός της παρούσας διδακτορικής διατριβής είναι να ερευνήσει κατά πόσο ένα πρόγραμμα δημιουργικής κίνησης και αυτοσχέδιου παιχνιδιού (Δ.Κ.Α.Π.) επηρεάζει την αυτοαποτελεσματικότητα για άσκηση και τα εσωτερικά κίνητρα (ευχαρίστηση-ενδιαφέρον, προσπάθεια-σημαντικότητα και αντιλαμβανόμενη ικανότητα) μαθητών/τριών 4ης τάξης δημοτικού σχολείου. Για το σκοπό αυτό ένα δείγμα 130 παιδιών επιλέχθηκε και χωρίστηκε σε δύο ομάδες: την πειραματική ομάδα (N1=61) και την ομάδα ελέγχου (N2=69). Η πειραματική ομάδα έκανε 14 ώρες το πρόγραμμα της Δ.Κ.Α.Π., ενώ η ομάδα ελέγχου έκανε 14 ώρες ελεύθερης κινητικής δραστηριότητας. Η σημαντικότητα της έρευνας εντοπίζεται στο γεγονός ότι το πρόγραμμα Δ.Κ.Α.Π. είναι εμπλουτισμένο με στοιχεία δημιουργικής κίνησης, θεατρικού, αυτοσχέδιου και κινητικού παιχνιδιού και διδάχθηκε σε σχολικές συνθήκες. Για τη μέτρηση των εξαρτημένων μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια της αυτο-αποτελεσματικότητας για άσκηση και των εσωτερικών κινήτρων, τα οποία δόθηκαν στην αρχή και στο τέλος της παρέμβασης. Τα αποτελέσματα της πολυπαραγοντικής ανάλυσης διακύμανσης επαναλαμβανόμενων μετρήσεων (RM-ANOVA) έδειξαν ότι η αυτο-αποτελεσματικότητα για άσκηση στην πειραματική ομάδα αυξήθηκε στατιστικώς σημαντικά, ενώ στην ομάδα ελέγχου έμεινε αμετάβλητη. Όσον αφορά

τα εσωτερικά κίνητρα και οι δύο ομάδες είχαν στατιστικώς σημαντική αύξηση των τιμών των εσωτερικών κινήτρων με την ομάδα ελέγχου όμως να υπερτερεί σε σχέση με την πειραματική ομάδα. Αναλυτικότερα, όσον αφορά τον παράγοντα ευχαρίστηση-ενδιαφέρον, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, ενώ η ομάδα ελέγχου είχε στατιστικώς σημαντική αύξηση, η πειραματική ομάδα έδειξε μία αυξητική τάση, η οποία, όμως, δεν ήταν στατιστικώς σημαντική. Ο παράγοντας προσπάθεια-σημαντικότητα αυξήθηκε σημαντικά και στις δύο ομάδες, με την ομάδα ελέγχου να εμφανίζει μεγαλύτερη αύξηση από την πειραματική ομάδα. Τέλος, ο παράγοντας αντιλαμβανόμενη ικανότητα έμεινε αμετάβλητος και στις δύο ομάδες. Συμπερασματικά, τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το πρόγραμμα Δ.Κ.Α.Π. είχε στατιστικώς σημαντική επίδραση στην αυτο-αποτελεσματικότητα για άσκηση, στα εσωτερικά κίνητρα ως σύνολο και στην προσπάθεια-σημαντικότητα. Επίσης, όσον αφορά την ευχαρίστηση-ενδιαφέρον υπήρχε μια τάση για αύξηση, ενώ η αντιλαμβανόμενη ικανότητα παρέμεινε αμετάβλητη. Η επίδρασή της Δ.Κ.Α.Π. στα εσωτερικά κίνητρα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση. Ίσως η διερεύνηση αυτή θα πρέπει να συνδυαστεί με την εξέταση και άλλων παραγόντων.

ΣΑΛΜΟΝ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΣΕΛ - ΕΡΡΙΚΟΣ - ΤΟΥΣΕ, *Εφαρμογές της συστημικής προσέγγισης στην ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων: η παιδαγωγική διάσταση και το αξιακό περιεχόμενο των αποφάσεων*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41082>.

* Ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων * Διαχείριση αλλαγής * Τριτοβάθμια εκπαίδευση * Συστημική Θεωρία * Οργανωτική συμπεριφορά

- Στην παρούσα εργασία επιχειρείται η ανάπτυξη μεθοδολογικής προσέγγισης που βασίζεται στη Συστημική Θεωρία, τους Οργανισμούς Μάθησης και την Οργανωσιακή Συμπεριφορά για τη διαχείριση της αλλαγής στο περιβάλλον της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η διαχείριση αλλαγής σε δυναμικό περιβάλλον, όπως αυτό των οργανισμών μάθησης, είναι μία διαδικασία με ιδιόμορφες και ιδιαίτερες δυσκολίες. Οι δυσκολίες προέρχονται λόγω της εμπλοκής ενός ευρύτατου συνόλου θεματικών αντικειμένων διαφορετικής φύσης, με τις παραμέτρους που εισέρχονται να βρίσκονται σε καθεστώς σύγκρουσης. Οι αλλαγές ή προσαρμογές των Οργανισμών μπορεί να είναι οριοθετημένες χρονικά διαδικασίες, για συγκεκριμένες παρεμβάσεις (π.χ. ένας νέος νόμος) ή να αποτελούν μια αέναη εσωτερική λειτουργία στο πλαίσιο προσαρμογής στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες. Τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καλούνται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που επιφέρει η εποχή της Παγκοσμιοποίησης, αντιμετωπίζοντας τόσο τις εσωτερικές όσο και τις εξωτερικές αλλαγές. Η διεξοδική ανάλυση των παραμέτρων που επηρεάζουν τη διαχείριση και διοίκηση της αλλαγής, οδήγησαν στο σχεδιασμό μίας πρωτότυπης μεθοδολογικής προσέγγισης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις αλληλοσυγκρουόμενες παραμέτρους, εκμεταλλευόμενοι μία ολιστική απεικόνιση και αντιμετώπιση της πορείας εξέλιξης της προσαρμογής στην νέα κατάσταση. Στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, που προετοιμάζει τα αυριανά στελέχη επιχειρήσεων και οργανισμών στις επιστήμες ή τέχνες, θεωρείται εξίσου σημαντική η καλλιέργεια της αγωγής και των αξιών που πρέπει να συνοδεύουν τον απόφοιτο, επηρεάζοντας καθοριστικά το επίπεδο της ηθικής των αποφάσεών του στη μετέπειτα επαγγελματική του πορεία. Μεγάλος αριθμός ερευνητών, εστιάζει στην ανάπτυξη ή εφαρμογή μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την οργανωσιακή συμπεριφορά σε συνθήκες αλλαγών, επικεντρώνοντας στη διαχείριση της γνώσης και στην Συστημική Θεωρία. Στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, δεν μπορεί να γίνει αποτίμηση αν δεν ληφθούν υπόψη και οι κοινωνικό-οικονομικές παράμετροι που αφορούν το σύνολο της Χώρας και σχετίζονται με την ανάπτυξη του πολιτισμού, της Παιδείας και της αγωγής των πολιτών. Σε αυτό το πλαίσιο, η έρευνα αυτή, προχωρά στη ανάπτυξη εκείνου του μεθοδολογικού πλαισίου και της εφαρμογής του, για την αξιοποίηση της υπάρχουσας και συνεχώς παραγόμενης γνώσης σε επίπεδο ΑΕΙ,

καθώς και στη σχεδίαση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου διοίκησης και διαχείρισης των αλλαγών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

ΣΑΜΑΡΑ ΑΝΤΩΝΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Η διά βίου εκπαίδευση ως παράγοντας διαφοροποίησης της ιδεολογίας και του θεσμικού πλαισίου του πανεπιστημίου της νεωτερικότητας*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36341>.

* Πανεπιστήμια * Διά βίου εκπαίδευση * Νεωτερικότητα * Ποιότητα εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική

- Το πανεπιστήμιο αποτελεί ένα θεσμό που σε μεγάλο βαθμό έχει παίξει διαμορφωτικό ρόλο στον πολιτισμό του δυτικού κόσμου και ειδικότερα στον πολιτισμό της Ευρώπης. Από την εποχή των πρώτων universitas έχει κυλίσει πολύ νερό στο αυλάκι της ιστορίας, όχι μόνο της ιστορίας του πανεπιστημίου ή της ιστορίας της εκπαίδευσης, αλλά και της ίδιας της Ιστορίας που διαμορφώνει με τη σειρά της τάσεις στην εκπαίδευση γενικότερα, και στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση ειδικότερα. Στην παρούσα διατριβή επιδιώξαμε να εξετάσουμε μια εκπαιδευτική τάση, αυτή της δια βίου εκπαίδευσης και τον τρόπο με τον οποίο επέδρασε και συνεχίζει να επιδρά και στο πανεπιστήμιο. Διαπιστώσαμε ότι στη μεταλλαγή του πανεπιστημίου η δια βίου εκπαίδευση διαδραματίζει πλέον σημαντικό ρόλο, τόσο ως τάση στο περιβάλλον του όσο και με τη μορφή συγκεκριμένων δομών εντός των τειχών του. Ωστόσο θεωρούμε ότι το πανεπιστήμιο δε μεταβάλλεται επειδή επηρεάζεται κυρίως από τη δια βίου εκπαίδευση. Η εξέλιξή του αντίθετα εμπίπτει με ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές και οικονομικές μεταβολές που επιδρούν στο σύνολο της εκπαίδευσης, αλλά στις δομές της κοινωνίας. Στις ίδιες μεταβολές άλλωστε υπόκειται και η ίδια η δια βίου εκπαίδευση. Το γεγονός μάλιστα ότι η τελευταία δε συγκροτεί ένα ενιαίο οργανωμένο σχήμα αλλά αποτελεί έννοια ομπρέλα που περιλαμβάνει πληθώρα εκπαιδευτικών δομών, την κάνει ακόμη περισσότερο δεκτική σε αλλαγές, από ό,τι το θεσμικά στεγανό και διοικητικά αυτοτελές πανεπιστήμιο. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η ευελιξία της δια βίου εκπαίδευσης, ως άμορφης εν πολλοίς εκπαιδευτικής τάσης, την κάνει να είναι πολύ δεκτικότερη σε αλλαγές. Όταν με τη σειρά της η δια βίου εκπαίδευση αγκαλιάζει το πανεπιστήμιο, είναι δυνατόν να λειτουργήσει ως καταλύτης, ώστε οι αλλαγές εντός του να επιταχυνθούν. Αυτό επιχειρήσαμε να καταδείξουμε, ιδιαίτερα στο τρίτο μέρος της εργασίας, με την ενασχόλησή μας με περιπτώσεις θεσμών δια βίου εκπαίδευσης που λειτουργούν εντός των τειχών του πανεπιστημίου. Ωστόσο, όπως ήδη αναφέραμε, η δια βίου εκπαίδευση δεν αποτελεί την αιτία των αλλαγών αυτών, αλλά μάλλον ένα από τα συμπτώματά της. Την αιτία οφείλει να την αναζητήσει κανείς μάλλον έξω και πέρα από τα στενά όρια της εκπαίδευσης: στη σφαίρα της διεθνούς πολιτικής, στην σφαίρα της οικονομίας και της κοινωνικής εξέλιξης. Η κοινωνική εξέλιξη όμως, με τη σειρά της, όπως και η πολιτική ή η οικονομία δεν είναι κάτι πέρα από τα ανθρώπινα. Δεν πρόκειται με άλλα λόγια για εξέλιξη του πανεπιστημίου στην πορεία προσαρμογής του απέναντι σε δυνάμεις που δεν ορίζονται από τον άνθρωπο. Αντίθετα, πρόκειται για μια μακρά μεταλλαγή ενός θεσμού που υφίσταται τις συνέπειες των εκάστοτε κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών επιδράσεων, τις συνέπειες, με άλλα λόγια, της ανθρώπινης δράσης.

ΣΑΠΟΥΝΙΔΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, *Σχεδίαση και ανάπτυξη συστήματος απτικής διεπαφής για δραστηριότητες εισαγωγικού προγραμματισμού*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Πληροφορικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34632>.

* Προγραμματισμός υπολογιστών * Πληροφορική - Σπουδή και διδασκαλία * Εκπαιδευτική ρομποτική

- Ευρύτερο αντικείμενο της παρούσας διατριβής αποτελεί: (α) Η ανάπτυξη απτικών και γραφικών συστημάτων στον προγραμματισμό και (β) η διερεύνηση της επίδρασης και της αποδοτικότητας αυτών των διεπαφών. Σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τη σχεδίαση, η παρούσα διατριβή παρουσιάζει μια σειρά από σχεδιαστικές αρχές και, εν συνεχεία, αξιοποιώντας αυτές τις αρχές, παρουσιάζει δυο συστήματα (απτικό - γραφικό) τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν από αρχάριους και παιδιά. Ειδικότερα, το απτικό σύστημα συνιστά μια ενεργή γλώσσα προγραμματισμού η οποία βασίστηκε σε ηλεκτρονικά κυκλώματα και μικροϋπολογιστές, ενώ η γραφική είναι ένα ισομορφικό γραφικό περιβάλλον. Στη συνέχεια, προκειμένου η διατριβή να διερευνήσει την επίδραση και την αποδοτικότητα αυτών των διεπαφών στον προγραμματισμό, αξιοποιεί τα δύο συστήματα σε τρεις εμπειρικές μελέτες με συμμετοχή παιδιών και εφήβων (N=208). Για την αξιολόγηση οι μαθητές προγραμματίσαν ένα Lego Mindstorms NXT ρομπότ, αρχικά με ανάθεση προγραμματιστικών προβλημάτων και στη συνέχεια με ελεύθερη αλληλεπίδραση. Σε όλα τα στάδια της αλληλεπίδρασης οι χρήστες χρησιμοποίησαν ισορροπημένα τόσο την απτική όσο και τη γραφική διεπαφή. Έτσι, η διατριβή παρουσιάζει και εισάγει ένα ευρύτερο καινοτόμο πλαίσιο για την αξιολόγηση τέτοιων συστημάτων που βασίζεται τόσο σε υποκειμενικούς παράγοντες όπως η ευχρηστία και η συνεργασία, όσο και σε αντικειμενικούς παράγοντες όπως η απόδοση και η δημιουργικότητα. Συνολικά οι τρεις εμπειρικές μελέτες της διατριβής καταλήγουν σε 15 συμπεράσματα-διαπιστώσεις-προτάσεις. Συνολικά η διατριβή πέρα από τις λύσεις που προτείνει στα σχεδιαστικά θέματα, συμπεραίνει ότι τα συστήματα απτικού προγραμματισμού μπορούν σαφέστερα να αξιοποιηθούν στο περιβάλλον μιας τάξης και έχουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα σε σχέση με τα κλασικά συστήματα εκμάθησης προγραμματιστικών εννοιών, πολλά όμως εξαρτώνται από μια σειρά παραγόντων όπως η ηλικία και η προηγούμενη εμπειρία των εκπαιδευόμενων. Τέλος, η διατριβή καταλήγει στη διαπίστωση ότι η στοχευόμενη αξιοποίηση και των δυο προσεγγίσεων (απτικής - γραφικής διεπαφής) μπορεί να είναι η καλύτερη λύση.

ΣΒΕΡΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Η διδασκαλία της στατιστικής και των πιθανοτήτων στο Λύκειο*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/41900>.

* Στατιστική * Πιθανότητες * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΣΟΛΑΚΗ ΜΕΛΙΝΑ ΗΛΙΑΣ, *Προσδιοριστικοί παράγοντες δαπανών για εκπαίδευση στην Ελλάδα σε μακροοικονομικό και μικροοικονομικό επίπεδο*, (2014), Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34600>.

* Οικονομικά της Εκπαίδευσης * Δαπάνες * Κόστος της εκπαίδευσης * Οικονομική ανάπτυξη

- Η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος απαιτούν και την επανεξέταση του τρόπου με τον οποίο, κατανέμονται οι δαπάνες στην εκπαίδευση και προσδιορίζεται το ανθρώπινο κεφάλαιο. Στην Ελλάδα, ανέκαθεν υπήρχε η αυξημένη ζήτηση για την εκπαίδευση και κυρίως για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση, με παράλληλο αυξημένο ενδιαφέρον και για τις υπηρεσίες της ιδιωτικής εκπαίδευσης Shadow Education. Αντικείμενο της παρούσας διδακτορικής διατριβής είναι η ολιστική διερεύνηση των προσδιοριστικών παραγόντων των δαπανών της εκπαίδευσης σε μακρο-οικονομικό και μικρο-οικονομικό επίπεδο για την Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, προσδιορίζεται η συνάρτηση της ζήτησης για την εκπαίδευση και στους δύο χρονικούς ορίζοντες, στην πρώτη περίπτωση με βάση την προσέγγιση της ροής (αριθμός εγγραφών) και του συνόλου των δαπανών και στη δεύτερη, με τις δαπάνες εκπαί-

δευσης σε όλα τα επίπεδα, τόσο σε επίπεδο παιδιών (γονείς), όσο και σε επίπεδο ενηλίκων, ανεξάρτητα από το αν είναι γονείς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον προσδιορισμό των δαπανών για την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα της (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια και Σύνολο). Πρόκειται για την προσέγγιση με βάση την εκπαίδευση 'Education Based Approach' με σκοπό, τη δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου κατανόησης του τρόπου λειτουργίας τους για την Ελλάδα. Επιμέρους στοιχεία διερεύνησης είναι και η Προθυμία Πληρωμής που κατέχει κεντρική θέση στη Νέα θεωρία Κατανάλωσης 'New Consumption Theory'. Για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, σε μακρο-οικονομικό επίπεδο, συλλέχθηκαν μακρο-οικονομικές χρονικές σειρές που αντικατοπτρίζουν όλες τις υπό εξέταση μεταβλητές της έρευνας και καλύπτουν την περίοδο από το 1961-2006. Ειδικότερα, αναφορικά με το πρώτο πεδίο έρευνας, στόχος είναι να διερευνηθούν οι μακροχρόνιες 'long-run' και βραχυχρόνιες 'short-run' σχέσεις, ανάμεσα στην οικονομική ανάπτυξη και το ανθρώπινο κεφάλαιο για την Ελλάδα (Το ανθρώπινο κεφάλαιο αντιπροσωπεύεται από την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και τις Δαπάνες Εκπαίδευσης) και η εκτίμηση πραγματοποιείται για όλα τα επίπεδα ακολουθώντας την προσέγγιση της ροής 'Flow Approach'. Η εκτίμηση των δυναμικών σχέσεων πραγματοποιείται σε επίπεδο δι-μεταβλητής 'bi-variate' και πολυ-μεταβλητής 'multi-variate' ανάλυσης. Η πρώτη περιλαμβάνει τη χρήση τριών διαφορετικών μεθόδων συνολοκλήρωσης 'co-integration tests' και τα συμπεράσματα απορρέουν από τη συνδυασμένη εκτίμησή τους, ενώ η δεύτερη περιλαμβάνει τον έλεγχο συνολοκλήρωσης με εκτίμηση ενός συστήματος εξισώσεων (Johansen and Juselius co-integration test). Σε μικρο-οικονομικό επίπεδο για την επίτευξη του σκοπού πραγματοποιήθηκε η συλλογή δευτερογενών δεδομένων και επιπλέον, πραγματοποιήθηκε δειγματοληπτική έρευνα με τυχαία δειγματοληψία, από την οποία προέκυψε στρωματοποιημένο δείγμα ερωτώμενων για την περιοχή της Αττικής. Η διάρκεια της έρευνας ήταν από τις 25 Ιουνίου έως τις 25 Σεπτεμβρίου του 2013. Η ανωτέρω διαδικασία ακολουθήθηκε, προκειμένου να πραγματοποιηθεί ενίσχυση των αποτελεσμάτων για τον προσδιορισμό της συνάρτησης παραγωγής της εκπαίδευσης σε μικρο-οικονομικό επίπεδο. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου, εκτιμήθηκαν υποδείγματα Tobit και ταυτόχρονα παρατέθηκαν οι αντίστοιχες οριακές τους επιδράσεις. (Περιοχή περίληψης).

ΣΟΡΩΤΟΥ ΦΛΩΡΑ ΜΙΧΑΗΛ, Κοινότητες Αιγύπτιων και Σουδανών μουσουλμάνων μεταναστών / στριών και προσφύγων στην Αθήνα: μορφές εκπαίδευσης και ενδυνάμωση ταυτότητας των παιδιών τους, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34619>.

* Παιδιά μεταναστών * Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Σχολική ένταξη * Πολυπολιτισμικότητα

- Οι μετανάστες/στρίες και οι πρόσφυγες, είναι οι άνθρωποι που βιώνουν σε υπέρτατο βαθμό το αίσθημα του «ξεριζωμού», της ανασφάλειας και της ανεπιθύμητης παρουσίας τους, σε όποια χώρα καταφύγουν. Δεν αποτελούν εξαίρεση οι μετανάστες/στρίες και οι πρόσφυγες στην Ελλάδα. Η παρούσα διδακτορική διατριβή, ερευνά τις κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες των κοινοτήτων των Αιγύπτιων και Σουδανών, που ζουν και μεγαλώνουν τα παιδιά τους, ισορροπώντας ανάμεσα στην αραβική παράδοση των οικογενειών, τη θρησκεία του Ισλάμ και την ελληνική κοινωνία. Πλησιάζοντας τις κοινότητες των μεταναστών/στριών και προσφύγων, γίνεται προσπάθεια να αναδυθούν οι κοινές πορείες, οι εμπειρίες και οι προσδοκίες των μελών τους, καθώς και να μελετηθεί η δυνατότητα ενταξιακής πορείας των παιδιών τους μέσα από μορφές διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Αυτά τα παιδιά, όπως και όλα τα παιδιά άλλωστε, χρειάζονται από τις δομές του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ενδυνάμωση να διαχειριστούν τις πολλαπλές ταυτότητες που φέρουν και κάλυψη του κοινωνικού δικαιώματος στην εκπαίδευση, έτσι ώστε να αποτελούν μελλοντικούς ισότιμους πολίτες της χώρας ή οποιασδήποτε άλλης μεριάς του κόσμου βρεθούν.

ΣΠΑΛΙΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Οι παιδαγωγικές ιδέες του ευρωπαϊκού διαφωτισμού και η αντιμετώπισή τους από την ορθόδοξη θεολογία κατά τον 18ο αιώνα*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Θεολογική, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37752>.

* Ευρωπαϊκός διαφωτισμός * Νεοελληνικός διαφωτισμός * Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία
* Επιστήμες της Αγωγής

- Η αγωγή υπήρξε σε όλες της εποχές βασικό σημείο αναφοράς, καθώς αποτελεί διαδικασία που επηρεάζει αποφασιστικά τη διαμόρφωση της ανθρώπινης προσωπικότητας, ενώ παράλληλα σχετίζεται με τις κοινωνικοπολιτικές και θρησκευτικές συνθήκες κάθε εποχής. Το θέμα της παρούσας διατριβής είναι οι παιδαγωγικές ιδέες του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού κατά τον 18ο αιώνα και η αντιμετώπισή τους από τους εκπροσώπους της Ορθόδοξης θεολογίας την ίδια εποχή. Η θετική ή αρνητική επίδραση του Διαφωτισμού στο παιδαγωγικό πλαίσιο της εποχής μέσα στην οποία αναπτύχθηκε, που οδήγησε και στη συνδιαμόρφωση νέων παιδαγωγικών δομών, οι οποίες φθάνουν μέχρι τις μέρες μας, και ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίστηκαν από τους εκπροσώπους της ορθόδοξης θεολογίας τον 18ο αιώνα αποτέλεσαν τον στόχο της μελέτης αυτής. Για την εκπόνησή της ακολουθήθηκε η Συγκριτική και η Ερμηνευτική μέθοδος. Έτσι, μετά τη συλλογή, την καταγραφή και την επεξεργασία του υλικού, πραγματοποιήθηκε η ερμηνεία των δεδομένων και στη συνέχεια η αντιπαραβολή και η σύγκρισή τους. Στην παρούσα διατριβή καταδεικνύεται η υπεροχή της παιδαγωγικής της ορθόδοξης θεολογίας του 18ου αιώνα, η οποία είχε αγιολογικό υπόβαθρο, Χριστοκεντρικό προσανατολισμό και πνευματικό ήθος, σε αντίθεση με την ορθολογιστική, αυταρχική, ταξικά και φυλετικά ανισόρροπη παιδαγωγική των εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού. Σύμφωνα με τις παιδαγωγικές αρχές του ευρωπαϊκού αυτού κινήματος ο τρόπος σκέψης της ανθρώπινης ύπαρξης, αλλά και το σύνολο των εκφάνσεων της ανθρώπινης ζωής, από την οικογένεια και το σχολείο, την κοινωνική οργάνωση και το πολιτικό σύστημα ως την ύπαρξη του Θεού, τέθηκαν υπό το πρίσμα της ανθρώπινης λογικής. Η μεταλαμπάδευση των ιδεών του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού στην υπόδουλη Ελλάδα προκάλεσε τη σύγκρουση ανάμεσα στην Παράδοση της ορθόδοξης Ανατολής και τον φιλοσοφικό τρόπο σκέψης της Σχολαστικής Δύσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στον χώρο της νεότερης ελληνικής διάνοησης δύο αντιθετικοί πόλοι, οι «διαφωτιστές» και οι «παραδοσιακοί» οι οποίοι επηρέασαν και το παιδαγωγικό πλαίσιο της εποχής. Η παιδαγωγική πρακτική των «παραδοσιακών», των ορθόδοξων δηλαδή θεολόγων του 18ου αιώνα, απέρριψε την απολυτοποιημένη εφαρμογή του ορθού λόγου που προέβαλλαν οι «διαφωτιστές». Ο ορθός λόγος, ως το λογικόν του ανθρώπου, θεωρείται δώρο του Δημιουργού Θεού και αναπόσπαστο τμήμα της ανθρώπινης ύπαρξης. Σε αντίθεση με το κίνημα του Διαφωτισμού που αυτονόμησε και «θεοποίησε» την ανθρώπινη λογική διά του ορθού λόγου, οδηγώντας σε έναν νοητικό ολοκληρωτισμό, η Ορθόδοξη θεολογία του 18ου αιώνα αντιμετώπισε τον άνθρωπο ως ολότητα και, έχοντας ως βάση το ορθόδοξο βίωμα των εκπροσώπων της, πρότεινε μια αγωγή, η οποία στηριζόμενη στην αγάπη και την ελευθερία, τοποθετούσε το παιδί στο κέντρο της παιδαγωγικής πράξης. Ενδιαφερόταν πρωτίστως για την εν Χριστώ ψυχοσωματική συγκρότηση των υπόδουλων Ελληνοπαίδων και κατ' επέκταση την ένωσή τους με τον Θεό, γεγονός που θα τους οδηγούσε στη διατήρηση της πνευματικής τους ταυτότητας, η οποία είχε οικουμενικό χαρακτήρα. Στη βάση αυτής της εν Χριστώ οικουμενικότητας της ανθρώπινης ύπαρξης καλλιεργούνταν και η προσδοκία της πραγματικής ελευθερίας των υπόδουλων, «της εσωτερικής» και «της εξωτερικής», γεγονός που θα τους οδηγούσε και στην απελευθέρωσή τους από τα δεσμά του Τούρκου κατακτητή.

ΣΠΑΝΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, *Επίδραση ψυχοκινητικής αγωγής με στοιχεία θεατρικού παιχνιδιού στην ανάπτυξη νηπίων με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών,

Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Ειδικής Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35340>.

* Παιδί προσχολικής ηλικίας * Ψυχοκινητική ανάπτυξη * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Γνωστική ανάπτυξη * Θέατρο στην εκπαίδευση

- Στην προσχολική παιδαγωγική, το σώμα του παιδιού αποτελεί το μέσο για την ολοκλήρωση της ολόπλευρης και ισόρροπης ανάπτυξής του. Το παιδί ολοκληρώνει τη συνολική ανάπτυξή του, καθώς εξελίσσεται το σώμα του· εξέλιξη που επηρεάζει και τη μαθησιακή και κοινωνικο-συναισθηματική ζωή του και, εν συνεχεία, κατά πολύ την ακαδημαϊκή του πορεία (Ευαγγελινού & Παππά, 2002). Σε κάθε κινητική δραστηριότητα, άλλωστε, συμμετέχει πάντα ολόκληρο το άτομο με αποτέλεσμα οι κινήσεις του να έχουν συναισθηματικές, νοητικές και κοινωνικές προεκτάσεις (Zimmer, 2007). Η διδασκαλία της ψυχοκινητικής αγωγής (ΨΑ) στηρίζει τις βάσεις της στα γενικά αναλυτικά προγράμματα του Νηπιαγωγείου, δίνοντας έμφαση στην ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων, μέσα από τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες τους. Από τα αποτελέσματα της μέχρι σήμερα ερευνητικής δραστηριότητας, η ψυχοκινητική αγωγή έχει ευεργετική επίδραση στις κινητικές δεξιότητες των μαθητών και υποστηρίζει σημαντικά εκείνους που παρουσιάζουν φτωχή κινητική απόδοση ή αναπτυξιακές διαταραχές (Cooley, Oakman, McNaughton & Ryska, 1997; Hamilton, Goodway & Haubensticker, 1999; Karabourniotis, Evaggelidou, Tzetzis & Kourteissis, 2002; Rintala, Pienimäki, Ahonen, Cantell & Kooistra, 1998; Σπανάκη, 2008; Σπανάκη, Σκορδίλης & Βενετσάνου, 2010; Zimmer, Christoforidis, Xanthi, Aggeloussis & Kambas, 2008; Venetsanou, Kambas, Sagioti, Giannakidou, 2009). Παράλληλα, στο χώρο του Νηπιαγωγείου, μεγάλη αξία έχουν οι δραστηριότητες που εμπεριέχουν τεχνικές θεατρικών δράσεων, καθώς υποστηρίζουν την ομαλή ένταξη του νηπίου στην ομάδα του Νηπιαγωγείου και την κοινωνικοποίησή του και αναπτύσσουν τις δεξιότητές του, που εξελίσσονται σε αυτήν την ηλικία (Μπουρνέλη, 2002). Σημαντικός, όμως, είναι ο ρόλος τους όσον αφορά την αντιμετώπιση μαθητών με κοινωνικο-συναισθηματικές και μαθησιακές δυσκολίες (Κουρετζής, 2008), με δυσκολίες προσαρμογής ακόμα και άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (Κουρκούτας, 2007; Λενακάκης, 2001). Η παρούσα διδακτορική διατριβή εξέτασε την επίδραση ενός παρεμβατικού προγράμματος ΨΑ με στοιχεία θεατρικού παιχνιδιού στην κινητική, γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη μαθητών/τριών προσχολικής ηλικίας με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η επίδραση του παραπάνω προγράμματος εξετάστηκε σε μαθητές γενικού σχολείου, σε μαθητές με κώφωση/βαρηκοΐα, αλλά και σε μαθητές που φοιτούσαν σε τμήματα ένταξης 'γενικού' Νηπιαγωγείου. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 63 μαθητές/τριες που φοιτούσαν σε Νηπιαγωγεία, Αθήνας και Ηρακλείου Κρήτης. Συγκεκριμένα: α) N = 13 από 2 Νηπιαγωγεία με μαθητές με κώφωση β) N = 41 από 2 Νηπιαγωγεία με μαθητές 'γενικού' πληθυσμού και γ) N = 9 από 2 Νηπιαγωγεία με μαθητές που φοιτούσαν σε τμήματα ένταξης. Με τυχαία δειγματοληψία, το ένα τμήμα Νηπιαγωγείου από κάθε ομάδα πληθυσμού αποτέλεσε την πειραματική ομάδα και το άλλο τμήμα την ομάδα ελέγχου, αντίστοιχα (Thomas & Nelson, 2003). Η αρχική αξιολόγηση συμπεριλάμβανε δοκιμασίες που αξιολογούσαν την κινητική, γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη όλων των συμμετεχόντων, με τη χρήση των 'Bruininks- Oseretsky Test of Motor Proficiency' (Bruininks, 1978), 'ΑΘΗΝΑ τεστ' (Παρασκευόπουλος & Παρασκευοπούλου, 2011), και το 'Ερωτηματολόγιο Διαπροσωπικής και Ενδοπροσωπικής Προσαρμογής' (ΕΔΕΠ) (Παρασκευόπουλος & Γιαννίτσας, 1999), για κάθε μία από τις παραπάνω αξιολογήσεις, αντίστοιχα. (Περιοχή περίληψης).

ΣΤΑΓΙΑ ΠΕΦΚΟΥΛΑ ΙΩΑΚΕΙΜ, Τα παιδιά στο πλαίσιο της επιστημονικής και της πολιτικής ενασχόλησης με τον κοινωνικό αποκλεισμό, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Παιδαγωγική, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35112>.

* Κοινωνικός αποκλεισμός * Παιδιά * Κοινωνική πολιτική * Συγκριτική ανάλυση

- Η παρούσα διατριβή ερευνά τους τρόπους με τους οποίους προσεγγίζεται ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν τα παιδιά στην επιστήμη και την πολιτική. Ειδικότερα ερευνώνται οι διαδικασίες παραγωγής και διακίνησης των ιδεών και της γνώσης στο επιστημονικό και το πολιτικό πεδίο, οι διαδικασίες μετουσίωσής τους σε πολιτική πρακτική, καθώς και ο βαθμός στον οποίο το πεδίο της αλληλεπίδρασής τους αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο παράγονται και συντηρούνται, κανονικοποιούνται και νομιμοποιούνται ισχυρά δόγματα και ιδεολογίες, που οξύνουν και συντηρούν το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών. Η διερεύνηση, με τα μεθοδολογικά εργαλεία της ιστορικο-συγκριτικής ανάλυσης και της κριτικής ανάλυσης λόγου, αναδεικνύει ως κύρια αιτία του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών την παρεμπόδιση στην απορρόφηση δημόσιου και κοινωνικού πλούτου και επιβεβαιώνει το διαμεσολαβητικό ρόλο της παρεμπόδισης αυτής στην ευθεία διασύνδεση της φτώχειας με τον κοινωνικό αποκλεισμό. Τα ίδια τα παιδιά, δια της τρέχουσας επιστημονικής ερευνητικής παραγωγής, υποδεικνύουν την παρεμπόδιση της πρόσβασης ως δομικό πρόβλημα, καθώς και την κρισιμότητα των δημόσιων αγαθών, ιδιαίτερα της εκπαίδευσης, της υγείας και των δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων ως ένα ισχυρό παράγοντα για την ποιότητα της ζωής τους και για την προστασία τους από τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η μελέτη του πολιτικού πλαισίου, από την άλλη, των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Μεγάλης Βρετανίας για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και του Πολέμου ενάντια στη φτώχεια στις ΗΠΑ, καταδεικνύει την ελαχιστοποίηση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης, τις ευέλικτες και ανασφαλείς σχέσεις εργασίας και τη συρρίκνωση των δημόσιων και κοινωνικών αγαθών ως τους κύριους δομικούς και θεσμικούς μηχανισμούς κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών. Τέλος, υποστηρίζεται πως προκειμένου η μελέτη του κοινωνικού αποκλεισμού να έχει τις μέγιστες ερμηνευτικές δυνατότητες, δεν μπορεί παρά να γίνεται πλαισιωμένα και να συνυπολογίζει ζητήματα πολιτικής και πολιτικής οικονομίας, με ιστορικές, ανθρωπογεωγραφικές, οικολογικές και πολιτισμικές προεκτάσεις, παρέχοντας έτσι ταυτόχρονα μια μακρο-δομική και μικρο-δομική προσέγγιση.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, *Η εξέλιξη του μινιμαλισμού στη μουσική από το 1960 ως σήμερα: δημιουργία νέου έργου και παιδαγωγικές εφαρμογές για το δημοτικό*, (2014), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39494>.

* Μινιμαλισμός * Μουσική αγωγή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Μέσω της διατριβής αυτής επιδιώκεται η διερεύνηση της εξέλιξης του Μουσικού Μινιμαλισμού, από τη γέννηση του στα τέλη της δεκαετίας του 1950, έως και τις μέρες μας. Σε δεύτερο επίπεδο τα πορίσματα της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία ενός πρωτότυπου καλλιτεχνικού έργου, το οποίο αποτέλεσε τη βάση ανάπτυξης μίας παιδαγωγικής εφαρμογής για μαθητές δημοτικού. Με βάση τα παραπάνω η παρούσα διατριβή διακρίνεται στις εξής επιμέρους ενότητες: 1. Τι χαρακτηρίζουμε μουσικό μινιμαλισμό. Προέλευση της έννοιας και του όρου μέσα από τη διερεύνηση της βιβλιογραφίας, συνεντεύξεων των καλλιτεχνών, και βιβλίων Ιστορίας της Μουσικής. 2. Αναζήτηση του μουσικού πλαισίου με αναδρομή στα κυρίαρχα μουσικά ρεύματα που προϋπήρχαν και επηρέασαν τον πρώιμο μινιμαλισμό όπως η σημασία της φιλοσοφίας του John Cage, η επίδραση της δεύτερης σχολής της Βιέννης. 3. Αναζήτηση του κοινωνικού, πολιτικού και οικονομικού πλαισίου όπως οι συνέπειες του Β' Παγκόσμιου πολέμου στο καλλιτεχνικό έργο και ειδικότερα στους συνθέτες που έφυγαν στις Η.Π.Α, οι κοινωνικές εντάσεις της δεκαετίας του 1960 κ.α. 4. Η σχέση των πρώτων μινιμαλιστών με τις άλλες τέχνες και με το μινιμαλισμό στις εικαστικές τέχνες ειδικότερα. Σε ξεχωριστή ενότητα ερευνάται η θέση του Μουσικού Μινιμαλισμού σε σχέση με το Μοντερνισμό. Η συγκεκριμένη διερεύνηση πραγματοποιείται σε σχέση με την αντίστοιχη θέση του Μινιμαλισμού στις εικαστικές Τέχνες, αναζητώντας αναλο-

γίες όπου υπάρχουν και όπου δεν υπάρχουν άμεσες αναλογίες, αναζητώνται τις ιδιαιτερότητες του Μουσικού Μινιμαλισμού. 5. Ανάλυση της πορείας και του έργου των τεσσάρων πρωτοπόρων μινιμαλιστών ξεχωριστά για τον κάθε ένα, με έμφαση στην ανάλυση των κύριων έργων που αναδεικνύουν τη διαμόρφωση και την εξέλιξη του κινήματος και των βασικών δομικών χαρακτηριστικών των μουσικών έργων. 6. Διεξαγωγή συμπερασμάτων για τα βασικά χαρακτηριστικά που χαρακτηρίζουν ένα μινιμαλιστικό μουσικό έργο μετά από την ανάλυση δευτερογενών πηγών, αλλά κυρίως πρωτογενών πηγών (παρτιτούρες και ηχογραφήσεις κυρίως). 7. Ανάλυση ενδεικτικών μεταμινιμαλιστών συνθετών και του έργου τους, σύνδεση με την εξέλιξη του Μινιμαλισμού και διερεύνηση των βασικών χαρακτηριστικών των μεταμινιμαλιστικών συνθέσεων. Η αισθητική και ιστορική ανάλυση έχει επίκεντρο τη μουσική αλλά και τη διάδραση του έργου με τις άλλες τέχνες και των νέων τεχνολογιών. Η μουσικολογική- μουσική ανάλυση εξετάζει τα δομικά συστατικά μουσικών έργων που εντάσσονται στο ρεύμα του Μινιμαλισμού και του Μεταμινιμαλισμού ως πρωτογενές υλικό, τα οποία αναλύονται μουσικά και συνθετικά, έτσι ώστε να διερευνηθεί η δυνατότητα δημιουργίας νέου έργου με αντίστοιχα δομικά υλικά. Για την ανάλυση των τριών τελευταίων ενοτήτων χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός ερευνητικών μεθόδων, όπως επιτόπια έρευνα σε βιβλιοθήκες, μουσεία, συλλογή ηχητικών παραδειγμάτων και μουσική ανάλυση σε παράλληλο χρόνο με το ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο, περιπτωσιολογική μελέτη συνθετικών προσεγγίσεων και συνεντεύξεις καλλιτεχνών και μουσικολόγων. 8. Από τη διαδικασία της έρευνας και της ανάλυσης των προηγούμενων ενοτήτων και τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων-πορισμάτων προέκυψαν δομικά υλικά- κύτταρα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία της multimedia παράστασης «Η Γυναίκα της Ζάκυνθος» βασισμένη στο ομότιτλο πεζό ποίημα του Διονυσίου Σολωμού. 9. Σχεδιασμός παιδαγωγικής εφαρμογής.

ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, *Η ιστορική και φιλοσοφική διάσταση των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών με τη βοήθεια των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, μαθητών ηλικίας έως 12 ετών*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39712>.

* Φυσικές Επιστήμες - Ιστορία * Φυσικές Επιστήμες - Σπουδή και διδασκαλία * Εκπαιδευτικό λογισμικό

- Στην παρούσα εργασία προσεγγίζουμε τη διδασκαλία και μάθηση των Φυσικών Επιστημών υπό το πρίσμα της Ιστορικο-πολιτιστικής θεωρίας της δραστηριότητας (CHAT) και της επεκτατικής μάθησης, που προτείνεται από την θεωρία για τη διδασκαλία. Χρησιμοποιήσαμε τις βασικές αρχές της θεωρίας της δραστηριότητας για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία μιας ενότητας των Φυσικών Επιστημών και ιδιαίτερα του ηλεκτρομαγνητισμού. Εστίασαμε στην ανάλυση της συμμετοχής των μαθητών σε δραστηριότητες με επίκεντρο τις σχέσεις μεταξύ ατόμων (μαθητών, διδασκόντων) και του αντικειμένου (ανάπτυξη της έννοιας του ηλεκτρομαγνητισμού) σχετικά με την επίδραση της διαμεσολάβησης εργαλείων (φυσικά εργαλεία / ΗΥ, νοητικά εργαλεία / στοιχεία από την ιστορία και τη φιλοσοφία της επιστήμης). Τα εργαλεία διαμεσολαβούν το μετασχηματισμό του αντικειμένου από τους μαθητές και από την πρακτική-βιωματική γνώση φτάνουν στη σχολική έκδοση της επιστημονικής γνώσης. Στην έρευνά μας χρησιμοποιήσαμε τη μελέτη περίπτωσης της διδασκαλίας της ενότητας του ηλεκτρομαγνητισμού για να εξετάσουμε την πρακτική εφαρμογή μιας τέτοιας προσέγγισης στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με βιντεοσκόπηση των διδασκαλιών και με αρχείο καταγραφής σε η/υ που αποθήκευε τις απαντήσεις που έδιναν οι μαθητές στα διάφορα ερωτήματα που τέθηκαν κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών. Οι επιστήμονες χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να αποδείξουν την ενότητα των ηλεκτρικών και των μαγνητικών φαινομένων και να αναπτύξουν την έννοια του ηλεκτρομαγνητισμού. Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με την ιστορική εξέλιξη της έννοιας του ηλεκτρομαγνητισμού και αυτό τους βοήθησε να σχηματίσουν μια διαφορετική εικόνα

για την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης. Πραγματοποίησαν τις δραστηριότητες εικονικά στον υπολογιστή και πειράματα με πραγματικά υλικά. Η ανάλυση των δεδομένων από τις διδασκαλίες έδειξαν ότι το μοντέλο της επεκτατικής μάθησης της θεωρίας της δραστηριότητας μπορεί να εφαρμοστεί ως μοντέλο σχεδιασμού μαθημάτων για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στο δημοτικό σχολείο και να συμβάλλει αποτελεσματικά στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της διδασκαλίας. Διαπιστώθηκε ότι πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στη δομή των κοινωνικών σχέσεων και διαμορφώθηκαν νέοι ρόλοι των συμμετεχόντων στη δραστηριότητα. Αναδείχτηκαν μορφές βοήθειας που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Επίσης η εκτέλεση μιας συλλογικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών βοηθά τους μαθητές στο να αποκτήσουν νέα γνωστικά σχήματα και να οικοδομήσουν την έννοια του ηλεκτρομαγνητισμού κατανοώντας ταυτόχρονα την αξία της στην εξέλιξη της επιστήμης. Τα εργαλεία διαμεσολάβησης είναι απαραίτητο να διαθέτουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που να αναδεικνύουν την ιστορικο-πολιτισμική ανάπτυξη του στόχου της δραστηριότητας και να τους διευκολύνουν στην εκτέλεση των δράσεων και στην απόκτηση αυτοματοποιημένων ενεργειών. Τέτοια εργαλεία μπορεί να είναι στοιχεία από την ιστορία και τη φιλοσοφία των φυσικών επιστημών και οι νέες τεχνολογίες.

ΣΤΑΝΙΟΥ ΕΛΕΝΗ ΧΡΗΣΤΟΣ, Διακειμενικότητα και χαρακτήρες στο μυθιστορηματικό έργο της Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου (1976-2008), (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38266>.

* Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, Λότη (1937-) * Παιδικό μυθιστόρημα * Παιδική λογοτεχνία

- Η παρούσα εργασία αποτελεί μία συστηματική μελέτη και ενδελεχή ανάλυση των λογοτεχνικών χαρακτήρων στα μυθιστορήματα της συγγραφέως παιδικής λογοτεχνίας, Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, από το 1976 ως το 2008, με βάση συγκεκριμένες θεωρίες - οι οποίες εξετάζονται στο θεωρητικό μέρος της εργασίας - και τις διακειμενικές παρεμβάσεις της συγγραφέως. Μετά από μία γενική εισαγωγή στην κοινωνική, λογοτεχνική και εκπαιδευτική πραγματικότητα στην Ελλάδα, από τη Μεταπολίτευση και ύστερα, και μία παρουσίαση της ζωής και του έργου της συγγραφέως, επιχειρείται μία γενική προσέγγιση της λογοτεχνίας, με έμφαση στην παιδική λογοτεχνία, του ελληνικού παιδικού-εφηβικού μυθιστορήματος και τους σημαντικότερους εκπροσώπους του και τα έργα τους, από το 1974 ως το 2008. Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος επιλέχτηκε, καθώς από τη Μεταπολίτευση και ύστερα σημειώνεται ιδιαίτερη άνθηση στην παιδική λογοτεχνία με συγκεκριμένες θετικές εξελίξεις σε όλα τα είδη της και ιδιαίτερα στο μυθιστόρημα. Τα μυθιστορήματα της Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου που απασχόλησαν την παρούσα εργασία, ανήκουν σε έναν μυθιστορηματικό κύκλο, ο οποίος ξεκινάει το 1976 με τον Μικρό αδελφό και ολοκληρώνεται το 2008 με την Προφητεία του κόκκινου κρασιού, όπου ο αναγνώστης γνωρίζει τους ήρωες τους οποίους βλέπει και στα επόμενα μυθιστορήματα, καθώς αυτοί εξελίσσονται ηλικιακά και πνευματικά. Είναι αυτό ακριβώς το σημείο που δίνει στα μυθιστορήματα της Πέτροβιτς τον γενικό χαρακτηρισμό Bildungsroman, δηλαδή μυθιστόρημα ενηλικίωσης, για το οποίο επιχειρείται μία γενική προσέγγιση, στο θεωρητικό μέρος της εργασίας. Σημαντικό στοιχείο ακόμη στα συγκεκριμένα έργα της συγγραφέως αποτελεί η διακειμενικότητα, ένα θέμα που απασχολεί ιδιαίτερο κεφάλαιο της διατριβής, και στη συνέχεια σημειώνονται τα διακείμενα που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στα μυθιστορήματά της. Αναφέρονται επίσης οι βασικές θεματολογικές προσεγγίσεις των υπό μελέτη μυθιστορημάτων. Τα υπόλοιπα μυθιστορήματα που ερευνώνται είναι: Για την άλλη πατρίδα (1978), Στο τσιμεντένιο δάσος (1981), Ζητείται μικρός (1982), Σπίτι για πέντε (1987), Λάθος Κύριε Νόιγκερ! (1989), Τραγούδι για τρεις (1992), Γιούσουρι στην τσέπη (1994), Καναρίνι και μέντα (1996), Ποιος θα γράφει για το σκύλο μας; (1999),

Το μυστήριο του καλοκαιρινού Αγιοβασίλη (2000), Τα τέρατα του λόφου (2002), Ο κόκκινος θυμός (2004), Ένα αγγελάκι στα Εξάρχεια (2006).

ΣΤΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ, *Νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες: ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση μιας διδακτικής ακολουθίας για φαινόμενα που συνδέονται με τις σχετικές κινήσεις ήλιου-γης-σελήνης, στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/42089>.

* Φυσικές Επιστήμες * Νέες Τεχνολογίες * Αστρονομία * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

ΣΤΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, *Στάσεις και πρακτικές των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36692>.

* Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Φυσική - Σπουδή και διδασκαλία * Διδακτική πρακτική

- Σύμφωνα με έρευνες, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί σε διεθνές και ελληνικό επίπεδο, πολλοί εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δεν ακολουθούν τις σύγχρονες αντιλήψεις, προσεγγίσεις καθώς και μαθησιακές και διδακτικές στρατηγικές που αφορούν τις Φ.Ε. Οι στάσεις, οι πεποιθήσεις και οι αντιλήψεις τους φαίνεται να παίζουν κυρίαρχο ρόλο στην εφαρμογή των σύγχρονων και καινοτόμων Αναλυτικών Προγραμμάτων με αποτέλεσμα η μελέτη, η ανίχνευση και η διερεύνηση τους να αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για την κατανόηση των μηχανισμών που τις διέπουν. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο της έρευνας, μέσω ενός ερωτηματολογίου κλειστού τύπου, διερευνήθηκαν: α) οι στάσεις για το γνωστικό αντικείμενο και της διδασκαλίας της Φυσικής και από ποιους παράγοντες επηρεάζονται β) οι πρακτικές που αξιοποιούν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας της Φυσικής και από ποιους παράγοντες επηρεάζονται. Στο δεύτερο στάδιο, μέσω μιας ημι-δομημένης συνέντευξης, διερευνήθηκαν πιο αναλυτικά οι στάσεις, οι πρακτικές, οι αντιλήψεις, οι απόψεις, οι εμπειρίες, οι προτιμήσεις και οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών για το μάθημα και τη διδασκαλία του μαθήματος των Φ.Ε. και κυρίως των ενοτήτων που αφορούν τη Φυσική. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν κυρίως τρεις προϋποθέσεις οι οποίες αποτελούν, ταυτόχρονα, και αδυναμίες των εκπαιδευτικών για την αποτελεσματικότερη διδασκαλία των εννοιών της Φυσικής οι οποίες είναι: Α) οι γνώσεις ως προς το περιεχόμενο Β) η εκτέλεση πειραμάτων και Γ) οι γνώσεις ως προς τη διδακτική μεθοδολογία. Επίσης, οι στατιστικές αναλύσεις των στάσεων και των πρακτικών εμφάνισαν σημαντικές στατιστικές διαφορές ανάμεσα σε παράγοντες όπως το φύλο, τα χρόνια γενικής διδακτικής εμπειρίας, τα χρόνια διδασκαλίας του μαθήματος των Φυσικών Επιστημών κ.λπ.

ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ ΆΝΝΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, *Το προφίλ του έλληνα εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και η επίδραση στο έργο του: θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34936>.

* Επάγγελμα του καθηγητή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Επιμόρφωση * Κοινωνικοοικονομική κατάσταση

- Αντικείμενο της παρούσας ποσοτικής έρευνας, μεθόδου επισκόπησης πεδίου, υπήρξε η διερεύ-

νηση του προφίλ των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και πώς αυτό επηρεάζει το έργο του, η οποία έγινε με τη χρήση γραπτού ερωτηματολογίου 50 κλειστών ερωτήσεων. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 312 εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν το σχολικό έτος 2012-2013 σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στις εκπαιδευτικές περιφέρειες Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης. Από την ανάλυση και την επεξεργασία των απαντήσεων, η οποία έγινε με το πρόγραμμα SPSS for Windows, σκιαγραφείται το προφίλ των ενηλίκων εκπαιδευτικών ηλικίας 46 - 50 χρόνων, με πολλά χρόνια προϋπηρεσίας (21 - 25), στην πλειονότητά τους γυναικείου φύλου, οι οποίοι διορίστηκαν μέσω της επετηρίδας, χαμηλής κοινωνικοοικονομικής προέλευσης, κάτοχοι βασικού πτυχίου παιδαγωγικής ακαδημίας, προερχόμενοι κυρίως από αγροτικές ή ημιαστικές περιοχές. Υπάρχουν επίσης αρκετοί νεότεροι σε ηλικία εκπαιδευτικοί, οι οποίοι διορίστηκαν μέσω της διαδικασίας των εξετάσεων του Α.Σ.Ε.Π. και της ευεργετικής διάταξης της συμπλήρωσης 30μηνου ως αναπληρωτές, οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τα μέσα κοινωνικά στρώματα, και κάτοχοι πτυχίου από τα πανεπιστημιακά παιδαγωγικά τμήματα, ως επί το πλείστον του Α.Π.Θ. και τόπο καταγωγής αστικές περιοχές. Εν κατακλείδι, το προφίλ του εκπαιδευτικού είναι αυτό του σύγχρονου επαγγελματία, που δεν αρκείται στις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησε στις σχολές εκπαίδευσής του, αλλά βρίσκεται σε μια συνεχή εξελικτική πορεία αναζήτησης της γνώσης και απόκτησης δεξιοτήτων σχετικών με το επάγγελμά του, κάνοντας τρόπο ζωής τη «Διαβίου μάθηση». Είναι ο εκπαιδευτικός, ο οποίος συνειδητά επέλεξε το επάγγελμά του, λόγω της αγάπης του για το παιδί και ανεξάρτητα των αρνητικών καταστάσεων που συναντά κατά την άσκησή του, αισθάνεται ικανοποίηση, έχοντας συναίσθηση των ποικίλων ρόλων που καλείται να διαχειρισθεί και των ευθυνών που η κοινωνία απαιτεί από αυτόν. Αν και η κοινωνία τον κατατάσσει χαμηλά στην ιεραρχική κλίμακα των επαγγελματιών με τις ανάλογες απολαβές, αλλά μεγάλες απαιτήσεις, αυτός ανταποκρίνεται στο έργο του εφαρμόζοντας νέες αρχές, μεθόδους, μέσα και τεχνικές διδασκαλίας και μάθησης.

ΤΑΜΟΥΤΣΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, *Παραδοσιακά επαγγέλματα και λαϊκή τέχνη στην περιοχή της Φλώρινας: πρωτογενής καταγραφή υλικού και παιδαγωγική αξιοποίηση των δράσεών τους στην εκπαίδευση*, (2014), Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Σχολή Παιδαγωγική Φλώρινας, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34818>.

* Λαϊκή τέχνη * Επαγγέλματα, παραδοσιακά * Φλώρινα * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

- Το θέμα της διατριβής έχει τίτλο «Παραδοσιακά επαγγέλματα και Λαϊκή Τέχνη στην περιοχή της Φλώρινας, πρωτογενής καταγραφή υλικού και αξιοποίηση στην εκπαίδευση». Πρόκειται για μια μελέτη που εντάσσεται στην έρευνα της πολιτισμικής ταυτότητας της Φλώρινας. Αναζητά και καταγράφει τις δημιουργικές και κατασκευαστικές ομάδες, οι οποίες λειτουργούσαν ως οικογενειακές συντεχνίες, αλλά κυρίως ως ατομικές δραστηριότητες, στον τομέα της λαϊκής τέχνης από τον 19ο μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα. Το αντικείμενο της έρευνας είναι η αναζήτηση και καταγραφή των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων που ανέπτυξαν οι ομάδες - συντεχνίες των παραδοσιακών επαγγελμάτων στο τομέα της λαϊκής τέχνης. Η έρευνα θα εστιάσει στον ρόλο που διαδραμάτισαν αυτές οι καλλιτεχνικές ομάδες με τις κατασκευές προϊόντων μικρής ή μεγάλης κλίμακας, στην αισθητική πορεία και διαμόρφωση του χαρακτήρα της καταναλωτικής συμπεριφοράς των κατοίκων της περιοχής. Η λαϊκή καλλιτεχνική δημιουργία στην πόλη της Φλώρινας έχει αποτυπωθεί στις παρακάτω παραγωγικές εκφράσεις με: - Τη λαϊκή ζωγραφική, τη διακοσμητική των λαϊκών και αστικών κτηρίων της πόλης, όπως και τη διακοσμητική των ξύλινων ταβανιών. - Τη λιθογλυπτική και τη μαρμαρό-διακοσμητική. - Την ξυλογλυπτική με τα επαγγέλματα των ξυλουργών, μαραγκών, οι σαμαράδες, ξυλοκόποι - πριονάδες, κατασκευαστές μουσικών οργάνων, καρεκλάδες. - Την καλαθοπλεκτική. - Την τέχνη της κεντητικής-υφαντικής και ειδών χειροτεχνίας. - Την τέχνη της κεραμικής, με τις συντεχνίες των αγγειοπλαστών. - Την τέχνη της μεταλλοτεχνικής, όπως γανωματήδες, πεταλωτές, τεχνίτες της καγκελοποιίας κ.α. - Την τέχνη της επιγραφοποιίας.

- Την κηροπλαστική. - Την καροποιία. Το ενδιαφέρον και η πρόκληση εντοπίζεται στο γεγονός ότι το θέμα που επιλέχθηκε για να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας, προκαλεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μελετηθεί, μέσα από την παραγωγή γραπτών τεκμηρίων, και συνεντεύξεις βιωμένης εμπειρίας - καταγραφή του πεδίου εφαρμογής, δηλαδή των εργαστηρίων των καλλιτεχνών, τα οποία συντέλεσαν στην ανάπτυξη του κοινωνικού, οικονομικού, και αισθητικού τομέα στην τοπική ιστορία. Η μελέτη στηρίζεται σε τρεις κατηγορίες δεδομένων, στα καθιερωμένα ιστορικά κειμήλια, στα σωζόμενα αντικείμενα της αντίστοιχης περιόδου, και στην αξιοποίηση των συνεντεύξεων βιωμένης εμπειρίας εντός των εργαστηρίων, που θα αναπτυχθούν. (45 Πληροφοριοδότες). Με βάση το υλικό που αντλήθηκε από τους 45 πληροφοριοδότες για τις τεχνικές και την όλη διαδικασία παραγωγής λαϊκών έργων, προκύπτουν τα μαθήματα, προτεινόμενες οργανωμένες δράσεις με τα Παιδαγωγικά και Εικαστικά Ισοδύναμα που παρουσιάζουμε. Τις προτεινόμενες αυτές εικαστικές δράσεις 57 τον αριθμό, τις υλοποιήσαμε πιλοτικά και είναι προσαρμοσμένες για τις τάξεις του γυμνασίου, του δημοτικού και του νηπιαγωγείου. Οι οργανωμένες προτεινόμενες εικαστικές δράσεις, συνιστούν την πρωτότυπη συμβολή της έρευνας στην ανάδειξη της τοπικής κουλτούρας και ιδιαίτερα των καλλιτεχνών μαστόρων της περιοχής.

TACHMATZIDOU KATERINA CONSTANTINOS, *Seeing as knowing: Newton's opticks and the perception of the female educator in Charlotte Bronte's novels*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36106>.

* Newton, Isaac (1642-1727) * Επιστημολογία * Αφήγηση * Φεμινισμός * Μυθιστόρημα

- Σκοπός της παρούσας Διδακτορικής Διατριβής είναι η μελέτη των εκφάνσεων της επίδρασης του Νεύτωνα στα τέσσερα μυθιστορήματα της Σάρλοτ Μπροντέ και του τρόπου που αυτή η επίδραση διαμορφώνει θέματα επιστημολογίας, αφηγηματολογίας και φεμινισμού καθώς επίσης και παρέχει ένα μοντέλο ανάγνωσης των μυθιστορημάτων της. Οι οπτικές θεωρίες του Νεύτωνα μπορούν να ανιχνευθούν στα έργα της Μπροντέ σε αρκετές περιπτώσεις: καταρχήν, στον χειρισμό του φωτός και των χρωμάτων στην ποίηση και στον πεζό λόγο της. Δεύτερον, στη διαμόρφωση των αφηγήσεων της που μοιάζουν με πρίσματα και φάσματα γεμάτα από συγκλίνουσες και αποκλίνουσες φωνές, αντιλήψεις και οπτικές γωνίες. Τρίτον, στην αναπαράσταση του μυαλού των ηρώων και των ηρωίδων της, το οποίο αναπαρίσταται ως πρίσμα αλλά και ως σκοτεινός θάλαμος. Η αναπαράσταση του μυαλού με τη μορφή του πρίσματος αλλά και του σκοτεινού θαλάμου συνιστά μέρος του πειραματισμού της Μπροντέ με την έννοια της γυναίκας ως επιστημολογικώς δρώντος υποκειμένου. Στα μυθιστορήματά της Μπροντέ, η γυναίκα εκπαιδευτικός αναδεικνύεται ως μία υποδειγματική εκδοχή επιστημολογικού υποκειμένου, η οποία χάρη στο επάγγελμά της, εγκαταλείπει μια περιθωριακή θέση, πειραματίζεται με διαφορετικές οπτικές γωνίες προσέγγισης της γνώσης και καθιερώνει μια διαλογική σχέση με το κοινωνικό περιβάλλον της. Ως αποτέλεσμα, η γυναίκα εκπαιδευτικός διαμορφώνει έναν επιστημολογικό λόγο ο οποίος δίνει προτεραιότητα στο γυναικείο μυαλό και στις γυναικείες πνευματικές ικανότητες, φέρνει στο προσκήνιο εναλλακτικούς, γυναικείους τρόπους προσέγγισης της γνώσης, όπως είναι το ένστικτο, και βοηθά το γυναικείο υποκείμενο να εκφράσει τον εαυτό της μέσα από αφηγηματικά φάσματα που βρίθουν από ρεαλισμό αλλά και φαντασία. Με αυτό τον τρόπο, η Μπροντέ ενστερνίζεται ένα 'Νευτώνειο' λόγο λογικής και αντικειμενικότητας και την ίδια στιγμή τον ανατρέπει μέσα από διηγήσεις υποκειμενικότητας και φαντασίας. Η αντίληψη και η επιστημική οπτική γωνία της γυναίκας εκπαιδευτικού αναμετράται με τις επιστημικές οπτικές γωνίες άλλων γυναικών των μυθιστορημάτων της Μπροντέ. Στο τέλος, η γυναίκα εκπαιδευτικός αναδεικνύεται ως μια ενισχυμένη 'ετερογενής' γυναίκα, της οποίας η πνευματική δύναμη και η αυθεντικότητα της σκέψης της την καθιστούν μοναδική, καθώς προχωρά από την άγνοια στη γνώση και από την αφάνεια και το σκοτάδι στο φως, κατασκευάζοντας 'μία δική της γνώση'.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΕΛΕΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, *Ο ρόλος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39290>.

* Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος * Επιμόρφωση * Εκπαίδευση καθηγητών

- Η παρούσα εργασία εξετάζει τον θεσμό της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών από θεωρητική και εμπειρική σκοπιά. Στο πρώτο μέρος, το θεωρητικό συζητείται η αξία και η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, ενώ γίνεται η ιστορική αναδρομή του θεσμού της επιμόρφωσης και η περιγραφή του σημερινού επιμορφωτικού τοπίου στη χώρα μας. Ένα από τα κεφάλαια του θεωρητικού μέρους της εργασίας αφιερώνεται στον ρόλο της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ) στη χάραξη και στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται οι πρώτες εκπαιδευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις στην Ελλάδα μέχρι τη δημιουργία της ΔΟΕ. Οι απόψεις της ΔΟΕ για την επιμόρφωση αναλύονται και ερμηνεύονται με πρωτογενείς πηγές τα τεύχη του Διδασκαλικού Βήματος της περιόδου 1964 - 2004 και την εκπαιδευτική νομοθεσία της ίδιας περιόδου. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, το εμπειρικό, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εξετάζεται μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με συμμετέχοντες πρώην και νυν μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΔΟΕ. Οι διαπιστώσεις της έρευνας μπορούν να φανούν χρήσιμες στους εκπαιδευτικούς, στους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους των εκπαιδευτικών, στους διαμορφωτές της εκπαιδευτικής πολιτικής και σε άλλους ερευνητές.

ΤΡΙΚΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΤΙΟΣ, *Η αξιολόγηση σωματικών ικανοτήτων, ποδοσφαιρικών επιδεξιότητων και ψυχολογικών χαρακτηριστικών μαθητών - αθλητών ποδοσφαίρου*, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35347>.

* Ποδόσφαιρο * Δεξιότητα * Μαθητής

- Σκοπός της παρούσης έρευνας ήταν η αξιολόγηση επιλεγμένων α) σωματικών - φυσικών ικανοτήτων, β) ποδοσφαιρικών δεξιοτήτων και γ) η διερεύνηση των σημαντικότερων κινήτρων συμμετοχής των νεαρών μαθητών - αθλητών στο άθλημα του ποδοσφαίρου στην Ελλάδα. Το δείγμα για την αξιολόγηση, φυσικών ικανοτήτων και ποδοσφαιρικών δεξιοτήτων αποτέλεσαν 485 μαθητές από 7 έως 15 ετών, ενώ το δείγμα για τη διερεύνηση των κινήτρων της συμμετοχής αποτέλεσαν 752 μαθητές από 7 έως 14 ετών Δημοτικού και Γυμνασίου, οι οποίοι ήταν εγγεγραμμένοι σε ακαδημίες ποδοσφαίρου της Θεσσαλίας, Μακεδονίας και Στερεάς Ελλάδας. Η επιλογή του δείγματος έγινε τυχαία από 40 τουρνουά παιδικού ποδοσφαίρου την περίοδο 2009 - 2011, κατόπιν κλήρωσης. Οι μετρήσεις των ανθρωπομετρικών γνωρισμάτων έδειξαν, ότι οι νεαροί ποδοσφαιριστές διατήρησαν το κανονικό τους βάρος (74.30%) και δεν ήταν υπέρβαρα (18.20%) ή παχύσαρκα (7.50%) άτομα. Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά για την αξιολόγηση των σωματικών ικανοτήτων και των ποδοσφαιρικών δεξιοτήτων έδειξαν, ότι η ευλυγισία επηρέασε την ταχύτητα των 10m χωρίς εμπόδια, ενώ η ισορροπία έπαιξε αρνητικό ρόλο στις ταχύτητες των 20m, 30m χωρίς εμπόδια και στις δοκιμασίες ευκινησίας των 10m, 20m, 30m ζικ ζακ με μπάλα. Επίσης καταγράφηκε ότι η ευλυγισία και η ισορροπία επηρέασαν σημαντικά την οριζόντια και κατακόρυφη αλτική ικανότητα. Το σωματικό λίπος σχετίστηκε αρνητικά με την προπονητική ηλικία, δηλαδή μειώνεται σε σχέση με τα χρόνια προπόνησης. Ο Δείκτης Μάζας Σώματος (ΔΜΣ) σχετίστηκε θετικά με τη χρονολογική ηλικία ενώ παρουσιάστηκε χαμηλή συσχέτιση με την προπονητική ηλικία. Ο αριθμός των εβδομαδιαίων προπονήσεων δεν επηρέασε το σωματικό λίπος και το ΔΜΣ ($p > .05$). Ο ΔΜΣ επηρέασε σημαντικά την κατακόρυφη και την οριζόντια αλτική ικανότητα, τις ταχύτη-

τες των 10m, 20m, 30m χωρίς εμπόδια, όπως και τις δοκιμασίες ευκινησίας των 20m, 30m ζικ ζακ χωρίς μπάλα, ενώ δεν επηρέασε την ευλυγισία, την ισορροπία, τη δοκιμασία ευκινησίας των 10m ζικ ζακ χωρίς μπάλα και των 10m, 20m, 30m με μπάλα ($p > .05$). Ο τόπος κατοικίας επηρέασε σημαντικά την ευλυγισία, την οριζόντια αλτική ικανότητα, την ισορροπία, τις ταχύτητες των 10m, 20m, τις δοκιμασίες ευκινησίας με ή χωρίς μπάλα και τη συμμετοχή στις εβδομαδιαίες προπονήσεις. Αντίθετα ο τόπος κατοικίας δεν έπαιξε σημαντικό ρόλο στην κατακόρυφη αλτική ικανότητα, το ΔΜΣ και από τις ταχύτητες στα 30m χωρίς εμπόδια ($p > .05$). Η αγωνιστική θέση των μαθητών - αθλητών επηρέασε την κατακόρυφη αλτική ικανότητα, τις ταχύτητες 10m, 20m χωρίς εμπόδια, τις δοκιμασίες ευκινησίας με ή χωρίς μπάλα, το ΔΜΣ, ενώ δεν επηρέασε την ευλυγισία, την οριζόντια αλτική ικανότητα, την ισορροπία και την ταχύτητα των 30m χωρίς εμπόδια ($p > .05$). Η προπονητική ηλικία επηρέασε σημαντικά τόσο την κατακόρυφη όσο και την οριζόντια αλτική ικανότητα, όλες τις ταχύτητες και τις δοκιμασίες ευκινησίας με ή χωρίς μπάλα, ενώ δεν φάνηκε να παίζει σημαντικό ρόλο στην ευλυγισία, την ισορροπία και δεν επηρέασε το ΔΜΣ των νεαρών αθλητών ($p > .05$). Όσον αφορά στην παρακίνηση τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν ως σημαντικότερους παράγοντες κινήτρων συμμετοχής τους επόμενους τέσσερις: α) τη βελτίωση ικανοτήτων και δεξιοτήτων ($M=39.54 \pm 4.74$), β) τη διασκέδαση ($M=28.61 \pm 4.59$), γ) την κοινωνική απήχηση ($M=26.58 \pm 4.97$) και δ) τη δημιουργία φιλίας ($M=20.63 \pm 3.84$). Όλοι οι παράγοντες των κινήτρων συμμετοχής είχαν μέτριες συσχετίσεις μεταξύ τους ($p < .01$). Στατιστικά σημαντικές διαφορές προέκυψαν από την ανάλυση διακύμανσης μεταξύ των κινήτρων συμμετοχής: «βελτίωση των ικανοτήτων», «φιλία», «κοινωνική απήχηση» και «διασκέδαση» και των διαφορετικών ηλικιακών ομάδων (8-10, 11-12 & 13-14) ($p < .05$). Η περαιτέρω ανάλυση έδειξε ότι όσο αυξάνει η ηλικία των μαθητών - αθλητών τόσο οι παραπάνω παράγοντες συμμετοχής φθίνουν. Τα συμπεράσματα της παρούσης εργασίας ανέδειξαν ξεκάθαρα, ότι τα παιδιά που ασχολούνται με το άθλημα του ποδοσφαίρου δεν είναι υπέρβαρα και παχύσαρκα. Αναπτύσσουν τις σωματικές τους ικανότητες οι οποίες αποτελούν σημαντικούς δείκτες για την εξέλιξη τους στο ποδόσφαιρο.

ΤΣΙΑΝΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ - ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Παραβατικές συμπεριφορές σε σχέση με τη γυναίκα και το παιδί στη Νοτιοδυτική Θεσσαλία μετά την απελευθέρωση (1881-1893): κοινωνική και εκπαιδευτική προσέγγιση, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40907>.

* Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Παιδί * Γυναίκα * Θεσσαλία

- Σκοπός της έρευνας είναι η εξέταση των παραβατικών συμπεριφορών, σε σχέση με τη γυναίκα και το παιδί στη Νοτιοδυτική Θεσσαλία, μετά την απελευθέρωσή της από το Τουρκικό ζυγό (1881) και μέχρι την πτώχευση του Ελληνικού κράτους, το 1893. Η ανάπτυξη του θέματος προχωρεί στην κοινωνική και εκπαιδευτική προσέγγισή του, και η μέθοδος που εφαρμόστηκε είναι η ιστορικο-κοινωνιολογική. Για την ανάπτυξη του θέματος χρησιμοποιήθηκε, κυρίως, ανέκδοτο και αδιερεύνητο υλικό των Γενικών Αρχείων του Κράτους, όπως αποφάσεις του Πλημμελειοδικείου Καρδίτσας της περιόδου 1884-1892, αποφάσεις του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών και υλικό του αρχείου Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η διατριβή δομείται, εκτός από τον Πρόλογο και την Εισαγωγή, σε τέσσερα Μέρη, τα Συμπεράσματα, τη Βιβλιογραφία και τα δύο Παραρτήματα. Στο Πρώτο Μέρος, που περιλαμβάνει τρία κεφάλαια, προσεγγίζεται η περιοχή της Νοτιοδυτικής Θεσσαλίας στην ιστορική της πορεία και ιδιαίτερα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και της απελευθέρωσης από τον Τουρκικό Ζυγό, το 1881. Το Δεύτερο Μέρος δομείται σε πέντε κεφάλαια και εστιάζει στην εξέλιξη των θεσμών για θέματα παραβατικότητας, σε σχέση με τη γυναίκα και το παιδί, από το Βυζάντιο στο ελεύθερο Ελληνικό κράτος. Το Τρίτο Μέρος, που εξετάζει τα ερευνητικά δεδομένα, αποτελείται από εννέα κεφάλαια. Τέλος, στο Τέταρτο μέρος

προβαίνουμε στην κοινωνική και εκπαιδευτική προσέγγιση του θέματος. Στα γενικότερα συμπεράσματα, παρατηρούμε ότι η παραβατικότητα των ανηλίκων ήταν μικρή. Οι παραβατικές τους συμπεριφορές, ατομικές ή ομαδικές, είχαν αφορμή, όχι μείζονος σημασίας θέματα, με συνέπεια το δικαστήριο να αποφαίνεται αθωωτικά ως προς τους ανηλίκους και καταδικαστικά ως προς τους ενήλικους, στις περιπτώσεις που οι τελευταίοι συνεπιχειρούσαν σε παράνομες πράξεις με ανηλίκους. Πρόκειται για εκδηλώσεις παραβατικότητας που εναρμονίζονταν με συμπεριφορές της παιδικής ηλικίας στον αγροτικό κόσμο. Παρουσιάζονταν, όμως, και περιπτώσεις τραυματισμών και επιθέσεων, με άλλες αφορμές, όπως συνήθεις μικροδιενέξεις στο πλαίσιο της αγροτικής κοινωνίας, που οφείλονταν στην ένδεια των κατοίκων της περιοχής, αδικήματα κλοπής, ζωοκλοπής και ζωοκτονίας σε μικρό βαθμό, ή ακόμα και επιθέσεις για σεξουαλικούς λόγους, όπου κατηγορούμενοι ανήλικοι στρέφονταν εναντίον γυναικών, κατά μόνας ή και σε συνέργεια με άλλους ανηλίκους και ενήλικους. Τουναντίον, σημαντική η παραβατικότητα των ενήλικων, με θύματα ανηλίκους, αγόρια και κορίτσια, που διαπιστώνεται μέσα από επιθέσεις, τραυματισμούς, προσβολή της προσωπικότητας και κάποιες περιπτώσεις προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας: το παιδί ως οικονομική μονάδα, για όλο τον 18 αιώνα, συμμετέχει στην παραγωγή και συγκρούεται για την επίτευξη της επιβίωσής του. Από την άλλη μεριά, το σχολείο, μέσα από τη ραγδαία ανάπτυξη των εκπαιδευτικών πραγμάτων στην περιοχή, θα διαδραματίσει το δικό του ρόλο στην πολιτισμική κινητικότητα της: έτσι, ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις παραβατικότητας της μαθητιώσας νεολαίας. Εν κατακλείδι, η γυναίκα, με τον ιδιαίτερο ρόλο που της επεφύλασσε η κοινωνία, στο πλαίσιο της ευρείας οικογένειας της περιοχής, ως προς την συμμετοχή της στον προσπορισμό αγαθών επιβίωσης, δεν προέβαινε σε παραβατικές πράξεις μείζονος σημασίας, τουναντίον ήταν αποδέκτης σωματικής, λεκτικής βίας, σεξιστικών επιθέσεων και βίωνε την απαξίωση και την απομείωση της προσωπικότητάς της. Ενώ το παιδί, όταν δρούσε στον συγκεκριμένο χώρο και χρόνο ως υποκείμενο παραβατικών συμπεριφορών, προέβαινε σε παραβατικές πράξεις, τις περισσότερες φορές ήσσονος σημασίας, απόρροια της κοινωνικής κατάστασης, της ένδειας των κατοίκων, ενώ δεχόταν, με σκληρότητα, τη βία των ενήλικων, οι οποίοι με ιδιαίτερη απαξία αντιμετώπιζαν την παιδική ηλικία.

ΤΣΙΠΛΑΚΙΔΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, *Το μάθημα της αγγλικής γλώσσας στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση και η προσφυγή στο φροντιστήριο: μια εμπειρική έρευνα για την επίδραση της κοινωνικής τάξης στην εκμάθηση και πιστοποίησή της*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39561>.

* Εκμάθηση γλωσσών * Αγγλική γλώσσα * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Φροντιστήριο

- Η παρούσα διδακτορική διατριβή είχε ως επίκεντρο το πρόβλημα της εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το οποίο εξετάζει από μια κοινωνιολογική σκοπιά. Εξέτασε την Ευρωπαϊκή και εθνική πολιτική για την πολυγλωσσία και την εκμάθηση των ξένων γλωσσών, και ειδικότερα της αγγλικής, και το πλαίσιο εκμάθησής της στο ελληνικό σχολείο. Ασχολήθηκε με τις κοινωνιολογικές διαστάσεις της εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας και τη σχέση ανάμεσα στην κοινωνική τάξη και την εκμάθηση και πιστοποίηση της αγγλικής γλώσσας. Διερεύνησε, επίσης, τη μαζική προσφυγή στο φροντιστήριο για την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας, τους λόγους που οδηγούν σε αυτή, καθώς επίσης και την επίδρασή της στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εστιάστηκε, τέλος, στις εμπειρίες και αντιλήψεις από την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας. Βασίζεται στα δεδομένα μιας έρευνας, ο σκοπός της οποίας ήταν να απαντήσει σε τρία καίρια ερωτήματα: α) γιατί η προσφυγή των μαθητών στα φροντιστήρια για την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας παραμένει μαζική, παρότι η ενίσχυση της γλωσσομάθειας στο ελληνικό σχολείο είναι προτεραιότητα της εκπαιδευτικής πολιτικής; β) σε ποιο βαθμό και για ποιους λόγους η προσφυγή στα φροντιστήρια επηρεάζει τη διδασκαλία της

αγγλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση; γ) μήπως η μαζική προσφυγή στα φροντιστήρια καθιστά στενή τη σχέση ανάμεσα στην κοινωνική τάξη και την εκμάθηση, όπως και την πιστοποίηση της αγγλικής γλώσσας και, συνεπώς, αναπαράγει τις κοινωνικές ανισότητες; Για την πραγματοποίηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι συλλογής δεδομένων, με τη χρήση ερωτηματολογίου και ημιδομημένων συνεντεύξεων. Τα ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι η προσφυγή στο φροντιστήριο οφείλεται σε ένα πλήθος παραγόντων που σχετίζονται, κατά κύριο λόγο, με το γεγονός ότι οι οικογένειες θεωρούν πολύ χρήσιμη τη γνώση ξένων γλωσσών. Ωστόσο, το γεγονός ότι η εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στο σχολείο δε συνδέεται με την απόκτηση πιστοποίησης αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα ο οποίος οδηγεί στο φροντιστήριο. Επιπλέον, τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι η προσφυγή στο φροντιστήριο επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την εκμάθηση και τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τέλος, τα ερευνητικά δεδομένα παρέχουν ισχυρές ενδείξεις ότι υπάρχει σχέση ανάμεσα στην κοινωνική τάξη και την εκμάθηση και πιστοποίηση της αγγλικής γλώσσας. Η επίδραση του πολιτισμικού, οικονομικού και κοινωνικού υπόβαθρου είναι ένας παράγοντας που επενεργεί και επηρεάζει τη γνώση και πιστοποίηση της αγγλικής γλώσσας στο σχολείο. Συμπερασματικά, οι πρωτοβουλίες που λαμβάνονται, ειδικά κατά την τελευταία δεκαετία, για την αναβάθμιση της εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας στο δημόσιο σχολείο χρειάζεται να συνοδευτούν από μια συνολική επανεξέταση του προβλήματος από μια κοινωνιολογική σκοπιά. Μια τέτοια προοπτική απαιτεί την περαιτέρω εξέταση επιμέρους ζητημάτων, όπως οι στόχοι της εκμάθησης και της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και Λύκειο, τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών, η χρήση των ΤΠΕ, τα σχολικά εγχειρίδια, και η σύνδεση της εκμάθησης της αγγλικής γλώσσας με εξετάσεις πιστοποίησης της αγγλικής γλώσσας, όπως το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ).

ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, *Ιστορία του τουρκικού εκπαιδευτικού συστήματος και απόψεις των πανεπιστημιακών για τη διδασκαλία της ιστορίας: ιδεολογία και κριτική*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Επιστημών της Αγωγής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/44056>.

* Τουρκία * Εκπαίδευση - Ιστορία * Ιστορία - Διδακτική

- Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αναζητηθούν οι γνώμες μιας ομάδας, που θεωρείται πολύ σημαντική για τη διαμόρφωση τόσο των εξελίξεων στην εκπαίδευση της Τουρκίας, όσο και για την εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών της χώρας αυτής. Η ομάδα αυτή συγκροτείται από τους πανεπιστημιακούς δασκάλους που διδάσκουν σε Παιδαγωγικές Σχολές και σε Ιστορικά Τμήματα, στις τρεις μεγαλύτερες πληθυσμιακά πόλεις της Τουρκίας (Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα, Σμύρνη) και έχουν ως επιστημονικό αντικείμενό τους τη διδακτική της Ιστορίας ή τη διδακτική των Κοινωνικών Επιστημών. Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 50 άτομα, από 13 Πανεπιστήμια (δημόσια και ιδιωτικά), όλων των βαθμίδων και όλων των ηλικιακών ομάδων, οι οποίοι σπούδασαν είτε στην Τουρκία είτε στο εξωτερικό. Μέσα από προσωπικές μαρτυρίες και ανοιχτές ερωτήσεις κρίσεως αποκτά κανείς μια σχετικά ολοκληρωμένη εικόνα για τον Τούρκο εκπαιδευτικό (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και τον Τούρκο μαθητή/φοιτητή. Οι φόβοι, οι ανησυχίες, οι προβληματισμοί και οι ιδεολογίες, που εκφράζονται σε αρκετά σημεία, μοιάζουν με την κατάσταση στην Ελλάδα (εισαγωγικές εξετάσεις, αίσθηση απόλυτης αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, αξιολόγηση σχολικών εγχειριδίων, σκοπός και στόχοι του μαθήματος της Ιστορίας, τι είδος πολίτη κατασκευάζουν τα σχολικά βιβλία Ιστορίας κ.λπ.). Θίγονται όμως και θέματα που δείχνουν να μην αφορούν άμεσα την ελληνική κοινωνία (θρησκευτική εκπαίδευση, μαντίλα, πολιτικές ιδεολογίες, θέματα που προκαλούν εσωτερικές διαμάχες κ.λπ.). Ειδικότερα, από την έρευνα προέκυψε ότι οι συμμετέχοντες δεν είναι επαρκώς ενήμε-

ροι για το μάθημα της Ιστορίας, όπως αυτό διδάσκεται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Τουρκία. Πιο συγκεκριμένα, ελάχιστοι από αυτούς είναι σε θέση να γνωρίζουν με ακρίβεια και να κάνουν λεπτομερή αναφορά στα Αναλυτικά Προγράμματα, σε σχετικές αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας, στο έργο των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και στο έργο των Παιδαγωγικών Σχολών. Αντίθετα, όσον αφορά το θεωρητικό πλαίσιο των γνώσεών τους, σχεδόν όλοι είναι επαρκώς ενήμεροι για τις νέες εκπαιδευτικές μεθόδους και θεωρίες για τη διδακτική της Ιστορίας ή των Κοινωνικών Επιστημών και εκφράζουν απόψεις που στηρίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία και στην κρατούσα ιδεολογία. Γίνεται φανερό ότι οι Τούρκοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι μέσα από τις απαντήσεις τους διατυπώνουν τους προβληματισμούς τους για την πορεία και το μέλλον της Εκπαίδευσης στη χώρα τους. Κάνουν λόγο για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο οι ίδιοι στην ακαδημαϊκή τους ζωή και στην ερευνητική τους δραστηριότητα, όσο και οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τονίζουν τη σημασία του μαθήματος της Ιστορίας και τον προσανατολισμό που θα ήθελαν να έχει. Διηγούνται προσωπικές ιστορίες από τα μαθητικά τους χρόνια, αλλά και από την ιδιότητά τους ως γονείς. Τέλος, περιγράφουν την εικόνα του Τούρκου φοιτητή και μαθητή έτσι όπως τη βλέπουν να διαμορφώνεται μέσα από το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα, μιλούν για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι μαθητές σήμερα και διατυπώνουν τους φόβους τους για το μέλλον τόσο της τουρκικής Εκπαίδευσης όσο και της χώρας γενικότερα. Με άλλα λόγια περιγράφουν ο καθένας με τον τρόπο του, μια πολύπλευρη εικόνα του Τούρκου μαθητή διαχρονικά, που είναι τελικά και μια εικόνα αυτοπροσδιορισμού.

ΦΡΟΥΝΤΑ ΜΑΡΙΑ ΧΡΗΣΤΟΣ, *Καινοτομικά προγράμματα αγωγής υγείας στη μέση εκπαίδευση: καθηγητές και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση εφήβων (Σ.Δ.Ε)*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/36233>.

* Αγωγή Υγείας * Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση * Έφηβος * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

- Η εκπαίδευση, οργανωμένη σε εκπαιδευτικό σύστημα και παρεχόμενη από το σχολείο, λειτουργεί ως καθοριστικός παράγοντας στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου, των στάσεων και των συμπεριφορών του γενικά, αλλά και ειδικά, εκείνων που είναι σχετικές με τη υγεία. Στο πλαίσιο του σχολείου υλοποιούνται προγράμματα αγωγής υγείας στα οποία ο εκπαιδευτικός κατέχει κεντρικό ρόλο και είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχημένη εφαρμογή των εν λόγω προγραμμάτων. Στην παρούσα εργασία μέσα από μια στοχευμένη εννοιολογική ανάλυση οργανώθηκε η επιστημολογική συγκρότηση και η περιχαράκωση του θέματος (προαγωγή υγείας, αγωγή υγείας και σεξουαλική διαπαιδαγώγηση) επικεντρώνοντας στην εργαλειοτική εφαρμογή του, που αφορούσε τη σύνδεση της αγωγής υγείας και ειδικά της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης με το σχολείο και τον/την εκπαιδευτικό. Εστιάζοντας στα προγράμματα αγωγής υγείας και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αναδείχθηκε το έργο που καλείται να εκτελέσει στην πράξη ο/η εκπαιδευτικός λαμβάνοντας υπόψη την πραγματικότητα της βασικής εκπαίδευσης, της επιμόρφωσης, της αυτομόρφωσης και κυρίως των προκλήσεων απέναντι στις οποίες δοκιμάζεται. Η ανάδειξη αυτή θεμελίωσε το σκοπό της παρούσας έρευνας που ήταν η αποτύπωση, η ανάλυση και η κατανόηση των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται με προγράμματα αγωγής υγείας και σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης έτσι ώστε να διαμορφωθεί το *profil* του εκπαιδευτικού με τις παιδαγωγικές και επιμορφωτικές του ανάγκες. Ως προς τη μεθοδολογία υιοθετήθηκε η ποιοτική προσέγγιση, μέσω της μεθόδου της επισκόπησης όπου με βάση τη δόκιμη τεχνική της ημιδομημένης συνέντευξης συγκεντρώθηκε το ερευνητικό υλικό. Σημειώνεται ότι πριν τη διεξαγωγή της συνέντευξης οι εκπαιδευτικοί συμπλήρωναν σύντομο στοχευμένο ερωτηματολόγιο που επέτρεπε την αποτύπωση των βασικών δημογραφικών, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών τους χαρακτηριστικών. Τα συμπεράσματα της παρούσας

μελέτης, παρότι δεν είναι γενικεύσιμα, συνεισφέρουν στην κατανόηση της διαδικασίας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων καθώς και στην κατανόηση των λόγων που οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν τα προγράμματα αυτά αλλά και τι αποκομίζουν από αυτά. Ο εκπαιδευτικός αν και τυπικά είναι ελεύθερος να αναλάβει την υλοποίηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, να καταρτίσει το δικό του πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες, παρόλα αυτά, φαίνεται ότι, δεν αισθάνεται προετοιμασμένος να διαχειριστεί την ελευθερία αυτή στο πλαίσιο του λειτουργήματος του. Η μελέτη αυτή ενδέχεται να αποτελέσει το έναυσμα για παρεμφερείς ερευνητικές απόπειρες, εφόσον, το γνωστικό αντικείμενο της αγωγής υγείας και της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είναι νέο, δυναμικό και χρειάζεται περισσότερες εξειδικευμένες έρευνες και μελέτες προκειμένου, να συνεισφέρουν στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συγκεκριμένων προγραμμάτων.

ΧΑΛΕΠΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΟΦΟΚΛΗΣ, Διερεύνηση της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και σε φοιτητές, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35063>.

* Μαθηματικά * Αλγόριθμοι * Επίλυση προβλημάτων

- Η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη διερεύνηση της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων. Σκοπός της είναι: α) να μελετήσει την εξέλιξη της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων, β) να εξετάσει τη σχέση της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων με ικανότητες που αφορούν σε άλλες περιοχές των Μαθηματικών καθώς και με την ικανότητα εφαρμογής κριτηρίων άλλων ειδών εκτίμησης και γ) να προσδιορίσει τα χαρακτηριστικά των ατόμων που έχουν την ικανότητα εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων καθώς και τους παράγοντες που συνεισφέρουν σημαντικά στην ικανότητα αυτή. Η μεθοδολογία της έρευνας συνίσταται: α) στην επίδοση τεστ και β) στην πραγματοποίηση συνέντευξης. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 304 μαθητές Ε΄ τάξης, 329 μαθητές Στ΄ τάξης, 252 μαθητές Α΄ Λυκείου, 261 μαθητές Β΄ Λυκείου σχολείων του Ηρακλείου καθώς και 244 φοιτητές του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Κρήτης. Το τεστ δόθηκε σε όλα τα υποκείμενα της έρευνας σε δύο εκδοχές: μία για τους μαθητές Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού και μία για τους μαθητές Α΄ και Β΄ Λυκείου και τους φοιτητές. Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε σε φοιτητές οι οποίοι είχαν συμπληρώσει το τεστ. Συγκεκριμένα, με βάση την επίδοσή τους στους προσεγγιστικούς υπολογισμούς, επιλέχθηκαν 37 φοιτητές με πολύ καλή ή καλή επίδοση, 34 φοιτητές με μέτρια επίδοση και 35 φοιτητές με χαμηλή επίδοση. Με βάση την ανάλυση των αποτελεσμάτων που αφορούν στο τεστ διαφαίνεται η αργή εξέλιξη της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων. Μέχρι την Α΄ Λυκείου δεν παρατηρείται ουσιαστικά καμία διαφοροποίηση, ενώ σημαντικά καλύτερη επίδοση παρουσιάζουν οι μαθητές της Β΄ Λυκείου σε σχέση με τους μαθητές της Α΄ Λυκείου, αλλά και οι φοιτητές σε σχέση με τους μαθητές της Β΄ Λυκείου. Επίσης, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες είναι εμφανής η χαμηλή επίδοση στους προσεγγιστικούς υπολογισμούς. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρέχουν ενδείξεις ότι υπάρχει μεγάλη συσχέτιση μεταξύ της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου και της ικανότητας εκτέλεσης νοερών υπολογισμών με ακρίβεια, καθώς και της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων αναλόγων ποσών. Επίσης, υπάρχει συσχέτιση με την ικανότητα γραπτής εκτέλεσης πράξεων και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων προσθετικών δομών. Σε ό,τι αφορά τη σχέση μεταξύ της ικανότητας εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων με την ικανότητα εφαρμογής κριτηρίων άλλων ειδών εκτίμησης, φαίνεται ότι υπάρχει συσχέτιση με την

ικανότητα εκτίμησης μέσου όρου αριθμητικών δεδομένων, την εκτίμηση όγκου και την εκτίμηση πλήθους αντικειμένων. Σύμφωνα με την ανάλυση των αποτελεσμάτων που αφορούν στη συνέντευξη αλλά και στο τεστ προσδιορίστηκαν ορισμένα χαρακτηριστικά των ατόμων που έχουν την ικανότητα εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων και συγκεκριμένα: α) καλό μαθηματικό υπόβαθρο και κυρίως καλή επίδοση σε ακριβείς νοερούς υπολογισμούς και σε προβλήματα αναλόγων ποσών, β) προτίμηση στο μάθημα των Μαθηματικών, γ) θετική αυτοαντίληψη για την ικανότητα εφαρμογής κριτηρίων εκτίμησης και ελέγχου των αλγορίθμων των αριθμητικών πράξεων, δ) θετική αυτοαντίληψη για την ικανότητά τους να εκτελούν ακριβείς νοερούς υπολογισμούς από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, ε) θετική αυτοαντίληψη για την ικανότητα μνήμης και ιδιαίτερα μνήμης αριθμητικών δεδομένων, στ) υψηλό μορφωτικό επίπεδο των γονέων και ιδιαίτερα του πατέρα, ζ) ακαδημαϊκές φιλοδοξίες και η) φύλο (τα αγόρια έχουν καλύτερη επίδοση στους προσεγγιστικούς υπολογισμούς). Τα χαρακτηριστικά αυτά, σύμφωνα με την ανάλυση πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης, αποτελούν παράγοντες οι οποίοι μπορούν να συνεισφέρουν σε μεγάλο ποσοστό στην ικανότητα εκτέλεσης προσεγγιστικών υπολογισμών.

ΧΑΛΚΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, *Η εκπαίδευση στη Θάσο, κατά την τελευταία εκατονταετία της οθωμανικής κυριαρχίας (1813-1912): ιστορική και παιδαγωγική θεώρηση*, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Θεολογική, Τμήμα Θεολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35719>.

* Θάσος - Ιστορία - Τουρκοκρατία * Εκπαίδευση.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ, *Το ψυχοκοινωνικό κλίμα της τάξης, η διαπροσωπική συμπεριφορά του εκπαιδευτικού και η σχέση τους με την επίδοση και τις στάσεις μαθητών δημοτικού σχολείου στη Γλώσσα και τα Μαθηματικά: ο ρόλος της αυτεπάρκειας και των στόχων επίτευξης*, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39740>.

* Κλίμα της τάξης * Επίδοση στις σπουδές * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση * Μαθητής * Ψυχολογία

- Σκοπός της έρευνας ήταν η εξέταση των εννοιολογικών κατασκευών «ψυχοκοινωνικό κλίμα της τάξης» (ΨΚ) και «διαπροσωπική συμπεριφορά» (ΔΣ) του εκπαιδευτικού σε μαθητές Ε΄ και Στ΄ τάξεων ελληνικών δημοτικών σχολείων, και η διερεύνηση της σχέσης τους με την επίδοση και τις στάσεις των μαθητών στα μαθήματα της Γλώσσας και των Μαθηματικών. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού διενεργήθηκαν δύο πιλοτικές και μία κύρια μελέτη, με τη χρήση ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων. Στην πρώτη πιλοτική μελέτη πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις, στις οποίες συμμετείχαν 48 μαθητές και 12 εκπαιδευτικοί. Με βάση τα ευρήματα των συνεντεύξεων προσαρμόστηκαν στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο δύο διεθνώς αναγνωρισμένα ερωτηματολόγια μέτρησης των παραπάνω εννοιών. Η δεύτερη πιλοτική μελέτη αφορούσε στη χορήγηση και στον έλεγχο των ψυχομετρικών ιδιοτήτων των δύο προσαρμοσμένων ερωτηματολογίων, καθώς και άλλων ερευνητικών εργαλείων για τη μέτρηση της επίδοσης και των στάσεων των μαθητών στη Γλώσσα και στα Μαθηματικά, των στόχων επίτευξης και της αυτεπάρκειας, σε τυχαίο δείγμα 504 μαθητών και 36 εκπαιδευτικών. Τέλος, στην κύρια μελέτη τα ερωτηματολόγια χορηγήθηκαν σε τυχαίο δείγμα 984 μαθητών και 77 εκπαιδευτικών για τον έλεγχο ενός μοντέλου μεσολάβησης της επίδρασης του ΨΚ της τάξης και της ΔΣ του εκπαιδευτικού από τους στόχους επίτευξης και την αυτεπάρκεια των μαθητών. Τα ποιοτικά και τα ποσοτικά ευρήματα κατέδειξαν ότι μαθητές και εκπαιδευτικοί ήταν σε θέση να αναγνωρίσουν τους εφτά δείκτες του ΨΚ της τάξης

και τις οκτώ όψεις της ΔΣ του εκπαιδευτικού, με ορισμένες διαφοροποιήσεις αναφορικά με τον τρόπο εκδήλωσης των συμπεριφορών που περιγράφονται σε αυτούς στο ελληνικό δημοτικό σχολείο. Επίσης, τα ευρήματα έδειξαν ότι το αντιληπτό ΨΚ της τάξης και η αντιληπτή ΔΣ του εκπαιδευτικού σχετίζονταν σημαντικά με τη σχολική επίδοση των μαθητών και στις στάσεις τους στη Γλώσσα και στα Μαθηματικά, ενώ η σχέση αυτή φάνηκε να ακολουθεί ποικίλες διαδρομές, μεσολαβούμενη μερικώς από τους στόχους επίτευξης και την αυτεπάρκεια των μαθητών. Παράτθεται κριτική συζήτηση της συμβολής των ευρημάτων στη βιβλιογραφία και διατυπώνονται προτάσεις για εκπαιδευτικές εφαρμογές των ευρημάτων, καθώς και για μελλοντική έρευνα.

ΧΑΡΤΖΑΒΑΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ, *Γνωστικές και συναισθηματικές προσεγγίσεις της διδασκαλίας μετακλασικών και σύγχρονων θεμάτων των φυσικών επιστημών στο λύκειο*, (2014), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Θετικών Επιστημών, Τμήμα Χημείας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37380>.

* Φυσικές Επιστήμες * Άτυπες μορφές εκπαίδευσης * Επιστημονικός αλφαριθμητισμός

- Ο Επιστημονικός Αλφαριθμητισμός (ΕΑ) είναι ένας όρος που θεωρείται από τους καθηγητές ερευνητές των φυσικών επιστημών και τους σχεδιαστές αναλυτικών προγραμμάτων ως ένας επιθυμητός διδακτικός στόχος. Η μάθηση στα μαθήματα των φυσικών επιστημών, από την άλλη, είναι μια δύσκολη διαδικασία για την πλειονότητα των μαθητών λόγω γνωστικών και συναισθηματικών παραγόντων. Οι γνωστικοί παράγοντες οφείλονται στην αφηρημένη φύση της επιστήμης, ενώ οι συναισθηματικοί παράγοντες συνδέονται με την έλλειψη σύνδεσης της επιστήμης με την καθημερινή ζωή και την κοινωνία. Αυτή η διατριβή ερευνά τα διάφορα επίπεδα του Επιστημονικού Αλφαριθμητισμού μεταξύ πρωτοετών φοιτητών συγκεκριμένων πανεπιστημιακών τμημάτων, σχετικά με μετακλασικά και σύγχρονα αντικείμενα φυσικών επιστημών. Επίσης, παρουσιάζονται και συζητούνται για τις πιθανές αιτίες τους μερικές παρανοήσεις πάνω σε αυτά τα θέματα και τα οποία είναι σχετικά με και αφορούν την κοινωνία. Το πρώτο μέρος της έρευνας βασίστηκε σε μια αντίστοιχη που σχεδιάστηκε από ισραηλινούς ερευνητές των φυσικών επιστημών στο Πανεπιστήμιο του Rehovot και καλύπτει θέματα πράσινης χημείας και νανοτεχνολογίας, ενώ το δεύτερο μέρος, που έχει σχεδιαστεί από τον συγγραφέα σχετίζεται με την πυρηνική φυσική και τις εφαρμογές της, στρατιωτικές και μη. Τα περισσότερα από τα αντικείμενα αποτελούν μέρος του αναλυτικού προγράμματος της φυσικής γενικής παιδείας της τρίτης τάξης του γενικού λυκείου, ενώ συναντώνται και σε άτυπες πηγές εκπαίδευσης. Η μελέτη δομήθηκε πάνω σε επιστημονικά άρθρα εφημερίδων. Δυο κατάλληλα επιλεγμένα άρθρα συνοδευόμενα από ερωτηματολόγια ερωτήσεων ανοικτού τύπου δόθηκαν στους φοιτητές για να απαντηθούν. Όλες οι απαντήσεις αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν όσον αφορούσε το περιεχόμενό τους με τη βοήθεια ενός αξιολογικού εργαλείου, δηλαδή ενός βαθμολογικού σχήματος. Τα ευρήματα κατέδειξαν πολλές παρανοήσεις και δυσκολίες κατανόησης των εννοιών που οφείλονται σε πολλούς παράγοντες που συζητούνται στο κείμενο ενώ ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών απέφυγε να απαντήσει σε συγκεκριμένες ερωτήσεις. (Περικοπή περίληψης).

ΧΑΤΖΑΚΗ ΜΑΡΙΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, *Κατασκευή και στάθμιση μίας δοκιμασίας μέτρησης της μεταφωνολογικής επίγνωσης παιδιών ηλικίας 5 έως 6 ετών*, (2014), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/38068>.

* Μεταφωνολογική επίγνωση * Παιδί προσχολικής ηλικίας

- Σκοπός της παρούσας έρευνας, που πραγματοποιήθηκε κατά τα σχολικά έτη 2006-2007 και 2007-2008, ήταν η κατασκευή και στάθμιση μίας κλίμακας μέτρησης της μεταφωνολογικής επίγνωσης στην ελληνική γλώσσα, μέσω της οποίας θα μπορεί να εκτιμάται με τρόπο έγκυρο και αξιόπι-

στο το επίπεδο των μεταφωνολογικών ικανοτήτων παιδιών προσχολικής ηλικίας (από 5 έως 6 ετών), παρέχοντας τη δυνατότητα να ανιχνεύονται παιδιά “υψηλού κινδύνου”, δηλαδή παιδιά που αναμένεται ότι θα εμφανίσουν δυσκολίες στην πρόσκτηση των δεξιοτήτων του συμβατικού γραμματισμού (ανάγνωσης και γραφής) κατά τη φοίτησή τους στο δημοτικό σχολείο. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε μία κλίμακα που περιείχε εννέα δοκιμασίες μεταφωνολογικής επίγνωσης (διάκριση ομοιοκαταληξίας, αναγνώριση φωνήματος, σύνθεση φωνημάτων σε λέξεις, ανάλυση προτάσεων σε λέξεις, ανάλυση λέξεων σε συλλαβές, ανάλυση λέξεων σε φωνήματα, διαγραφή συλλαβής, διαγραφή φωνήματος και αντικατάσταση φωνήματος) με 50 συνολικά επιμέρους θέματα. Η κλίμακα αυτή χορηγήθηκε σε 839 παιδιά στην Κρήτη (416 αγόρια και 423 κορίτσια) για να μετρηθούν οι μεταφωνολογικές τους ικανότητες στο τέλος της φοίτησής τους στο νηπιαγωγείο. Ένα χρόνο αργότερα, χορηγήθηκαν δύο δοκιμασίες ανάγνωσης (κριτήριο ανάγνωσης λέξεων και κριτήριο ανάγνωσης ψευδολέξεων) και μία δοκιμασία γραφής (κριτήριο ορθογραφίας) για να εκτιμηθούν οι δεξιότητες των ίδιων παιδιών στην ανάγνωση και τη γραφή στο τέλος της φοίτησής τους στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η υπό μελέτη κλίμακα πληροί βασικά ψυχομετρικά χαρακτηριστικά. Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι η κλίμακα εμπεριέχει επιμέρους θέματα στην πλειονότητά τους κατάλληλα για την εκτίμηση των μεταφωνολογικών ικανοτήτων των παιδιών της συγκεκριμένης χρονολογικής ηλικίας. Επίσης, με βάση τα ευρήματα πολυεπίπεδων ελέγχων αξιοπιστίας και εγκυρότητας επαληθεύτηκε η δυνατότητα της κλίμακας να μετρά τις μεταφωνολογικές ικανότητες με τρόπο αξιόπιστο και έγκυρο και η συμβολή της στην πρόγνωση των δεξιοτήτων συμβατικού γραμματισμού που εκδηλώνονται στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου και κατ’ επέκταση στην έγκαιρη πρόληψη των προβλημάτων που συνδέονται με την εκμάθηση του γραπτού λόγου. Ωστόσο, ορισμένα στοιχεία της μελέτης αυτής, τα οποία προκάλεσαν προβληματισμό και έθεσαν κάποιες φορές σε αμφισβήτηση τις ψυχομετρικές ιδιότητες της προτεινόμενης μεταφωνολογικής κλίμακας, πρέπει να υπολογιστούν από κάθε ειδικό που θα επιλέξει να χρησιμοποιήσει το υπό κατασκευή όργανο. Γενικότερα, μία πρόβλεψη των δεξιοτήτων συμβατικού γραμματισμού, η οποία περιορίζεται στην εκτίμηση του μεταφωνολογικού επιπέδου των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη χορήγηση εργαλείων, όπως το παρόν, φαίνεται ότι είναι απαραίτητη αλλά όχι επαρκής. Η μέτρηση της μεταφωνολογικής επίγνωσης θα πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο μίας ευρύτερης αξιολόγησης των πρώιμων δεξιοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού, εάν φυσικά το ζητούμενο, σε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα, είναι περισσότερο η πρόληψη των δυσκολιών πρόσκτησης των δεξιοτήτων συμβατικού γραμματισμού παρά η θεραπεία τους.

ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΑΝΔΡΕΑΣ, Συμπεριφορές αποφυγής κατά τη σχολική και εφηβική ηλικία: η περίπτωση των στρατηγικών αυτο-υπονόμευσης και της αποφυγής αναζήτησης βοήθειας, (2014), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Σχολή Φιλοσοφική, Τμήμα Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/35879>.

* Συμπεριφορές αποφυγής * Μαθητής * Έφηβος * Αυτοεκτίμηση

- Η παρούσα έρευνα αποσκοπούσε στη διερεύνηση της ακαδημαϊκής αυτο-υπονόμευσης και της αποφυγής αναζήτησης βοήθειας στο σχολείο σε μαθητές και μαθήτριες Δημοτικού και Γυμνασίου. Ειδικότερα, διερευνήθηκε η προβλεπτική αξία μιας σειράς ατομικών παραγόντων και παραγόντων πλαισίου στην υιοθέτηση των παραπάνω συμπεριφορών αποφυγής. Επιπλέον, η παρούσα έρευνα επιδίωξε να διερευνήσει το πρότυπο ανάπτυξης της ακαδημαϊκής αυτο-υπονόμευσης και της αποφυγής αναζήτησης βοήθειας από τη μέση σχολική μέχρι και τη μέση εφηβική ηλικία (10-15 ετών). Στην έρευνα συμμετείχαν 712 μαθητές/τριες Δημοτικού (Δ, ΣΤ’ τάξη) και Γυμνασίου (Α’, Γ’ τάξη), από τους οποίους ζητήθηκε να συμπληρώσουν μια σειρά ερωτηματολογίων αυτο-αναφοράς τα οποία εξέταζαν τις παραπάνω μεταβλητές. Για την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας με στόχο τον εντοπισμό των προγνωστικών παραγόντων των συμπεριφορών αποφυγής

στο σχολείο αλλά και την ανεύρεση των πιθανών αναπτυξιακών διαφορών μεταξύ των μαθητών και μαθητριών στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο, διενεργήθηκε μια σειρά αναλύσεων διακύμανσης, κατά βήμα γραμμικών παλινδρομήσεων και αναλύσεων διαδρομών, αρχικά στο σύνολο του δείγματος και στη συνέχεια σε πολλαπλά δείγματα. Στη συνέχεια, με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση των συμπεριφορών αποφυγής καθώς και των λόγων που οδηγούν στην υιοθέτησή τους, συλλέχθηκαν ποιοτικά δεδομένα με τη χρήση ημι-δομημένης συνέντευξης σε ομάδες εστίασης οι οποίες συγκροτήθηκαν από μαθητές/τριες με ευάλωτο προφίλ ως προς την εκδήλωση ακαδημαϊκής αυτο-υπονόμευσης και αποφυγής αναζήτησης βοήθειας. Τα κυριότερα γενικά ευρήματα της παρούσας διατριβής είναι: (α) οι μαθητές/τριες με ευάλωτο γνωστικό προφίλ (π.χ., χαμηλή γνωστική επίδοση, απουσία χρήσης στρατηγικών) και δυσλειτουργικά κίνητρα (π.χ., στόχοι επίδοσης-αποφυγής, αρνητικές πεποιθήσεις για τον εαυτό) είναι εκείνοι/εκείνες που υιοθετούν συχνότερα συμπεριφορές αποφυγής, (β) οι ατομικοί στόχοι μάθησης καθώς και οι αντιλήψεις των μαθητών για μια ουσιαστική σχέση με τον εκπαιδευτικό τους αλλά και για την έμφαση που δίνουν οι γονείς τους στη μάθηση λειτουργούν προστατευτικά στην εκδήλωση συμπεριφορών αποφυγής μέσω των ατομικών τους στόχων μάθησης (γ) οι πεποιθήσεις των μαθητών για τις αρνητικές συνέπειες της αναζήτησης βοήθειας αποτελούν το βασικότερο παράγοντα πρόβλεψης της αποφυγής αναζήτησης βοήθειας μέσα στην τάξη. Επιπλέον, το δίκτυο όλων των παραπάνω σχέσεων διαφοροποιείται μεταξύ των δύο υπό εξέταση συμπεριφορών αποφυγής και ανάλογα με την τάξη φοίτησης των μαθητών/τριών. Τα ευρήματα συζητώνται σε σχέση με την τρέχουσα θεωρία και έρευνα στη διεθνή βιβλιογραφία και διατυπώνονται οι περιορισμοί της παρούσας έρευνας και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΦΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ, Προσωπικές και εργασιακές παράμετροι που επηρεάζουν την ετοιμότητα, την κινητοποίηση και την επάρκεια των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για περιθανάτια αγωγή, (2014), Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής πολιτικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39126>.

* Πένθος * Παιδιά και θάνατος * Ρόλος του καθηγητή * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Πολλές έρευνες δείχνουν ότι ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά βιώνουν το θάνατο ενός προσφιλούς τους προσώπου επηρεάζεται σημαντικά από τη στήριξη που τους παρέχει το κοινωνικό τους περιβάλλον. Η διαχείριση της έννοιας του θανάτου μέσα στη σχολική τάξη αποτελεί ένα από τα πιο ακανθώδη και ευαίσθητα θέματα που απασχολούν την εκπαιδευτική κοινότητα. Επομένως, είναι σημαντικό για έναν εκπαιδευτικό αφενός να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σε ζητήματα απώλειας και πένθους πριν συμβεί κάτι τέτοιο στη ζωή τους έτσι ώστε να είναι κατάλληλα προετοιμασμένα και αφετέρου να στηρίξει ένα παιδί που αντιμετωπίζει μια μικρή ή μεγάλη απώλεια στη ζωή του. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα έρευνα αποσκοπεί να διερευνήσει τον τρόπο με τον οποίο προσωπικοί και εργασιακοί παράγοντες επηρεάζουν την ετοιμότητα, την κινητοποίηση και την επάρκεια των Ελλήνων εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη διαχείριση του πένθους μέσα στο σχολείο. Στην έρευνα συμμετείχαν 638 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο το οποίο εξέταζε: (1) δημογραφικά και εργασιακά στοιχεία, (2) τη θρησκευτικότητα (3) τη συναισθηματική νοημοσύνη (4) την ενσυναίσθηση (5) τις προσωπικές και εργασιακές εμπειρίες θανάτου στη ζωή τους (6) τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το ρόλο τους γενικότερα (7) τις απόψεις τους για τον ειδικό τους ρόλο ως προς τη διαχείριση πένθους (8) τους παράγοντες δυσκολίας στην υλοποίηση ενός προγράμματος Περιθανάτιας αγωγής και (9) την εκτίμησή τους για τη θετική επίδραση της εφαρμογής ενός προγράμματος Περιθανάτιας αγωγής. Τα αποτελέσματα για την ετοιμότητα των εκπαιδευτικών έδειξαν ότι 3 στους 4 εκπαιδευτικούς αισθάνονται άνετοιμοι να διαχειριστούν το πένθος ενός παιδιού στο σχολείο, ένα εύρημα που συμφωνεί με τις υπόλοιπες ελληνικές και διεθνείς έρευ-

νες σε αυτό το θέμα. Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας η ετοιμότητα ενισχύεται από τις κατάλληλες γνώσεις και τη θετική στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στο πένθος του παιδιού, όπως επίσης και από την τάση για προσωπική εμπλοκή των εκπαιδευτικών στην απώλεια ενός παιδιού και από την πεποίθησή τους ότι μια παρέμβαση για το πένθος στην τάξη θα είχε θετικό αντίκτυπο στους μαθητές. Θετικά, επίσης, επηρεάζουν την ετοιμότητα προσωπικοί παράγοντες όπως οι εργασιακές και σε μικρότερο βαθμό οι προσωπικές εμπειρίες πένθους, η ικανότητα εκτίμησης των συναισθημάτων και η θρησκευτικότητα. Η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών επηρεάζεται αρνητικά και μειώνεται από την τάση να κατακλύζονται συναισθηματικά από τον πόνο του άλλου (ενσυναίσθητη ανησυχία), την τάση για αποσιώπηση του πένθους και την απόδοση των δυσκολιών υλοποίησης ενός προγράμματος σε εσωγενείς παράγοντες. Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών μετρήθηκε με βάση τις στάσεις τους απέναντι στο πένθος. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι πολιτισμικά αποδεκτές στάσεις όσον αφορά το πένθος είναι ευρέως διαδεδομένες στους εκπαιδευτικούς, εν τούτοις δεν καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται το πένθος των παιδιών. Όπως ήταν αναμενόμενο, η θετική στάση απέναντι στην εμπλοκή τους με το πένθος ενός παιδιού αυξάνει την ετοιμότητά τους να διαχειριστούν μια τέτοια απώλεια, ενώ η αρνητική τους στάση τη μειώνει. Η επάρκεια των εκπαιδευτικών μετρήθηκε με βάση τις γνώσεις τους σχετικά με το πένθος των παιδιών. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί χαρακτηρίζονται τόσο από κατάλληλες όσο και από προκατειλημμένες γνώσεις και ότι συναισθηματικά φορτισμένα θέματα όπως η συμμετοχή των παιδιών σε μια κηδεία ή η ενημέρωση των παιδιών προσχολικής ηλικίας για το θάνατο διχάζουν την εκπαιδευτική κοινότητα. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι κατάλληλες γνώσεις αυξάνουν την ετοιμότητα των εκπαιδευτικών για τη διαχείριση του πένθους. Τα συμπεράσματα της έρευνας υποδεικνύουν ότι είναι επιτακτική ανάγκη η δημιουργία προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών σε ζητήματα πένθους που μπορεί να προκύψουν στο σχολείο. Η παροχή κατάλληλων γνώσεων στους εκπαιδευτικούς και οι βιωματικές ασκήσεις σε ζητήματα απώλειας και πένθους θα συντελέσουν στη διαμόρφωση μιας περισσότερο θετικής στάσης απέναντι στην άμεση εμπλοκή τους στο πένθος των παιδιών και την υλοποίηση ενός προληπτικού προγράμματος Περιθανάτιας αγωγής.

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΠΑΣΧΑΛΗΣ, Δεσμοί, ψυχολογικό κλίμα τάξης και σχολική προσαρμογή εφήβων μαθητών, (2014), Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ), Σχολή Επιστημών Αγωγής, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39287>.

* Κλίμα της τάξης * Ψυχολογία * Έφηβος * Σχολική προσαρμογή

- Η παρούσα έρευνα είχε σκοπό τη μελέτη της σχέσης του δεσμού (με γονείς, στενούς φίλους και καθηγητή), του ψυχολογικού κλίματος της σχολικής τάξης και της σχολικής προσαρμογής (επίδοση και συμπεριφορά) 1518 εφήβων μαθητών Γ' Γυμνασίου από όλες τις Διοικητικές Περιφέρειες της Ελλάδας, οι οποίοι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο αυτοαναφοράς. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων έδειξαν ότι οι στενές συναισθηματικές σχέσεις δεσμού που αναπτύσσουν οι έφηβοι μαθητές στο οικογενειακό, φιλικό και σχολικό περιβάλλον και το ψυχολογικό κλίμα της τάξης, συσχετίζονται με τις εσωτερικευμένες και εξωτερικευμένες δυσκολίες συμπεριφοράς. Ειδικότερα, οι μαθητές που θεωρούν ότι οι φιγούρες δεσμού τους εμπνέουν υψηλή εμπιστοσύνη και επικοινωνία, αντιλαμβάνονται περισσότερο τις θετικές πλευρές του ψυχολογικού κλίματος της τάξης (εμπλοκή, συνεκτικότητα, στήριξη) και δήλωνουν λιγότερες δυσκολίες συμπεριφοράς. Επίσης τα αγόρια δήλωσαν περισσότερες εξωτερικευμένες - ενώ τα κορίτσια περισσότερες εσωτερικευμένες - δυσκολίες συμπεριφοράς και οι μαθητές χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου (ΚΟΙΕ) - συγκριτικά με τους μαθητές υψηλού ΚΟΙΕ -, δήλωσαν χαμηλότερη επίδοση και περισσότερες δυσκολίες συμπεριφοράς. Η ταυτόχρονη διερεύνηση των διαστάσεων του δεσμού (Γ, ΣΦ, Κ) και του ΨΚΣΤ (λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικο-δημογραφικών χαρακτηριστικών και της επίδοσης), ως προβλεπτικών παραγόντων των δυσκολιών συμπεριφοράς (εσωτερικευμένες,

εξωτερικευμένες), έδειξε ως ισχυρότερους προβλεπτικούς παράγοντες την αποξένωση από τους γονείς, το φύλο και την επίδοση, αλλά και - σε μικρότερο βαθμό - τις περισσότερες διαστάσεις του δεσμού (Γ, ΣΦ, Κ) και του ΨΚΣΤ. Η αντίστοιχη διερεύνηση των διαστάσεων των ΔΣ (εσωτερικευμένες, εξωτερικευμένες), του δεσμού (Γ, ΣΦ, Κ) και του ΨΚΣΤ (λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικο-δημογραφικών χαρακτηριστικών), ως προβλεπτικών παραγόντων της επίδοσης έδειξε ως ισχυρότερους προβλεπτικούς παράγοντες το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, αλλά και - σε μικρότερο βαθμό - τις εξωτερικευμένες ΔΣ, το φύλο, καθώς και ορισμένες διαστάσεις του ΨΚΣΤ. Κατά τη διαδικασία, διερευνήθηκε και ο ρόλος των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στις ανεξάρτητες μεταβλητές, στη σχολική προσαρμογή, αλλά η συνεισφορά των αλληλεπιδράσεων αυτών στην ερμηνεία των ΔΣ (εσωτερικευμένες, εξωτερικευμένες) και της επίδοσης, ήταν πολύ μικρή και για το λόγο αυτό δε διερευνήθηκε περαιτέρω. Η εξέταση του ψυχολογικού κλίματος ως μεσολαβητικού παράγοντα της επίδρασης του αντιληπτού δεσμού στις δυσκολίες συμπεριφοράς και στην επίδοση - με το Μοντέλο Δομικών Εξισώσεων -, έδειξε τις διαστάσεις που μετρούν τις θετικές πλευρές του ψυχολογικού κλίματος (εμπλοκή, συνεκτικότητα, στήριξη), να μεσολαβούν τη σχέση της αντιληπτής εμπιστοσύνης - επικοινωνίας (με γονείς και καθηγητή) στην επίδοση, αυξάνοντας σημαντικά τη θετική της επίδραση. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ψυχολογικό κλίμα της σχολικής τάξης, φάνηκε να μεσολαβεί ελάχιστα έως καθόλου τη θετική επίδραση της αντιληπτής αποξένωσης (με όλες τις φιγούρες δεσμού), στις δυσκολίες συμπεριφοράς. Τα ευρήματα μπορούν να συμβάλουν στη γνώση για το σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών και επιμόρφωσης για τους καθηγητές και τους γονείς, με σκοπό την ανάπτυξη των στενών συναισθηματικών και κοινωνικών σχέσεων των εφήβων μαθητών στο οικογενειακό, φιλικό και σχολικό τους περιβάλλον, με στόχο την καλή σχολική προσαρμογή τους.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΙΦΕΝΕΙΑ-ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ, Διερεύνηση των διαδικασιών μύησης των υποψηφίων εκπαιδευτικών στο στοχασμό κατά την περίοδο της πρακτικής άσκησης, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/37213>.

* Εκπαίδευση καθηγητών * Πρακτική άσκηση * Στοχαζόμενος εκπαιδευτικός * Νηπιαγωγοί

- Η ανάγκη να διασφαλιστεί εκπαίδευση υψηλής ποιότητας στις σχολές αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, είναι πλέον ένας από τους βασικούς στόχους. Οι σύγχρονες αλλαγές και προκλήσεις σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας και της εκπαίδευσης, απαιτούν αντίστοιχα από την αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών προσαρμογές στη σύγχρονη πραγματικότητα, που θα εναρμονίζουν τη θεωρητική με την επαγγελματική κατάρτιση, ώστε να εισαχθεί ο υποψήφιος εκπαιδευτικός ομαλά στο μελλοντικό του επάγγελμα. Σύμφωνα με τις σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών, το πιο αποτελεσματικό μοντέλο για την πραγματοποίηση του παραπάνω στόχου είναι αυτό του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού (reflective teacher), ενός εκπαιδευτικού ερευνητή. Μετά από ανασκόπηση των Οδηγών Σπουδών (curricula) των ελληνικών Παιδαγωγικών Τμημάτων Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, παρατηρούμε ότι έχουν επικεντρωθεί στην ανάπτυξη αυτού του μοντέλου, ακόμη και αν η εφαρμογή του έχει πολλές δυσκολίες. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο για τα Παιδαγωγικά Τμήματα να βρουν νέους αποτελεσματικούς τρόπους για να προσεγγίσουν το μοντέλο του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού μέσω της Πρακτικής Άσκησης. Στη διεθνή βιβλιογραφία, τα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών προωθούν το θεσμό του μέντορα, προσανατολισμένο προς αυτή την κατεύθυνση. Στην Ελλάδα, ο ρόλος του μέντορα έχει ανατεθεί σε επόπτες εκπαιδευτικούς (δασκάλους προσχολικής ηλικίας που εργάζονται στα Πανεπιστήμια για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα), οι οποίοι έχουν μια πολυδιάστατη δραστηριότητα γεγονός που προκαλεί πολλές δυσκολίες. Η παρούσα μελέτη είχε ως κίνητρο αυτές τις ανησυχίες και επιχείρησε την εφαρμογή ενός ακαδημαϊκού και επαγγελματικού μοντέλου ανάπτυξης του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού με την ταυτόχρονη υποστήριξη από μέντορα. Αναπτύχθηκε έρευνα-

δράση σε μια ομάδα φοιτητριών κατά την περίοδο υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης τους. Για να έχουμε συγκρίσιμα αποτελέσματα, δημιουργήθηκε μια δεύτερη ομάδα, η ομάδα ελέγχου από φοιτήτριες του ίδιου εξάμηνου χωρίς υποστήριξη από μέντορα. Τα αποτελέσματα της πειραματικής ομάδας που συμμετείχαν στην έρευνα δράσης είναι πολύ ενδιαφέροντα και αισιόδοξα για την προώθηση του μοντέλου του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού.

ΧΗΝΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ, *Η ιστορία της συγγένειας (affinity) και του σθένους (valence) και η εφαρμογή τους στη διδακτική της χημείας*, (2014), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), Σχολή Χημικών Μηχανικών, Τομέας Χημικών Επιστημών, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/40708>.

* Χημεία - Ιστορία * Μέθοδος διδασκαλίας

- Η μελέτη αυτή εξετάζει διεξοδικά δύο έννοιες το σθένος (valence) και τη χημική συγγένεια (chemical affinity), που χρησιμοποιούνται ή χρησιμοποιήθηκαν στη χημεία και συνέβαλαν στην ονοματολογία των χημικών ενώσεων, στην κατανόηση (ή γνώση) των χημικών αντιδράσεων και στην ερμηνεία των χημικών δεσμών. Η ιστορία της συγγένειας είναι μακραίωνη και τα σπέρματά της βρίσκονται στις θεωρήσεις των φυσιοκρατών Ελλήνων φιλοσόφων, που διατύπωσαν την ατομική θεωρία (άτομο και κενό), τα τέσσερα ριζώματα, τις δύο αντίθετες δυνάμεις της φιλότητας και του νείκους του Εμπεδοκλή, του γένους ως αρχικής ουσίας και του είδους ως ουσίας που παράγεται, της αφής του Αριστοτέλη, της συμπάθειας κι αντιπάθειας του Δημόκριτου ή Βώλου, της μεταλλουργίας, της βαφής των μετάλλων, της χρυσοποιΐας, της συγγένειας, της ιεράς τέχνης (τέχνη του Ερμή του Τρισμέγιστου ή τέχνη των φιλοσόφων και ποιητών), της τέχνης γνωστής ως χυμειτική ή χημειτικής ή χημίας ή χυμείας, που γέννησαν την αλχυμεία (Αλχημεία) των Αράβων και των Λατίνων της δυτικής Ευρώπης (Εσπερία). Από την αριστοτελική αφή ή συγγένεια των γενών (όπως είναι τα μέταλλα), ο Αλμπέρτος ο Μέγας δημιούργησε τον όρο *affinitas* (*affinis*=ad finis= προς το όριον), η οποία μεταφραζόταν ως συγγένεια από τους προεπαναστατικούς Έλληνες λογίους (Βλεμμίδης, Μετοχίτης, Θεόφιλος Κορυδαλέας, Θεοτόκης Νικηφόρος, Βαρδάλαχος). Στη συνέχεια παρακολουθούμε την πορεία της χυμείας τον 16ο και 17ο, όπου είχαμε την προφλογιστική περίοδο και τη θεμελίωση της πνευματικής χημείας (Robert Boyle). Η χημική συγγένεια αναδεικνύεται ως ελκτική δύναμη των αντιδρώντων σωματιδίων. Μετά ακολουθεί η φλογιστική περίοδος μέχρι την ίδρυση της σύγχρονης χημείας με το Lavoisier. Στην περίοδο αυτή σχηματίζονται οι πίνακες των χημικών συγγενειών διαφόρων ουσιών και της διαφοροποίησής της σε κατηγορίες. Τέλη 18ου κι αρχές 19ου αιώνα η χημική συγγένεια συνδέεται με το ηλεκτρικό φορτίο, γίνεται η εμφάνιση του χημικού ισοδυνάμου (equivalent), ως πρόδρομης έννοιας του σθένους (valence). Δημοσιεύονται τα ατομικά βάρη του στοιχείων και αρχές του 19ου αιώνα ιδρύεται ο κλάδος της Οργανικής χημείας (the foundation of Organic chemistry, vitalism theory, Type theories of Dumas, Laurent, Gerhards, Hofmann, Williamson, Kekule). (Περιοχή περίληψης).

ΧΡΙΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, *Παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές μαθητών λυκείου με μαθησιακές δυσκολίες*, (2014), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τομέας Ειδικής Αγωγής και Ψυχολογίας, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/42612>.

* Δυσκολία μάθησης * Επαγγελματική εκλογή * Μαθητής

- Η παρούσα ερευνητική εργασία διερευνά τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επαγγελματικές επιλογές των μαθητών λυκείου που παρουσιάζουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία. Συγκεκριμένα επιδιώκει να καταγράψει τα επίπεδα: α) της συνολικής, γενικής, ακαδημαϊκής και κοινωνικής αυτοεκτίμησης, β) των επαγγελματικών ενδιαφερόντων και γ) της επαγγελματικής αυτεπάρκειας των μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία. Για την πληρέ-

στερη και ακριβέστερη καταγραφή των παραπάνω παραγόντων συγκροτήθηκαν δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα αποτελείται από μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία ενώ η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει μαθητές γενικού πληθυσμού. Συγκεκριμένα συμμετείχαν 346 μαθητές διαγνωσμένοι από ΚΕ.Δ.Δ.Υ. ως μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία (ποσοστό 46,63% του δείγματος) και 396 μη δυσλεκτικοί μαθητές (ποσοστό 53,36 % του δείγματος). Το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία που συμμετείχαν είναι αγόρια. Συνολικά συμμετείχαν 248 δυσλεκτικοί μαθητές (ποσοστό 71,67%) και 98 δυσλεκτικές μαθήτριες (ποσοστό 28,32%). Αντίστοιχα ο αριθμός των μη δυσλεκτικών μαθητών ανήλθε σε 246 (ποσοστό 62,12%) και των μη δυσλεκτικών μαθητριών σε 150 (ποσοστό 37,87 %). Χορηγήθηκαν τα εξής ερωτηματολόγια: α) Αυτοσχέδιο ερωτηματολόγιο δημογραφικών στοιχείων β) Κλίμακα αυτοεκτίμησης για παιδιά ανεξάρτητη πολιτισμικών παραγόντων (Culture - Free Self Esteem Inventory for children CFSEI - B) γ) Αναθεωρημένη έκδοση του Τεστ Επαγγελματικών Ενδιαφερόντων (2007) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου δ) Αναθεωρημένη έκδοση του Τεστ Επαγγελματικής Αυτεπάρκειας (2007) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Συνολικά οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία, συγκρινόμενοι με τους μη δυσλεκτικούς μαθητές, παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικά χαμηλότερο μέσο επίπεδο συνολικής και ακαδημαϊκής αυτοεκτίμησης. Οι δυσλεκτικοί άρρενες μαθητές του δείγματος μας δεν παρουσιάζουν (στατιστικά) σημαντικές διαφορές σε σύγκριση με τον γενικό πληθυσμό σε κανένα τύπο αυτοεκτίμησης (συνολική, γενική, ακαδημαϊκή και κοινωνική). Σε αντίθεση, τα κορίτσια με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία, παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικά χαμηλότερο μέσο επίπεδο συνολικής και γενικής αυτοεκτίμησης συγκρινόμενες με τις μαθήτριες του γενικού πληθυσμού. Συγκρινόμενοι οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία από τους δύο τύπους Λυκείου, (ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ.) φαίνεται να εμφανίζουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο για τον πρακτικό τύπο (συνολικά και για τα αγόρια) και για τον ερευνητικό τύπο (μόνο συνολικά). Συγκεκριμένα οι μαθητές του Γενικού Λυκείου με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία, εμφανίζουν στατιστικά σημαντικά υψηλότερο επίπεδο ερευνητικού τύπου επαγγελματικών ενδιαφερόντων (13.4% αυτών στην υψηλή βαθμίδα αξιολόγησης) έναντι των μαθητών του ΕΠΑ.Λ. με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (το αντίστοιχο ποσοστό μόλις 4.2%). Εξάλλου οι δυσλεκτικοί μαθητές του ΕΠΑ.Λ. έχουν στατιστικά σημαντικά υψηλότερο επίπεδο πρακτικού τύπου επαγγελματικών ενδιαφερόντων (36.1% του συνόλου στην υψηλή βαθμίδα αξιολόγησης και 45.2% των αγοριών) έναντι των δυσλεκτικών μαθητών του Γενικού Λυκείου (αντίστοιχα το 15.3% του συνόλου στην υψηλή βαθμίδα αξιολόγησης και 21.1% των αγοριών). Τα επαγγελματικά ενδιαφέροντα των μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία, δεν διαφοροποιούνται από τα επαγγελματικά ενδιαφέροντα των μαθητών του γενικού πληθυσμού που φοιτούν στο Γενικό Λύκειο. Στατιστικά σημαντικές διαφορές εντοπίζονται για τους μαθητές του Γενικού Λυκείου μόνο για τον οργανωτικό-διοικητικό τύπο (και μόνο για τα αγόρια, με τους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία να παρουσιάζουν συγκέντρωση στην υψηλή αξιολόγηση σε ποσοστό 9.8% έναντι μόλις 1.5% των μαθητών του γενικού πληθυσμού). (Περικοπή περιλήψης).

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, *Εκπαίδευση και εφηβεία: μια συγκριτική μελέτη για το σχηματισμό του κοινωνικού εαυτού στις αφηγήσεις ζωής των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*, (2014), Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34902>.

* Εφηβεία * Δευτεροβάθμια εκπαίδευση * Μαθητής * Κοινωνική ταυτότητα

- Η εργασία αυτή είναι μια μελέτη για τον τρόπο σχηματισμού της εφηβικής ταυτότητας και έχει στόχο να εγκαινιάσει ένα ψυχο-κοινωνιολογικό μοντέλο για την κατανόησή της. Μέχρι τώρα συνηθίσαμε να μιλάμε για τον έφηβο μέσα από μια βιο-αναπτυξιακή προοπτική μέσω της οποίας

επιχειρείται να εξηγηθεί το σύνολο της συμπεριφοράς του, από τον επαγγελματικό του προσανατολισμό και τις σχολικές του επιδόσεις μέχρι τις χρήσεις του ελεύθερου χρόνου του. Την ίδια στιγμή, για καιρό τα περισσότερα ρεύματα της κοινωνικής θεωρίας είτε έδειχναν μια απροθυμία να εννοιολογήσουν την υποκειμενικότητα είτε το έκαναν με αναγωγιστικούς όρους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να συγκρίνει τον τρόπο ζωής, τις συνήθειες και τις αντιλήψεις των εφήβων μαθητών/τριών που φοιτούν σε Γενικά, Τεχνικά και Πειραματικά λύκεια μεγάλου Νομού της χώρας και να αναδείξει αφενός τις όποιες ομοιότητες και διαφορές στον τρόπο που αυτές οι διαφορετικές ομάδες εφήβων νοσηματοδοτούν και βιώνουν πρόσωπα και πράγματα της καθημερινότητάς τους και αφετέρου τις πρακτικές λογικές που οργανώνουν τους κόσμους τους. Ο προβληματισμός μας έγκειται στο να δούμε πώς μέσα στις αφηγήσεις που οικοδομούν οι έφηβοι εγγράφονται θεσμικές (π.χ. σχολικές, οικογενειακές, ταξικές) διεργασίες, πολιτισμικές αξίες (π.χ. σχέση με σχολική γνώση, φιλοδοξίες, ενδιαφέροντα) και βιογραφικές διαδρομές (π.χ. μετάβαση από γυμνάσιο σε τεχνικό ή γενικό λύκειο) και πώς αυτά τα τρία επίπεδα ανάλυσης (δομής, κουλτούρας, βιογραφίας) σχηματοποιούν τις αφηγήσεις του εαυτού τους και τις αξιώσεις ταυτότητας που οικοδομούν. Αντλώντας από την παράδοση της Συμβολικής Αλληλεπίδρασης και την έννοια του *habitus* του Bourdieu, η έρευνά μας θέτει σε κίνηση μια ποιοτική μεθοδολογία που έχει στο επίκεντρό της την βιογραφική-αφηγηματική συνέντευξη για την άντληση των δεδομένων και την επεξεργασία τους. Μέσα από μια διετή και εντατική έρευνα πεδίου, φάνηκαν να αναδύονται τέσσερις τύποι (με τη Βεμπεριανή έννοια του όρου) κοινωνικού εαυτού, καθένας από τους οποίους συγκροτείται στη βάση μιας αμφιθυμίας που οφείλει την οργάνωσή της στα βιογραφικά αποθέματα γνώσης των κοινωνικών κόσμων που ζουν και μεγαλώνουν οι έφηβοι. Θέση μας είναι ότι η έννοια αυτή της αμφιθυμικής βιογραφικής ταυτότητας μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο όχι μόνο για την κατανόηση της εξέλιξης της ταυτότητας των εφήβων έτσι όπως αυτή ξεδιπλώνεται στον αντιφατικό και πολύπλοκο κόσμο της εποχής μας αλλά και για την χάραξη μιας εκπαιδευτικής πολιτικής για τη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

CHRYSAFIADI KONSTANTINA CHRISTODOULOS, *Modeling the learner's cognitive state transitions using fuzzy logic techniques for adaptive learning*, (2014), Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Πληροφορικής, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/34607>.

* Σπουδές από απόσταση * Εξατομικευμένη εκπαίδευση * Ευφυή διδακτικά συστήματα
* Ασαφής λογική

- Στη παρούσα διδακτορική διατριβή παρουσιάζεται μια καινοτόμος προσέγγιση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, που επιτελεί εξατομικευμένη διδασκαλία, προσαρμόζοντας την παράδοση του γνωστικού αντικειμένου στις ανάγκες και τον ρυθμό μάθησης του κάθε εκπαιδευόμενου. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει τεχνικές ασαφούς λογικής για την αναπαράσταση του γνωστικού επιπέδου και της γνωστικής κατάστασης του εκπαιδευόμενου. Το παρουσιαζόμενο Ευφύες Διδακτικό Σύστημα περιλαμβάνει έναν μηχανισμό βασισμένο σε κανόνες ασαφούς λογικής για την παροχή εξατομικευμένης διδασκαλίας σε κάθε εκπαιδευόμενο, και μια καινοτόμο λειτουργική μονάδα, η οποία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των μεταβάσεων μεταξύ των γνωστικών καταστάσεων ενός εκπαιδευόμενου όσον αφορά στην πρόοδο ή μη του μαθητή. Η παρουσιαζόμενη προσέγγιση μοντελοποιεί τόσο την εξέλιξη της μάθησης όσο και την μείωση της γνώσης του εκπαιδευόμενου. Συγκεκριμένα, μοντελοποιεί τον εκπαιδευόμενο αναγνωρίζοντας και ενημερώνοντας δυναμικά το επίπεδο γνώσης του εκπαιδευόμενου για όλες τις επιμέρους έννοιες του γνωστικού αντικειμένου. Η λειτουργία της παρουσιαζόμενης προσέγγισης είναι βασισμένη στους Ασαφείς Γνωστικούς Χάρτες (Fuzzy Cognitive Maps - FCMs), οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την αναπαράσταση των εξαρτήσεων μεταξύ των εννοιών του γνωστικού αντικειμένου. Το παρουσιαζόμενο μοντέλο μαθητή χρησιμοποιεί ασαφή σύνολα για την αναπαράσταση της

γνώσης του εκπαιδευόμενου ως υποσύνολο του γνωστικού αντικειμένου. Επομένως, συνδυάζει την θεωρία της ασαφής λογικής (fuzzy logic) με το μοντέλο επικάλυψης (overlay model). Επίσης, διαθέτει ένα καινοτόμο μηχανισμό εξαγωγής συμπερασμάτων που ενημερώνει δυναμικά τα στερεότυπα των χρηστών χρησιμοποιώντας ασαφή σύνολα. Ο μηχανισμός αυτός ενεργοποιείται μετά από οποιαδήποτε μεταβολή του γνωστικού επιπέδου του εκπαιδευόμενου σε μια έννοια του γνωστικού αντικειμένου. Έπειτα, ενημερώνει το γνωστικό επίπεδο του εκπαιδευόμενου σε όλες τις επιμέρους έννοιες του γνωστικού αντικειμένου που σχετίζονται με την έννοια που ο εκπαιδευόμενος έμαθε ή ξέχασε. Η μετάβαση του εκπαιδευόμενου από το ένα στερεότυπο σε άλλο αποκαλύπτει την γνωστική του κατάσταση κάθε φορά. Συγκεκριμένα, αποκαλύπτει εάν ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει ή όχι, εάν ξεχνάει και αιτιολογεί τις καταστάσεις αυτές. Η παρουσιαζόμενη καινοτόμος προσέγγιση υλοποιήθηκε, εφαρμόστηκε και αξιολογήθηκε πλήρως. Πιο συγκεκριμένα, αναπτύχθηκε ένα πρωτότυπο ολοκληρωμένο περιβάλλον, με το όνομα ELaC, για την εξατομικευμένη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στον προγραμματισμό υπολογιστών και στην γλώσσα προγραμματισμού 'C'. (Περιοχή περίληψης).

ΨΥΛΛΟΥ ΑΓΟΡΙΤΣΑ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, *Τα φιλαράκια: σχεδιασμός, κατασκευή, εφαρμογή και αξιολόγηση ενός ψυχοεκπαιδευτικού προγράμματος για τη συναισθηματική ανθεκτικότητα των παιδιών του δημοτικού σχολείου*, (2014), Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Βάση Διατριβών Ε.Κ.Τ. Ηλεκτρονική Τοποθεσία και Πρόσβαση: <http://thesis.ekt.gr/39286>.

* Συναισθηματική διαταραχή * Ψυχολογία του παιδιού * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

- Η έννοια της πρόληψης της ψυχικής υγείας των παιδιών αποτελεί στοιχείο μελέτης και έρευνας στους κλάδους των κοινωνικών επιστημών τις τελευταίες δεκαετίες. Οι ενήλικες, οι οποίοι ασχολούνται ως επαγγελματίες με παιδιά δίνουν ιδιαίτερη έμφαση σε παράγοντες, που δεν περιορίζονται στο χώρο της απόκτησης γνώσεων αποκλειστικά και μόνο, αλλά επεκτείνονται στην καλλιέργεια εκείνων των δεξιοτήτων, που θα βοηθήσουν τα νεαρά άτομα να εξελιχθούν σε ψυχικά ενδυναμωμένους ενήλικες. Η καλλιέργεια αρετών που εμπεριέχονται στο φάσμα της συναισθηματικής νοημοσύνης, θα δώσει την ευκαιρία στους μαθητές να ανακαλύψουν θετικά στοιχεία προσωπικότητας, όσο και θετικά συναισθήματα, που ενυπάρχουν τόσο στους ίδιους όσο και στους συμμαθητές τους. Η παρούσα έρευνα μελετά τη δυνατότητα εφαρμογής και το βαθμό αποτελεσματικότητας ενός δημιουργικού, διαδραστικού και ψυχο-εκπαιδευτικού προγράμματος που απευθύνεται σε παιδιά του Δημοτικού σχολείου, με στόχο την ενίσχυση της αυτοδύναμης δράσης και τη διαμόρφωση της συναισθηματικής τους ανθεκτικότητας. Στο πρόγραμμα το οποίο διήρκεσε σχεδόν για ενάμιση χρόνο (πιλοτική φάση και κύρια έρευνα) πήραν μέρος συνολικά 362 παιδιά ηλικίας 9-10 ετών. Το πρόγραμμα λάμβανε χώρα μία με δύο φορές την εβδομάδα στη διάρκεια μίας σχολικής ώρας και υλοποιούνταν στο χώρο του σχολείου, που φοιτούσαν τα παιδιά. Κάθε παρέμβαση περιελάμβανε παιγνιώδεις ασκήσεις και πρωτότυπες δημιουργικές δραστηριότητες, βασισμένες στις αρχές της γνωσιακής - συμπεριφοριστικής θεραπείας και είχαν σχεδιαστεί ειδικά για να καλύπτουν τους στόχους των συνεδριών και να είναι αντιμετωπίσιμες από τους μαθητές αναφορικά με την ηλικία τους. Παράλληλα, το περιεχόμενο του παρεμβατικού προγράμματος προσαρμόστηκε στο πρόγραμμα του εκάστοτε Δημοτικού σχολείου, στο οποίο εφαρμόστηκε. Η ανάλυση στην οποία υποβλήθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας υποστηρίζει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος κι έδειξε την καταλληλότητά του για παιδιά του Δημοτικού σχολείου.

V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

*** * ***

VI. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ

*** * ***

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

*α. Περιοδικά (σε έντυπη μορφή)¹***Άθληση και Κοινωνία**, τχ. 55, 56 (2014)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ΤΕΦΑΑ, Κομοτηνή 691.00,
τηλ. 25310-39707

Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης, τχ. 106 (2014)

Αριστοτέλους & Αβέρωφ 23, Αθήνα 104.33,
τηλ. 210-8211919

Αστρολάβος : Το Βήμα των Νέων Τεχνολογιών,

Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία
Πανεπιστημίου (Ελ. Βενιζέλου) 34, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3616532, 3617784, fax: 210-3641025

Aspects Today,

Χαρ. Τρικούπη 14, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3619500

Communication,

Σύλλογος Καθηγητών Γαλλικής Βόρειας Ελλάδας
Λεωφόρος Στρατού 2, Θεσσαλονίκη 546.40,
τηλ. & fax: 2310-844911

Contact+, τχ. 64, 66 (2014)

Μάρνη 43, Αθήνα 104.38,
τηλ. & fax: 210-5245644

Διαβάζω,

Χαριλάου Τρικούπη 38, Αθήνα 106.80,
τηλ.: 210-3888008, fax: 210-3388006

Το περιοδικό έχει αναστείλει πλέον τη λειτουργία του. Συνεργάτες του Διαβάζω εξακολουθούν να αρθρογραφούν στο ηλεκτρονικό περιοδικό *Ο Αναγνώστης* (www.oanagnostis.gr), Κάνιγγος 27, Αθήνα.

Δοκίμοι,

Σύνδεσμος Φιλολόγων περιοχής Αιγιαλείας και Καλαβρύτων
Κορίνθου και Κλεισούρας (1ο Ενιαίο Λύκειο Αιγίου), Αίγιο 251.00,
τηλ.: 26910-22226, 27278, fax: 26910-23138

Εικαστική Παιδεία

Παπαναστασίου 49, Αθήνα 104.45,
τηλ.: 210-8321783

Εκκλησία,

Ι. Γενναδίου 14, Αθήνα 115.21,
τηλ.: 210-7272252, 7272253 , fax: 210-7272251

¹Τα τεύχη που αναγράφονται στον κατάλογο των περιοδικών είναι αυτά που κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτει το Δελτίο 42 και από τα οποία αποδελτιώθηκαν τα άρθρα που έχουν σχέση με τη θεματική που καλύπτει το Δελτίο *Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας*. Δεν αναφέρεται αριθμός τεύχους στα περιοδικά που δεν κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό αυτό διάστημα ή έφτασαν στο Ι.Ε.Π. καθυστερημένα (και θα περιληφθούν στο επόμενο Δελτίο) ή έχουν εξαντληθεί.

Εκπαίδευση Ενηλίκων, τχ. 31, 32, 33 (2014)

Επιστημονική ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων
Τ.Θ. 13692, Τ.Κ. 103.10 Αθήνα,
τηλ.: 210-6012297

Εκπαιδευτική Κοινότητα,

Μπισκίνη 1, Ζωγράφου, Αθήνα 157.72,
τηλ.: 210-9755998, fax: 210-771836

Έκφραση, Σύνδεσμος Φιλολόγων Νομού Φθιώτιδας

Μακροπούλου 87, Λαμία 35.100,
τηλ.: 22330-61794, fax: 22330-618.52

Ελληνικά,

Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών
Εθνικής Αμύνης 4, Θεσσαλονίκη 546.21,
τηλ.: 2310 - 270343, 271195 fax: 2310 - 260150

Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης

Ομήρου 19, Αθήνα 106.72,
τηλ. - fax: 210-3614298

Ελληνοχριστιανική Αγωγή, τχ. 602, 604, 605, 607, (2014)

Καρότση 14, Αθήνα 105.61,
τηλ.: 210-3227100

Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού,

Κ. Φλώρη 3, Άνω Κυψέλη, Αθήνα 113.63,
τηλ.: 210-8828095

Επιστήμες Αγωγής (πρώην «Σχολείο και Ζωή»), τχ. Θεματικό (2014), τχ. 1, 2-3 (2014)

Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.,
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 741.00,
τηλ.: 28310-77635, fax: 28310-77636

Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου,

Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών - Μελετών, ΔΟΕ, Νίκης 33, Αθήνα 105.57,
τηλ.: 210-3314837, fax: 210-3212785

Ευκλείδης Β΄, τχ. 91, 92, 93, (2014)

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3617784, 3616532, fax: 210-3641025

Ευκλείδης Γ΄ τχ. 80 (2014)

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3617784, 210-3616532, fax: 210-3641025

Ήρινα, Σύνδεσμος Φιλολόγων Δωδεκανήσου

3ο Γενικό Λύκειο Ρόδου,
τηλ.: 22410-32442

Θαλλώ

8ης Δεκεμβρίου 4, Χανιά 731.31,
τηλ.: 28210-59049, fax: 28210-44788

Θέματα Ειδικής Αγωγής, τχ. 63, 64, 65, 66 (2014)

Γούναρη 21 - 23, 1ος όροφος, Πειραιάς 185.31
τηλ.: 210-9953227, 26510-48830

Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης,

Ελληνική Εταιρεία Ιστορικών της Εκπαίδευσης (ΕΛ.Ε.Ι.Ε) Ατραπός,

Νάξου 80, Αθήνα 112.55,
τηλ. 210-2027585, fax: 210-2284119

Θέματα Λογοτεχνίας,

Ζωοδόχου Πηγής 73, Αθήνα 106.81,
τηλ.: 210-3815433, 210-3216550, fax: 210-3816661

Θέματα Παιδείας,

Τροίας 36, Αθήνα 112.51,
τηλ.: 210-8213430, fax: 210-8812460

Θεολογία, τχ. 85/1, 85/3, 85/4 (2014)

Ιωάννου Γενναδίου 14, Αθήνα 115.21,
τηλ.: 210-7272252, 7272253, fax: 210-7272251

Κίνητρο, τχ. 13 (2014)

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Π.Τ.Δ.Ε.,
Εργαστήριο Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης,
Νέα Χηλή, Αλεξανδρούπολη, 681.00,
τηλ.: 25510-30101, 25510-30018

Κληρονομία,

Πατριαρχικό ίδρυμα Πατερικών Μελετών,
Ιερά Μονή Βλατάδων, Επταπυργίου 64, Θεσσαλονίκη 546.34,
τηλ.: 2310-203620, 2310-202301

Κοινωνία, τχ. 1, 3, 4 (2014)

Χαλκοκονδύλη 37, Αθήνα 104.32,
τηλ.: 210-5224180, fax: 210-5224420

Κοινωνική Εργασία,

Τοσίτσα 19, Αθήνα 106.83,
τηλ.: 210-8834818, fax: 210-8827071

Μαθηματική Επιθεώρηση,

Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3617784, 3616532, fax: 210-3641025

Μουσικός Ελληνομνημών

Τμήμα Μουσικών Σπουδών Ιονίου Πανεπιστημίου, Παλαιό Φρούριο, Κέρκυρα 491.00,
τηλ.: 26610-7537, 26610-87115, fax: 26610-87573, 26610-87517

Μουσικός Λόγος

Τμήμα Μουσικών Σπουδών Ιονίου Πανεπιστημίου, Παλαιό Φρούριο, Κέρκυρα 491.00,
τηλ.: 26610-87537, fax: 26610-87573

Νέα Εστία, τχ. 1861, 1862, 1863, 1864 (2014)

Ευριπίδου 84, Αθήνα 105.53,
τηλ.: 210-3213030, fax: 210-3214610

Νέα Παιδεία, τχ. 149, 150, 151, 152 (2014)

Σόλωνος 77, Αθήνα 106.79,
τηλ.: 210-3636007

Ορθοδοξία

Πατριαρχικό ίδρυμα Πατερικών Μελετών, Ιερά Μονή Βλατάδων,
Επταπυργίου 64, Θεσσαλονίκη 546.34, τηλ.: 2310-203620, 202301

Παιδαγωγική Επιθεώρηση, τχ. 57, 58 (2014)

Εκδόσεις Γρηγόρης, Ιπποκράτους 43, Αθήνα 106.79
τηλ.: 210-3637011

Πλάτων: Παράρτημα : Θέματα Μέσης Εκπαίδευσης,
Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, Τ.Θ. 3733, Αθήνα 102.10

Σεμινάριο,
Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.), Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 104.33,
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231, εκδ. Ελληνοεκδοτική, τηλ. 3613676, 3640632

Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση, τχ. 22 (2014)
Ιπποκράτους 20, Αθήνα 106.80,
τηλ.: 210-3688478, 210-3688479

Σύγχρονα Θέματα,
Βαλαωρίτου 12, Αθήνα 106.71, τηλ.: 210-3628501

Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τχ. 97 (2014)
Ζαΐμη 46Α, Αθήνα 106.83,
τηλ.: 210-8847007, 210-8848220, fax: 210-8223029

Σύναξη, τχ. 129, 130 (2014)
Θερμοπυλών 39, Βριλήσσια, Αθήνα 152.35,
τηλ.: 210-804939

Τετράδια Μουσειολογίας
Υπό την αιγίδα του Ελληνικού τμήματος του ICOM,
Εκδόσεις Καλειδοσκόπιο, Ομήρου 50, Αθήνα 106.72,
τηλ/fax: 210-3632788, 210-3627641

TESOL Greece
Ένωση για τη Διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας,
Καποδιστρίου 17, Αθήνα 115.27,
τηλ./fax: 210-3632788, 210-3627641

Το Δικό μας Βήμα
Α΄ - Γ΄ ΕΛΜΕ Ανατολικής Αττικής, Α΄ Λύκειο Αγ. Παρασκευής Νεαπόλεως 5,
fax: 210-6014582

Φιλολογική, τχ. 126, 127, 128, 129 (2014)
Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.), Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 104.33,
τηλ.: 210-5243434, fax: 210-5228231

Φιλολόγος, τχ. 155, 156, 157 158 (2014)
Μπρούφα 12, Θεσσαλονίκη 54.641,
τηλ. & fax: 2310-226603, 2310-888035
Εκδόσεις Ιανός

Φιλοσοφία και Παιδεία,
Περικλέους 20, Ν. Χαλκηδόνα 143.43,
τηλ.: 210-2510020

Φυσικός Κόσμος,
Γριβαίων 6, Αθήνα 106.80,
τηλ.: 210-3635701, fax: 210-3610690

Χημικά Χρονικά, τόμ. 76, τχ. 1, (2014)
Κάνιγγος 27, Αθήνα, Τ.Κ. 106.82,
τηλ. 210-3821524, fax 210-3833597
(www.eex.gr)

β. Περιοδικά (σε ηλεκτρονική μορφή)**Ανοιχτό Σχολείο,**

Ευαγγ. Τσιμίνη 9, Παιανία, Τ.Κ. 190.02,
τηλ. & fax: 210-6640433 <http://anoixto-sxoleio.gr>

Απόψεις,

<http://lyk-aei.reth.sch.gr>

Αρχαιολογία και Τέχνες,

Έβρου 106, Αμπελόκηποι, τηλ.: 210-7485445,
<http://www.archaiologia.gr>

Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών (Το), τόμ. 16, τχ. 63, 64 (2014)

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αργοναυτών και Φιλελλήνων, Βόλος 382.21,
τηλ.: 24210-74883, 24210-74882
<http://www.uth.gr/товima>

Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση,

τηλ.: 2310-434349
<http://www.peekmagazine.gr>

Διοικητική Ενημέρωση,

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 104.32,
τηλ.: 210-5226641, 210-5242177, 210-5225611, fax: 210-5232409
<http://www.special-edition.gr>

Εκπαιδευτική Λέσχη,

<http://www.e-lesxi.gr>

Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων,

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 104.32,
τηλ.: 210-5242177, fax: 210-5232409
<http://www.special-edition.gr>

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, τχ. 142, 143 (2014)

Μεσογείων 14-18, Αθήνα 115.27,
τηλ. 210-7491707, 210-7491705, fax 210-7488435
<http://www.grsr.gr>

Ερευνώντας τον Κόσμο του Παιδιού,

Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Αγωγής
(O.M.E.P. - Organisation Mondiale pour l' Education Prescolaire),
Πάτρα, 261.10, τηλ. & fax: 210-9602971 <http://www.omep.gr>

Hellenic Journal of Psychology, τόμ.11, τχ. 1, 2, 3 (2014)

Ψυχολογική Εταιρεία Βορείου Ελλάδος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
Θεσσαλονίκη 541.24, τηλ.: 2310-997374, fax: 2310-997384
<http://www.pseve.org/journal.asp>

Historein = Ιστορίν,

Cultural and Intellectual History Society, Ασκληπιού 6, Αθήνα 106.80, τηλ.: 210-3639962
<http://historeinonline.org>

Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση, τόμ. 7, τχ. 1-2 (2014)

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής,
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης,
Πανεπιστημιούπολη, Ιωάννινα, 451.10, τηλ.: 26510-07402, 26510-07455
<http://earthlab.uoi.gr>

Θέσεις,

Σαρρή 14, Αθήνα 105.53,
τηλ. & fax: 210-3250058
<http://www.theseis.com>

Κριτική : Επιστήμη και Εκπαίδευση.

Σαρρή 14, Αθήνα 105.53, τηλ. & fax: 210-3250058
<http://kritiki.hpdst.gr/issues>

Μουσική σε Πρώτη Βαθμίδα,

Ε.Ε.Μ.Α.Π.Ε , Νίκαια Πειραιάς 184.01 / Τ.Θ. 4384,
τηλ.: 210-4909664, fax: 210-3312994
<http://mspv.primarymusic.gr/mspv>

Παιδαγωγικός Λόγος,

Κεντρική διάθεση εντύπου περιοδικού: Εκδόσεις Γρηγόρη, Ιπποκράτους 43, Αθήνα 106.80
τηλ. 210-3637016, fax: 210-3626646
<http://plogos.gr>

Σκέψυ (Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία),

Ακαδημία των Πολιτών, Σαπφούς 3, Μυτιλήνη 811.00 (1ος όροφος),
τηλ.: 22510-54739, fax: 211-8000-593
<https://sites.google.com/a/aigaion.org/skepsy/home/teuche-periodikou>

Themes in Science and Technology Education, τχ. 7/2 (2014)

<http://earthlab.uoi.gr/theste/index.php/theste/issue/archive>

Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία

Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής Ν. Ηρακλείου (Ε.Π.Φ.Α.Ν.Η),
Πλατάκη 3, Ηράκλειο 714.09,
τηλ. 28103-25621, 693-6599972
<http://www.epfanh.gr/page2.php>

Ψυχολογία τόμ. 21, τχ. 1, 2, 4 (2014)

Ελληνικά Γράμματα, Εμμ. Μπενάκη 59, Αθήνα 106.81,
τηλ.: 210-3302415, 3891800, fax: 210-3836658

γ. Επιστημονικές Επετηρίδες (σε έντυπη μορφή)

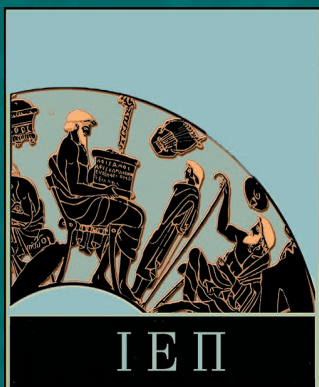
1. Επιστημονική Επετηρίδα της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών
2. Δωδώνη, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
3. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
4. Δωδώνη, Φιλολογία, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
5. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

δ. *Επιστημονικές Επετηρίδες (σε ηλεκτρονική μορφή)*

1. Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τόμ. 26 (2014)
<http://ptde.uoi.gr>
2. Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τόμ. 7 (2014)
<http://ecedu.uoi.gr/index.php/research/epistimoniki-epetirida>
3. Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος,
<http://www.pseve.org>
4. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ψυχολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμ. 11 (2014)
<http://www.psy.auth.gr>

ε. *Βάσεις Δεδομένων*

ABI/INFORM
 ARTICLE FIRST
 ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX
 BRITISH EDUCATION INDEX
 DISSERTATIONS AND THESES
 ECO
 EDUCATION ABSTRACTS
 ERIC
 FRANCIS
 GALE GROUP BUSINESS A.R.T.S.
 PASCAL
 PSYCINFO
 SCIENCE CITATION INDEX EXPANDED SCOPUS
 SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX
 SOLIS
 ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
 SWETSWISE
 ELSEVIER
 BLACKWELL
 LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS
 SPRINGER
 EMERALD
 TAYLOR & FRANCIS
 WILEY
 WILSON
 SAGE

ISSN 2241-4428

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Μεσογείων 396, 153 41 Αγ. Παρασκευή, τηλ.: 210-6014206, <http://www.iep.edu.gr>
e-mail: library@iep.edu.gr